

ÚJ ÉLETSIKON

DR TÓTH TIBOR

K O R D A • K I A D A S A

ÚJ ÉLETSIKON

SZENTBESZÉDEK LEÁNYOK RÉSZÉRE

IRTA:

DR. TÓTH TIBOR

HITTANAR

BUDAPEST, 1942

K O R D A R. T. K I A D Á S A

Nihil obstat. Dr. Stephanus Kosztolányi censor dioecesanus.

Nr. 5525/1942. Imprimatur. Strigonii, die 10. Julii 1942.

Dr. Michael Török vicarius generalis subst.

Nyomatott: Korda R. T. nyomdájában, Budapest, VIII., Csepregy-u. 2.

A TÖKÉLETESSÉG ÚTJAI.

„Legyetek tökéletesek, mint a ti mennyei Atyátok is tökéletes!” (Mt. 5, 48.)

(Veni Sancte.)

Ahítatos szívvel énekeltétek mindnyájan: Jöjj el, Szentlélek Úristen, áraszd reánk teljesen mennyből fényességedet! Ne váljék megszokottá számotokra ez a kedves és mélyértelmű ének, mert nagy szükségtek van az elkövetkező nehéz, küzdelmes napokra, hónapokra és évre a Szentlélek Úristen kegyelmére, segítségére. Nemcsak arra gondolok, hogy a világban szörnyű nagy világnézeti harc folyik, melynek mi, magyarok sem vagyunk most már csendes szemlélői, hanem honvédségünk derekasan küzd a szebb és jobb magyar jövődőért, de gondolok arra a nagy harcra, melyre felkészültök a mai nappal. A Veni Sancte napja nemcsak egy iskolai évre való felkészülés, de készülőtök kell egy lelki harcra is. Ebben a szentmisében nemcsak a tanuláshoz, hanem egy új lelki élet megindításához is kérjük a Szentlélek Isten kegyelmét. Az új iskolai évvel kezdjünk ma egy új lelki életet is. Ez az év nem múlhat el felettetek nyomtalanul sem tanulásban, sem lelkiekben. Hiába léptek ma felsőbb osztályba, ha nincs szándékotok ma egyben magasabbfokú lelki életre is lépni. Lehet, hogy ebben az évben is jól elvégeztek egy osztályt, talán jeles eredménnyel is, de ugyanakkor a lelki élet iskolájában elbukhatok, azért készüljétek fel ma a tanulásra, de egyúttal szebb, jobb, hasznosabb lelki évre is.

I. Készüljétek ma fel mélyebb és komolyabb lelki évre. Egész évi lelki programmot Krisztus Urunk nagy felhívásában és parancsában vázolhatnám legjobban elétek. Legyetek tökéletesek, mint a ti mennyei Atyátok tökéletes! Ez a tökéleteség lelki harcot követel. Kezdjük el azt még ma. Tűzd ki ma

célul, hogy a lelkiekben is előre akarsz haladni: nem elég, hogy egy jelessel több lesz, hanem egy bűnnel is kevesebbnek kell lenni. Ezt a jelszót tűzte ki minden évben megholdogult Tihámér püspök atya élénk, diákcserkészei elé: egy jelessel több, egy bűnnel kevesebb!

Milyen komoly lelki programm: tökéletesedni. Hacsak egy bűnről szoktok le év végére, akkor jól fejezitek be ezt az évet. Törekedjetez tehát komolyan ebben az évben a lelki tökéletesedésre, az életszentségre. Nem kell megijednetek a szótól. Hogyan lehetek én tökéletes vagy szent? Hogy fogok tudni lelki életet élni? Lehet, hogy eddig még nem próbáltad meg, azért hangzik olyan érthetetlenül előtted. Pedig hidd el, az életszentségre való törekvés nem könnyű ugyan, de nem is lehetetlen egy diákleány számára. Hogyan lehetsz te tökéletes, hogy lehetsz te szent? Szalézi Szent Ferenc, a lelki élet nagymestere szerint a tökéletes élet nem egyéb, mint a hivatásbeli kötelességek mintaszerű teljesítése az Isten dicsőségére. Az Úristen nem vár tőled a lelkiekben valami rendkívülit, nem vértanúhalált vagy bőjtölést kenyéren és vizen, hanem egyszerűen állapotbeli kötelességed elvégzését a kegyelmi életben. Tehát diáknnyelven ez nem egyéb, mint hogy végezd el pontosan kegyelmi állapotban iskolai kötelességeidet, vagyis a megszentelő kegyelemmel lelkedben. Tehát nem a rendkívüli dolgokban van az életszentség, hanem abban, hogy a hétköznapi, közönséges dolgokat — mint a tanulás például — rendkívüli módon, vasárnapi lélekkel végezd. Végezd a diákélet sok prózai kötelességét hívő lelküllettel és Istenre irányított szemmel. Az élethivatásban, vagyis a tanulásban fogjátok megtalálni az Úr Jézust. Ne gondoljátok, hogy ez könnyű dolog. Nem. Folytonos vértanúság, folytonos kereszthordozás ez. Most ugye érted, mire kell törekedned: imádkozva dolgozni és dolgozva imádkozni. A lelkiekben tökéletes akkor leszel, ha kötelességeidet Isten akarata szerint betöltöd és ezt a hűséges kötelességteljesítést kegyelmi állapotban végzed. Itt az egyik nagy programm, mégpedig lelki programm: semmiképen sem lehet el az év felettem nyomtalanul a lelkiekben.

II. Készüljetez tel ma a jó és hasznos iskolai évre! Ha az előbbit lelki programmnak neveztük, akkor ezt szellemi programmnak nevezhetjük. Az iskolai évre mi legyen a program-

mod? Kemény, fegyelmezett és szorgalmas tanulás. Nemcsak a lelkiekben akarok tökéletes lenni, hanem a tanulásban is. Természetes, hogy a krisztusi ideál nem a lusta és haszontalan lány, hanem a szorgalmas és buzgó. Erre a programra is fontos, hogy leesdd a Szentlélek égi kincseit: fáradtságban nyugalom, hévben hűvös árnyékunk, sírásunkban örömünk. Arra törekedj, hogy sohase fáradj bele a tanulásba. Ne sopánkodj folyton, milyen jó is volt a nyári szünetben. Aki rátette a kezét az eke szarvára, az ne nézzen vissza, mert az nem alkalmas az Isten országára. Tehát fel a fejjel, előre, Krisztusért! Nem kelletlenül, nem szükségből, hanem Krisztusért, hazámért és szüleimért tanulok. A tanulás nem lesz elviselhetetlen járom, ha beállítom azt örök célom elérésére. Bárcsak megértenétek a latin közmondás komoly felszólítását: non scolae sed vitae discimus. Nem az iskolának, hanem az életnek tanulunk. Igen, az életnek tanulsz, mégpedig az örök életnek. Éppen azért sohase mondd, hogy nem érdemes tanulni. A komoly és jószándékra végzett tanulás a lelkedet és jellemedet fejleszti, az örök élet szempontjából pedig érdemszerző. Láthatjátok, a szellemi program szorosan csatlakozik a lelki programhoz. Egyik a másikat feltételezi. Ha lelki életet élsz, akkor jól tudsz tanulni. Ha lusta vagy a tanulásban, bizonyára elhanyagolod a lelkieket is. Tedd magadévá Nagy Szent Gertrud fohászat: „Mindent Jézus Szentséges Szívében és a Szentlélek Úristen ereje által!”

Mondd el gyakran ezt a szép imát: „Ó Szentlélek, kinek kegyelme nélkül mitsem tehetek és ki által mindent kivihelek, jöjj segítségemre, hogy jófeltételeimet megtartsam, a bűnt elkerüljem, az erényben növekedjem és a mennyországra képesítő kegyelmekben gyarapodjam. Amen!” Ebben a kis imában bennevan ennek az iskolai évnek, de az egész életnek is nagy lelki programja.

A LELKI HALÁL.

„Leányka, mondom neked, kelj fel!” (Mk. 5, 41.)

(Pünkösd után XV. vasárnap.)

Nagyon szomorú menet haladt ki Naim városából. Egy özvegy édesanya egyetlen reménységét veszítette el. Megrendítő dolog ilyen halottas menetet látni. De ennél sokkal inkább megrendítőbb a lelki halottas menet. Pedig de sok van! A testi halál nagyon jól jelképezi a lelki halált, mert megrendítő a test halála, de sokkal megrázóbb a lélek halála. A testi halál elvált a világtól, a lelki halál az Istentől választ el minket. Vajjon nem vagytok-e lelkileg halottak? Nézzetek bele lelketekbe és vizsgáljátok meg magatokat, nem szorultok-e rá ti is Krisztus feltámasztó erejére? Nem volnátok-e ti is boldogok, ha hallanátok Krisztus szavait: „Leányka, mondom neked, kelj fel!” Mindnyájan feltámadtok a szentgyónás alkalmával. Azért most határozzátok meg az évi programot: ebben az évben sohasem leszek lelkileg halott. Ebben az évben teljes erővel küzdök a főbűnöm ellen. A jelszavam ebben az évben ez legyen: egy jelessel több lesz, egy bűnnel kevesebb! Soknak közületek szomorúan kell látnia talán, hogy lelkileg halott. Éppen ezért vizsgáljuk, mi szokta okozni a lelki halált és mi a legjobb orvosság ellene.

I. Mi a lelki halál oka? 1. A lelki halált legtöbbször az emberi gyarlóság, az emberi gyengeség szokta okozni. Mióta az első emberpár bűnt követett el, az emberi természet rosszra hajló lett és akarata meggyengült. Bizony legtöbbször azért követtetek el halálos bűnt, mert gyengék voltatok. Hányszor ígérted már, hogy a szentmisét nem mulasztod el. Jött az első vakációs vasárnap és a lustaság győzött benned. Hiába hívatott a harangszó vasárnapi misére, nem tudtad magad rászánni, hogy elhagyd a jó puha ágyat. Hányszor megfigyelted magadat, hogy pénteken ugyancsak a gyengeség, mégpedig a torkosság okozta lelki bukásodat, mert nem tudtál magadtól megtagadni egy jó falatot.

2. Nagyon sokszor okoz lelki halált heves kísértés vagy közeli bűnalkalom. „Boldog az a férfiú, aki a kísértést kiállja,

mert hűnek találtatván, elnyeri az élet koronáját, melyet Isten az őt szeretőknek megígért. Senki se mondja, mikor kísértetik, hogy Istentől kísértetik; mert Isten nem kísérhető rosszra, maga pedig senkit sem kísért. Hanem saját kívánságától félrevezettetve és elcsábítatva kísértetik meg. Azután a kívánság, mihelyt fogant, bűnt szül, a bűn pedig, ha végbevitetik, halált okoz." (I Jak. 12—15.) A kísértés nagyon sokféle: lehet személy, tárgy, eszköz, hely. Könnyelmű barát, rossz könyv, léha beszélgetés, bűnös játék, egyetlen csók nagyon sokszor okozott már halálos bűnt. Éppen ezért a kísértéssel és a bűnalkalommal nem szabad játszani. Csak azt ne mondjátok soha: nekem már nem árt semmi. Az Úr Jézus ezeknek a leányoknak azt mondja: „Aki azt hiszi, hogy áll, vigyázzon, hogy el ne essék.” Wida Henrik lovag felesége is lebecsülte a kísértés erejét és gyengeségében maga is elesett. Pedig nagyon sokszor méltatlankodott, hogy Éva kíváncsisága és torkossága miatt lett szerencsétlen az egész emberiség. Egy alkalommal így szólt hozzá: „Téged is próbára teszek, mint Isten Évát, biztos vagyok benne, nem tudod megtartani!” Az asszony nagyon megsértődött és kíváncsi volt a próbára. „Midőn megfürdesz, szólj Henrik, ne menj ki mezítláb az udvarba és ne gázolj bele a szennyves pocsolyába, ahová a konyhai szennyvíz belefolyik!” Az asszony nagyon könnyűnek találta a próbát: „Majd éppen a szennyves vízben mászkálok! Ilyen sohasem jutna az eszembe!” A lovag még jutalmat is tűzött ki, negyven aranyforintot, amelyet az az asszony unszolására már előre kifizetett. Ettől fogva az asszonynak, valahányszor fürdött és a pocsolya mellett elment, mindig az a gondolata támadt, milyen jó volna belegázolni egyszer a pocsolyába. A kívánság egyre erősödött benne, végül is így szólt a komornájához: „Belehalok, ha nem mehetek bele ebbe a pocsolyába!” Gondosan körülnézett, nincs-e valaki a közelben és térdig belegázolt. A lovag azonban hamar értesült a dologról és feleségét kigúnyolta gyengesége miatt, aki soha többet nem hangoztatta Éva gyengeségét. Talán nagyon sokszor ti is így vagytok. Azt hiszitek, erősek vagytok, csak a próbatételnél sül ki a nagy gyengeségetek. „Józanok legyetek, s vigyázzatok, mert a ti ellenségeitek, az ördög, mint ordító oroszlán körüljár, keresvén, akit elnyeljen; erős hittel álljatok

ellen neki, tudván, hogy ugyanaz a szenvedés vár a ti testvéreitekre, akik e világon vannak." (I Pét. 5, 8—9.) Szent Péter, aki maga is bűnbe esett, mikor a közeli bűnalkalmat nem kerülte, adja nektek ezt a figyelmeztetést. Azt ne gondolja senki, hogy Isten valakit erején felül kísértetni megenged. Isten mindenkinek ad elegendő kegyelmet a kísértések legyőzésére, hacsak nem érdemtelen arra. „Az Úr meg tudja szabadítani a jámborokat a kísértésből.” (II Pét. 2, 9.) Éppen ezért jól jegyezd meg magadnak: a kísértés tüzével sohasem szabad játszani. Aki a veszélyt keresi, elvész abban.

3. Vannak, sajnos, olyanok is, akik már nem gyengeségükben vagy heves kísértésben követnek el halálos bűnt, hanem bűnös szenvedélyük következtében esnek el minduntalan. Ezek nem egyszer vagy kétszer, hanem következetesen mindig ugyanabba a bűnbe esnek vissza. Nézz bele jól lelkedbe, nem vagy-e te is ilyen visszatérő bűnös, talán te is sokszor követted el ugyanazt a bűnt. Ha így van, akkor kitartó munkával, céltudatos és alkalmas eszközökkel fel kell készülnöd a harcra, az irtó hadjáratra. A bűnös szenvedélyek ellen nem lehet villámháborút indítani, hanem lassú és céltudatos háborúra és harcra kell felkészülni. Ne gondoljátok, hogy a szenvedélyektől olyan könnyen meg lehet szabadulni. Sokszor bizony hosszú évek türelmes munkája és áldozata hozza meg a gyümölcsöt.

A szenvedélyek azért nagyon veszélyesek, mert azokat az ördög legtöbbször vékony kísértés- és bűnszálakból fonja vastag és elszakíthatatlan bűnkötéllé. Magas vár tornyában bánatosan ült egy fogoly. A szabadulás teljesen reménytelen volt. Egy alkalommal azonban rájött a menekülés egyetlen lehetőségére. Hajszálakból hosszú fonalat font és leengedte egy kis nehezékkal a vár aljába. Jó barátja pedig ennek a végére selyemszálát kötött. A fogoly ezt felhúzta, majd a selyemszálon erős kötelet húzott fel, ezen pedig leereszthetett éjnek idején a magas vártoronyból. Az ördög is hajszálakból fonja szenvedélyeinket erős kötéllé. A gonoszlélek sohasem kívánja első alkalommal, hogy rögtön oda dobjuk magunkat neki. Megelégszik jelentéktelen hajszálkával: irigy gondolattal, puszta érzéki kívánsággal, kis hűtlenséggel. Mikor ezeket a vékony hajszálakat jól megerősítette, akkor a

szenvedélyek vastag kötelével ránt bele benneteket a halálos bűnbe. Négy hatalmas szenvedély szokta az embereket a lelki halálba vinni: az érzékiség, kevélység, kapzsiság és a gyűlölködés. Az érzékiség a testet szörnyű rabságban tudja tartani. A gonoszlélek nagyon jól ért hozzá, hogyan lehet megfogni az embereket az érzéki vágyakkal, gondolatokkal, képekkel, olvasmányokkal. Aki egyszer mélyen lesüllyedt az érzékiség bűnébe, csak hosszú kezeléssel tud abból kiszabadulni, akár csak a legsúlyosabb testi betegségből. A test rabságából az Isten rabságába kell menekülni. A kevélység a másik heves szenvedély, mely sokszor egész életen keresztül kínozhat valakit. Nemrégén láthattatok a kedves színes filmet: — Hófehérke és a hét törpe. Ebben a mesészerű filmben Hófehérke a gonosz és kevély mostoha áldozata lett. A mostoha kevélysége és gőgje okozta Hófehérke tragédiáját. A lelki életben is nagyon sokszor okozott a kevélység, gőg, büszkeség nagy tragédiát és lelki felfordulást. Hányszor elvesztitek lelketek nyugalmát a kevélység és hiúság szörnyű bűne miatt. Természetesen a kevélység is hajszálakból tevődik össze, mégpedig diáknyelven szólva a „felvágás”, beképzeltség, önteltség apró hajszálai-ból. A kapzsiság bűne legkevésbé szokta a fiatal lelkeket elkapni, sőt talán ennek ellenkezője a diáklányok bűne; a pénz értékének kevésre becsülése és ennek következtében a pénzzel való könnyelmű bánásmód. A legritkább eset, hogy fiatal leány nagyon ragaszkodik a pénzhez vagy a földi kincsekhez. A gyűlölködés és a heves természet már gyakoribb leányhiba. Bizonyára te is tapasztaltad, hogy hányszor ragadt el már heves és indulatos természeted. Pedig hidd el, nincs visszataszítóbb, mint az indulatos nő. Bárcsak megfogadnád Szalézi Szent Ferenc tanítását: Többet használ egy kanál méz, mint egy hordó ecet. Vizsgáld meg jól magadat, melyik benned a főszenvedély és a főhiba. Ezt úgy találhatod meg, ha figyeled magadat, melyik szenvedély szokta a legtöbb bűnt okozni benned. Ha megtaláltad, akkor vedd fel vele szemben a harcot és teljes erővel küzdj ellene. Nemcsak egy napig vagy hónapig, hanem lehet, hogy hosszú évekig kell magadat nagyon sokszor legyőznöd és így szerezheted csak meg a végső győzelmet. Jól védelmezett és jól megerősített erődöt sem lehet egyetlen rohammal bevenni, hanem sokszor bizony napokig

tartó tüzéségi előkészítés után mehet csak a gyalogság rohamra ellene.

II. Mi a lelki halál ellenszere és orvossága? A lelki halált megelőző orvosság az imádság és a szorgalmas munka. Ha imádkozol és dolgozol, akkor a bűnök és kísértések ellen sokkal komolyabban tudsz harcolni. Imával és munkával megtöröd a bűnalkalmakat és a kísértések erejét.

Az imádsággal lehet legjobban elűzni az ördögöt magától. Az ördög nem szereti az imádságot és a kísértésekben a röpimákat. Figyeld meg csak magadat, ha reggel jól imádkoztál, mennyivel kevesebbet zaklat majd a gonoszlelék.

Vagy nem tapasztaltad azt, ha szorgalmasan tanulsz, akkor sohasem lesznek olyan heves kísértéseid, mint mikor lustálkodol? A lustaság az ördög párnája. A szünidőben, mikor nincs komolyabb elfoglaltságod, egész biztos, jobban megtámadhat az ördög, mint a szorgalmi időben. Éppen ezért mindig vedd komolyan a tanulást, mert az a lelki életben is nagy segítségére lesz. Nagyon sokszor tapasztaljátok, hogy a jó tanulót az iskolában lelkileg is jónak tartják, mert rendszeren így is szokott lenni. Természetesen lehet alóla kivétel, de nagyon sokszor megfigyelheted, hogy a jó tanuló buzgó lelki életet is él. A lelki halált már csak a tökéletes bánattal és a szentgyónással gyógyíthatjuk. Ha halálos bűnt követtél el, egy percig se maradj benne. Lehet, hogy nem tudsz rögtön meggyónni, akkor se maradj a lelki halálban, hanem a tökéletes bánattal engeszteld meg az Istent a súlyos megbántásért. Egész biztos a szüleid is annak örülnek, ha rögtön bocsánatot kérsz tőlük, mikor megbántottad őket. Az Úr Isten is annak örül, ha rögtön kiengeszteled a megbántás után. Isten a megtérő bűnösnek szívesen megbocsát, és sokkal jobban örül egy megtérő bűnösnek, mint kilencvenkilenc igaznak. De az ördögnek is nagy vereség, ha a bűnbeesés után Istentől mindjárt bocsánatot kérsz, sőt különösen fáj neki, ha a bűnödért még esetleg önkéntes kis vezeklést vagy önmegtagadást is elvállalsz. Az ördög rendszerint a bűnbeesés után kétségbe akarja ejteni a bűnöst és azt sugallja neki, mint Káinnak és Júdásnak: nagyobb az én bűnöm, mintsem Istentől bocsánatot érdemeljek.

A lelki halálnak másik nagy és fontos orvossága a szentgyónás. Tudjátok hitünk tanítását: a szentgyónásban, a bűn-

bánat szentségében mindenki megnyerheti a bűnök bocsánatát. „Hiszem a bűnök bocsánatát.” Amint teheted, gyónj meg, ne maradj sokáig a halálos bűnben. Ha eltörött a lábad, ugye nem vársz sokáig, hanem az orvossal megvizsgáltatod magad. Tégy így a lelkiekben is. Ha súlyosan beteg vagy, ne várj a következő közös gyónásig, hanem mint a tékozló fiú, te is mondjad: Felkelek és Atyámhoz megyek.

Most tehát láthatod, mi okozhatja lelki halálodat és mi annak az orvossága. Lebegjen előtted a nagy cél: megindítom a főhibám, a főszenvédélyem ellen az irtóhadjáratot, a nagy kereszteshadjáratot. Legyen előtted mindig a nagy jelszavunk: egy jelessel több, egy bűnnel kevesebb.

KRISZTUS A LEGJOBB ORVOS.

*„Gyógyíts meg, Uram és meggyógyulok!”
(Jer. 17, 14.)*

(Pünkösd után XVI. vasárnap.)

A beteg emberi léleknek Jézus az orvosa. Az Úr Jézus ezt az áldásos gyógyító munkáját szüntelen folytatja. A Szentírás elbeszélései szerint az Úr Jézus testi-lelki orvos egyaránt. A mai evangéliumi szakasz leírása szerint egy vízkóros embert gyógyít meg szombat napon. De Jézus sokkal inkább a lelki betegek gyógyítója. Szemléljük ma az édes Udvözítőt mint a legjobb orvost és kiáltunk fel a Próféta szavaival: Gyógyíts meg, Uram és meggyógyulok! A szentáldozás előtt a pappal együtt így imádkozzatok: „Testednek vétele, Uram Jézus Krisztus, melyet én méltatlan magamhoz venni bátorkodom, ne váljék ítéletemre és kárhozatomra, hanem kegyességed szerint szolgáljon nekem, lelkem és testem orvoslására.” Ma magatokhoz veszitek a legmegbízhatóbb orvosnak az orvoságát. Elmélkedjünk ma azon, miért valljuk Krisztust a legjobb orvosnak. Azért, mert mint a jó orvosnak: 1. jó szeme, 2. jóságos szíve, 3. biztos keze van. Testi nagy betegségeinkben specialistához szoktunk fordulni orvoslásért. Lelki nagy bajainkra vannak-e specialisták, van-e rájuk orvosság? Igen,

van. De csak egy, egyetlenegy: az édes Jézus az Oltáriszentségben.

I. A jó orvosnak jó szeme van, mert az első látásra megállapítja a bajt és diagnózist mond. Az Úr Jézus maga az örök bölcsesség. Éppen ezért ilyen jó szeme nem lehet egy orvosnak sem előtte, sem utána. Ő tudta a legnagyobb biztonsággal, hogy mi baja a betegnek, az ő egész orvosi működése ezen nyugodott. Ma, mikor a lelkünkkel orvosi vizitre járulunk az édes Jézushoz, a legjobb orvoshoz, meglátja majd lelketek betegségeit, fájó sebeit és fájó pontjait. Nyujtsd oda beteg lelkedet és kérd: Gyógyíts meg, Uram és meggyógyulok! Gyenge az akaratom, gyenge és vérszegény a napi imádságom, erőtlen vagyok a napi munkámban, nem tudok semmit sem szó nélkül megtenni, mindig zsörtölődöm, morgok és haragszom, ingerült, érzékeny és kiállhatatlan vagyok. Nézz bele, Jézusom, beteg lelkembe és meggyógyulok. De mint a földi orvos is könnyebben tudja kezelni a beteget, ha elmondja, hogy hol fáj, úgy Krisztus is jobban és szívesebben meggyógyít, ha saját szavainkkal mondjuk el Neki bajainkat. Panaszkodjuk el, sírjuk el szívünk sok baját, olyan szívesen hallgatja meg ez a jó orvos. Milyen balgák vagyunk mi földi emberek. Krisztusról tudjuk, hogy minden lelki bajt meg tud gyógyítani és mégsem fordulunk hozzá. A családunkban fordult elő, hogy egyik fiú nagyon furcsa kiütéseket kapott és semmiképen sem akart elmúlni. A szülők mindent eikövettek, hogy a fiuk meggyógyuljon, minden specialistát meghallgattak, de senki sem tudott segíteni rajta. Végre az anyai szeretet nagy hite és buzgó imája minden orvosok legnagyobbikához fordult, az gyógyította meg a fiút. Használatok fel a mai szentáldozást arra, hogy lelketek sebeit feltárjátok jóságos orvosunk, Krisztus előtt. Kérjétek ma tőle nagy hittel: Gyógyíts meg, Uram és meggyógyulok. Mondjátok el lelki bajaitokat az édes Jézusnak és ő majd megadja arra az orvosságot.

II. A jó orvosnak jóságos szíve van a betegeivel szemben. Az emberek nem szeretik a durva és kemény szavú és szívű orvost. Azt szeretik, ha az orvos szívesen meghallgatja panaszait. Hogy az Úr Jézus Krisztusnak milyen jóságos szíve volt a betegekkel szemben, azt bizonyítja a sok csodálatos gyógyítása. Nem volt olyan útálatos betegség, amelytől vissza-

riadt volna: Meggyógyította az inaszakadt embert, a bélpoklosokat, a süketnémát, a vakot, a szegényt, a gazdagot egyaránt, a százados szolgáját, a királyi ember fiát, Péter anyósát, a harmincnyolc év óta beteg embert. Ő, csak éppen engem ne gyógyítana meg! Nála semmiféle kérés és könyörgés nem marad meghaligattatlan. Ő, hát akkor én is számíthatok jóságos szívére, engem sem fog visszautasítani. Nem zárkózom ma el Tőle, feltárom ma lelkem minden baját, adjon rá gyógyírt és orvosságot. Jóságos szíve van, bármilyen útálatos betegségem volt, nem küld el, bármilyen útálatos halálos bűnöm volt, ad rá orvosságot, csak kérjem: gyógyíts meg, Uram és meggyógyulok. Julie Billiart szerzetesnőknő (meghalt 1816) már 20 éve béna volt és betegsége nagyon akadályozta a munkájában. Lelki vezetője Jézus Szíve-kilencedet végeztetett vele, az ötödik napon, június hónap Jézus Szíve péntekén lelkiatyja elment hozzá és eléje állt és azt mondta: „Máter, ha van hite, akkor tegyen egy lépést Jézus Szíve tisztelétére.” Felemelkedt és az egyik lábát a másik elé tette. „Mégegyszer és még egyszer”, kiáltotta a pap. És megtörtént a csoda: a máter meggyógyult. Lehet, hogy lelkileg már évek óta te is béna vagy. Bízd magadat a legjobb orvosra és téged is kigyógyít majd a halálos lelki betegségből. Akinek hite van, annak semmi sem lehetetlen.

III. A jó orvosnak biztos keze van. Az Úr Jézus is ilyen biztos kezű. Megtalálja a legfájóbb sebeket és betegségeket. Játszi könnyedséggel meggyógyítja, csak én is akarjak meggyógyulni. Bizony sok kisleány úgy gondolkodik, na hála Isten, ez is elmúlt, ennek is elvetettük a gondját. Megint nem háborognak a gyónással és áldozással negyedévig. Az okos és meggyógyulni kívánó beteg sokszor elmegy az orvoshoz és megvizsgáltatja magát. Nem marad addig nyugton, amíg meg nem gyógyul. Hány szülő ezeket költ a gyermekeire, hogy az életüket megmentse. Hány szülő odaadná a félvilágot az orvosoknak, csak hogy gyermeke kigyógyuljon gyógyíthatatlan betegségéből. A lelki életben nincs gyógyíthatatlan betegség. Nincs az a betegség, melyből az Úr Jézus ki ne tudna gyógyítani. Csak a biztos kezű orvos egyet megkíván a betegről: hogy teljes bizalommal legyen iránta. Hogy milyen bizalommal voltak a betegek az Úr Jézus iránt, egypár gyógyításból nagyon

jól láthatjátok: ha akarsz, meggyógyíthatsz engem... csak egy szóval mondd, és meggyógyul az én beteg szolgálóm, mondta a kafarnaumi százados. Hacsak ruhájának szélét érintem, meggyógyulok, mondta a vérfolyásban szenvedő asszony.

Egy híres orvos beszélte el a következő esetet: „Sokezer beteget operáltam már meg, de egyetlenegy sem volt rám olyan hatással, mint mikor egy fiatal papnövendéket operáltam. Vidéken történt a dolog. Nagyon kemény tél volt, nem lehetett a beteget a legközelebbi városba szállítani. Bár azonnali beavatkozásra volt szükség, de nem volt altatószerem, kloroformom. Eléje tártam a dolgot, a fiatal beteg csak azt mondotta: „Félórát kérek és nem kell nekem kloroform.” Meggyónt és megáldozott. Megkezdődött az operáció. A betegnek még az ajka sem rándult meg, csak mikor az élő húsába belevágtam, folyton azt hajtogatta: „da robur, fer auxilium!” „Adj, Uram, erőt és segíts meg!” Végül az orvos így fejezte be szavait: „Mindenki onnan merít erőt, ahonnan tud. Azt hiszem, ez a beteg a legbiztosabb és legjobb forrásból merítette az erőt.” Vajjon te is a legbiztosabb kezű orvoshoz fordulsz lelki sebeiddel és lelki problémáiddal? Vagy talán megelégszel földi orvosoknak: barátnőknek, hozzánemértőknek haszontalan tanácsaival? Te ismered a legbiztosabb kezű orvost és mégsem fordulsz hozzá. Pedig Krisztus Urunk is azt mondja, nem az egészséges, hanem a beteg szorul az orvosra.

Ó, bárcsak meghallanátok a nagy orvos hívó szavát: Jöj-jetek hozzám mindnyájan, kik fáradoztok és terhelve vagytok és én megenyhítlek titeket. Az Úr Jézus jó szemű, jóságos szívű és biztos kezű orvos, aki a megtört nádszálat nem zúzza össze és a füstölgő mécsbelet nem oltja ki. (Iz. 42, 3.) Jézus valóban csodadoktor: az Ő kezében még sohasem halt meg a beteg. Nála még sohasem fordult elő, hogy az operáció sikerült és a beteg mégis meghalt. Ő, a világ nagy orvosa nagy-lelkűen nyújtja felétek is kezét és csak egyet kíván tőletek, hogy ezt a kezet sohase engedjétek el.

A MUNKA SZERETETE.

„Éljetek méltó módon ahhoz a hivatáshoz,
melyet nyertetek!” (Eféz. 4, 1.)

(Pünkösöd után XVII. vasárnap.)

Szent Pál szavaival szólok ma hozzátok, kedves leányok: „Kérlek titeket, éljetek méltó módon ahhoz a hivatáshoz, melyet nyertetek, teljes alázatosságban, szelídségben és türelemben.” Mi a ti hivatástok? Majszky londoni orosz nagykövet Szovjetország megmentésére három dolgot kért az angol kormánytól: harckocsit, harckocsit, harckocsit! Ha meg akarjátok menteni ezt a magyar hazát és hivatástokat teljesíteni akarjátok, három dolgot kell tennetek: tanulni, tanulni, tanulni. Éljetek tehát méltó módon a hivatáshoz, melyet nyertetek, Isten rendelése szerint ez számotokra a kemény és szorgalmas tanulás. A mai kor diákleányától is azt kívánja Krisztus, hogy minden erejéből tanuljon, mert 1. a tanulás nem szégyen, 2. a tanulás jellemfejlesztő; 3. a tanulás imádság.

1. A tanulás nem szégyen. A munkát már az Úr Jézus is megszentelte földi életében. Szinte egy perc sem volt életében, amit nem munkával és imádsággal töltött el. De nézzetek csak végig a történelem, a tudomány, a művészet nagyjait, milyen sokat dolgoztak életükben. Michelangelo bizonyára megvalósította életében, hogy egy napot se mulasszon el ecsetvonás nélkül. Curie asszony kétségtelenül éjt nappallá téve dolgozott és tanult, hogy híres felfedezéseit a világ tudósai előtt bemutatthassa. Liszt Ferenc órákhosszat gyakorolt naponta, és így lett neve és sok kiváló alkotása világhíressé. Ő maga mondta, ha egy nap nem gyakorolt, játékán mindjárt megérezte. Ismeritek a világhíres magyar operaénekesnőt, Németh Máriát, az elhunyt híres színésznőt, Blaha Lujzát, bizonyára nagyon sokat gyakorolták magukat és így tették nevüket az utókor számára emlékezetessé. Szellemesen mondja a híres bostoni kardinális, O'Connell: „Hatvan évig erősen és keményen dolgoztam, de nem ártott.” Ha fiatal korotokban meg nem tanuljátok a munka szeretetét, akkor később sem szeretitek majd dolgozni. Napoleon naponta 8—10—12 órát dolgozott pihenés nélkül. A környezete egyszer megkérdezte, hogy bírja

ezt? „A munka az én elemem, — felelte Napoleon — arra születtem s arra teremtet az Isten.” Más helyen meg azt mondja: „Hogy valamivé lettem, annak köszönhetem, hogy dolgoztam.” Persze, sok leánytól hallom, majd ha nem kell tanulnom, azt szívesen megteszem. Ne szégyeld a tanulást, mert nemcsak a jó pap tanul holtig, hanem minden jó ember. Ha valaki jó mérnök, jó orvos akar lenni, állandóan tanulnia kell. A katonakórház főorvosa mondta, hogy ő ma is mindennap tanul. Hát te sokszor miért restedel, hogy neked tanulnod kell? A jó háziasszony is folyton tanul. Figyeld meg csak az édesanyádat, ha valamilyen jó receptet hall, rögtön elkéri barátnőjétől és megtanulja.

Azonban nem elég csak dolgozni, hanem lelkiismeretes is kell dolgozni. Van olyan diák, aki nagyon sokat ül a könyv mellett és mégis nagyon keveset tanul, mert folyton elkalandozik az eszével, az esze soha sincs a tanuláson. Krupp Alfréd, a híres acélkirály azt mondja: „A szorgalmat az édesanyámtól örököltém, aki szorgalmával mentette meg a ház becsületét.” Szorgalmas tanulással te is megmentheted a becsületedet. Minél nehezebb a felfogásod, annál jobban égién kezed között a munka. A gyengébb tehetséget lehet szorgalommal pótolni. Az érzékeidet a tanulásnál mindig fogd meg, ne engedd őket csapongani. Ne gondolj akkor a mozira, szórakozásra, sétára, hanem egyedül a tanulásra. Tanulj szorgalmasan és kitartóan. Nem elég csak egy héten át elkészülni a feladatokkal, hanem rendszeresen kell tanulni. Nincs haszontalanabb diák, mint a számító diák. Megengedem, hogy az iskolában talán sokszor lehet számítani. De az élet komoly és felelősségteljes munkáiban jaj annak, aki számítva akar dolgozni. Az életben csak az állja meg a helyét, aki állandóan és becsületesen dolgozik akkor is, ha nem ellenőrzik. Rendszerint a számító diák szokta azt mondani, hogy a tanár igazságtalan. Természetesen a szegény tanár azért igazságtalan, mert nem akkor feleltet, amikor a diákleány akarja. Hidd el, sohasem lesz semmi bajod a tanulással és a tanárokkal, ha mindig becsületesen, kitartóan és szorgalmasan tanulsz.

II. A tanulás jellemfejlesztő. A munka állandó harcra szólít fel benneteket a lustasággal szemben. A munka, a tanulás alázatosságra nevel, mert nagyon sokszor belátjátok majd,

hogy milyen gyengék és erőtlenek vagytok, milyen véges az ember munkabíró ereje. A tanulás jellemfejlesztő azért is, mert a jól végzett munka sok örömmel és lendülettel jár. Aki elvégezte a kötelességét, annak nyugodt a lelkiismerete. Azt a diákleányt, aki a tanulását elvégezte, még az ördög is nehezebben tudja kikezdeni, mint a lustát és hanyagot. A tanulás és a munka nagy türelemre tanít titeket. Michelangelót meglátogatta egyik barátja és nagyon csodálkozott, hogy mindig a régi munkájával foglalkozott: „Az ön dolga egyáltalán nem halad!” „Dehogynem. Sokat javítottam rajta, itt elvettem, ott hozzátettem; ott egy ráncot jobban kidolgoztam, itt a száját kifejezőbbé tettem.” „De ezek mind apróságok”, csodálkozott a látogató. „Igen, azok, — felelte a művész — de kicsinységek teszik a tökéletest és a tökéletes nem kicsinység!” Neked is a legkisebb feladatot is lelkiismeretesen kell elvégezned, mert aki kicsi dologban hűséges tud lenni, az az élet komoly perceiben is helyt tud állni. Ne nézd le soha a tanulásban a kicsiny és könnyebb dolgokat, mert felületes leszel. A munka jellemfejlesztő, mert erősíti az akaratot, kitartásra és önelgyőzésre tanít. Persze nem lehet a számtanpéldát egy perc alatt megoldani, neki kell feküdni és újra és újra meg kell próbálni. Te mit szoktál tenni? Bizonyára egyszer nekifogsz és ha nem sikerül, már abba is hagyod: majd leírom holnap reggel az iskolában. Azután a szorgalmas munka sok önmegtagadást kíván. Le kell sokszor mondani a sétáról, korzózásról, szórakozásról. Milyen nagy önmegtagadás azt mondani: Ma nem mehetek a moziba, mert még nem készültem el a történelemből. Ma nem mehetek a zsúrba, mert akkor holnap nem tudok majd felelni. Ma nem mehetek el táncolni, mert holnap dolgozatot írunk és az eszemnek helyén kell lennie. Ma nem megyek a nagyok társaságába, mert nem készültem még mindenkiből el.

III. A tanulás: imádság. Te azt hiszed, hogy csak akkor imádkozol, ha a Miatyánkot mondod vagy a rózsafüzért mormolod? A jószándékkal és Isten dicsőségére végzett tanulás a legszentebb imádság. Hányszor tudnál naponként órák hosszat imádkozni, ha arra gondolnál, hogy a tanulás is lehet imádság! Mikor a latin szószedést végzed vagy a német szavakat tanulod, akkor imádkozol. Vagy mikor a számtanpélda megfejtésén

dolgozol, akkor imádkozol. Igen, ez mind imádság, ha azt mondod: ezt a munkámat, ezt a tanulásomat most azért végezem, hogy az édesapám, aki vagy húsz éve nem gyönt, most meggyónjon. A nehéz memoritert most azért tanulom, hogy az édesanyám minél hamarabb felgyógyuljon. A ma délutáni tanulást a családi békéért ajánlom fel. A mai tanulást azért végzem el pontosan, hogy majd szorgalmas édesanya váljék belőlem. Ma azért tanulok, hogy elnyerjem a munkámért az örök boldogságot. Most már ugye látod, a tanulás is mennyire lehet imádság? Minden munkát imádsággá avat a jó szándék. Mayella Szent Gellért kapus barát a kapunyitogatással lett szent, Boldog Margit azért lett szent, mert szívesen felmosta a zárda padozatát, Zita azért lett szent, mert cselédleányi kötelességeit hűségesen végezte. Vajjon te is szentté lehetnél? Igen, a tanulás téged is szentté tehet. Ne félj ettől a gondolattól. Ha az örökkévalóság számára dolgozol, te is szentté lehetsz a második gimnáziumban éppen úgy, mint a nyolcadikban. Gondoltál-e már arra, hogy amikor tanulsz, akkor imádkozol? Az Isten előtt a jól végzett munka többet ér, mint a szép virágcsokor vagy a perselybe dobott alamizsna vagy bármilyen jócselekedet.

Amerika pusztáin különös virág nyílik. Iránytű virág. Nevét azért kapta, mert az a tulajdonsága, hogy a levelei mint az iránytű acélnyelvecskéje mindig észak felé mutatnak. Jöhet a napsütés és utána sebes zápor, vihar vagy más időjárás, semmi sem tudja kizökkenteni ebből az irányából. Vándor vagy te is a tanulásnak bizony sokszor nagyon is kietlen pusztaságában, de tanulj meg az iránytű virágtól lelked mindig az Istenre irányítani, mert akkor a tanulás könnyű lesz, akkor a tanulás sohasem lesz számodra céltalan és fárasztó.

Légy olyan, mint a napraforgó. Bármilyen nehéz és viszontagságos időjárás éri is, mindig arra fordítja az arcát, amerre a nap süt. Te is sokszor megtalálod majd a tanulásban az örök Napot, az Istent, bármilyen unalmas és nehéz is lesz néha számodra, ha az örök boldogságért, az Őristenért tanulsz.

A munkát a földön az Úr Jézus szentelte meg, a szentek ezt csak folytatták. Márpedig, ha megfogadjátok Szent Pál kérését, hogy méltón éljétek ahhoz a hivatáshoz, melyet az Isten adott nektek, akkor az ilyen munka nem lesz szűgyen,

sőt inkább jellemfejlesztő, sőt sokkal inkább az ilyen munka imádsággá magasztosul fel. Kérlek titeket, éljetek méltó módon ahhoz a hivatáshoz, melyet nyertetek, teljes alázatosságban, türelemben és szelidségben. De tanuljatok lendülettel, jókedvvel és tiszta lélekkel!

ISTENHEZ VEZETŐ ÚT.

„Szüntelenül imádkozzatok!” (I Tessz. 5, 17.)

(Pünkösd után XVIII. vasárnap.)

Az egyik francia folyóirat kimutatja, hogy egy hetven éves ember 3 évet fordít tanulmányi előkészületre, 8 évet szórakozásra, 7 évet toalettire, 6 évet étkezésre, 5 évet járásra, 11 évet munkára, 3 évet társalgásra, 3 évet olvasásra, 24 évet az alvásra. Ennyi az egész. Istennek nem szentelsz semmi időt, még egy percet sem. Vajjon te mennyi időt fordítasz egy nap az imádságra? Egy nap 1440 perc. Hány percet szoktál imádkozni? Nem sajnálsz az időt imádságra? Mindenre és mindenkire jut pár perced, csak Istennek nem. A mai mise bekezdésében így imádkozik a pap: „Jutalmazd meg, Uram, azokat, kik benned bizakodnak és hallgasd meg szolgálid könyörgését.” (Jézus Sir. 36, 18.) Vagy te már nem tudsz örvendezni akkor, ha az Úr házába mégy imádkozni? (Zs. 121, 1.) A Szentírásnak szinte minden lapján olvashatsz a parancsot: „Szüntelenül imádkozzatok.” (I Tessz. 5, 17.) „Vigyázzatok, ébren legyetek és imádkozzatok.” (Márk. 13, 33.) „Kitartóan imádkozzatok az Úr színe előtt az Úrhoz.” (Judit. 4, 5.) „Mindenkor lélekben esedeztetek minden imádságban és könyörgésben.” (Ef. 6, 18.) Az édes Jézus példabeszédet mondott arról, hogy mindenkor imádkozni kell és abba bele nem fáradni. (Lk. 18, 1.) Vagy nem emlékeztek az alázatos imádságról mondott szép példabeszédére, a farizeusról és vámosról? (Lk. 18, 9—14.)

Mi mindnyájan Istenhez akarunk eljutni, márpedig az imádság a legbiztosabb út az Istenhez. (Eckehart.) Ha az imádságot elhagyjuk, akkor elvesztjük az Istenhez vezető utat.

(Vianney.) Vizsgáljuk meg ennek az Istenhez vezető útnak, az imádságnak a szükségességét, az idejét és módját. Értsük meg tágra nyitott szívvel 1. miért imádkozunk, 2. mikor imádkozunk, 3. hogyan imádkozunk.

I. *Miért imádkozunk?* Azért imádkozunk, „mert azt hiszed, hogy nem kell imádkoznod”. (Ar. Szt. Ján.) 1. Imádkoznunk kell, mert földön élő nyomorult férgek vagyunk, egy nagy Király kicsi katonái. Ha az ember igazán megértene az Isten nagy fenségét, akkor állandóan térdenállva imádkoznék. Ha végre megérteneők kicsinységünket, sohasem kérdeznék, hogy miért kell imádkozni. Vajjon a király alattvalói nem kérnek-e állandóan valamit az uralkodójuktól, hát csak nekünk nincs kérnivalónk az Istentől, vagy mi nem érezzük, hogy csak akkor ismerjük el igazán Istent Urunknak, ha imádjuk? 2. De ezenfelül az Úr Isten leghatározottabb parancsa: Imádd a te Uradat Istenedet és csak neki szolgálj. Ez a legfőbb parancsolat, mely a többi is magába foglalja. 3. Azután az édes Jézus példája is arra sarkal minket, hogy imádkozunk. Ő reggeltől estig imádkozott. Imádkozott dicsőségben és szenvedésben, imádkozott a jeruzsálemi templomban és a kálvárián, a kereszten. Imádkozott megkísértésekor és felmagasztaltatásakor, mikor dolgozott és mikor megpihent. Az élete folytonos imádság volt. Ugye most már tudod, miért kell imádkoznunk? 4. Vagy te nem érzed, hogy a mai nehéz és gondterhes időkben egy leánynak is egyetlen menedéke az Isten? Nincs neked sokszor nehézséged a tanulásban, anyagiakban, nincs nehézséged sokszor rossz természeted leküzdésében? Vagy talán nem szorulsz rá az Isten kegyelmére? 5. De hamar is elfelejtettétek, hogy az imádság milyen fontos kegyelemeszköz. Ligouri Szent Alfonz mondja: Mindenki, aki imádkozik, boldog lesz, aki nem imádkozik, az elvész. Az üdvözültek az imádságuk által jutottak el az égbe; az elvetettek azért vannak a pokolban, mert nem imádkoztak. Ha imádkoztak volna, nem veszték volna el. Ezek az elveszettek kétségbeesésükben magukat okolják azért, hogy olyan könnyen lehettek volna boldogok, csak Isten kegyelmét kellett volna kérniök. Most azonban az imádság idejének számukra vége.

II. *Mikor imádkozunk?* Bizonyára nagyon sokszor hallottátok, mikor kell imádkozni: reggel, délben, este, evés előtt,

evés után, tanulás előtt, tanulás után. Ezt ugye már a kis elemisták is tudják. Egy kis hatéves fiúcska 1914 őszén más menekültekkel együtt Észak-Franciaországból Provence egyik városába került. A polgármester fogadta a menekülteket. A kis gyermekhez is volt a többi között egy-két kedves szava. „Jártál már iskolába?” „Nem!”, volt a válasz „mert háború volt.” „Tehát semmit sem tanultál eddig?” A kis gyermek büszkén válaszolt: „De igen, polgármester úr, megtanultam imádkozni.” Nektek is meg kell tanulnotok imádkozni úgy, mint annak a kis gyermeknek. Különösen nagy gondot fordítsatok a reggeli és esti imádságra. Erről egy pár szót kell szólnom. Reggel szíved első gondolata az Istené legyen. Gondolj mindennap legelőször az Istenre, akkor egészen más lesz a napod. Ennek adj külső megnyilatkozást is, ahogy kiugrasz az ágyból, vess magadra keresztet. „Édes Jézusom, köszönöm az éjtszakai pihenést. Hány embertársam dolgozott, szenvedett, kínlódott. Légy ma egész nap velem. Tudod, ma megint sok munkám lesz. De Teérted végzem, és így nem lesz sohasem nehéz. Ma főleg ezen... főhibám ellen fogok küzdeni, légy mellettem, hogy ma újabb győzelmet arathassak a testemen.” Az esti ima legelső gondolata a hála. „Köszönöm, jó Jézusom, hogy a mai napot Veled könnyebben eltölthettem, tudom azonban, hogy sokszor voltam gyarló, ezért most ünnepélyesen bocsánatot kérek tőled. Ne nézd gyarlóságomat, hanem nézd azt a kevés igyekezetet, ami ma megvolt bennem. Munkám, tanulásom Érted tettem. Ha valamiben mulasztást követtem el, bocsásd meg nekem, kérlek. Légy velem az éjtszaka, hogy a holnapot friss erőben és egészségben újra megérhessem.” Jó esti imád csak akkor lesz, ha megvizsgálod a lelkiismeretedet. Végezz te is minden napról bevételt és kiadást, mint a jó boltos. A jó boltos mindennap elkészíti a napi forgalmáról a mérleget. Neked is lesz kiadásod: a bűn, és bevétel: a jócselekedet, az erénygyakorlat. Aki minden este megvizsgálja a lelkiismeretét, az a leány mindennap készen áll arra, hogy Isten ítélőszéke elé álljon. Az esti ima legjobb befejezése a tökéletes bánat. E nélkül sohase feküdj le. Ha ezt megteszed, minden este bebiztosítod magad az örök életre. Ne feledkezz meg erről egy este sem. Olyan nyugodtan térsz pihenőre, ha azt tudod, hogy bármilyen baj vagy szerencsét-

lenség is fog érni, lelked nem veszett el. Minden napodat egy kis győzelemmel fejezed be, ha felindítod magadban a tökéletes bánatot. Tudod, hogy lehet legjobban és legeredményesebben ezt megtenni? Ha letérdelsz az ágyad elé a kereszt elé és jól átgondolod Krisztus szenvedését, amit te is okoztál a bűneiddel: „Jézusom, te tudod, hogy szeretlek téged!”

Imádkozz a kísértés idején is. Gondolj sokszor az Úr Jézus szavaira: „Vigyázzatok és imádkozzatok, hogy kísértésbe ne essetek!” De sok gyászos bukástól mentenéd meg lelkedet, ha az ördög incselkedései ellen Krisztus karjába szaladnál. Ne kacérkodj az ördöggel, mert egész biztos, hogy becsap és rászed. Egy hadnagy vizsgáztatásán a tábornok az egyik jelöltnek azt a kérdést tette fel: „Mit tenne, ha az ellenség teljesen körülvárná embereit és nem lenne semmi kilátás a menekülésre és az ellenállásra?” A hadnagyjelölt egy pár pillanatig habozott, majd kívágta magát és azt mondta: „Azt vezényelném: Imáhozl!” Jaj, de sokszor kellene „Imához”-t vezényelni magadnak a kísértés idején, de még erre is gyengék vagyunk. Hindenburg, a világháború hős hadvezére mondotta: „A fronton is megérezzük, ha otthon nem imádkoznak.” A lelki élet küzdőterén is megérzed, ha nem imádkozol. Ha az ördög már minden oldalról körülvelt és úgy érzed, hogy nincs menekvés, fordulj Krisztushoz, aki olyan bátran és erőteljesen tudta visszautasítani a kísértőt: „Távozz tőlem, sátán!” Vagy ha már úgy érzed, hogy elmerülsz a bűn örvényében, akkor kiálts Szent Péterrel: „Uram, ments meg, mert elveszem!” Persze, néha hevesen és vad támadással tör rád az ellenség. Alig ismered fel a veszélyt. Talán nincs is idő a gondolkodásra. Tanuld meg ilyenkor is rövid imában, röpimában az Isten segítségét kérni: „Jézus Szíve, bízom Benned! Jézus, segíts! Jézus, Mária, József legyetek énvelem! Szeplő nélkül fogantatott Boldogságos Szűz Mária, könyörögj érettem, aki hozzád menekszem! Jézusom édes Szíve, légy az én menedé-kem!”

Tanulásod is imádság lehet. Mennyit tudnál imádkozni, pedig rá se gondolsz. Ha munkádat Isten dicsőségére végzed és jószándékkal végzed, akkor az imádság lesz. Ne mulaszd el sokszor felindítani magadban a jószándékot, az a legunalmasabb leckét is imává varázsolja.

III. Hogyan imádkozzunk? Vigyázz, ne legyen megszokott és sablonos. Azért nem szoktál figyelmesen imádkozni, mert imaautomata vagy. Rendszerint bedobsz lelked automatájába egy-két imát: Miatyánkot és Udvözlégyet és akkor ki kell jönni a jó feleletnek, akkor ki kell jönnie a számtanpéldának, akkor sikerülnie kell a dolgozatnak, akkor jó időnek kell lennie. Ne légy imamalom, mint ahogy ez sok pogány népnél szokásban van. Nem is ők mondják az imát, hanem egy imamalmot tekernek és ez az imádságuk.

Nem vagy már kisleány, azért ne csak imakönyvből és megszokott imákat mondj, hanem mondd el mondanivalódat Istennek saját szavaiddal. Úgy tanultad, hogy mikor imádkozunk, Istennel beszélünk. Úgy szeretsz társalogni, beszélgetni. Társalogj, beszéljess a jó Istennel is. Őt minden érdekli. Ő olyan, mint a gyermekétől távollevő szülő, minden érdekli őt, ami gyermekével történik. Azt szereti, ha a gyermek maga ír és nem amit a rokonok írnak róla. Vagy te is úgy vagy, mint egy kisleány, mikor megkérdezték tőle: „Hallottál már a jó Istenről?” „Igen! De azt hiszem, Ő még sokkal többet hallott énrólam, mert olyan sokat imádkoztam Hozzá.” Ez a kisleány sok mindent mondott magáról a jó Istennek, és azért jól is imádkozott. Hogy lehet az, Isten nem tud rólad mindent? De igen. Csak tőled szeretné mindezt hallani. Mondd, nem kedves az édesanyádnak, ha névnapján nem egy betanult köszöntőt, hanem saját versedet mondod el? Beszélj el Istennel minden ügyedet, ami veled történik, azt mind mondd el, őt minden érdekli. Mondd el: „Édes Jézusom, ma annyi tanulni valóm van, adj erőt, hogy mindent szorgalmasan elvégezhessenek. Ne legyek lusta és unott.” Legyen imád eleven társalgás Istennel. Mindennap mondd el Istennel egyszerű és keresetlen szavakkal szíved minden terhét. Nem a szép szavakat és stílust nézi, hanem lelkednek összeszedettségét. Kis Szent Teréz mondja: „Nincs bátorságom imaforma után keresni. Nem tudom, melyiket válasszam és úgy teszek, mint a kisgyermek, aki nem tud olvasni. Elmondom egyszerűen és szerényen a jó Istennek mondanivalómat és ő megért engem.”

Ne imádkozz se reggel, se este az ágyban. Nemcsak azért, mert így az imádságon elalszol, hanem sokkal inkább azért ne, mert nagy tiszteletlenség Istennel szemben. Gondolj csak

arra, hogy minden imádság az ég Urával való beszélgetés. Beszélnél a királlyal fekve vagy akárcsak ülve is? Ugye nem! Látod, mikor imádkozol, a legnagyobb királlyal állhatsz szóba. Milyen nagy megtiszteltetés, kitüntetés, hogy mi akármikor beszélhetünk Istennel. Ne szégyelj letérdelni otthon sem, a szüleid és testvéreid előtt. Meglátod, mennyivel buzgóbban és fegyelmezettebben fogsz imádkozni, ha letérdelsz.

A FÖLDI MENNYORSZÁG.

„Barátom, hogy jöttél ide be menyegzői ruha nélkül?” (Mt. 22, 12.)

(Pünkösd után XIX. vasárnap.)

Nézz ma bele őszintén lelkedbe. Nem döbbennél meg ma te is, ha Krisztus, a te királyod rád szegezné a kérdést: Barátom! Hogy jöttél ide menyegzői ruha nélkül? Krisztus Király nagyon sokszor meghívott már téged az ő nagy lakomájára. Hányszor elküldte hozzád szolgálait, hogy meghívjon az ő nagy lakomájára. Már nagyon sokszor visszautasítottad a meghívást, pedig mindennap hivatalos vagy oda. Vigyázz, sokan vannak a hivatalosak, de kevesen a választottak. Gondolkodjunk csak azon, milyen értékes és drága menyegzői ruhát kaptunk Istentől a keresztségben, vajjon ma is meg van-e és meddig lesz lelkeden ez a drága szép ruha. Jól tudjátok, hogy drága ruha a megszentelő kegyelem. A megszentelő kegyelem a földi mennyország. A kegyelem a léleknek annyit jelent, mint a föld számára a májusi eső, mint a vetés számára a hótakaró, mint a sivatagi vándornak az oázis, mint a hajótöröttnek az óceáni sziget, mint a madárnak a levegő, mint a halnak a víz, mint a tudónek a levegő. Érdemes lesz azért ma arról gondolkodni, mikor volt, mikor van és meddig lesz lelkeden ez a menyegzői ruha, vagyis a megszentelő kegyelem. A lelked legértékesebb koronája és ékköve a megszentelő kegyelem. Megszentelő kegyelem nélkül nem tudsz lelki életet élni, kegyelem nélkül olyan vagy, mint az az ember, aki a fényes menyegzői lakomán menyegzői ruha nélkül, koldusrongyokban jelent meg. Krisztus ezeknek azt mondja: „... meg-

kötözvén kezeit és lábait, vessétek őt a külső sötétségre; ott léssen sírás és fogak csikorgatása." (Mt. 22, 13.) Minden leánynak az volna a legeszményibb hivatása, hogy a keresztségben kapott szép fehér ruhát, menyegzői ruhát az első szentáldozásig, majd ezután az ifjúságán át az oltárig, az oltártól pedig a sírig meg tudja őrizni.

1. Mikor volt lelkeden legelőször ez a menyegzős ruha, a megszentelő kegyelem? A keresztségben kaptuk meg először ezt a csodálatosan szép ruhát, a megszentelő kegyelmet. Ez a menyegzős ruha a legdrágább kincs, amit az ember Istentől kaphat. Boldog az a leány, aki ezt a szép ajándékot meg tudja teljes ártatlanságban tartani a sírig. Nagyon nagy dolog a keresztségben kapott kegyelem. Erről az állapotról mondja Origenes, hogy: „mennyország vagy és mennyországba visz utad”. A keresztség által ugyanis Isten lakik bennünk. Lelkünk Isten temploma lett egyszerre, egy földi mennyország, ahol a háromszemélyű egy Isten ütötte fel hajlékát.

Szent Lajos francia királyt Poissy várkápolnájában keresztelték és a reimsi székesegyházban koronázták meg. A kis kápolnát többre becsülte a fényes székesegyháznál. Azt monddta: „A várkápolnában Isten gyermekévé lettem, a székesegyházban csak királlyá koronáztak. Isten gyermekének méltósága nagyobb, mint a királyi méltóság. Ez utóbbi a halállal elvész, de mint Isten gyermeke elérem az örök boldogságot.” A keresztségben kapott kegyelmet legjobban az tudja megbecsülni, aki felnőtt korban keresztelkedett meg. A keresztelés végén olyan szépen mondja a pap: „Vedd ezt a fehér ruhát és vidd el szeplőtelenül a mi Urunk Jézus Krisztus ítélőszéke elé, hogy örök életed legyen.” Majd a fehér kis ing után égő gyertyát ad a pap a keresztszülő kezébe a kisgyermek helyett: „Vedd az égő fáklyát és feddhetetlenül őrizd meg keresztségedet, tartsd meg Isten parancsait, hogy mikor az Úr a menyegzőre jő, az összes szentekkel elébe vonulhass a mennyei udvarba és örökké élj!” Ugye milyen kevészer gondoltál arra a nagy kegyelemre, amit a keresztségben kaptál? Az első szentáldozáskor a keresztségi fogadalmadat is megújítottad: miért nem teszed meg ezt minden évben a keresztelésed évfordulóján? Ferreri Szent Vince élete végéig minden esztendőben keresztsége évfordulóján a velencei kápolnában, ahol megkeresztel-

kedett, hálaadó szentmisét mondott. A keresztség napján Isten bennem is felállította élő templomát, ez életem legnagyobb napja!

II. Mikor van lelken a megszentelő kegyelem? Ha nincs lelken halálos bűn, akkor a megszentelő kegyelem állapotában vagy. Ő, milyen nagy boldogság is az, ha tudod magadról, hogy Isten lakik lelkedben. Hidd el, nem is tudsz igazán lelki életet élni addig, amíg halálos bűn van lelken. A halálos bűn a lélek legnagyobb mérge. Kegyelmi élet nélkül nincs lelki élet.

Mikor voltál a legboldogabb? Ezt a kérdést kapták fel a gyerekek az egyik iskolában. Ezt a kérdést szeretném ma én is nektek feladni. Azt hiszem, nagyon sokféle feleletet adnátok. A legboldogabb voltam, mikor legelőször járultam a szentáldozáshoz és a szívembe tért az édes Udvözítő, mikor még édesanyám élt, mikor Rómában jártam. Azt hiszem, nagyon sokan volnának, akik így felelnének. A szentáldozáskor maga az élő Isten száll szívedbe. A szentáldozás legfelségesebb hatása a Krisztussal való legbensőbb egyesülés. Ez az egyesülés már az égi élet kezdete, ez az örökélet előíze, ez a kegyelem hajnalhasadása. Az Oltáriszentség mint táplálék fenntartja és növeli bennünk a kegyelmi életet, mert magát a kegyelem szerzőjét adja. A szentáldozásban mint ragadó folyam árasztja el lelkünket a megszentelő kegyelem. Olyan megragadóan mondja a pap a szentmisén kívüli áldoztatásban: „Ó, szent lakoma, melyben Krisztust vesszük magunkhoz, a lélek eltelik kegyelemmel.” Tehát csodálatosan tündököl a lélek a kegyelemben a szentáldozás hatására, mert szívünkben Krisztus lakozik. Nekünk nem lesz nehéz ezt az édes terhet hordozni, mint Kristófnak, mikor a megáradt folyamon keresztülvitte a kis Jézust és így Krisztus-vivő lett. Vajjon szívesen vagytok-e Krisztus-vivők, Isten-hordozók? Vagy talán nagyon könnyen lemondtok erről a nagy tisztségről egy kétértelmű vicc, egy léha mozidarab miatt vagy könnyelmű társaság miatt?

Sohasem láttam még olyan hatását az első szentáldozásnak, mint egy súlyos beteg embernél. Tanyára beteghez hívtak, már előre figyelmeztettek, hogy nem lesz könnyű meggyónatni, mert szektás rokonai lebeszélték róla, hogy az felesleges

dolog. Egész úton buzgón imádkoztam a keblem felett elrejtett isteni Mesterhez. A beteg semmiképen sem akart meggyónni. Már talán egy órahosszat is beszéltem, de hiába volt minden jó szó. Egyszerre a szót az Oltáriszentségre tereltem. Azt mondtam a betegnek: Hogy tudja visszautasítani azt a Krisztust, akit az első szentáldozásban olyan nagy bizalommal és gyermeki szeretettel vett magához. A beteg elsírta magát és töredelmesen meggyónt. Ó, milyen csodálatos is a kegyelem hatása az emberekben! Becsüljük a kegyelemnek ezt a szent és drága ajándékát. Meddig tudod egy-egy szentáldozás után ezt a fehér ruhát viselni? Nem kell nagyon szégyenkezned, hogy olyan hamar bepiszkolod? Rouen francia város főúnevelőintézetében az egyik fiú érdekes fogadalmat tett: „Nem teszem le addig a fehér nyakkendőmet, míg nem követek el halálos bűnt.” A fiú már két hétig viselte és társai kinevették. Majd kitört az 1870-es német-francia háború. A fiúknak is menniök kellett a háborúba. A harcokban halálos sebet kapott, de a szíve felett, egyenruhájának zsebében megtalálták a fehér nyakkendőt. Utolsó lehelletéig viselte annak jeléül, hogy lelkében mindhalálig megőrizte a megszentelő kegyelmet. Olyan szépen szokták énekelni a szentáldozás előtt: „... Menyegzős köntösbe öltözködjetek, Szívben megtörödvé idejőjjetek, Jézus étkül adja nekünk itt magát, Nincs ki megfogja ezt a nagy csodát.”

III. Meddig marad lelken a megszentelő kegyelem? Mindaddig lelken marad a megszentelő kegyelem, míg minden földi kincsnél többre becsülöd. Hányszor tartasz nagy becsben egészen értéktelen tárgyakat. Hányszor őrizgetnek lányok egy-egy virágszálat vagy fényképet, emléktárgyat vagy emlékönyvet. Egy fél világért meg nem válnátok ettől a kis földi kincstől. Hányszor tartod nagyon értékesnek családodotk ereklét vagy szokásait. Milyen fontosnak tartod szépségedet! Vagy mennyire gondozod a testedet. Vannak emberek, akik ezeket költenek kozmetikára. Egyetlen egy szemölcs eltávolításáért milyen pénzeket adnak ki. Vajjon őrzöd-e lelken mindennél drágább kincsét, a megszentelő kegyelmet? Bizony sokszor odadobtad lelken ezt a drágagyöngyét a disznóknak. Halljátok csak Szent Péter felszólítását: „Növekedjete kegyelemben és a mi Urunk és az Üdvözítő Jézus Krisztusunk

ismeretében!" (II Pét. 3, 18.) Milyen haszontalan az a leány, akire Isten hiába pazarolta kegyelmét. Szent Pál így int benneteket is: „Mint munkatársakat intünk titeket, hogy hiába ne vettétek legyen Isten malasztját.” (II Kor 6, 1.) Amíg becsülték a kegyelmet lelketekben, addig sohasem fogjátok elveszteni a kegyelmet lelketekben, addig sohasem fogjátok elveszteni.

Brüsszelből értékes szállítmányt küldtek Kopenhágába. Három ládában levasalva vitték. A becsomagolásnál tudós egyetemi tanárok, sajtótudósítók, csendőrök vettek részt. Jelenlétükben lepecsételték a ládát. A szállításnál 12 katona őrizte. A megérkezéskor tanárok és orvosok jelenlétében nyitották fel. Mi volt a tartalma ennek a nagy kincsnek: 3 gramm rádium. Értéke 600 ezer dán korona. Azonnal elhelyezték a Nemzeti Bank vasszekrényébe. Innen milliómod grammonként adják el orvosoknak és kórházaknak. Vajjon őrződ-e lelkednek még ennél is mérhetetlenül drágább kincsét ilyen féltő gonddal, vagy talán már nagyon sokszor kitévedt veszélynek ezt az egyetlen értékes és a mennyországra is megmaradó kincset? Vajjon melyik leány mondhatja el Szent Pállal: „Az ő kegyelme nem volt bennem eredménytelen, sőt valamenynyiknél többet munkálkodtam, nem ugyan én, hanem Isten kegyelme énelem.” (I Kor. 15, 10.) Őrizd meg a kegyelmet lelkedben a közeli bűnalkalmaktól, őrizd meg lelked kegyelmét a heves kísértések között, soha fel ne add a küzdelmet a kegyelem megvédésében. Mindent elveszthetsz itt a földön, érhet sok fájdalom és csapás, de akkora sohasem fog érni, mint mikor elveszted lelkednek menyegzős köntösét és neked is remegve kell hallanod: „Barátom, hogy jöttél ide be menyegzős ruha nélkül.” Az életed utolsó lehetőségig őrizd meg a keresztségi fehér köntöst, az első szentáldozási ruhát, a bérnálási fehér ruhát és a menyasszonyi fehér ruhát. Inkább a halált választom, mintsem a fehér ruhámon szennyfolt essék. A támadás három részből érheti fehér ruhámat: az ördög, a világ és a testem részéről. E három nagy ellenség ellen kell küzdenem mindvégig.

A lélek egyetlen kincse, ékköve, koronája a megszentelő kegyelem. Magyarország legdrágább kincse az ezeréves szent korona. Volt víz alatt, erdőben, párnában, föld alatt, most pedig páncélszobában, és koronaőrök vigyáznak rá. Jelszavuk: állj,

ki vagy? Drága kincsem, lelkemnek féltve őrzött menyegzős köntöse. Örül állítom melléje lelkem minden tehetségét, hogy el ne rabolhassa tőlem senki, s jelszavam: Nem leszek áruló.

A HIT JUTALMA.

„Ha csak jeleket és csodákat nem láttok, nem hisztek!” (Ján. 4, 48.)

(Pünkösd után XX. vasárnap.)

A mai nehéz időkben nagyon sok a csalódott, életúnt ember. Az ilyen emberek az élettől és Istentől csodákat és jeleket várnak. Amíg az Isten kézzelfogható módon meg nem mutatja a hatalmát, nem hisznek. A mai evangélium királyi embere hitt Krisztus beszédének és ennek a hitének jutalmaként gyógyította meg Krisztus a fiát. A hitetlen ember nagyon sokat csalódik, napról-napra jobban kiábrándul az életből, nem érti meg a szenvedés és a halál célját itt a földön. Az a leány is, aki már nem tud gyermeki hittel bízni a gondviselő Istenben, az a leány, aki nem tud szilárd hittel a szentségi Jézusban bízni és akinek már nincs komoly hite az örök életben, folytonosan csak csalódni fog az életben, barátnőiben és még önmagában is. Hit nélkül az élet örökös csalódás, mert csak a hit ad az életnek igazi értelmet.

1. Hit nélkül az élet örökös csalódás. Talán nagyon sokszor már megúntad életed, talán nagyon sokszor terhedre van az élet, talán gyakran nem is tudsz már imádkozni. Bizonyára nem tudod ennek az okát. Pedig ennek semmi más oka nincs, mint hogy elvesztetted gyermeki hited. Az isteni igazságok már nem jelentik számodra azt, amit valaha, az Isten kemény parancsai már kínos korlátok minden tettebben. Pedig e nélkül a komoly és szilárd hit nélkül, amit a megszentelő kegyelem ad lelkednek, az élet örökös csalódás.

1. Hit nélkül csalódsz az életben. Egy színdarabban a nagybácsi kérdést intéz a könnyelmű unokaöccséhez: Hogyan élsz te? Ó, nagybátyám, én nem élek. Én létezem és ez már sok! Hány lánynak nincs más eszménye, mint ez a létezés, tengődés. Élni, lenni, mozogni, szórakozni! Milyen haszontalan élet!

Semmi magasabb érték után nem vágyódik, semmi komolyabbat nem akar megvalósítani az életben! Nem gondol arra, hogy ifjúságának éveit hasznosan felhasználja, hogy a maga vagy a mások lelkének üdvösségén munkálkodjék. Az önmegtagadás, lemondás és kötelességteljesítés számára ismeretlen fogalmak. Természetesen az ilyen leány nagyon csalódik; nem találja meg egyáltalában az élet értelmét. Az olyanoknál, akik az életben csalódtak, hiányzik a hit. Szent Pál figyelmeztet minket: „Vigyázzatok! legyetek állhatatosak a hitben, cselekedjeteK férfiasan és legyetek erősek!” (I Kor. 16, 13.) Mert a hit megtartásához állhatatosság, az állhatatossághoz erő kell.

2. Hit nélkül csalódsz barátnődben is. Legtöbbször önzésből szoktál barátkozni, hogy másnak a szeretetét megnyerjed. Ha tőled vár a barátnőd szeretetet, azt már nem tudod megadni, mert nem tudsz áldozatot hozni, sem magadért, sem másokért. Hátha még azt látod, hogy barátnőd javító célzattal közeledik feléd, talán a leghidegebben visszautasítod. Éppen ezért nem szereted barátnődet, de meg hiányzik is belőled a barátsághoz legjobban szükséges odaadás. Lacordaire, a híres szónok mondja: „Az odaadás önmagunk feláldozása. Aki nem jut el eddig, nem is szeret. Aki szeret, az magát odaadja. Ez a szeretetnek természetes következménye.” Ha már Istent sem tudod igazán szeretni és tisztelni, ha hiányzik belőled gyermekkorod meleg istenhite, akkor természetesen hiányzik belőled az áldozatos és önátadó szellem is. Ha Istenben nem hiszel komolyan, akkor a barátnőidet sem tudod szeretni és nem tudsz feléjük szeretettel közeledni. Azért kérd az apostolokkal együtt az édes Jézustól: „Oregbítsd bennünk a hitet!” (Lk. 17, 5.)

3. Hit nélkül csalódsz önmagadban is. Akinek nincs igazi mély hite Istenben, Krisztusban, az előbb vagy utóbb önmagában sem tud hinni. Aki elvesztette hitét, az elvesztette önbizalmát is. Az életben mindent céltalannak lát. Magát semmire sem találja alkalmasnak, úgy érzi, hogy a társadalomnak sincs semmi haszna belőle. A halál, a megsemmisülés után vágyik, mert akkor senkinek sem volna terhére. Nem talál magában semmi értéket. Teljesen értéktelen és haszontalan előtte minden cselekedete és napja. Nem bízik munkájának sikerében. Úgy érzi, nem érdemes semmibe sem kezdenie, mert

úgy sem fog sikerülni. Az egész élete egy nagy kérdőjel: minek az egész? Mi történt veled? Hajótörést szenvedett a hited. „Harcold a jó harcot, megtartva a hitet s a jó lelkiismeretet, melyet egyesek elvetettek, s így hajótörést szenvedtek a hitben”, inti Szent Pál Timoteust. (I Tim. 1, 19.) Mi a kötelességed ezután? Szerezd vissza a régi, őszinte és gyermeki hited az Oltáriszentségben, kérd Jézustól a hitet. Neked is azt fogja mondani, mint az ördögtől megszállott gyermek atyjának: „Ha tudsz hinni, minden lehetséges a hívőnek. Azonnal felkiálta a gyermek atyja, könnyeket hullatva monda: Hiszek, Uram! segíts az én hitetlenségemen.” (Márk 9, 22—23.) Kérd te is egy jó gyónás után a szentáldozásban: Uram, segíts hitetlenségemen, mert azért olyan céltalan és unalmas és haszontalan az életem. Ha hited lesz ismét, másként fogod látni az élet célját, esetleges szenvedések és megpróbáltatások számodra már nem lesznek elviselhetetlen terhek, hanem Isten édes igája. Hát nem volna érdemesebb hinni, akkor nem csalognál annyit az életben, barátnőidben és talán önmagadban sem.

II. Hittel az élet istenszolgálat. Ezt a gondolatot valami csodálatos szépséggel rajzolja meg Szent Pál az ószövetség nagy alakjaiban, akik mind a hit bajnokai voltak. Érdemes lesz idéznünk őt. Mivel hitt, azért mutatott be Ábel nemesebb áldozatot, mint Káin... Mivel hitt Hénok, azért ragadtaték el, hogy halált ne lásson... Hit nélkül pedig lehetetlen Istennek tetszeni, mert az Istenhez járulóknak hinniök kell, hogy Ő van és az Őt keresőknek megjutalmazója. Mivel hitt, azért épített Noé isteni félelemmel bárkát családjának... Mivel hitt, azért költözött ki Ábrahám arra a helyre, melyet örökségül kellett nyernie... Mivel hitt, azért áldozta fel Ábrahám Izsákot, midőn próbára tétetett... Mivel hitt a jövődőkben, azért áldotta meg Izsák is Jákobot és Ézsaut is... Mivel hittek, azért rejtették el az újszülött Mózes szülei három hónapig... Mivel hitt, azért hagyta el Egyiptomot, nem félve a király indulatától... Mivel hittek, azért mentek át a Vörös-tengeren, mint a szárazföldön... Mivel a nép hitt, azért omlottak le Jerichó falai. És mit mondjak még? Mert kifogynék az időből, ha beszelnék Gedeonról, Bárákról, Sámsonról, Jeftéről, Dávidról, Sámuelről és a prófétákról, akik mivel hittek, győztek le országokat, cselekedtek igazságot. (Zsid. 11. f.) Felsorolhatnám a

szentek közül is a hit bajnokait. De elég utalnom arra, hogy ma is vannak a hitnek bajnokai Spanyolországban, Mexikóban vagy most legújabban Oroszországban. Vagy magad körül nem látsz a hit bajnokai közül nagyon sokat? Talán éppen az édesanyád és édesapád a hit bajnoka, mert a mai nehéz körülmények között csakis a hit fegyverével kezében tudta a nagy családot felnevelni. Vagy nem látsz magad körül a barátnőid között olyanokat, akik a hit bajnokai? Akik küzdenek hibáik ellen, akik véres küzdelmet folytatnak tisztaságukért, akik küzdenek a jeles bizonyítványért, talán ezek önerejükre támaszkodnak? Nem! a hit a legfőbb fegyverük! Hittel a te életed is istenszolgálat lesz!

1. Hittel tudod, mi az élet értelme. Ha hiszel, rögtön eszedbe jut, hogy a végett vagy a földön, hogy Istent megismerd, szeresd, neki szolgálj és ezáltal üdvözlj. Tehát az életnek igenis van célja, az nem lehet unalmas és útálatos semmittevés, hanem igenis az élet nagy programja istenkeresés. Az örökös újrakezdés a jóért! Polytonos köteleességteljesítés és szakadatlan munka! Az élet nemcsak létezés és szórakozás, hanem nagy küzdelem az örök életért. Timoteusnak mondja Szent Pál: „Harcold a hit jó harcát, szerezd meg az örök életet.” (I Tim. 6,12.) Tehát ha van hited, akkor sohasem lesz számodra az élet nehéz és terhes, mert mindig előtted van az élet örök célja, a másvilág. Érdemes hinni, mert az életet itt a földön megkönnyíted magad számára. Akik nem hisznek, azoknak a legtermészetesebb az öngyilkosság, mert az életnek nem látják semmiféle célját. Hívó ember még nem lett soha öngyilkos. A legnagyobb művészek, tudósok, gondolkodók és hadvezérek mind hívó emberek voltak. Ezeknek életcél méretetlen nagy hitük adott.

2. Hittel tudod és érted meg, mi a szenvedés. A szenvedést az ördög útáltatja meg veled, mert azt akarja bebizonyítani, hogy nem érdemes jónak lenni, mert nagyon sokszor Isten éppen a jókat sújtja szenvedéssel. Ezért mondja Szent Pál: „Vegyétek a hit pajzsát, amellyel kiolthatjátok a gonoszok minden tüzes nyilát.” (Efez. 6, 16.) A hit olyan szemüveget ad, amelyen keresztül a szenvedésnek is megvan az értelme. Ha a hit világánál nézed és fogod fel a szenvedést, akkor nem fogod az Istent sohasem a szenvedésért okolni, hanem magad-

ban keresed az okát annak, hogy Isten miért sújt szenvedéssel. Ha a szenvedéseidben is Isten akaratát látod, sohasem fogsz lázadozni.

3. Hittel megérted a halált is. Aki egész életében a hit kegyelmében élt és a hit kegyelméért harcolt, az nem fél a haláltól sem. „Harcold a hit jó harcát, szerezd meg az örök életet.” (I Tim. 6, 12.) Erre figyelmezteti Szent Pál is kedves tanítványát, Timoteust. A hívő ember tudja, hogy a halál után az örök élet jutalma vár azokra, akik megharcolták a jó harcot és az örök élet koronája ott fog ékeskedni a fejükön, akárcsak a szenteknek a dicsfénye. Ha hited van, sohasem félsz a haláltól, hanem abban az örök élet boldog kezdetét fogod meglátni. A mélyen hívő emberek sohasem féltek a haláltól, attól csak a hitetlen és gyáva fél, mert akkor már közel érzi Isten büntető kezét.

Most láthatod, mit ad neked a hit kegyelme. A hit megváltoztatja az egész életedet, annak minden megnyilvánulását. A hit nélkül unalmas és terhes az élet. A hit nélkül tele van életed csalódással, hittel tele van az élet lendülettel. Ha hited van, akkor van értelme az életednek, szenvedésednek és haláloednak. Az Úr neked is a kezébe adott egy kis lámpást, melyet az életed utolsó pillanatáig hűségesen meg kell őrizned, mert ha ez a kezében lesz a haláloed óráján, ennek a fénye át fog világítani a sötétnek látszó másvilágba. Ha hited lesz, akkor az élettől sohasem vársz csodákat és jeleket, hanem a hit fényénél itt a nehéz és rögös földi életben és egykor az örök boldogságban örökre boldog leszel.

A NYELV BÜNEI.

„Légy türelemmel irántam és mindent megfigyelve nekem!” (Mt. 18, 26.)

(Pünkösd után XII. vasárnap.)

Az édes Jézus életében nagyon sokszor megcsillan az Ő türelmes és megbocsátó szeretete. Soha még nem élt a földön ember, aki annyi megbántójának, rágalmazójának meg tudott bocsátani, mint éppen Ő. Olyan fontosnak tartotta ezt a meg-

bocsátó szeretetet, hogy legszentebb imádságába is belefoglalta ezt a parancsot: Bocsásd meg a mi vétkeinket, miképen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek. Mikor egy alkalommal az Úr Jézus a megbocsátásról beszélt, Szent Péter azt kérdezte tőle: „Uram! Hányszor vétkezhetik ellenem atyámfia, hogy megbocsássak neki? Talán hétszer? Jézus azt felelte: Nem mondom neked hétszer, hanem hetvenhétszer!” (Mt. 18, 21—22.) Ekkor mondta el az Úr Jézus a szívtelen szolgáról szóló példabeszédet. (Mt. 18, 23—35.) Nagyon is csekélység, amit felebarátunknak megbocsátunk, ahhoz képest, amit a mennyei Atya bocsát meg nekünk. Azért nagy türelemmel és szeretettel kell lennünk a mi felebarátainkkal szemben, akik minket megbántanak, megszólhatnak és megrágalmazhatnak. Nem hétszer, hanem hetvenhétszer kell megbocsátanunk azoknak, akik minket bántanak, rágalmaznak és megszólhatnak.

I. Bocsássatok meg bántalmazóitoknak. Lányok között nagyon sok érzékeny lelkű szokott lenni, lányoknál különösen sok a mimóza természet. Ennek a virágnak az a tulajdonsága, hogy amint hozzányúlunk, összehúzza magát. Gondolatok csak magatokra, hogy sokszor a legkisebb bántó vagy szeretetlen szóra hogy megharagusztok, megsértődtek. Néha napokig nem tudtok kedvesen vagy szeretettel szólni ahhoz, aki talán csak egyetlen szóval bántott meg titeket. Hol van itt az igazi megbocsátó szeretet? Hallgasd meg csak Krisztus Urunk szavait: „Hallottátok, hogy mondatott: Szeresd felebarátod és gyűlöld ellenségedet. Én pedig mondom nektek: Szeressétek ellenségeiteket; jót tegyetek azokkal, kik titeket gyűlölnek és imádkozatok üldözőitekért és rágalmazóitekért, hogy fiai legyetek Atyátoknak, aki mennyekben nagyon, ki napját felkelti jókra és gonoszokra, s esőt ad az igazaknak és hamisaknak. Mert ha azokat szeretitek, kik titeket szeretnek, micsoda jutalmatok lesznek? Nem ezt cselekszik-e a vámosok is?” (Mt. 5, 43—46.) Könnyű azt szeretni, aki titeket is szeret, de próbáljátok azokat is szeretni, akik valaha megbántottak titeket és nem tartjátok szimpatikusnak őket. Azt mondjátok: én nem haragszom rá, de nem szeretek vele beszélni vagy nem szeretek vele lenni, mert mindjárt sérteget és fricskáz, csipkelődik és ingerkedik velem. Valóban milyen szép lenne éppen ezekkel kedvesnek lenni. Könnyű a barátnőddel kedvesen bántani; próbáld meg

egyszer azt szeretni, aki téged nem szeret, majd meglátod, nem könnyű ugyan, de annál több lelki hasznod lesz belőle, mert ilyenkor nagyon sok erényt gyakorolhatsz, ami Istennél egész biztosan nagyon érdemszerző lesz számodra. Aki kövel dob meg, dob vissza kenyérrel, ez az igazi keresztény gondolkodás. Ha te másoknak könnyen tudsz megbocsátani, az Isten neked is könnyen bocsát majd meg. A lányok annyira védik a szépségüket, pedig a harag árt a szépségnek. Nézd meg csak egyszer magadat, milyen csúnya és eltorzult az arcod, ha haragszol. A haragos ember szinte kikel emberi mivoltából. Igyekezz mindig megbocsátó lenni, ezt tanítja nektek is a Mester. Sohase térj haraggal a szívedben nyugovóra, hanem békélj meg előbb felebarátoddal.

II. Bocssátatok meg megszólítóknak. Leányok, általában nők között leggyakrabban előforduló hiba és gyengeség a megszólás, amely abban áll, hogy másnak a hibáját, gyengeségét, bűnét kibeszélik, mikor az nem szükséges. Mennyi félreértés, mennyi szóbeszéd keletkezik a megszólás nyomán. Mennyi kellemetlenségtől szabadulnál meg, ha jobban tudnál a nyelvedre vigyázni. Hányszor megfogadtad már, hogy nem fogsz senkiről sem rosszat mondani, de mindig csak újra beleestél ebbe a női gyengeségbe. Méltán mondja Szent Jakab apostol: „Ha valaki szavában nem hibáz, az tökéletes férfiú; az féken tudja tartani egész testét is. Ha ugyanis a lovaknak zabolát teszünk a szájukba, hogy nekünk engedelmeskedjenek, egész testüket kormányozzuk. Lám, a hajók is, bár nagyok és erős szelektől hajtának, kis kormány által odairányíttatnak, ahová a kormányos akarata hajtja. Így a nyelv is kicsiny tag ugyan, de nagy dolgokat visz végbe. Csekély tűz is fel tud gyújtani nagy erdőket. A nyelv is tűz, a gonoszságnak tüzes üszke lehet.” (Jak. 3, 2—6.) Vigyázz nyelved tüzére, mert talán már sokszor okoztál nagy károkat vele másoknak becsületében és jó hírnevében is a sok megszóló beszéddel. Két dolog vezessen a megszólás leküzdésében. Az egyik, hogy te sem szeretnéd, ha megszólnának, éppen ezért, amit nem akarsz, hogy neked cselekedjenek, te se cselekedd másnak, mondja az Úr Jézus. A másik dolog pedig az, hogy nincs olyan ember, akinek ne volna hibája, neked is van, nekem is van, mindenkinek van, éppen ezért sohase hánytorgasd mások gyengeségét, mert

akkor a magad nagyobb hibáját talán észre se veszed. Fontold meg csak Krisztus Urunk komoly figyelmeztetését: „Ne ítéletek, hogy ne ítéltessetek. Mert amilyen ítélettel ítélték, olyannal fognak megítélni, és amilyen mértékkel mérték, olyannal fognak visszamérni nektek. Mit látod meg a szálkát atyádfia szemében, magad szemében pedig a gerendát nem veszed észre? Avagy hogy mondhatod atyádfiának: hadd vegyem ki szemedből a szálkát, mikor íme, gerenda van a te szemedben? Képmutató! Vesd ki a gerendát előbb tenzemedből, és azután lásd, hogy kivedd a szálkát atyádfia szeméből.” (Mt. 7, 1—5.)

Természetesen téged is nagyon sokszor meg fognak szólni, ha semmi okot sem adsz rá, ezt nem tudja senki sem itt a földön elkerülni. Szent Pált, aki mindenkinek kedvére akart lenni és mindenkinek mindene lett, az emberek mégis megszólták. „Azért Istenre hagyott mindent, mondja Kempis, aki mindent tud és a rossz nyelvűek s a felületesen és hazug módon gondolkodókkal és mindenfélét fecsegőkkel szemben türelemmel és alázatossággal védekezett.”

Neked is nagyon sokszor majd türelemmel kell elviselned a megszóló nyelvek éles és szeretetlen megnyilvánulásait. „Isten szerelméért szívesen kell venned minden fáradságot, fájdalmakat, kísértéseket, zaklatásokat, szorongatást, nélkülözéseket, szemrehányásokat, dorgálásokat, megaláztatásokat, pirongatást, szidalmat és megvetést.” (Kempis.)

III. Bocsássatok meg rágalmazóitoknak. Sajnos, szintén nagyon gyakran előforduló női gyengeség a nyelvnek legcsúnyább vétke: a rágalmazás. Éppen ezért jól fel kell készülnötök a rágalmazó nyelvek vétkeinek megbocsátására. Szent Ágoston híres volt arról, hogy mennyire került a megszólást és rágalmazást. Mindenki ismerte vendégszeretetét, de ebédlője falára díszes és szép betűkkel iratta fel ezt a mondatot: „Aki idegenek életét szereti rágni beszédeivel, tudja meg, hogy ennél az asztalnál nincs helye.” Bizony nagyon sok leánynak a szobájában felírhatnók ezt a mondást. Aki felebarájtát rágalmazza, nemcsak a szeretet ellen vétkezik, de még az igazságosságot is sérti. Nem is hiszitek el, mennyit ártotok egymás jóhírnevének a rágalmazó beszéddel. Mégis, ha ilyen rágalmazókba

kerülnél bele, Krisztus alázatosságával kell azt megbocsátanod.

Ha a rágalmakat meg is kell bocsátanotok, minden leánynak jogában van a jóhírnevét védeni. Egy régi pogány római mesét idézek nektek. A mese szerint egyszer együtt utazott a szél, a víz és a jóhírnév. Azonban csakhamar megunták az együttlétet és három felé mentek. De megígérték egymásnak, hogy csakhamar találkoznak. Igen ám, de hol találkozzunk, — vetette fel a víz. Engem könnyű megtalálni, — kezdte a szél a találka megadását. — Ha nem érzitek haragos fuvallatomat, akkor menjetek fel egy magas hegyre, ott süvöltök annak csúcsa körül.

Ami azt illeti, engem sem lesz nehéz megtalálni, — mondotta a víz. — Ássatok le csak a földbe vagy menjetek a patak partjához vagy a tengerparthoz, találkoztok velem.

A jóhírnév azonban hallgatott. Társai megkérdezték: — Hát téged hol találunk meg, ha beszélni akarunk veled? — Engem bajosan találtok meg — válaszolt szomorúan a jóhírnév. — Nekem ugyanis az a természetem, hogy ha egyszer elválok valakitől, aligha találkozom vele ismét.

Eddig tart a mese. De a mese bizony nagy igazságot tartalmaz. A jóhírnévnek valóban az a természete, hogy ha egyszer eltávozik valakitől, aligha tér vissza. Ha egyszer tönkre tették, rágalmazásokkal elvették valakinek a jóhírnevét, ritkán tudja azt bárki is visszaszerezni. Olyan lesz, mint az összeragasztott fazék, lehet ugyan használni, de gyenge és szépséghibák lesznek rajta. Egész biztos, ha valakinek jóhírnevét igazságtalanul tönkre tették, az emberek gyanakodva néznek rá és azt gondolják, hátha mégis volt valami igazság abban, amit róla állítottak.

Vigyázzatok tehát jóhírnevetekre. De még inkább vigyázzatok arra, hogy mások jóhírnevét ne bántátok, rágalmakkal tönkre ne tegyétek. A rágalmazó, ha jóvá akarja tenni hibáját, más mód nincs a hatalmában, mint hogy beismeri a rágalmat. Ezzel azonban korántsem tudja jóvátenni mindazt a rosszat, amit a rágalmával felebarátjának okozott.

Nézd el tehát azt, ha megbántanak, megszólhatnak és meg-rágalmaznak. De ennek ellenére éberen őrködj a jóhírnevedre és ne engedd, hogy valaki tönkre tegye. Vigyázz mindig a

nyelvedre, hogy ne bánts, ne szólj meg és ne rágalmazz meg senkit sem. Mindig arra gondolj, amit nem akarsz, hogy neked cselekedjenek az emberek, te se cselekedd nekik.

Higgyétek el, a nyelv bűne különösképen a nők bűne. Ó, milyen sok okos és szent nő volna, ha nem volna nyelvük! (Coulin.) Ó, bárcsak megtanulnátok a nyelvekre vigyázni. Hugo Victor francia íróról mondják, hogy vendéglátó asztalánál mindig volt egy üres szék is, melynek a támláján a következő felírás volt: a távollévők is itt vannak. Ha ti is gondolnátok erre, amikor társaságban vagytok, egészen bizonyos, hogy nagyon sok megszóló, rágalmazó és bántalmazó beszédőtől szabadulnátok meg.

RAVATALGYAKORLAT.

*„Gondolj arra, hogy a halál el nem marad!”
(Jézus Sir. 14, 12.)*

(Pünkösöd után XXII. vasárnap.)

Nemrégén mindnyájan láttátok Madách Imre fenségesen szép művét, „Az ember tragédiáját”. A londoni jelenetnek komor és megrendítő vége ma is szemem előtt lebeg. A vidám és zajos vásárteret a halál, a nagy kaszás elnémítja. A halál tompa és borzalmas tánca végigsepri az egész színt, egymásután bukna le a kérlelhetetlen kaszás sujtó keze alatt: a bábjátékos, korcsmáros, cigányasszony, munkás, katona, a kisleány és a tanuló. Felette megdöbbenő a költő elgondolása. A halál nem kíméli még az ifjúságot sem. Döbbenetes a halál szemébe nézni, de az Egyház szándéka is az, hogy egy napot szenteljünk teljesen az elmúlásnak, a halottaknak, a halálnak. Mintha az elhaló természet: a lehulló falevelek, a bús novemberi napok is azt suttognák: „Gondolj arra, hogy a halál el nem marad, mert ismered a világ törvényét, minden bizonynal meg kell halni!” (Jéz. Sir. 14, 12.) Nézzünk ma mi is nyíltan a halál nagy valóságának szemébe. Nem áll olyan messze tőlünk sem a halál. „Bölcső, koporsó ugyanaz, ma végzi, amit holnap kezd el!” (Madách.) A francia író is azt mondja: „Istenem, add, hogy egész életemen át síromra boruljak mint bölcsőre, ahová

a halál mint második gyermeket fog helyezni és mindenkorra elhagyni!" Barátkozzunk meg a halál gondolatával, mert a mi küszöbünket is előbb-utóbb átlépi és jobb lesz, ha nem váratlan vendég lesz. 1. Gondolj a halálra, 2. készülj a halálra és 3. akkor nem félsz a haláltól.

1. Gondolj a halálra! Olyan megrendítő Egyházunk egyik legszigorúbb szerzetesrendjének köszöntése: Memento mori! A kartauziak így köszöntik egymást! Valóban ezek sohasem félnek a haláltól, mert nagyon sokat gondolnak a halálra. Persze tudom, hogy azt mondjátok, elég lesz a halálra gondolni majd akkor, ha megöregszem. Nagyon rosszul gondolkodik az a leány, aki azt hiszi, hogy elég a halálra akkor gondolni, mikor már bekopogtatott az ajtón. Nem tudjátok sem a napot, sem az órát, és amikor nem várjátok, akkor fog beköszönteni a kellemetlen és nem várt vendég! Halljuk csak Krisztus nagy figyelmeztetését: „Ti is legyetek készen, mert amely órában nem gondoljátok, eljön az Emberfia!” (Lk. 12, 40.) Szörnyű nyomorú és szomorú szívvel ültem nem is olyan régen egy fiatal leánynak, egy 18 éves szép és kedves menyasszonynak a betegágyánál a budakeszi szanatóriumban. Miközben biztattam, hogy majd szépen lassan meggyógyul, lelkemet mardosta a gondolat, hogy ennek a szegény leánynak Isten már megszámlálta napjait. Bátorítottam, nyugodjék meg Isten akaratában. A halál gondolatát nem mertem megemlíteni neki. Nem sokkal később a leányt elragadta a szörnyű kór és otthagyta szüleit az egyetlen gyermek és otthagyta vőlegényét a menyasszony. Ez a drága gyermek azonban már a szanatórium betegágyán öntudatosan készült a halálra és nagyon sokszor gondolt rá. Találtak nála több el nem küldött levelet, melyben írja: „Tudom, hogy meg kell hálnom és érzem, hogy közel van már az üdvösségem napja. Csak nektek nem mertem mondani, mert féltem, hogy már élve megsirattok engem.” Hogy milyen bátran nézett szembe a halállal, azt egy verse bizonyítja, melyet szintén a betegágyon írt és iratai között megtalálták. Már a címe is megrázó és megdöbbentő: *Ravatal-gyakorlat.*

Dúlt kúraágyamon
Némán fekszem,

Kényesen elnyujtva
Silány testem.
Bámulok. Felettem
Szürke vakolat...
Nem élet ez, csak
Ravatalgyakorlat.

Odakünn dal, zene,
Ifjú mámor,
Szívekbe szerelmet
Nyilaz Amor.
Csillárfény, bálterem,
Vadul táncolnak...
Mienk csak a bús
Ravatalgyakorlat.

Távoli harang halk
Szava csendül,
A Mátra völgyében
Néma csend ül.
Száraz gally zizeg csak...
Lelkek már holtak.
Valóra vált a
Ravatalgyakorlat!

(† Szarka Angéla 1921—1940.)

Már élve elképzelte magát a ravatalon és halálos ágyán. Próbáljunk mi is ilyen bátran és merészen szembenézni a halállal. Ne múltak el nap, hogy ne gondoljunk a halálra. Minden este avval a gondolattal feküdjünk le, talán ez volt az utolsó napom. Ne múltak el úgy haláleset vagy temetés, hogy ne gondoljak az én halálomra is. Hányszor veszték reggelenként gyászmisén részt, gondolatok ilyenkor a halálra. A halál csak azoknak borzalmas, akik sohasem néztek bátran a szemébe. Hiszen a halál csak egy szomorú földi életet zár le és a sokkal boldogabb örök életet nyitja meg. A halálnak csak lesújtó és megrendítő oldalát emlegetik az emberek, pedig a halál nagyon is vigasztaló és felemelő. A mélyen hívó ember a halálban az

örök élet születésnapját látja, melytől nem félni kell, hanem csak örvendezni lehet felette. Aki hisz az örök életben, az már az életében legyőzte a halált. Egy idős orvos mondta: „Ötven éves gyakorlatom alatt sokezer embert láttam meghalni. Sok kétségbeeséssel, állatias lemondással, tehetetlen haraggal halt meg. Csak egyfajta ember nézett nyugodtan, békésen a halál szemébe: a hívő katolikus.”

II. Készülj a halálra! Minden dolognak a sikere itt a földön attól függ, hogy hogyan készültünk rá. A halál is csak akkor nem fog meglepni minket, ha arra egy egész életen át készültünk. A híres spanyol festőnek, Murillónak a sírján a sevillai Sancta Cruz-templomban saját kívánsága szerint ez a két szó áll: *Vive moriturus*. Ez a felírás nagy figyelmeztetés: úgy élj, hogy meg kell halnod, úgy élj, hogy készülj a halálra, mely mindennap egyre közelebb jut hozzád. Semmi sem tanít meg jobban az életre, mint a halál. Aki sokszor gondol és készül a halálra, az szükségyszerűen jól él. Ha sokszor készülnél a halálra, akkor az életed megnemesedne, akkor jobb lennél, akkor a jócselekedetekkel nem fukarkodnál. A római cirkuszi mutatványnál a halálra készülő gladiátorok a jelenlévő császárt így köszöntötték: „Ave Caesar, morituri te salutant!” Hogy meg lehetne nemesíteni ezt a pogány gondolatot! Minden reggel ezzel a gondolattal ébredhetnék: Ave Christe, moritura te saluto! Üdvözlégy Krisztus királyom, a halálra készülő gyermeked köszönt ma téged. Milyen más volna minden napod, ha már korán reggel a halálodra is gondolnál, talán időelőtti halálodra. Senkinek sincs a homlokára írva éveinek száma. Menj csak ki a temetőbe, hány síron fogod olvasni: élt 13, 16, 18, 14 évet. Mire figyelmeztessen ez téged? Használd fel a rendelkezésedre álló földi életet, mert talán nagyon rövid lesz. Szent Pál megrendítő módon figyelmezteti Galata hiveit: „Amit az ember vet, azt fogja aratni is. Mert aki testének vet, a testből arat romlást is, aki pedig léleknek vet, a lélekből arat majd örök életet. A jót cselekedni pedig ne lankadjunk el, mert annakidején majd aratunk, ha nem lankadunk el” (Gal. 6, 8—9.) Hogy állandóan jók lehessünk és jót cselekedhessünk, szükséges, hogy a testnek már a halál előtt meghaljunk. Kétszer meghalni ez nem lehetetlenség. A híres teológusnak, Duns Scotusnak ezt írták sírjára: *Semel sepultus, bis*

mortuus! A halál csak annak rettenetes, aki csak a halálakor hal meg. Az, aki a halál előtt már a testében meghal, az mosolyog a halál rettenetes voltán. A halál után nincs orvosság, csak a halál előtt. Gyakorlattal lehet mindent elsajátítani. Meghalni senkinek sem lesz nehéz, aki már a halál előtt meghalt önmagának, ami nem más, mint az elszakadás a földi mulandóktól. Egy francia plébános meghagyta, hogy temetésekor olvassák fel hívei előtt a következő sorokat: „A halál nem fog meglepni; vártam azt mindennap. Az Isten és a halál meghitt gondolatában éltem. Ez a két gondolat megőrzött az élet minden nehézségében és veszedelmében.” Jó halála csak annak lesz, aki jól készült rá. Jól az készül a halálra, aki úgy él, hogy bármikor meghalhat. Ne felejtse el a latin közmondás nagy igazságát: Qualis vita, mors est ita. Amilyen az életed, olyan lesz a halálad is. Jó élet: istenszolgálat, jó halál: istenbírás.

III. Ne félj a haláltól! Ha sokszor gondoltál és készültél a halálra, akkor nem is félsz a haláltól. Ha családotban, ismerőseid között meghal valaki, ne töltsön ez téged félelemmel el, hanem figyelmeztessen a halálodra! Szeresd a temetőt, akkor nem fogsz félni a haláltól. Necsak Halottak napján menj el a temetőbe, hanem máskor is. A halottak megtanítanak arra, hogy nem kell félni a haláltól. Menj csak egyszer végig nyitott szemmel a temetőben, meglátod, mennyi vigasztalást tud nyújtani a halál. Hogy a haláltól ne félj, imádkozz sokat a jó halál kegyelméért. Oly sokféle szándékra szoktatok imádkozni, csak éppen a jó halál kegyelméért nem. Pedig ez ugyancsak fontos volna. Mennyiszer imádkozzuk az Üdvözlégy Máriát, de mennyire nem gondolunk oda annak utolsó kérésére: imádkozzál értünk bűnösökért most és halálunk óráján. Milyen nagy kegyelem volna számotokra, ha a Boldogságos Szűz Mária valóban imádkozna értetek a halál óráján. A halálküzdelemben, az utolsó percekben még egy utolsó kísérletet tesz az ördög, hogy elszakítson minket Krisztustól. Tudja az ördög, hogy az embernek nem könnyű elszakadni a földtől és azt is tudja, hogy sok embert kétségbeejtett a nehéz küzdelemben Isten irgalmába vetett hitében. Még a szentek is nagyon sokat küzdöttek az örök boldogságért a halál órájában. Kis Szent Teréz a halála előtt egy hónappal, mikor már iszonyatos nagy

szenvedés lepte meg, ismételten mondogatta: „Ó, mennyire kell imádkozni a haldoklókért! Ha az emberek ezt tudnák!” Egy éjjel arra kérte a betegápoló nővért, hogy hintse meg az ágát szenteltvízzel és azt mondta: „Az ördög van körülöttem, nem látom, de érzem... kínoz engem, s mintha vasmarokkal tartana, hogy ne érezhessek semmi legcsekélyebb könnyebbséget sem. Növeli fájdalmamat, hogy kétségbe döntsön... Én pedig még csak imádkozni sem tudok. Mást sem tudok tenni, mint hogy nézem a Boldogságos Szűzet és mondom: Jézusi!” Ez a kis Szent iszonyatosan szenvedett és küzdött a halállal. Utolsó órájában a Szűzanya szobrára tekintett fel és így szólt: „Ó, oly buzgón imádkoztam hozzá!... De hát ez tisztára haláltusa, minden legkisebb vigasztalás nélkül...” Majd így szólt: „Anyám, készítsen elő engem a jó halálra.” A tisztelendő perjelő anyja e szavakkal bátorította: „Gyermekem, mindig kész volt arra, hogy megjelenhessék Isten ítélőszéke előtt.” Később a haláltusa utolsó jelei mutatkoztak rajta. Azután gyenge kezeibe szorítva a feszületet, összeszedte erejét az utolsó küzdelemre. Arcát egészen elborította a verejték, reszketés volt rajta látható. De amint a hajós a kikötő közvetlen közelében nem veszti el bátorságát, hasonlóképpen ez a kis Szent is, mikor látta az örök élet fényes világítótornyt, hősiesen tette meg az utolsó evezőcsapásokat az örök élet felé. A feszületre tekintett élete utolsó pillanatában és azt mondta: „Ó, én szeretem Öt!... Istenem, én... Téged... szeretlek!...” Mit jelent meghalni, azt Kis Szent Teréz halála nagyon megvilágítja, a halál percei az ember legborzasztóbb és legnehezebb percei. A nagy magyar papköltő is szépen fejezi ki ezt a gondolatot: Mors bona, nihil aliud! A papi ember, aki annyi embert látott meghalni, nagyon jól tudja, mit jelent a jó halál kegyelme.

Légy lakzi-készen, hátha hívnak:
az álom-illat
kapuk a mennyen egyre nyílnak,
a bús komornyik, a Halál
valakit mindig invitál,
és boldog, kit készen talál!

Te is boldog lehetsz, ha a halál készen talál, de ehhez szükséges, hogy sokszor gondolj a halálra, készülj a halálra, mert akkor biztosan nem félsz majd a haláltól.

FARIZEUS, STRÉBER, NAÍV.

„És kineveték őt.” (Mt. 9, 24.)

(Pünkösd után XXIII. vasárnap.)

Krisztus Urunk kedves városában történt, hogy a zsinagóga főnöke, Jairus felkereste Krisztus Urunkat, hogy meggyógyítsa halálán lévő leányát. Miközben a ház felé mentek, jelentették, hogy a leány már meghalt. Jézus azonban biztatta a szerencsétlen atyát: „Ne félj, csak higgy!” A háznál már nagy tömeg volt és a megholtat siratták és gyászolták. A Mester eltávolította a kíváncsi és zajongó tömeget, azt mondván: „A leány nem halt meg, csak alszik.” A népsereg kinevette őt. De nemcsak Kafarnaumban nevelték ki az édes Jézust, hanem máskor is, nagyon sokszor. Főképen pedig nehéz szenvedései között: gúnyolták, csúfolták és kinevették őt. Mikor ostorozták, durva katonaköpenyt tettek rá, fejére töviskoronát, kezébe nádszálat adtak és gúnyolódva térdet hajtottak előtte és mondogatták: „Üdvözlégy, zsidók királya!” Ugyancsak Pilátus is gúnyolódva mutatta meg a vérszomjas tömegnek: „Íme, az ember!” Azután a kereszten is ugyanezt tették vele, csúfolták és gúnyolták! Az Úr Jézus mindezt végigszenvedte előttünk, hogy nekünk annál könnyebb legyen a gúnyolódást, csúfolódást és a kinevetést elviselni. Sőt még ennél többet is elviselt értünk. Heródes a bolondoknak járó fehér köpenyt adta rá, mert Krisztus nem válaszolt neki. Bizonyára nagyon sokszor kellett nektek is ilyen igazságtalan gúnyolódásokat, csúfolódásokat és kinevetéseket elviselni, eltűrni. Legtöbbször a jóknak szokott osztályrészül jutni, hogy farizeusnak, strébernek és naívnak tartják. Néha irigységből, máskor rosszakaratból, legtöbbször csak nagyfokú szeretetlenségből szokott ilyesmi előfordulni. Készüljetek fel ezekre a támadásokra, hogy ne érjenek titeket sem váratlanul. A tanítvány nem lehet különb a mesterénél; ha Krisztust igazságtalanul, szeretetlenül és gyűlöletből üldözték,

akkor titeket is fognak néha osztálytársnőitek, barátnőitek, testvéreitek, hozzátok talán nagyon is közel állók gúnyolni, csúfolni és kinevetni.

1. Kinevetnek, ha buzgó lelki életet akarsz élni és gúnyolni fognak, hogy farizeus, képmutató vagy! Bizonyára már megtapasztaltad ezt! Ha napiáldozó voltál, egész biztos volt olyan, akinek ez szemet szúrt és nem tetszett neki. Nagyon sokszor fogod látni, hogy még azt is irigylik az emberek, hogy jó vagy. Az áldozásokra ráfognak majd, hogy nem lelki szükségletből végzed, hanem álszenteskedésből. Képmutatónak fognak tartani talán akkor is, ha gyóntatóatyát és lelkiatyát választasz. Nagyon sok leány minden gyónását másnál végzi, és ha észreveszi rólad, hogy egy gyóntatóhoz jársz, biztos, hogy nem fogja helyeselni, sőt kinevet, vagy talán még azt is rád fogja, hogy a lelkiatyádba szerelmes vagy. Azért is kicsúfolnak talán a hozzád legközelebb állók, hogy imáidat otthon az ágyad előtt térdenállva mondd el, és evés előtt és evés után imádkozol, sőt még az esti és déli harangszóra az Űrangyalát is elmondod, főleg ha azt társaságban is megteszed, valószínű, megint csak képmutatónak és álszentnek gúnyolnak. Nevetni fognak rajtad, ha a lelki életet nagyon komolyan veszed és mindennél fontosabbnak tartod. Majd akkor is csúfolódnak veled, ha a vasárnapi szentmisét mindennél fontosabbnak ítéled. Inkább lemondasz egy jó kirándulásról, mintsem a szentmisét elmulaszd. Lemondasz a szüretről vagy a lakodalomról, mert tudod, hogy akkor nem mehetsz el a templomba. Nevetnek rajtad, ha a bűjtőt nagyon szigorúan veszed. Mi van abban, ha pénteken megkínálják vendégségben az embert húsfélével és eszik belőle, mondják a lelkiileg könnyűfajsúlyú leányok. Akkor is képmutató leszel, ha ádentben és nagybűjtben nem mész el a barátnődhez táncmulatságra vagy házibálra. Otthon talán megmosolyognak, ha önmegtagadást vagy lemondásokat végzel. Ha észreveszik erénygyakorlataidat, akkor kicsúfolnak. Azt mondják, hogy birka-türelmed vagy galamb-epéd van. Te mindezzel ne törődj, mert ha ezeket jó szívvel elviseled, akkor csak a jó Mestered utánozod. Mikor a gúny és csúfolódások között nehéz megállanod, akkor fogd meg a Mester kezét és kövesd őt a Kálvária hegyére

vagy az ostromozás helyére vagy menj vele a tömeg elé, mikor keresztre feszítsd-et kiáltottak reál

II. Kinevetnek, ha a tanulásban buzgó akarsz lenni és gúnyolnak: strébernek, törtetőnek, könyöklőnek neveznek. Biztosan kinevetnek, ha a tanulást komolyan veszed és mindennél fontosabbnak tartod. Hányszor hallottad már: „Érdemes tanulni? Úgy sem kaphatsz jobb jegyet. Látod, én nem izgatom magam és mégis mindig sikerül felelnem! Te az egész délutánt áttanulod és mindent megtanulsz otthon. Hát érdemes? Mennyivel könnyebb a szavakat az iskolában leírni. Vagy a számtan példával érdemes otthon vesződni? Majd megcsinálják a jó tanulók, én csak leírom az iskolában! Mit törjem rajta a fejem!” Hányszor hallottál már ilyen vagy ehhez hasonló beszédet. Ilyenkor a te lelked is egy kicsit megingott, mert féltél attól, hogy stréber leszel te is. Ha egy osztálytársad egy tantárgy után különösen érdeklődött és szeretett vele otthon külön is foglalkozni, vagy szorgalomból olyant is megtanult, ami nem volt szorosan lecke, mindjárt megkapta a szégyenletes jelzőt: Te stréber, nem szégyelled magad! Aki a tanárnőjének kedvében jár vagy szereti, egész biztos, hogy strébernek fogják tartani. Ugye te is szoktál ezekkel a beszédekkel törődni? Pedig ugyancsak nem érdemes, mert ezt csak irigységből vagy hiúságból mondják. Mennyire kinevetnek, ha elveddé teszed, hogy puskát nem használsz! Hogy kigúnyolnak, ha a fordítást nem puskából, hanem magad erejéből iparkodol megcsinálni. Stréber leszel azonban akkor is, ha nem akarsz sügni vagy nem engeded leírni magadéról a dolgozatot, vagy nem segítesz a másikat kihúzni a csávából. Kigúnyolnak akkor is, ha nincs betyárbecsületed és ha valami történt, őszintén elmondod. Ilyenkor nem mersz szembeszállni akár az egész osztály véleményével, mert félsz, hogy elgáncsolnak. Nagyon szép és becsületos dolog az, hogy egy osztály összetart, de annál csúnyább, ha a rosszban és a bűnben is összetart és ezeket a vállalkozásokat sohase támogatod, hanem inkább légy stréber és különc, de a rosszat ne vállald semmi okból sem. A gyenge és könnyű fajsúlyú leányok ismét csak strébernek címeznek, ha belépsz a kongregációba vagy más vallási egyesületbe, mert azt mondják, hogy a tiszinek akarsz csak a kedvében járni és így akarsz nála bevágódni, ahogy jó diáko-

san mondják. Ha valamilyen hitbuzgalmi folyóiratot járatsz, melyet a hittanár oszt ki, akkor is csak strébernek csúfolnak, az a mai világban teljesen felesleges, egy modern leány nem olvassa a Mária-kongregációt vagy a Katolikus Missziókat vagy az Életet, hanem a Színházi Magazint és hasonló nivótlan, meztelenképes hetilapokat.

III. Kinevetnek akkor is, ha lelked tisztaságát mindenáron véded és naívnak fognak gúnyolni. Nagyon naívnak fognak titulálni, ha tisztaságod védelmére nagyon szigorú és komoly elveid vannak. A mai könnyűvérű és könnyű felfogású leányok között nagyon sokszor megkapod a gúnyos „kis naív” jelzőt. Főképpen itt áll az, hogy minden ember, aki bennvan az erkölcsi fertő legmélyén, szeretné, ha minden embertársát ott láthatná. Ne hallgass soha ezekre a szirénhangokra, melyek lelked tisztaságát bármi módon is veszélyeztethetik. Itt szinte se szere, se száma azoknak az eseteknek, ami miatt naívnak fognak tartani. Nagyobb diákleány fiúval való ismerkedést csókolódzás és flörtölés nélkül nem is tud elképzelni és kérdően azt mondja, mi van abban. Persze, ha komoly elvedd teszed, hogy míg diák vagy és komolyan nem gondolhatsz a házasságra, sohasem fogsz fiút megcsókolni, ha kinevetnek és naívnak csúfolnak is. Ha nem randevúzol, sétálsz, nem jársz moziba fiúval vagy cukrászdába, nagyon is naívnak fognak tartani. Ha felsősleány vagy már és még nincs egy sereg lovagod és udvarlód a helybeli diákok közül, akkor szintén csak a naív jelzővel sajnálnak le. Ha nem nézed meg a tizenhat éven felülieknek szóló darabokat, melyek halálos tavaszt hoznak lelkedbe, akkor nem fognak elég nagylánynak tartani és megint csak naívnak csúfolnak. Ha nem olvasod a mai modern szennyes regényeket, melyek csupán az érzékiséget akarják benned elmélyíteni és a tisztaságra törnek, akkor azt mondják, hogy ne légy olyan naív és álszent, hiszen úgy is tudom, hogy neked is tetszik, csak félsz a mamádtól, hogy meglátja nálad. Olvasd úgy, hogy ne lássák. Ha már felsősleány vagy és nem tudsz táncolni, ugyancsak nagyon naívnak és falusi libának gúnyolnak. Ha tánc közben fegyelmezett vagy és a táncosodtól is ugyanezt megkívánod, akkor nagyon kinevetnek. Ha a fiúk szemtelenkedéseit és fegyelmezetlenségeit kereken visszautasítod, akkor a fiúktól is megkaphatod, hogy

ne legyen olyan naív, ez nem halálos bűn. Vigyázz nagyon, mert ha komolyan véded tisztaságod, nagyon sokszor fogja az ördög odavagdosni hozzád könnyűvérű és jellemű leányok és fiúk által: Ne légy olyan naív. Te azonban ezeket a gúnyolódásokat viseld el szívesen, mert mit használna, ha nagyon sok jellemtelen barátnőd és lovagod volna, de ebből lelked kárát vallaná. Nem az emberek véleménye a fontos, hanem annál sokkal fontosabb lelked ártatlansága s tisztasága. Inkább fogadd csak el, hogy nagyon naív vagy, mintsem hogy meghallgasd a te nagyon is felvilágosodott barátnőd tanácsát, akik le akarnak magukhoz húzni a mocsárba és a fertőbe.

Tudom, nagyon nehéz elszenvedni a kicsúfolást, kigúnyolást és a kinevetést, de valójában áll az a magyar közmondás, hogy az nevet legjobban, aki a végén nevet. Lehet, hogy nagyon sokszor kinevetnek és képmutatónak, farizeusnak, törtetőnek, strébernek és naívnak fognak gúnyolni, de téged nyugtasson meg az, hogy Krisztussal is ugyanazt tették az ellenségei. Veled is csak a lelked ellenségei fogják tenni, azokra azonban ne hallgass, mert lelked életére törnek. Ki akarják belőle égetni a buzgóságot, a szorgalmat, a tisztaságot, a szemérmetességet. Ezek pedig lelked legdrágább kincsei, melyeket mindennél jobban kell őrizned. Ha ezeket támadja valaki, az az ördög barátja és nem érdemel mást, csak azt, hogy utasítsd vissza, mint Krisztus a kísértőt: „Távozz tőlem, sátán, mert írva vagyok: csak a te Urad Istenedet imádjad és csak neki szolgálj.”

A LEGJOBB ÉDESANYA.

*„Hasonló a mennyek országa a mustármaghoz...”
(Mt. 13, 31.)*

(Pünkösd után. XXIV. vasárnap.)

A mustármag az Isten országát, az Egyházat jelenti. A mustármag kisebb minden magnál, de mikor felnő, fává lesz. Az Isten országát, az Egyházat 12 apostol fejlesztette nagy fává, az Egyház a kis apostoli testületből növekedett egész világot átfogó szervezetté. Amint kevés kovász nagymennyi-

ségű lisztet megkovászósít, úgy az Isten országa, az Egyház a maga átalakító, természetfeletti és láthatatlan erejével az egész világot átalakította. Nemzeteket és korokat tett kereszténnyé, nemessé, erkölcsössé. Ennek a mustárfának terebélyes ágain Isten kegyelméből ti is helyet kaptatok. Kovászosító erejét ti is élvezhetitek. A mai nehéz korban különösen szeretni kell az Egyházat mint a legjobb édesanyát, a mai forrongó világban különösen sokszor kell megvédeni ezt az Egyházat és a mai válságos napokban minden erőtökből kell dolgozni ezért az Egyházért. Sohasem szorult az Egyház rá annyira a hiveinek szeretetére, védelmére és munkájára, mint a mostani vészes, válságos és áldozatos időkben.

1. Szerezd az Egyházat. Ha a világtörténelem folyamán volt valaha is gondos és szerető édesanya, akkor az a katolikus Anyaszentegyház volt. Ez a drága és gondos édesanya a születésünktől a halálunkig minden lépésünket figyeli és vigyázza. Egy pillanatra nem hagy magunkra: elkísér a bölcsőtől a sírig. Figyeld csak meg az ő szerető édesanyai gondosságát. Alighogy megszülettél, máris megkeres és a keresztség szentségének kiszolgáltatásával az Anyaszentegyház tagjai közé vesz fel. Mikor az elemi iskolába beiratkozol, az Egyház siet, hogy megtanítsa a hit legfontosabb ismereteire. Mikor az eszecsكد nyiladozik, előkészített életed egyik legboldogabb napjára: az első szentgyónásra és szentáldozásra. Krisztust hozta el szívedbe és megbocsátotta a bűneidet. Később is melletted volt, mikor a serdülés korának nehéz éveit kellett átvészelned, akkor ismét segítségedre sietett és megerősített a Szentlélek erejével, hogy a testeddel vívott kemény harcot megvívhasd és a viharzónában lelked hajója el ne merülhessen. Az iskolai évek sok küzdelmében mindig melletted állt és mindig segített, ha lelked beteg volt. Az orvosság mindig készen állt számodra, az ő patikája sohasem volt bezárva és az ő gyógyszere: Krisztus szent teste és vére mindig rendelkezésedre állott. Mikor befejezed az iskoláidat és az Isten akarata szerint eljön a mesebelinek tűnő királyfi, lovag, akkor az oltárhoz vezet, hogy a legszentebb szövetségre, a házasságodra az ő szent áldását adja. Ha Isten gyermekkel fog megáldani, akkor azokat ismét gondozásba veszi és az édesanya minden szeretetével és gondosságával felneveli, akárcsak téged. Ha majd

elközeleg a végórád és Krisztus hív a leszámolásra, akkor sem hagy magadra, hanem ismét megerősít a végső bajvívásra, a halálküzdelemre. Az Egyház adja a legszentebb útravalót a nehéz útra: az Oltáriszentséget. Mikor már csak kihűlt porhüvelyed lesz a földön, akkor az Egyház adja meg a végtisztességet a lélek nemes hordozójának, a testnek. Ha senki sem kíséri ki tetemedet, de az Egyház a sírig elkísér. Sőt azon túl nagyon sokszor megemlékezik a te szegény küzdő és szenvedő lelkedről. Papjaival minden szentmisében imádkozik érted, minden szentmisében részesülsz annak szent gyümölcseiből.

Ha mindezt meggondolod, akkor lehetetlen, hogy ne szeresd az Egyházadat. Nincs még egy ilyen gondos, szerető édesanya, mint az Anyaszentegyház. Éppen ezért tégy ma szent fogadást: Sohasem fogom kritizálni ezt a szerető édesanyát. Nem mondom sohasem felületes ítéletet az Egyház szigorú törvényei felett: miért nem szabad pénteken húst enni, miért nem szabad másvallású templomban megesküdni; miért törődik az Egyház még avval is, hogy az emberek mikor táncolnak; miért ragaszkodik olyan görcsösen a dogmákhoz, már régen visszatértek volna a protestánsok az Egyházba; miért van a papoknak olyan jó dolguk; miért kell az Egyháznak vagyon; miért van olyan sok rossz és felületes pap az Egyházban? Vigyázz, hogy ítéleted ne legyen szigorú és szeretetlen a te szerető Édesanyáddal szemben! Te ugye szereted édesanyádat, pedig nagyon sokszor szigorú és kérlelhetetlen hozzád. De ezt a szigorúságot el tudod felejteni, mert sokszor meggyőződöttél róla, hogy édesanyádat mindig a szeretet vezérli. Látod, így van az Egyház is.

Szeresd és tiszteld az Egyházat, annak fejét, a pápát, Krisztus földi helytartóját! Tiszteld a megyés főpásztort, a püspök urat, az Egyház szolgáit, a papokat, a te plébánosodat! Ne ítélj el őket olyan hamar! Ne hidd el mindig azt, amit a papokról az Egyház ellenségei és a rosszakaratú emberek beszélnek és pletykálnak! Ne gondold, hogy több rossz pap van, mint orvos, tanító, bíró, ügyvéd vagy katonatiszt! Van rossz pap, amint van rossz orvos, bíró, ügyvéd, tanító, iparos. Jaj, de szeretik az emberek a papok bűneit teregetni, de örülnek annak, ha egy papról rosszat mondhatnak! Meg kell végre

értened, hogy az Egyháznak kettős arca van: egy szent, feddhetetlen, ez isteni; és egy gyarló, esendő emberi arca. Természetesen a világtörténelem folyamán voltak rossz pápák és rossz papok, amint a legjobb gyümölcsfának is vannak férges gyümölcssei, csak ebből nem következik, hogy mármost mind rossz, van rossz is, akiket nem megvetni, hanem akikért imádkozni kell.

II. Védd meg az Egyházat. Meg vagyok róla győződve, ha valaki bántani merésznélne édesanyádat, még a szemét is kikaparnád. De védd meg a te másik szerető Édesanyádat, az Anyaszentegyházat is, ha bántják. Ne légy pipogya és gyáva katolikus, hanem ha rákerül a sor, akkor szállj síkra az Egyház tanításáért, erkölcstanáért és világnézetéért. Talán sohasem támadták annyit az Egyházat, mint éppen manapság. Társaságban, gyűléseken, ujságokban és könyvekben egyaránt támadják, mert a tanításához mindig következetes marad és azt senki kedvéért nem változtatja meg. Bizonyára nagyon sokszor hallottad már: Milyen ósdi az Egyház felfogása bizonyos hitbeli dolgokban. Ezt már régen meg kellett volna változtatni, akkor egész biztos, az Egyház munkája hatásosabb volna. Azt is hallottad: „Az Egyház maradjon a templomban, ne törődjék az állam ügyeivel; a papok ne politizáljanak, az Egyháznak semmi köze nincs ahhoz, hogy az állam mit tesz az alattvalóival.” Sajnos, a mai időkben nagyon sokszor kiéleződik a viszony az állam és az Egyház között, mert az Egyház nem akarja kétezeréves tanítását egyesek ízlése szerint megváltoztatni. Bele akarnak még abba is szólni, kit tekintsen az Egyház megkeresztelt katolikusként és kit ne. Az Egyházat szidják, azért mert nem akarja a kor divatja szerint megváltoztatni a házasság szentségét és azt mondják róla, hogy államellenes.

De támadják az Egyházat az erkölcstana miatt is, mert elítéli az ifjúság erkölcsellenes nevelését. Tiltakozik az ellen, hogy az állam sok helyen kiveszi a gyermekeket a szülők kezéből és teljesen lefoglalja a maga számára. Támadják az Egyházat azért is, mert tiltakozik minden ellen, ami a házasság ellen van.

Legióképen támadják az Egyházat a világnézetéért. Nagy bűne az Egyháznak most az ellenfelei szemében az, hogy nem

fogadja el a most erőre kapó világnézetek hangzatos jelszavát, hanem rendíthetetlenül áll a kőszálon: Péteren. Az Egyház minden nemzet és faj felett Krisztus nyomában hirdeti a mindent megbocsátó felebaráti szeretetet. Tanítása szerint nincsenek választott népek és fajok. Krisztus egyformán hív minden nemzetet az Ő Egyházába. A nagy nemzeteknek nem áll jogában elnyomni és leigázni a gyengét. A történelem tanúsága szerint is nem az erő és hatalom szabja meg a nemzetek kiválóságát, hanem lelki emelkedettség és a krisztusi szeretet gyakorlása. Az Egyház természetesen nem szívesen nézi azt az állam részéről, hogy beleszól az Egyház kormányzati ügyeibe, tanításába és igehirdetésébe, nevelésébe, istentiszteleti rendjébe.

Mindebből nagyon világosan láthatod, hogy az Egyházadat ma sok oldalról támadják. Nem attól félünk, hogy az Egyház ezeket a támadásokat nem tudja kivédeni, hanem azt szeretnők, hogy legyenek az Egyháznak ma is bátor és kemény fellépésű fiai és leányai, akik az Egyház igazát hajlandók áldozatok árán is megvédeni és a szent cél érdekében helytállni és ha kell, meg is halni.

Légy öntudatos és bátor gyermeke az Egyháznak. A harcra fel kell készülnöd. A harc már fejünk fölött folyik és nem tudhatjuk, hogy nem következnek-e be az Egyház életében újabb megpróbáltatások. Jusson eszedbe Krisztus Urunk szava: „Aki megvall engem az emberek előtt, én is megvalloم őt a mennyei Atya előtt.” Lehet, hogy nagyon soknak közületek is hitvallónak kell lennie. Lesz-e erőtök megvédelmezni az Egyházat támadóival szemben? Jusson eszünkbe Krisztus Urunk szava: „Aki szégyel engemet és az én ígéimet ebben a parázna, elfajult és bűnös nemzedékben, az Emberfia is majd szégyenleni fogja azt, mikor eljön az Atyjának dicsőségében a szent angyalokkal.” (Márk 8, 38.)

Sajnos, nagyon sokan vannak, akik gyávák és félénkek, nem mernek színt vallani Egyházuk mellett. Van az ismerőseim között egy nagyon jóakarátú protestáns édesanya, aki a harmadik elemista kisleányáról, aki katolikus, olyan örömmel szokta mesélni, hogy összeáll vele vitatkozni a kisleány és nem hagyja az Egyház igazát és ha másképen nem, könnyeivel védi meg az Egyháza igazát. Hány merne síkra-

szállni az Egyház ügyéért a szüleivel szemben? Vagy hányan mertétek már a kigúnyolt és megcsúfolt Egyházat a társaságban megvédeni és az igaz ügyért sikraszállni? Előbb-utóbb bekövetkezik az, hogy mindenkinek színt kell vallania, hogy hová tartozik, milyen világnézetet vall; vajjon lesz-e elég erőtök az Egyház álláspontjára állni? Vajjon meggyőződöttél-e hitünk megrendíthetetlen igazságáról? El mered-e mondani a költővel:

Hiszek és tudom, honnan a hitem:
Hazámat én kőszirtre építem.
Négy élőlény az erős alapok:
Ember, oroszlán és sas és tulok.
Hallottam szólni a piacon Pált,
Hallottam Ágostont és Ottokárt.
Látom a szirten Péter kulcsait,
S bennem, a mélyben, hallom döbbenettel,
Kimondhatatlan gerjedeésekkel
A Szentlélek sóhajtozik,
Ó, tudom, kinek, ó, tudom, kinek:
Én az eleven Istennek hiszek.

(Sik Sándor.)

III. Dolgozz az Egyházért. Az Egyház munkája a legutóbbi időkben, főképen a világháború után nagyon megnövekedett. Éppen ezért a papjai már egyedül nem tudják ellátni ezt a megnövekedett munkakört. Feltétlenül szükség van arra, hogy te is dolgozz az Egyházért, Krisztus ügyéért, Krisztus országának elterjedéséért. Különösen világi apostolokra van nagy szükség. Egy diákleány is lehet világi apostol a környezetében otthon és az iskolában. Ma is nagy szüksége van a világnak a Szent Erzsébetekre, a Boldog Gizellákra, a Boldog Margitokra, akik életükkel és példájukkal apostolkodtak, dolgoztak az Egyházért.

Mennyit apostolkodhatnál otthon. Bizonyára van köztetek olyan, akinek a szülei már nagyon régen gyóntak és áldoztak. Rábeszélhetnéd őket erre, megkérhetnéd őket, kedvükbe járhatnál és ha ezt méltányolni akarják, akkor állj elő kéréseddel. Névnapj és születésnapj ajándékkul ajánld fel szentgyónásodat

és szentáldozásodat értük. Talán szüleidnek a házassága nincs rendezve, akkor hívd fel a hittanárod figyelmét erre, hátha lehet rajta segíteni. Talán van a családban egy haszontalan és eltévelyedett fiú, imádkozz érte és küldd el gyónni, adj a kezébe jó könyvet. A napokban keresett fel egyik vonaton bejáró növendékem és kérte, hogy adjam oda a „Tiszta férfiúság”-ot az egyik, vonaton bejáró fiúnak, akinek erre nagy szüksége van. Ime, a kis apostol, talán egy fiúnak a lelkét mentette meg az örökkévalóság számára. Sajtó terén is apostolkodhatnál. Tudom, nagyon sok házhoz még mindig nem keresztény katolikus ujság jár. Egy kis rábeszéléssel mennyi eredményt el lehetne érni. Olyan sok családba csak azért jár zsidó ujság, mert megszokták és senki sem mondta, hogy van jobb és katolikus is. Sokan nem is tudják, hogy az Új Nemzedék és a Nemzeti Ujság katolikus kiadású ujság. Mennyit apostolkodhatnál most azzal, hogy az Actio Catholica nagy programjának megvalósításába te is beállnál. A vasárnap megszentelése és a káromkodás elleni küzdelem a főcél ebben a munk évben. Talán a te édesapád is nagyon sokszor káromkodik otthon, milyen kedves és hasznos volna, haragos és felingerült édesapádat egy kis kedveskedéssel és cirógatással megkönytekezni. Megmagyarázni neki szelíden és kedvesen: hogy a káromkodás nem használ, sőt csak még jobban kihívja az Isten haragját. Persze, meg kell találni a megfelelő alkalmat. Sokszor egy-két hízelgő és szeretetteljes szó sokat eredményezhet. Azt is megtehetnéd, hogy elvinnéd szüleidet a templomba, akik talán már régen nem voltak misén. Hallgassák meg a diákmisét, az éneket és az exhortációt. Talán sok leánynak a szülei nem is voltak a templomunkban, mert nem is jutott eszetekbe, hogy hívjátok őket. Mindezt természetesen nemcsak otthon, hanem a rokonságban is megteheted. Főképen azt, ha beteg, mégpedig súlyos és halállal küzdő beteg van a családban, hogy ahhoz papot hívjanak. Ha nem megy másként, kérd meg a hittanárodat, hogy látogassa meg a beteget, és majd ő tudja a módját, mint kell a beteget előkészíteni. Látod, se szere, se száma azoknak az eseteknek, amikor szinte önként kínálkozik az apostoli munka.

Azután sokat apostolkodhatsz az iskolában is, ha tevékenyen résztveszel az egyesületi életben. Nemcsak bejárász, hanem

dolgozol a kongregációban. Ez lehet az apostoli munka előiskolája. Nem sajnálod az időt és néha-néha egy kis dolgozattal vagy szerepléssel munkálsz az Egyházadért. Milyen szép apostoli és szociális munkát végez iskolánk a tanyai kulturális előadások tartásával. Ha felkérnek szerepelni, ne húzódozz tőle, hanem vállald a többletmunkát, ez az igazi apostoli munkatér. Ha diákkorodban megszoktad az apostolkodást, később önként fog adódni. Majd nem kell lasszóval fogni téged a szociális, a szegénygondozói munkára és egyéb más katolikus egyházi ügy felkarolására. Végzett társaitok már Szívgárdát is vezetnek, azok ugye már diákkorukban benn voltak az apostoli munkában. Azután leányköröket vezetnek, munkásnő-egyesületekben vesznek tevékeny részt.

Ma az Egyház elvárja tőled, hogy dolgozz is érte. Valaha elég volt az is, hogy a katolikus diák teljesítette az isteni és egyházi parancsokat, ma e mellett az Egyházért harcolnod, dolgoznod, küzdened kell.

KI AZ ESZMÉNYKÉPED?

„Mert támadnak hamis krisztusok és hamis próféták!” (Mt. 24, 24.)

(Pünkösd után XXV. vasárnap.)

Ha valaki mondja nektek: „Ime, itt a Krisztus vagy amott, ne higgyétek. Mert támadnak hamis próféták és hamis krisztusok; és nagy jeleket és csodákat tesznek, hogy tévedésbe ejtsék, ha lehet, még a választottakat is.” Mintha beteljesedett volna ez az apokaliptikus idő, a külső megnyilvánulásokból azt láthatja az ember, hogy a mai leányifjúság hamis prófétákra és hamis krisztusokra hallgat. Lépten-nyomon azt látni, hogy a mai leányok ideálja sokszor nagyon hamis próféta és hamis krisztus. Igen, olyan eszményképeitek vannak, melyek nem a keresztény világot és nem a keresztény világnézetet és erkölcsöket képviselik és valósítják meg.

Hamis próféta és krisztus után fut az a leány, akinek eszményképe a színésznő, a filmsztár, akinek eszményképe a sportolónő, a sportlady, akinek eszményképe a szórakozó, a

flörtölő nő. Sajnos, nagyon sok leány ezek után az eszményképek után szalad, és azt hiszi, hogy ezeknek a követése és utánzása boldogíthatja egyedül a földi életben.

I. Ne legyen eszményképed a színésznő, a filmsztár. Ne értsd félre a dolgot. Nem azt akarom én ezzel mondani, hogy egyetlen színésznő sincs, akiben nem volna lelki érték és esetleg követni való. Sajnos azonban, sokszor a film nem a jó, nem az erkölcsi szépség, nem a nemes ügy védelmére készül, hanem azért, hogy az emberek alsó ösztöneit felkorbácsolja. Márpedig ha a művész nem a jó és az erkölcs szolgálatában áll, akkor nem követhető eszménykép. Tóth Tihamér írja a Tiszta férfiúságban: „Az ember tiszta eszményeinek az érzékiség rabláncáiba igázása — történjék az bármi művészi eszközökkel is — nem kultúra, nem művészet, hanem jogtalan erőszak az emberiség erkölcsi emelkedése ellen.” Szomorúan állapítja meg, hogy „a komoly kritika hiánya miatt odajutottunk, mint mikor hajdani virágoskerttel nem gondol gazdája s a nyílló rózsák mellett beléndek, szerbtövis, bürök, nadragulya veri fel a régi kertet s malacok háborítatlanul turkálnak a megmaradt virágágyakban”. Komoly és intő szó, mely mellett nem mehettek el hallgatás nélkül.

Gondolj csak arra, hogy kik voltak a te eszményképeid a színésznők és színészek közül és hányszor láttad őket az erkölcsi fertő legmélyén filmen. Hát érdemes volt ezeknek a képeit olyan nagy buzgalommal gyűjteni és bennük gyönyörködni, mikor a lelked szépségét és tisztaságát veszélyeztették? Hiába volt bájos, hiába volt kedves és vonzó a kedves filmsztárod, ha egyszer is kísértésbe vitt a játéka, akkor már nem nézhetsz rá mint eszményképre. Prohászka püspök írja: „Isten legyen irgalmas mindazoknak, kik a helyett, hogy kiemelnék az emberiséget a mocsárból, egyre mélyebben buktatják abba bele. Isten legyen irgalmas mindama mocskos irkásznak és annak a fertelmes, úgynevezett művésznek, ki mást sem tesz, mint az emberiség nemiségét babrálja és sertécsordaként az élet szent forrását fölktorja. Óvakodjatok ezektől a mételyektől mindnyájan, a színházba járók, a regényolvasók, az újságot járató, a táncoló, vigyázzon mindenki magára és saját könnyen tüzet fogó lelkére.”

Hallgasd meg egy-két leánynak a vallomását: „15 éves

vagyok, több éve járok moziba, láttam jót is, de a rossz képek sokkal hevesebben ragadták meg figyelmemet. Kezdtem az életet másképp látni, álmodozóvá lettem és tunya a munkában.” „21 éves vagyok és most is szenvedek még a látottak miatt és egész életemben nem fogom elfelejteni. Csak nehezen sikerül a fantáziát tisztán tartani. Azóta nem bírok annak örülni, hogy tisztán is élhetnék.” „Az előkelő berendezés, a kellemes hőmérséklet, a félhomály hangolnak a következőkre. A képek a zenés kísérettel rendkívül hatottak rám. Felizgatta az idegzetet és felébresztette a kívánságot, hogy hasonlót átéljek. Az érzékiséget, az ösztönöket felébresztve nem nehéz egy fiatal leányt elcsábítani. Már ott a félhomályban sokféle illetlenség előfordult.” Látod, nemcsak a nevelők, hanem a te őszinte leánytestvéreid is bevallják, hogy milyen sok kísértést okozott nekik a filmszínésznek és színészek művészi megjátszott, sok szeméremértő és tisztátalan gondolatokat és vágyakat felébresztő filmdarabja. Legtöbb darab címe már sejteti ezt: Lángok, Halálos tavasz, Fekete vénusz, Villámházasság, Egy szív kiadó stb. Természetesen a fantáziát még jobban felkorbácsolja, ha az izléstelen és szemérmetlen filmplakátokra azt is kiírják, hogy 16 éven felülieknek, evvel természetesen még jobban kíváncsivá teszik az ifjúságot, mely mindig a tiltott dolgot szereti a legjobban. Vigyázz, milyen filmet nézel meg, mert jaj neked, ha egyetlen film is az örök kárhózatba juttat. Olvasd el az Actio Catholica filmkritikáját, melyet a Szív ujságban és a Nemzeti Ujság vasárnapi számában találalsz meg. Ha nem jutsz hozzá, akkor mindig kérdezd meg a hittanárod véleményét, szüleid engedélye nélkül pedig sohase menj moziba. Ők jobban tudják, mi árt vagy mi használ neked. Ugye most már érted, ha azt mondom, hogy ne színésznőket és filmsztárokat válassz eszményképül, nagyon sok közülük még a mai tisztultabb filmekben is hamis próféta és azért óvakodj tőlük. A te eszményképed az édesanyád legyen, aki a munkára, az áldozatra, a hűségre, a becsületre tanít meg és ad példát. Legyen eszményképed a dolgozó, a háziasszony, a szentírás erős asszony; a mintaképed a sok gyermeket felnevelő édesanya, aki nem az ótörái teát, nem a bridget, nem a szalonokat szereti, hanem a konyhát, a gyermeket, a szobát, a kertet, a gazdasági udvart. Az áldozatos és kitartó, a hasznos és nemzet-

nevelő édesanyákat szeresd. Szeresd az otthont kedvelő, kézimunkázó, ruhátjavító, leckét kikérdező, a gyermekeivel és férjével törődő édesanyákat, ez legyen a te eszményképed. A filmsztárok élete, sajnos, igen távol áll ettől az életeszménytől.

II. Ne legyen eszményképed a sportoló nő, a sportlady. Napjainkban mindjobban fellángolt a sportörület. A hazaszeretet címén nagyon sokszor egyáltalában nem női munkára fogják be a mai lányokat és asszonyokat. Az egészség és az ép test valóban minden leánynak szükséges, csak ugyanakkor, amikor védik a leányok egészségét, védjék azoknak erkölcsseit is. Elismerem, hogy erős és harcra termett nőkkel lehet akár barikád harcot is vívatni, de az ilyen leány és nő nem lesz alkalmas és tiszta a családi életre. Az a leány, aki jobban szereti a sportot, a testét, mint a lelkét, az nem lesz hasznos tagja a családnak, a nemzetnek. A sport nem lehet öncél, csak eszköz. A testedzésre hasznos dolog a sport, de csak akkor lesz igazi értéke, ha előiskolája egy mélyenszántó, lelki edzésnek. Ne gondoljátok, hogy a józanul űzött sportot ostromozom, hanem azokat a nőket, akik inkább akarnak sportbajnokok, mint édesanyák lenni. A komoly szándékból, tehát nem élvezetből végzett testmozgás éppen úgy erény, mint a szórakozás céljából végzett játék. A sport emberi, sőt erkölcsi szükséglete mindenkinek, de főleg szellemi munkával foglalkozó egyéneknek. Erkölcsi zsinórmértéke a józan ész, mely különféle szabályokat ír elő minden sportolónak. E szabályok szemmeltartásával a sportolás erényes, sőt természetfeletti szempontból érdemszerző cselekedet, mint bármely más erény gyakorlása. „A sportban való túlzás éppen úgy, mint az attól való teljes tartózkodás, a sportörület éppen úgy, mint a sportiszony, vétke” — írja Erdey Ferenc egyetemi tanár.

A testi egészség fontosságát a Szentírás is hirdeti: „Jobb szegénynek, ha egészséges és teljes erejű, mint az erőtlen és nyavalyákkal megostorozott gazdagnak. A lélek üdvössége az igazság szentségében jobb minden aranynál, ezüstenél és az egészséges test bármilyen nagy gazdagságnál. Nincs gazdagság a testi egészség gazdagsága felett és nincs gyönyörűség a szívd öröme felett.” (Jéz. Sir. 30, 14—16. Vagy miként a XVII. század nagy misztikus szentje, Szent Teréz

mondja: „Vigyázzatok testetekre, az Isten szerelmére, mert sokféleképpen köteles a léleknek szolgálni, engedjetez magatoknak némi felüdülést, menjetez ki a szabadba!” XI. Pius pápa is dicséretesnek mondta az ifjúság testi fejlesztésére irányuló törekvéseket abban a levelében, melyet egy római női torna-versenyre készülődéssel kapcsolatban Gompili bíborshoz intézett, egyben azonban aggasztónak találta azt a módot, amellyel azt elérni akarják. Ebben találok veszélyesnek a sportot a nők számára, a legtöbbször nem találják el azt a módot, ami megfelel a jó ízlésnek és az erkölcsnek. Némelyik sportág űzése egyenesen kivetkőzteti a nőt a női mivoltából. Az ilyen sportoknál a nők részéről használatos ruházat éppen olyan aggodalmat keltő, mint Spártában az az eset, amikor a nőket a nagy nyilvánosság előtt majdnem meztelenül tornáztatták. Sajnos, a mai időkben ez nem is olyan ritka eset.

Semmiesetre sem lehet egy jó katolikus leánynak a sportlady eszményképe, aki minden sporthoz nagyszerűen ért, de a konyhaművészet terén teljesen járatlan, számára a családi élet nagyon szűk keret volna, mert hiszen a sportversenyeken megszokta a nagyközönséget, elvárja, hogy sikereiért ünnepeljék. A sportlady természetesen a vasárnapi misénél sokkal fontosabbnak találja a vasárnapi tréninget, a vasárnapi kirándulást és a versenyeket. Ebből láthatjátok, hogy nem a sport nem való a leányoknak, hanem annak túlhajtott formája, amit már nem józan testedzésnek és egészséges életmódnak neveznek, hanem sportörületnek. Amennyire kedves és megnyerő egy nő, ha édesanya lesz, annyira visszataszító egy hús- és izomtömeg, amely eszik és trénirozik. Ez egyáltalában nem lehet ideál, sőt egyáltalában nincs rajta női, sőt emberi vonás sem. Hamis próféta az a nő, aki azt hirdeti, hogy a sport a nők számára egyetlen eszköz az egészség fenntartására vagy sportolás nélkül nem lehet valaki nagyon jó édesanya. Meg vagyok győződve, hogy nem a sportladyk, hanem az sok névtelen és áldozatos lelkű édesanya írta be nevét a történelembe örökre, akikről nem írnak az újságok, akik nem lettek sportbajnokok, hanem a szeretetnek, a türelemnek és szelídségnek lettek a bajnokai. Ahhoz, hogy egy nemzet újjászülhető legyen, nem bajnoknőkre, hanem egészséges és életerős leányokra van szükség, amit a józan keretek között űzött test-

edzéssel lehet elérni és nem a sportörülettel, ami eldurvítja és elsekélyesíti a nőben a gyengédséget. Természetesen azért kísért ma ez a női típus, mert azt látjuk sokszor, hogy ezek a sportbajnoknők sokszor szinte csodával határos testi teljesítményekre képesek. Ugyanakkor azonban a lelki felkészültségük éppen nem kielégítő vagy lelki értékeik egyáltalában nincsenek. Nézzétek csak meg édesanyákat, nem voltak sohasem sportbajnokok, mégis többet használtak az országnak, mint azok, akik esetleg sportbabérokat szereztek.

III. Ne legyen eszményképed a csupán szórakozásnak élő nő, ne legyen eszményképed hasonlóképen a flörtölő nő. A mai modern élet sok nehézsége és sajnos, különféle okok közrejátszanak abban, hogy nagyon sok nőnek kenyérkereső pályára kell mennie és így mivel önállóan meg tudják keresni a kenyerüket, legtöbbször nem is gondol arra, hogy ehhez a teherhez még a családalapítás sok gondját is vegye. Az ilyen dolgozó nőkből nagyon sokszor szórakozó nők lesznek, mert érzik, egész napjuk hátralevő részét üres szórakozásra fordítják. Az ilyen nőkből lesz a flörtölő nő, aki nem akarja sohasem lekötni magát, mert hiszen az teherrel és áldozattal jár. E helyett azt választja, ami könnyebb, de egyben veszélyesebb is, férfiakkal könnyű, de legtöbbször könnyelmű szórakozásnak adja át magát. Az ilyenek sűrűn látogatják a mozikat, a cukrászdákat, a színházakat és általában a szórakozóhelyeket, ahol minden felelősséget félretéve, egykedvűen és üresen eltölthetnek egypár órát. Természetesen ezeknek mindennél fontosabb a ruha, a haj és köröm ápoltsága, a legújabb divatú kalap és boa meg az elmaradhatatlan bunda. Ezekkel és a szórakozással való törődés foglalja el minden idejüket. E mellett természetesen a könnyelmű olvasmányok érdeklik: a színházi magazinok, a párizsi divatlapok és a húszfilléres regények. Ne legyen ez a női típus sem eszményképed, mert bármilyen könnyűnek is látszik ez az élet, mégis a legnehezebb és legveszélyesebb, mert az életet hamar megutáltatja, mert teljesen céltalanul megy az egyik nap a másik után, az egyik mozi a másik után, az egyik férfi a másik után adja át az ilyen nőket egymásnak. Mindig az újdonságot hajhásszák, semmi sem eléggé érdekes és izgató. Ezek a nők mindig kalandvágyók,

az élet mindennapiságát nem bírják, ötórai tea és mozi nélkül a nap számukra teljesen üres. Ezeknek a munka rabszolgaságát jelent, nem tudnak semmi munkában örömet és boldogságot találni. A munka ezeknek a pénzszerzés forrása, mely az életmódjukhoz feltétlenül szükséges.

Természetesen most ne gondold, hogy az áldozatos és terhes pályákon dolgozó szegény leányokat állítom pellengérré, nem a tanyai tanítónőkről, nem a huszonnégy órát tartó fiatal tanárnőkről, óvónőkről, védőnőkről és ápolónőkről beszélek, hanem azokról, a hivatalba járó kisasszonyokról van szó, akiknek módjukban volna tisztességesen férjhez menni, de ezt túlságosan terhesnek és áldozatosnak találják. E helyett inkább maradnak örökre gépirókisasszonyok bankokban és vállalatokban, esetleg kiszolgáltatva magukat a főnök szemtelenkedésének, csak azért, hogy meglegyen a szükséges pénz a toalettre, manikűrre és ondolálásra, mozira és mindenféle szórakozásra. Ezeket nem lehet igazán dolgozó nőknek nevezni, hanem a szórakozásért dolgozó és törtető nő jelző illik egyedül rájuk. Ne legyen eszményképed az a nő vagy leány, aki azért akar állásba menni, hogy kivonja magát a férfiak hatalma alól, hogy független nő legyen. Más a helyzet, ha valakinek a családi körülményei miatt kell olyan pályára mennie, hogy a megélhetést biztosítsa maga és esetleg beteg és öreg szülei részére. Nem a szegény lányok bűne szokott lenni a szórakozásnak és az élvezeteknek a hajhászása, hanem azoknak, akiknek az anyaság nagy áldozata és terhe nem tetszik és így nagyszerűen ki tudnak bújni alóla. Ha olyan életpályát kell majd neked is választanod, ahol kenyeret kell keresned, akkor azt sohase azért keresd, hogy ne kelljen férjhez menned és ne kelljen a férfiaknak kiszolgáltatva lenned, hanem azért, hogy belőle tisztességesen meg tudj élni és esetleg olyanokat segíts, akiket szeretetből vagy kegyeletből segítened kell. Az bizonyos, hogy kenyérkereső pályáknak mindig megvan az a veszélye, hogy több szabadságot ad az élet könnyebb felfogására, de ha a kenyérkereső nő egyben édesanya is, akkor mindjárt lecsökken ennek a veszélye, mert akkor mindig tudja, hogy nemcsak magáért, hanem a családjáért is kell dolgoznia.

Vigyázz tehát a hamis prófétákra, akik nagyon sokszor

baránybőrbe bújt farkasok. Talán már téged is kísértett a három hamis próféta közül egy, talán már neked is volt eszményképed filmszínésznő vagy sportoló nő vagy szórakozó nő. Vigyázz, mind a három nagyon sok veszélyt rejteget magában. Sohasem szabad ezeket követned, mert ezek a testet mindig többre becsülik a léleknél, ezeket nem a lélek élteti, hanem a test. Főképen azért veszélyes követésük, mert ezek néha csodákat művelnek, olyan értelemben, hogy az emberek meg szokták őket bámulni, tapsolnak nekik és népszerűek. Sohasé vágyj arra a dicsőségre, ami ezekre a szerencsétlenekre vár, sohasé keresd azt a boldogságot, amit ezek szoktak elérni, mert ez csak ideig-óráig elégíti ki őket, annál többször életuntak, boldogtalanok, kedvetlenek és elhibázott életűek. Hidd el, akkor leszel a legboldogabb, ha az Isten a legszentebb női hivatást, az édesanyai hivatást szánta neked. Ebben a hivatásban megtalálod mindazt, ami egy leány, egy nő számára boldogság, öröm és megelégedettség. A női nem örök és szent hivatása az anyaság, mely mellett minden más eszménykép eltörpül és elenyészik, megsemmisül. Keresd ezt a hivatást és imádkozz ezért a legszentebb hivatásért.

AZ ISTEN ORSZÁGA.

*„Tudjátok meg, hogy közel van az Isten országa.”
(Lk. 21, 31.)*

(Ürjövet I. vasárnapja.)

A komoly lelki életre való törekvés azt jelenti, hogy az Isten országát meg akarjuk lelkünkben valósítani. A lelki életre való törekvésnek egyik legkedvesebb és legbensőségesebb időszaka az ádvent, az Ürjövet. Az Egyház minden esztendőben újra és újra várja a kis Jézus megszületését a lelkekben. Az Ürjövet ünneplésének ez a jelentősége: az Úr Jézusnak kegyelemben való eljövetele, az Isten országának megvalósítása bennünk. Éppen ezért ebben az ádventben ezt a nagy programot kell megvalósítanunk. Hála Isten, az Anyaszentegyház gondoskodott arról, hogy ezt segítőtársakkal tudjuk keresztülvinni. A lelki életben mindig nagy szükség van

eszményképekre és ideálokra. Ha előttünk van a példa, akkor mindjárt könnyebben és szívesebben törekszünk a jóra, a lelki élet elmélyítésére. Segít nekünk eljutni a betlehemi jászolhoz, a kis Jézushoz a nagy messiási jövendőöl Izaiás, a messiási előfutár Keresztelő Szent János és maga a Messiás édesanyja, a Boldogságos Szűz Mária. Ők hárman lesznek eszményképeink és legszentebb példáink a kis Jézus eljövetelének várásában. Hogy az Úr valóban eljöhessen lelkünkbe, ahhoz szükséges, hogy vágyakozunk és áhítozzunk utána. Ezt a nagy vágyakozást felszítja lelkünkben a nagy próféta, Izaiás, aki olyan boldognak jövendölte a Messiás eljövetelét, hogy azóta sem tudott olyan mélyen és szívből vágyakozni és várakozni az Udvözítőre egy kor sem. Az Udvözítő utáni vágyakozás azonban még nem volna elegendő, ehhez elengedhetetlen feltétel még a bűnbánat szelleme, melyet Keresztelő Szent János hirdetett mindent elsőpró erővel. Az Isten országának legtökéletesebb megvalósítására vezet az Istennel való egyesülés, melynek legharmonikusabb megvalósítását és átélését Szűz Mária személyében találjuk meg. Tehát most már röviden megfogalmazhatjuk, hogyan valósíthatjuk meg lelkünkben a legbensőségesebb Úrjövetet: 1. törhetetlen vágyakozással, 2. a bűnbánat szellemével és 3. egyesüléssel az Istennel. Az Isten országát bennünk, vagyis a tökéletes lelki életet evvel a három gondolat-lal teremthetjük meg lelkünkben.

I. Az Úrjövet az Udvözítő utáni törhetetlen vágyakozást hirdeti. Minden reggel fülünkben cseng a nagy próféta vágyakozása a Megváltó után: „Harmatozzatok, egek, onnan felülről, és csepeggjék a felhők az igazat; nyíljk meg a föld és teremje a szabadítót, és legyen egyszersmind igazságosság.” (Iz. 45, 8.) Ebben a pár szóban benne van az egész ószövetségi világ minden vágya az Udvözítő után. Izaiás, a nagy messiási próféta nem tudja eleget hangoztatni honfitársai előtt, hogy vágyódnak az Udvözítő után. Felszólítja még az eget is: harmatozzatok, egek, az Udvözítőt. Ezt a mérhetetlen nagy vágyakozást fejezi ki az Egyház minden éneke és az a hangulatos vallási gyakorlat, ami ennek a vágyakozó szellemnek legkedvesebb megnyilatkozása. A hajnali roráté misék fejezik ki legjobban az Egyháznak és az ő egyszerű híveinek mély várakozását és vágyódását a Megváltó után. A hívek még a hajnali sötétség-

ben jönnek a templomba, lámpással a kezükben, hogy a sötét-ségen, hidegen keresztül eljussanak a kivilágított istenházába. Valami csodálatos bensőséggel tudja az egyszerű hívő nép énekelni: „... Harmatozzatok, égi magasok” örökszép énekét, melyben benne van a lélek minden vágya a Megváltó után. De nemcsak a roráté misék, hanem az Egyház liturgikus énekei is ezt a sejtelmes várakozást és vágyakozást fejezik ki. „Ti, Izrael hegyei, terjesszétek ki ágaitokat, boruljatok virágba és hozzatok gyümölcsöt: közel van már, hogy eljöjjön az Úr napja. Harmatozzatok, egek felülről, és felhők csepegjétek az Igazat: nyílják meg a föld és teremje az Udvözítőt.” „A Megváltót, a mi Urunk Jézus Krisztust várjuk mi, ő fogja újjáalkotni testünket és hasonlóvá teszi az ő dicsőséges testéhez. Józanul, igazán és jámborul éljünk e világban, várva boldog reménységet s a nagy Isten dicsőségének eljövetelét.” Ezt a nagy vágyakozást az Egyház mintha a természetből és az ember természetes életéből mintázta volna. Ha vizsgáljuk a természetet, ösztönösen rájövünk, mennyire természetes érzelme és megnyilatkozása az embernek az Isten, a Megváltó utáni vágyakozása, epekedése. Figyeljétek meg csak tavasszal a rügyező bokrokat és fákat, hogy vágyakoznak a tavaszi napsugár után, hogy minden vágyukat kielégítve kihajthassanak. Láttál már feslő, bimbózó rózsát, hogy áhítozik a virágba való szökkenés után. Jártál már kiaszott és kiégett réten vagy repedésig szomjazó földön, hogy várja az esőt. Nézted-e már ősszel a vetésre váró porhanyós barázdákat, szinte a mag, a vetés után kiáltanak. Szemléltétek-e ősszel a sürgöny-drótokon várakozó fecskéket és a réteken gyülekező golyákat, hogy fáznak már és óhajtják a melegebb vidéket. Csodálattal-e a novemberi dértől didergő vetéseket, hogy kívánják a meleg és áldásos hótakarót. Gyönyörködtek-e már az aratásra váró ringó és meghajlott búzakaralásokban vagy szüretre váró szőlőkben vagy szedésre váró gyümölcsösben, nemde valami csodás várakozástól és vágytól terhesek. De ugyanezt tapasztalhatjátok saját magatokban, az ember természetes életében. Mindnyájunk élete tele van vágyakozással és várakozással. Szinte az egész életen át állandóan várunk valamire, vágyakozunk valami után. Gondolatok vissza gyermekéveitekre, mikor már egész kicsi korotokban azon álmodoz-

tatok, hogy királykisasszonyok lesztek. Visszaemlékeztek az első Jézuska-várásra, mikor számláltatok a napokat, hogy hányat kell még aludni? Vagy nem vártátok-e kimondhatatlan örömmel a Mikulást? Most talán már vágyakoztok, hogy minél előbb leérettségizzetek, azután hogy férjhez menjete. Ha voltál már nagybeteg, hogy vártad a gyógyulást. Ha hosszabb ideig voltál távol, hogy sóvárogtál az otthon után. Vagy talán bennlakol az intézetben, hogy várod a leveleket. Vagy mennyire szeretnéd már, ha itt lenne a karácsonyi szünet. Vagy figyeld meg magad, ha éhes vagy, mennyire kívánczol a táplálék után, vagy ha szomjas vagy, az ital után. Látjátok, a természetes élet tele van várakozással, áhítózással, vágyakozással. A természetes életben, a természetben a vágy előkészíti és feltételezi a növekedést, a termékenységet. De ez nemcsak a természetes életben van így, hanem sokkal inkább a természetfeletti, a lelki életben. Ezt az emberben szunnyadozó, titkos és nagyszerű erőt az Isten szolgálatába tudjuk állítani. Mindnyájunkban megvan ugyanis az Isten utáni mérhetetlen nagy vágy. Ezt legmegkapóbban Szent Ágoston fejezte ki: Nyugtalan a mi szívünk, míg meg nem nyugszik Tebenned, Istenem! Ennek a mérhetetlen mély vágyakozásnak kell az ádventben lelkünket eltöltenie. Nem nyugodhatunk egész addig, míg az Istent szívünkben teljesen és tökéletesen nem bírjuk. A Miatyánk is tartalmazza ezt a nagyszerű adventi könyörgést: „Jöjjön el a te országod.” Lelkemnek Isten országává kell lennie. Lelkem királya az Úr Jézus! Az egész lelki életemet a kegyelmeivel kell átszónom. Szívemet, szavaimat, szándékomat ehhez az isteni Királyhoz kell szabnom. Az ádventi készülétem tehát legyen mélyen átérzett vágyakozás a Megváltó után, mely nemcsak érzelmi megmozdulás legyen, hanem virágozzék ki imában, jótettekben és erényekben. Ami után nagyon vágyakozunk, azt el szoktuk érni. Hát akkor miért ne vágyakozzunk a legnagyobb, a legszentebb után, az Isten országa után! Vágyakozzunk a lelki tökéletesedés után buzgósággal és nagy lendülettel. Vágyakozzunk az Úr Jézus után a költő szavaival:

Jöjj el, édes Jézusom!
Szomjazom, szomjazom:

Aszu rét a harmatot,
Haldokló a holnapot.
Nincsen erre enyhülés,
Élő serleg, kívüled.
Jöjj el, édes Jézusom!
Tűz szemed, ha rám veted,
Hátha még megéledek.
Köszívemre rálehelj:
Hátha benne mag fesel.
Fogd meg ezt a rossz kezét,
Nélküled mert elveszek.
Szomjazom, szomjazom,
Jöjj el, édes Jézusom!

(Sik Sándor: Két imádság.)

II. Az Úrjövet a bűnbánat szellemét hirdeti. Keresztelő Szent János, a nagy aszkéta, az Üdvözítő előhírnöke és előfutárja nemcsak a Jordán partján hirdette a bűnbánat szellemét, hanem most a szívünk mélyéig harsogja: „Tartsatok bűnbánatot, mert közel van a mennyek országa!” (Mt. 3, 2.) A lelkünkben csak akkor tudjuk Isten országát megteremteni, ha bűnbánatot tartunk. Lelki élet, lelki életre való törekvés bűnbánat nélkül lehetetlen. Komolyan vágyódni, a Megváltóra várakozni bűnbánat nélkül nem tudunk. A bűnbánat szelleme tesz titeket is alázatossá. E nélkül pedig kegyelmi élet, tökéletesedés és Krisztus-várás lehetetlen. Mi az igazi bűnbánat szelleme? A földiektől az égiekhez való fordulás, elfordulás a gyarló éntől az Istenhez. A mély bűnbánat gondolkodásunknak, tetteinknek megváltozását jelenti. Most már ebből megérthetitek, mit jelentenek Keresztelő Szent János szavai: „Készítsétek az Úr útját, tegyétek egyenessé ösvényeit!” (Mt. 3, 3.) Az Úrjövet tehát nemcsak a várakozás és a vágyakozás ideje, hanem a nagy életreform, az új életalakítás is. „Minden völgy betöltetik, minden hegy és halom megalacsonyíttatik, és a görbék egyenesekké lesznek, és a göröngyösök síma utakká; és meglátja minden test az Isten üdvösségét.” (Lk. 3, 5—6.) Mit jelent ez a lelki élet számára? Mit jelent az Úr útját előkészíteni, egyenessé tenni ösvényeit, a völgyet betölteni, a hegyet és halmot megalacsonyítani. Nézz bele lelkedbe és lásd

meg: a völgyeket, a kötelességmulasztásokat; a hegyeket és halmokat, a kötelességszegéseket!

Alakítsd újjá életedet a bűnbánat szellemével. Minél jobban tudjátok bűneiteket megsiratni, annál jobban tudtok lélekben újjászületni. Mennél jobban vizsgáljátok magatokat, annál jobban növekedik a bánat bennetek. Kempis is azt ajánlja: „Hajtsd szívedet töredelemre s megtalálod az igaz áhitatot.” Legtöbb szentet a bűnbánat szelleme tette nagygyá. Szent Péter, Szent Ágoston, Mária Magdolna, Kortónai Margit a bűnbánatuk által lettek nagygyá. „Az igaz bánatnak és belső megtörődésnek tárgyai bűneink és vétkeink, melyekbe annyira lemerülünk, hogy ritkán bírnak a mennyiekről elmélkedni.” (Kempis.) Természetesen a bánat már magában is ajándék. Ha az ember a bánat szellemével közeledik az Istenhez, akkor már szívében van az Isten és megadja neki az igazi bánatot. Keresztelő Szent János lelki ember volt, tudta, mire volt a zsidóknak legnagyobb szükségük: a bánatra. Tartsatok bűnbánatot, mert elközelgett az Isten országa. A messiási korszak előkészítő prófétáknak állandó mottója: tartsatok bűnbánatot. Jeremiásnál olvassuk: „Térj vissza, te pártútó Izrael, mert nem fordítom el arcomat tőletek, hiszen én irgalmas vagyok. De ismerd el gonoszságodat, mert az Úr, a te Istened ellen vétkeztél.” (Jer. 3, 12—13.) „Szaggassátok meg szíveteket, nem pedig ruhátokat, és térjete meg az Úrhoz, a ti Istenetekhez, mert jóságos és irgalmas, türelmes és nagyirgalmú, és szánakozik bajaitok felett.” (Joél 2, 13.) „Közel van az Úr a megtört szívűekhez, és megmenti az aláztatott szívűeket.” (Zsolt. 33, 19.) „A töredelmes lélek áldozat az Istennek, a töredelmes, aláztatott szív, Isten, nem veted meg!” (Zsolt. 50, 19.) Az Úr Jézus példabeszédeiben olyan szívesen utal arra, hogy az Isten a megtérő bűnösnek szívesen megbocsát. Gondoljatok csak a tékozló fiúra, milyen szívesen fogadja vissza az atya a fiát, akárcsak a mennyei Atya. „Az Emberfia nem jött lelkeket elveszteni, hanem megmenteni.” (Lk. 9, 56.) „A repedezett nád nem töri össze, és a füstölő mécsbelet nem oltja ki.” (Iz. 42, 3.) Az elveszett juhról szóló példabeszédben ezt mondja: „Mondom nektek, olyan nagy öröm leszen mennyben egy megtérő bűnösön, mint kilencvenkilenc igazon, kiknek nincs szükségük bűnbánatra.” (Lk. 15, 10.) Milyen bol-

dogan mondaná el ma is az Udvözítő mindegyikünkről:
„Orvendjetek velem, mert megtaláltam az én juhomat, mely
elveszett vala!” (Lk. 15, 6.) Ó, bárcsak hinnétek a bánatkönnyek
erejében, a megtört szívek újjáéledésében. Olyan megrázóan
írja le a költő Jónás próféta bűnbánatát:

A sivatag a szív magánya.
A büntudat, mint barna kánya
A szívre száll és kívázza.

— — — — —
Jónás bement a sivatagba,
és megvakult e pillanatban
és kibuggyant a könny patakja.
S hogy folyt a könnye körülötte:
egy pálma fejét felütötte,
nőtt, nőtt s árnyékot szőtt fölötte...
Negyven nap és negyven éjjel sírt ott,
míg minden könnyet kisírt ott
s lelkében minden gazt kiírtott.
Ekkor vidáman, tűzben égve,
búcsúcsókot dobott az égre,
s elindult Jónás Ninivébe...

(Mécs László.)

III. Az Úrjövet az Úrral való egyesülést hirdeti. Az
Úrjövetnek szellemét a Boldogságos Szűz Mária nélkül meg-
érteni teljesen lehetetlen. Az Úrjövetet legelőször az Isten
anyja, a Szűzanya élte át. Ha mi valóban át akarjuk élni az
igazi adventi hangulatot, akkor Máriával és Mária szívével
élhetjük csak át. Ha az Úrjövet az Úr Jézus kegyelmi eljöve-
telére való készüllet, akkor a legszentebb eszményképek a
Boldogságos Szűz Mária lehet csak, aki nemcsak lélek szerint,
hanem test szerint is készült az Úr Jézus eljövetelére, hajlékot
adott neki és édesanyává lett. A Boldogságos Szűz Mária tudta,
hogy magában hordja a szíve alatt a nagy titkot, ő tudta, hogy
az Isten benne van. Ezt kell bennünk is öntudatosítani: Isten
van bennem. Az Udvözítő, Emmánuel, az Isten velünk. De
amint a Szűzanya sem láthatta magában az Istent, csak átélte
és megsejtette, ugyanúgy kell nektek is a kegyelem által meg-

sejteni lelkekben az Isten országát. Mikor áldoztok, szívetekbe zárjátok az édes Jézust, akkor ugyanúgy hordozzátok az Isten Fiát, mint ahogy a Boldogságos Szűz Mária hordozhatta.

Az Istennel való tökéletes egyesülést főképen három lelki tulajdonsággal tehetjük elevenné.

1. A tisztaság az Istennel való egyesülés egyik legfőbb eszköze. Miért tudja szeretni a gyermek olyan egyszerű közvetlenséggel az Úr Jézust? Mert az ő gyermeki szíve ártatlan és tiszta. Prohászka püspök olyan szépen érzékelteti ezt a gondolatot: „A szívtisztulás útján közeledünk Isten felé.” Higyük azt, hogy mikor tisztábbak s nemesebbek leszünk érzéseinkben s akaratunkban, hogy akkor Istenhez közelebb jutunk. A szív tisztasága hasonlít a hegyi tó kristálytisztaságához, mélyen lelátni a fenekére és a belemerülő kavicsot szemmel tudjuk kísérni. Az Úr Jézus, mint egy drágagyöngy, szeretne lemerülni lelki kristálytisztá tavunk legmélyére.

2. Az Istennel való egyesülésre vezet a szeretet. Mi kapcsolta a Boldogságos Szűz Máriához olyan bensőséggel a kis Jézust: az anyai szeretete. Ez a csodálatosan szent érzés, mely a természetnek legszentebb szava. Bennünk is meg kell szólalnia ennek a bensőséges szeretetnek, ha Krisztussal valóban egyesülni akarunk. Számunkra sem lesz nehéz, mert hiszen azt kell szeretnünk, aki már előbb szeretett minket, akinek szerető szíve dobbanását kell megérezni a szentáldozás kegyelmi pillanatában!

3. Az Istennel való egyesülést betetőzi az Istennek lélekben való imádása. Erre az imádásra a Szűzanya ad példát és irányítást: az ő élete szent Fiával egy örökös lelki adoráció, szentségimádás. Ő nemcsak testében volt egy Krisztussal, hanem az imádásban: a Boldogságos Szűz Mária a világnak legértékesebb és legdrágább szentségtartója volt. Nem volt és nem lesz még egyszer olyan értékes szentségtartó, mely méltóbb volna Krisztust magában hordozni. A ti lelkeket is egy ilyen drága szentségtartóvá kell formálni, melyben Krisztus mint élő szentségtartóban lehet jelen. Tegyétek lelkeket a tisztasággal, a szeretettel és az imádással élő és eleven szentségtartóvá, legyen ebben az ádventben minden leányszív meleg és bensőséges otthon Krisztus számára. Legyen

válaszolja: „Elmenvén jelentsétek Jánosnak, amiket hallottatok és láttatok: a vakok látnak, a sánták járnak, a poklosok meg-tisztulnak, a siketek hallanak, a halottak feltámadnak, a szegényeknek az evangélium hirdettetik; és boldog az, aki bennem meg nem botránkozik.” (Mt. 11, 4—6.) Nekünk is meg kell értenünk Krisztus szavait, hogy Benne Istent kell várnunk, nem földi Messiást, hanem az eget megnyitó Messiást; nem földi vezért, hanem az örök életre vezetőt; nem nagy urat, hanem értünk szegénnyé és alázatossá lett Istenfiát; nem felkapott és a népszerűségtől elkényeztetett vezéregyéniséget, hanem igenis várnunk kell Benne: 1. isteni tanítót, de mégis jóbarátot, 2. isteni főpapot, de mégis jópásztort és lelkiatyát, 3. a királyok Királyát, de mégis a legdemokratikusabb szívű és legdemokratikusabb gondolkodású uralkodót, békefejedelmet. Mi tudjuk, hogy Krisztust kell várnunk és nem mást. Mi tudjuk, hogy Krisztus a mi tanítónk, főpapunk és királyunk.

I. Krisztus próféta, tanítód és barátod. Az Úr Jézus Krisztus mindentudó és látnoki szemével mélyen belelátott a jövőbe. Előtte nem volt titok. Szinte félelmetes a jövőndölése az utolsó ítéletről és Jeruzsálem pusztulásáról, a szenvedését és feltámadását is előre megmondja. De nemcsak nagy próféta volt az Úr Jézus, hanem a te tanítód és barátod is. Nemcsak nagy próféta volt, akinek a jövőndöbe látása remegésre és félelemre indította hallgatóit, hanem jószívű barát és megértő testvér. Az Úr Jézus a legbensőbb barátod lehet, mert Ő tökéletes ember volt, csak egyet nem vallott magáénak belőled: a bűneidet. Valóban az Úr Jézus Krisztus barátságát az emberiség az évszázadok folyamán kipróbálta és soha senki nem csalódott Benne. Melyik tudja közületek elmondani azt, hogy barátnőiben még sohasem csalódott? Nem sokan tudják azt sem elmondani, hogy a barátaik tűzön-vízen, jósorsban és balsorsban egyaránt kitarattak mellettük.

Az Úr Jézus legyen a te legmeghittebb barátod is. Ő együtt örül az örvendezőkkel. Szívből és tisztán tud örülni a te sikereidnek, ezt ugyancsak nem mondhatod el barátnőidről, akik legfeljebb csak külsőleg mutatják az örömeiket, ha kitüntetés, siker, jutalom vagy dicséret ér. A te barátod, az édes Jézus örül a te jeles bizonyítványodnak, örül annak, ha kongregációban szerepelsz, ha az önképzőkörben fellépsz, ha iskolai

ünnepélyen szerepeltetnek. Ő mindig örül, mikor a szívedet örülni látja, ha boldognak, ha tisztának, ha buzgónak, ha szorgalmasnak, ha önmegtagadónak lát. Barátnőd talán azt mondják ezekre: Ugyan, érdemes magadat „strapálni, krenkolni”, látod, én nem vagyok szorgalmas, buzgó és mégis minden sikerül.

Az Úr Jézus a te barátod a balsorsban, szenvedésben, üldöztetésben, megpróbáltatásban. Ha neked fáj valami, akkor az neki is fájdalom, a te bánatod az Ő bánata is, a te nehéz órád számára is nehéz óra, a te küzdelmed az Ő küzdelme, ha téged üldöznek. Ő is üldözöttnek érzi magát, ha te szenvedsz, akkor Ő is szenved. Találsz-e a földön még egy ilyen önzetlen és szerető barátot? A barátság értéke és próbaköve nem a jósors, hanem a balsors, az igazi jóbarátot a szenvedés óráiban is magad mellett találod, az igazi barátot akkor érzed meg és becsüled legjobban, ha melletted van az élet küzdelmes és nehéz óráiban. Igaza van a latin közmondásnak: „Donec eris felix multos numerabis amicos, tempora si fuerint nubila solus eris.”

Az Úr Jézus még akkor sem vet meg, hanem barátjának tekint, mikor bűnbe estél. Tudja Ő, nem az egészséges, hanem a beteg szorul az orvosra. Nem utasította el magától a bűnbánatot tartó Mária Magdolnát, a bűnös számai asszonyt, nem utasította el a kánaáni asszonyt. Nem vetette meg Ő a bűnösöket, hanem legfeljebb Őt vetették meg azért, mert a bűnösökkel együtt étkezett. Krisztus betért a vámosok házába, nem vetette meg Zakeus vendéglátó házat, sőt a vámasztal mellől hívta meg apostolának Lévit; a legbensőbb barátságával tüntette ki azt, akit a zsidók szívükből útáltak és undorral megvetettek. Krisztus az áruló Júdásnak azt mondja: „Barátom, mi végre jöttél?” A gyilkost, az árulót, a hűtlen barátot nem taszítja el magától, hanem még az utolsó pillanatban is megpróbálja megmenteni: „Júdás, hát csókkal árulsz el?” Mennyi megbocsátás és elnézés van ezekben a szavakban.

Bizonyára már régóta keresel önzetlen, hűséges és áldozatkész jóbarátot, ma megtalálhatod az Úr Jézusban, aki neked is azt mondja, amit az apostoloknak mondott az utolsó vacsórán: „Nem mondalak már titeket szolgálóimnak, hanem barátaimnak.” Ő az Úr, a Mester, az Isten Fia ajánlkozik ma leg-

bensőbb barátodnak. Az Ő szeretete és baráti szíve kimeríthetetlen. Csak egyedül Ő mondhatta el magáról: „Nincs nagyobb szeretete senkinek sem annál, aki életét adja barátaiért.” Ő már a keresztfán megpecsételte a veled kötött barátságát, a baráti szeretetnek legnagyobb áldozatával: a keresztdöztallal.

II. Krisztus, a főpap, jó pásztorod és lelkiatyád. Krisztus, az örök főpap, aki a mennyei Atyának a világ legtetszőbb áldozatát mutatta be a Kálvária hegyén és azóta mindenegyes szentmisében bemutat. De az Űr Jézus Krisztus papi tevékenységét mint közbenjáró is gyakorolja. „Örökre üdvözíti azokat, akik általa Istenhez közelednek, mert mindenkor él, hogy értünk közbenjárjon.” (Zsid. 8, 25.) „Ha valaki vétkezett is, van szószólónk az Atyánál, Jézus Krisztus, az igaz; és ő engesztelés a mi bűneinkért, és pedig nemcsak a mieinkért, hanem az egész világéért is.” (I Ján. 2, 1—2.) „Krisztus Jézus, aki meghalt, mi több, fel is támadt, az Isten jobbján van s közbenjár érettünk.” (Róm. 8, 34.) Természetesen Krisztus Urunk ma az örökérvényű áldozatának érdemeivel jár közbe érettünk, és mint Egyházának láthatatlan feje, az ő titokzatos testében a természetfölötti életet valósítja meg a szentségekkel és a szentmiseáldozattal. Tehát az Űr Jézus Krisztus az ő Egyházának papi tevékenysége által ma is papi tevékenységet fejt ki és így méltán mondhatjuk őt jó pásztorunknak és lelkiatyánknak.

Ki ne ismerné közületek is Fürichnek kedves képét: egy báránka fennakadt a tövisek között és most rémülten néz maga elé. A jó pásztor közeledik a báránkjához, hogy megszabadítsa. Ezt akarja ábrázolni a kép. Ez a kép azonban nagyon sokat mond számunkra. Ez a kép elmondja egy léleknek és az örök szeretetnek történetét. A báránka először nagyon jól érezte magát a pásztor aklában, azonban a saját kedvtelésének engedett, mert vágyódott a szabad élet után. De az úttalan hegyekben eltévedt. Éhség, szomjúság, majd pedig a szörnyű bizonytalanság és a tájékozódás hiánya gyötörte. Kimerészkedett a szikla széléig és ekkor nagyot zuhant és beleesett a túskebokorba, ahonnan azonban nem volt már kiút. Eljött az alkonyat, leszállt a szörnyű éj, a báránka egyedül és teljesen elhagyottan. Ez volt a szomorú vége az

ő kiruccanásának a szabadságba, az életbe. Ez azonban nemcsak ennek a báránynak a sorsát, hanem nagyon sok ember lelki képét rajzolja meg, talán a te lelked is lefestettem evvel a képpel. Bizony nagyon sokszor voltál te is ilyen eltévedt és mélységbe zuhant báránya, aki elhagyta a jó meleg aklot, és akit az élet szabadsága és könnyelműsége elcsalt és meg ejtett. „Mert úgy voltatok, mint a tévelygő juhok, de most megtértetek a ti lelketek pásztorához és püspökéhez.” (I Pét. 2, 25.)

A képünk azonban a lelketek pásztorának a szeretetét is tartalmazza és jelképezi. Azt a szeretetet, melyet csak a jó pásztor tud kimutatni az ő tévelygő báránkaival szemben. A jó pásztor észrevette, hogy az egyik báránkjája elszakadt tőle, nagyon bántja és nem hagy neki nyugtot ez a gondolat: meg kell keresnie, meg kell találnia az elveszett báránkját. Felkerekedik, hogy az úttalan hegyek között megtalálja. Nem aggasztja a félelmes út, a veszélyek, a szörnyű éjszaka, csak egy gondja van, hogy megtalálja báránkját. Nagyot kiált és hívja, várja a feleletet, de nem hall semmit. Megy tovább. Már a lábai sebesek, hangja elhalkul, de megy a bárány után, mert meg kell találnia. De íme, egyszerre csak hívó szavára feleletet kap a távolból. A szeretet meggyorsítja lépteit, ismételten hívja, tör előre tovább, végre meglátja báránkját a sűrű tövisbokorban. Most szívének szeretete nem ismer határt. Lehajol, belenyúl a tövisek közé, ruháját elszakítja, kezét megvérzi, de a báránkát meg kell mentenie! Végre sikerült! Nagy fáradsággal húzza ki áldozatát a pásztor a tövisek közül, boldogan és repesve emeli szívéhez, nagy részvéttel nézi sebeit, gyengéd anyai kezekkel emeli fel a vállára és hazaviszi és meleg védőszárnyai alá veszi. Nézz fel egy pillanatra a keresztre és rögtön megismered, ki ez a szerető szívű jó pásztor. Látod mindjárt, hogy mit tett veled is? Figyeld meg az Udvözítő kezét, lábát, fejét, meggyötört és megsebesített testét, megnyitott szívét: jópásztori szeretet a halálig! Így ment te utánad is a te szerető szívű jó pásztorod és lelkiatyád: az Úr Jézus Krisztus. Ó, bárcsak engednéd, hogy ez a jó pásztor téged is megtalálna, hazavinne meleg otthonodba, szívére szorítana, engedd, hogy szerető szívével megáldjon! Kövesd ezt a jó pásztort, ő a te életed jó pásztor a! Hányszor voltál

te is a bűn tövisei között, ő éjt nappallá téve keresett, kutatott te utánad is, hogy megtaláljon! Hogy hívott, hogy kiáltott utánad, milyen nehezen hallottad meg hívó szavát, milyen későn ébredtél rá, hogy mennyire szeret téged is! Hányszor kötözte be már lelked sebeit a szentgyónásokban, hányszor szorított a szívére a szentáldozás boldog perceiben, hazavitt az atyai házba, melyet olyan régen otthagytál! Milyen boldog volt, hogy megtalált és milyen boldog voltál te is, hogy hazataláltál a hosszú és céltalan bolyongás után! Ugye most már érzed, hogy Krisztus a te lelked jó pásztora, ugye most már tudod, hogy Ő a te lelked igazi lelkiatyja, hogy Ő a jóságos pásztorod, aki mindannyiszor visszavisz aklába, ahányszor csak otthagytad őt hűtlenül és magabizón? Értsd meg végre, Jó Pásztor nélkül tövisek közé kerülsz. Ha elhagyod az ő aklát, akkor belekerülsz a sötét éjtszakába, a lelki gyötrelmek szörnyű fekete és barátságtalan és kietlen szakadékába. -Kapaszkodj bele a Jó Pásztor szerető kezébe és ne engedd el többé soha.

III. Krisztus, a királyok Királya, a te lelked trónjának is Királya. Krisztus Urunk az emberiség és a világ Királya, akit Szent János, a nagy látnok a királyok Királyának és az uralkodók Uralkodójának nevez, aki eljövendő lesz ítélni eleve-
neket és holtakat és királyságának nem lesz vége. Ez a fenséges és hatalmas király, a legfőbb bíró és törvényhozó mégis a legdemokratikusabb király és uralkodó, aki trónját nem e világban állította fel, hanem a lelkekben, a szívekben akar örökre trónolni és uralkodni. Ő a dicsőség királya, ahogy a Te Deumban énekeliük, mégis azt mondja, hogy az ő országa nem e világból való. Pedig Izaiás megmondta róla: „A fejedelemség az ő vállaira kerül, és leszen az ő neve: Csodálatos, Hős, az örökkévalóság Atyja, a béke Fejedelme. Növekszik majd uralma, s a békének nem leszen vége; Dávid trónján és országa fölött fog ülni.” (Iz. 9, 6—7.) „Ő (Atya) hatalmat, méltóságot és országot adott neki, hogy minden nép, törzs és nyelv neki szolgáljon, és hatalma örök hatalom legyen, amely meg nem szűnik, és országa olyan, amely el nem pusztul.” (Dán. 7, 14.) Az angyal is hasonlót hirdet: „Nagy leszen Ő, és a Magasságbeli Fiának fog hivatni; És néki adja az Úr Isten Dávidnak, az ő atyjának királyi székét, és országolni fog Jákob

házában mindörökké, és királyságának nem lesz vége.” (Lk. 1, 32—33.) A napkeleti bölcsek is a zsidók újszülött királyát keresik. Krisztus Urunk pedig Pilátus előtt királynak vallja magát és keresztjének a felirata is: A názáreti Jézus, a zsidók királya.

Az Úr Jézus Krisztus valóban a legfőbb törvényhozó. A Hegyibeszédben ez egészen világosan kitűnik, a régieknek mondatott... „én pedig mondom nektek”. A legfőbb törvényhozó, aki az általa hozott törvényeket a legszigorúbban megtartotta. Mégis a földön nem ezt a királyi hatalmát gyakorolta, hanem az övéinek szelid, alázatos, atyai szívét mutatta meg. Bár nagyon sokszor megmutatta hatalmát és erejét, mégis most nem érezteti veled. Uralma alatt tartja a halált, a betegséget, a gonoszlelket és a természetet, mégis az uralmát, trónját nem hatalmi szóval, nem parancsuralommal, nem diktatúrával erősíti meg, hanem a szeretetével és jóságával. A trónját a szívekben állította fel. Evvel az egész világot megnyerte Szent Szívének. Ezrek és ezrek hódolnak az Ő szívének, ezrek és ezrek lettek az Ő Szívének mondhatni rabszolgái.

Az Úr Jézus Krisztus a legfőbb bíró, de ezt a szigorú bírói tevékenységet az utolsó ítéletre tartotta fenn. Most nem mint bíró jár köztünk, hanem mint szerető szívű és alázatos király, aki felvette a kenyér és a bor színében az ő áruháját és így jár köztünk szegényesen, egyszerűen, hogy ne féljenek tőle. Eljött köznk a földre, hogy szent emberségének áruhájában az emberiség minden baját, szenvedését, gyötrelmét, küzdelmet, mint a jó király megismerje. Végigszenvedte a földi élet minden nyomorát, hogy a te kis életed minden szenvedését és baját jobban megértse és méltányolja. Eljött a kenyér és a bor áruhájában, hogy mindig köztünk maradjon. Soha egy percre sem akar távol lenni tőlünk. Olyan demokratikus király, aki mindenét, még a testét is megosztja alattvalóival, olyan népszerű király, hogy minden propaganda és kedvezés nélkül állandóan milliók és milliók hódolnak az ő királyi fensége és méltósága előtt, olyan király, akinek nevéért és nevében ma is sokan életüket adják, szinte nem lehet megszámálni azokat, akik neki önként és szívesen szolgálnak és akik az egész életüket neki szentelték.

Állj be ennek a hatalmas és fenséges Királynak hűséges

katonái közé. Ne gondold, hogy nem fogad téged is kihallgatáson és nem beszélget veled is el szívesen és készségesen. Téged is vár, téged is hív szívének trónusához és a te lelkedben is fel akarja állítani uralmának trónját. Tárd ki a szíved, tágitd ki lelked, hadd találjon helyet és trónt a te szívedben is. Vár rád is, mert ma szüksége van neki bátor és hithű harcosokra.

A mexikói üldözések egyik legfényesebb alakja Anaclet Gonzales Flores fiatalasszony volt. Hihetetlen energiával megszerezte férjének holttestét és virágokkal felékesítette. Majd a legidősebb gyermekét, ötéves fiacskáját a karjaira vette és megmutatta neki atyja véres holttestét: „Nézd meg jól atyádat! Így bántották! És látod, atyád ilyen hős volt Krisztus Király szolgálatában! Megígéred, hogy később hasonlóképpen cselekszel, ha Isten úgy akarja!” Ó, bárcsak nektek is lenne ennyi hitetek Krisztus Királyban.

Most már te is megismerted Krisztust és megtudtad, hogy kit kell neked Krisztusban várnod. Ugye most már nem kérdezed meg: Te vagy-e az eljövendő vagy mást várjunk, hanem te is felkiáltasz Szent Péterrel együtt: „Te vagy Krisztus, az élő Isten Fia.” Te vagy Krisztus, a próféta, tanító Mesterem és Barátom; Te vagy Krisztusom a főpap, Jópásztorom és Lelkiatyám; Te vagy Krisztusom, a Királyok Királya, Törvényhozóm és Bíráim, de egyben legjóságosabb és legszelídebb szívű és legalázatosabb Királyom és Atyám.

AZ ŐROM TITKA.

„Örüljetek az Őrban mindig, újra mondom, örüljetek!” (Filip. 4, 4.)

(Örjövet III. vasárnapja.)

A mai nehéz viszonyok között: háborúban, szegénységben, nélkülözésben, nyomorban és ideges világban megnyugtató érzés hallani Szent Pál felszólítását: „Örüljetek az Őrban mindig, újra mondom, örüljetek!” Mi az oka ennek az örvendezésnek, miért örül az Egyház ma és miért szólít fel titeket is az örvendezésre? Szent Pál maga megmondja ennek az öröm-

nek az okát: közel van az Úr. Az evangéliumban pedig Keresztelő Szent János mutat rá az öröm okára: „Köztetek áll, akit ti nem ismertek.” Az Úr eljövétele közeledik, minden keresztyén embernek örülnie kell. A karácsonyi öröm előztét lebbenti fel előttünk az Egyház, majd pedig felvilágosít mindenkit, hogy akinek a szívében jelen van Krisztus, az nem lehet szomorú. Nemcsak a vásott fickó, a csintalan gyerek örülhet, hanem mindenkinek örülnie kell, akinek az élete büntelen, erényes és tiszta. Te se légy sohasem szomorú, hanem vidámarcú, mosolygós és ragyogó szemű leány. Nincs lehangolóbb, nincs szomorúbb, mint egy fiatal leányt logó orral, fásultnak, kedvetlennek vagy éppen életuntnak látni. Hidd el, a mai világban csak az tud élni, aki mosolyog. Te is mosolygós, vidám és derűs lelkű leány leszel, ha kegyelmi életet, ha erényes, ha tiszta életet élsz. Ha lelkiismereted tiszta, ha szíved büntelen, ha lelked tiszta, akkor sohasem leszel szomorú, levert, kedvetlen, únott, bágyadt, hanem akkor mindig örülsz. 1. Örülni tudsz, ha kegyelmi életet élsz. 2. Örülni tudsz, ha erényes életet élsz. 3. Örülni tudsz, ha tiszta életet élsz.

1. Örülni tudsz, ha kegyelmi életet élsz. Halljátok csak a Zsoltáros figyelmeztetését: „Örvendezzék azoknak a szíve, akik az Urat keresik.” (Zsolt. 104, 3.) Ha Istent keresed, akkor szíved nem lehet szomorú. Az igazi öröm a Szentlélek gyümölcse. (Gal. 5, 22.) Igazán csak az tud örülni, akit a Szentlélek kegyelmével vezet, vagyis az, aki a megszentelő kegyelem állapotában van. „A gonosz ember beleakad bűnei törébe, az igaz pedig ujjong és örvendezik!” (Péld. 29, 6.) Az igaz ember, aki a megszentelő kegyelem állapotában van, sohasem lehet szomorú, hanem mindig örvendező. Amint most az Úrjövetségben a harmadik, ugyanúgy a nagybőjtben is az Egyház az örömnek szenteli a negyedik vasárnapot. A szentmise bekezdésében olvassuk: „Örvendezetek Jeruzsálemmel és ujjongjatok felette mindnyájan, akik szeretettel vagytok iránta; örvendjete vele nagy örömmel mindnyájan, akik siránkoztok rajta!” (Iz. 66, 10.) Tehát az Egyház két vasárnapot szentel az egyházi évben az örömnek; a mait, vagyis az Úrjövét III. vasárnapját és a mise bekezdéséről Gaudete vasárnapnak nevezi; és a nagybőjt IV. vasárnapját, ezt pedig Laetare vasárnapnak nevezi. Ebből is láthatjátok, hogy az Egyház a lelki élet szem-

pontjából milyen nagy jelentőséget tulajdonít az örömnak, az örvendezésnek. Az Egyház a híveit örvendezésre tanítja, még a nagy ünnepeket előkészítő bűnbánati időszakban is.

„Az öröm mély oka a kegyelem. Kegyelem állapotában lehet-e szomorú a lelkem? Már e földön bírja azt, Aki a paradicsom lényeges boldogságát alkotja: az Istent. Isten neki adja magát választott jelenlétével, szerető jelenlétével, amelynek tökéletes kifejlődése a dicsőséges jelenlét lesz. A kegyelmi állapotban lévő lélek már az égben van, sőt mi több, ő maga az ég, nem az a nagybetűs Ég, az a magas Ég, de valóságos ég.” (Plus S. J.) „Én az eget a földön találtam, mert az ég Isten, és Isten lelkemben van” — mondta a Szentháromságról nevezett Erzsébet. Talán te nem érezted még a megszentelő kegyelem boldog állapotát és örömet az első szentáldozáskor, vagy azóta is, minden jó szentáldozásban vagy bűnbánattal végzett szentgyónásban?

A tiszta lelkiismeret, ami természetesen azonos a kegyelem állapotával, minden lelki öröm legszentebb forrása. Kempis mondja: „Ha lelkiismereted jó, derült leszen egész életed. A jó lelkiismeret nagyon sokat bír elviselni és a kellemetlenségek között is vidám. Ellenben a rossz lelkiismeret mindig félnk s mindig nyugtalan. A nyugodalmad is édes lesz, ha lelkiismereted nem vádol. Csak akkor vigadj, ha jót cselekedtél. A rosszaknak nincs soha igazi örömük, sem belső békességük: mert „nincs békességük az istenteleneknek”, úgymond az Úr.” Te is sokszor tapasztalhattad magadban, ha lelkiismereted nyugodt volt, nem volt a lelkedben bűn, főképen nem volt halálos bűn, akkor boldog voltál és tudtál az életnek örülni és tudtál vidám, mosolygós lenni. A bűn az emberek arcát is eltorzítja, hát még a lelkét és a kedélyvilágát. Nincs életunt leány, hanem bűnös leány. Olyant én nem ismerek, hogy „míszem” (rossz kedvem) van, hanem azt ismerem csak, hogy nem tiszta a szívem és nem nyugodt a lelkiismeretem, a rám küldött nehézségeket és megpróbáltatásokat bűnös lélekkel nem tudom elviselni. Az életnek nehéz perceit nem a bűnös, hanem a tisztaszívű és lelkiismeretű leány tudja mosolyogva és vidáman átvészelni. Azért ha szíved bűntelen, lelked a megszentelő kegyelem állapotában van, sohasem szabad szomor-

kodnod, hanem csak örülnöd, azért ismét mondom én is Szent Pál szavaival: örüljetek az Úrban!

II. Tudsz örülni, ha erényes életet élsz. A szentek és a tökéletes emberek azért tudtak és tudnak mindig boldogok és vidám szívűek lenni, mert erényes életet éltek. Az erény a léleknek vasárnapi öltözete. Figyeld meg csak magadat, hogy vasárnap, mikor ünneplőbe öltözködöl, mennyivel más a hangulatod, mint a szürke hétköznapi munkaruhában. Öltöztess fel a lelket is a lélek ünneplőjébe, az erényekbe, meglátod, mindig mosolygós és vidám szívű leszel.

IX. Károly francia király megkérdezte egyszer Torquato Tasso nagy költőt: „Mit gondolsz, ki a legboldogabb ember?” „Isten” — felelte. „Na igen, de az emberek között?” „Aki az Istenhez legjobban hasonlít!” „Jó, de hogy leszünk azzá? Hatalommal, nagy birodalommal?” — kérdezte a király. „Nem” — felelte a költő, „hanem az erények gyakorlása által!” Valóban, ez a költő megértette és megérezte, mi az igazi boldogság: az erények gyakorlása, vagyis az erényes élet. Vizsgáld végig az erényes emberek életét, milyen boldogok voltak mindig, még a szenvedéseikben is.

Szent Erzsébet akkor örült igazán, mikor a szegényeit istápolhatta. Don Bosco Szent Jánosnak legnagyobb öröme az volt, ha egy elveszett lelkű fiatal suhancot megnyerhetett az oratóriumának. Kis Szent Teréz mennyire örült annak, ha az előljárói megalázták. Boldog Margitot az tette boldoggá, hogy királyleány létére a legutolsó munkákat végezhetette.

De nem kell a szentek életében keresnetek. Hányszor voltál te is boldog akkor, amikor jót cselekedtél, mikor alamizsnát adtál, amikor a szegényeket ruháztad, a betegeket látogattad, amikor a bántalmakat békével tűrted, amikor a megaláztatást elviselted. Az erények gyakorlása valami egészen különös jóérzést vált ki a lelketekből és ez boldogsággal és sok örömmel jár. Hányszor megfosztjátok magatokat ettől a boldogságtól, mikor az erénygyakorlatot lustaságból vagy hanyagságból elhagyjátok.

Sokratestől, a nagy görög bölcselőtől egyik barátja azt kérdezte, hogy boldognak tartja-e a nagy perzsa királyt. „Nem tudom, mennyi bölcseséggel és erénnyel rendelkezik; csak azt tudom, hogy ezek teszik az embert boldoggá!” Bár-

csak ti is így gondolkoznátok. Érdemes egyszer elkezdeni, aki belekóstolt az erényes élet sok örömébe és boldogságába, az sohasem fogja azt otthagyni, bármennyire is nehéz és fárasztó.

Szalézi Szent Ferenc, a nagy lelki mester mondja: „Szeresd az el nem múló erényeket! Ne kételkedj: égi fény van ezen az úton és felvezet a szentség hegyére.” Év eleje óta ez a nagy lelki programmunk: a tökéletesség. Erre vezet az erények boldog és virágos útja. Amint örülni tudunk igazán szép virágos kertnek, úgy igazán akkor tudsz az életben sok örömet szerezni magadnak, ha az erények virágos kertjében leszel mindig kertész.

III. Tudsz örülni, ha tiszta életet élsz. A tiszta élet csodálatos lendülettel és boldogsággal jár. Bizonyára már tapasztaltad magadon is, ha lelked tiszta volt, akkor sokkal jobban ment minden tanulásod és munkád. A lelked tisztasága nagyon sok életörömet fakaszt szívedben. Ó, milyen fényes bizonyosságot tehetnének erről a tisztaság nagy szentjei: Szent Ágnes, Szent Ágota, Szent Cecília, Szent Borbála, Szent Lúcia, Szienai Szent Katalin, Limai Szent Róza, Nagy Szent Gertrud, Kis Szent Teréz.

1380 május elsején kihirdették Sziena lakosságának, hogy a következő csütörtökön, május 5-én Szent Katalin földi maradványait hazahozzák. Amikor elérkezett a nap, a szienaiak az utcán gyülekeztek és feldíszítették a várost virágokkal és ágakkal. Megszólalt a Palazzo Publico nagyharangja és erre a város minden harangja ünnepélyes zúgásba kezdett. Kétszáz fehérruhás leány és fiú gazdagon virággal díszítve nyitotta meg a menetet és San Domenico felé tartottak. Az ártatlanság színe és a virágok Szent Katalin kedvenc szavait juttatták kifejezésre: azt szokta ugyanis mondani: „Az ember öltözzön fehér ruhába, azaz éljen tiszta és ártatlan életet és virágot vigyen a kezében, azaz éljen erényes életet!” Amint boldog lehetett minden ember, aki résztvett ebben a fényes ünnepségben, úgy az is végtelen boldog lehet, aki ennek a tiszta és szent szűznek tanácsát követi.

Ó, bárcsak minden leány megpróbálná ezt a boldog és örömteljes tiszta életet. Aki hosszabb ideig élt ebben a boldog földi paradicsomban, soha többet nem fog vágyódni a tisztáta-

lanság fojtott levegője után. Aki egyszer is megtapasztalta a tiszta élet örömeit, az soha többet nem fog vágyódni a szabad és tisztátalan élet fertője után.

Egy forrásnál három vándor találkozott: egy művész, egy öreg és egy gyermek. A forrás nyílása felett ősrégi felirat állt: Vegyetek példát rólam! Miután kipihente magát a három vándor, a felirat értelmén kezdtek elgondolkozni. Ez a forrás — kezdte a művész — utat tör magának a mélységes völgyekben, átfolyik tavakon, patakokat és folyamokat vesz fel és végül tengerré lesz. Azt tanítja, hogy szüntelenül dolgozni kell és így kell nagygyá lenni. Én más értelmet adok a feliratnak — válaszolt az öregember. A forrásvíz mindenkinek önként ad felüdülést, aki belőle merít. Arra oktat minket, hogy légy segítségére felebarátaidnak. A gyermek csendesen meghallgatta a másik két vándor felfogását, majd pedig megjegyezte: a forrás vize hasznavehetetlen, ha tisztátalan. Ha zavaros lesz, pocsolya lesz belőle és még az állatok is megvetik. A forrás azt tanítja nekünk, ha hasznos akarsz lenni, légy tiszta.

Igen, ha hasznos, vidám, boldog akarsz lenni, akkor légy mindig tiszta. Én nem ismerek boldogtalan és életunt leányt, hacsak nem tisztátalan és mocskos lelkű az. Nem tudok elképzelni bágyadt, fáradt és kedvetlen leányt, hacsak nem a tisztaságát játszotta el.

A LELKI BÉKE.

*„Meglátja minden test az Isten üdvösségét.”
(Lk. 3, 6.)*

(Úrjövét IV. vasárnapja.)

Egyre inkább közeledünk a karácsonyhoz. Az Egyház liturgiája szinte nem győzi eleget hangsúlyozni, hogy már közel van az Úr és az ő üdvössége. Csakhamar „meglátja minden test az Isten üdvösségét”. Az Isten üdvössége itt a földön a lelki béke, az Úrjövét egyik legnagyobb ajándéka. Figyeld meg csak, megérzi ezt a mi buzgó és egyszerű népünk. Sok közülük majdnem fontosabbnak tartja a karácsonyi szentgyónását az elmulaszthatatlan húsvétinál. Karácsonyt csak az

tud ünnepelni, akinek szívében lelki béke honol. Ez a karácsony igazi ajándéka, e nélkül olyan hideg lesz a te karácsonyod is. Ezt a nagy lelki békét hozta meg az Úr Jézus születése a Boldogságos Szűz Máriának is, aki ezt előkészítette az ehhez szükséges erények gyakorlásával. A lelki békét te is megszerezheted, ha a Szűzanya példáját követve gyakorlod: 1. az alázatosságot, 2. az igénytelenséget és 3. az Istenre való hagyatkozást.

1. Légy alázatos és lelki békéd lesz. Az alázatosság, a szerénység az erények között a legszebb. Az alázatosság erénye olyan titokban nyílik, mint az alázatosság jelképe, az ibolya. Az ibolya a virágok között — mondhatnók — a legkisebb, bokrok alján, az erdő fái között szerényen meghúzódik, de az ember mégis rátalál, mert az illata elárulja, hogy hol pompázik. A szerény ember sem reklámozza magát, mégis könnyen megtalálod, nem áll ki az utcára, hanem szerényen visszahúzódik, mégis szeretik az emberek. A szerény és alázatos embert nem éri csalódás, mert önmagáról nem tart sokat, tehetségeit nem becsüli túl. Az alázatos ember nem várja a dicséretet és a tömjénezést, hanem minden dicsőséget, minden sikert az Istenre hárít, akinek mindezt köszönheti.

Az alázatosság az erények királynője és éppen ezért a lelki élet alappillérje. Minél magasabb épületet akarsz építeni, annál mélyebb alapot kell ásnod. Minél mélyebb és tökéletesebb lelki életet akarsz élni, annál jobban és mélyebben kell alázatosnak lenned. „Az alázatosság adja a léleknek azt a kimondhatatlan lelki békességet, amely után minden ember öntudatlanul is vágyódik. Az alázatos sohasem akar más lenni, mint amit Isten akar, nem akar másként élni, mint ahogy Isten akarja. Megelégedett a legnagyobb kereszttel éppúgy, mint a legnagyobb kegyelemmel.” (Erdey.) Az alázatosság továbbá a lelki előhaladás biztosítója. Csak az öntelt és a kevély gondolja magáról azt, hogy lelkileg már tökéletes, az alázatos mindig elégedetlen önmagával, mindig jobb, mindig erényesebb akar lenni és minél tökéletesebb, annál jobban érzi a gyengeségeit és hibáit.

Az alázatosság legnagyobb ellensége az önszeretet. Az önszeretet mindenben mindig csak magát keresi. Szomorú és levert, ha mást dicsérnek. Boldogtalan, ha nem szeretik és

nem becsülik; elégedetlen, ha nem rajongják körül és nem kedvelik.

Az alázatosságnak másik ellensége: az elbizakodottság, önteltség, beképzeltség, lelki vakság, mely jobbnak tartja magát másnál. Képzelt jótulajdonságokkal és erényekkel különbnek tartja magát másoknál és ezért másokon uralkodni akar, fölényeskedik másokon. A lelki vakság és önteltség, ha nem fékezed, annyira elfajulhat benned, hogy gőgösség lesz belőle. A gőgösség, a kevélység a hét főbűnök egyike, mely sok más bűnnek a gyökere lehet. Ha Isten jótulajdonságokkal, kiválóságokkal jutalmazott meg, légy érte hálás; ez Isten teljesen ingyenes ajándéka, melyet nem érdemeltél ki, hanem Isten nagylelkűségéből előre megadott. „Aki dicsekszik, az Űrban dicsekedjék.” (I Kor. 1, 31.) „Senki se dicsekedjék emberekkel.” (I Kor. 3, 21.) „Mert kimond téged különbnek? Hiszen mid van, amit nem kaptál? Ha pedig kaptad, mit dicsekszel, mintha nem kaptad volna.” (I Kor. 4, 7.) „Aki pedig dicsekszik, az Űrban dicsekedjék; mert nem az a kipróbált, aki önmagát ajánlja, hanem akit az Isten ajánl.” (II Kor. 10, 17—18.)

Légy alázatos és lelki békéd lesz. „Isten a kevélyeknek ellenáll, az alázatosaknak pedig kegyelmet ad.” (Jak. 4, 6.) „Aki nagyobb közületek, az lesz a ti szolgátok. Aki magát felmagasztalja, megaláztatik, és aki magát megalázza, felmagasztaltatik.” (Mt. 23, 11—12.)

II. Légy igénytelen és lelki békéd lesz. Miért van manapság olyan sok ideges, elégedetlen, nagyravágyó és boldogtalan ember, mert olyan sok az emberek között az igényes, a nagyrtörő ember. „Ki magasra építi házát, összeomlást keres.” (Péld. 17, 16.) A mai leányok között azért van olyan sok boldogtalan, mert nem igénytelen, egyszerű és természetes a viselkedésében, a szórakozásában, az öltözködésében, hanem a feltűnést, érvényesülést hajhássza. „Tudom, Istenem, hogy vizsgálod a szíveket s szereted az egyszerűségét: azért én is szívem egyszerűségében, örvendezve ajánlotam fel mindezeket.” (I Krón. 29, 17.)

A viselkedésedben légy mindig egyszerű és természetes. A hivalkodó viselkedés csak feltűnést kelt, de nem rokonszenvet. Minél finomabb, műveltebb egy leány, annál szolidabb és választékosabb a viselkedésében. A hangoskodás, a széles

mozdulatok, a kihívó viselkedés mindig ellenszenvet vált ki másokban. Sohase félj attól, ha szerényen, egyszerűen és természetesen viselkedsz, hogy a fiúk nem vesznek észre. Olyan sok leánynál megfigyelhető az, hogy fiúk társaságában egészen másképpen viselkedik; erőltetett pózokat, affektáló beszédmódot és egyéniségének meg nem felelő viselkedést vesz fel. A viselkedésben a legjobb szabály az, hogy légy természetes, de finom; tartózkodó, de kedves; egyszerű, de mindig úri.

A szórakozásban is légy igénytelen. Nagyon sok leány kívánczik olyan szórakozás és sportolás után, mely nagyon drága és előkelő és éppen ezért a szülei nem engedhetik meg. Így aztán nem érvényesül akarata és folyton elégedetlen. Nagyon sok leány nem is érzi jól magát, ha nem mehet el hetenként moziba vagy cukrászdába, nem mehet el zsúrokba és táncestekre. Természetesen ezek az igényeket felfokozzák és nagyleány korukban a szülők az ilyen leányoknak már nem tudnak szórakozást nyújtani, mert már mindent meguntak. Ha okos vagy, ne kezd korán a társasági életet és a nagyobb leányoknak való szórakozásokat. Minél hamarabb kezded, annál hamarabb kiöregedsz belőle. Nagyon sok leány azt hiszi, csak akkor megy férjhez, ha idejében kezd ismerkedni, társaságba járni, szórakozni.

Nagyon sok leánynak felborítja lelki egyensúlyát az, hogy nem egyszerű, hanem nagyigényű a ruházkodásban. „Többnek akar látszani, mint ami. Gazdagabbnak, előkelőbbnek. Ebből igen súlyos anyagi és lelki nehézségek származnak. Itt is, ott is hiányzik a pénz, veszünk adósságra, részletfizetésre és még mindig nem telik erre is, arra is. A mellett nem is sejtjük, hogy mennyire meglátszik ez a kínos erőlködés a ruházkodáson. A lakás szépségét teljesen tönkre teszi, ha egyszerű környezetbe egy-egy fényűző darab kerül. Ugyanígy megvan a ruházkodásnak is a maga színvonala vagy hőfoka, amelybe csak ugyanolyan stílusú, hangmagasságú vagy hőfokú ruhadarabok illeszthetők be. Egészen egyszerű, mondjuk „olcsó” ruházkodás is lehet nagyon ízléses, finom, előkelő, sőt elegáns, ha minden darab friss, tiszta, gyűretlen.” (Stadler Frida.)

III. Hagyatkozz Istenre és lelki békéd lesz. Olyan sokszor imádkozod a Miatyánkban: „legyen meg a te akaratod!” — és mégis milyen nehezen nyugszol meg az Isten akaratában. Ha lelki békét akarsz teremteni lelkedben, hagyatkozz az Istenre. Fogadd el kezéből az örömet és a szomorúságot egyaránt, a boldog és a nehéz, a könnyű és a gondterhes napokat. Kis Szent Teréz írja: „Amit a jó Isten adott nekem, mindig a legkedvesebb volt, még akkor is, ha mások ajándéka jobbnak és szebbnek tűnt fel nekem.” „Csak azt akarom, amit ő akar; amit ő tesz, azt szeretem.” „Az égben Isten minden akaratomat teljesíti, mivel a földön sohasem tettem az én akaratomat.” Pazzi Szent Magdolna szokta mondani: „Nem érzitek, milyen végtelen édesek e szavak: Isten akaratá?!” Emmerich Katalin az első katekizmusi kérdést édesanyjától tanulta, mert ő tanította meg rá: „Uram, amint te akarod, és nem úgy, ahogy én!” és „Uram, adj türelmet és azután ne kímélj!”

Sohasem leszel boldogtalan, ha mindenkor megnyugszol az Isten akaratában. Természetesen Isten akaratá az ember számára kifürkészhetetlen. Sokszor állsz majd előtte érthetetlenül. De minél többször meghajtod az akaratodat az Isten akaratá előtt, annál magasabbra emelkedel a lelki életben.

Ha lelki békét akarsz, hagyatkozzál tehát minden körülmények között az Istenre. Légy alázatos, igénytelen és Isten akaratában megnyugvó, akkor sohasem leszel boldogtalan és csalódott.

MIT HOZOTT A JÉZUSKA?

„Dicsőség a magasságban Istennek, és a földön békesség a jóakaratú embereknek!” (Lk. 2, 14.)

(Karácsony.)

Aragonia jámbor uralkodója, Bölcs Alfonz király felkereste karácsony előtt nemes lovagját, aki vallási közömböségéről volt ismeretes. A lovag mélységes tisztelettel fogadta királyát és megvendégelte. A búcsúzásnál a király azt mondta: „Nemes lovag, tisztelettel fogadtál és megvendégeltél. Köszönöm. Pár nap múlva jön azonban a királyok Királya és sze-

retne nálad ünnepelni! Minden király legnagyobbikát fogadd illendőséggel, ahogy velem tetted." Mások sok rábeszélése nem használt, a király szavainak hatására a lovag hosszú idő után ismét megülte illő módon a karácsonyt. Ma az Úr Jézus nálad is ünnepelni szeretne. Vajjon számodra mit jelent a karácsony: csak külsőséget, nagy ebédet, ajándékokat, ondolálást, külső felkészülést? Van-e benned karácsonyi lelkület és hangulat, van-e lelki karácsonyod? Vagy csak számodra is külsőséget jelent már a karácsony? Vártad-e repeső szívvel a Jézuskát? 1. Mit hozott neked a Jézuska? 2. Mit hoztál te a Jézuskának?

1. Mit hozott neked a Jézuska? Talán azt gondolod, hogy azt kérdezem, hogy milyen ajándékot hozott a Jézuska? Nem! Talán a mai szegény világban, a mai nyomorúságban nem hozott semmit és mégis nagyon sokat hozott! A kis Jézus szeretetet, békét és örömet hozott a földre. Ma is erre van szüksége a világnak és az egyes embernek is.

A kis Jézus szeretetet hozott a világnak. Ó, mily nagy szüksége volt annak a világnak szeretetre. A felebaráti szeretetnek lábbal tiprása volt a rabszolga-intézmény. Az úr még a szolga életével is rendelkezett. Ha akarta, állati sorsban is tarthatta, mint az állatot eladhatták vagy mint a kutyát ház-őrzésre megláncolhatták. A szegényt megvetették, mert a szegénységet nagy bűnnek tartották. A szegény iránt nem éreztek könyörületet, sőt oktalanságnak tartották a szegények megsegítését. mert ezzel nyomorúságos életüket hosszabbították meg. A nemesek gyűlölték az egyszerű népet. A nagy tömegekben izzó gyűlölet égett a felsőbbiséggel szemben, a megvadult tömegeket csak ingyen kenyérrel és játékokkal lehetett kielégíteni.

Ennek a feneketlen, gonosz és szeretetlen világnak nagy szüksége volt a krisztusi szeretetre, mely azt hirdette, hogy minden ember az én felebarátom, akár jóakaróm, akár ellenségem. De nemcsak az akkori világnak volt szüksége erre a szeretetre, hanem a mi korunk is ezt nélkülözi legjobban. Még a szeretet ünnepe sem hallgattatta el az ágyúk dübörgését, a légiriadók borzalmait. Nemzetek a legvéresebb világháborút, öldöklést, pusztítást folytatják. Újra fellángolt az osztálygyűlölet, a családi élet a válság utolsó állomásához

érkezett. Ez mind csak azért van, mert az emberek lelkéből kivesszett a kis Jézus karácsonyi szeretete.

A kis Jézus békét hozott a világnak. Krisztus születése a béke születése. (Szent Leó.) A betlehemi pásztoroknak megjelent angyalok ezt hirdették: „Dicsőség a magasságban Istennek és a földön béke a jóakarátú embereknek.” (Lk. 2, 14.) Az Úr Jézus békét csak a jóakarátú embereknek hozott, a bűnös és gonosz ember számára nincs itt a földön béke. Krisztus azt a békét adta meg az emberiségnek, melyet a világ nem adhat, vagyis a lelki békét. Amióta ember él a földön, azóta folyton csak háború van a világon. Alig találunk olyan esztendőt a világtörténelemben, mikor a földön nem lett volna háború. A római Janus-templom kapuit hétszáz év alatt csak háromszor zárták be, vagyis három esztendőben nem volt háború a római birodalomban. Egy statisztika szerint (Johann von Bloch) Kr. e. 1496-tól Kr. u. 1861-ig, tehát 3357 év alatt csak 227 békeév volt a földünkön, míg 3130 évben valahol a földkerekségén mindig háborúskodtak; tehát minden béke-évre 13 háborús év esik.

Ó, mennyire rászorulnánk mi is Krisztus tökéletes békéjére. A fegyverek ereje nem hozhatja meg a békét, sem az anyagok csatája, az emberek véres áldozata sem hozhatja meg azt, hanem egyedül Krisztus szeretete és békéje hozhatja meg az állandó és végérvényes békét. „Az egyéni életben ez megvalósul a kegyelem békéjében, a lelki egyensúlyban és harmóniában; a nemzetközi életben a szerződéses, intézményesen biztosított békeállapotban kellene megnyilvánulnia. Az egyéni életben a béke alapja a szeretet; az igazságosság csak mint elengedhetetlen feltétel szerepel. A nemzetközi viszonylatban a béke alapja inkább az igazságosság, vagyis helyesebben mondva a törvényes igazságosság egyik faja: a méltányosság erénye.” Szeretet és igazság egyedül Krisztusban található fel. Egyedül Krisztus Király valósíthatja meg az igazság, a szeretet és béke uralmát: regnum justitiae, amoris et pacis, ahogy az Egyház Krisztus Király ünnepén a prefációban énekli.

A kis Jézus örömet hozott a világnak. Karácsony éjszakáján az angyal ezt hirdette a pásztoroknak: „Ne féljete; mert íme, nagy örömet hirdetek nektek, mely léssen az egész

népnek, minthogy ma született nektek az Udvözítő, ki az Úr Krisztus, Dávid városában." (Lk. 2, 10—11.) A Messiás születésénél nagyobb örömet az angyal nem hirdethetett volna. Valóban, a pásztorok is megértették ennek az örömnak a jelentőségét, mert azonnal átmentek Betlehembe, hogy lássák a dolgot, amit az Úr hírül adott nekik. A mai gyötrődő, vergődő, szomorú, levert emberiségnek egyedül Jézus születése jelenthet örömet. Akinek a lelkében a kis Jézus karácsony szent ünnepén valóban megszületik, az boldog lehet, az örülhet. Jézus megszületése a lélekben a kegyelmi élet, ez az egyedüli és igazi öröm, melyet senki sem vehet el tőled. Ha szívedben a kis Jézus van, sohasem leszel szomorú. Kérd a betlehemi Kisdétől a mai ünnepen ezt a nagy ajándékot.

II. Mit hoztál te a Jézuskának? Figyeld meg karácsony ünnepén az embereket, mit szoktak egymástól kérdezni, nemcsak a gyerekek, hanem a felnőttek is? Mit hozott neked a Jézuska? Még egyellenegyszer sem hallottam ezt a kérdést: Mit hoztál te a Jézuskának? Csodálatosképen mindenki elvárja a Jézuskától, hogy hozzon neki valamit, de nagyon kevesen gondolnak arra, hogy a Jézuskának illenék az ajándékot viszonzni. Hiszen bárkitől kapsz ajándékot, azt végeredményben az Istentől kapod, ő ad neki minden lelki és testi jót. Nézd meg az egyszerű betlehemi pásztorokat, még ők sem feledkeztek meg arról, hogy megajándékozzák a kis Jézust. Mit vittek? Azt vittek, amijük volt: báránykáikat, szívkük egyszerűségét, szeretetét, imádását, de nem mentek üres kézzel, mert érezték, hogy az ajándékért ajándék jár! Vajjon te mit vihetnél? Talán valami nagyon értékes ajándékot vár tőled a kis Jézus, azt hiszed? Nem! Ő megelégszik azzal is, ha odaadod neki tiszta szívedet, szegénységedet, szenvedésedet.

Add a Jézuskának *tiszta szívedet*. Ő akkor a legboldogabb, ha odaadod neki tiszta szívedet. A tiszta szív számára kedvesebb, puhább, melegebb, mint a betlehemi jászol. Boldog az, akinek a szívében Betlehem van, ebben a szívben Krisztus naponta megszületik. (Szent Jeromos.) „Boldogok a tisztaszívűek, mert ők meglátják az Istent.” (Mt. 5. 8.) A tiszta szív a legfogékonyabb Isten megismerésére. A te ártatlan és tiszta szíved után vágyakozik a kis Jézus, vagy ha már elvesztetted, akkor szerezd vissza, ott is jól fogja érezni magát.

A tiszta szív tud igazán önzetlenül szeretni. „Érzem, hogy Isten nagyon szeret, ha nagyon tiszta szívű vagyok.” (Prohászka.) A tiszta szív nemcsak jobban tud szeretni, hanem közelebb is tud férkőzni az Istenhez. „A szívtisztulás útján közeledünk az Istenhez. Higgyük azt, hogy mikor tisztábbak s nemesebbek leszünk érzéseinkben s akaratunkban, hogy akkor az Istenhez közelebb jutunk.” (Prohászka.) A tiszta szív egyesül a leg-tökéletesebben Istennel, a boldogító istenlátás egyik feltétele a tiszta szív.

Add a Jézuskának a *szegénységedet*. Testi és lelki szegénységedet! Az Úr Jézus már születésekor a szegénységet választotta, később pedig a szegénység és az egyszerűség volt az eszményképe. A Hegyibeszédben elsősorban a lelki szegényeket mondja boldognak. „Boldogok a lelki szegények, mert övék a mennyek országa.” (Mt. 5, 3.) Boldogok azok a lelki szegények, akik a földi javakhoz: gazdagság, jólét, hírnév, dicsőség, kitüntetéshez rendületlenül nem ragaszkodnak. Nem ezekben a mulandó földi javakban keresik a földi élet célját, ezeket a javakat másoktól nem irigylük, megelégszenek mindig azzal, amit az Isten éppen megadott számukra. Ha pedig ezekben a földi javakban bővelkednek, akkor azt az Isten dicsőségére és a lelkek javára használják fel; ha ezeket elvesztik, nem boldogtalanok, nem érzik magukat szerencsétleneknek. A lelki szegények jutalma a mennyek országa. Krisztus idejében könnyebben belépett a lemondást hirdető és túlvilági boldogságot hirdető Egyházba a szegény, mint a gazdag. Isten a szegényeknek a másvilágon mintegy adósa a boldogsággal a földi nélkülözésért, melyből a gazdag már a földön kivette részét. A lelki szegénységedet add oda a kis Jézusnak: elégedj meg azzal, amit az Isten adott neked, sohase kívánj többet és ne irigyeld, ha másnak, barátnődnek, ismerősödnek többet adott az Isten.

Add a Jézuskának *szenvedéseidet*. A Boldogságos Szűz Mária és Szent József karácsony szent éjszakáján szívük imádásán és szeretetén kívül vajjon mit adhattak kedvesebbet, mint szenvedéseiket, lemondásaikat, áldozataikat, küzdelmeiket. Ajándk fel ezeket te is, a kis Jézus szívesen elfogadja. Nincs olyan leány, akinek az életében ne volna valami nehézség és küzdelem. Talán sok a lelki harcod, talán sok meg-

nemértés a szüleid, testvéreid, tanáraid részéről, talán sok csapás és szenvedés ért, ezt mind-mind tedd oda a jászol tövébe. Ezzel béleld ki a jászol hidegségét és ridegségét, ezzel enyhítsd a kis Jézus sok fájdalmát, ami karácsony szent estéjén érte.

Tiszta szívedet, szegénységedet és szenvedéseidet helyezd oda az Úr Jézus lábai elé. Egész biztos, ha a mai szent ünnepen bőséges ajándékot visz el neked, ő azt nagylelkűen és sokszorosán viszonzni fogja. Így a te szívedben is boldog karácsony lesz, így a te szívedben is megszületik újra a kis Jézus a kegyelem által. Ezerszer megszülethetik Krisztus Betlehemben, de ha nem születik meg a te lelkedben, akkor örökre elvesztél. (Angelus Silesius.)

TI KIT KERESTEK?

„Ime bölcsek jövének napkeletről Jeruzsálembe, mondván: Hol vagy, aki született, a zsidók királya?” (Mt. 2, 1—2.)

(Vízkereszt ünnepén.)

Jézus születését és imádását a keresztény művészet nagyon sokszor ábrázolta. Führich festőnek, aki Kempis Krisztus követésének könyvét képekkel látta el, van egy kicsi, nem nagyon ismert fametszete. Ez a kép négy részből áll: fent jobbra pásztorok kutájukkal és bárányaikkal gyors lépésekkel sietnek Krisztus jászolához; balra a napkeleti bölcsek kezükben az ajándékkal követik a csillagot; lent jobbra Heródes katonái kiragadják a gyermekeket az anyjuk karjából és megölik; balra Júdás a katonákkal és szolgálkával elfogja Krisztust. A kép közepén Krisztus-kép látható a felírással: Ti kit kerestek? Igen, a kép mind a négy jelenetében szereplő személyek Krisztust keresik: a pásztorok, a bölcsek, Heródes katonái és Júdás az embereivel. A pásztorok és a bölcsek jószándékkal, a katonák és Júdás gonosz szándékkal keresik Krisztust. Minden ember itt a földön Krisztust keresi, a Krisztus-keresésben azonban az emberek nagyon különböznek!

Te diákleány, nem Krisztust, nem az Istent keresed itt

a földi életben? Mindenekelőtt és egyedül Istent keresd, mert egyébként múltó értéket keresel. (Kühnel.) Szépség, fiatalság, dicsőség, tehetség, mind múltó értékek. Ezeken túl az Istent kell keresned. Szent Agoston hosszú keresés után nagy áldozatok árán talált rá az Istenre, de amikor rátalált, megérezte, hogy nyugtalan az ember szíve, míg meg nem nyugszik Istenben. Ezért mondotta: „Inkább mindent elvesztek és téged megtalálalak, mint mindent megnyerjek és téged elveszítelek.”

Légy olyan, mint a postagalamb. Bárhova viszik el, mindig hazatalál. Bárhová vitt is el az ördög, mindig hazatalálsz, ha Istent keresed. A vándormadarak is ösztönösen visszatérnek régi otthonukba. Bárhová ragadott is el a bűn, térj vissza az atyai házba Istenhez! Mindig és mindenütt az Istent keresd, mert ha nem találod meg az Istent, örökre vak maradsz és örök boldogság nélkül maradsz. (Fock.) Éppen ezért nagyon tanulságos lesz megvizsgálnod, miként keresték Istent: 1. a pásztorok, 2. a bölcsek, 3. Heródes katonái és végül 4. Júdás és emberei.

1. Hogyan keresték Istent a pásztorok? Ne gondold, hogy a pásztoroknak könnyű volt Krisztust megtalálniuk. A pásztorok nagyon egyszerű emberek voltak, akik bizony nagyon megijedtek, mikor az angyalok szövegét hallották. Az angyal bátorította őket: Ne féljete... A pásztorok nagyon keveset hallhattak a Messiásról, mégis az angyal felhívásának készségesen engedelmeskedtek, nem okoskodtak, nem hitetlenkedtek, hanem sietve Betlehembe mentek, hogy lássák a dolgot, amit az angyal hirdetett nekik. Az Isten-keresésben a legfontosabb az, hogy az Isten vagy az angyal parancsának engedelmeskedjünk. Ezeket a parancsokat az Isten vagy a lelkiismereted, vagy a lelkiatya, vagy valamelyik jóakaród, vagy tanárod útján juttatja el hozzád. A pásztoroknak azután a Krisztus-keresésnél számolniuk kellett azzal is, hogy majd az emberek kinevetik őket. Egész biztos, nagyon sok hitetlen ember megmosolyogta volna őket, ha az angyali jelenésről beszéltek volna. De ők nem törődtek az emberekkel, hanem kételkedés és habozás, és más emberek megkérdése nélkül követték az Isten hívó szavát. Az Isten-keresésben neked is nagyon sokszor le kell győznöd az emberi tekinteteket. Hányszor szoktad mondani, mit szólnak majd az emberek, mit

szólnak majd a szüleim, a testvéreim, ha mindennap áldozom vagy térdenállva imádkozom, majd megmosolyognak, szenteskedőnek tartanak, kicsúfolnak a buzgóságomért. Ne törődj velem! Inkább kell engedelmeskedni az Istennek, mint az embereknek. A lelkiismereti kérdésekben ne törődj az emberek véleményével, hanem egyedül lelked javával és üdvösségével. Először mindig azt kell nézned, mi válik lelked javára, az Isten dicsőségére!

A pásztorok az Isten-keresésben példát adnak neked arra is, hogy kell Isten kedvéért mindent elhagynod. Nem töprengtek azon, mi lesz majd a nyájukkal, a családjukkal, hanem rábízták magukat az Istenre. Isten-keresésben veled is megeshetik, hogy el kell hagynod szüleidet, mert házasság miatt hittagadásra kényszerítenek, bűnre csábítanak, a vasárnapi munkaszünet megszegésére és a vasárnapi misehallgatás elmulasztására köteleznek. Akkor is hagyd el szüleidet, ha szerzetesnői hivatást érzel magadban és ők nem akarnak engedni.

II. Hogyan keresték Istent a bölcsek? Nagy buzgósággal és gondossággal, törődéssel és utána járással, egyszóval áldozatok árán. A bölcsek mérhetetlen sok áldozatot hoztak, míg megtalálták a Messiást. Először nagyon messziről jöttek. Hosszú hónapokig utaztak, míg napkeletről elérkeztek Jeruzsálembe. Itt elvesztették szemük elől a csillagot, ami eddig vezette őket. Magához Heródes királyhoz fordultak, hogy megtudják, hol kell születnie a Megváltónak. Miután tehát vállalták a hosszú út fáradalmait, szenvedéseit, küzdelmeit, veszélyeit, nem restelték, hogy ismeretlenül kérdezősködjének az új király felől. Ez is kockázatos volt, mert nem tudhatták, hogy a zsidók velük szemben hogyan fognak viselkedni, hiszen teljesen idegenek és járatlanok voltak. Hamar értesülhettek Heródes gonoszága felől is. Bizonyára megtudták Heródes kegyetlenkedéseit, rémuralmát és mégis mint előkelő királyi emberek, hozzá fordultak segítségért.

A napkeleti bölcsektől tanuld meg vállalni az Isten-keresés áldozatait. A lelki életben bizony nagyon gyakran kisebb-nagyobb áldozatokat kell hoznod. Talán néha korán kell kelned, hosszabb utat kell megtenned, hogy eljuthass a szentmisére. Néha a hideget, máskor egy kis éhezést kell el-

tűrnöd a napi szentáldozásért. A napkeleti bölcsek hozzátartozói bizonyára óva intették őket a hosszú úttól, mégis elindultak és célhoz értek. Téged is gyakran visszatartanak talán a gyakori áldozástól, mert nem eszel akkor meleg reggelit vagy korábban kell felkelned. Ha lelki dolgokról van szó, sohase engedj rábeszélésnek és lebeszélésnek. Tanuld meg a bölcsektől azt is, hogy a lelki küzdelmekben, az Isten-keresésben akadályok esetén a legilletékesebbtől kérj tanácsot: a lelkiatyától. A bölcsek sem szégyeltek kérdezősködni és nem fordultak akárkihez, hanem magához a királyhoz. Lelki szárazság idején, a kísértések elleni nehéz küzdelemben, lelki sötétség és kétség idején fordulj bizalommal a lelkiatyához, ő megmutatja újra a csillagot, mely biztosan Istenhez, Krisztushoz vezet. Ha aztán újra feltűnt a csillag, akkor te is boldog leszel és nagyon örülni fogsz.

A pásztorok és a bölcsek tehát jószándékkal, jóakarattal keresték Krisztust. Tőlük sokat tanulhatsz. Heródes katonái és Júdás embereivel azonban gonosz és bűnös szándékkal keresték Istent. Az ő eljárásuk legyen számodra nagy figyelmeztetés arra, hogy Krisztust hogyan nem szabad keresni.

III. Hogyan keresték Istent Heródes katonái? Ezek bűnös módon keresték az Istent, mert parancsot kaptak arra, hogy Krisztust meg kell ölniök. A lelki életben Krisztus meggyilkolása a halálos bűn. Aki halálos bünt követ el, az a lelkének gyilkosa, összerombolja lelkében a Szentlélek Isten templomát. Aki tehát halálos bűnben van, az nem helyes úton keresi az Istent és az nem is találja meg. A halálos bűn elvakítja az embert, gyengíti értelmét és az akaratát. A halálos bűn a Krisztus-keresés legnagyobb akadály.

Éppen ezért mindenáron kerüld a halálos bünt, mert minden halálos bűnnel elveszted Istent. Márpedig aki nagyon sokszor elveszti Istent, nehezen találja meg. A visszaeső beteget a legnehezebb meggyógyítani, mert rendszerint visszamarad valami a betegségből, ha más nem, a hajlam. Így van a halálos bűnnel is. Minél hosszabb ideig vagy a halálos bűnben, annál nehezebben találod meg az Istent és annál nehezebb meggyógyítani a lelkedet. Ha súlyos betegségben idejekorán fordulsz orvoshoz, könnyebben tud segíteni, mint mikor a betegség már elhatalmasodott rajtad.

IV. Hogyan kereste Istent Júdás az ő embereivel? Júdás embereivel, a katonákkal és szolgálkával azért kereste Krisztust, hogy elárulja és meggyilkolja. Az ő lelkében már nemcsak halálos bűn volt, hanem bűnös szenvedély. Az Isten-keresés legsúlyosabb akadály a bűnös szenvedély. Ilyenkor már nem egyszeri halálos bűnbe való esésről van szó, hanem állandó bűnös állapotról. Itt már nem használ az egyszeri gyógyítás, vagyis a gyónás, hanem hosszabb kezeléssel kell gondoskodnod. Ha olyan szerencsétlen voltál, hogy az ördög a lelkedet így hatalmába kerítette, akkor sürgősen fordulj a lelkiatyához, aki gondos és megértő kezeléssel kigyógyít ebből a súlyos és hosszantartó betegségből is. Itt mélyen kell a baj gyökeréhez nyúlni, orvosolni kell a bűnös szenvedélyt: akarat-edzéssel, erénygyakorlattal, vezekléssel, engeszteléssel, buzgó imaélettel, a gyakori gyónással és áldozással. Júdás szörnyű bukása mutatja számodra a bűnös szenvedély szörnyű következményeit.

Pascal szerint három csoportja van az embereknek: vannak olyanok, akik szolgálnak az Istennek, mert megtalálták; vannak olyanok, akik keresik az Istent, mert még nem találták meg; és vannak harmadszor olyanok, akik nem is keresik és nem is szolgálnak az Istennek. Az első csoportban levők okosak és boldogok, a második csoportban levők okosak, de boldogtalanok; a harmadik csoportban levők oktalanok és boldogtalanok!

Nagyon boldog lehetsz, ha megtaláltad az Istent! De ha nem találtad meg, akkor légy okos és keresd az Istent; keresd az Istent, legyőzve az emberi tekinteteket, elhagyva minden mulandó értéket, legyőzve minden akadályt és vállalva minden áldozatot!

„Halld meg, Uram, szózatomat, mellyel hozzád kiáltok,

Könyörülj rajtam és hallgass meg engem!

Neked szól szívem,

Téged keres tekintetem:

A te arcodat keresem, Uram!

Ne fordítsd el tőlem arcodat,

Ne fordulj el haragodban szolgálótól,

Légy segítőm;

Ne hagyj el és ne vess meg engem, Istenem, én segítségem!”

(Zsolt. 26, 7—9.)

AZ OTTHON.

„Akkor hazatért velük és Názáretbe méne és engedelmes vala nekik.” (Lk. 2, 51.)

(Szent Család vasárnapja.)
(Vízkereszt után I. vasárnap.)

A Szent Család názáreti háza a keresztény otthonok örök mintaképe. Az Úr Jézus Krisztus hazatért Jeruzsálemből és engedelmes volt, tehát nem szakadt el a szülői háztól, nem függetlenítette magát, hanem harminc éves koráig, a nyilvános működése kezdetéig megszentelte és példájával felmagasztalta az otthont, a családi fészket, a családi tűzhelyet. Ezért lett Názáret az otthonok örök mintaképe és eszményképe. Názáret: „A közönséges életnek isteni kiadása. Zarándokhelye azoknak, kik istenileg élni szeretnének, de nagyot tenni nem bírnak. Menhelye az idealizmusnak, melyet megvisel a közön-séges, hétköznapi élet. Oly zóna, hol a lélek nem öregszik. Kincsház, örömház, aranyház...” (Prohászka.) Azt szeret-ném, ha te is felfedeznéd a te Názáretedet: kincsházad, aranyházad, otthonod. 1. Ismerd meg az otthonodat, 2. szeresd az otthonodat és 3. dolgozz az otthonodért.

I. Ismerd meg az otthonodat. Legtöbb leány nem is tudja, hogy milyen drága kincsházat és aranyházat jelent számára az otthon. Miért nem tudja? Mert nem ismeri. De sajnálom azt a leányt, aki nem ismeri az otthon melegét, aki még sohasem melegekedhetett igazán meg a családi tűzhelynél. Milyen boldog-talan az a leány, aki viszont nem ismeri a családi fészkek ked-vességét és melegségét, mert sohasem érezte meg azt, milyen hangulatos, illatos, kedves és szent az otthon. Mi az otthon? A költő szavaival felelek:

„Otthon, — milyen gyönyörű szép szó, milyen áldott fészkek!
Az otthon — a lélek,
Nem bútorok, szőnyegek, képek.
Az otthon a szív, a melegség,
Harmónia, szeretet, egység,
Becsület, erkölcs melegágya,
Egyéni ízlés féltett vára,

Menhely a viharban, vészben,
Világítótorony az éjben,
Fáradt vándor pihenőfája,
Álmos gyermek fehér párnája,
Minden: ami szép, jó, kedves,
Békességes, nyugalmas, csendes,
Ahová mindig visszavágyunk,
Bárhol legyünk vagy bárhol járunk!"

Ne gondold, hogy az otthon külsőségekből áll! Nagyon sok embernek van nagyon szép lakása, villája, háza, de nincs meleg, bensőséges, szent otthona. Az otthont nem a dísz tárgyak és a bútorok teszik, hanem a lélek és a szív, az otthonnak van lelke, szíve: hit, harmónia, hűség, egység, szeretet, melegség. Ha az otthonod virágtartóiban csak művirág van és nem erényvirág, akkor valóban az otthonod csak kaszárnya, mely szűk korlátok közé szorít és jobban szereted az otthonod melegénél a mozik, tánctermekek, színházak, szórakozóhelyek melegét. Tedd az otthonodat az erények kincsházává, tedd az otthonodat a boldogság házává és a kegyelmi élet aranyházává. Szeretet, boldogság, kegyelmi élet nélkül az otthon csak bérház, csak hideg és rideg négy fal.

Az otthonod a te női becsületed és erkölcsöd melegágya, üvegháza. A mai élet minden vonatkozásában ketté akarja törni a fiatal leányok erkölcsét, a mai élet a te otthonod féltett várát össze akarja rombolni. El akar szakítani az otthontól. Kecsegtet hivatallal, bankkal, független és nyugodt élettel, biztos, önálló megélhetéssel. A mai élet azt akarja, hogy a nő ne legyen tovább az otthon őre és szerelmese. Mint a torreador a bika előtt végighúzza a vörös posztót, úgy húzza a mai leányok fantáziája előtt az élet a független, a biztos megélhetést, otthon nélkül. Mikor azután az önálló élet és megélhetés kifárasztotta, meggyötörte a leánylelket, meg is ölte minden szent női idealizmusát. Ne siess elszakadni drága otthonod üvegházától, mely védi tisztaságodat, becsületedet, ártatlanságodat a kegyetlen, pusztító májusi fagytól.

Az otthonod menedékhely a viharban és vészben. Bizonyára jártál már hegyek között. Tudod jól, mit jelent a turista számára a jól védett menedékház a viharban a magas és mere-

dek csúcsok között. A te életed is sokszor vezet már fiatal korodban magas és meredek csúcsok között, számodra egyetlen menedék az otthon. Milyen boldogító lehet a hajóskapitány számára a kikötő világítótornya, ha hajójának iránytűje eltörött. Egy repülőtiszt mesélte: Előkelő politikai személyiséget vitt fel Szegedről Pestre. Útközben eltörött az iránytű. Órák hosszat keresték a budaörsi repülőteret az éjszakában és szinte felsikoltott az örömtől, mikor meglátta az égen a repülőter sugárkévét. Hidd el, számodra ilyen az otthon. Nagyon sokszor lesz viharban és vészben, mikor egyetlen menedékhely, kikötő, világítótorony számodra az otthon lesz. Az otthon melege visszacsalogat a fagyos téli éjszakából. Az otthon oázis az élet sivatagában. Ne gondold, hogy az élet könnyű. Tele van az pusztasággal, sivataggal; kietlen és zord, lakatlan és visszariasztó területekkel.

II. Szeresd az otthonodat. Hidd el, igaz az a mondás: mindenütt jó, de a legjobb otthon. Az otthon melegét nem pótolhatja semmi. Az otthon melegére sohasem tudnának kitalálni póanyagot: a vendéglátó ház, a szálloda, a vendéglő, a kávéház, a panzió sohasem pótolhatja, helyettesítheti az otthont. Az otthont nem lehet megszüntetni, felszámolni. Az otthontalanság bolsevizmusra vezet, otthon nélkül csak ideig-óráig élhet az ember. A leány otthon nélkül olyan, mint az anyátlan csirke; a leány otthon nélkül olyan, mint az eltévedt báránka. Szeresd, becsüld az otthont már mint leány. Ha leánykorodban nem szereted az otthont, akkor asszonykorodban sem fogod szeretni. Ha most nem szeretsz otthon lenni, akkor asszonykorodban is jobban szereted majd mások otthonát, ahol talán pletykálni és kellemesen szórakozni lehet, de dolgozni nem kell.

Becsüld többre már most az otthonodat mindennél. Szeresd jobban, mint barátnőd szobáját. Akárhány leány sokkal jobban szereti barátnője otthonát, mint saját otthonát. Legyen otthonod az egyéni ízlésed féltett vára, akkor minden körülmény között ragaszkodol hozzá. „Az emberi otthonnak mindig a nő adta meg a fényt, a meleget, a szépséget és a finomságot.” (Gáspár Jenő.) Ha ez hiányzik a te otthonodból, ha igazán női lélek vagy, vidd te bele mindezt. Ehhez nem pénz kell, hanem szív és lélek. Az otthonnak a női lélek a művésze. Az igazi

művész az elavult hurokon is művészien játszik. Az otthon virágoskert, melynek te vagy a kertésze. Az ügyes kertész a rossz földön is virágos kertet létesít. Légy művész és kertész otthonodban. Finomsággal, ügyességgel, leleményességgel, művészettel durva kőből faragj szobrot és dudvából, gyomból teremts virágot.

Ápold az otthonod! Egy kedves leírást olvastam a Nemzeti Ujságban. A Kissitkéhez közel eső Kurcon-pusztán ritka vendég lakik ezen a kemény télen: egy árva gólya, amely az őszi vándorlaskor a többiektől elmaradt. A gólya a pusztán lévő forrásnál telepedett meg s a forrást bekerítő kövek között rakott magának téli szállást. Ott keresi élelmét is, ha pedig nagyon hideg van, bemegy a tanyai házak udvarára, ahol a lakosság táplálja. Mindennap elrepül azonban rendes nyári fészkébe is, megnézi, nincs-e a „ház körül” valami baj. Bármerre jársz, bárhová kerülsz, siess mindig vissza az otthonodba és nézz körül, nincs-e valami hiba. Valóban a madár ösztönösen, görcsösen ragaszkodik az otthonához. Évről-évre visszamegy a régi otthonába, fészkébe. Mindíg aggódva bocsátja útra az anyamadar a fiókáit, mert ösztönösen érzi meg, hogy árva lesz az otthon. „Üres a fészek, elrepült belőle a vidámajkú dalos kis madár. Árnyas erdők csacska öre, de ki tudja merre, mely vidéken jár. Amint a fészket nézem elmerengve, az én szívem is, mintha üres lenne, vad, égő kinnal felsajogva fáj, üres a fészek, nincs lakója már.”

Légy otthonod szerelmese. Valami egész különös szeretettel és kegyelettel kell a családi tűzhely melegéhez ragaszkodnod. „Álmos gyermek fehér párnája.” Gyermekkorod minden emléke, sok kedves órája a családi otthonhoz húz és vonz. A megbecsült és féltve őrzött szülői otthonból nő ki majd a te új otthonod, ha majd férjhez mész. Az otthon gyermekkorod szép, jó, kedves, békességes, nyugalmas, csendes várkastélya, ahová később mindig visszaálmodz és vágyol. Nagyon sok asszony visszasírta már leánykori otthonát, melyet akkor nem becsült, hanem nagy sietséggel és érthetetlen ellenszenvvel otthagyt. A nagyleányok otthon az idősebb szülők parancsaiban sokszor korlátokat és béklyókat látnak. Amíg a szívedben nem alakítottál ki álomotthont, addig sohase vágyódj ki a szülői otthonból. Nagyon sok leány nem lesz otthonának

szerelmese, őre, mert nem szerette gyermekkori otthonát. Az új otthonban is csak nehéz és terhes korlátot lát.

Védd az otthonod már most. Védőszárnyaiddal védd az otthonod, mint a kotlós védi kiterjesztett szárnyaival a kicsinyeit az átkos szarkától. Talán már leányszobádba is be szeretnének tolakodni a csillogót és szépet elrablók. Őrizd az otthont, mint a hűséges házőrző, hogy durva lábak oda ne léphessenek be. Őrizd az otthont, mint az anyaoroszlán kölykeit, minden támadás és minden veszély ellen.

Szeresd az otthont! Tápláld a családi tűzhely melegét szíved jóságával, hűségével, tisztaságával. Éleszd a pislákoló családi tűzhelyet szeretettel, gyengédséggel, elnézéssel, türéssel, szenvedéssel és keresztviseléssel.

Ha gyermekkorod otthonát szereted, becsülöd, ápolod, véded, akkor nem féltetek, mert akkor mindig az otthonod őre és szerelmese leszel a saját otthonodban is.

III. Dolgozz az otthonért. Bárcsak igaza volna az írónak: „A pávanők világa kezd lejárni és hamarosan eljön az idő, hogy csak regényekben és olcsó filmekben fog ez a női típus tündökölni.” (Gáspár Jenő.)

Csodálatosképpen a világháború után új női típus alakult ki: a dolgozó nő, de nem az otthon dolgozó, hanem a hivatalokban és a női lélektől távoleső állásokban dolgozó nők. Bárcsak megértené a világ és megértenék a nők, hogy házias, egyszerű és gyöngéd női típusra van újra szükség. Nagyon sok házasság tragédiája onnan indul, hogy a mai asszonyok közül nagyon sokan nem szeretik az otthont, a konyhát és a gyermekszobát. Sok fiatalasszony nem szereti az otthon melegét, a konyhaszagot és a gyermeksírást. Dolgozz már leánykorodban az otthonodért és jövő hivatásodért. Szeresd a konyhát és a gyermekszobát!

Nagyon sokat hallhatsz manapság családvédelemről, családi élet válságáról. Komoly meggyőződésemm, hogy nem érettségizett nők, hanem jó édesanyák mentik meg ezt az országot és oldják meg a családvédelmet. De érettségizett leányok is lehetnek jó édesanyák. Sajnos, nagyon sok leány azt hiszi, hogy ha tanul, akkor teljesen el kell kerülnie az otthoni, a konyhai munkát. Itt persze nagyon sok szülő is

hibás. Hibás akkor, mikor nem engedi leánykáját kisebb korában otthon dolgozni. Nem kisasszonyokra van szükség, hanem régi nagyasszonyokra, akik a konyhaművészet titkain keresztül is mindennap meghódították férjük szívét. Nem főzőiskolára, nem menyasszonyképző akadémiára van szükség, hanem arra, hogy a leányok az édesanyjuk mellett sajátítsák el, ami ahhoz szükséges, hogy jó háziasszonyok legyenek. A főzni nem tudó, a dolgot kerülő asszonyoknak nem elég a felemelt családi pótlék sem. Valaha ezt a fogalmat, hogy szakácsnő, az édesanyák nem ismerték. Ma a legtöbb fiatalasszony kénytelen szakácsnőt fogadni, mert nem tud főzni és aztán panaszodik, hogy nem elég az ura fizetése.

Érdekes, hogy Ausztráliában a katolikusok lapja erősen támadja azt az irányzatot, mely Európában és Amerikában a mai nőnevelésben divattá lett. A nők nevelése éppen a nők hibája miatt egészen helytelen irányba terelődött. Arra törek-szenek, hogy a férfiakat hivatásukból egészen kiszorítsák. Hála Istennek, az utóbbi években újra felfedezték az asszonyi hivatást, mintha az újkornak a találmánya volna. Több háztartási iskola létesült. Szerintem minden iskolában a többi tantárgyak mellett fontos szerepe volna a háztartás tudományának, melynek feladata volna jó háziasszonyokat nevelni vagy legalább is megszerettetni velük a háztartást.

Szeresd tehát a konyhát, a háztartást. A szünidőket használd fel arra, hogy a háztartás művészetébe is beletanulj. Erre sohasem sajnáld a fáradságot és az időt. Ne félj annyira a főzéstől, ne félj annyira a konyhaszagtól. Ebbe még senki sem betegedett bele. Moziszínésznők képe helyett már most gyűjtsd a recepteket. Anyáink, mint a vércse csaptak le egy új és másoknál jól bevált receptre. Hol van a mai leányok érdeklődése egy új és másoknál jól bevált recept után. Hol van a mai leányok érdeklődése ettől? Nagyon unalmasnak tartják, ha a mamák a háztartási dolgairól beszélgetnek. Milyen jó volna ellesni a főzés sok csínját-bínját az édesanyáktól és nem kellenie a fiatalasszonynak a cselédtől megkérdeznie, hogy kell a főzeléket berántani. Leányok! Vissza a háztartásba!

Szeresd a házimunkát! Ha otthon vagy, legalább a takarításban segíts, ha másban nem tudsz. Ne gondold, hogy ez

lealázó mesterség! Milyen furcsa dolog, ha egy leány nem tud mosni, vasalni. Nem tudja harisnyáját és ruháját megjavítani.

Szeresd a gyermekszobát! Talán vannak kisebb testvéreid; törődj velük, lásd bennük jövődő gyermekeidet. Ne félj annyira a gyermeksírástól. A mai anyák közül soknak a legnagyobb bűne, hogy félnék Isten legnagyobb ajándékától, a gyermektől és ezt még bűnös módon is akadályozzák. A gyermek szent és a családi boldogság záloga és letéteményese. Ó, bárcsak ma újra elmondhatnók, amit a költő ír:

Vannak nők, kiknek szépséglova
versenyekben nem fut díjat-nyerten;
tündérlő, de nem megy sehová,
rejtve szánt a kis családi kertben.

Nem szeretnek csak egyetlen férfit,
de legforróbb szerelmük a Gyermek!
Rajta át az életet megértik
s hősi, bátor biztonságot nyernek.

Vannak nők, anyáink, nagyanyáink,
kik ha végromlást a farkasnyáj int:
egy szívükből nőtt varázsvirágnak
szálával száz bajnak nekivágnak.

Tiszta vérük tiszta gyermekekben
folydogál, él s tündérgályát szállít,
s ők, mint vén fák kérgesen, szedetten
ráncosodnak, rútulnak halálig.

Ráncosodnak, rútulnak, romolnak,
de ráncukban, mint templomromban
szentség van s férfiak mindenholnan
hozzájuk térden zárandokolnak;

Golgotáról jönnek, a keresztet
odatartják s míg megáldja anyjuk:
harcosoknak elakad a hangjuk
s püspöknek szíve belereszket!

(Mécs László.)

MILYEN LEGYEN A SZÓRAKOZÁSOD?

„Meg volt hívva Jézus is tanítványaival együtt a menyegzőre.” (Ján. 2, 2.)

(Vízkereszt után II. vasárnap.)

Az Úr Jézus jelenlétével megszentelte a kánai menyegzőt. Nagyon jól elképzelhetjük, hogy az Úr Jézus is jól érezte magát ott és nem vonta ki magát a násznép szórakozásából. Sőt az ő tiszteletreméltó és szent személye egyenesen megszentelte a háznép szórakozását. Kétségtelen, ebből a tanítványai is sokat tanultak. Éppen ezért vonjatok le ebből ti is tanulságot, milyen legyen a ti szórakozástok, hogy az Istennek tessenek. Természetesen helytelen volna, ha azt mondanátok: Igen, de Krisztus Urunk idejében egész mások voltak a szórakozási lehetőségek, mint ma. Ez igaz, de a ma kínálkozó szórakozásban is lehet egy diákleány tiszta, úri módon finom és a mellett szellemes és jókedvű. Nem szeretem a társaságban, a játékban és általában a tisztességes szórakozás között a savanyú arcú, lehangolt, melankólikus leányokat. Nagyon aktuális kérdés ez éppen a farsangban, mikor a legtöbb nagyobb leánynak már alkalma nyílik családi körben a szórakozásra. Mármost az a kérdés, mi legyen a szórakozásod és milyen legyen a szórakozásod.

I. Mi legyen a szórakozásod? Annyi bizonyos, hogy egy diákleánynak is szükséges a megfelelő és szerény keretű szórakozás. Az állandóan megfeszített íj elpattan. (Schiller.) Ha valaki reggeltől estig csak tanul és a könyvön kívül nem ismer semmi mást, minden bizonnyal belebetegszik. Ideges, kimerült, fanyar, életunt lesz az, aki sohasem üdíti fel a lelkét megengedett szórakozással. Nem mondom, hogy nagyon gyakori baj a túlfutótt tanulási láz, de már sok diákleányt láttam, aki soha egy pillanatra sem tudta magát kivonni az iskola és a tanulás lázából és ezért az élet szép és kedves oldalát sohasem ismerte meg. Szórakozni is kell, a szórakozás rosszá csak akkor válik, ha az időnknek nagyobb részét fordítjuk rá. Szellemesen mondja az arab közmondás: munka, imádság, evés, alvás és játék, kezünk öt ujja; de a legkisebb és a legutolsó a játék.

1. Társalgás, beszélgetés a legegyszerűbb szórakozás. Erre alkalom nyílik akkor, ha vendég érkezik a házhoz vagy te mész vendégségbe és látogatóba más házához. A társalgás nem könnyű dolog. Persze, mikor erről szólok, nemcsak a felnőttekkel való társalgásra, hanem inkább a hozzád illőkkel való társalgásra gondolok. Egyik angol folyóirat érdekes kísérletet végzett. Tíz fiatal angol leánynak tizenkét héten át alkalmat adott, hogy minden korlátozás nélkül a legkedvesebb témájáról beszéljen. A témák gyakoriságáról statisztikát készítettek. Evvel a mai fiatal angol lányok belső életét tárták fel. E szerint a lányok legkedvesebb témája emelkedő sorban a következő volt:

1. Azokról az üzemekről beszéltek, melyben megelégedetten dolgoztak; ötször.
2. A kertészkedésről hatszor.
3. A családról nyolcszor.
4. A pénzről kilencszer.
5. A balesetről és bűnözésről tízszer.
6. Ruházkodásról tizenkétszer.
7. Pletykáról tizennégyyszer.
8. Sportról huszonháromszor.
9. Filmekről és mozicsillagokról huszonhétyszer.
10. Azokról az üzemekről és munkahelyekről, melyekben dolgoznak, de elégedetlenül; harminckétszer.
11. A férfiakról negyvenkétszer.

Megengedem, hogy a magyar lányokról talán sok tekintetben más adatokat találunk. De azt hiszem, abban az egyben megegyeznének, hogy legtöbbet beszélnek a fiúkról. De vigyázz, hogy ne legyen ez főtémád. Már csak azért sem, mert hamar találsz barátnőid között irigyet, féltékenyt, gúnyolódót. A társalgás csak akkor lesz szórakoztató, ha nem nagy és falrengető dolgokról szól. Tehát olyanról sohase beszélj, ami éppen csak téged érdekel, mivel értesz hozzá, mert mást ezzel untatni fogsz. A leghelyesebb mindig tovább fűzni a társalgást; ami éppen könnyen a témához tartozik, azt folytasd. Az iskolai dolgokról leghelyesebb, ha szűk családi körben vagy osztálytársnőiddel beszélsz. Főképen a felnőtteket nem érdekli mindig az iskolai dolog. Ők már kinőttek belőle vagy távol

áll tőlük. Beszéded mindig legyen egyszerű és keresetlen, ne használj idegen szavakat, nem leszel azzal műveltebb, viszont ne használj közönséges szavakat. Ha felnőttek közt vagy, sohase próbáld a szót vinni, csak akkor beszélj, ha kérdeznek vagy a tárgykörrel kapcsolatban van valami okos mondani-valód. A társalgás közben lehetsz természetesen jókedvű és vidám, csak ne legyen ez erőltetett, főleg akkor nem, ha látod, hogy a szellemeskedésnek és a jókedvnek nincs helye. Rendszerint az ilyen, örökösen a könnyű beszédtema körül forgó leányokból lesznek a nagyon fiús leányok. Nem nagyon szimpatikus leánytípus ez. Nevetséges is lesz sokszor az ilyen leány, mert azt hiszi, hogy mindenkit úgy érdekelnek a fiúk, mint őt.

2. Mozi, színház és a rádió a legkedveltebb szórakozási lehetőségek. Az utolsó időkben hihetetlenül felkapott és olcsó szórakozási lehetőség a mozi. Abból is meg lehet érteni, hogy a mai modern ember nagyon ideges és kapkodó, és ezt az idegességét legjobban kielégíti a gyorsan pergő és változatos mozidarab. Ennek a szórakozásnak azonban nagyon sok veszélye van a diákleány számára. Sajnos, még mindig nincs elég olyan magyar film, mely teljes mértékben a keresztény világnézetet vallja. Azután a fiatalságra nagyon veszélyes azért is, mert nem valószínű, nem életszerű, az életet másnak tünteti fel, mint ami valójában. Sokszor a könnyelmű és felületes életet szeretteti meg a film a nézővel vagy éppenséggel a fényűző és anyagi lehetőségeit felülmúló életstílusra tanítja. Ezért nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy nagyon válogassátok meg, milyen filmeket néztek meg. Ismételten felhívom a figyelmeteket az Actio Catholica filmkritikájára, mely komolyan és katolikus szempontból öntudatosan bírálja meg a filmeket. Csak az igazán szép és értékes filmeket nézd meg, persze, ez azért lehet szórakoztató film is és nemcsak komoly. Ha a mozi értékét túlbecsülöd, akkor nagyon könnyen lesz belőled ideges moziember.

Ma már általánosan elterjedt szórakozási eszköz a rádió. Vannak, akik a rádiózásból sportot űznek. Nagyon helytelen dolog az, ahol szinte reggeltől estig szól a rádió, mert lélek nélküli gépemberré teszi a hallgatóját. Sokszor már nem is hallják az emberek a műsort, de azért csak szól és bömböl a

rádió. A rádióval való szórakozásnak is megvan a maga ideje. Ha reggeltől estig hallgatod, úgy beleúnsz, hogy sokszor már szeretnél belelőni, ha rajtad állna. Szeresd meg a rádión keresztül nemcsak a szórakoztató, hanem a nagyobb műveltséget kívánó klasszikus zenét. Csak akkor keress saját kényed és kedved szerint idegen állomásokat, ha magad vagy, mert egyébként a környezeted és társaságod számára kiállhatatlan leszel. Ha nem vagy egyedül, légy mindig tekintettel mások izlésére is. A rádió hallgatásánál vigyázz arra is, hogy semmit se fogadj el a nélkül, hogy magadban arról ne alkoss véleményyt. Nagyon sok embert a rádió papagállá tesz, folyton azt éneklí és hajtogatja, amit a rádió beleszuggestál.

3. Társasjáték is jó szórakozás lehet. Társasjátékot nemcsak a zálog kiváltásáért érdemes játszani, hanem azért is, mert sokszor ügyességet, leleményességet, talpraesettséget, beszédképességet, intelligenciát kíván a szórakozni vágyó leánytól is. Ne azért játsszál társasjátékot, mert van benne zálogkiváltás. Sőt abba sohase menj bele, hogy a zálogkiváltás csókkal történjék. Megengedem, hogy sokszor ez csak játékból megy, de a játék is nagyon sokszor válhatik komollyá és sok meggondolatlan játék okozta már a leányok lelki halálát.

4. A tánc ma nagyon közkedvelt szórakozás. A szolid és rendes tánc kellemes és nemes szórakozás lehet. De lehet úgy is táncolni, hogy másnap nem mehet el a leány áldozni, mert annyira nem nyugodt a lelkiismerete, sőt nagyon könnyen vádolhatja magát könnyelmű és léha táncolás után halálos bűnről. Sajnos, nagyon sok leány vesztette el már a tisztaságát a tánctermekek parkettjén. Ha a leány komoly és fegyelmezett, sohasem ad arra alkalmat, hogy a táncosa a tisztaságát veszélyeztesse. Ha a táncosa fegyelmezetlen, komolyan figyelmezteti, vagy ha ez nem elég, faképnél hagyja. Ne engedj sohase, hogy a táncosod izléstelenül és fegyelmezetlenül magához szorítson. Ilyenkor az ördög sohasem alszik és könnyen megeshetik, hogy akaratod ellenére is bűnös gondolat vagy vágy támad lelkedben, ami ellen egész este kell küzdened és végül is a kísértés földre terít. Természetesen a tánc tisztességes volta függ a tánc módjától és a táncosok lelki beállítottságától. Olyan táncot, vagy a táncnak olyan figuráját, ami a legkisebb mértékben is szeméremsértő, ne táncolj. Azután arra

is figyelj, hogy felhevült érzésekkel és lelki állapottal se táncolj, mert ez mindig nagyon sok veszélyt rejt magában. Ugyanazzal a táncossal kerüld a többszöri táncolást, mert egész biztos feltűnést kelt; különösen ne tedd ezt zártabb körű és családi jellegű összejövetelen, főként akkor ne, ha te vagy a házikisasszony. Sőt inkább arra kérd a táncosokat, hogy mindenkivel táncoljanak a te kedvedért. Ha szereted is a táncolást, de ne váljék szenvedélyeddé. Táncmulatság kedvéért sohase mulaszd el a vasárnapi szentmisét. Táncmulatságon, házibálon, táncsal egybekötött családi összejövetelen a tiltott időben, vagyis az Úrjövét négy hete alatt és a nagybójt hat hete alatt semmi körülmények között ne végy részt. Sohase törődj avval, hogy megsértődnek, ha visszautasítod a meghívást. Inkább egyetlenegyszer se táncolj, minthogy egyetlenegyszer is elveszítsd a táncolás miatt lelkedben a megszentelő kegyelmet. Sok leány veszítette el lelkének ártatlanságát az első bálon és lelkének örök szennyfoltja lett az első könnyelmű báli éjtszaka.

II. Milyen legyen a szórakozásod? Azt szeretném, ha szórakozásodat három dolog jellemezné: a tisztaság, az úri finomság és a szellemes jókedv.

1. A szórakozásod mindig a tisztasággal legyen fémjelezve. Elsősorban szemed legyen mindig tiszta és fegyelmezett. Nem hiszed el, egy-két könnyelmű kacscintással vagy felesleges fixírozással milyen próbára teheted mások lelkének tisztaságát. Tekinteted legyen mindig nyílt és tiszta. Némelyik leánynak, ahogy szokták mondani, még a szeme se áll jól. Igen, ebben sok igazság van. A szemmel nagyon sokat lehet véteni a szent tisztaság ellen, főképen a mások tisztasága ellen. Társaságban különösen vigyázz szemedre és fékezd tekinteted. Némelyik leánynak szinte gyilkos szemei vannak és szinte kihívja a fiúkat a könnyed beszédre vagy közeledésre.

Szád is legyen tiszta. Soha illetlen vagy kétértelmű szó ne hagyja el az ajkadat. Nagyon fájdalmas dolog azt látni és hallani, hogy fiatal leányok néha milyen könnyelműen és izléstelenül beszélnek. Soha könnyelmű, kétértelmű viccet ne mondj és ne adj tovább. Beszédben sohase tégy a jelenlévő fiúkra bizalmas vagy érzelmeket felkeltő megjegyzést. Általában szórakozás közben, társaságban jellemezze beszédedet,

viselkedésedet bizonyos zárkózottság, visszahúzódás. Nagyon rossz vért szülhet főleg fiúk társaságában a nagy közvetlenség, bizalmaskodás és elevenség. Viselkedésed legyen mindig egyszerű, szerény és természetes. Ha viselkedésed tartózkodó is, nem kell természetellenesnek, affektálónak, kényeskedőnek lenned.

Kezed is legyen mindig tiszta. Jusson kifejezésre már a kézfogásban. Akárhányszor a leányoknál már a kézfogásban ki lehet érezni, hogy valakit szimpatikusnak vagy nem szimpatikusnak tartanak. A kézfogásodban is légy fegyelmezett. Ez nem jelenti azt, hogy vasmarokkal kell kezet fognod, hanem kézfogásod legyen biztos és nyugodt fellépésednek külső kifejezése. Akárhány leány már a kézfogásnál elárulja zavarát a fiúkkal szemben.

2. Szórakozásodat különböztesse meg a másokétól az úri finomság. Csakis olyan szórakozásban végy részt, mely nem sérti az úri finomságot. Néha meglepő az, hogy úrileányok milyen közönségesen és kihívóan tudnak viselkedni éppen a társaságban. Talán azt hiszik, így jobban hódítanak. Másik leány meg az ellenkezőjébe csap át. Nagyra tartja magát, nem áll akárkivel szóba, nála a társaság és az úriember az államtitkárnál vagy a katonatisztnél kezdődik. Nagyon sok leány, ahogy pestiesen szokták mondani, „felvág” és ezáltal a legtöbb ember számára kiállhatatlanná lesz és még ő csodálkozik, hogy nem szeretik. A finom és úrileány nem néz le senkit sem, de nem is pajtáskodik senkivel sem. Nagyon visszataszító a mai leányok pajtáskodó stílusa fiúkkal szemben. Ez megnyilvánul már az ismerkedésnél is, de még inkább a beszédmodban. Fiúk és leányok között nagyon elterjedt a tegeződés. Nem találok szerencsés szokásnak, különösen nem a leányok számára, akik ezáltal nagyon is közel engedik magukhoz a fiúkat és a helytelen közvetlenség természetesen hamar felbátorítja a fiúkat is helytelen és meg nem engedett dolgokra. Úri finomságodat érezzék ki beszédedből. Ne használj sohase közönséges és durva szavakat. Jassz kifejezés talán néha jól áll a fiúknak, de leányok szájából nem jó hallani. Nem is szólok arról, hogy istenkáromló szó soha, semmi körülmények között ne hagyja el szádát. Visszataszító még a férfiaknál is, de nőknél, fiatal leányoknál pedig kiábrándító. Nem azt mondom, mintha a fér-

fiaknak kevésbé volna ez bűn és a nőknek pedig súlyosabb volna, hanem a női finomsággal valahogy egyáltalán nem egyeztethető össze.

3. Szórakozásodban légy mindig szellemes, jókedvű. Ez a finomsággal és a tartózkodással nagyon jól összeegyeztethető. Olyan furcsa az, ha egy fiatal leány nem tud mosolyogni, nem tud jókedvű lenni, természetesen sohase jelentsen ez féltelenséget vagy szabadosságot. Itt is áll az az elv: mindent mértékkel. Szellemeskedésed sohase legyen bántó vagy gúnyolódó. Az emberek legkevésbé tudják elviselni a gúnyolódást. A jókedved mindig legyen természetes és nem erőltetett. Persze ez nem jelenti azt, hogyha valahol a társaságban, amint mondják, nincs jóhangulat, hogy ott szellemes jókedvvel és vidámsággal, mosolygással nem lehet azt teremteni. A mai leányokon sokszor erőt vesz valami különös fásultság, érzéketlenség, sőt nagyon sokszor egykedvűség (blázirtság). Sohase engedd úrrá lenni feletted! A mai világban csak az tud élni, aki mosolyog. Már most tanuld meg, hogy később mint édesanya mosolygós angyala lehess családodnak. Oly jó érzés a mai világban mosolygós, vidám, jókedvű leányokat látni. A nőknek, az édesanyáknak bizony ilyen tekintetben ma nehéz szerepük van, azért tanulj bele ebbe a szerepbe már leánykorodban. Hány mosolygó gyermekarc öntött már új életkedvet szomorú és lehangolt szüleinek a szívébe. Légy te is ilyen mosolygós, vidámlelkű és jókedvű leány szórakozásaidban és a társaságban.

A JÓ SZENTÁLDOZÁS.

„Uram, nem vagyok méltó, hogy hajlékomba jöjj!” (Mt. 8, 8.)

(Vízkereszt után III. vasárnap.)

A kafarnaumi százados méltatlannak tartotta magát arra, hogy Krisztus Urunk, a nagy Próféta az ő házába térjen. Pogány létére megérezte a Krisztusból kiáradó fenséges isteni erőt. A százados mélyértelmű szavait mondatja az Egyház híveivel akkor, mikor az Úr Jézus szívükbe költözik. Vajjon a szent-

áldozás pillanatában rádöbbsz-e arra, hogy ki jön hozzád? Érzed-e méltatlanságodat, mikor szentáldozáshoz járulsz? Vajjon a gyakori szentáldozás fokozza-e benned az alázatos-ságot, vagy az isteni Mester jelenléte megszokottá vált számodra a szentáldozáskor? A kafarnaumi százados szavaiból kitűnik, hogy szinte megijedt, mikor a háza felé közeledő Mestert meglátta. Számodra sem válhat közömbössé Krisztus lelkedbe térése, nem válhatik megszokottá és hétköznapivá. Ez különösen akkor fordulhat elő, ha gyakori vagy napiáldozó vagy. Az Oltáriszentség gyakori vétele kimondhatatlan nagy lelki haszonnal jár, ha jól végzed. Figyeld meg, hogy a jó szentáldozáshoz 1. milyen lelkiállapot és 2. milyen lelki készüllet szükséges.

1. Milyen lelkiállapot szükséges a gyakori szentáldozáshoz? Ennek két feltétele van: a megszentelő kegyelem állapota és a helyes szándék.

1. A megszentelő kegyelem állapota feltétlenül szükséges. Már a kisgyermek is tudja, ha lelkében halálos bűn van, akkor nem járulhat a szentáldozáshoz. Egy diákleánynak ezt el kell tudnia döntenie: van-e a lelkemben halálos bűn vagy sem? Ha minden este megvizsgálod lelkiismeretedet, akkor egy pillanat alatt megállapíthatod, hogy van-e súlyos bűnöd vagy nem. Ritka eset az, hogy ne vedd észre az első pillanatban lelkedben a halálos bűnt. Az egészséges ember azonnal megérzi, ha testében valami súlyos betegség lépett fel. Így vagyunk a lelki életben is. Aki lelki életében halálos bajt kapott, rögtön megérzi azt és tudja, hogy lelkében halálos bűn van.

A legszörnyűbb bűnök egyike a szentségtörő áldozás, mikor valaki halálos bűnnel a lelkében áldozik. Ugyanúgy tesz, mint Júdás, aki csókkal elárulta jó Mesterét. 1883-ban Kokin-Kínában egy fiatalember elhallgatott egy bűnt a szentgyónásban és ilyen állapotban ment a szentáldozáshoz. Az Isten azonban megbüntette. Az áldozás után magánkívül kirohant a templomból és szinte esztét veszítve futkosott hegyen-völgyön és folyton ezt kiáltozta: Júdás vagyok, Júdás vagyok, elárultam Öt! Mikor pedig azt mondták neki, hogy bánja meg bűnét, nem fogadta meg a tanácsot, hanem csak tovább ordította: Júdás vagyok, és nyomorultul kiszenvedett. A világért ne áldozz te, ha halálos bűnben vagy. Kimondhatatlanul ártasz

lelkednek vele. Bűnt bűnre halmozol és végül magad sem tudod, hogy mikor áldoztál jól.

„Aki tehát méltatlanul eszi ezt a kenyeret, vagy issza az Úr kelyhét, vétkezik az Úr teste és vére ellen. Tehát vizsgálja meg magát az ember, és úgy egyék ebből a kenyérből és igyék ebből a kehelyből; mert aki méltatlanul eszik és iszik, ítéletet eszik és iszik magának, mivel nem különbözteti meg az Úr testét. Ezért van köztetek sok beteg és erőtlen, és alusznak sokan. Ha ellenben önmagunkat megítélnők, bizonyára nem ítéltetnénk meg. Midőn pedig megítéltetünk, az Úr fenyít meg minket, hogy ne kárhozzunk el ezzel a világgal.” (I Kor. 11, 27—32.)

A méltatlan szentáldozással ítéletet eszel és iszol, mondja a nagy apostol, Szent Pál. Jaj neked, ha egyetlenegyszer is méltatlanul áldozol! De milyen oktan az a leány, aki azt hiszi, hogy a méltatlan áldozással használ a lelkének és nem veszi észre, hogy örök büntetést von magára vele. A méltatlan áldozáskor te is úgy teszel, mint Júdas, aki a szeretet jelével, a csókkal árulta el Mesterét. „Barátom, mi végre jöttél? Csókkal árulod el az Emberfiát!” (Mt. 26, 50.) Ugyanezeket a vádló szavakat mondaná neked is az édes Udvözítő, mikor áruló csókkal a lelkedben áldoznál. Soha semmi körülmény között ne áldozz szentségtörő módon, mert nemcsak hogy nem használna ez az áldozás, hanem kimondhatatlan lelki kárral jár, mert bűnre bűnt halmozol!

Mayella Szent Gellért kapucinus kapus barát megtudta, hogy egy magát jámbornak tartó nő évek óta elhallgatott egy halálos bűnt a szentgyónásban és ezért méltatlanul áldozott. Mikor egy alkalommal Szent Gellérttel találkozott, lelkére nehezedett súlyos bűne és jámbor beszélgetésbe kezdett vele. A szentünk azonban félbeszakította a bűnös beszédét és azt kérdezte tőle: „Ugyan miért játszik ilyen komédiát? Évek óta méltatlanul gyónik és áldozik, most pedig adja a szentet! Menjen el és egyszer gyónjon meg méltóan és egyenesen, mert különben elkárhozik.” Ez a tiszta égből lecsapott villám a szerencsétlen nőt meggondolásra és megtérésre vitte. Jóvátette azt, amit tíz év óta vétkezett.

Ha a te lelked is véletlenül ilyen nagy bűn nyomná, siess és szabadulj meg tőle örökre. Ne engedd, hogy a szentgyónás-

nál az ördög lepecsételje a szádat. Okosabb lesz most megszégyenülnöd és vezekelned, mint az utolsó ítéleten.

2. A helyes szándék is fontos előfeltétel a gyakori szentáldozásnál. Ne érzélgősség vagy hangulat vigyen a gyakori szentáldozáshoz. Ez bizony leányoknál nagyon gyakran előforduló fogyatékoság. A női lélek nagyon is hajlik a kilengésekre, néha szinte megmagyarázhatatlanul mindennap áldozik, majd pedig hetekig vagy esetleg hónapokig elhanyagolja azt. Vigyázz, hogy ne fogjon meg téged is ez a rapszódikus áldozási kedv, hanem valóban legyen számodra a szentáldozás lelki szükséglet. A komoly lelki életet élő leány önkénytelenül megérzi, hogy a szentáldozással lelkének mérhetetlen sok kegyelmi kincset szerez. Semmiesetre se vezessen a gyakori szentáldozásban valami emberi körülmény. Nagyon sok leány így akarja megnyerni a hittanára tetszését és bizalmát. De nagyon rosszul számít, mert erre nagyon könnyen rájöhet a hittanár, ha nyitott szemmel és körültekintéssel neveli növendékeit.

a) Ne áldozz szokásból. Van sok leány, aki megszokta, hogy mindennap áldozik. Már első osztályos kora óta mindennap a szentáldozáshoz járul, de nem jelent neki semmi különösebb lelki élményt, hanem teszi, mert megszokta. Mikor aztán a felsőbb osztályokba felkerül, természetesen ezt észreveszi magában. Nagyon sok esetben helyes szándékká vált ez, ha öntudatosítja magában a gyakori szentáldozásnak lelki hasznát, de az is előfordulhat, hogy ellenkező végletbe csap át és azt mondja, amit én is hallottam már zárdát végzett leány ajkáról: eleget áldoztam eddig, most már teljesen felesleges. A gyakori szentáldozás orvosszer a gyengeségek és fogyatékoságok ellen. Azért a megszokottságot élménnyé kell tenned, hogy vágyakozzál a szentségi Jézus után, aki növeli benned az istenszeretetet és kegyelmekkel halmoz el. „Járulj a szentáldozáshoz bizalommal, mert ez kenyér és nem méreg.” (Szent Ágoston.) Ezt kell megérezned a szentáldozásban és sohasem áldozol szokásból.

b) Ne áldoz hiúságból. Akárhány azért áldozik, hogy jobbnak tűnjék fel, mint a többi. Ez különösen akkor fordul elő, ha sok sikertelenség, megnemértés történt veled, ha rossznak tartanak, evvel szeretnéd megmutatni, hogy te sem vagy

olyan rossz, mint amilyennek gondolnak. Leányoknál a hiúság gyakori hiba, és ez persze többször kiütözik még az áldozásnál is. Ettől úgy szabadulhatsz meg, hogy átgondolod méltatlanságodat és hűtlenségeidet.

„Tehát én méltatlan bűnös, por és hamu, miként tudnám én e mélységes szentséget vizsgálni és megérteni? Uram, egyszerű szívvel, jó és erős hittel, a te parancsoló szódra reménységgel és imádással járulok hozzád; és valóban hiszem, hogy te Isten és ember jelen vagy az Oltáriszentségben. Te akarod, hogy magamhoz vegyelek és szeretetben veled egyesüljek.

Amiért is kérem irgalmadat és kérlek, add nekem különös malasztodat, hogy benned egészen felolvadjak és szerelmedben feloszoljak és soha többet más vigasztalást el ne fogadjak.

Mert ez a legfelségesebb és legméltóságosabb Szentség, üdve a léleknek s a testnek, orvossága minden lelki bajnak; meggyógyítja a bűnök sebeit, megfékezi a szenvedélyeket, legyőzi vagy csökkenti a kísértéseket, nagyobb kegyelmet nyújt, a megkezdett erényt növeli, fokozza a hitet, erősíti a reményt, felgyújtja és nagyobbítja a szeretetet.” (Kempis.)

c) Ne áldozz emberi okokból. Ne vezessen a gyakori szentáldozásban emberi tekintet, hogy lássa a hittanár, hogy lássák tanáraid, hogy lássák barátid. Nagyon sok leány így akarja felhívni magára mások figyelmét. Az ilyen leány bizony báránybőrbe öltözött farkas, aki nem lelki hasznót, hanem világi, földi előnyöket akar szerezni a gyakori szentáldozásból. Persze az ilyen leányok áldozása csakhamar közönyös lesz és ezeknél az áldozás csak valami külső forma, minden belső tartalom nélkül.

Mások hasznót akarnak szerezni a gyakori szentáldozásból. Kétségtelen, a gyakori áldozó mindig jó ajánlólevél mások, tanárok számára. De az áldozónak nem jelent semmi lelki hasznót akkor, ha földi jutalomért teszi. Dícséretet és kitüntetést is várnak a helytelen szándékkal áldozók. Az ilyen leány semmi vigasztalót és boldogítót nem talál a szentáldozásban. A gyakori szentáldozásban a külső előnyt keresők elvesztik a belső lelki hasznót is, mert a kegyelem a lelkünk hideg márványkövére esik és nem lelkünk szeretet-tüzére.

„Sok jót adtál és még többet adsz szeretteidnek, az áhíttal áldozóknak az Oltáriszentségben, én Uram Istenem, ki lel-

kemnek őrzője, az emberi gyarlóság erőssége s a belső vigasztalásnak szerzője vagy. Mert a különféle bajok között sokszorosan megvigasztalod szeretteidet és mély levertségükből oltalmaznak reménységével felemeled és új malasztoddal belül újjáteremted s megvilágosítod őket: hogy akik a szentáldozás előtt kislelkűek s kedvetlenek voltak, a mennyei eledelnek s itálnak vétele után azt tapasztalják, hogy jobbakká lettek." (Kempis.)

II. A gyakori jó szentáldozáshoz helyes és megfelelő lelki felkészültség is szükséges. A szentáldozás előtt megfelelő előkészület és a szentáldozás után kellő hálaadás szükséges. Kétségtelen, hogy különböző hatással áldoznak az emberek. Egyforma a vétel az Úr Jézus részéről tárgyilag. Ő mindenkinek kegyelme egész bőségét akarja adni s nem ismer személyválogatást. De nem egyforma a vétel alanyilag, mert a kegyelmek bősége az áldozó befogadóképessége szerint változik.

Aki kegyelemállapotban áldozik, az minden közreműködés nélkül is részesül kegyelemben. De közreműködéssel bőségesebb kegyelmeket, gyümölcsöket lehet szedni, éspedig a buzgóság mértéke szerint. A közreműködés abban áll, hogy lelkünket a kegyelem befogadására előkészítjük és a kapott kegyelmet felhasználjuk.

Szívleld meg ezt az igazságot, hogy az egyforma vétel különféle hatásokat vált ki. Ki mint vet, úgy arat. „Vide, paris sumptionis quam sit dispar exitus.” „Lám, egyazon vételnek milyen más és más a hatása.” Milyen nagy az Úr jósága, mindenkinek egyformán adja oda magát! Ezzel szemben milyen nagy hálátlanság az emberek részéről, hogy nem értik meg az Ő szándékát. Nézz bele lelkedbe, vajjon észreveszel-e lelkedben előhaladást a gyakori szentáldozások hatása alatt. Van-e látzata a szentségi kegyelmeknek a bűnök elhagyásában, az erények gyakorlásában. Ha hibás vagy, újulj meg az áhítatban és vedd komolyabban a lelki készüléket a szentáldozásban. (Rogáts.)

1. A szentáldozás előtt legyen megfelelő előkészületed. Soha ne áldozz egykedvűen vagy lanyhán, hanem a szívedben mindig a szeretet tüze lángoljon, legyen teli buzgósággal és lelkesedéssel. Gondold meg, hogy a királyok Királya jön hozzád és te kihallgatásra járulhatsz hozzá. A külső magatartásod

is fegyelmezett és összeszedett legyen, ami természetesen nem jelent valami színpadi pózt vagy erőltetettséget. Szemed süsd le, kezedet tedd össze. Lelked nyugodt, tiszta és szép legyen, mert a szentáldozás pillanatában lelked Isten lakásává válik. A szívedben az Úr Jézus nem annyira a templomnak örül, mely aranyos és ékköves, hanem a lelkednek, mely erényekben gazdag. Ha szentáldozás előtt nem gyóntál, sohase felejtsd el azt, hogy a tökéletes bánatot felindítsd magadban. Minél ragyogóbb lelked a kegyelemtől, annál több kegyelmet kaphatsz.

2. A szentáldozáskor szívedben a hit, a bizalom és a szeretet égjen. Ehhez járuljon még a gyermeki egyszerűség és alázatosság. Krisztus nem szép szavakat vár tőled, hanem azt kéri, add oda magadat neki teljesen, hogy Ő is teljesen a tiéd lehessen. Azt szeretné, ha abban a pár percben teljesen lefoglalhassa lelkedet, akkor tegyél félre minden világi gondolatot és gondot, akkor egészen Krisztusé légy. Ilyenkor boldogan érzéd majd: Élek én, de már nem én, hanem Krisztus él énbennem.

A szentáldozás után mélységes hála és köszönet foglalja el szívedet! Mondd te is: Hogyan jutok én ahhoz, hogy az én Uram és Istenem jön hozzám, méltatlan szolgálójához. Magasztalja az én lelkem az Urat, mert letekintett az Ő szolgálójának kicsinységére, azért most már mondhatom: most bocsáss el engem, Uram, mert befogadhatja szívem az én Istenemet. Azután az imádás foglalja el lelkedet. Imádd isteni Megváltódat, aki méltatlan szívedbe költözött. Az imádást kövesse az engesztelés. Sohase feledkezz meg arról, hogy mennyiszor megbántottad jó Mesteredet s az emberek nap mint nap hányszor megbántják. Végül használd fel a szentáldozást a lelked számára szükséges kegyelmek kérésére. Ha nagylelkű voltál az imáadásban és a köszönetben, biztosan számíthatsz Krisztusod nagy-lelkűségére a kérések meghallgatásában. Azután tárd fel lelked minden nehézségét és baját, kérj rá hathatós gyógyszert. Beszéljess el a szívedbe szállt isteni Mesterrel. Ővele nem a spanyol etikett szabályai szerint kell beszélned, hanem közvetlenül, egyszerűen, keresetlenül és gyermeki bizalommal; ahogy gyermek az atyjával, ahogy a tanítvány a mesterrel szokott beszélgetni. Királyi kihallgatáson a király érdeklődik

minden ügyed iránt. Neki semmi dolgod nem közömbös. Ő mindenben meghallgat és mindenben tanácsot ad. Problémáidat elsősorban vele beszéld meg.

Hollandiában láttam azt a szép szokást, hogy akik áldoztak a szentmisén, legalább tíz percig a templomban maradtak hálaadásra. Ők érezték, hogy a kegyelmek mélységes forrása a szentáldozás utáni hálaadás. Ezért nem csodálkoztam, mikor holland barátom Magyarországon jártában megütközött azon, hogy nálunk az emberek a szentáldozás után milyen sietősen elhagyják a templomot. A szentáldozás után sohase maradjon el a hálaadásod, hiszen ezek a legszentebb percek, mikor az Isten kegyelme különösképen árad a lelkünkben. A kis Pazzi Szent Mária Magdolna nagyon szorosan odabújt az édesanyja mellé, mikor az a szentáldozástól visszajött: „Édesanyám, engedd meg, hogy egészen közeledben ülhessek és így az Udvözítőhöz minél közelebb lehessek.” Bárcsak minél jobban megéreznéd ezt az Isten-közelséget lelkedben és kihasználnád azt a nagy kegyelmet, amit Krisztus Király jelenléte szívedben jelent.

Ha áldoztál, azt kérdezhetné valaki: „Mit viszel a lelkedben most haza?” Azt felelhetné nyugodtan: „A lelkemben a mennyországot viszem hazal” Egy szent azt mondta, hogy Krisztus-vivők vagyunk. Ez valóban igaz, de nincs elég hitünk ahhoz, hogy nagy méltóságunkra rádöbbenjünk. Ha a szent asztaltól elmentünk, olyan boldogok lehetünk, mint a három király, mikor a gyermek Jézussal beszélgetett. (Vianney Szent János.)

A szentáldozásnál tehát egyformán örködj azon, hogy lelked megfelelő lelkiállapotban legyen és a szentáldozáshoz meglegyen az illő lelki készüllet, mégpedig az előkészület és a kellő hálaadás.

Lisieuxi Kis Szent Teréz első szentáldozásáról önvallomásában ezt írja: „Végre eljött a nagy nap, életemnek legszebb napja! Milyen kimondhatatlan emléket hagyott lelkemben ezen mennyei órának legapróbb részlete is! Azonban nem akarok és nem is tudnék mindent elmondani. Vannak dolgok, melyek elvesztik illatukat, mihelyt kiteszik őket a levegőre, s vannak bensőséges gondolatok, melyek nem fejezhetők ki földi nyelven a nélkül, hogy el ne veszítsék mélységes és mennyei értelmüket.

— Ó, mily édes volt az első csók, melyet Jézus a lelkemnek adott! Igen, ez valóban szerető csók volt! Éreztem, hogy szeret, s viszont én meg azt mondtam Neki: „Szeretlek, s Neked adom magamat egyszersmindenkorral” Jézus nem kért tőlem semmit, nem kívánt tőlem semmi áldozatot. Ő és Kis Teréz már régóta szemlélték és megértették egymást... Ezen a napon a találkozásunk már nem volt puszta nézés, hanem egybeolvadás. Mi nem voltunk többé ketten; Teréz eltűnt, mint egy esőcsepp, mely elvész az óceánban. Jézus maga maradt mint Úr és Király! Vagy talán nem kérte Őt magát Teréz arra, hogy vegye el szabadságát?! Ez a szabadság amúgy is aggasztotta, mert annyira gyöngének és gyarlónak érezte magát. Jobbnak látta egyszersmindenkorra egyesülni az isteni erővel. S íme, öröme olyan nagy és olyan mélységes volt, hogy nem tudta magába fojtani. Csakhamar élvezetes könnyek patakzottak szeméből. Társnői ezen nagyon meglepődtek. Senki sem értette meg, hogy ha a mennyországnak összes örömei beszállnak egy szívbe, az a gyenge, száműzött, halandó szív nem tudja elviselni a nélkül, hogy sírva ne fakadjon...”

LÉGY VILÁGI APOSTOL!

„Menjetek ti is a szállómbel” (Mt. 20, 7.)

(Hetvenedvasárnap.)

Az Úr Jézus Krisztus ebben a példabeszédben mint szállósgazdát állítja önmagát hallgatói elé, aki felfogadja szállójébe a falu piacán tétlenül álló embereket. Nektek is mondja az Úr: „... mit álltok itt tétlenül egész nap, menjetek a szállómba és ami igazságos lesz, megadom nektek.” Ma is láthatjátok ezt a jelenetet itt a templom előtti téren, ahogy mondják, az emberpiacon. Csak itt bérért fogadják fel az embereket, Krisztus Urunk pedig önkénteseket vár az ő szállójébe, akik buzgóságból állnak be munkásnak az Úr szállójébe. A világ a propaganda érdekében mindent megtesz és így akármilyen rossz ügynek is megnyerik az embereket. Ez a vasárnap a krisztusi propaganda vasárnapja. Vár benneteket is Krisztus a nagy munkára. Nem szállóban kell dolgoznotok, hanem az

apostoli munkára vár titeket az Úr. Az apostoli munka nem jelent egyebet, mint azt, hogy Krisztus országát építsétek a lelkekben: példával, szóval és imával. A ti munkátokat, a ti apostoli lelkesedéstekeket is várja az Actio Catholica. 1. Apostolkodj példával, 2. apostolkodj szóval és 3. apostolkodj imával.

1. Apostolkodj példával. Nem is hiszed el, milyen nagy szükség van a mai önző és pénzéhes világban önzetlen és buzgó lelkű leányapostolokra, akik nem várnak a munkájukért fizetést, hanem Krisztus iránt érzett nagy szeretetük hatja át és űzi őket a nagy apostoli munkára. Apostolkodj példaadó életteddel, tetteiddel, szíveddel és lelkeddel otthon, az iskolában, a társaságban. Egyetlenegy ember példája nagyon lelkesítőleg hat az emberekre. A családban egyetlenegy buzgó tag nagyon sokat tehet a többi hitetlen vagy lanyha tagért.

Apostolkodj hited megvallásával. Figyeld meg csak azt, ha valakivel templom előtt mész el, egész bizonyos, leveszi a kalapját vagy keresztet vet magára, ha te is megvallod hitedet. Pedig talán egy szót sem szóltál neki. Hányszor megfigyeltem Pesten a villamoson, ha levettem a kalapomat, akkor mások is levették, ha nem vettem le, akkor a többi közül csak kevesen vették észre, hogy templom előtt ment el a villamos. Ugyanígy, ha a családban látják, hogy minden vasárnap elmész a templomba, ez a többiekre is ösztönzőleg hat. Ha pénteken társaságban vagy és húst szolgálnak fel és te jó katolikus létedre nem eszel belőle, akkor a többi katolikus ember is bátorságot merít arra, hogy felszólaljon. Ezt tapasztalhatod, ha vendéglőben vagy kifőzésben étkezel. Példaadó, vallásos életű nők már nagyon sok férfit megjavítottak. Éppen ezért már most gyakorold magadat az apostolkodásban.

De nemcsak példával és tettel apostolkodhatsz, hanem női lelked, szíved melegével, kedvességével is. A leányok a fiúkkal szemben az Istentől többletet kaptak, ez az ő női gyengédségük, finomságuk. Hány diákleány nyerhetne meg fiúkat szent ügyeknek: vasárnapi misehallgatásnak a korszolás helyett, a többszöri gyónásnak a haszontalan élet helyett. A fiúk csodálatosan hajlanak a leányok kérésére, necsak haszontalan-ságot, hanem komoly dolgokat is kérj a fiúktól. Hányszor meginthetsz bűnösöket, vigasztalhatsz szomorúakat, hányszor

látogathatsz betegeket. Evvel mind apostolkodhatsz. Apostol volnál akkor is, ha barátnődnek okos és komoly tanácsot adnál vallási vagy erkölcsi kérdésekben.

II. Apostolkodj szóval. Némely leány olyan sok oktan dolgot beszél össze-vissza, szinte komoly szó sohasem hagyja el az ajkát. Pedig szóval nagyon sokat érthatsz, de még többet használhatsz. Otthon különösen sokat apostolkodhatsz szavaiddal. Olyan soknak jár otthon még mindig liberális sajtótermék, de talán csak azért, mert sohasem hallották, melyik a katolikus ujság, képes- vagy folyóirat. Világosítsd fel őket nagy szeretettel és kedvességgel. Katolikus ujság: Nemzeti Ujság és Új Nemzedék, a többi nem kifejezetten katolikus ujság (Magyar Nemzet, Új Magyarország stb.). Folyóirat: Katolikus Szemle, Magyar Kultúra, Élet, Képes Krónika.

Szüleid húsvéti gyónásának elvégzését szinte ellenőrizned kellene. Pár szóval buzdítsd őket. Sokszor az élet úgy rohan, hogy a gondterhes szülők meg is feledkeznek a húsvéti gyónásról és áldozásról. Azután a vasárnapi szentmisehallgatásra való buzdítással is apostoli munkát végzel. Magad természetesen mindig jópéldával jársz elől a családban, de nemcsak az iskolai évben, hanem a nyári szünidőben is. Az Actio Catholica legújabb programja a káromkodás leküzdése, te is állj bele ebbe az apostoli munkába. Tégy meg mindent otthon a káromkodás elkerülésére. Ne adj okot sohasem arra, hogy édesatyád istenkáromlásra fakadjon miattad.

A pénteki hústól való megtartóztatás, böjt, vigília megtartásában is apostolkodhatsz. Akárhányszor édesanyád megfelelkezik ezekről, de neked nem kerülheti el figyelmedet. Nagyobb ünnepeken, névnapokon és születésnapokon, házassági évfordulókon milyen kedves lenne, ha a családot a közös szentgyónás és szentáldozás elvégzésére ösztökölnéd. Olyan kedves szokás volt a családunkban, hogy az alszerpap-, szerpap- és papszentelésem alkalmával egész családunk a szentségekhez járult. Milyen szép lenne, a mai komoly időknek megfelelően, ha a családi ünnepségeket nem nagy eszem-iszommal, hanem közös szentáldozással tennék emlékezetessé.

Apostolkodhatsz avval is, ha a családban halott van, ráveszed hozzátartozóidat, ne a fényes és külsőséges temetésre fordítsanak gondot, hanem arra, hogy minél több imát

és szentmisét mondjanak el az elhunytért. Hollandiában valóban mélyen keresztény szokás terjedt el. A meghalt hozzátartozói a gyászjelentésre azt írják, hogy mellőzzék a részvétlátogatásokat és koszorú küldését, helyette annál szívesebben veszik a szentmiseszolgáltatást. Sokszor ezeket elköltенek a temetésekre, de misemondatásról teljesen elfeledkeznek a gyászolók. A misemondatással sokkal többet használnának az elhunytnak, mint a drága és fényes temetéssel. Hollandiában láttam, hogy az elhaltak tisztelői összejöttek a halottnak plébániatemplomában és az elhunytért elmondtak közösen egy rózsafüzért.

Hasonlóképpen apostolkodj avval is, hogy a családban az esküvőket ne a külsőség jellemezze, hanem sokkal inkább az vezesse a családot, hogy a fiatalok több kegyelmet nyerjenek. Sajnos, egyre inkább kimegy a szokásból a nászmisével egybekötött esküvő. Ezen a szentmisén közös szentáldozáshoz járulhat az egész család és így szeretetben igazán egybeforr. E helyett szokásba jött az előkelő esti esküvő, mikor a külsőség a fontos, nem a belső lelki tartalom.

Apostolkodhatsz avval is, ha a családban vegyesházasság készül, felhívod az illető figyelmét a vegyesházasság sok veszélyére és nehézségére. A vegyesházasságnál a katolikus fél feltétlenül kívánja meg a másvallású féltől a reverzálist, mert csak így lesz érvényes katolikus szempontból a házasság. Ha magad nem léphetsz közbe, akkor kérd meg az illetékes plébánost vagy hittanárodat.

Apostol lehetsz az iskolában is. Ahogy a rosszlelkű leány elronthatja az egész osztályt, ugyanúgy a jólelkű leány nagyon sokat javíthat a rossz osztályon. Legtöbb esetben csak egypár hangadó rontja el az osztály becsületét. Milyen könnyen megetehetnéd, hogy ezeket bátor és önérzetes apostoli lelkülettel leszerelnéd. A szájhősök, hangadók és az osztály mocskos szájuinak elhallgattatása apostoli feladat. Akárhányszor a leányoknál azért kallódik el valaki, mert sohasem volt bensőséges jóbarátnője. Nézz körül osztálytársnőid között, aki elhagyatott vagy egyedülálló, karold fel és segíts rajta. Necsak a gazdag és jómódú leányokkal barátkozzál, hanem a szegényebb sorsú és másoktól lenézett leányoknak is lehetsz barát-

nője. Azután segíts a gyengébb tehetségű tanulókon is, mert ezzel is apostolkodhatsz.

III. Apostolkodj imádsággal. Nagyon sokszor látod az életben, hogy vannak olyan emberek, akikhez nem férközhetsz hozzá szóval vagy akiknek hiába adsz jópéldát, nem használ. Ezeken csak imádsággal lehet segíteni. Az ima láthatatlan és titkos eszköz az apostoli lelkű leányok kezében. Vannak olyan rossz katolikusok, akiken csak az ima ereje segíthet. Van bizonyára a családokban valaki, aki régen gyónt vagy áldozott, talán az édesapád vagy nagyobb testvéred tért le teljesen az igaz útról. Hány családban az apának van valami szenvedélye, ezt csak az imádság erejével lehet megmenteni. Bizony, nagy szükség volna arra, hogy minél több Szent Monika lenne a katolikus leányok között, akik a bűnös útra tévedt atyjukat, testvérüket visszatérítenék a krisztusi útra. Imádkozz sokat a családod tagjaiért, jötevőidért, rokonaidért, nevelőidért, tanáraidért, az ország vezetőiért. Milyen hálások lesznek ezek, ha a te imád erejénél fogva nyerik el az örök élet koronáját. Számodra is természetesen nagy öröm és érdem lesz.

Bárcsak minél több olyan apostol volna, mint az az egyetemi tanár, akiről olvastam. Az volt a szokása, hogy a villamoson eltöltött negyedórát is az imára használta fel. A szomszédaiért Miatyánkot és Udvözlégylet mondott el. Ha postán vagy üzletben a tolongás miatt várnia kellett, az utcán mentében vagy az előadások szünetjében mindig imádkozott. Így egy-egy Miatyánkkal, Udvözléggyel vagy Dicsőséggel pótolta ez a buzgó katolikus ember, amit felebarátai elmulasztottak az imában. Pótolta buzgóságával azt, amit mások harminc vagy negyven évig elhanyagoltak. (Plus.)

Bárcsak minél több diákleány megértené az idők szavát. Megértené azt, hogy a papok milyen kevesen vannak ahhoz, hogy az embereket az örök boldogságba átsegítsék. Az aratás nagy, de a munkás kevés. Ezért van szükség sok apostoli lelkületű leányra. Menj te is Krisztus szállójába láthatatlan munkásnak, neked is megadja akkor azt, ami igazságos.

Apostol azonban csak akkor lesz belőled, ha kegyelmi életet élsz. A kegyelmi élet az apostolkodás lelke. „Az apostolkodó munka intenzív lelki élet nélkül hiábavaló erőpazarlás. Nem szavunk és cselekedetünk művel jót, önti vagy erősíti

a kegyelmet a lelkekbe. Egyedül az Isten kegyelme képes ezt a csodát végbevinni, és Isten kegyelme csak akkor áll rendelkezésünkre, ha bensőséges imaéletünkkel Isten közelében vagyunk és kezünkben szívének kulcsa." Téged is várnak a lelkek, menj te is az Úr szőlőjébe névtelen katonának, nem fizetésért, nem jutalomért, hanem az örök élet koronájáért érdemes apostolkodni.

„Egy nő tizenkét apostollal felér a prédikálásban, ha azt a háztetőn is végzi.” (Landrieux.)

A KEGYELMI ÉLET.

„Másik (mag) a jó földbe esék, és kikelvén, százszoros gyümölcsöt hozza.” (Lk. 8, 8.)

(Hatvanadvasárnap.)

Az Úr Jézus Krisztus a nagy magvető, de egyben a mag is. Ő a magvető és a mag az Oltáriszentségben a kegyelem osztogatása által. Az Úr Jézus most elveti lelkünk szántóföldjében a magvakat, hogy a tavasz igazi lélekújulást hozzon. Krisztus Urunk azonban azt szeretné, hogy minden leány lelke jó talaj legyen az isteni kegyelem számára. Ne legyen lelked útszél, ahová hiába esik az Isten kegyelme, nem talál fogékony talajra, hanem a világ végigtapos rajta; ne legyen a lelked tövises talaj, ahol a szenvedélyek azonnal letörrik a kegyelem zsenge hajtásait; hanem a lelkedben legyen fogékony és jó talaj, ahol a kegyelmi magvak mindjárt kihajtanak. 1. A kegyelmi élet szerzője Krisztus Urunk, 2. a kegyelem mindenkinek szükséges és 3. mindenkinek kötelessége a kegyelemmel együttműködni.

I. A kegyelmi élet szerzője maga az Úr Jézus. Benne van a kegyelmek kimeríthetetlen forrása és kincsesára. Földi életében kegyelmet és életet árasztott maga körül. Elsősorban életet és testi egészséget. Bélpoklos kéri Krisztust, hogy gyógyítsa meg. Kinyújtja kezét, megérinti és így szól: „Akarom, tisztulj meg” és a lepra tüstént eltűnik. (Mt. 8, 2—3.) Két vakot vezetnek eléje. Jézus megérinti kezével szemüket és ezt mondja: „Hitetek szerint legyen nektek” és szemük megnyílt

a világosságnak. (Mt. 9, 27—29.) Más alkalommal siketnémát gyógyít meg. Félrehúzza a tömegből, ujját fülébe dugja, nyálával érinti nyelvét, szemét az égre emeli, így fohászkodik: „Nyíljál meg!” Az ember azonnal hallani kezd, nyelve megoldódik és helyesen szól! (Mk. 7, 32—35.) Azután szavával életre kelti Lázárt.

Krisztus Urunk ugyanígy jár el a természetfeletti kegyelem ajándékozásánál, Ő a nagy Magvető, a kegyelmek osztogatója. Krisztus Isten, a vele egyesült emberi természet valamilyen cselekedetével, szavával vagy akár kézmozdulatával bocsátja meg a bűnöket. Jézus így szól Magdolnához: „Meg vannak bocsátva bűneid... A te hited megszabadított téged, menj békével!” (Lk. 7, 48—50.) Az inaszakadtnak is azt mondja: „Megbocsáttatnak neked a te bűneid!” A farizeusok megbotráncoznak, mert szerintük csak Isten bocsáthatja meg a bűnöket. Krisztus Urunk ezt tudja, azért mondja: „Mi könnyebb, azt mondani: Megbocsáttatnak bűneid, vagy azt mondani: Kelj fel és járj! Hogy pedig megtudjátok, hogy az Emberfiának hatalma legyen a bűnök megbocsátására, szóla az inaszakadtnak: „Mondom neked, kelj fel, vedd ágyadat és menj házádba.” (Lk. 5, 18—25.) Krisztus Urunk korlátlan hatalommal tesz csodákat, bocsátja meg a bűnöket és osztja szét a kegyelmet, mert mint Isten, ő a forrása minden kegyelemnek.

Természetesen ma rendesen nem közvetlenül közli velünk a kegyelmet, bár közvetítő nélkül is elhalmozhatja a lelket kegyelemmel, mint ahogy nagyon sok szentnél meg is tette, hanem a mostani üdvrendben bizonyos eszköz segítségével nyerhetjük el a kegyelmet és ezek a szentségek és az imádság. Krisztus akarata szerint látható jelek létrehozzák a láthatatlan kegyelmet. Az érzékelhető külső, megfogható jel: víz, olaj, búza, bor, szó, kézrátétel. De ezek a jelek nemcsak jelentik, jelképezik a kegyelmet, hanem tartalmazzák és közlik is. A szentségek hatása a lélek mélyén létrehozott kegyelem. Éppen ezért minden eszközt meg kell ragadnod, hogy a szentségek nyújtotta kegyelmekben minél többször részesülhess. Itt van a gyakori szentáldozásnak mély értelme, melyben valóban a magvető és a mag maga az Úr Jézus Krisztus, a kenyér és a bor külső színe alatt.

Bár a szentségek maguk létre is hozzák a kegyelmet a lel-

kedben, mégis a kegyelem bősége a te lelki felkészültségedtől is nagyban függ. A kegyelem főoka azonban maga Krisztus, a megszentelő kegyelem egyedül tőle származik, mert ő a kegyelem egyetlen forrása. (Marmion nyomán.)

Figyeld meg a művészt a műtermében. A vésőjével való-
sitja meg azt a gondolatot, ami lelkében él. Mégis, mikor márványból készült remekművét befejezte, azt mondjuk, hogy a művész a remek alkotója és nem a véső. A véső csak eszköz. Ugyanígy a szentségek is csak eszközök az Isten kezében a kegyelem közlésében.

A szentségekben az Úr Jézus a kegyelmi élet forrását nyitotta meg előtted. A szentségeken keresztül mint hét csatornán át csurog a lelkedbe a kegyelem; teljesen tőled függ, hogy hányszor merítesz ezekből az éltető forrásokból. Hány ember ezeket adna egyetlen forrásért, melyből biztosan megnyerné az egészségét. Te tudod, hogy a szentségek számodra biztos források a lelki egészséghez, mégis olyan ritkán és olyan nehézkösen használod fel őket.

II. A kegyelem feltétlenül szükséges minden komoly lelki életre törekvő leánynak. Az a leány, aki lelki életet akar élni, nem építhet más alapra, mint az Úr Jézus Krisztusra. „Ha pedig valaki erre az alapra aranyat, ezüstöt, drágakövet, fát, szénát, szalmát épít, kinek-kinek munkája nyilvánvaló lesz.” Az utolsó ítélet napján a tűz majd kipróbálja, hogy kinek-kinek milyen a munkája. (I Kor. 3, 11—13.) Éppen ezért semmiféle külső körülmény vagy tevékenység kedvéért nem szabad elhanyagolni vagy csak második helyre is tenni az egyéni kegyelmi élet gondozását. (Schütz.) A szentek élete is azt mutatja, hogy a komoly lelki életre törekvők annál jobban féltették az Isten kegyelmét és annál jobban küzdöttek érte, minél mélyebben merültek el az Isten kegyelmében. (Linhardt.)

Krisztus Urunk tanításában ismételten kijelentette, hogy követőitől egészen új életet kíván, melynek elvét ő szándékozik adni: jó lelket (Lk. 11, 13.) és Szentlelket ad, melyből ha valaki újjá nem születik, nem megy be a mennyek országába. (Ján. 3, 5.) Istennek tetsző életet csakis Isten kegyelmével élhetünk. „Maradjatok énbennem és én tibennetek. Miként a szőlővessző nem tud gyümölcsöt hozni önmagától, ha nem marad a szőlőtőn: Úgy ti sem, ha énbennem nem maradtok.

Én vagyok a szállóító, ti a szálló vesszők. Aki énbennem marad és én benne, az bő termést hoz; mert nálam nélkül semmit sem tehettek." (Ján. 15, 4—5.) Mondja az Úr Jézus.

Bárcsak állandóan abban a tudatban élnél, hogy Krisztus nélkül, kegyelem nélkül semmit sem tehetsz.

„Nincs tehát szentség, ha te, Uram, oltalmad elvonod.

Mitsem használ a bölcsesség, ha te nem kormányozod.

Mitsem segít az erősség, ha te nem nyújtasz erőt,

Nem biztos a tisztaság, ha te meg nem óvod.

Hiába örködünk magunk felett, ha nincs jelen a te szent éberséged.

Mert ha te elhagysz, elmerülünk és elveszünk; ha meglátogatsz, erőre kapunk és élünk.

Magunktól ugyanis állhatatlanok vagyunk s erőt csak tőled nyerünk; lanyhák vagyunk, de általad lángra gyulladunk."

(Kempis.)

Minden munkánk eredménye, lelki életben való előhaladásunk az Istentől függ. A zsoltáros is ezt az igazságot szemlélteti, hogy hiábavaló az embernek minden igyekezete, ha azt az Isten áldása, kegyelme nem kíséri.

„Ha nem az Úr építi a házat,

Építői hiába dolgoznak rajta,

Ha nem az Úr őrzi a várost,

Öre hasztalan virraszt felette." (Zs. 126, 7.)

Sőt még az a leány is rászorul az Isten kegyelmére, aki már a lelki élet magasabb fokát is elérte a mindennapi szentáldozással. Nagy Szent Teréz tanítása szerint minél magasabban áll valaki, annál jobban félhet és minél alacsonyabban áll, annál kevésbé bízhat önmagában. Kis Szent Terézt megkérdezte valaki, mi ad neki erőt a lelki életben és így felelt: „Néggyéves koromtól a jó Istentől semmit sem tagadtam meg. Azért mégsem dicsekedhetem. Nézze meg a lehanyatló napot, hogy bearanyozza a fák tetejét. Az aranyos napsugarakban az én lelkem is fényesnek és ragyogónak látszik, az Isten aranyozta be a kegyelmi nap sugaraival. Ha az isteni nap nem árasztaná rám a sugarait, lelkem azonnal sötét és szomorú volna."

A te lelked is a kegyelmi élet aranyozza be. A kegyelemben a te lelked is ragyogó és fényes lesz. Tetőled függ

teljesen, vajjon kiteszed-e lelked ennek az égi és isteni napfürdőnek. Ó, milyen jó pedig ebben az égi napfürdőben süt-kérezni; aki egyszer is komolyan érezte lelkében a kegyelmi napsugarakat, soha többé nem vágyódik az árnyék után, mely lehűti lelkét, nem vágyódik a sötétség után, mely a napsugarakat elnyeli. Olyan sokszor láttam a hegyek között a sziklákon sütkérező kis gyíkokat, de a legkisebb neszre vagy zajra befutnak rejtekhelyükre. Azt hiszem, te is így vagy a lelki életedben, a legkisebb nehézség esetén elszaladsz a gyógyító kegyelmi napsugár elől, pedig tudod, hogy lelkednek ez a leg-szentebb gyógyírja.

Mivel ilyen áldásos és ennyire szükséges a kegyelem a lelked számára, soha semmi szín alatt ne mulassz el egyetlen alkalmat sem, hogy lelkedet a kegyelmi napfürdőben meg ne fürdesd! Természetesen a szentségekhez való gyakori járulás gyarapítja benned az Isten kegyelmét.

Olyan sok leány számára az Oltáriszentség kihasználatlan lelki energiaforrás marad. Nem tartanád-e oktalannak azt az embert, aki vizierőmű-telepénél az energiát nem használná ki. Hidd el, te ugyanezt teszed a lelkeddel. Teljesen elfeledkezel arról, hogy lelkednek van egy csodálatos energiaforrása: az Oltáriszentség. Benne állandóan áramlik a kegyelmek végtelen tengere, csak be kellene ebbe kapcsolnod lelked turbináját. Mennyi erőt merítenél az Oltáriszentségből a mindennapi életre. Soha semmiféle mulandó világi dolog ne előzze meg a kegyelmi életed gondozását. Isten kegyelme nélkül olyan vagy, mint a repülőgép szárny nélkül vagy a jármű üzemanyag nélkül.

III. Az embernek kötelessége a kegyelemmel együtt működni (trienti zsinat). „Aki téged megteremtett közreműködésed nélkül, nem fog megigazulttá tenni közreműködésed nélkül; tudtodon kívül alkotott, tudtoddal és akaratoddal tesz igazzá” — mondja a nagy egyháztanító, Szent Ágoston. Szent Tamás is azt tanítja: két dolog szükséges az örök üdvösséghez: az Isten kegyelme és az ember akarat.

„Isten kegyelméből vagyok az, ami vagyok, és az ő kegyelme nem volt bennem eredménytelen, sőt valamennyiük-nél többet munkálkodtam, nem ugyan én, hanem Isten kegyelme énelem.” (I Kor. 15, 10.)

Szent Pál a munkatársait inti, hogy hiába ne vették legyen az Isten malasztját. (II Kor. 6, 1.)

„Az Isten dolga az, hogy a kegyelmet megadja, az ember dolga, hogy a kegyelmet készségesen elfogadja és megőrizze.” (Jer. Szent Cirill.) Beláthatod tehát, hogy a kegyelemmel közre kell működnöd, mert hiszen az Isten ad is neked hatékony és elégséges kegyelmet ahhoz, hogy üdvös cselekedeteket vihess végbe.

Az Isten kegyelme olyan, mint a feneketlen tenger. Ha az ember egy lépést tesz, az Isten ezer lépést tesz feléje. (Lang-behn.) Az Úr Isten segíti a hajóst, de természetes, hogy a hajós-nak viszont eveznie kell. Itt igazán nem hagyatkozhatunk másra, itt mindenkinek magának kell a kegyelemmel közre-működnie. A kegyelmi életre is áll a közmondás: mindenki a maga szerencsájének a kovácsa. Senki se várja a sült galambot a szájába. Szent Terézia mondta a nővéreknek: tegyétek meg azt, ami rajtatok áll, aztán az Isten is megteszi azt, ami rajta áll, mégpedig úgy, hogy az ember maga is csodálkozik rajta. „Tedd azt, ami rajtad áll és Isten gyámolítani fogja jóra való törekvéseidet.” (Kempis.)

Nagyon sokszor azonban te sem használod fel az Isten által adott kegyelmet és ha sikertelenségek érnek, nem magadat okolod, hanem az Istent. Nem egyszer hallottam már lányok ajkáról ezt a kijelentést: „Nekem semmi sem sikerül, már mindentől elment a kedvem.” Erre Krisztus szavaival felelek: „Ami lehetetlen az emberek-nél, lehetséges az Istennél.” (Lk. 18, 27.) Az Isten kegyelmével képes leszel a legnagyobb győzelmekre. A szentek előtt soha nem volt akadály, mert Isten kegyelmét a legtökéletesebben felhasználták. Hány-szor zuhog lelkedre az Isten kegyelme felhasználatlanul és akkor csodálkozol, hogy végeredményben Isten megvonta tőled a kegyelmek további osztogatását. Éppen olyan ez, mint aki a virágos kertjében nyíló virágokkal nem törődik és csak mikor már elvirágoztak és elszáradtak, ébred fel, hogy milyen értékes virágai voltak. Amíg illatoztak és pompáztak, rájuk sem hederített, csak akkor, amikor már késő volt.

Talán már te is panaszkodtál így: „nekem olyan nehéz”. A mai válságos időkben mindenkinek megnehezedett az élete, senki sem mondhatja, hogy könnyű élete van. Minden ember

küzd és vergődik az élettel. Az a leány, aki felhasználja az Isten kegyelmét, annak nem lesz az élet elviselhetetlenül nehéz, akik az Istent szeretik, azoknak minden a lelkük javára szolgál. Az életerős és egészséges ember a járványok idején nem esik kétségbe, mert tudja és ismeri testének ellenálló-képességét. A lelkiileg egészséges leány, vagyis akinek a lelkében kegyelem van, az nem ijed meg a lelki járványok idején, hanem bátran és merészen szembeszáll a bajjal. De amint az egészséges ember nem mulasztja el a betegséget megelőző védőoltásokat, ugyanúgy a lelki védőoltásokat is alkalmaznod kell. A lelki védőoltásokat a megszentelő kegyelem gyarapításával szerezheted meg. Az okos leány a kegyelmet elraktározza a lelkében, hogy az inséges esztendő, hónapok és napok alatt rendelkezésére álljon. Nincs az a kísértés, amit a kegyelem segítségével le nem lehetne küzdeni, nincs az a lelki nehézség, amit meg nem lehetne oldani a kegyelemmel.

Tárd ki a lelkedet a nagy magvető előtt. Nyujtsd oda lelked jól megmunkált földjét, hogy elvethesse lelkedben is a nagy Magvető a kegyelmek gyümölcsöt hozó magvát. Fordulj mindig Krisztushoz, mert ő a kegyelmek kincsestára, az ő kegyelmére mindig nagy szükség van. Ha ezt a kegyelmet lelked számára hasznosítod, az mindig hatékony lesz, az örök üdvösséged számára pedig elegendő.

Most már csak rajtad áll, hogy a kegyelmi élet gondozását minél fontosabbnak és lényegesebbnek tartsad. Bárcsak benned se maradna az Isten kegyelme egyetlenegyszer sem eredménytelen. Meríts erőt a szentségekből, melyeken keresztül mint csatornán át zúdul a lelkedre a kegyelem. Ne engedd sohasem, hogy az élővizek forrása lelkedben kiszáradjon, hanem a kegyelmek minden cseppjét, mint a sivatagi ember, őrizzed és tartalékoljad az élet nehéz és bágyasztó napjaira.

Akkor leszel a legboldogabb, ha minél többször sütkérezel a kegyelmi napsugár lelket átalakító melegében és soha semmi nehézség vagy veszély nem térít el az isteni kegyelem napfűdőjétől.

Mindenkor kövesd Szent Ignác bölcs elvét: „Mindent úgy

kell tennünk, mintha a dolog sikere a mi munkánktól, igyekezetünkötől függne, de viszont úgy kell bízunk, mintha az eredményt kizárólag Isten jóságától kellene várnunk."

NAGYBŐJTI LELKIPROGRAMM.

„Ime felmegyünk Jeruzsálembe, és beteljesedik mind, amiket megírtak a próféták az Emberfiáról.” (Lk. 18, 31.)

(Ötvenedvasárnap.)

Az Úr Jézus harmadszor is megjövendőli szenvedését az apostoloknak: „Ime, felmegyünk Jeruzsálembe, és beteljesedik mind, amiket megírtak a próféták az Emberfiáról. Az apostolok azonban mitsem értettek ezekből, és ez az ige el volt rejtve előlük, és nem értették a mondottakat.” (Lk. 18, 34.) Az Egyház ezzel a vasárnappal befejezte a nagybőjtöt előkészítő időszakot és hamvazószerdával megkezdí a negyvennapos lelkigyakorlatát, a lelkireform és belsónk megújításának szent idejét. Ma küzdőtérre lépünk a szenvedését megjövendőló Krisztussal együtt, hogy húsvétkor vele együtt ünnepelhessük feltámadását.

Krisztus ma te eléd is oda áll és téged is meghív, hogy menj fel vele a lelki Jeruzsálembe. Nagyon szomorú volna, ha nem értenéd meg ma az ő hívását és előtted is rejtve maradna igéje. Mit jelentsen számodra az Egyháznak ez a negyvennapos lelkigyakorlata? A nagybőjt legyen számodra: 1. az önmegtagadás ideje, 2. a bűnbánat ideje, 3. Jézus szenvedésére való emlékezés ideje.

1. A nagybőjt legyen számodra az önmegtagadás ideje. Te nem vagy még a negyvennapos bőjt megtartására kötelezve, hiszen nem multál el még huszonegy éves, mégis a lélekmegújítás szempontjából vállald szívesen a bőjtöt helyettesítő önmegtagadást vagy lemondást. Helyesen teszed, ha valami egész csekély bőjtöt is vállalsz: egy héten egyszer lemondasz az édes téstárol, vagy kedves ételedből csak egyszer veszel, vagy az ételben nem válogatsz, egyszer hetenként lemondasz az uzsonnáról vagy a tízóráiról. Az Egyház liturgiája is nagyra-

becsüli a bűjtöt. Gondolj csak a bűjti előénekekre (prefáció): „A testi bűjt által a bűnöket elnyomod, a lelket felemeled, erőt adsz és gazdagon jutalmazol.” Ebben az Egyház a bűjt nagy lelki hasznát vázolja előtted. A jól fegyelmezett test a bűnöket jobban elnyomja, jobban leküzdi. A szentek csodálatosan tudtak bűjtölni és éppen ezért a testük páratlan lendülettel állt ellen a kísértésnek. A bűjt a lelket is felemeli és erőt ad minden lelki küzdelemre, de ezenfelül Isten gazdagon jutalmazza a bűjtölőket. A bűjtnak azonban csak akkor lesz lelki haszna, ha arról környezeted nem vesz tudomást. „Mikor bűjtöltök, ne legyetek búsak, mint a képmutatók, mert elheravasztják orcáikat, hogy bűjtölni lássák őket az emberek. Bizony mondom nektek, megkapták jutalmukat. Te pedig mikor bűjtölsz, kend meg fejedet és orcádat mosd meg, hogy ne lássanak bűjtölni az emberek, hanem a te Atyád, ki rejtekben vagyon; és Atyád, ki lát a rejtekben, megfizet neked.” (Mt. 6, 16—18.) Bűjtölsz akkor is, ha a nagybűjtben nagyon mértéktelenen eszel. Ami azt jelenti, hogy az étkezésben fegyelmezett vagy. Vajjon a mértéktelen evés nem árt-e az egészségednek is? A nagybűjtben különösen vigyázz arra, hogy a pénteki bűjtöt meg ne szegd, de nemcsak otthon, hanem vendégségben sem. Sajnos, sok katolikus mások előtt nem meri a bűjtöt megtartani. Sokszor hivatkoznak arra, hogy vendégségben nem illik válogatni. Egy leány nagy társaságba volt hivatalos. A házigazda azonban nem volt tekintettel a bűjtre. A leány nem nyúlt a húsételekhez, hanem megelégedett a körítéssel. Az asztalnál az egyik elegáns fiatalembernek feltűnt ez és a leányhoz fordult: „Nem eszik húst?” „Nem, engem másként neveltek.” „Ha szabad kérdezmem, — folytatta a fiú — hol nevelkedett?” „A Sacré Coeur-intézetben.” „Ott azt tanulta, hogy éppen ellenkezőleg kell tennie, mint a többieknek?” A leány szellemesen megfelelt: „Ó nem! Ott azt is megtanultam például, hogy előkelő és művelt úriember mások vallási meggyőződését tiszteletben tartja és társaságban másokat nem kritizál.” A vita alatt mindenki hallgatott és a fiatalember sem szólt többé egy szót sem. Bárcsak minél több bátor leány volna, ki hitét ilyen bátran megvallaná a pénteki bűjt megtartásával.

Albert de Broglie francia követ volt Londonban 1870 után. Viktória királynő vendégül látta. Pénteki nap volt, de nem

szolgáltak fel bőjtös ételt. A követ egyetlen fogásból sem vett. A királynőnek is feltűnt és a követhöz fordult: „Kegyelmes úr nem eszik?” „Fenség, katolikus vagyok és ezért várom a bőjtös étel felszolgálatát!” A követ szép példát mutatott arra, hogy nincs olyan előkelő ember, akinek a kedvéért a bőjtöt meg kellene szegni.

A bőjt az önmegtagadásnak csak egy fajtája. A lelki életre komolyan törekedő leány találékonysága sokféle önmegtagadást vagy lemondást találhat ki. A pontos köteleességteljesítés is jó önmegtagadás volna a nagybőjt alatt. A szórakozásról való lemondással is gyakorolhatsz lemondást. A szórakoztató zenét vagy operettközvetítést nem hallgatod meg a rádióban, lemondasz egy érdekes regény olvasásáról vagy a legérdekesebb résznél abbahagyod, lemondasz a nagybőjtben egyszerűsítésről a moziról vagy a társasági életet elhagyod. Fékezd nyelvedet, kíváncsiságodat, fékezd szemedet. A nagybőjt legyen számodra az önmegtagadás ideje.

II. A nagybőjt legyen számodra a bűnbánat, az engesztelés és a vezeklés ideje. Az elmúlt farsang idején nagyon sok ember megbántotta az Úr Jézus Krisztust bűneivel: a sok mértéktelenséggel az evésben és az ivásban, a mulatozások miatti sok misemulasztással és káromkodással. Milyen mérhetetlen sok bűne van egyeseknek, a családoknak, a társadalomnak, a nemzeteknek, igazán megvan minden ok, hogy Krisztus mélyen megbántott Szívét engeszteljed. Itt van a jó alkalom: a három napos szentségimádás. A világ minden templomában, ahol az Oltáriszentséget őrzik, ebben a három napban engesztelik az édes Jézust az emberiség számtalan sok bűnéért. De nemcsak ez a három nap, hanem az egész nagybőjt legyen a bűnbánat, az engesztelés és a vezeklés ideje. Jézus isteni Szíve előtt nincs kedvesebb, mint az engesztelő áldozat. Legyen minden szavad, teted és viselkedésed engesztelés a megbánásokért.

A bűnbánat szellemét sugallja az Egyház minden ténykedése. Hamvazószerdán egyenesen felszólít bennünket a bűnbánatra: „Memento, homo, quia pulvis es et in pulverem reverteris.” Gondolj ezekben a napokban kicsinységedre és semmiségedre, érezd meg fiatalon is, hogy por és hamu vagyunk. Sokkal hamarabb elmúlik minden földi dicsőség,

mintsem gondolnád. Az Egyház a bűnbánat színét, a lilát használja. Elnémul a pap ajkán a Dicsőség egészen húsvétig. Szeretné az Egyház, hogy lélekben negyven napig te is gyászolnál.

„Ha bűnbánatot nem tartunk, az Úr kezébe esünk, és nem az emberek kezébe.” (Jéz. Sir. 2, 22.) „A bűnbánónak utat ad az igazsághoz; bátorítja a csüggedőket, s az igazság sorsát rendeli nekik.” (Jéz. Sir. 17, 20.)

„Mélységekből kiáltok hozzád, Uram!

Uram, hallgasd meg szavamat!

Legyen füled figyelmes, hangos esedezésemre.

Uram, ha vétkeket figyelembe veszed,

Uram, ki állhat meg előtted?

Ám tenálad bocsánat vagyok,

Törvényed miatt bízom benned, Uram.

Lelkem remél az ő szavában,

Lelkem bízik az Úrban.” (Zsolt. 129, 1—5.)

Aki bűnbánatot tart, annak nem elég a bűneit csupán könnyeivel lemosnia, hanem jócselekedetekkel korábbi mulasztásait be kell takarnia és el kell rejtienie. (Szent Ambrus.) A bűnbánat szellemével tehát együtt jár a bűnökért való jóvátétel. Ez történhetik jócselekedettel, alamizsnálkodással vagy böjtöléssel. A szenvedések türelmes elviselésével is lehet bűnbánatot tartanod. Ha kis vagy nagy szenvedés ér, nem tehetsz jobbat, mint azt, hogy melledet vered és azt mondod: Mea culpa! Sokkal egyenesebb, hasznosabb és nemesebb, mint a mélyen sértett ártatlanságot adnod és az elszenvedett jogtalanságért dohognod. (Keppler.) A bűnbánat ezenfelül megnyugtató békét hoz lelkedbe. A bűnbánatot tartó lélek sokkal hamarabb megnyugszik, mint az, amelyik mindig azt gondolja, hogy nála sokkal nagyobb bűnösök is vannak. A bűnbánónak ezenfelül méltó jutalma lesz az égben. Alkantarai Szent Péter kérlelhetetlenül szigorú negyven évi vezeklés után halt meg. Halála után megjelent Nagy Szent Teréznek és ezt mondta: „Ó, boldogító bánat, mely nekem ilyen nagy jutalmat adott az égben!” Milyen boldog lennél, ha halálod óráján te is elmondhatnád ugyanezt magadról.

A komoly bűnbánat már magában foglalja az engesztelést

is. De nem elég, ha a magad bűneiért engeszteled az Istent, hanem azokért imádkozol, akik erről megfélekeznek. Kellenek olyan emberek, akik olyanokért is imádkoznak, akik sohasem imádkoznak. (Hugo Viktor.) Valójában könnyekig megható a kis hatéves Berta példája. A kicsi az anyja ölében imádkozott és az imádságát semmiképen sem akarta befejezni. Az anyja türelmetlenül kérdezte: „Berta, nem vagy még kész?” „Nem, most az apuka helyett imádkozom, — válaszolta a kislány — ha helyette imádkozom, az Üdvözítő nem veszi észre, hogy apuka nem imádkozik és így bekerül a mennyországba.” De sok ilyen kis Bertára nézne örömmel az Úr Jézus, akik imádkoznának a szüleik helyett és bűneikért engesztelnék szent Fölségét.

De nemcsak imával engesztelhetsz, hanem a szenvedéseid és nehézségeid felajánlásaival is. Egy kedves nővér betegen tért haza a távoli missziókból az anyaházba. A missziókban a betegeket ápolta, de a betegséget maga is megkapta. A beteg nővér lelki vezetője azt mondta neki egy alkalommal, hogy milyen nagy jutalma lesz az égben a csendes és türelmesen elviselt szenvedésekért. Az ápolónővér egyik reggel odaszólt a fáradtan, de csendben fekvő nővérhez: „Aludt az éjtszaka?” „Majdnem semmit, de ennek ellenére olyan rövid volt az éjtszaka.” Könnyen megeshetik, hogy neked is vannak szenvedéseid a betegségben vagy a lelki életben, ajánld fel ezeket engesztelésül mások bűneiért, szüleid, testvéreid és rokonaid bűneiért. Ajánld fel a tanulásban való nehézségeidet, sikertelenségeidet, csalódásaidat, a békével eltűrt bántalmakat, a gúnyolódó beszédekért mások bűneiért.

Legyen életed égő áldozat mások mulasztásaiért és hanyagságaiért. Mennyi misehallgatást, szentáldozást, rózsafüzért, szentórát ajánlhatsz fel másokért. Légy te is égő áldozat az Úr oltárán a lelkekért, mint Árpádházi Boldog Margit meg a többi nagy vezeklő szent leány és asszony. A rajnamenti bornhofeni búcsújáróhely krónikájában olvasható a következő eset. Az édesanya sehogy sem tudta rossz fiát megtéríteni és a hazugságról leszoktatni. Hiába volt a jóság, hiába a szigor. Ezért elzarándokolt a Szűzanya kegyhelyére. A fiát is magával vitte. A kegyhely előtt az anya lehúzta cipőjét és harisnyáját és mezítláb haladt tovább. „Anyám, miért teszed ezt?”

nézett rá a fiú kérdően. Az anya nem felelt, hanem csak hosszan ránézett fiára és tovább imádkozott. Ment tovább, de csakhamar véres lett a lába. A fiú hiába kérlelte: „De anyám, vedd fel a cipődet!” Az anya megállt és csak annyit mondott: „Ha meghalok, még akkor sem húzom fel a cipőmet, mert ezt fogadtam meg érted a Szűzanyának!” A fiú nem szólt semmit, szótlanul haladt az anya mögött és bánatkönnyei az édesanya véres lábnyomára estek. A kegykápolnában csendesén imádkoztak egymásmellett. Majd a fiú magához húzta anyját és csendesén ezt mondta: „Anyám, nem hazudok többet.” És a fiú megtartotta szavát.

Sok leány élete áldozatos a szerencsétlen családi körülmények folytán, sok leány élete tövises a sok bántás miatt, sok leány élete örök tűrés és hallgatás a szülők sok bűne miatt. Ha te is ezek közé tartozol, tedd oda az oltárra áldozatos életedet, nehéz perceidet, óráidat, napjaidat és nyujts vele Istennek engesztelő áldozatot. Gondolj erre nagyon sokszor a nagybőjtben, mert ilyenkor a szenvedő Krisztus lábanyomába lépsz, aki érted is vezekelt a Kálvárián. Segíts te is a kereszthordozásban Krisztusnak, meglátod, megkönnyebbednek keresztjeid.

III. A nagybőjt legyen az Úr Jézus szenvedésére való emlékezés ideje. Az Egyház hamvazószerdától kezdve eltakarja a főoltár képét és helyette a nagybőjti szenvedő Krisztus képét állítja hívei szeme elé. Azt akarja ez kifejezni, hogy a nagybőjt alatt egy pillanatra sem szabad Krisztus kínszenvedéséről megfeledkezned. Az Egyház azt szeretné, ha hívei közül minél többen beállnának kereszthordozó Cirenei Simonnak. Gondolj sokat Krisztus szenvedésére a nagybőjt alatt. Elmélkedj Krisztus kínszenvedéséről és imádkozz Loyolai Szent Ignáccal: *Passio Christi conforta me.* Krisztus kínszenvedése, erősíts meg engem. Ha Krisztus szenvedése ragyog szemed előtt, akkor a földi szenvedések egyszerre elenyésznek és eltörpülnek előtted.

„Pihenj meg Krisztus szenvedésében és szentséges sebei-
ben lakozzál szívesen. Ha ugyanis Jézus sebeihez és drágalátos
sebhelyeihez menekülsz, belőlük nagy bátorítást meríthetsz
bajaidban; és nem sokat törődöl az emberek megvetésével s

könnyen elviseled a megszóló beszédeket. Krisztus szenvedni akart és megvetetni, s te panaszsra mersz fakadni?" (Kempis.)

A nagybőjt folyamán nézz bele mélyen Krisztus véres és szenvedő arcába. Vésődjék az ő tekintete mélyen a szívedbe. Olyan sokatmondó a szenvedő Krisztus-arc, olyan sok vigasztaló vonást és biztatást fedezhetsz fel rajta. Mennyire belevésődhetett a szenvedő Úr Jézus arca annak a tizenkét éves kisleánynak a lelkébe, aki P. Baetmann hithirdetőt Abesszíniában felkereste feketevasárnap este: „Atyám, ugye most a szenvedés hete van?” „Igen, gyermekem!” „Adj azért nekem egy képecskét!” „Melyiket szeretnéd?” „Azt, amelyiken az Udvözítő töviskoronával és vérző arccal látható.” „És miért éppen ezt?” „Mert most van a szenvedés hete és azt szeretném, hogy képe éjjel-nappal szemem előtt legyen, hogy rágondoljak és húsvétig vele gyászoljak!” Bárcsak lélekben te is Krisztussal együtt gyászolnál és szemed előtt lebegne az ő drága szenvedő arca. Mennyi szelidségre, türelemre, elnézésre, megbocsátásra tanítana meg. Az életed nehéz perceit mennyivel könnyebben elviselnéd, ha rágondolnál.

Ha valóban egyszer is elmélyedtél volna Krisztus szenvedésében, akkor sajátmagad bajával mit sem törődnél, mert éreznéd azt, hogy a szenvedések Krisztusodat teljesen elborították. „Tetőtől-talpig nincs ép hely rajta, csupa seb, kék folt és daganat, melyet be nem kötöztek, orvossággal nem gyógyítottak és olajjal nem lágyítottak.” (Iz. 1, 6.) „Nem volt sem szépsége, sem ékessége, hogy megnézzük rajta és külseje sem volt kíváncsú. Megvetett volt, utolsó az emberek között, a fájdalmak embere, a betegség ismerője; arca mintegy elrejtett és megvetett volt, azért nem is becsülik őt. Valóban a mi betegségeinket ő hordozta, s a mi fájdalmainkat ő viselte; és mi őt szinte bélpoklosnak tekintettük, az Istentől megvertnek és megalázottnak. Pedig ő a mi gonoszságainkért sebesített meg, a mi bűneinkért töretett össze; a mi békességünkért van rajta fenyíték, s az ő kék foltjai által gyógyultunk meg. (Iz. 53, 2—5.) Így festi meg Izaiás, a nagy látnok a szenvedő Krisztus-arcot. Markoljon bele szívünk mélyébe ez a megható és megrázó kép.

Elmélkedd át sokszor az Úr Jézus Krisztus szenvedéseit. Járd be azokat a helyeket, ahol az Úr Jézus Krisztus szenved-

dett. Kisérd ki az utolsó vacsora terméből az Olajfák hegyére, ahol elvonult előtte a sok kín és gyötrellem, a sok hálátlanság és gonoszság. Lelkében annyira összetört, hogy vért izzadott. Majd elérkezett életének legszomorúbb perce, amikor a tizenkettő közül egy, a hűtlen apostol, iskarioti Júdás elárulta. A szeretet jelével árulta el az örök szeretetet. Az Olajfák hegyéről mint rablógyilkost, megkötözve, lökdösve, ütve-verve vitték el a főpap házába. Itt a főpap szolgája szemtelenül arcul üti az ártatlan Mestert. A szolga fellázad a királyok Királya ellen. Hamis tanúk állnak elő és a legképtelenebb vádakhoz hozzák fel ellene. Megvallja isteni mivoltát és ezért a főtanács istenkáromlónak gyalázza és a halálra méltónak tartja. Ezután Péter árulja el háromszor, hiába volt Krisztus minden figyelmeztetése, a heves Péter most sem tudta legyőzni magát. Azon az éjjelen fogva tartották Jézust, megcsúfolták, megköpdösték, arcát befödtek és úgy verték. Közben mondogatták, hogy találja ki, ki verte meg. Másnap reggel a római helytartóhoz viszik, aki nem talál semmi vétket benne, de a zsidók szorongatják erőszakosságukkal, hogy ártatlanul is ítélje el. Pilátus úgy szeretne kibújni az ítélethozatal alól, hogy Heródeshez küldi, akinek a tartományából való volt Krisztus. Heródes nem megy semmire vele, mert Krisztus Urunk hallgat előtte. Pilátus el akarja bocsátani, de a fellázított nép inkább akarja a rablógyilkos Barabbást, mint az ártatlan Krisztust. Pilátus megostoroztatja, majd a katonák tövisből koronát fonnak a fejére, kezébe nádat adnak és zsidók királyának csúfolják. Az agyongyötört Embert bemutatja Pilátus a népnek, de a nép gyűlölete és haragja az ártatlan és szelíd Krisztust a kereszten akarja látni. A megalázott Istenember vállalja most a keresztút minden gyalázatát és szégyenét. Végighurcolják, végigvonszolják a fővároson, mint a legelvetemültebb gonosztevőt. Az Úr Jézus a testét is csak vonszolni tudja, hát még a keresztet. A harmadik elesése után már a korbácsok ereje sem tudja talpra állítani. Helyette Cirenei Simon viszi a keresztet, de a keresztfeszítés nem maradhat el. Még ezt az utolsó gyalázatot is kell viselnie. Durva katonakezek kifeszítik a keresztre, élő húsába verik a szegeket. Felállítják a szégyenfát és rajta kínlódik három óra hosszat a csupa seb és vér Istenfia. De nemcsak a teste vonaglik a kereszten, hanem a lelke a leg-

nagyobb elhagyatottságban és lelki szárazságban a mennyei Atyához kiált fel. Utolsó rendeletével gondoskodik a bűnösökről, hogy azok bocsánatot nyerjenek, és édesanyjáról, hogy földi támaszt kapjon Szent János személyében. Majd lehajtottá fejét és kiadta a lelkét. Így halt meg érted az Istenfia szenvedve, kínlódva, kivetve, megalázva, mindenkitől elhagyva, mint egy utolsó gonosztevő. Őeld át lelkedben sokat szenvedett isteni Mesteredet és legalább te légy a barátja és vigasztalója a negyvennapos ráemlékezésben.

Járd sokszor végig a keresztutat a nagybőjti időben részvevő és szerető szívvel, hogy kiérezze a jó Jézus, hogy te szereted és megérted őt. Járd bűnbánó és engesztelő szívvel a keresztutat és érezd át, hogy a te bűneidért is meghalt, téged is megváltott. Mondd el gyakran a fájdalmas rózsafüzér mélyeséges titkait. Járd vele azokat a helyeket, ahol szenvednie kellett, ahol megalázták, ahol vért izzadt, ahol megostorozták, ahol tövissel koronázták, ahol a keresztet vitte, ahol a keresztfára feszítve meghalt.

Légy a negyven napi böjt alatt te is jeruzsálemi zarándok, halld meg és értsd meg Krisztus felszólítását: „Ime, felmegyünk Jeruzsálembe, és beteljesedik mind, amiket megírtak a próféta az Emberfiáról.” Őnmegtagadó lélekkel, bűnbánó, engesztelő, áldozatos szívvel és Krisztus szenvedését átélőkedő értelemmel járd a lelki Jeruzsálem nehéz utait. Lelki húsvétod, feltámadásod csak akkor lesz, ha Krisztus Urunkkal végigjárod az Olajfák hegyét, Annás, Kaifás, Pilátus házát, a keresztutat és Kálváriát. Ha Krisztussal szenvedsz, Krisztussal fel is támadsz. „Mert az kegyelem, ha valaki Isten iránt való lelki ismeretességből túri a viszontagságokat, igazságtalanul szenvedvén. Mert mi dicsőség az, ha vétkezvén, arculütéseket szenvedtek? De ha jót cselekedvén, békével túrtok, ez kedves Isten előtt. Mert erre vagytok hivatva, minthogy Krisztus is szenvedett érettünk, példát hagyván nektek, hogy az ő nyomdokait kövessétek; aki bűnt nem tett, sem álnokság az ő szájában nem találtatott, ki midőn szidalmaztatott, nem szidalmazott, midőn szenvedett, nem fenyegetődzött, hanem átadta magát az őt igazságtalanul elítélőknek; ki a mi bűnein-

ket maga elviselte testében a fán, hogy a bűnöknek meghalván az igazságnak éljünk; akinek sebe által meggyógyultatok." (I Pét. 2, 19—24.)

A NAGY KISÉRTŐ.

„Távozzál, sátán!” (Mt. 4, 10.)

(Nagybőjt I. vasárnapja.)

Az Úr Jézus Krisztus, az Isten országának Királya megengedte, hogy a világ fejedelme, a sátán megkísértse a lelki harctéren. Krisztus Urunk mint igazi hős hármassal győzelemmel terítette le a sátánt és példát adott arra, hogyan kell legyőznünk a kísértést. A mi lelkünk is harctér, ahol az Isten országa és a sátán uralma küzd egymással. Ezen a veszedelmes harcon minden embernek át kell mennie. Azért senki sem volt, nem is lesz kísértés nélkül. Sőt minél szorgalmasabban akar élni, annál több és nagyobb kísértései vannak. (Pázmány.) „Ameddig a világban élünk, kísértés és baj nélkül nem lehetünk. Azért mondja a jámbor Jób: „Küzdelem az ember élete a földön.” (7, 1.) Amiért is mindenkinek vigyáznia kellene a kísértésekre s imádságban virrasztania, nehogy az ördög alkalmat nyerjen a cselvetésre, aki sohasem alszik, hanem körüljár, keresvén, akit elnyeljen. (I Pét. 5, 8.) „Senki sem szent és tökéletes annyira, hogy egyszer-mászor ne volnának kísértései; és egészen nem is lehetünk el nélkülük.” (Kempis.)

Kétségtelen, a kísértésekkel neked is többször volt már dolgod. Ha pedig valóban előtted lebeg a nagy lelki program: egy jelessel több, egy bűnnel kevesebb, akkor ezután is nagyon sokszor megkísért az ördög. A gonoszlélek nem tűri azt, hogy a tökéletességre törekedjünk. De ne ijedj meg alattomos ármánykodásától, mert a „kísértések sötét órájában születnek a szentek”. (Michelangelo.) A hadvezér csak akkor tud az ellenségén győzedelmeskedni, ha ismeri az ellenség haditaktikáját. Éppen ezért, hogy a lelki harctéren győzedelmeskedhess, ismerd meg: 1. a kísértés célját, 2. természetét és 3. legyőzését.

1. A kísértés célja. Egész természetes, hogy a kísértés nem az Istentől jön, mert ez ellenkeznék jóságával és szentségével, de az Isten megengedi, hogy a jók és jámborak kísértést szenvedjenek. Az Isten a kísértést megengedi, hogy próbára tegyen minket. „Isten a kísértéssel tanít, az ördög a kísértéssel félrevezet.” (Szent Ágoston.) „Másképp kísért az Isten, másképen kísért az ördög. Az ördög a kísértéssel tönkre tesz minket, Isten a kísértéssel megkoronáz minket.” (Szent Ambrus.) Győzelem nélkül nincs korona, küzdelem nélkül nincs győzelem; ellenség és kísértés nélkül nincsen küzdelem.” (Szent Ágoston.)

1. „A kísértés önmagában véve még nem rossz. A kísértés, ha legyőzöm, nem árt.” (Müller S. J.) Ne gondold tehát, ha sokszor vannak heves kísértéseid, hogy most már rossz vagy, gyenge vagy. Az Isten a kísértésekkel próbára tesz. „Alázzátok meg tehát magatokat az Isten hatalmas keze alatt, hogy felmagasztaljon titeket a látogatásnak idején, minden aggodalmatokat őreá bízván, mert neki gondja van rátok.” (I Pét. 5, 6—7.) „A tűz a vasat, a kísértés az igaz embert teszi próbára.” (Kempis.) Az Isten próbára tette Ábrahám engedelmességét (I Móz. 22, 1. skk.), Jób és Tóbiás hitét és türelmét.

2. A kísértések idején bő alkalmad nyílik az erények gyakorlására. „Nem nagy dolog, ha valaki akkor ájtatos és buzgó, mikor nem küzd nehézséggel; de ha háborúság idején kitartó, nagy reménye lehet a lelki előmenetelhez.” (Kempis.)

Ha tisztátalanság terén kísértésed volt és küzdesz ellene, kipróbáltabb lesz a tisztaságod. Ha sok kísértésed volt az indulatosság terén és legyőzted, akkor türelmesebb leszel. Ha sokszor voltak hit elleni kísértéseid és legyőzted, akkor mélyebb és erősebb lesz a hited. Ha sokszor csábított az ördög az engedetlenségre és leküzdötted, akkor az engedelmességben növekedtél.

Sziénai Szent Katalin heves kísértések és lelki elhagyatottság után, mikor ismét érezte az Úr közelségét, megkérdezte tőle: „Uram, hol voltál, mikor olyan rettenetes gondolatok gyötörték?” „Szívedben voltam, — hangzott a válasz — leágyom, nem találok örömet a szenvedésben, de örülök akkor, ha látom jóakarodat, hogy értem szívesen, türelemmel, szeretettel szenvedsz. A harc idején a szívedben voltam. Én

erősítettelek az ellenséggel szemben. Te küzdöttél és én pedig a türelmedet tettem próbára."

3. Ha kísértésben küzdesz és győzöl, *növekszik lelkedben a megszentelő kegyelem*. Tehát a kísértésben való győzelem már itt a földön jutalommal jár. Mennyivel inkább az égben, ahol *a küzdőknek az örök élet koronája az osztályrésze*. „Mert nem méltó Istennek boldogító szemléletére, ki Istenért nem szenvedett valamely sanyargatást. Az előző kísértés ugyanis a bekövetkező vigasztalásnak jele szokott lenni. Mert mennyei vigasztalás van ígérve azoknak, kik kísértéseket szenvednek.” „A győzelmesnek — mondja az Úr — enni adok az élet fájáról.” (Titk. Jel. 2, 7.) És a vigasztalást azért kapjuk, hogy a szenvedéseket erősebb lélekkel viseljük. A kísértés pedig azért következik, hogy a jóban el ne bizakodjunk.” (Kempis.) Az Úr Szent Mechtildiszhez így szólt: „Ahány kísértést kegyelemmel legyőzöl, annyi ékkövet illesztesz égi koronádba.” „Annyi koronát kapunk, ahány kísértést legyőzünk. Ki nyer koronát küzdelem nélkül és ki küzd ellenség nélkül?” — mondja Szent Bernát. Szent Brigittának az Úr olyan kísértésekért is jutalmat ígér, melyeket akarata ellenére sem sikerült legyőznie. „Az erőfeszítésekért koronát kapsz.” „In magnis et voluisse sat est”, a nehéz kísértésekben elég a küzdés és akarás.

II. *A kísértés természete*. A lélek a kísértést három oldalról kaphatja: a test, a világ és az ördög részéről. A 3 támadó közül a legerősebb és a legravaszabb a gonoszlélek. Az ördög nem annyira a hatalmával, mint inkább *csalárdságával tudja az embert rászedni*. Szent Ágoston mondása szerint az ördögök fejedelme volt az, aki Krisztus Urunkkal, a legnagyobb bajnokkal szembeszállt a pusztában és minden erejét, tehetségét kimutatta ebben a harcban, hogy ezután tudjuk minden álnokságát. Ebből a bajvivásból tanuljuk meg az ördögi kísértések mesterkedéseit, hogy azokat könnyebben elkerülhessük.

1. Az ördög is, mint a jó hadvezér, a beveendő erőd *sebezhető pontjait* és könnyen támadható részeit repülőivel felderítetteti. Az orvos sem tud addig gyógyítani, míg jól meg nem vizsgálta a beteg állapotát. Az ördög ugyanezt teszi, *kikémleli lelkünk gyenge oldalát*. Megfigyeli, melyik erényben vagy gyenge, melyik a főhibád. Amiben a leggyengébb és

legerőtlenebb vagy, ott támad most már állandóan. Az egyik támadást a másik után intézi lelked erődítménye ellen. Azért írja Szent Gergely: „A szelid természetű embereket nem izgatja bosszúálló gyilkosságra, a fösvényt nem ingerli szerelmeskedésre, mely költséggel jár, a tisztátalanokat nem kísérti pénzgyűjtésre, hanem amire hajlandó az ember az indulatai szerint.” Éppen ezért mindig a lelkednek leggyengébb pontjait védjed a legjobban.

2. *Az ördög mindig megvárja az alkalmas időt és pillanatot is.* Dávid háromszor megölhette volna az őt halálra kereső Sault. De az ördög észrevette, hogy Dávidot érzékisége törbe csalta és az ártatlan Uriás megölésére vitte. Vigyázz, sohase számíts arra, hogy lelked az ördög támadásaival szemben teljesen bebiztosíthattad. Olyan ravasz módon választja ki a pillanatot, hogy észre se veszed. Egyszer előkelő hölgy kereste fel Mayella Szent Gellértet. Elpanaszolta, hogy sokat szenved bizonyos nehéz kísértésektől. Gellért jól ismerte az emberi szívet és nyugodtan azt mondta: „Nagyságos Asszonyom, ön a hibás egyedül. Nem hűséges az Udvozítóhoz. Gondosabban zárja be szívének ajtaját, akkor majd nyugodt lesz.” A hölgy meglepődött. A Szent az elevenére tapintott: veszélyes bűnre vezető alkalom volt, melyre a Szent célzott, amire eddig ügyet sem vetett. Te sem ügyelsz arra, hogy vannak a lelkednek veszélyes pontjai, melyeket az ördög könnyen bevehet.

3. *Az ördög mindig báránybőrbe bújt farkas.* Nem támad nyíltan, hanem alattomosan. Ha rá akar szedni, olyan szép, mint az angyal és a bűnt olyan kellemesnek, édesnek, szépnek festi le. Jól mondja Hugo Viktor: Az ördögnek két neve van, az egyik a sátán, a másik a hazugság. Az ördög nagy-szerűen ért ahhoz, hogy a bűnnek útalatos voltát elrejtse. Azért mondja az arab közmondás: Jobb az oroszlán ordítása, mint a kígyó sziszegése. Az ördög, mint a kígyó közelünkbe csúszik, hízeleg, elbűvöl és csak aztán szúrja lelkünkbe a halálos mérget. Sohase ülj fel a kísértés kellemes voltának. A hízelgő szavak halálos mérget rejtjenek magukban. Olyan az ördög kísértése, mint a mese vasorrú bábájának csodaszép almája, melyet a Hófehérkének adott. Hófehérke nem is sejtette a szép piros almában rejlő halálos mérget. A te hófehér lelked is oly sokszor naív és felül az ördög hízelkedő és

csábító szavainak. Jáva szigetén él egy ravasz poloskafajta. Kellemes, ingerlő folyadékot választ ki magából. A hangyák bódultan rohannak rá és megrészegednek a folyadéktól. A poloska pedig kiszívja életnedvüket. Ugyanígy tesz az ördög a kísértéseknél. Először elbódít, azután öli meg csak a lelket a halálos bűnnel. Légy résen, ne higgy az ördögnek, mert rászed és becsap.

4. Az ördög nem kísért először feltűnő nagy gonoszságra vagy bűnre. Jól tudja, hogy bűnre nem vihet egyszerre. Nem is visz először nagy vétkekre, hanem kis dolgokra csábít. Szép ruhába öltözteti vagy a Szentírás szavának örve alatt nyújtja. Ha el akar vonni a bőjtöléstől, azt mondja, árt az egészségednek. Télen a misemulasztásra avval ámit, hogy a hidegben megfázol, Isten ezt nem kívánja. Este fáradt vagy, azt beszéli: Ne imádkozz, úgyis elalszol rajta. Egyszóval, mint a halász, csalétket tesz a horogra, és a családokkal együtt bekapod a horgot is, a kísértésekkel együtt a halálos bűnt is elköveted. Az Úr Jézussal szemben is alkalmazta ezt a módszert. Először csak azt kívánta, hogy a köveket változtassa kenyérré, csak a harmadik kísértésnél kívánta, hogy leborulva imádj. Tőled sem kívánja, hogy az első szóra szolgálj neki, hanem csak fokozatosan tárja fel előtted a nagy bűnt. Júdás sem lett egyszerre áruló. Kis lopásokkal és hazugságokkal kezdte, végül hajlandó volt a szeretet jelével elárulni Mestereét jelentéktelen értékű 30 ezüstpénzért.

III. A kísértés legyőzése. Ha magad részéről minden eszközt felhasználsz a kísértés elkerülésére, Isten mindig ad elegendő kegyelmet a kísértés legyőzésére és nem engedi meg, hogy erődön felül érjen a kísértés. „Emberi kísértésnél egyéb ne érjen titeket, de hűséges az Isten, és nem fogja megengedni, hogy erőtökön felül szenvedjete kísértést, hanem a kísértéssel együtt a kimenekülést is megadja, hogy elviselhessétek.” (I Kor. 10, 13.) Az Úr belső sugallattal azt mondta Szent Pálnak: „Elég neked az én kegyelmem, mert az erő az erőtlenségben lesz teljessé.” (II Kor. 12, 9.) Ez azt jelenti számodra, hogy Isten ereje, kegyelme a legfényesebben akkor nyilvánul meg, midőn gyenge lelket állandóan győzelemről-győzelemre segíti a kísértések ellen.

1. A kísértés idején a legfontosabb az *Istenbe vetett rendíthetetlen hit és bizalom*. „Aki féli az Urat, azt nem éri baj; megóvja őt Isten a kísértésben és kiragadja a bajból.” (Jéz. Sir. 33, 1.) Ha nagy a hited, te is nyugodtan elmondhatod: Benned bízom, Uram, meg nem szégyenülök. Természetesen nem szabad azt gondolnod, hogy a kísértés legyőzése könnyű dolog. A kísértésekkel megtűzdelt élet nagy akadályverseny, de „a versenyző csak akkor nyer koszorút, ha szabályszerűen versenyzik”. (II Tim. 2, 5.) A versenyző csak akkor nyeri el a babérkoszorút, ha szabályszerűen mindent betartva, minden nehézséget vállalva vesz részt a versenyen. Isten, az igazságos versenybíró figyel, hogy birkózol meg az egyes akadályokkal, az egyes kísértésekkel. Ő jó pontjaidat nem felejtí el. Minden eshetőséget számításba vesz, bízzál benne, ez a legfontosabb a kísértések nehéz harcában.

2. *Imádkozz a kísértés idején*, ahogy Krisztus Urunk megtanította erre az apostolait: „Ne vigy minket a kísértésbe.” A Miatyánk szavaival tehát nem a küzdelemtől vonakodunk, hanem a bukástól, a bűntől félünk. Kérd az Istentől a szükséges kegyelmet a győzelem kivívásához. Fordulj a Szűzanyához és a szentekhez rövid fohászokban. Nagyon üdvös, ha ilyenkor Krisztus Urunk kínszenvedésére gondolsz. Azután gondold az utolsó dolgokra, az utolsó ítéletre és a másvilágra és akkor sohasem vétkezel.

Emmerich Katalin kedves szokást jegyez fel magáról: „Gyermekekoromban kis kereszttel jelöltem meg homlokom, szám, mellem. Úgy gondoltam, ez lelakatozza eszem, szám, szívem és nem megy be rajta a rossz. Csak a kis Jézusnak legyen hozzá kulcsa.” Te is zárd le lakattal az eszed, hogy ne menjen a fejedbe rossz gondolat. Zárd be a szád, hogy ne szóljon rosszszat. Zárd be szíved, hogy ne férkőzzön hozzá az ördög.

3. *A kísértés kezdetén állj ellen*. „Különösen a kísértés kezdetén kell vigyáznunk, mert könnyebben legyőzzük az elenséget, ha szívünk ajtajába belépni sem engedjük, hanem amint zörget, már a küszöbön szembeszállunk vele. Azért monda valaki: idején vedd elejét a bajnak, mert a megrögzött betegség ellen haszontalan a késő orvosság. A lélekben ugyanis kezdetben egyszerű gondolat támad fel; ezt követi az erős

képzelet, a gyönyörködés, a rossz indulat — s a beleegyezés. Így aztán lassankint egészen hozzánk férkőzik a gonosz ellenség, mivel kezdetben nem szegültünk neki ellen. S minél tovább késik valaki az ellenállással, annál inkább erőtlenedik önmagában, az ellenség pedig erősödik vele szemben.” (Kempis.)

Nagyon hosszantartó kísértésben nem tartozunk állandóan küzdeni, elég ha időnkint egy-egy fohással vagy más módon nemtetszésünket, ellenkezésünket, bele nem egyezésünket nyilvánítjuk. (Müller.) Egy alkalommal egy egyiptomi pusztában öreg, jámbor apátot keresett fel egy testvér és ezt panaszolta: „Atyám, állandóan haszontalan gondolatok zavarnak; szemérmetlen képek nyugtalanítanak és gyötörnek. Félek, egy nap majd elveszem.” Az apát kivezette a testvért a szabadba és azt mondta neki: „Terjeszd ki karod és fogd fel a szelet.” „Atyám, ezt nem tudom, válaszolt, ezt senki sem tudja; ez csoda lenne.” „Látod, testvér, — felelt az apát — amint a levegőt és a szelet nem tudod felfogni, ugyanúgy a gonoszlélek kísértéseitől sem szabadulsz meg. A te dolgod, hogy ellenállsz és nem enged magad elbuktatni.”

4. *A kötelességteljesítés, a munka, a tanulás, a komoly elfoglaltság mindig megvéd a kísértéssel szemben.* „A fiatalság és a tétlenség rossz pajtások: az utóbbi elárulja és tönkre teszi az előbbit.” (Szal. Szent Ferenc.)

5. *A közeli bűnalkalmak kerülése is megvéd a kísértéstől.* Ha észrevetted, hogy valamely hely, tárgy, személy, társaság, szórakozás vagy játék könnyen bűnre visz, feltétlenül kerüld azt. „Aki a veszedelmet szereti, elvesz abban.” (Jéz. Sir. 3, 27.) A közeli bűnalkalmat mindenáron kerülnöd kell. „Aki a szurokhoz ér, bemocskolja magát.” (U. o. 13, 1.) „Egyetlen szikrából nagy tűz támad.” (U. o. 11, 34.) „Vehet-e az ember tüzet ölébe úgy, hogy ruhája meg ne égjen? Járhat-e valaki izzó parázson úgy, hogy talpát meg ne perzselje?” (Péld. 6, 27—28.)

Krisztus Urunkat megközelítette az ördög, mennyivel inkább engem, gyenge és gyalgó leányt. Ezentúl nem ijedek meg a kísértéstől, mert ismerem a kísértés célját. A kísértés számomra üdvös próbatétel, jó gyakorlótér az erények számára,

a kísértések legyőzésével lelkemben a megszentelő kegyelem, égben pedig a jutalom növekszik számomra. Ismerem a kísértés természetét is. Az ördögnek nagyon ravasz és pompás haditaktikája van; becsap és rászed hazugságával, lelkem gyenge pontjait támadja, megvárja az alkalmas időt és nem kísért rögtön nagy dologra. A kísértés legyőzését is megtanultam. Három „vé” megszerzi számomra is a kísértés felett való győzelmet, víktóriát: Vigyázok, védekezem, védőpajzsom az imádság! Szívem felé teszem ezt a kis jelvényt és rávésem a három v-ét. Nem felejttem el Krisztus szavait: Vigyázzatok és imádkozzatok, hogy kísértésbe ne essetek. Állandóan fülemben cseng Krisztusom erőyes védekezése a gonosszal szemben: Távozz tőlem, sátán!

A kísértés komoly problémáját hozta vászonra nemrégén a „Kísértés” című magyar film. A darab főhőse a boldog és tiszta családi életet élő törvényszéki bíró, aki a bűnügyekben keresi a bűnösök bukásának az okát. E közben azonban észrevétlenül a kísértések sodró árába kerül bele. A kísértő egy leány, aki bosszút akar állni a bírón testvérének kemény elítélése miatt azzal, hogy észrevétlenül közeledik hozzá. Már-már sikerül a kísértő terve, de ajánlatát a bíró erkölcsi ereje legyőzi. A nő rádöbben, hogy a férfi szerelme csak érzéki tűz, mely alatt ott lappang szerelme hitese felesége és gyermeke iránt.

Aki végignézte a darabot, ráeszmélt a kísértés nagy valóságára. A kísértés tűz, bármely pillanatban a halálos bűn lángjára lobbanhat. A kísértés veszélyes, mert törbe csalja a legtisztább lelkiismeretű embert is.

Vigyázz! Védekezz! Védőpajzsod legyen az imádság a kísértéssel szemben; azért imádkozd el sokszor: „...ne vigy minket a kísértésbe!”

A kísértésben nem vagy egyedül, mert feléd indul Krisztus a harcok tengerén:

Kísértések, harcok tengerén evezünk.

Arcunk veritékes, feltörlik a kezünk...

Rozzant bárkánk mellett örvény nyílik: vágy, gond...

Ezer hullámsírnak ezer szája tátong...

Tüzes zápor zuhog, mennydörgés robajlik,
Szívünk verését is alig halljuk, alig...
Szédülünk, könyörgünk, félünk és reszketünk:
E nehéz órában, Uram, maradj velünk!

Orvénylik a tenger... Fekete az égbolt...
Se égen, se földön bátorító fényfolt,
Dermedt rémülettel végóránkra várunk,
Nehezen lélekszünk!... megszűkül a vállunk...
Agyunk tébolyodik! Megbotlik az eszünk:
Uram! Ments meg minket!... Süllyedünk! Elveszünk!...

S mikor égen, földön meghal minden remény,
Felém indul Krisztus a harcok tengerén...
(Korompay Viola.)

INKÁBB A HALÁL, MINT A SZENNYFOLT.

„Az Isten nem tisztátalanságra hívott meg minket, hanem szentségre.” (I Tessz. 4, 7.)

(Nagybőjt II. vasárnapja.)

„Testvérek, kérünk és intünk titeket az Úr Jézusban, amint tőlünk tanultátok, miképen kell élnetek és az Isten kedvében járnotok, úgy éljete is, hogy az előhaladástok mind nagyobb legyen. Hiszen ismeritek a parancsokat, melyeket nektek adtam az Úr Jézus által. Az Isten akarata tudniillik ez: a ti megszentelődésetek, hogy megtartóztassátok magatokat a paráznaságtól (I Tessz. 4, 1—3), mert az Isten nem tisztátalanságra hívott meg minket, hanem szentségre.” (U. o. 4, 7.) Az az Isten akarata, hogy szentek legyünk. A szentségek és más kegyelemeszközök arra szolgálnak, hogy megszenteljenek minket. Mit jelent szentnek lenni? Annyit jelent, hogy megvan bennünk az isten-gyermekség kegyelme és részesülünk Krisztus isteni életében. Bár a szentségünk Istentől van, mégis nekünk is kell egyengetni a megszentelődésünk útját. A szentség útját egyengeti Szent Pál tanítása szerint a tisztaság. Annak a léleknek, melyet Isten

megszentelni kíván, tisztán és szemérmesen kell élnie; a tisztátalanság szétrombolja a szentséget. (Parsch.)

Éppen ezért Szent Pál a legkeményebb szavakkal ostorozza a tisztátalanságot: „Paráznság és semmiféle tisztátalanság szóba se jöjjön köztetek, amikép szentekhez illik. Hasonlóképpen ocsmányság sem, sem pedig ostoba vagy kétértelmű beszéd, ami illetlen... Mert értsétek meg és jegyezzétek meg magatoknak, hogy paráznának vagy tisztátalannak... nincs öröksége Krisztus és Isten országában.” (Efez. 5, 3—5.) Ezek a szavak félremagyarázhatatlanok. Értsd meg belőle, hogy ki kell irtanod lelkedből minden tisztátalanságot (Kol. 3, 5.), mert Isten nem a tisztátalanságra hívott meg, hanem szentségre (I Tessz. 4, 7.) és az Úr a tisztaszívút kedveli. (Péld. 22, 11.)

A tavasz első hírnöke is a kedves fehér hóvirág. A lilium is azért bájos, mert ragyogó, fehér és illatos. Egy leány lelke is akkor a legszebb, ha hófehéren és ártatlanul ragyog. A kis gyermek szemében az ártatlan, hófehér lelket látjuk meg és ezt szeretjük benne. Az Úr Jézus a tisztaszívűeknek ígérte meg az Isten látását. (Mt. 5, 8.) Természetesen ezt a fehér és tiszta lelkületet nem könnyű megszerezni, megtartani, megóvni, hanem ezért bizony sokat kell küzdened és imádkoznod. A tisztaság minden leánynak a legdrágább kincse és ékessége. Azért *1. óvjad tisztaságodat, 2. küzdj a tisztaságodért, 3. imádkozz a tisztaságodért.*

I. Óvjad a tisztaságodat. Te nagyon jól tudod, a fehér ruha a legkényesebb. A legkisebb folt is meglátszik rajta. Amennyire szép a tiszta fehér ruha, annyira visszataszító a szennyes és foltos fehér ruha. Így a lélek tisztaságával csak addig szép, míg nem szennyes és foltos. Óvd meg tehát lelked minden szennytől és folttól.

Egy hadviselő breton király egy alkalommal csapatai és egy sáros patak között hófehér állatot pillantott meg. A kis állat a patak mentén le és fel futkosott, mikor azonban a sáros patakhoz közeledett, szorongó jajgatással visszarettent. A király azt hitte, hogy a kis állat megsebesült. Az egyik tisztje észrevette a király tűnődését és megmagyarázta neki a dolgot: „Királyom, ez a kis állat egy hermelin. Nem sebesült meg, hanem az okoz neki fájdalmat, hogy nem tud a patakon a nélkül átkelni, hogy kis bundáját be ne szennyezze. A hermelin inkább

választja a halált, mint a legkisebb szennyfoltot." A király ekkor kissé közelebb lépett az állatkához. Ez nagyon megrettent és látta, hogy vagy a sáros patak vagy a halál között kell választania. Inkább választotta a biztos halált és a király lábai elé ugrott. A király felemelte a kis állatot és megtörölte lábait. Így ismét hófehér lett. A király ennek emlékére hadilobogójára hermelint hímeztetett evvel a felírással: „Inkább a halál, mint a szennyfolt."

Ó, bárcsak ezt hímeznéd te is tisztaságod védőpajzsára. „*Inkább a halál, mint a szennyfolt.*" Bátor és fenséges jelszó. Óvd lelked gyönyörű szép hófehér hermelinjét minden tisztátalan gondolattól, vágytól, tekintettől és legfőképpen cselekedettől. Hány leány odadobta magát már az ördögnek egy percnyi múlt öröméért és félperces örömekért képes volt egészségét, tisztaságát elveszteni. Soha semmi kincsért ne tedd ki veszélynek tisztaságodat. Ma ezer veszély fenyegeti azt. Az utcán a sok piszkos plakát, kirakat, hirdetés; a moziban a sok mocskos darab; az érzékiséget felkorbácsoló szerelmi jelenségek; a ruhátlanságot dicsőítő divat és öltözködés; a fürdők és strandok meztelenséget ajánló kultusza. A szindarabok sok kétértelmű és sikamlós tréfája és megjegyzése; a regények szeméremszértő és jóízű bántó leírásai; a modern zene és tánc vérlázító bujasága és aljassága; a társadalmi élet lezüllöttsége; a rossz barátnők és a kétes erkölcsű lovagok sok szemtelensége és ízléstelensége; ezek mind-mind, szinte az egész világ azt akarja veled elhitetni, hogy nem érdemes tisztaságodat védeni és érte az oltárig, majd pedig a házaseletben a sírig küzdeni. Ó, a modern kor szörnyű eretneksége: ki akarja irtani és pusztítani az ártatlan és tiszta lelkeket a földről. A tisztaság képvisel azonban a földön ma is minden idealizmust, heroizmust, állhatatosságot és boldogságot. Tisztaság nélkül nem lesz boldog a jövőző házaseleted, a házaseletre a legszentebb készület a tisztán megőrzött ifjúság. Tiszta ifjúság nélkül nincs tiszta házaselet, tiszta házaselet nélkül nincs erős és egészséges nemzet és társadalom. „Minden ország támasza és talpköve a tiszta erkölcs, mely ha megdől, Róma elvész, s rabigába görnyed" — mondja a nagy magyar költő, Berzsenyi Dániel. Sajnos, a mai időkben mindenütt mint a prédára éhes oroszlán tör a lelkedre a tisztátalanság a maga körmöfont

ravaszágával. Az ördög nagyszerűen ért ahhoz, hogyan kell megközelíteni a tapasztalatlan és ártatlan lelkeket.

Mivel ennyi veszély fenyeget, tedd meg az *óvóintézkedéseket*. Elsősorban tartsd testedet fegyelmezetten és erősen. Mértékletes evéssel és ivással; szemérmes öltözködéssel; józan testápolással, melynek nem a manikűr és az ondolás a lényege, hanem a testi tisztaság. Egy leánynak a testi tisztaságra kettőzötten keli ügyelnie, inkább menj el fürdőbe vagy uszodába, mint a moziba vagy cukrászdába.

Nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy az érzékiség ellen milyen fontos orvosság az önmegtagadás, a lemondás. „A testet ne tartsuk gyengén, hanem a fát szedjük el, ha a tüzet el akarjuk oltani. Ostor és zabola kell ahhoz, hogy a testet megzabolázzuk, és ellenségünknek adunk fegyvert, ha kedvére tartjuk a testet. Azért Szent Pállal sanyargassuk és ostorozzuk azt.” (Pázmány.)

Nagyon fontos továbbá, hogy az érzékeidet fékezzed. Ezek olyanok, mint a kapu, melyen keresztül besétál a kísértés és a bűn. Fékezd mindig a szemedet. Ne nézegesd sokat magadat a tükörben: hiúság és beképzeltség könnyen vihet a bűnre. Aki szemét nem fékezi, ha tisztán marad is a teste, parázna lehet a lelke. (V. ö. Mt. 5, 28.) Ha szemedet fékezed az utcán, nagyon sokszor kíméled meg a lelkedet a kísértéstől. Igaz az a mondás: amit nem szabad kívánni, nem szabad szemlélni.

Azután *légy fegyelmezett és tartózkodó a fiúk és férfiak társaságában*. Nincs szerencsés természete annak a lánynak, aki nagyon könnyen és hamar felmelegszik a férfiak társaságában. Légy komoly és okos a társalgásban, a fiúkkal való érintkezésben, a táncolásban, a szórakozásban. Sohase játsszál könnyelműen a kísértéssel: csókolódzás, karonfogás, ölelés tűz, mellyel semmi körülmények között nem szabad játszanod. A kacér viselkedés, kacsingatás sok leánynak mocskolta már be a tiszta lelkét. Különösen akkor vigyázz, ha véletlenül fiúval egyedül vagy, követeld meg tőle, hogy lovagod legyen, aki a lelked tisztaságát is megvédi a támadásokkal szemben. Egyébként kerüld a fiúkkal való egyedüllétet: főleg moziban, színházban, szórakozóhelyen. Sohase sétálj korzón férfiakkal este. Nem mehetsz el szülői felügyelet nélkül este semmi

körülmények között sem. Ha este valahonnan egyedül kell hazamenned, gondoskodj mindig előre családoból kíséroról.

II. Küzdj a tisztaságodért. Győzni csak az tud, aki harcol. A tisztaságodért sok küzdelmet és harcot kell megvívnod. A tested, a világ, a gonoszlélek szinte állandó harcot hirdet a tisztaságod ellen. Éppen ezért szüntelenül, megállás nélkül kell védened a tisztaságodat. Ha a védők egy pillanatra is beszüntetik a tüzelést vagy egy pillanatra ellankad a harci kedvük, végük van, mert az ellenségnek elég egy perc, hogy az áttörhetetlennek hitt frontot felmorzsolja.

1. Még a szentek is a legádázabb harcot folytatták a tisztaságukért és testük indulatainak legyőzésére. Szent Benedeket olyan heves kísértés kínoztta, hogy mezítelenre vetkőzött és tövises, csalános bokrok között addig hevert, míg egész teste vérben úszott és így testi sebeivel orvosolta belső indulatait.

Szent Ferencnek megtérése után a testében még az érzékség tüze égett. Azért el akarta oltani ezt a belső tüzet: tél lévén, sok havat gyűjtött egybe és mezítelenül befeküdt és így fagyos testének hidegségével eloltotta teste érzéki melegét.

Szent Bernát télen fagyos vízbe ugrott, mihelyt testi indulatok gyulladozását érezte és torkig vízben ült, míg testének rendetlen indulatait meg nem fékezte. Szent Makárius hat hónapig ruhátlanul, szűnyogok sokasága között maradt, hogy testének indulatait kiszívják a férgek.

Szent Brigittát nagyon sokan szerették és kezét megkérték, ezért sokáig buzgó imában könyörgött Istenhez, hogy rútítsa el, hogy ne nézzen rá senki sem. Isten meghallgatta kérését, egyik szemére megvakult és rút kelés lett a helyén.

2. Kortonai Szent Margit keservesen tapasztalta meg, mily messzire sodorhatják a hús és vér a lelket. Ezért megtérése után szabadulni akart a testnek minden kötelékétől és azt mondta: „A testem és lelkem között élethalálharcnak kell dúlnia a végsőkig, és nem köthetek fegyverszünetet testemmel.” Ettől fogva sok éven át csak kenyéren és vizen élt s egy kevés mandulát evett hozzá és e mellett mindennap délutánig nem evett. Ezenfelül kiirtotta a múlt minden emlékét. Számára mindennek meg kellett halnia s ebben a megsemmisítő hadműveletben olyan messzire ment, hogy nem evett friss fűgét, mert az kedvesére emlékeztette.

Te se köss testeddel fegyverszűnetet, hanem folytasd a sírig az élethalálharcot tested ellen. Sohase fáradj bele a küzdelembe. Csak küzdőnek jár a pálma, csak az éri el a célt, aki a végsőkig küzd. Sohase mondd, nem bírom tovább vagy olyan heves kísértés gyötör, hogy lehetetlen ellenállnom.

Dr. Ringseis orvos, müncheni egyetemi tanár elkísérte Bajor Lajos trónörökösöt Nápolyba. Ott bálon vettek részt. Másnap az egyik udvari ember beszélgetés közben mondta: „Teljesen lehetetlen ilyen kísértésnek ellenállni.” Dr. Ringseis kijavította: „Nem lehetetlen, hanem nehéz; majd így folytatta: — uram, az orvostudományokat Bécsben és Münchenben végeztem, Párizsban pedig befejeztem. Alkalmam a bűnre éppen elég volt és megvallom őszintén, kísértésem is. De Isten a tanúm, még ma is tiszta lellekkel állhatok elébe. Lehetetlen nincsen.” Tudom, a mai leányoknak áldozatos lellekkel kell megküzdeniök a tisztaságukért. Ma megkétszereződött a bűnalkalmak száma. Ennek ellenére nincs az a kísértés, amit Isten segítségével ne tudnál legyőzni.

3. Nagyon jól meg kell jegyezned, a kísértés még nem bűn. Ha tisztaságod ellen kísértéseid vannak, akkor még nem követtél el bűnt. A kísértésből csak akkor lesz bűn, ha az tetszik neked, ha örülsz neki, ha beleegyeztél vagy tudatosan, szándékkal, készakarva foglalkoztál vele. Tehát minden a beleegyezésen múlik. Amit az érzékeid akaratlanul nyujtanak, az még nem jelent beleegyezést. Amíg az akarat bevehetetlen marad, addig nem követtél el bűnt, bármennyire is forrong a tested.

Tisztátalan gondolatok és vágyak szoktak sok kísértést okozni. Ezeknek leküzdésére Szalézi Szent Ferenc jótanácsot ad. Ha egy kutya az utcán rád ugat, ne ijedj meg! Ne fordulj hátra! Ne törődj vele, elhallgat magától, ha belefárad az ugatásba. Rosszul teszed, ha kiáltozással vagy fenyegetéssel akarod megfélemlíteni. Annál jobban ugat. Menj tovább, tégy úgy, mintha ott sem lenne! Tégy így a kísértő gondolattal, ne törődj vele! Minél jobban ki szeretnédné verni a fejedből, annál jobban nyugtalanít. Ha másképen nem megy, menekülj el a kísértés elől a munkához, a tanuláshoz, valami érdekes és izgalmas elfoglaltsághoz, olyanhoz, ami rendes körülmények

között érdekelni szokott! Itt valóban áll a közmondás: Szégyen a futás, de hasznos.

4. *A kísértéssel szemben légy mindig résen*, az ördög nem alszik. Légy készen mindig az ördög támadására. Fékezd és vigyázz szemedre, szádra, szívedre. Bizalmas ne légy soha férfiakkal szemben, bizalmadat annak számára tartogasd, akivel az oltár előtt örök hűséget esküdsz. Ne légy soha könnyelmű és ne pályázz a fiúk előtt népszerűsége, mert ennek szomorú bérére szokott lenni. Egyetlen bál, egyetlen csók vagy flört elveszítheti tisztaságodat. Sok fiatal leány vesztette már el tisztaságát egy könnyelmű percben, amit aztán egész életében siratott.

Olyan boldogan olvastam egy volt nagydiákom levelét: „Igaza volt tisztelendő úrnak, mert lehet teljesen tiszta életet élni, egész könnyen és most már nekem nem kerül nagy fáradtságba Krisztus katonájának lenni. Csak az első hét volt nehéz, most már nem félek a jövőtől, mert véglegesen győztem. Szeretném megmondani a fiúknak, hogy gyáva ember az és nem érdemli meg az életet, aki nem tud tisztán élni. Ez az igazi élet és ebben rejlik a legnagyobb öröm, mikor tudja az ember, hogy tud uralkodni saját magán.”

III. *Imádkozz tisztaságodért*. Ne elégedj meg azzal, hogy véded a tisztaságodat és küzdesz érte, hanem imádkozz is érte nagyon sokat. Csakis mindennapos imával tarthatod meg lelkedet hófehéren. Krisztus Urunk figyelmeztette erre apostolait: „Éber legyenek és imádkozzatok, hogy kísértésbe ne essetek. A lélek ugyan kész, de a test gyenge.” (Mt. 26, 41.)

1. Megrendítő sorokat olvastam Rachmanova, híres orosz író nő regényében. Ezt a vallomást teszi Elene Goanov-nak: „A szüzességet mindig valami virágnak tartottam és nem értettem a férfiakat, akik ezt a virágot le akarják tépni, hogy aztán elhajítsák. A magam részéről a mai napig sem tudok egy virágot sem leszakítani, a világ minden kincséért sem. De sohasem mulasztottam el a Szűzanya védelmét kérni. Nem fogja elhinni és mégis így volt. Mindennapos ima a Szűzanyához, hogy egy tizenhárom éves leánykát megóvjon a végső veszedelemtől, mert az nem tud segíteni magán másként.” Imádkozz te is mindennap a tisztaságos Anyához, a Boldogságos Szűz Máriához egyetlen Udvozlégyet. Ő mindig betakarja

majd lelked a kísértések nehéz tüzeiben. Imádkozz a Zsoltárossal: „Moss meg engem tisztára vétkeimtől, tisztíts meg engem bűnömtől. Hints meg engem izsóppal, hogy tiszta legyek, moss meg engem, hogy hónál fehérebb legyek. Tiszta szívet teremts belém, Isten, s újítsd meg az igaz lelket bensőmben!” (Zsolt. 50, 5. 9. 12.)

2. Ó, bárcsak sohase feledkeznél meg lelked tisztaságáról és eszedbe jutna, hogy milyen nagy szükséged van Isten kegyelmére, hogy ezt megőrizd. Egy hölgy mesélte: „Gyóntató-atyámat 16 éves koromban nagyon unalmas embernek tartottam. Minden gyónásban csak ennyit mondott: „Gyermekeim, imádkozz három Udvözlégyet, hogy megőrizhesd ártatlanságodat.” Ez ugyan nekem sok volt, de elmondtam, mert mindig megkérdezte. Így aztán szokásommá lett mindennap a három Udvözlégy a tisztaságomért. De nem hiába! Isten Anyja megőrzött tisztán ifjúságomon keresztül minden veszedelemtől.” Csak egy Udvözlégyet mondj el mindennap. Hálás leszel érte, ha egész életeden át lelkedet tisztán megőrzöd. Ne feledkezz meg soha Krisztus Urunk ígéretéről, hogy a tisztaszívűek meglátják az Istent. Tisztaságodon keresztül biztosan eljuthatsz Isten boldogító látására.

3. A *legdrágább és legszentebb eszköz tisztaságod megvédéséhez* az Úr Jézus szent teste és vére az Oltáriszentségben: „Hiszen a gabona választott ifjakat s a bor szűzeket nevel.” (Zak. 9, 17.) Az Oltáriszentség a legjobb orvosság testünk rendetlen indulatainak legyőzésére és a tisztaság megőrzésére. Hihetetlen erőforrás a kísértések nehéz küzdelmében. A gyakori szentáldozás szinte kielégíti a testedből a salakot és mérhetetlen sok kegyelmet nyersz a tiszta élethez. Az Oltáriszentségből kihajtott tisztaság egyesít bennünket Istennel. A tiszta lelkű leány a tisztaságban sok örömet és szépséget talál, ha azt az Isten maga alakította ki benne.

A tisztaság a lelked legdrágább és legféltettebb kincse. Védjed, óvjad tisztaságodat, küzdj, imádkozz érte. Tedd magadévá Berchmans Szent János programját: „Állandóan irtózom és elfordulok a legkisebb tökéletlenségtől is, amelytől tisztaságomat sérelem érheti. Ilyen: a hajlam az ingyenségre, a szemek szerénységére itthon és a házon kívül, a tétlenség és a szomorúság.” Jelszavai közé tartozott: „Ha Máriának és

a Társaságának gyermeke akarsz lenni, légy féltékeny a tisztaságra." Ha a Szűzanya gyermeke, ha Isten gyermeke akarsz lenni, légy féltékeny a tisztaságodra! Ha szent akarsz lenni, légy tiszta, mert Isten nem a tisztátalanságra hívott meg, hanem a szentségre! A szív tisztasága nyitja ki a lélek szemét, mely Istent szemléli. (Szent Kasszián.)

AZ ÚJ ÉLETKEZDÉS.

„Mikor a tisztátalan lélek kimegy az emberből... odamenvén kisöpörve találja azt és felékesítve.” (Lk. 11, 24—25.)

(Nagybőjt III. vasárnapja.)

A bűnös emberek az ördögnek mint erős fegyveresnek hatalmában vannak, amint Szent Pál mondja, az ördögnek adattak. (I Kor. 5, 5.) A bűnös emberek nemcsak rabjai az ördögnek, hanem fiai is, akik „ha Isten töredelmet ad nekik, magukhoz térnek az ördög kelepccéjéből, ki őket fogva tartja a maga kedvére”. (II Tim. 2, 26.) Az Úr Jézus sokszor kiűzte az ördögöt a megszállottakból. Egy szavára: „Menj ki tisztátalan lélek az emberből! (Mk. 5, 8.) A tisztátalan lélek kimegy az emberből és odamenvén kisöpörve találja azt és felékesítve.” (Lk. 11, 24—25.) Ugyanezt a hatást fejti ki lelkünkben a szentgyónás: kiűzi lelkünkbelől az ördögöt, kisöpri belőle a tisztátalan szellemet, majd pedig felékesíti a megszentelő kegyelem szépségével. A húsvéti időben, mikor az Egyház parancsa szerint minden katolikus embernek ki kell a lelkéből űznie az ördögöt, hasznos és üdvös lesz, ha a bűnbánat szentségéről, a gyónásról hallunk. Fontold meg: 1. a gyónás fogalmát, 2. a jó gyónás kellékeit, 3. a gyónás áldásait.

1. Mi a gyónás? „A gyónás a személyes bűnök megvallása a töredelem szentségében nyerendő feloldozás végett.” (Schütz.) A gyónás bűnbevallás. Gyónásodnak az a célja, hogy elfordulj a bűntől és visszatérj az Istenhez. A szentgyónásnak az értékét a legtöbb katolikus ember nem ismeri, pedig a lelki előrehaladás szempontjából is mérhetetlen értékű.

„Kinek-kinek önmagán kell a gyónás áldását tapasztalnia, hogy ennek a becsét értékelni tudja. Annak feltárása, ami a lelket a legbelsejében illeti és a lelkiismeretet leginkább terheli, oly csodálatosan felszabadító és tisztító hatást fejt ki bennünk, melyet csak a hitből fakadó imával lehet valamilyen módon összemérnünk. Gyónás és ima a lélek kiöntése, mely nyugalmat, világosságot, meleget és életet hoz.” (Heiler.)

A múlt század nagy magyar regényírója, Jókai Mór protestáns létére a gyónást magasztos és vigaszos intézménynek tartja.

Goethe pedig azt mondja: A fülgyónást nem lett volna szabad az emberektől elvenni.

Rachmanova orosz regényírónő a következő vallomást teszi: „Nálatok katolikusoknál van egy csodálatos dolog, a fülbegyónás: minden emberben megvan az az ösztön, hogy meggyónjon. De kihez forduljon? Azokhoz, akik legközelebb állnak hozzá? Azok rendszerint az utolsók, akiknek gyónni szeretne az ember, legszívesebben olyan valakinek gyónik, akit csak egyszer lát életében.”

Henry Hallam angol történész (1859) a gyónásról így nyilatkozik: „A katolikus Egyház fegyelmének éltető ereje a gyóntatószékben található meg, mely a legtöbb jónak a forrása. Itt őrizték meg a kulcsokat, itt ég a lámpa, melynek fénye a keresztény élet minden vonatkozását besugározza.”

Ha ezeket a magasztaló szavakat hallod, önkénytelenül arra kell gondolnod, bizony, eddig nem becsülte meg eléggé a gyónás értékét. Kétségtelen, a gyónás olyan lelket felemelő és irányító intézmény, melyet nem ember, hanem egyedül csak az Isten alapított. Sokan nem szeretnek gyónni, mert még sohasem gyóntak talán jól és eredményesen. Az igaz, hogy a gyónásnak nemcsak vigaszos, hanem fájdalmas arca is van. Önmagunknak vádolása, a bűnök beismerése nem könnyű dolog. „De a gyónás nem a lelkiismeret zsarnoksága, hanem a lelkiismeretet megszabadítja a bűn zsarnokságától.” (Faullhaber kardinális.)

A gyónás tökéletes *lelki fürdő*. Talán nem való a lélek fürdőjét a test fürdőjéhez hasonlítani, de az összehasonlítás nem fogja a gyónás fenségét érinteni. Bizonyára résztvettél már hosszú, fáradságos kirándulásokon, mikor melegben és

porban sokat kellett izzadnod és gyötrődnöd. Ilyenkor a meleg fürdő után új embernek érzed magad, megkönnyebbülsz, tiszta leszel. Ugyanez a gyónás: újjáéledés, újjászületés. Új lelki ember lesz belőled. Nem érzed már a kemény élet porát és fáradságát, melyet a bűn okozott, hanem felfrissülve, élénken, új erővel nézel szembe az új nehézségeknek, az élet új, nagy hegymászásainak. Ezt a lélekmegújulást az Apostol így fejezi ki: „Vetkőzzetek ki a régi emberből és cselekedeteiből, s öltözzetek fel abba az újba, aki megújult a Teremtője kép-másának megfelelő ismeretre...” (Kol. 3, 9—10.)

A gyónás *nagytakarítás*. „Megsemmisítem Babilon nevét és maradékát (a bűnt a Próféta a bűnös Babilonnal személyesíti meg) és seprővel elsöpröm és megsemmisítem.” (Iz. 14, 22—23.) A gyónás minden szennyet, piszkot és szemetet kiszöpör a lelkekből. A jól végzett gyónás többet ér, mint a nagytakarítás, mely csak emberi munka, de a gyónásban maga Isten végzi a seprést a bűnök eltörlésével. Ugye jól érzed magadat a kitakarított szobában? Ennél sokkal jobb a lelked kitakarított szobájában lenned. Ennek a szobának a levegője üde és kellemes.

A gyónás a *lelki sebek feltárása*, lelki sebkifakadás. Szent Ágoston a szentgyónás hatásairól így ír: „Szomorú vagy gyónás előtt? Gyónás után ujjongj, már gyógyulsz. Lelkiismereted elgennyesedett, a kelevény dagadt... Ismerd fel az orvos kezét, gyónjál meg, fakadjon fel a gyónásban a kelevény és folyjon ki a genny.” Ez azt mutatja, hogy a gyónás nagyon sokszor bizony nagyon fájdalmas orvosi gyógykezeléssel jár. Egyrészt fájdalmas az ilyen gennyes sebet kivágni, másrészt hosszú kezelés szükséges a vágás behegesztésére. A gyónásban a pap bizony sokszor mélyen belevág a lelki sebekbe, hogy azt végérvényesen eltávolítsa és talán sokáig kell a gennyes lelki sebeket nyomogatnia, hogy a lelki seb teljesen kitisztuljon és meggyógyuljon. De amint szívesen odanyújtod beteg testrészed az orvosnak, éppen olyan szívesen kell a lelkedet is gyógykezeltetned.

A gyónás a *lelki rabláncoktól való szabadulás*. A toledói Szent János-templomban sok lánc függ felakasztva. Azoknak a régi keresztényeknek rabláncai, akiket a szaracénok kínos rabságából szabadítottak ki. Ha minden gyóntatószék fölé oda-

akaszthatnók azt a temérdek ördögi rabláncot, mellyel a bűn a lelket leláncolta, akkor a gyóntatószékeket nem láthatnók a láncok tömegétől. Igen, a lelkedet az ördög rabláncokkal magához kötötte. Végtelen nagy boldogság e láncok lehullásának csörgését hallanod. (Langbehn.) Bizonyára már te is sokszor érezted ezeknek a mázsás rabláncoknak lehullását és megoldódását.

A gyónás új életkezdés, megjavulás és megtérés. Micsoda boldog elhatározások kelnek annak a rabnak a lelkében, aki csak az imént szabadult meg a börtönből. Mikor kilép a börtönből, nem hisz a szemének, hogy napvilágon van, hogy szabad és már nincs bent a börtön sötét zárkájában. Ezeket a gondolatokat egész megrendítő módon szemléltette az „Életre ítélték” című magyar film. A hős elhatározza, hogy új életet kezd, nem törődik az emberek szóbeszédével, hanem teljesen új utakon indul el az életbe, megmutatja az egész világnak: jobb ember lett, megtért, megváltozott, megjavult. Szinte maga sem akarja elhinni, hogy ezt meg tudja tenni. A gyónásban is új ember lesz belőled. Nem törödsz az emberekkel, hanem megmutatod, hogy a bűnt teljesen elhagytad és kegyelmi életet élsz. „Megvallottam előtted bűnömet, gonoszságomat el nem rejtettem. Elhatároztam: megvallom magam ellen hűtlenséget az Úrnak, és te vétkem gonoszságát megbocsátottad.” (Zsolt. 31, 5.)

Krisztus Urunk téged is szívesen vár és sohasem utasít vissza. Gondolj a bűnös Mária Magdolnára, a házasságtörő asszonyra, a kánaáni asszonyra. „Mondom nektek, hogy oly nagy öröm leszen a mennyben egy megtérő bűnösön, mint kilencvenkilenc igazon, kiknek nincs szükségük bűnbánatra.” (Lk. 15, 6—7.) Krisztus Urunk magára magyarázta Izaiás próféta szavait is: „Az Úr Lelke énrajtam, azért kent fel engem; elküldött engem örömhírt vinni a szegényeknek, meggyógyítani a töredelmes szívűeket.” (Lk. 4, 18.) Az Úr Jézus gyönyörű szép példabeszédekben szemléltette az Isten irgalmasságát, kegyelmét és szeretetét a megtérő bűnösrel szemben. Az elveszett juhról, az elveszett drachmáról, a tékozló fiúról azért szólott, hogy legyen hite, bizalma a bűnös embereknek.” Az Emberfia üdvözíteni jött azt, ami elveszett vala.” (Mt. 18, 11.) Mikor a farizeusok a tanítványok szemére vetették, hogy a

bűnösökkel étkezik, Krisztus azt mondta: „Nem szükséges az orvos az egészségeseknek, hanem a betegeknek.” (Mt. 9, 12.)

II. A jó gyónás kellékei. „Nincs még egy szentség, amelyben a kiszolgáltató s felvevő emberi közreműködésétől annyi függne, mint a bűnbánat szentségében.” (Tóth Tihamér.) Kétségtelen, a gyónó közreműködése nagyon fontos. Az Egyház bűnbocsátó tevékenysége bírósági ténykedés, mégis a gyónási bíraskodás lelki törvényszék. A töredelem ítélőszéke lényegesen kegyelmi bíróság, addig szorgalmazza és folytatja a tárgyalást és a perújítást, míg felmentő ítéletet nem tud hozni. A vádlottnak önkéntes, töredelmes bevallását kívánja. A bűnös vádlott, vádló és tanú egyszemélyben. (Schütz.) Mivel ezen a lelki törvényszéken a bűnös egyszemélyben vádlott, vádló és tanú, nagyon sok függ egyéni közreműködésétől, elsősorban tanúvallomásától. Itt a vádlott érdeke az önkéntes és őszinte tanúvallomás, továbbá a bűntény tökéletes megbánása és a jövőre vonatkozó erős elhatározása és a felmentő ítélet ellene bizonyos fokú elégtételadás.

A lelki törvényszéki tárgyalás előtt a vádlott első kötelessége a *komoly lelkiismeretvizsgálás*. Képzeld magad a vádlott szerepében és akkor bizonyos, hogy nem elégszel meg a hibák, bűnök felsorolásával, hanem keresed azoknak mélyebb okát. Ne megszokott szólamokat hadarj el a gyónásnál, ne lelki tükörből készülj, hanem önállóan végezd a lelkiismeretvizsgálást. Így bűnbevallásod egyéni szint kap és a papbíró jobban megítélheti bűnöd súlyát és fajtát. A bűnöknél keresd mindig azoknak okát, indítékát, forrását. Miért követtem el: hanyagságból, feledékenységből, lustaságból, torkosságból. Ebből egyúttal könnyen rájöhetsz főhibádra, ami a lelki élet szempontjából nagyon fontos. Tehát akkor gyónsz jól, ha így végezd gyónásodat: Misét mulasztottam hanyagságból egyszer, misét mulasztottam egyszer, mert kiránduláson voltam, mert lusta voltam, mert elaludtam. Pénteken húst ettem egyszer torkosságból, mert társaságban szégyeltem megvallani, hogy katolikus vagyok; mert nem volt mást ennem, mert szüleim kényszerítettek. Kötelességemet nem teljesítettem, mert hanyag voltam, mert moziba mentem, mert korzóztam. Soha-se felejtőd el a halálos bűnöknél a bűnök számát és okát megmondani. A bocsánatos bűnöknél fölösleges megmondanod

az esetek számát. Például szüleimnek nem engedelmeskedtem tízszer, torkoskodtam hússzor, nem imádkoztam evés előtt és után ötször. Nagyon sok leány azonban nem gyónja meg az ilyen bűnöket: iskolában készítettem el a házfeladatot; dolgozatomat máséről néztem le; sügtam, fecsegtam; sokat jártam rossz mozidarabokra; korzóztam, a helyett, hogy délutáni órára mentem volna; dohányoztam szüleim akaratára ellenére; szeszélyes, kiállhatatlan voltam; másokat bosszantottam; szüleim és tanárain tanácsát nem követtem; sokszor kitettem lelkemet közeli bűnveszélynek; fiúkkal szemben bizalmaskodó voltam; nekik olyant is megengedtem, amit úrleány nem engedhetett volna meg lelkiismeretfurdalás nélkül.

A lelkiismeretvizsgálást mindig végezd komolyan és becsületesen. A jó lelkiismeretvizsgálás az önismeret legjobb iskolája: önvizsgálat, önellenőrzés, számvetés, mérlegkészítés. A lelkiismeretvizsgálás az élet rohanó forgatagában egy pillanatra való nyugodt megállás és önbírálat.

A lelki törvényszéki tárgyalás előtt a vádlott másik fontos feladata a bűnök *tökéletes megbánása*. Régi mondás: bánat nélkül nincs bocsánat. A bánat nem érzelem, hanem sokkal inkább elhatározás. Bánatod akkor van, ha lelkednek fáj, hogy vétkeztél és ígéred, hogy többé nem vétkezel. A bánat legelső követelménye a tökéletes szeretet. „A szeretet hosszú életet felszámol; Jézus nem nézi az időt, ő az örökkévalóság Királya, ő csak a szeretetet nézi” — mondja Kis Szent Teréz. A tökéletes bánatot az Isten jósága iránt érzett legbensőbb szeretettel tudjuk legjobban fémjelezni. „Ez a bánat már maga ajándék. Ha az ember bánattal közeledik az Istenhez, az élő Isten a lelkében van és a bánat kegyelmével ajándékozta meg.” (Guardini.) Sajnos, nagyon sok ember gyónik, mégis kevés ember tér meg. Ez igen világos. Nagyon kevesen gyónnak a szívnek igazi bánatkönnyeivel. Pedig egy könnycsepp elég ahhoz, hogy az ég kegyelmét megtaláljuk. (Lacordaire.) A könnyön természetesen a szív igazi megtörődését értjük. Egy régi bájos legenda beszéli el, hogy az angyalok a próbatétel alkalmával két pártra szakadtak. Az egyik angyal nem vallott színt. Így gondolkodott magában: „Megvárom, melyik párt győz és a mellé állok.” Isten avval büntette meg őt, hogy nem mehetett addig be a mennyországba, míg a föld legértékesebb

kincsét fel nem vitte oda. Búsan kereste fel az angyal a legértékesebb kincset. Egyszerre csak egy drágakőre akadt. Felvitte a mennybe, de ott a drágakő szétolvadt keze között. Visszatért a földre. Amint a földön járkált, egyszerre csak nagy sikoltás ütötte meg a fülét. Egy kicsi gyermek a rohanó patakba esett, senki sem tudta megmenteni, az angyal utánavetette magát. Kivette hófehér szívét és ezt vitte el a mennybe, de elkésett, mert a gyermek lelke hamarabb fenn volt. Újra járta a világot. Messze pusztaságba került el. Ott egy remetét talált, aki régi bűneit siratta. Egyik könnycseppje falevéltre esett és a gyémántnál szebben ragyogott. Elvitte a falevelet. És íme, evvel most már befogadták a mennyországba, mert a legdrágább kincset vitte el a földről: a bűneit sirató ember könnyét...

A tökéletes bánatban már benne van az *erősfogadás*, vagyis a jövő életnek komoly megváltoztatása. A tökéletes bánatban hűséget, istenszolgálatot ígerek: a bűnalkalmak kerülését. Ha te is visszanéznél bűneidhez, akkor a lelked a bűnök-től újra sóbálvánnyá lesz, mint Lót felesége. Az a leány, aki komoly bűnbánatot tart, az többet nem tér vissza a régi bűneire, hanem a bűnhidat felégette maga mögött és eloldotta az utolsó köteléket is, ami a bűnhöz fűzte.

A lelki törvényszéki tárgyaláson, vagyis a gyónásban végül a legfontosabb kötelességed az őszinte és *becsületes tanúvallomás*, a *bűnök tökéletes és szépítés nélkül való bevallása*. Itt bizony mindenkinek önmagát kell vádolnia a legkérelhetetlenebb szigorral. Az Úr Jézus elvárja tőled ezt. Félretéve minden szégyenérzetet, kertelés nélkül állj elő a legnagyobb bűnökkel is. Az Isten mindig megkövetelte az emberektől a bűnbevallást. Ádám, hol vagy? Káin, mit cselekedtél? kérdezte az Úr. Barátom, mivégre jöttél? — kérdezte Júdástól az Úr. Ne félj előállni vétkeiddel, mert hiszen aki feletted ítélkezik, bár Isten helyettese, szintén csak ember, aki megért téged. A bűnbevallásnál számodra a legnagyobb biztosíték a gyónási titok pecsétje. Bűneid a gyóntató számára örök titok marad. Ami nemcsak a mozarab szerint maradt valóban örök titok, hanem a valóságban is. Sok rossz pap volt már a földön, de még egy sem akadt, aki a gyónási titkot elárulta volna.

Higgy a gyónási titokban és bűneidet sohase szégyeld megvallani.

III. A gyónás áldásai. „Elmélkedő ész be tudja látni, hogy a bűnvallomás intézménye csodálatos bölcseséggel gondoskodik a bűnös ember legmélyebb és legnemesebb igényeiről. Már merő fennállása is magán hordja isteni eredetének, az isteni bölcseségnek jegyét, s bámulatra és elismerésre ragad nem katolikusokat is.” (Schütz.) A bűnvallomás elsősorban ébrentartja a bűntudatot és a töredelem szellemét, az önmegalázást és önmegtagadást. A bűntudat annyira nyomja és feszíti a bűnösnek a lelkét, hogy ösztönös erővel iparkodik tőle szabadulni. A szentségi gyónásban ezt megteheti az ember méltó és a lélek számára üdvös módon. Éppen ezért méltán állíthatjuk Pestalozzival, a nagy lélekbúvárral, hogy a lelki nevelés szempontjából a gyónás mérhetetlen nagy erőt képvisel.

Szent Alfonz szerint a gyóntató: atya, bíró, tudós és orvos egyszemélyben. Nagyon sokszor rászorulsz a gyóntatószékben arra, hogy a gyóntató atya legyen. Ez atyai szeretetével és aggódásával emeli fel lelkedet a bűn örvényéből és visszahoz az atyai házba. Sokszor talán kemény ítéletével józanít ki a bűn bódító varázsából. Máskor meg a hittudós komoly tanácsával igazít el a legbonyolultabb lelki kételyekben. A legtöbbszor pedig mint lelki orvos begyógyítja lelki sebeidet, behegeszti a mély vágásokat, bekötözi a vérző sebeket és gyógyírt ad sajgó és remegő lelkedre. Ha mindezt már megtapasztaltad, akkor tudod, hogy lelked számára milyen áldásos a szentgyónás.

A gyónásnak egyik legnagyobb áldása, hogy a gyóntatószékben a te lelkiatyád ül, akinek azt is mondod: ...gyónom a mindenható Istennek és Isten helyett neked, lelkiatyám. „Három szív van ezen a földön, melyet semmi undor sem tud visszatartani, semmi fáradtság kimeríteni. Az egyik a testi orvos szíve, mely nem fordul el a mégoly undorító betegségtől sem. A másik az anyai szív, amelyben gyermekének semmi fekélye sem kelt utálatot. A harmadik a gyóntatóatya szíve, amely egy bűnöstől sem retten vissza, ha az nyíltszívűen és bánatosan közeledik hozzá; mint eltévedt juhot visszavezeti Isten nyájához.” (P. Roh S. J.)

A lelkiatyában mindig lelkivezetőt keress. A gyónás a lelki tanácsadás legnagyobb és legintézményesebb intézménye. A gyónásban beszéld ki magad. Gyónásod legyen mindig őszinte és közvetlen elbeszélgetés. Nem az a jó gyóntató, akinél jó röviden lehet gyónni. A diák mindig szeret ahhoz a paphoz menni, akinél jó röviden lehet gyónni. Brentanó 1816-ban megismerkedett Hensel Lujzával. Berlinben egyik este egy szórakozásuk alkalmával Brentanó feltárta előtte belső lelki világát. Lujza azonban egyszer csak félbeszakította és azt mondta: „Mit használnál, ha ezt egy fiatal leánynak mondja el? Maga olyan szerencsés, hogy gyónhat. Mondja el a gyóntatóatyjának azt, ami a lelkét nyomja.” Ez Brentanó lelkébe belevágott, elszégyelte magát és a körülállók hallatára azt mondta: „Ezt egy lutheránus lelkész leányának kellett nekem megmondania.” Mélyen megindulva hazament. Nem sokkal ezután, hogy 10 év telt el utolsó gyónása óta, ismét meggyónt. A pap könnyek között ölelte át gyónó gyermekét. A tékozló fiú hazatért és élete végéig az atyai házban maradt.

A gyónásban beszéld meg mindig lelkiatyáddal lelki előhaladásodat. A gyónás legyen mindig egy kis lelki beszámoló: javultam, visszaestem, rosszabb lettem. Mondd el mindig lelki harcaidban való győzelmeidet és vereségeidet. Milyen erényt gyakoroltál vagy milyen jófelműt tettél. Végül sohase feledd feltárni lelki nehézségeidet. Soha ne rettenj meg semmiféle tanácskéréstől. Ha van valami bűn, amiről nem tudod, hogy kell meggyónni, ird körül. A gyóntatóatyja megért ügyis téged.

Ha nem tetted meg még, ne mulaszd el: gyóntatóatyát és lelkivezetőt választani. Leghelyesebbnek tartom, ha a hittanár a lelkiatyád. Természetesen evvel szemben nehézségeid vannak. „Mit szól majd a bűneimhez?” A pap is bíró, és a bíró sohasem csodálkozik a bűnösön. Ő azért ül ott a gyóntatószékben, hogy meghallgassa a bűnös embereket. Nem az egészséges, hanem a beteg szorul az orvosra. „Nem fog szeretni, ha megtudja, hogy milyen gyarló vagyok.” „Éreztetni fogja velem.” Ezekkel a nehézségekkel szemben ott van a gyónási titok örök pecsétje. Az Egyház a legszigorúbb büntetésekkel sújtja a gyónási titok megszegőit. Ha éreztetné veled bűneidet, súlyosan vétkezne, ha bűneid miatt nem szeretne, akkor nagy bünt követne el. A pap szíve, mikor a bűnöket

hallja, olyan, mint a hegyítő, melyben az elmerülő követ soha többet nem lehet látni és nem lehet megtalálni.

A gyónásnak áldásait különösen a gyakori gyónásban fogod tapasztalni. Ha valóban a gyónást lelki vezetésnek fogod tekinteni, akkor a gyónás élmény lesz számodra és akkor évente nemcsak a négy kötelező gyónásod végzed el. „Aki gyakran gyónik, nem azért gyónik, mert sok bűne van, hanem azért, hogy ne legyen sok bűne.” (Tóth Tihamér.) A gyakori gyónásban erősítet magad a lelki harcokra, mintegy tartalékolod a kegyelmet a nehéz és küzdelmes napokra. A gyakori gyónással az ideigtartó büntetések elengedését is megkapod. Inkább gyónj azonban ritkábban, de komolyan, mintsem gyakran és felületesen. Mi legyen a szabály számodra? Ha heves kísértésekkel kell állandóan küzdened, akkor gyónj hetenkint. Ha lelked a viharoktól és szenvedélyektől, de elsősorban a halálos bűnöktől mentes, akkor elég, ha csak havonta gyónsz. Ez az ideális állapot, erre kell törekedned, hogy idáig eljuss lelkületedben. Egy gyónó megkérdezte egyik kapucinus pátert, hogy hányszor kell gyónnia. „Soha”, volt a rövid válasz. Még egyszer megkérdezte: „Soha?” A nő megkérdezte harmadszor is, hogy jól értette-e. A páter harmadszor így válaszolt: „Soha se menjen szentgyónáshoz a nélkül, hogy a szívében ne volna igazi tökéletes bánat.” A gyakori gyónás lelki szempontból csak akkor ér valamit, ha komolyan elkészülsz rá és komoly bánatod van, vagyis életed mindenáron megjavítod.

Szeresd, becsüld meg a gyónás kimeríthetetlen sok kegyelmét. Használd fel a lelki életnek ezt a kiválóan fontos nevelőeszközét. Bizonyára nagyon sokszor te is úgy vagy, mint Shakespeare Lady Macbethje, akit a bűntudat már annyira mardosott, hogy közel állott a megőrüléshez, és titkát ostobán a „néma párnára” akarta bízni. Az orvos józanította ki és azt mondta neki: „Jobban rászorul a papra, mint az orvosra.” Igen, a gyónás sokszor többet ér, mint a legelső egyetemi tanár-orvos, mert a gyónásban maga az örök Orvos gyógyít meg.

A gyónás Egyházunknak egyik legnagyobb kincse és ereje. Evvel az intézménnyel emeli a legtöbb embert az örök boldogságba. A gyónás áldásairól azok szólhatnak legjobban, akik egyetlen jó gyónás kegyelme folytán jutottak be a mennyországba.

1549-ben Nürnberg tanácsa háromtagú küldöttséget mentetett a császárhoz, aki a birodalmi gyűlésen időzött, avval a kéréssel, hogy császári hatalmával állítsa vissza a gyónást. Azzal okolták meg kérésüket, hogy mióta a gyónást eltörölték, a bűn lábrakapott és az erény lehanyatlott.

Ha még a másvallásúak is ennyire megbecsülték a szentgyónást, akkor te is becsüld nagyra. Menj hittel, bizalommal és mélységes bánattal a gyóntatószékbe és kérd a Mestert, hogy űzze ki a te lelkedből is a gonoszlelket és ékesítse fel lelkedet kegyelmével, hogy az ördög soha többé ne térhessen oda vissza. Kiálts te is fel lelki vakságodban a jerikói vakkal: „Jézus, Dávid Fia, könyörülj rajtam!”

A KERESZT FŐISKOLÁJA.

„Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged, mert a te szent kereszted által megváltottad a világot.”

(Nagybőjt IV. vasárnapja.)

A mai vasárnap a római hívek a jeruzsálemi Szent Kereszt templomához zarándokolnak el (stáció). Lélekben menj el te is a hívő sereggel és köszöntsd buzgó lélekkel Krisztusodat a szent kereszten: Imádunk téged, Krisztus, és áldunk téged, mert a te szent kereszted által megváltottad a világot. A nagybőjt folyamán gondolj többször Krisztus Urunk szent keresztjére. Valahogy azt tapasztalom, hogy nagyon sok leány lelkében elsikkad a szenvedő Krisztus keresztlé. Gondolj csak a fenséges és megrendítő nagypénteki keresztfelmagasztalásra. Nem tudok lélekbemarkolóbb szertartást elgondolni, mint a nagypénteki keresztleleplezést és annak nyilvános tiszteletét. „Az Eucharisztia után a feszület legyen legnagyobb erőforrásod. Mint a legértékesebbet a világon, úgy tanulmányozd, mert az igazi keresztény élet a kereszthordozás, a vértanúság.” (Kaszap István.) Állítsd bele az életed központjába Krisztus keresztjét. Figyelj fel az Egyház nagypénteki imájára: „Ime, a keresztfája, amelyen a világ üdvössége függött, jöjjetek, imádjuk!”

A kereszthitünk központja, minden remény forrása, minden szeretet jelképe. (Faber.) „Miért félsz tehát magadra venni a keresztet, mely Isten országába vezet? A kereszthitűdségünk, a kereszthéletünk, a kereszthellenségeink elől menedékünk. A kereszthmennyei édességet önt belénk, a kereszthszívünk erőssége, a kereszthlelkünk öröme. A kereszthben van az erények teljessége s a szentségnek tökéletessége. Lelkünk üdvössége, az örök élet reménysége csak a kereszthben van!” (Kempis.) Éppen ezért méltán választhatod a szenth kereszthet életed győzelmi jelvényéül. „Járj amerre tetszik, keress, ahol akarsz: nem találsz fölötted magasabb, alattad biztosabb utat, a szenth kereszth útjánál.” (Kempis.) Járj mindig a kereszth királyi útján, mert számodra a kereszth: 1. az üdvösség, 2. a vigasztalás, 3. az irgalom forrása.

I. A kereszth az üdvösség forrása. Az Egyház Krisztus Urunk kereszthjét mindig bizonyos bensőséges részvétellel szemléli. Teszi ezt azért, mert az Úr Jézus a világtól annyira megvetett halottas ágyán végtelen sok szenvedést és szegységet viselt el érettünk. Az Egyházat azonban sokkal inkább szenth büszkeség és öröm tölti el. Büszke az Úr kereszthfán kivívott diadalára. Örül azoknak a fenséges gyümölcsöknek, melyet az Úr a megváltottaknak nyújtott kereszthhalálával. Fenségesen csendül meg az Egyház ajkán a kereszth felmagasztalásának ünnepi mise bekezdésében (szeptember 14.) az ének: „A mi Urunk Jézus Krisztus kereszthjével kell dicsekednünk: melyben üdvösségünk, életünk és feltámadásunk van: mely által megváltattunk és megszabadultunk.” (Gal. 6, 14.) Dicsekednünk kell Krisztus kereszthjével, mert üdvösségünk, életünk és feltámadásunk. E három ok folytán méltán örülhetünk és büszkélkedhetünk.

A kereszth az üdvösséged, mert ez volt az a kulcs, mely számodra is megnyitotta a mennyországot. Ezt sohase felejtőd el, ha a kereszthről elmélsz. A bűn elzártá előttd a mennyországot, de a szeretetnek ez a mérhetetlen nagysága újra megnyitotta számodra is az eget. A kereszth volt az ég kulcsa. De a kereszth az Úr Jézus egész életének és szenvedésének is kulcsa. „Mielőtt a kereszth volt, nem volt semmiféle út az égbe... Most már azonban áll a létra, a kereszth a magasba nyúlik és nyitva van az égbe vezető bejárat.” (Szent Ágoston.)

Ó, hányan maguk csukták be az égbe vezető bejáratot súlyos bűneikkel, melyektől sohasem tudtak megszabadulni. Kérd Krisztus keresztyét, hogy számodra is égbevezető létra legyen. Necsak a szobádban a falon függjön Krisztus keresztye, hanem életed központjában is ez a szent jel álljon. Mondd el sokszor a nagypénteki himnusz szavaival: O crux, ave spes unica! Ó, áldott szent kereszt, egyetlen reményem! „Az Úr jobbjá győzelmet szerzett, az Úr jobbjá felmagasztalt engem, az Úr jobbjá győzelmet szerzett. Nem halok meg, hanem élek.” (Zsolt. 117, 16—17.) Ez az Egyház felajánlási éneke a kereszt ünnepén.

A kereszt életed, mert minden kegyelemnek forrása lett. A természetfeletti élet ugyanis a kereszten fakadt; az Úr Jézus átszúrt szívéből a kegyelem élő vize forrásozott. A keresztségben és a többi szentségben még ma is tisztára mossa lelkedet és istenivé teszi a Megváltó érdemei által. „Krisztus vállalta a szégyent és tiszteletet adott érte. Viselte a szenvedést és egészséggel ajándékozott meg minket. A halált választotta és életet adott helyette.” (Szent Ágoston.) „A kegyelmi élet csodaforrása számodra sem apad ki sohasem, csak tarts ki a küzdelemben és veszedelemben: nem kell egyedül járnod, hanem ketten a Mesterrel.”

Elértem a hegyek tövébe,
s indultam felfelé nyomában.
Dideregtem a szirti szélben,
A szikla megvérezte lábam.
Ha megálltam, szemembe nézett,
És rám mosolygott csendesén.
S belém szállott a Mester lelke.
És követem.

(Sik Sándor.)

A kereszt a feltámadásod, mert ez a feltámadás előképe. Az Úr Jézus számára a kereszt csak kapu volt a feltámadás és dicsőség végső győzelmére. „Azért mi is letéve minden terhet és a minket környező bünt, kitartással fussuk meg az előttünk lévő küzdőteret, feltekintvén a hitnek szerzőjére és bevezetőjére, Jézusra, aki az előtte lévő öröm helyett a kereszten szenvedett, nem törődve a gyalázattal és Isten trónjának

jobbán ül." (Zsid. 12, 1—2.) Az Úr Jézus az előtte lévő öröm helyett, vagyis a mennyei boldogság helyett, melyben megmaradhatott volna, a szenvedést választotta, hogy szenvedése által szent embersége részére és részünkre is kiérdemelje az örök boldogságot. A kereszt feltámadásunk előképe. Elsősorban az isteni életünk feltámadásának előképe. Aki meghalt, új életre kelt Krisztussal, annak nem szabad és nem lehet többé a bűnnek élnie. „Eltemettetünk tehát vele együtt a halálba a keresztség által, hogy amint az Atya dicsősége feltámasztotta Krisztust halottaiból, éppúgy mi is éljünk új életet. Ha ugyanis egybenőtünk vele halálának hasonlatosságában, úgy majd a feltámadásában is. Tudjuk azt, hogy a mi régi emberünk azért feszítettett meg vele együtt, hogy a bűn teste lerontassék, s ne szolgáljunk többé a bűnnek. Mert aki meghalt, az felszabadult a bűn alól. Ha tehát meghaltunk Krisztussal, hisszük, hogy Krisztussal együtt élni is fogunk, mert tudjuk, hogy Krisztus, miután feltámadott halottaiból, már nem hal meg, s a halál többé nem uralkodik rajta. Mert halála egyszer s mindenkiért való halál volt a bűnnek; az élete azonban élet az Istennek. Ekként ti is úgy tekintsétek magatokat, hogy meghaltatok a bűnnek, de éltek az Istennek Krisztus Jézusban, a mi Urunkban." (Róm. 6, 4—11.)

II. A kereszt a vigasztalás forrása. Ha egyetlenegyszer komolyan és elgondolkodva felnéztél a keresztre és hallottad a lelkében teljesen vigasztalan Krisztusod megrendítő szavait: Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engem, önkénytelenül érezned kellett ezeknek a szavaknak vigasztaló voltát. Milyen csodálatos, hogy az a Krisztus, aki maga lelkében teljesen vigasztalan volt, mérhetetlen forrása a vigasztalásnak. Miért? Mert megmutatta, hogy ilyenkor milyen alázatosan kell megnyugodnod az Isten akarátában. Milyen vigasztaló számodra az a tudat, hogy még az Isten Fiának is kellett vigasztalanságot szenvednie. Ámde a tanítvány nem lehet nagyobb Mesterénél. Nézz fel a keresztre és egyszerre megnyílik előtted az ég. „Emeld fel szemed a keresztre, s könnyen eltűrsz mindent”, mondja Nagy Szent Teréz, aki olyan hosszú ideig szenvedett teljes vigasztalanságban. De nagyon fiatalon beiratkozott a kereszt iskolájába. Az édesatyja ellenezte a szigorú kármelita rendbe való belépését és öbenne is sokáig tusakodott a

gyermeki szeretet. Küszködésének véget vetett Szent Jermosznak egy habozó szerzetesjelölthöz írt szavai: „Még ha tulajdon édesatyád feküdnék is a küszöbre, lépd át és könnytelen szemmel siess a kereszt zászlaja alá. Ebben az ügyben az egyedüli kegyelet a kegyetlenség.”

Liszt Ferenc, a világhíres magyar zeneszerző (1881—1886) 47 éves korában a harmadrend tagja lett, majd hét évvel később Rómában a kisebb rendeket is felvette. 1860-ban a kereszt felmagasztaltatásának ünnepén írta a következő sorokat: „A kereszten függő Krisztus Jézus, a kereszt után való mérhetetlen vágyakozás és a kereszt felmagasztaltatása volt mindig igazi és benső hivatásom. A keresztet már tizenhét éves koromban szívem mélyén megtaláltam, mikor könnyek között kértem a papneveldebe való belépésemhez az engedélyt. Akkor azt reméltem, hogy méltó leszek a szentek szent életére és a vértanúk halálára. Sajnos, ez nem történt meg, de a keresztnek isteni fényességét sohasem nélkülöztem, bár sokat bolygottam és tévelyegtem életemben. Ezeket azonban szívből megbántam. Sokszor szinte elárasztotta lelkemet ennek az isteni fénynek ragyogása. Ezt köszönöm Istennek és úgy fogok meghalni, hogy lelkemet a keresztre szegezem, mely megváltásunk és legfőbb boldogságunk.” A sokat szenvedett Lisztnek az életét a keresztnek fénye ragyogta be, benne bízott, benne remélt és benne vigasztalódott. Már tizenhét éves korában megérezte, hogy életének legnagyobb vigasza és menedéke a kereszt lesz. Hányszor megtalálhatnád te is lelkednek megvigasztalódását a kereszt isteni fényében. Ez bevilágít lelked sötét éjtszakájába. A kereszt védelme alatt az élet minden megrázkódtatását elviseled. Már egész idős korban, 1878—79-ben írta az alig ismert, de fenségesen szép és egyszerű egyházzenei művét: „Via crucis”-t. Ebben a műben a lehiggadt és kikristályosodott formaművészet érvényesül; a kevés szóval sokat mondó, bölcs alázattal Istenhez közeledő művész bűnbánó szívvel odaszegődik a keresztjét hordozó Krisztushoz.

A kereszt legyen az életed nagy villámhárítója, mely minden szomorúságot, gyászt, szenvedést, megpróbáltatást levezet. Sohasem felejtem el fehérvárcsurgói cserkész táborozásomat gróf Károlyi József vadász kertjében. A tábor egy völgy-

ben volt. A tábor feletti kis hegyen hatalmas, messze vidékre ellátszó vaskereszt állott. Egyik éjjel nyári vihar söpörte végig táborunkat: dörgött, villámlott. A völgy ijesztően és félelmetesen verte vissza sokszorosán a dörgéseket. Egyik hatalmas villámcsapás a keresztbe ütött bele és a nagy vaskereszt levezette az ütést a földbe. A te életed felett is ott áll Krisztus fenséges keresztje. Az élet nagy viharait biztosan és szelíden levezeti. „A keresztfához megyek, mert máshol nem lelhetek nyugodalmat lelkemnek.” A kereszt tövében találsz nyugodalmat gyászban, bajban, szomorúságban, testi vagy lelki betegségben, az első csalódásban, az első sikertelenségben, az élet első kemény próbáján.

Iratkozz be minél hamarabb, minél korábban az Úr Jézus keresztjének iskolájába, mert mindnyájan a keresztre vagyunk ítélve. Mindennap magunkra kell venni, mint a szabadon bocsátott rabszolga, aki urát szeretetből követi. (Lacordaire.) Halljad csak az Úr szavát: „Ha valaki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye fel keresztjét és kövessen engem.” (Mt. 16, 24; Mk. 8, 34; Lk. 9, 23.) „Aki fel nem veszi keresztjét s nem követ engem, nem méltó énhozzám.” (Mt. 10, 38.; Lk. 14, 27.) Bárcsak te is azt vallanád: „Alsóbb iskolám Athén volt; felsőbb iskolám Velence, a legfelsőbb iskolám: Jeruzsálem volt a Golgotával. Én követem Jézust a keresztúton.” (Langbehn.) Ne félj a kereszt iskolájától, csak az első év lesz nehéz. Minél hosszabb ideig jársz ebben az iskolában, annál jobban elsajátítod a kereszthordozás művészetét. Cirenei Simon sem akarta vinni Krisztus keresztjét. Mikor megindult vele, nagyon nehéznek találta, de mikor észrevette, hogy Krisztus is segít, akkor egyszerre könnyű lett neki a kereszthordozás. Az Úr Jézus csak azt kívánja, hogy vedd válladra, akkor azután már félig ő viszi. Így a kereszt valóban nagy erőforrás lesz neked is. „A kereszt ígéje azoknak, akik elvesznek, ugyan oktalanság, de azoknak, akik üdvözülnek, vagyis nekünk, Istennek ereje.” (I Kor. 1, 18.) Kis Szent Teréz rövid földi élete tele volt keresztekkel: „A kereszt a bölcsőtől osztályrészem, de az Úr Jézus megtanított arra, hogy szenvedélyesen szeressem a keresztet.” Szeresd szenvedélyesen a keresztet, mert a bölcsőtől a sírig vigaszod lesz az élet minden vonatkozásában. La Verrier híres csillagász élete végén a csillag-

vizsgálójába vitette a keresztet. A keresztre vetett pillantással nagy tudós lelke kipihente minden fáradtságát. Pihentesd az élet nehéz óráiban lelked a kereszten. Ott mindig megnyugvást találsz. Nehéz munkában, a kötelességteljesítés komoly óráiban, a lelki küzdelmek válságos perceiben, a kísértések pergőtüzében, a szenvedélyek tombolása közben keress nyugalmat a kereszttövében. Ott mindig rátalálsz az Isten segítőkezére.

De nemcsak lelki betegségben, hanem *testi betegségben* is a kereszttel lesz egyetlen vigaszod. Bizonyára már többet hallottál a szentség hírében meghalt fiatal jezsuita noviciusról, Kaszap Istvánról (1916—1935), aki fiatal diák korában sokat küzdött és tépelődött. Majd mint fiatal szerzetes nagy dolgozatot vitt véghez, mert közreműködött Isten kegyelmével. Az Úr Isten nagyon fiatalon megpróbálta a betegség szörnyű kínjaival: „Keze, karja, nyaka, könyöke, térd, lábszárai, mind csupa kötés, fülénél és homlokánál gennyes var. Már feküdni sem tud, mert mindkét oldalán fájó sebei vannak. Ballába alá, melyet mozditani sem bír, párnát tesznek, hogy kevésbé fájjon a fekvés. Nem tud enni sem, mert szája csupa seb. A dagantot felvágják, a gennyet kinyomják, var képződik rajta, majd újra genny gyűlik alájuk, erre letépik a vart, nyomják és tisztogatják a sebet... és ez így megy minden kötözésnél, a teste minden részén. A vére termeli a gennyet és csúf daganatokban löki ki. Ahová néz, mindenünnen szivárog a genny.” Kaszap sebei a nagyhét közeledtével mind gyötrelmesebbek lettek. Egyedüli ereje a napi szentáldozás és noviciusi feszülete, melyet hosszasan el-elnéz. Jegyzeteibe később ezeket a szép, mélyen átélt sorokat írja: „Az Eucharisztia után a feszület legyen legnagyobb erőforrásod.” A gyógyulás egészen bizonytalan. Ez a bizonytalanság éles lelki fájdalom. Idegzete kezdi felmondani a szolgálatot. Néha tehetetlenségében sír, amit azelőtt sohasem tett. Nagypénteken ilyen állapotban találja a Páter Rektor s megkérdezi: „Testvér, mondja-e most is: sokat és sokáig akarok szenvedni?” „Azért most is elmondom a Te Deumot mindennap” — feleli, mialatt az ajka kissé megrándul és könnyezni kezd. (Endrődy László S. J.: Életet Krisztusért, Kaszap István élete.)

Testvér, én érzem, lelked remeg,
Pillád nehéz, nagy könnyek égetik;
Testvér, melletted áll a Krisztus,
Testvér, töröld le könnyeid.
A fájdalom óriás titka ez:
Isten csókol meg, ha lelkünk reszket.
Testvér, melletted áll a Krisztus.
Testvér, csókold meg a keresztet.

(Sik Sándor.)

A sok súlyos betegségben gyötrődő Kaszap Pisták, fiúk és leányok legnagyobb erőforrása a feszület. Parzham Szent Konrád kereszttel a kezében viselte panasz nélkül évekig súlyos gyomorbaját. A megfeszített Krisztus tanítványa volt. A Szent maga írja egyik levelében: „A kereszt az én könyvem!” Tanúk bizonyítják, hogy szobájában gyakran imádkozott mozdulatlanul a kereszt előtt és e mellett csodálatos égi szépség árasztotta el. A franciaországi nevers-i kórházban egy súlyos beteg szörnyű fájdalmában és végső kétségbeesésében revolvert kért, hogy életét kioltsa. A betegápoló nővér kislátatva a falon függő feszületet nyújtotta oda a betegnek: „Nézzé csak, erre a fegyverre van szüksége!” A súlyos beteg elcsendesedett: a fegyver nem szüntette meg a fájdalmát, de eloszlatta a szörnyű kétségbeesését. Súlyos és nehéz betegségben számodra is fegyver lesz a kereszt. Evvel legyőződ a legnagyobb szenvedéseket is, mert mindig arra gondolsz: Krisztus nálam sokkal többet szenvedett és kínlódott.

III. A kereszt az irgalom forrása. Az irgalmasságnak legnagyobb tanújelét az Úr Jézus Krisztus a kereszten mutatta meg. „Felfeszíténék vele két latrot is, egyiket jobb-, másikat balfelől.” (Mk. 15, 27.) „Egyik pedig a felakasztott latrok közül szidalmazta őt, mondván: Ha te vagy Krisztus, szabadítsd meg magadat és minket is. Megszólalván pedig a másik, dorgálá őt, mondván: Te nem félsz az Istentől, holott ugyanazon büntetésben vagy. Mi ugyan igazság szerint, mert tetteink méltó bérét vesszük; de ez itt semmi rosszat nem művelt. És mondá Jézusnak: Uram! emlékezz meg rólam, midőn eljössz királyságodba. És mondá neki Jézus: Bizony mondom neked, ma velem leszel a paradicsomban!” (Lk. 23, 39—43.) Az irgalom-

nak ezt a megnyilatkozását azóta is nagyon sok bűnös hallhatta Krisztus ajkáról. Akkor lett a keresztfá a *bűnösök számára az irgalomnak kimeríthetetlen forrása*. A nagy bűnös lator bátorít fel téged is, hogy bűnösségedben a keresztfá tövében keress menedéket. A keresztfá a bűnös ember mentődeszkája. A bűnök örvénylő tengerébe süllyedt ember számára egyetlen mentődeszka a keresztfá. Ez a mentődeszka a legbiztosabban juttatja a bűnöst az örök boldogság kikötőjébe.

Az 1576—77. évi pestis kórházzá és temetővé változtatta egész Milánó városát. A végső veszélybe jutott nép az Isten-nél keresett menedéket. A város bíboros érseke, Borromei Szent Károly mezítláb, kötéllel a nyakán, vállán a nehéz kereszttel ment az engesztelő körmenet élén. Az úton heverő vasdarab felsértette a lábát, de vérző lábbal is vitte tovább a keresztet. Krisztus keresztje háraitotta el a városról a szörnyű vést. A szent érsek tudta, hogy végső bajainkban a kereszt az irgalom egyetlen forrása, azért ezt vette a vállára. Bizonyára sokszor kell majd felvenned az irgalom keresztfáját. De ne félj tőle, mert kiszabadít a végső veszedelemből. Hordozd, ha kell, vérző lábbal. Gondolj Krisztusra, aki előtted már megjárta a véres keresztutat, a Kálváriát.

Egy Párizs melletti kastélyban nagy mulatságot rendeztek. A meghívott művészek olyan jól szórakoztatták a vendégeket, hogy lekésték az utolsó vonatot. Az éjszakát a vendégek a kastélyban töltötték. Az egyik fiatal színész nő elfoglalta a számára kijelölt szobát. Először a falon levő képeket nézegette. A képek között fekete kereszten az elefántcsontból készült corpus egyszerre lekötötte figyelmét. A fiatal nő, aki katolikus keresztény volt ugyan, de első szentáldozást még nem végzett, teljesen a kereszt hatása alá került. A kereszt a fájdalmat és a szeretetet sugározta. Mélységes áhitattal figyelte a Felfeszített kezét, lábát, szétmarcangolt testét, oldal-sebét, arcát és a töviskoronát. Az órák rohantak. Reggel lett. Mégis még mindig ott térdelt a kereszt tövében. Szent elhatározással tért haza: Krisztusnak szentelt életet él. Megtartotta szavát. Ezt a bűnös nőt a kereszt térítette meg. Pedig talán nem olvasta el a fába tűvel bekarcolt szavakat: „Így csak a Szeretet szeretheti!” Ha bűnös vagy, nézz fel a keresztre. Téged is térdre kényszerít Krisztus szeretete; és szent elhatározás

kél szívedben: nem leszek többet Krisztus keresztlének gyalázója.

A kereszt nemcsak a bűnösnek, hanem a *haldoklónak is az irgalom* forrása. Szép keresztény szokás szerint a haldoklónak a kezébe teszik a keresztet. Nagyon sok haldokló szorongatta már görcsösen Krisztus keresztjét. Ez volt számára az utolsó mentődeszka, a végső fegyver a bajvívásban. Szeresd te is a keresztet, hogy haldoklásodban boldogan szoríthasd magadhoz Krisztus keresztjét, mert ez a kereszt kinyitja számodra a mennyországot.

Odescalchi kardinális 53 éves korában letéve minden méltóságot, belépett a Jézustársaságba, hogy Urát és Udvözítőjét szegénységben és engedelmességben követhesse. A haldokló szerzetesnek a modenai házfőnök a szeme elé tartotta a keresztet, hogy felismerje. A haldokló felnézett, szemét a keresztre szegezte, minden erejét összeszedte, és nagy bensőséggel sutogta el utolsó szavait: „Ő igen, őt ismerem!” Ismerd meg már életedben a keresztet, hogy haldoklásodkor számodra se legyen ismeretlen Krisztus keresztje. A kereszt az élet utolsó, legnehezebb pillanataiban minden embernek nélkülözhetetlen iralomforrás.

A haldokló Benitus Szent Fülöp megtört hangon kérte a körülállókat: „Adjátok ide a könyvem!” A körülállók nem értették a kérést és a feszületet adták oda neki, melyre a szemét szegezte. „Ez az én könyvem, — lihegte a Szent és szerető buzgósággal szorította szívére és ajkára — ebből tanultam egész életemben, ezzel akarom életem befejezni.” Életemben és halálodban kedvenc könyved a kereszt legyen. Ebből mindennap érdemes olvasni, mert ennek minden tanítása örök érvényű. Fogadd meg Jeruzsálemi Szent Círill tanítását: „Vedd először a kereszt jelét megrendíthetetlen alapzatul és építsd rá a hitnek többi alkatrészét... A kereszt legyen az első és utolsó életedben...”

Tekints fel gyakran a keresztre. Azért szobádban a legelső helyen a kereszt legyen. Ismert francia író, Jules Janin, egyik hitetlen barátjának megmutatta a lakását. A dolgozószobájában ott függött a falon a feszület. A barátja gúnyolódva mutatott rá: „Mi ez ott?” „Az a feszület, — válaszolta az író

— nem szeretném, ha haldoklásomkor a szobaleány szobájából hoznák el nekem a keresztet!”

Legyen szobád, *életed legszebb dísz*e a kereszt. A kereszt díszjelvénye minden embernek kijár. Ehhez nem kell külön érdemeket szerezned. Mától kezdve ne csak a szobádban foglalja el a legszebb helyet, hanem lelked központjában is az Oltáriszentség után a kereszt álljon.

Kereszten függő drága Jézusom! Mély alázattal borulok le kereszted tövében. Kérem a te nagy kegyelmedet, hogy egész életemben a kereszt királyi útján járhassak. Hogy még ma beiratkozhasam a kereszt főiskolájába és itt mindvégig a te hűséges tanítványod lehessenek. Szent kereszted legyen számomra az üdvösség, a vigasztalás és az irgalom forrása. Oltalmad alá futok minden testi, lelki betegségemben, életemben, halálomban. A te szent kereszted lesz életem minden viharában a legtökéletesebb, a legjobb villámhárító, mely fejem felől elhárít minden bajt és nehézséget. Ó szent kereszt, egyetlen reményem! Nem leszek áruló!

Ezt a gyarló kérésemet a kereszted tövében álló fájdalmas Édesanyád terjessze irgalmas és kegyes szent Szived elé:

Ó szentséges Anya, tedd meg,
A keresztrefeszítettnek,
Nyomd szívembe sebeit!
Oszd meg, kérem, kinját vélem,
Kinek érdem nélkül értem
Tetszett annyit tűrni itt. Amen.

A SZENVEDÉS TUZÉBEN.

„Mivel Krisztus testben szenvedett, ti is ugyanazon gondolattal fegyverkezzetek fel.” (I Pét. 1.)

(Nagybőjt V. vasárnapja. Szenvedés vasárnapja.)

Munkácsy Mihály világhírű magyar festőnek egyik legmegrázóbb erejű képe: Krisztus Pilátus előtt. A lelkében és testében porig megalázott Krisztus fenséges komolysággal áll a nádszál jellemű Pilátus előtt. Pilátusban még hitványsága és

jellemtelensége ellenére is megszólal a lelkiismeret. Megszánja az agyongyötört, megkínzott és a testi-lelki szenvedések-től már nem is ember Krisztust. Bemutatja őt az ordító és vérszomjas, megvadult tömegnek: „Ime, az ember! Ecce homo!” A szenvedés vasárnapján lelki szemeid előtt jelenjék meg ez a szenvedő és véres Krisztus-arc. Ez a kép megérteti veled: mit szenvedett Krisztus és mit szenvedek én. Vésődjék lelkedbe ez a fenséges Krisztus-arc, mint Veronika kendőjébe. Nyomódjék bele mélyen lelkedbe I. *Krisztus szenvedése*, mert így jobban megérted, II. *a te szenvedésed*. „Mivel Krisztus testben szenvedett, ti is ugyanazon gondolattal fegyverkezzetek fel!” (I Pét. 4, 1.)

I. *Krisztus szenvedése* a világtörténelem legszomorúbb és legmegrendítőbb színjátéka. Ezt a tragikus színjátékot megismerheted a nagy Krisztus-per aktáiból, a négy szent evangéliumból. Ha végigolvasod Krisztus Urunk szenvedéstörténetét (passio), megtudod, hogy ki szenvedett, mit szenvedett, miért és hogyan szenvedett.

1. *Ki szenvedett?* Maga az Isten Fia szenvedett. A mennyei Atya nem valami földi teremtményt küldött a földre, hogy végigjárja a keresztutat a Kálváriáig, hanem saját Fiát. Nem angyal vállalta a szenvedéseknek beláthatatlan sorozatát, hanem maga a Teremtő. Nem hőslélkü próféta volt a nagy szenvedő, hanem Jézus Krisztus, az Isten egyszülött Fia. Maga az Isten Báránya jött el, hogy végigszenvedje az embersors minden gyalázatát. Az Isten Báránya, a legtisztább, a legszentebb, a legártatlanabb, akit valaha a világ csak hordott; a világ legnagyobb jótevője, aki körüljárt jót tévén tetteivel, szavaival és papi, atyai, anyai jóságos szívével; az ártatlan Udvözítő, akiben Pilátus sem talált vétket, akit nem lehetett megvádolni a bűnről. Ő az, aki szenvedett. A mi Urunk Jézus Krisztus szenvedett, aki „kiüresítette önmagát, felvette a szolga alakját, emberekhez hasonló lett és külsejét tekintve úgy jelent meg, mint ember. Megalázta magát, engedelmes lett a halálig, és pedig a halálig a keresztfán”. (Filip. 2, 7–8.)

2. *Mit szenvedett?* Krisztus mindent elszenvedett, amit ember egyáltalán elszenvedhetett. „Megvetett volt, a legutolsó az emberek között, a fájdalmak embere, a betegség ismerője; arca mintegy elrejtett és megvetett volt, azért nem is becsül-

ték őt. Valóban a mi betegségeinket ő hordozta, s a mi fájdalmainkat ő viselte; és mi őt szinte bélpoklosnak tekintettük, az Istentől megvertnek és megalázottnak." (Iz. 53, 4—5.) „A fájdalmak embere, úgy tűnik minden lépésnél, hogy már nincs jártányi ereje. Meggyötörve a rémületes éjszakától, a kínos meghurcoltatásoktól, arculverésektől, botütésektől, a megveszszőzéstől, vértől, izzadságtól, köpésektől. Ragyogó, szép arca most már a vonaglás görcseiben elégtelenedett; szeme a visszafaftott sírástól vörösen a szemgödör mélyébe süllyedt; vesszőktől szétmarcangolt vállára a nyílt sebek helyén odaragadtak ruhái, fokozva kinjait. Lábában minden tagjánál jobban érezte ezt a fáradságot, meg-megrogytak testének és a keresztnek súlya alatt. És a virrasztás után, ami a halálküzdelem kezdete volt, hány más ütés tépte meg ezt a testet! Júdás csókja, barátainak menekülése, kezein a kötél, bírának fenyegetései, a poroszlók durvasága, Pilátus hitványsága, a légionáriusok bántalmazásai, és ez a vánszorgás, hátán a keresztel, azoknak röheje és gúnyolódása között, akiket szeret." (Papíni: Krisztus története.) Láthatod, Krisztus elszenvedett minden testi fájdalmat. Testén nem volt épen maradt rész: feje, homloka, karja, keze, lába, háta, válla csupa seb és daganat. De talán még súlyosabbak voltak lelki fájdalmai: az Olajfák hegyén remegett, gyöttrődött, szomorú volt lelke mindhaláláig. A szenvedéseknek olyan keserű poharát kellett kiinnia, hogy kérte mennyei Atyját, ha lehetséges, vegye el tőle e poharat. (Mk. 14, 33—36.) Azután a gúnynak és csúfolódásnak maró lúgjával öntötték le meggyötört lelkét. (Mt. 26, 67—68.) Majd megalázták, mint királyt köszöntgették. (Mk. 15, 17—20.) A keresztfán pedig mint utolsó latrot káromolták, szidták, bántalmazták, gúnyolták. A legnagyobb lelki szenvedést a mélységes lelki elhagyatottság és vigasztalanság okozta neki. (Mk. 15, 29—32.) A legnagyobb lelki és testi kínok között földi munkájának teljes megsemmisülését állapíthatta meg. A dicsőség és hírnév helyett a világ minden bűne és szennye, minden útálata és csúfsága a lelkére nehezedett.

3. *Miért szenvedett?* Krisztus Urunk a mennyei Atya iránti mérhetetlen szeretetből szenvedett. Engesztelést és elégtételt nyújtott helyettünk az Atyának isteni szíven esett sértésekért és megbántásokért a bűn által. Jézus Krisztus „szeretett

engem és önmagát adta értem" (Gal. 2, 20.), hogy bocsánatot és irgalmat nyerjek; tehát az emberek iránt való szeretetből is szenvedett. Szenvedett értem, hogy könnyebb legyen nekem a szenvedéseket elviselnem. Elöttem járt a szenvedés keresztútján, nekem csak őt kell követnem. Szenvedett értem, hogy példát adjon a szenvedések hősie elviseelésére. Szenvedett értem, és szenvedése által megszentelte az én szenvedésemet is. Mindezt azonban teljesen önként tette.

4. *Hogyan szenvedett?* Krisztus Urunk a szenvedés főiskoláját járta ki. Sem előtte, sem utána ember nem szenvedett olyan hősie lélekkel, olyan példaadó módon, olyan hallgatással és Isten akarátán annyira megnyugodva. A szenvedések győzelmes lelkű Királya volt ő. Hősie és győzelmes lélekkel viselte a legnagyobb és legnehezebb szenvedéseket. A szenvedés feletti biztos győzelmét legjobban az bizonyítja, hogy hallgatással tudott szenvedni. Soha egy zokszó, panasz nem hagyta el ajkát. Egyetlenegyszer sem szólt a kínzóinak és hóhéraiknak. A legégetőbb kínok között se szólt szemrehányóan vagy korholóan senkinek sem. Minden esetben elfogadta a mennyei Atya akarátát, pedig emberi természete visszarettent, megbor-zadt a szenvedések perzselő tüzében.

II. *A te szenvedésed* mennyire eltörpöl Krisztus szenvedése mellett. A te szenvedésed egy csepp a krisztusi szenvedések tengerében, porszem a sivatag mérhetetlen homoktengerében. Ehhez képest te igazán nem is tudod, mi a szenvedés, az élet meg se próbált komoly szenvedéssel. De talán sok leány már gyermekkorában megízlelte a szenvedések keserű kenyerét. Talán már te is sokat szenvedtél életedben. Megrendítő családi körülmények között élsz, életed folytonos vértanúság, örlödsz a szenvedések malomkövei között.

1. *Ha te szenvedsz, akkor ki szenved?* Szenvded egy nyomorult földi teremtmény. Teremtmény vagy, Istenhez képest nagy semmisség, kicsinység. Nem hivatkozatsz olyan előkelő származásra és eredetre, mint a megváltó Krisztusunk. Te nem ártatlanul és büntelenül szenvedsz, hanem mint bűnös és gyarló, esendő és gyenge ember. Milyen kevés az a jó, amit tettél. Mennyit ártottál már felebarátaidnak szóval, tettel, gondolattal. Sohasem panaszkodatsz azért, hogy az Isten az ő mindenható kezét, hatalmát érezteti veled. Vajjon a király

köteles-e az alattvalóit minden bajtól és szenvedéstől megóvni? Vajjon az Úr a szolga szenvedéseiért felelős-e? Gondolsz erre, mikor szenvedned kell?

2. *Ha te szenvedsz, akkor mit szenvedsz?* Ha kellett is kisebb-nagyobb szenvedéseket elviselned otthon, az iskolában, társaságban, jóhírneveden csorba nem esett. Mondottak-e valaha is csalónak, szemfényvesztőnek, lázadónak, gonosztevőnek, bolondnak, mint Krisztus Urunkat? Mikor nem adták meg neked, a leánynak, a nőnek kijáró tiszteletet? Mily kevés lelki fájdalmat kellett eddig életedben elviselned! Ha egy kis megbántás, fájdalom, sikertelenség, megnemértés, csalódás ért, milyen nehéz szívvel törődtél bele a megváltozhatatlanba. Hányszor érzékenykedtél, akkor is, mikor az csak tettetés volt vagy látszólagos bánatalom vagy megaláztatás? Sok esetben mondtad már te is, hátha engem bántott meg, hátha nem véletlenül szólta el magát a sértegető, hanem készakarva. Mi csoda jelentéktelen, semmi dolgok ezek Mesterünk lelki fájdalmai mellett. Milyen kevés testi fájdalmat tűrtél még el? Mennyire nem ismered, mi az a betegség? Voltál már igazán súlyos beteg, mikor életed forgott kockán? Kevesen közületek. Ha szenvedned kellett, elaltattak, hogy ne fájjon, érzéstelenítették a fájó részeket, fájdalomcsillapítót adtak be neked. Krisztus fájdalmait vajjon ki csillapította, vagy ki adott neki fájdalomcsillapítót a kereszten. Ugye igaz az is, hogy nagyon kevés esetben tudtad kiinni a szenvedések keserű poharát? Még azért is panaszkodtál, ha keserű orvosságot adtak, pedig tudtad, hogy attól meggyógyulsz!

3. *Ha te szenvedsz, akkor miért szenvedsz?* „Sok szenvedésem lesz, ha Isten nagyon szeret.” (Kaszap István.) Gondoltál-e már arra, hogy a szenvedés az Isten szeretetének jele? Grillparzer drámaiban a végzet kormányoz és mégis azt mondja, hogy a szenvedők mindenütt rokonok. A szenvedés és a szeretet között kölcsönös hatás áll fenn. Amint a szeretet szenvedést, úgy a szenvedés is szeretetet tételez fel. „A szenvedés Krisztus keresztye révén már nemcsak büntetés, hanem megszentelődésünk eszköze, mely tisztítja a lelket, igazolja a szeretetet és előre viszi az isteni egyesülés útján. A szenvedés Krisztus szenvedése révén természetfeletti értéket nyer.” Szent Pál tanítja: „Kiegészítem testemben azt, ami

híja van Krisztus szenvedéseinek az ő teste javára." (Kol. 1, 24.) A szenvedés is lehet eszménykép, lehet várva-várt paradicsom, bármilyen furcsán hangzik. A lelki életnek, a szeretetnek vannak magasabb régiói, ahol a szenvedés tündérfényben ragyog. A sok szenvedést átélt Nagy Szent Teréz írja: „Isten, akit szeret, a szenvedések úlján vezeti és minél nagyobb a szeretete, annál keményebb a szenvedés.”

„*Isten szenvedéssel javít és gyógyít.*” (Kaszap István.) Nagyon sok embert vezetett már a szenvedés az Istenhez, mert az olyan, mint az olvasztó kemence, melyben a lélek mint tiszta arany, minden földi salaktól megszabadul és megtisztul. Mint ahogyan a szobrász vésőt használ, hogy remekművét a legtökéletesebbé formálja, úgy használja a jó Isten a földön a fájdalmat és a szenvedést, hogy megtisztítson vétkeidről és a szenvedő Jézushoz mindinkább hasonlóvá tegyen. A fiatalon meghalt gróf Batthyány Ödön nagy szenvedéseken át jutott el a lelki élet magaslataira: „Vonásai a sok szenvedéstől egészen átszellemültek, egész lényén valami tiszteletreméltó természetfeletti szelídség és báj ömlött el; úgyhogy mi, szülei, midőn tiszta, szép, mennyországra érett lelkének ez ideális felfogását láttuk, csókoltuk kezeit, neki, aki gyermeki szeretettel és tisztelettel naponként többször is megcsókolta kezünket.” A legnagyobb szenvedések között hangosan kiáltotta: „Jézusom, irgalom!” Szenvééseit Isten különös kegyelmének tekintette és értük szívből hálát mondott: „Istenem, Istenem! Köszönöm neked a szenvedéseket, melyeket küldöttél, szeretlek mindenekfelett.” (Wagner: Nagy király katonái.) A szenvedés tűzkeresztség, melyen minden embernek át kell esnie. (Ar. Szent János.) Te is átesel rajta előbb vagy utóbb. Tehát készülj fel rá. „Sokat kell foglalkoznom a szenvedéssel és elmélkednem róla, hogy átértsem, magamévá tegyem, örömmel fogadjam és viselhessem.” (Kaszap István.)

A szenvedés segít örök célom felé. Ha valaki azt mondaná neked: Szeretnék nagyon gazdag lenni, mit tegyek? Bizonyára azt felelnéd: Dolgoznod kell. Ha pedig az égbe akarsz jutni, szenvedned kell. (Vianney Szent János.) A szenvedés mindig Isten figyelmeztető szava, hogy meg ne feledkezzél arról, hogy itt nincs maradandó lakásunk. A föld csak átmeneti haza, örök hazád az égben van. Nagyon sok ember teljesen bele-

temetkeznek a földbe, ha Isten a szenvedésekkel néhanapján meg nem zavarná, hogy fejét az ég felé is felemelje. A szenvedés a mennyország kapuja — mondja Szent Bernát.

A szenvedés mélyebb lelki élethez segít. Nem lehet igazán bölcs lelkiekben az, aki nem esett át a szenvedés keresztségén. (Spalding.) Aki bölcs a szenvedésben, az életbölcseségre tett szert. Aki művész a szenvedésben, az művész a lelki életben is. „Mennyire fáj nekünk azt látni, hogy annyira szenved, — mondták Kis Szent Teréznek az ujoncnövendékek — ki tudja, talán még többet is kell szenvednie.” „Ó, ne szomorkodjanak e miatt. Hiszen én annyira jutottam, hogy már nem is tudok szenvedni, mert minden szenvedés édes nekem. Ha én nem szenvednék egyik pillanatról a másikra, nem volnék képes megőrizni a türelmemet.” A lelki élet nagy mestere, Eckehart azt mondja, hogy a leggyorsabb lovas, mely a tökéletességre visz, a szenvedés. Ha gyorsan erényes életre akarsz jutni, kérd az Istent, hogy próbáljon meg! A szenvedéssel sok más kegyelem jár együtt. „Mit remegsz?” — kérdezte az athéni szobrászművész a márványtömböt, melyből szobrot faragott a Parthenon számára. „Remegek, mert kiméretlenül rám ütsz, nem látod a földön a márványdarabokat?” „Oktalan, — vetette oda a szobrász — nem érted meg, milyen megtisztelő helyed lesz a templomban. Az utókor figyelmét nem kötöd le, ha nem dolgozlak ki, nem szabadítalak ki a márványtömbből, hogy szobor legyen belőled.” Az Úr Isten a szenvedéseken keresztül alakítja lelked alaktalan márványtömbjét, itt a szobrászművész maga az Isten. Természetesen az alkotó munkával mindig velejár az anyag megmunkálása, a szenvedésekkel mintegy megmunkálja lelkedet az Isten, mintegy átformálja az örök életre.

4. Hogyan szenvedsz te, ha szenvedsz? Bizony nagyon kevesen tudnak hősi lélekkel szenvedni, hanem legtöbbször megtört lélekkel szenvednek. Ha szenvedned kell, ne horgaszd le a fejedet, ne lógasd az orrod, hanem fel a fejjel. Fel a szívekkel, Sursum corda! Nézz fel a keresztre, nézd végig Krisztus szenvedését, majd akkor erős és állhatatos lélekkel viseled az életed kisebb-nagyobb fájdalmát. A szentek sohasem szomorkodtak a miatt, hogy szenvedniök kell, hanem örültek. Az apostolok is örültek, mikor legelőször megvesszőz-

ték őket, mert Krisztusért szenvedhettek. Gróf Batthyány Ödön, a szenvedő ifjú súlyos szenvedéseiben vette a keresztet, amit atyja gyermekkorában készíttetett neki, magához szorította: „Te drága szent kereszt, minden szenvedésemet átéltem veled.” Azután megsimogatta és édesanyjának mutatta: „Nézd, mama, a sok használattól és csóktól már egészen elkopott!”

Tanulj meg Krisztustól *panaszszó nélkül, hallgatással szenvedni!* „Csak akkor beszélj keresztedről, ha okvetlenül kell, egyébkor soha szóba ne hozd, vagy ha már nem térhetsz ki a tudakozódás elől: légy szűkszavú.” „Földi életünk legnagyobb értéke a néma, panasz nélküli szenvedés, melyre féltékenyen kell őrködnünk, nehogy annak folytonos hangoztatása örök értékét elveszítse.” (Kaszap István.)

Szenvedj Isten akaratán megnyugodva. Kétségtelen, a szenvedések között legnehezebb mondani: legyen meg a te akaratod. Emberi természeted mindig ágaskodik a szenvedések ellen. Krisztus Urunk is kérte a mennyei Atyját, hogy vegye el tőle a szenvedések keserű kelyhét, de hozzátette, mindazonáltal ne az ő akarata történjék.

Szenvedj Jézussal. Egymagadban nehéz lesz szenvedni, de Krisztus segít neked is szenvedni. Válaszd te is jelmondatul magadnak: „Krisztusért dolgozni, Krisztussal szenvedni!” Szörnyű szenvedések elviselése után buzgón és hősi lélekkel fiatalon halt meg Grafi Józsa polgári iskolai tanárnő. Már életében sokan felfigyeltek apostoli buzgóságára és szent, áldozatos életére. „Gyászjelentése nem volt gyászjelentés, mert ezt írhatták róla: az Úr szerette őt és ő szerette az Urat.” Valóban az ő szenvedése példaadó lehet a te számodra is. „Olyan jó Jézussal együtt lenni a kereszten! Olyan nagy boldogság vele szenvedni! Sohasem hittem volna, hogy ennyi boldogság lehet a szenvedésben! — mondotta nagy betegségében. — Mily jószágos az Úr Jézus, megosztja velem szenvedéseit. Most sokkal jobban megértem őt! A szenvedés nagyon közel visz Jézushoz. Sohasem hittem volna, hogy szenvedni ily boldogság!” „Jézusért minden öröm! De milyen kis semmi az ember! Egész évben készültem a szenvedésre, áldozatra. Az ő segítsége nélkül mégse tudnék szenvedni.” Nagy hőségben enyhítő hideg borogatást ajánlott neki valaki: a fájó fejére. „Nem! — háritotta el a könnyítést — az Úr Jézusnak tövis-

koronája volt!” Más alkalommal ezt mondja: „Milyen semmi az ember! De ha kiszabadul ebből a szűk, földi skatulyából, nagy boldogság vár rá. S az a nagy boldogság minden szenvedést megér.” A kedves nővér fájdalomcsillapítót akart neki hozni. „Hozhatom, Józsikám?” kérdi. A beteg fájdalmasan rá mosolyog: „Még bírom” — sóhajtja. Jézussal mindent elviselsz, Jézus nélkül a legkisebb szenvedés kibírhatatlan lesz számodra. Tanuld meg a Krisztussal való együtt-szenvedés művészetét: a szenvedésed, passiód legyen egy együtt-szenvedés, compassio.

Felicitást Perpétuával együtt bebörtönözték, hogy vadállatok elé vessék. A börtönben az Úr Isten gyermekkel ajándékozta meg. Szülés alatt fájdalmában panaszkodott. Az őrszemes katona azt mondta ekkor neki: „Ha most jajgatsz, mit teszel, ha a vadállatok rád rontanak?” Felicitas szép választ adott: „Amit most tűrök, csak én szenvedem; ott azonban lesz bennem másvalaki, aki értem szenved, mert én is kész vagyok érte szenvedni!”

Ha szenvedés ér az élet szörnyű sivatagában, mindig gondoldj arra, hogy Krisztus érted szenved, csak te is légy készen érte mindig szenvedni. Ha szenvedsz, mindig gondoldj arra, hogy az Úr Jézus mit szenvedett, miért szenvedett és hogyan szenvedett. A szenvedések tűzében lebegjen mindig szemed előtt Krisztus szenvedése. „A legnagyobb bölcseségem, hogy Jézust ismerem, éspedig a Megfeszítettet!” (Szent Bernát.)

A FEHÉRRE MESZELT SIROK.

„Hosanna...! Crucifige...!”

(Virágvasárnap.)

A virágvasárnapi diadalmenetben Krisztust örömmámorban és hozsannázással fogadja az ujjongó tömeg: Dávid Fiát köszönti, aki az Úr nevében jön. A lelkes tömeg Jézust Messiáskirályá kiáltja: mert eljött Jeruzsálembe, hogy megalapítsa az Isten országát. Ugyanez a tömeg pár nappal később, nagypénteken izzó gyűlölettel és haragtól fűtve a Messiásra feszít

meg-et, halált kíván. Ki érti meg ezt a hihetetlen gyors érzelmi áthangolódást? Milyen lehet a szeretetből gyűlölet, milyen lehet a hozsannából crucifige? Sokat megértet velünk a tömeglélektan, de sokkal jobban megmagyarázza az embereknek, a tömegeknek ezt a gonosz pálfordulását a farizeusok és írástudók képmutató és álnok aknamunkája. Az írástudók és farizeusok a gonoszságban testvérek voltak. Az írástudók a törvény bölcs és nagyképű tudósai, a farizeusok a törvény vak és álnok tisztelői voltak. Szőrszálhasogatásukat képmutató szenteskedéssel, vakbuzgóságukat betűragó nagyképűséggel párosították. Ez az álnok, álszent, képmutató, nagyképű és gonosz lelkület juttatta a hozsanna örömmámorában úszó Krisztust a gyalázatos keresztfára. Ez a lelkület ordította a félrevezetett tömeggel a feszítsd meg-et, ez a lelkület ölte meg a prófétákat, akik a Messiás eljövetelet hirdették és ez ölte meg magát az Udvözítőt. Vizsgáljuk meg: 1. a farizeusok viselkedését, 2. a farizeusok lelkületét, hogy 3. annál jobban kerüljük a képmutató farizeusi lelkületet.

1. A farizeusok viselkedése. A farizeusok és írástudók már régen szemmel tartották Jézust. (Lk. 14, 1.) Nagyon hamar híre kelt annak, hogy próféta támadt Izraelben és Isten meglátogatta az ő népét. Krisztus tanításának fensége, csodáinak páratlan volta hamarosan bejárta az egész Palesztinát. Krisztusnak ez a népszerűsége nem tetszett a farizeusoknak. Bár Krisztus először csak szűkebb hazájában, Galileában vívta ki népszerűségét gyógyításaival és jócselekedeteivel, mégis csak hamar megismerte vonzó és szeretetteljes alakját az egész Palesztina. Először nem tulajdonítottak semmiféle jelentőséget munkálkodásának: szemfényvesztőnek, népámítónak tartották a farizeusok. Később azonban azt tapasztalták, hogy Krisztus tábora egyre jobban erősödik, egyre többen lesznek a tanítványai, a nép pedig sokszor ezrével hallgatja, mert a tanítás mellett jól tartja őket. Ekkor már jobban felfigyeltek tanítására és magatartására. De képmutató módon megbotránkoztak rajta és zúgolódtak, hogy a bűnösökkel társalog és eszik. (Lk. 15, 2.) Simon farizeus is megbotránkozott azon, hogy Krisztus megengedte a bűnös asszonynak, Mária Magdolnának, hogy illesse. (Lk. 7, 39.) A legnagyobb botránykő szemükben az volt, hogy szerintük Krisztus semmibe vette a szombatot,

mert ezen a napon is segített a szerencsétleneken és meggyógyította a betegeket: a vízkórost (Lk. 14, 2—6.) és a vakon születettet. (Jn. 9, 14.) Sőt szerintük Krisztus még arra a káromkodásra is vetemedett, hogy a szombat van az emberért és nem az ember a szombatért! Mikor aztán országszerte nőtt Krisztus népszerűsége, nem elégedtek meg a képmutató botrányozással, hanem fogós kérdésekkel csapdát állítottak neki, hogy megfogják beszédében. A farizeusok azonban belátták, hogy semmire sem mennek vele. (Jn. 12, 19.) Hiába kísérleteztek. Először a főparancsolattal akarták törbe csalni, de nem sikerült. (Mt. 22, 34. skk.) Majd ismét tanácsot tartottak, hogy megfogják beszédében és ravasz módon azt kérdezték tőle, hogy szabad-e adót fizetni a császárnak? (Mt. 22, 15—22.) Ha Jézus igenlőleg felel, akkor a mózesi törvény és a nemzeti függetlenség árulójának mondják; ha pedig nemmel felel, bevádolják a római hatóságnál mint lázítót a császár ellen. Krisztus azonban isteni bölcsességével megszégyenítette őket. Máskor egy házasságtörő asszonyt vittek elé kísértésül, mert azt hitték, hogy Jézus szelíd eljárásával a mózesi törvény ellen izgatni fog; ha pedig a törvény szigora mellett foglalt volna állást, akkor a római hatóságnál vádolták volna mint lázítót az enyhe római törvény ellen. Krisztus azonban olvasott a bűnös vádlók szívében és elhallgattatta őket. (Jn. 8, 1—11.)

Mivel pedig nagyon sokan hittek már benne, életére törtek. (Jn. 7, 31—32.) „Egybegyűjtötték ezért a főpapok és a farizeusok a főtanácsot és mondták: Mit csináljunk? Mert ez az ember sok csodajelet művel. Ha tovább is így hagyjuk őt, mindnyájan hinni fognak benne, és eljönnek a rómaiak és elveszik helyünket és nemzetünket.” (Jn. 11, 47—48.) „Attól a naptól tehát elhatározták, hogy megölik őt.” (Jn. 11, 53.) „Keresék tehát Jézust és mondogaták egymásnak a templomban állók: Mit gondoltok? Hát ő nem jön el az ünnepre? Parancsot adtak ugyanis a főpapok és a farizeusok, hogy ha valaki megtudja, hol van, jelentse fel, hogy megfogják őt.” (Jn. 11, 56.) „Két nap múlva pedig húsvéti vacsora vala, és a kovásztalanok ünnepe és a papi fejedelmek és írástudók azon tanakodának, miképen fogják meg őt csellel és hogyan öljék meg. Mondák ugyanis: Ne az ünnepnapon, nehogy zavargás támadjon a nép között.” (Mk. 14, 1—2.) A farizeusok gonosz terve sikerült.

Aljas módon megnyerték az árulót. Majd hamis tanúkkal emeltek vádat ellene és kimondták rá a világtörténelem legigazságtalanabb ítéletét.

II. A farizeusok lelkülete. A farizeusok életének minden megnyilatkozása képmutatás volt. Beszédjük, tanításuk, fáradságuk, cselekedetük és az egész életük nagy képmutatás volt. Belső lelki világuk egyáltalán nem volt összhangban életükkel. A lelki élet belső elmélyítésével semmit sem törődtek, mindenben a külszint, az emberek elismerését hajhászták. Nem törődtek a törvény szellemével, hanem ragaszkodtak a törvény betűszerinti magyarázatához és az általuk szokásba hozott különösleges szertartásokhoz. A vallási és az erkölcsi élet számukra üres képmutatássá fajult. Éppen ezért Krisztus Urunk fel is szólítja őket, hogy térjenek meg: „Viperák fajzata! Ki tanított benneteket futni a jövőendő harag elől. Teremjétek tehát a bűnbánat méltó gyümölcsét.” (Mt. 3, 7—8.)

Képmutató volt a farizeusok minden szava. Krisztus Urunk kemény szavakkal korholja őket: „Viperák fajzati! Hogyan szólhattok jókat, mikor gonoszak vagytok? Hisz a szív bőségéből szól a száj. A jó ember a jó kincsből jókat hoz elő, és a gonosz ember a gonosz kincsből gonoszokat hoz elő.” (Mt. 12, 34—35.)

Képmutató volt a farizeusok *tanítása*. Az Úr Jézus leleplezte őket a nép és tanítványai előtt: „Mózes székében az írástudók és farizeusok ültek. Mindazt tehát, amit mondanak nektek, tartsátok meg és tegyétek; de tetteik szerint ne cselekedjétek, mert mondják és nem teszik. Ugyanis nehéz és elviselhetetlen terheket kötözgetnek és raknak az emberek vállaira, de maguk egy ujjukkal sem akarnak azokon lendíteni. Minden cselekedetüket azért teszik, hogy lássák őket az emberek; szeretik a főhelyeket a lakomákon és az első székeket a zsinagógákban és a köszöntéseket a piacon, és hogyha rabbinak hívják őket az emberek.” (Mt. 23, 2—7.)

Képmutató volt az *imádságuk*. Krisztus egyik példabeszédekében a farizeus szájába adja a következő imádságot: „Isten, hálát adok neked, hogy nem vagyok olyan, mint a többi emberek; rabló, igaztalan, házasságtörő, mint ez a vámos. Kétszer bőjtölök hetenkint, tizedet adok mindenből, amim van.” (Lk. 18, 11—12.) A farizeus imádsága csupa dicsekvés; határtalan

gőgjében valamennyi embert szembeállítja magával, sőt rámutat a vámosra bizonyíték gyanánt.

Képmutató volt a farizeusoknak egész *belső lelki világa*. Igazaknak tartották magukat, mégis nagyon szerették a földi dolgokat: a gazdagságot, a vagyont, a pénzt. Krisztus azonban ismerte gondolataikat, azért mondta nekik: „Egy szolga sem szolgálhat két úrnak! Nem szolgálhattok Istennek és mammonnak (pénz).” (Mt. 16, 13.)

Képmutató volt az *egész életük*. Bűneiket az Úr Jézus nyolcszoros „jaj nektek” megszólítással foglalja össze.

„Jaj nektek, képmutató írástudók és farizeusok! Kik bezárjátok az emberek előtt a mennyek országát; mert ti nem mentek be, és a befelé menőket sem hagyjátok bejutni.” (Mt. 23, 13. skk.) A külsőségekkel tévedésbe ejtették az embereket és így elterelték őket az igazi jámborságtól.

„Jaj nektek, képmutató írástudók és farizeusok! Mert megszitek az özvegyek házait, hosszú imádságot mondván; ezért súlyosabb ítélet alá estek.” Azon a címen, hogy sokat imádkoztak értük, megvendégeltették magukat, kicsalták a pénzüket és örökségükre vadásztak.

„Jaj nektek, képmutató írástudók és farizeusok! Mert körüljárjátok a tengert, hogy egy pogányt zsidóvá tegyetek, és midőn azzá lett, a gehenna fiaivá teszitek, kétszerte inkább magatoknál.” A farizeusok sokat térítettek, de nem buzgóságból, hanem felekezeti érdekből; de rossz példájukkal a megtérteket még jobban elrontották és a pokol büntetésére méltóvá tették őket.

„Jaj nektek, vak vezetők! Kik mondjátok: Ha valaki a templomra esküszik, az semmi, de aki a templom aranyára esküszik, tartozik.” Kijátszották a különféle esküformákat és ebből is hasznot húztak maguknak kapzsiságból.

„Jaj nektek, képmutató írástudók és farizeusok! Kik tizedet adtok a mentából, kaporból és köményből, de elhagyjátok, ami fontosabb, a törvényben az ítéletet, az irgalmasságot és a hűséget. Ezeket cselekedni kellett és amazokat el nem hagyni. Vak vezetők! Kik megszüritek a szűnyogot, a tevét pedig elnyelitek.” A külső aprólékos dolgokban adták a buzgót, de a vallás és erkölcs lényegét, a belső jámborságot és a szeretet művét elhanyagolták. A kis dolgokban (szűnyog), pontos-

sak voltak, de a nagy bűnöket (teve) lelkiismeretfurdalás nélkül elkövették.

„Jaj nektek, képmutató írástudók és farizeusok! Mert hasonlók vagytok a fehérre meszelt sírokhoz, melyek kívülről ékeseknek látszanak az emberek előtt, de belül tele vannak holtak csontjaival és minden undoksággal. Így ti is kívülről ugyan igazaknak látszatok az emberek előtt, de belül tele vagytok képmutatással és gonoszsággal.”

„Jaj nektek, képmutató írástudók és farizeusok! Mert megtisztítjátok a pohár és a tál külsejét, belül pedig tele vagytok ragadománnyal és szennnyel.” Tehát aggodalmasan kerültek a külső, testi mocskot, de belül tele voltak erkölcsi szennnyel.

„Jaj nektek, képmutató írástudók és farizeusok! Kik a próféták sírjait építitek és ékesítitek az igazak emlékeit, és mondjátok: Ha atyáink napjaiban éltünk volna, nem lettünk volna bűntársaik a próféták vérében.” Jeruzsálem környékén lévő régi prófétasírokat a farizeusok szorgalmasan gondozták, inkább azonban dicsekvésből, mint kegyeletből. És a helyett, hogy a próféták tanítását követték volna, leleplezték atyáik gonoszságát.

Ebből láthatod, hogy milyen visszataszító a farizeusi, képmutató lelkület. Krisztus Urunk jól ismerte őket és kíméletlenül fejükre olvasta bűneiket. Nézz bele mélyen a lelkedbe: vajjon ezekből a farizeusi bűnökből nincs-e benned is meg valamelyik? Krisztusnak ez a komoly figyelmeztetése legyen számodra is tanulságos.

III. Kerüld a farizeusi lelkületet. Ha a Szentírást végigolvasod, könnyen meggyőződhetsz róla, hogy az Úr Jézus a képmutató lelkületet ostromozza legjobban. Nincs is visszataszítóbb lelkület a kétszínű, álnok, képmutató, farizeusi lelkületnél. Pedig hány leánynak van két lelki arca: az egyiket akkor hordja, mikor senki sem látja és senki sem ellenőrzi; a másikat pedig akkor, mikor az emberek, a szülők, az előljárók, a tanárok figyelik. Legyen az életed nyitott könyv, mindenki olvashasson benne. Ha valaki azután jó emberismerő, úgyis hamar felismeri benned a lelki értékeket és lelked gyengeségeit. A legtöbb leány azért lesz képmutató, mert azt hiszi, hogy rosszabbnak ismerik meg, mint amilyen a valóságban, s küzd önmagával, hogy magát jobbnak mutassa. Nézz bele

sokszor lelked tükrébe és akkor megismered lelked valóságos képét. Nagyon oktalan vagy, ha lelki értékeid túlbecsüled és hibáidat pedig lekicsinyíted. Ez a képmutató lelki értékelés nagyon sok csalódást és boldogtalan órát okoz majd neked.

A képmutató leány úgy jár, mint az, aki elvarázsolt kastély tükrében nézegeti magát. Ezek a tükrök sohasem mutatják a valóságot, mert vagy nagyítanak vagy kicsinyítenek vagy torzítanak. Így jár a képmutató leány is, olyan sokszor nézegeti magát ezekben az elvarázsolt tükrökben, míg végül elhiszi magáról, hogy a való életben is ilyen. Azután ha egyszer valóban komolyan belenéz a rideg valóságot mutató lelki tükörbe: csalódik önmagában, kétségbeesik. Észreveszi, hogy állandóan kettős lelki arccal jár és ezért az emberek megúálták, kerülik a társaságát, elfordulnak tőle. Ne légy sohasem fehérre meszelt sír! Amint nem lehet a sír belső undok-ságát a leplezéssel nem létezővé tenni, úgy te sem takarhatod be lelked kiábrándító rosszását és megtévesztő gyengeségét, hogy azt előbb vagy utóbb észre ne vegyék az emberek.

1. Kerüld a képmutató lelkületet elsősorban a *vallási életedben*. A női lélek meglehetősen hajlamos arra, hogy vallási életében nagy jelentőséget tulajdonítson a vallásosság külső megnyilatkozásainak, sőt talán nagyon sokszor ebben keresi a vallás lényegét. Ne legyen a vallásosságod *képmutató szenteskedés*. Akkor lennél ilyen, ha évközben mindennapi áldozó vagy, a szünidőben azonban könnyen elhagyod a vasár-napi szentmisét is. Vagy talán arra nagyon vigyázol, hogy az Űrangyalát mások előtt mindig elvégezd, de ha magad vagy, nem is gondolsz rá. Soha el nem mulasztanád a szenteltvíz használatát, de ugyanakkor a szentmisén egészen máson jár az eszed. Gondosan keresztet vetsz a templom előtt, de ha a jelenlétben a hited támadják, nem mersz védelmére kelni.

Ne legyen vallásosságod képmutató *olvadozás, áradozás, könnyhullatás*. Vannak leányok, akik azt hiszik, hogy csak akkor igazán vallásosak, ha tele van a lelkük áradozó érzelmeskedéssel. A szenteket a lábuknál fogva szeretnék az égből lehúzni. Még nem is köszöntötték az Oltáriszentségben rejtőz-ködő Űr Jézust a templomban, máris futnak Szent Antalhoz vagy Szent Terézkéhez. Nyakra-főre végeznek kilencedeket mindenféle haszontalan szándékra, de az esti imáról és lelki-

ismeretvizsgálatról teljesen megfeledkeznek. A keresztúti ájtatosságot talán könnyező szemmel végzik, de a vasárnapi miséről rendszeresen elkésnek.

Ne legyen vallásosságod *papok iránti rajongás*. Némelyik leány nagyobb tiszteletben szeretne részesíteni egy-egy papot, mint magát az Úr Istent. Az a diákleány, aki hajlandó a legnagyobb áldozatra a papjáért, de ha kikerül az iskolából, talán feléje se néz a templomnak, képmutató. Azt mondja, elég volt imádkozni diákkoromban, amikor a „tiszti” kedvéért tettem és nem a lelkem üdvösségére és az Isten dicsőségére. Nagyon helyes és szép, ha a papodat tiszteled és szeretted, de ez ne legyen oktalan rajongás, mely nem az Isten szolgájának, hanem a pap személyének szól. Sok leány, aki a vallásosságának a lényegét a pap iránti rajongásban kereste és nem az Istenben, az Egyház parancsaiban, az élet első komoly próbáján elbukott, mert lelkét nem az Istenhez, hanem egy földi személyhez fűzte.

Ne legyen vallásosságod a *parancsolatok képmutató szórászhasogatása, nagyképű betűrágása*. Némelyik leány a parancsolatokat olyan nagyszerűen tudja másokra alkalmazni, de magára sohasem. Kifogástalanul megmondja a legnehezebb esetekben, hogy mi a teendő mások számára, de maga ugyan ezt nem követi. Mások számára megszűri a szűnyogot, maga pedig lenyeli a tevét, ahogy az Úr Jézus mondja.

Ne legyen vallásosságod *képmutató imahalmozás*. Vannak leányok, akik halomra végzik a jámbor ájtatossági gyakorlatokat, imákat, de megfeledkeznek a legfontosabb imákról, a Miatyánkról, Úrangyaláról, rózsafüzérről, az evés előtti és utáni, a tanulás előtti és utáni imáról. Az ilyen leányok szinte imamalmok lesznek és csak mondják, hadarják a sok fogadott imádságot figyelem és minden odaadás nélkül. Imádság közben még szemüket, nyakukat is forgatják, hogy lássák az emberek buzgóságukat. Mennyire megfeledkeznek ezek a leányok Krisztus Urunk szavairól: „Mikor imádkoztok, ne legyetek, mint a képmutatók, akik szeretnek a zsinagógákban és az utcák szegletén állva imádkozni, hogy lássák őket az emberek. Bizony mondom nektek, megkapták jutalmukat. Te pedig mikor imádkozol, menj be a kamrádba és ajtót betéve imádkozzál Atyádhoz a rejtekben; és Atyád, ki lát a rejtek-

ben, megfizet neked. Imádkozván pedig, ne szaporítsátok a szót, mint a pogányok, mert azt vélik, sok beszédükért nyernek meghallgatást. Ne legyetek tehát hozzájuk hasonlók, mert tudja a ti Atyátok, mire van szükségetek, mielőtt kérnétek őt. Ti azért így imádkozzatok: Miatyánk . . .” (Mt. 6, 5—9.)

2. Kerüld a képmutató lelkületet *erkölcsi életedben*. Ne légy soha képmutató erkölcsöcsész. „Ne tartsd magadat másoknál jobbnak, nehogy esetleg rosszabbnak ítéljen az Isten, ki jól tudja, mi lakozik az emberi szívben. Ne kevélykedjél jótetteid miatt; mert Isten másként ítél, mint az emberek, s neki sokszor nem tetszik az, ami az embernek kedvére van.” (Kempis.) Ha azt hiszed, hogy neked nincs hibád, akkor hibáztál a legjobban. Másoknál sokszor a legkisebb hibán is megbotránkozol, magadban ezeket vagy az ezeknél sokkal súlyosabbakat sem veszed észre, sőt, ha ilyenkor a hibát a szemedre vetik, nagyon megsértődsz. Ha mások jelentéktelen hibáin vagy gyarláságin és botlásain botránkozol, farizeusi botránkozásba esel bele. A farizeusok is nagyon megbotránkoztak azon, hogy Krisztus a bűnösökkel evett és társalgott, közben pedig a lelkük tele volt mocsokkal! Vigyázz, ne légy fehérre meszelt sír!

Kerüld mások *képmutató megítélését*. „Mit látod meg a szálkát atyádfia szemében. magad szemében pedig a gerendát nem veszed észre? Avagy hogyan mondhatod Atyádfiának: hadd vegyem ki szemedből a szálkát, mikor íme, a gerenda a te szemedben. Képmutató! Vesd ki előbb a gerendát ten szemedből és azután lásd, hogy kivedd a szálkát atyádfia szeméből. (Mt. 7, 3—5.) Az a leghelyesebb álláspont, ha mindig a magad portája előtt sepersz legelőször. Az újítást is mindig magadon kezd először. Londonban történt, hogy a házigazda megkérdezte a vendégeit: „Hogy lehet Londont rövid félóra alatt megtisztítani a szeméttől?” A vendégek székükben hátradőltek és feszült figyelemmel gondolkoztak a kérdés megoldásán. Londonnak öt- vagy hatmillió lakosa, mérhetetlen nagy forgalma van. Mindenki azt gondolta, hogy ez lehetetlen dolog. A házigazda szellemes tréfával oldotta meg a kérdést a vendégeinek: „Ha mindenki a maga háza előtt seper.” „Valóban így van!” volt az egész társaságnak a véleménye. A tréfa sikerült, de a jelenlévők egy kicsit tovább kezdtek gondol-

kozni a dolgon. Szeretném, ha te is megjegyznéd ezt a kis szellemes tréfát. Nem a képmutató megítéléssel lehet az emberiséget megjavítani, hanem azzal, ha mindenki a saját háza előtt seper. Sohase azzal törődj, hogy milyen a barátnőd, a szomszédod háza, hanem törődj csak a magadéval, akkor sohasem leszel képmutató.

Kerüld végül a képmutatást a *jócselekedetek végzésénél*. „Valóban az üres dicsőség keresése a leggonoszabb kórság, a legnagyobb hiúság, mert eltántorítja az embert az igaz dicsőségtől s megfosztja a mennyei malasztól. Mert midőn az ember magamagában leli kedvét, akkor nem tetszik Neked, midőn emberi dicsőségre áhítozik, megfosztja magát az igaz erényektől.” (Kempis.) Soha ne tégy jót az emberek kedvéért, hanem mindig az Isten dicsőségére. A jócselekedetnél a szándék növelheti a tett jóságát, de teljesen le is ronthatja. „A szájhős kérkedik saját teljesítményével, a hit hőse minden jutalmat és dicsőretet átenged Urának Istenének.” (Aranyszájú Szent János.)

„Vigyázzatok, hogy igazságokat ne cselekedjétek az emberek előtt, hogy lássanak titeket, mert akkor nem leszen jutalmatok Atyátoknál, ki mennyekben vagyon. Mikor tehát alamizsnát adsz, ne kürtölj magad előtt, mint a képmutatók teszik a zsinagógákban és az utcákon, hogy dicsérjék őket az emberek. Bizony mondom nektek, megkapták jutalmukat. Te pedig mikor alamizsnát adsz, ne tudja balkezed, mit cselekszik jobbkezed, hogy alamizsnád titokban legyen; és Atyád, ki lát a rejtekben, megfizet neked.” (Mt. 6, 1—4.) „Bármit cselekesztek szóval vagy tettel, mindent tegyetek az Úr Jézus nevében, és adjatok hálát az Istennek, az Atyának ő általa.” (Kol. 3, 17.) A képmutató ember azért cselekszik, hogy lássák őt az emberek.

Vigyázz és kerüld a képmutató lelkületet, mert csak ez a lelkület hajlandó arra, hogy a hozsannázás után pár nappal fesszitsd meg-et kiáltson Krisztusnak. Én egyedül az Istennek, nem pedig az embereknek akarok tetszeni az életemmel.

A GYŐZEDELMEK KIRÁLY.

„Ne féljetelek! A megfeszített názáreti Jézust keresitek, nincs itt, feltámadott!” (Mk. 16, 6.)

(Húsvétvasárnap.)

Minden földi hatalom megsemmisül. A hatalmas uralkodók meghaltak. A sirjaik ma már csak a gyengeségüket és mulandóságukat hirdetik. Nagy Sándor hatalmas volt: meghalt, világhatalma odaveszett. Napoleon világhíres volt: meghalt, a sirja bezárta nagy hatalmát. A halál minden földi hatalmat eltüntet a földről. Jézusról a történelem ezt jegyzi fel: tanított, Istennek mondta magát, imádást, tiszteletet, hitet kívánt; keresztre feszítették és mint gonosztevő, latrok között halt meg. Mi volt halálának első nagy hatása? A római katona felkiáltott: „Valóban az Isten Fia volt.” Ma milliók kiáltják: „Valóban az Isten Fia volt!” Meghalt, és milliók imádságos lélekkel borulnak le a kereszt tövében. Meghalt, és megváltoztatta a világ képét. Meghalt, és a legfenségesebb erények fakadnak tanítása nyomában. Meghalt és milliók áldozzák fel magukat érte! Meghalt, és mégis milliók szeretik és rajonganak érte! Igen, Jézus Krisztus nagypénteken a kereszten a leggyalázatosabb módon, a legnagyobb megaláztatásban halt meg. Húsvétvasárnap a világtörténelem legfényesebb és legragyogóbb győzelmét aratta. Húsvét a győzelmes Király, a győztes Hadvezér világraszóló győzelmi ünnepe. Az Úr Jézus Krisztus dicsőséges feltámadásával a lélek győzelmet aratott a test felett; legyőzte a halált! Győzött az igazság a gazság felett, legyőzte a bűnt. Végül győzött a szeretet a gyűlölet felett, legyőzte a poklot. Ez a mi húsvéti örömünk: Krisztus Király hármaskor nagy győzelme. Ez a győzelem a leghatalmasabb volt a világon, mert a legnagyobb ellenséget győzte le: a halált, a bűnt és a poklot. Soha földi király ilyen győzelmet nem aratott. Voltak hadvezérek, akik legyőzték a törököt, a tatárt vagy akár a félvilágot, de a bűnt, a halált, a poklot senki sem tudta még legyőzni.

Ez a győzelem a legcsodálatosabb, mert látszólag teljesen alkalmatlan fegyverrel vívta ki: gyalázatos és keserves keresztrefeszítéssel. A kereszt volt Krisztus győzelmi zászlaja,

mely a zsidók előtt a gyalázat fája volt, a pogányok szemében pedig oktalanság. Csodálatos győzelem ez, azért is, mert a keresztfán a tehetetlen, erőtlen és meggyötört Krisztus vívta ki. Nem hadsereggel és fegyverekkel, hanem szeretettel vívta meg ezt a csatát Krisztus Király.

Ez a győzelem a legönzettelenebb, mert nem magáért, nem a maga dicsőségére, hanem a mi üdvösségünkre vívta meg. De egyben a legátfogóbb és leghatásosabb győzelem volt, mert mindnyájunk érdekében történt és ebből a győzelemből mindennap meríthet az egész emberiség. Soha győzelem nem volt még az emberiség számára gyümölcsözőbb, mint éppen ez a nagyszerű győzelem. Mióta Krisztus legyőzte a halált, a bűnt, a poklot, azóta ezeknek legyőzése számodra sem lehetetlen. Mióta győzött a lélek, az igazság és a szeretet, azóta fekszik porban a test, a gazság és a gyűlölet. Mióta húsvétvasárnap hajnalban Krisztus megszerezte ezt a páratlan győzelmet, azóta büszkén hirdetheti Rómában a Szent Péter-téren az obeliszk felirata: Christus vincit, Christus regnat, Christus imperat. Krisztus ma is győz, uralkodik és parancsol: 1. a halál felett, 2. a bűn felett, 3. a pokol felett. Feltámadásával győzött a lélek, az igazság és a szeretet a test, a gazság és a gyűlölet felett.

1. Krisztus legyőzte a halált. Krisztus Urunk üres sírja a testnek vereségét jelentette. Győzött a lélek a test felett, legyőzte a halált. Húsvét hajnalán a sírhoz menő asszonyok elképedtek, mikor az üres sirt meglátták. Szinte érthetetlenül hangzott előttük az angyal kijelentése: „Nincs itt, feltámadott.” Sem a jámbor asszonyok, sem az apostolok nem gondoltak arra, hogy Krisztus feltámadott. Csak a papi fejedelmek emlékeztek arra, hogy még életében megmondotta: „Én vagyok a feltámadás.” Krisztus Urunk követői nem is sejtették, hogy a nagypéntekre húsvét is következhetik.

Krisztus maga megmondotta, hogy kemény harcban kell a testet legyőznie. Szenvedése kezdetén végtelen szomorú volt a lelke, de mégis kész volt a nagy harcra és csak a teste volt gyenge. A test és lélek közötti nagy párviadalban a lélek diadalmaskodott. Az élet és a halál kelt itt párviadalra egymással, de a párviadalnak kimenetele nem volt kétséges. Az Úr Jézus megmondotta: „Én vagyok a feltámadás és az élet!”

Mennyire nem értették ezt tanítványai és a körülállók. Húsvét reggelén azonban ezt már megértették. Húsvét reggelén döbbenetek rá a farizeusok a krisztusi mondás nagy valóságára: „Bontsátok le ezt a templomot és harmadnapra felépítem azt.” „És amint Jónás három napig volt a hal gyomrában, ugyanúgy három napig lesz az Isten Fia a föld gyomrában.”

A halál vastörvényét egyedül és először Krisztus törte meg. A sír kinyílt és Krisztus feltámadt. A főtanács hiába tett meg minden óvintézkedést. Őriztették a sírt, lepecsételték a nagy követ, de Krisztus a saját erejéből és hatalmából feltámadt. A nagy párviadalban a sötét halál elvesztette játékát. És ez már sejteti velünk, hogy a halál nálunk embereknél is elveszti a csatát, mert „eljön az óra, melyben mindnyájan, kik a sírokból vannak, meghallják az Isten Fia szavát” (Jn. 5, 28.), mint ahogy megtette Lázár sírjánál. (Jn. 11, 43.) Ezért mondotta Szent Pál: „Elnyelte a halált a diadal! Halál, hol a te győzelmed? Halál, hol a te fullánkod?” (I Kor. 15, 55.) „Tudjuk, hogy Krisztus miután feltámadott halottaiból, már nem is hal meg, s a halál többé nem uralkodik rajta.” (Róm. 6, 9.) Az Egyház is ma így imádkozik: „Te mai nap az Egyszülötted által legyőzted a halált és nekünk az örök élet kapuját megnyitottad.” (Misében.)

Az Isten legyőzte a halált, hogy a halál ne maradjon győztes az ember felett. (Szent Ágoston.) Most már nem kell félned a haláltól, mert Krisztus elvette a halál fullánkját. A keresztény ember számára a halál nem jelent bizonytalanságot, nem jelent megsemmisülést, nem jelent lélekvándorlást, hanem jelenti az örök feltámadást. Ezért az Egyház a virágvasárnapi misében így imádkozik: „Mindenható örök Isten, ki az emberi nem számára az alázatosság követendő példáját megengedted, hogy Udvözítőnk testet öltön és kereszthalált haljon, engedd meg kegyesen, hogy az ő béketűrését követhessük és így feltámadásának is részesei lehessünk.” Amióta Jézus Krisztus meghalt és feltámadott, csak a földi élet zárul le a halállal, de megkezdődik a boldog örök élet. Szent Ágoston utolsó szavai voltak: „Uram, engedd, hogy meghalhassak, csak azért, hogy élhessek!”

A másik biztató és boldogító mozzanat az Úr Jézus test felett való győzelméből számodra az, hogy segítségével te is

legyőzheted a test gyengeségét. A te lelked is mindig győzedelmeskedni fog tested felett. Nagyon sokszor érzed majd, hogy a lélek kész ugyan az Isten szolgálatára, de a test gyenge. De a feltámadt Udvözítővel te is feltámadhatsz a gyenge testből. Isten úgy alkotta meg a lelket, hogy az sokkal erősebb és hatalmasabb a testnél. Sokszor tapasztalhatod magadon a testnek a lélekre való nagy hatását. Pillanatnyi bágyadtság, levertség, kedvetlenség a lélek működésére is nagy hatással van. Kérd sokszor a megdicsőült Krisztust, hogy a testnek ezt a gyengeségét mindig legyőzhessed. A megdicsőült Krisztus hihetetlen bátorságot, erőt, hitet öntött a gyenge apostolokba. Szinte teljesen megújultak testben és lélekben. Nincs a testnek az a rendetlen indulata, melyet a lélek ne bírna leküzdeni. A test gyengesége felett a léleknek kell úrrá lennie.

II. Krisztus legyőzte a bűnt. A világ gázsága felett győzedelmeskedett az igazság, mert az Udvözítő feltámadásával legyőzte a bűnt. A bűn hozta a halált a földre. A Megváltó tehát a halál legyőzésével legyőzte a bűnt is. A bűn nem egyéb, mint a lélek halála, a lélek diadalával legyőzte a halált, a bűn következményét. Krisztus földi életének, szenvedésének és halálának legfőbb célja volt a küzdelem a bűn, a lelki halál ellen. Ebben az élethalálharcban látszólag Krisztus vereséget szenvedett, de csak azért, hogy a dicsősége annál fényesebb legyen. Valóban, méltán mondotta magáról az Úr: „Én vagyok az út, az igazság és az élet.” Mégis magára vállalta a világ minden gázságát, rosszaságát, bűnét, hogy megszerezze számunkra a megigazulást. „Azt, ki nem ismerte a bűnt, áldozattá tette bűneinkért, hogy az Isten igazsága legyenünk ő általa.” (II Kor. 5, 21.)

Krisztus Urunk önmagát adta a bűneinkért, hogy kiragadjon minket a jelen gonosz világból. (Gal. 1, 4.) De nemcsak kiragadott bennünket a bűnnek hatalmából, hanem a kegyelmi élet által megtörte bennünk a bűnnek az erejét és hatalmát. Ez a húsvét igazi jelentősége. Az igazi húsvét a lélek húsvétja, vagyis a lélek feltámadása bűnből Krisztus kegyelme által. Krisztus legyőzte az ördögöt helyetted, érted, benned. (Ar. Szent János.) A te munkád már sokkal könnyebb, csak a Mesterhez kell csatlakoznod, hogy ismét győzze le benned az ördögöt a természetfeletti, a kegyelmi élet által.

Természetesen a bűnnek a leküzdése mérhetetlen és vég nélküli küzdelmet jelent. Szinte mindennap és minden órában újra kell kezdened. Olyan az ördög ellen való küzdelem, mint a hétfejű sárkány legyőzése a mesében. Valahányszor a mesebeli királyfi levágta a sárkány fejét, hétannyi nőtt helyette. Az ördög sem hátrál meg egyetlen vereség láttán, sőt sokszor az ellenség vesztesége új erőt ad neki a küzdelemhez. A bűn elleni küzdelemben a harc kimenetele nem kétséges akkor, ha Krisztussal együtt, a kegyelemmel küzdesz. Egyedül a küzdőknek jár a korona. „Hatalmas Király, adj erőt katonáidnak, hogy a nagy harc befejezésével elnyerjék a halhatatlanság jutalmát.” (Szent töviskorona ünnepi miséjéből.) Ahhoz, hogy a bűnt legyőzhessed, elsősorban magadat kell teljesen legyőznöd. Hiába várod akkor a győzelmet, ha nem égeted fel lelkedben az ördög erődeit, a szenvedélyeket, ahonnan az ördög állandóan támadásokat intéz lelked ellen. Az ellenséget teljesen fel kell morzsolnod, a győzelem csak akkor lesz biztosítva. Ott sem biztos a győzelem, ahol csak ideig-óráig küzdenek az ellenség ellen, az igazi harc csak akkor eredményes, ha végső percig folyik.

III. Krisztus legyőzte a poklot. A szeretet diadalmaskodott a gyűlölet felett, Krisztus legyőzte a pokol hatalmát. Az első két győzelemből ez a harmadik már önként következik. A bűn következménye volt a halál és a pokol, mivel pedig a bűn méregfogát a Megváltó kivette és a halál fullánkja már nem halálos, azért a pokol erőinek is meg kellett hátrálniuk Krisztus győzelme előtt. Krisztus lelke halálakor alászállott a pokol tornácára és megvitte az örömhírt az ott várakozó jámbor embereknek, hogy megváltotta őket. Ekkor tudták meg az üdvözültek, hogy a pokol hatalma végleg megtört és megnyílt előttük a mennyország. Már Ozeás próféta megjövendölte a Megváltó győzelmét a halál és a pokol felett: „Kiszabadíthatnám őket a halál kezéből, megválthatnám őket a haláltól; halálod lehetnék, ó halál; marásod lehetnék, ó alvilág!” (14, 13.) „Ezt mondja az Úr: A kegyelem idején meghallgatlak téged... hogy azt mondd a foglyoknak: Eredjetek, és azoknak, kik sötétségben vannak: Mutassátok magatokat!” (Íz. 49, 8—9.) „Krisztus megöletvén ugyan test szerint, de meg-elevenítettvén lélek szerint; melyben elmenvén azoknak a lel-

keknek is, kik börtönben voltak, a megváltást hirdette.” (I Pét. 3, 18—19.)

Megrázó erejű festménye Fra Angelicónak Krisztus pokoltornácára való szállása: A sötét poklot elzáró vasajtó sarkai-ból kifordultan fekszik, alatta egy ördögalak. Az Úr felhőn lebegve győzelmi zászlóval vonul be és jobbát nyújtja Ábrahámnak. Szent lelkesedéssel, bensőséges örömmel és mély tisztelettel közelednek az ószövetség ismert alakjai: Ádám, Éva, Mózes, Dávid és a többiek. E közben az ördögök tehetetlen dühükben visszavonulnak és a sziklahasadékban elbújva nézik végig kénytelen-kelletlen az üdvözültek diadalmenetét. A kép fenségesen eleveníti meg az Úrnak a pokol felett aratott hatalmas győzelmét. Az Ábrahám felé nyúló Krisztus-jobbát ragadd meg te is lélekben és ne engedd el. Kérd az Úr Jézust: Ne engedj elszakadni tőled, a gonosz ellenségtől védj meg, halálom óráján hívj magadhoz, hogy szentjeiddel és választottaiddal vég nélkül áldhassalak és imádhassalak!

Mily kegyes volt az Üdvözítő a választottakkal szemben. Nem a messze távolságból, hanem közlőrl, szemtől-szembe személyesen közölte velük az örömhírt. Leküldhette volna angyalát, mint ahogy olyan sokszor az angyalok vitték meg az örömhírt az embereknek, de ezt maga akarta az embereknek megvinni, hogy örömük kettős legyen. Olyan sokszor elsikkad a Hiszekegynék ez az ágazata előttd is: „Szálla alá a poklokra”, pedig ez Krisztus nagy győzelmét hirdeti a pokol felett.

Ó, micsoda ujjongó győzelmi éneket zenghetett az üdvözültek boldog serege, mikor Krisztus fővezérsége alatt diadalmenetben hagyhatták el a pokol előcsarnokát. Gondolj mindig hálás szívvvel Krisztusnak erre a nagy győzelmére. Neked nem kell már várnod erre a győzelemre, mint ahogy ezeknek a lelkeknek kellett várnioik több ezer esztendeig. Ha érdemes vagy és megértél a mennyországra, akkor várakozás nélkül foglalhatsz el a boldogság hazáját. Neked az ég nyitva áll Krisztus óta és Krisztus által. Neked már nem kell félve és rettegve megkérdezned: „Ör, meddig tart még az éj?” (Iz. 21, 11.) A te számodra az örök élet biztos záloga Krisztus Urunk ígérete: „Ti is most ugyan szomorúságban vagytok, de majd ismét meglátlak titeket, és örvendeni fog szívetek, és örömtöket

senki sem veszi el tőletek." (Jn. 16, 22.) Evvel a nagy bizalommal kell várnod a halál óráját, a sírban való pihenést és a most még elfátyolozott örökkévalóságot. „Ne félj! Én vagyok az első és utolsó, és az élő, bár halott voltam, de íme, élek örökkön-örökké, és nálam vannak a halál és az alvilág kulcsai." (Titk. jel. 1, 18—19.)

Mikor Ferdinánd és Izabella hosszú küzdelem után elfoglalta Granada ostrománál Moclin fellegvárát, ünnepélyes diadalmenetben vonultak be a városba. A lovagok, a papok, a hadsereg és az udvartartás tagjai Te Deum-ot énekeltek. Hirtelen azonban a dicsőítő ének hangjai közé más dallamok is vegyültek, melyek sötéten a föld alól törtek elő: „Áldott, ki az Úr nevében jön." Ez a hosszú évekkel ezelőtt elfogott katonák és lovagok éneke volt, akik a vár ostromlásánál fogásba kerültek. A győzők diadalénekéből kiéreztek az örömhírt, hogy most számukra is ütött a szabadulás órája.

Sok millió és millió elhúnyttal együtt egyszer majd te is várod a szabadulás boldog óráját. Milyen boldogító számodra az a tudat, hogy Krisztus húsvéti hármass győzelme nem hiába volt. Krisztus győzelme a te győzelmed záloga is. Legyőzöd a bűnt, a halált és a poklot. Benned is győzedelmeskedik a lélek, az igazság és a szeretet. Porba hull a test hatalma, elenyézik a halál fullánkja és a pokolban az ördög rabságba kerül.

Állj ma Krisztus győzelmi zászlója alá, esküdj fel rá és ne légy sohasem árulója, mert aki küzd, az győzni fog. A győzelmes Krisztus Király feltámadása számodra az örök húsvétot hirdeti: Deo gratias, alleluja, alleluja!

HIT NÉLKÜL ÉLNI SEM LEHET.

„Ne légy hitellen, hanem hívó!" (Jn. 20, 27.)

(Fehérvasárnap.)

Az Úr Jézus még feltámadása napján, húsvétvasárnap megjelent apostolainak. Az apostolok közül azonban Szent Tamás hiányzott. Apostoltársai hiába mondták neki, hogy látták az Urat. Tamás csak a saját szemeinek akart hinni. Ő nem volt hitellen, hanem csak késedelmes és kételkedő hitű. Az

Udvözítő nagylelkűsége kigyógyította Tamást gyenge hitéből. Az ő hitetlensége többet használt nekünk, mint a többi apostol hite. (Nagy Szent Gergely.) Krisztus Urunk neheztelő szavai: „Ne légy hitetlen, hanem hívő”, mélyen Tamásnak a lelkébe nyilaltak. És megdöbbenve gyenge hitén, felkiáltott: „Én Uram, én Istenem!” Nemcsak Tamásnak, hanem minden katolikus embernek nagy szüksége van a hit kegyelmére. „Az győzi meg a világot, aki hiszi, hogy Jézus az Isten Fia!” (I Jn. 5, 5.) Ha élni, dolgozni, küzdeni és győzni akarsz, akkor az Úr Jézusba vetett hitre elengedhetetlenül szükséged van: „... mert minden, ami Istentől született, meggyőzi a világot; és a győzelem, mely meggyőzi a világot, a mi hitünk.” (I Jn. 5, 4.)

Ha figyeled az embereket, azt látod, nagyon sokszor kételkednek az Istenben, az isteni Gonáviselésben, a másvilágban, a jó jutalmában, a gonosz bűnhődésében. A mai emberek lelkét sok szenvedés, áldozat, nélkülözés, gond hitében rendítette meg. Talán nagyon sokszor te is mást vársz az élettől, mint amit kapsz. A mai leányok életútja nagyon kemény és áldozatos, éppen ezért csak a hitében erős leány tud önmagán és a világon győzedelmeskedni. Bizonyára nagyon sokszor Tamás-lelkülettel, hitetlenkedő szemmel vizsgáltad az életedet. Ha Isten volna, akkor nem lettem volna ilyen szegény, ilyen korán árva, ilyen gyenge és beteges, ilyen kiállhatatlan természetű, ilyen összeférhetetlen, ilyen csúnya. Nem hagyta még ajkadat el ilyen vagy ehhez hasonló kijelentés? Vigyázz: ne légy hitetlen, hanem hívő! Boldogok, akik nem láttak és hittek! Nagyon sokszor várat magára az Úr Jézus Krisztus, mégis tudnod kell, hogy az életednek az irányítója nem a véletlen, nem a szerencse, nem a sors, hanem az Isten. Minden ember élete nagy színjáték, a láthatatlan főrendező az Isten. Persze ő nagyon sokszor szomorú játékot, majd pedig vigjátékot játszat veled. A szerepeket ő osztja ki, az egyik leány egész életében királyleány, a másik Hófehérke, a harmadik Hamupipőke, a negyedik árva Juliska, akinek gonosz mostohája van, az ötödik talán Piroska, akit folyton a farkas fenyeget, a hatodik az örökké álmódó Csipkerózsika.

Mármost bármilyen szerepet osztott is ki az Úr Isten neked, azt nagylelkűen és életvidáman kell eljátszanod. Hit nélkül még élni sem lehet, különösen akkor nem, ha dolgoznod, küz-

dened és győznöd kell. Ha hiszel az Isten Fiában te is, akkor meggyőződ ezt a világot. Ha hiszel, akkor 1. tudsz dolgozni, 2. tudsz küzdeni és 3. tudsz győzni.

I. Ha hiszel, tudsz dolgozni. Hit nélkül még élni sem lehet. Te sem tudsz élni, a fiatalságodból kell a hitednek kivirágzania. A hit a fiatalság ajándéka. A gyökereit az alig megszületett lélekben ereszti le, de a virágbaszökkenést és a gyümölcsöt csak a későbbi életben hozza meg. Hitetlen fiatalság után ritkán következik be a hívő öregség, de a hitben nevelkedett és a mélyen hívő leány nem lesz sohasem hitetlen. Ne építsd az életedet homokra, hanem kősziklára, fiatal éveidben se légvárakat, hanem a hit templomát építsd fel lelkedben. Csordultig legyen a lelked hittel. Jaj annak a leánynak, akinek a lelkében a hit és az élet között szakadás állott be; ennek az elengedhetetlen egységét a mély hitélet őrzi meg. „Amit most testemben élek, az Isten Fiában való hitben élem, ki szeretett engem és önmagát adta értem.” (Gal. 2, 20.) „Hitből él az igaz.” (Gal. 3, 11.)

A hitnek a forrása a szeretet. „Jézus Krisztusban csak a hitnek van ereje, mely a szeretet által munkálkodik.” (Gal. 5, 6.) Hogy hited éljen, szeretned kell (Newman.) De a mélyen Istenben gyökerezett szeretet tüze nemcsak lángol, hanem tettekben ég el. „Nem mindaz, aki mondja nekem: Uram, Uram, megyen be a mennyek országába, hanem aki Atyám akaratát cselekszi, ki a mennyekben vagyon, az megyen be a mennyek országába.” (Mt. 7, 21.) A belső hitéletednek tettekben kell megnyilvánulnia, vagyis aki hisz, az tud dolgozni, munkálkodni, tanulni. Szeresd Istent kezéd munkájával és arcod verejtékével, mert az Isten akaratának teljesítése tetteket, erőt kíván tőled. Goethe, a nagy német költő mondja: „Nem elég csak akarni, hanem meg is kell tenni.”

A hívő leány szeret és tud dolgozni. Minden munkájának előrelátja végső célját. Nemcsak a mának dolgozik, tanul, vesződik, hanem a nagy Holnapnak, az örökkévalóságnak. Az ilyen munkában soha sincs sikertelenség vagy megállás. Ha ér is kisebb nehézség, akadály, a hit mindent legyőz, a hit mindent megold. A hit megmagyarázza neked a munka sikertelenségének vagy eredménytelenségének is a célját. Az Isten sokszor megállít a munkában csak azért, hogy annál jobban

felfigyelj rá, ne magadnak, hanem az Istennek dolgozzál. Az élet az Isten kedvéért hozott nagy munkaszolgálatot. A hittel végzett munkába sohasem fáradsz bele, mert a leghétköznapibb munkát a hit lendületessé, érdekessé és legfőképpen Isten-szolgálatná teszi. Ha hívő lelkülettel tanulsz és dolgozol, az az örökkévalóság számára is érdemszerző lesz. A hittel végzett munkán végül mindig az Isten áldása van. Ezért sokszor láthatod, hogy hívő emberek munkája sokkal tökéletesebb, jobb és eredményesebb.

II. Ha hiszel, tudsz küzdeni. A küzdőképességre, a lelki edzettségre nemcsak a sportolóknak van szükségük, hanem minden lelki életet élő leánynak. A komoly lelki élet állandó harcot jelent a rossz, a gonosz ellen, a rendetlen testi indulatok és hajlamok ellen. De a mai életben szinte azt lehet mondani, minden vonatkozásban meg kell küzdened minden napért, minden percért. A ma leánya állandó harcban áll önmagával, a világgal és a gonoszlélekkel. Hiszem azt, hogy kemény küzdelemmel jár minden leány számára tisztaságának megvédése, hitének megőrzése, buzgóságának megtartása, de hittel győzelmesen megharcolja az élet komoly harcát.

Az igazi nagy lelkek a küzdőtéren vívták ki lelki nagyságukat. A küzdők, a győzők sohasem voltak anyámasszony katonái, hanem ha kellett, még életüket is kockára tették a szent és isteni ügyekért. Magad körül talán nagyon sokszor látod a megalkuvás szellemét. Nagyon sok leány megretten akkor, ha az élet komoly harcra szólítja fel. Hány leányról tudok, aki elesett a hit harcában, ha házasságról volt szó. Hány leány elesett, ha az első csók megtagadásáról volt szó, mert attól félt, hogy nem megy férjhez. Fel a küzdőtérre az élet minden vonatkozásában. Nem hunyászkodom meg, kiállok öntudatosan a lelki harctérre. Nem adom be a derekamat, ha vallási és erkölcsi kérdésekben komoly döntésre kerül a sor. Előttem áll a hívő és öntudatos katolikus felebarátaim példája, a szentek, a hitvallók, a vértanúk életküzdelme és győzelme.

A korzikai sas és a tiroli sólyom harcra keltek. A világ visszafojtott lélekzettel nézte, hogy Hofer András tiroli borkereskedő lelkes kis serege a világhódító Napoleon armádiáját hogyan úzi ki Tirol bércei közül és az iselhegyi dicsőséges győzelem után mint vonul be három ízben Innsbruckba. Csak

mikor Bécs cserben hagyta a viaskodó sólymot, vájta bele a szívébe karmait a francia sas. Hofer Andrást a franciák agyonlőtték Mantuában, de szobra az Isel-hegyen azt hirdeti: Az eszmék harcosa, ha hisz, előbb-utóbb győz! A sikertelenség, a vereség csak átmeneti mozzanat lehet. A küzdelemben nem az erőszak, nem a nyers erő, nem fegyver, hanem a hit az életető erő. Ott van a végleges győzelem, ahol tovább bírják lélekkel, ez azonban a hívőknek osztályrésze. Nagyon sokszor a küzdelmet lelkesedéssel folytató utódoké a befejezés dicsősége, de ez legtöbbször a kezdőknek is megadja a dicsőség koronáját. Légy te is mindig az eszmék harcosa. Ha elveidhez hű maradsz, a győzelem sohasem marad el. Bármilyen aljas a világ, higgy az eszmék győzelmében. A hitben erős csak látszólag marad alul, csak látszólag szenved vereséget, a hit harcosáé a végső győzelem.

Minden vértanú halála azt hirdeti: „Küzdöttünk, szenvedtünk, de mivel hittünk, győztünk!” Mikor a tarragóniai vértanúknak kezéről a lángok leperzselték a köteléket, szabadok lettek és letérdeltek és nem hagyták abba az imát, míg a lelküket ki nem adták. A Krisztusban való hit miatt ennyire biztosak voltak a győzelemben! Ha a hit harcol, mondja Szent Ágoston, a testet le nem győzi semmi sem. Amint a hittel elviselt szenvedésben a szegénység nem nyomor, a bánat nem sorvaszt, a betegség nem csapás, a halál nem vereség. A Krisztusban való hittel küzdő jajszót nem mond, a tűzokozta fájdalmat nem érzi, erősebb az oroszlánnál és ellenállóbb az acélnál. „Ezért az igazak kifosztották a gonoszokat, és énekkel dicsérték, Uram, szent nevedet, s egyetértve magasztalták győztes kezedet.” (Bölcs. 10, 19—20.) A vallást a vértanúk halála védi, az Egyházat az erősíti. A kivégzett vértanúk győztek, az életben maradt üldözöttek a győzelmet elvesztették. (Szent Ambrus.)

Az első római vértanúk hősiessége, hite és vére mag volt, melyből sokezer és ezer új vértanú támadt fel. A halálraitélt keresztények között nagyon sok gyermek, leány és asszony volt. Adott jelre a ketrecek vaskala leomlott s egetverő bömbölés után összetört koponyák és véres, szétroncsolt testrészek borítják a földet. A nép kiszórakozta magát császárával együtt és eltávozik. De ki volt a győző és ki a legyőzött? Az őrzőgő

közönség azt hitte, hogy a császár győzött, pedig nagyon csalódtak. Két küzdő között mindig az a győző, aki először magát győzi le, egészen a halál megvetéséig. Ilyenek voltak a keresztények is. Az ilyen küzdő legyőzi az egész világot. (Szent Ágoston.) A szemlélők azt hitték, hogy kínzásokkal elnémítják a hitvallókat és megszüntetik a kereszténységet, de az utódok látták az eredményt. „Előlépett az ellenfél, hogy Krisztus táborát erőszakkal megzavarja, de amennyi megfélemlítést előidézett, ugyanannyi bátorságot talált. Láta, hogy Krisztus szolgálai szintén felfegyverkezve állottak ki a küzdelemre és lehetetlen legyőzni őket, mert meg tudtak halni.” (Szent Ciprián.)

Légy a hit harcosa, akkor az ellenség le nem győzhet. Azt a leányt, aki Krisztus hitében megerősödött és mindvégig állhatatos, semmi le nem győzheti.

III. Ha hiszel, tudsz győzni. Nemcsak a munkához, a küzdelemhez, hanem talán a végső győzelemhez kell a legtöbb és a legnagyobb hit. Nagyon sok leánynak a hite és vele együtt az élete akkor szenvedett hajótörést, mikor az Isten súlyos csapásokkal, bajjal, szenvedéssel, nehézségekkel tette áldozattá életét. Ha hiszel, ha van hited, akkor az élet kemény próbáit is kiállod és legyőzöd. Minden ember, minden leány életében elérkezik egy nap, egy óra, egy perc vagy egy év, mikor az Isten tőle nagyon komoly és kemény áldozatot kíván. Ilyen áldozatot kívánt Isten a már említett kedves, szép fiatal leánytól, menyasszonytól, Szarka Angélatól, mikor 1939 december 8-án négy hetes súlyos betegség után a kezelőorvosa a budakeszi Erzsébet Szanatóriumba küldte. Ez a mélyen valóságos és eleven hitű leány nagyon sokat szenvedett, de az áldozatos hit legyőzött benne minden nehézséget, szenvedést. Hátrahagyott és el nem küldött leveleiből idézek: „Most bátran meg merem írni, ami bánt és amitől félek. Most elmondhatom, hogy a szanatórium nekem a pokol tornáca. Hogy az összes elmúlt és eljövendő vétkeim most vezeklem le. Hogy nem bírom ki a naponta ismétlődő haláleseteket s hogy mindig betegségről hallok beszélni. Akár a szobában vagyok, vagy sétálok a folyosón, vagy a mosdóban van dolgom, mindig ezt hallom: tüdőbaj, hurut, tüdővérzés, haldoklás... Hát ki lehet ezt bírni? Még egészséges embernek is elég

hallgatni ilyent. Hát még olyannak, aki maga is beteg. Tönkre lehet menni itt idegileg teljesen... Rettenetesen félek a haláltól. Soha ezelőtt ilyesmi eszembe nem jutott. Természetesnek tartottam, hogy egyszer meg kell halni, de soha nem törődtem vele. És most... most állandóan rettegek, félek, irtózom attól, hogy már nem messze van tőlem. Nemsokára itt lesz mellettem, s akkor én is fogok vergődni, fulladni, mint a többiek, akik itt haltak meg. Már figyelmeztet a szívdobogással. És a folytonos légszomj; nincs nagy mértékben, de ahhoz elég, hogy mindig érezzem; kevés a levegő. Ez a töltéstől van, tudom, de rettenetes szorongó érzést kelt... Meddig kell még itt lennem? Meddig sujtasz még, én Istenem? Úgy szeretnék még élni. Újra egészségesnek lenni! Még egészen az élet elején vagyok... Jóformán most léptem ki az életbe, mikor idejöttem... Idejöttem tanulni... Nehéz lecke! Súlyos a feladat!... Ez a hét pokoli volt. Félttem, hogy nem bírom ki. Minden este azzal feküdtem le, ha még egy napot itt kell töltenem, megőrülök... És mégsem merek azért imádkozni, hogy az Isten gyógyítson meg. Hátha ez az ő tervével ellenkezik. Mindig úgy imádkozom: legyen meg a Te akaratod, te tudod, mi jó nekem, Istenem. Ugye jól teszem? Én meg vagyok győződve arról, hogy úgy helyes." (Budakeszi, 1940 január 30.) Az a leány, akinek hite van, nem esik kétségbe a halál torkában, hanem élő hittel készül a nagy útra, az örök hazába vezető útra. A mi halálosan beteg leányunk a szanatóriumból először csak a földi hazába, az otthonba vágyakozott, de később élő hite megmondta neki, hogy az égi hazába kell vágyakoznia.

„Arany sugar már elfakult...
Borongó árny barnára fest
Mosolygó erdőt, víg mezőt:
Már itt az est.

Az élet is csak kurta nap.
Elröppen dele, tavasza...
Ó, Jézusom, ha minden elmúlt,
Vezess haza...

Ahol a szentek köntöse fehérlik,
S dalt zeng a végtelen azúr;

Ahol Örök Fény, csak Te vagy,
Te vagy az Úr!"

„Mióta emlékszem, nem olvastam verset, ami úgy megkapott volna, mint ez. Mindig az eszemben van, s ha olvasom, érzem, hogy megnyugtatólag hat rám. „Ó, Jézusom, ha minden elmúlt”... ha elmúlt a betegség, a bánat... Ha meghallgattad az imámat... ha megelégtetted a szenvedésemet, ha megbocsátottad bűneimet és elfelejtetted gyarlóságaimat... Ha segíteni akarsz rajtuk és rajtam, ha megszántál minket, vezess haza, ó Jézusom! Csak te segíthetsz, hisz te vagy az Úr! „Haza”: négy betűből áll ez a szócska és benne van minden álmom, reményem, vágyam, könnyem, bánatom. Benne vannak, Anya, Apa és Te, mindenem (vőlegénye). A házunk a kerttel, a templomban a Mária-oltár, a temető. Ez a szó jön utánam az álmaimban. Ha imádkozom, első helyen áll. „Ó, Jézusom, ha minden elmúlt, vezess haza!” (Budakeszi, 1940 február 9.)

A hit fényénél semmi sem vigasztalan, semmi sem kétségbeejtő. A gyógyíthatatlan betegség, el nem múló bánat és gyász, és a gyorsan közeledő halál. Ha van hited, tudod, hogy az Út az örök hazába vezet, ha minden elmúlt. Aki hisz, az győz.

Ha hiszel, akkor tudsz dolgozni, küzdeni és győzni. Lehet, hogy az élet számodra is kín, szenvedés, teher... Azért csak higgy, mert élni kell... élni kell... S hit nélkül élni nem lehet...

Ha fogvacogtató, vérlázító kínba
Zuhantok, bánatsúlyos könnyeket sírva,
S ha keservesen vergődik lelketek,
Azért csak higgyetek!

Ha lábatok vészes örvény fölé lépett,
Ha szédítő, visongó, duhaj tánc az élet,
S iszapba süllyed minden féltett kincsetek,
Azért csak higgyetek!

Hogyha ostorral vágnak végig rajtatok,
Ha vad Júdás-csóktól véres az ajkatok,
Ha a sebekre hűs balzsamok nincsenek,
Azért csak higgyetek!

Ha ólomnehéz, megúnt teher az élet,
Ha minden tagotok rongydarabbá tépett,
Ha ócska kolduslommá foszlott hitetek,
Azért csak higgyetek!

Mert sírva, kifosztva, bánat sebeivel,
Ostorozva, kínban görnyedve élni kell.
S ha szívetekben még csak vágyak sincsenek,
Azért csak higgyetek!

Mert élni, élni kell... S hit nélkül élni sem lehet.
(Korompay Viola.)

A JÓ PÁSZTOR.

*„Én vagyok a jó pásztor. A jó pásztor életét
adja a juhokért.” (Jn. 10, 11.)*

(Húsvét után II. vasárnap.)

Az Úr Jézusnak, a mi Udvözítőnknek az emberek iránt érzett nagy jóságát, szeretetét, kegyességét már az ószövetségi próféták előre hirdették, megjövendölték. A legkedvesebb hasonlatokkal rajzolták meg a Messiás alakját. Izaiás a Messiást az édesanyához hasonlítja, aki sohasem feledkezik meg gyermekéről, hanem megkönyörül rajta minden bajában. (Iz. 46, 3; 49, 15.) Ozeás az Udvözítőt dajkának hívja, aki karján hordja a rábizottat, majd jártat tanítja. (Oz. 11, 3.) Máskor jegyesnek nevezi a Prófétát a Megváltót, hogy szeretetét, jóságát, hűségét kifejezze. (Oz. 2, 19.) A próféták és az írások előre megmondják, hogy az Udvözítő prófétát, tanítót, királyt, főpapt, szabadítót, orvost lesz az emberiség számára. A Megváltó magáról kedvesen azt mondja: „...hányszor akartam egybegyűjteni fiaidat, mint ahogy a tyúk egybegyűjti csibéit szárnya alá, és te nem akartad!” (Mt. 24, 37.) Keresztelő Szent János pedig az Úr Jézust az Isten bárányának nevezi a próféták jövendölései alapján (Jn. 1, 29. v. ö.: Iz. 53, 7.; Jer. 11, 19.), hogy ezzel kifejezze szelídségét és áldozatos lelkületét.

Krisztus Urunk azonban a legmegkapóbban és a legkedvesebben önmaga rajzolta meg alakját a jó pásztorról szóló

példabeszédben. Gyengédségét, szeretetét, jóságát, gondoskodását evvel a hasonlattal legjobban érzékeltette: „Én vagyok a jó pásztor. A jó pásztor életét adja a juhokért. A béres pedig, és aki nem pásztor, kinek a juhok nem tulajdonai, látván a farkast jönni, elhagyja a juhokat és elfut; és a farkas elragadozza és elszéleszti őket. A béres elfut, mert béres, és nem törődik a juhokkal. Én vagyok a jó pásztor, és ismerem enyéimet és ismernek engem enyéim.” (Jn. 10, 11—14.) Az Úr Jézus itt találóan festette meg a jó pásztorban önmagát. Ő a jó pásztor, aki áldozatos és szerető szívvel őrzi, oltalmazza juhocskáit, aki irgalmas és jóságos szívével az eltévelyedett juhocskáit felkeresi, orvosolja, a többihez visszavezeti, aki együttérző, önzetlen szívével a szomorúakat, betegeket, gyászolókat, szegényeket, éhezőket megsegíti és felemeli. Ebben a példabeszédben az Úr Jézus, a jó Pásztor elénk állította 1. papi szívét, 2. atyai szívét és 3. anyai szívét.

Ó, milyen boldog lehetsz, hogy az Úr Jézusban a szerető, áldozatos és bizalmas jó pásztorral megtalálod. Nagy szükség van őreára, hogy vezessen a kemény életúton, megvédjen a tövistől, a farkastól, a halálos szakadéktól, és végül pedig, hogy szeressen a mai gyűlölködő és ellenséges világban. Keresd fel őt, mert benne, a jó pásztorban lelkipásztort, édesatyát és édesanyát fogsz megismerni.

I. A jó Pásztornak papi szíve van. Krisztus Urunk főpap, lelkipásztor, a papok legfőbb papja, Summus Pontifex. „Illett a Fiúnak megtestesülnie, hogy Isten papja legyen és dicsőséget szerezzen Atyjának.” (Aquinói Szent Tamás.) Az ő papi szívének két ragyogó tulajdonsága: a lelkek szeretete és az áldozatok szeretete. Az ő szíve szeretetteljes és áldozatos szív. A vérbeli pap a lelkekért él. Jelszava: „Add nekem a lelkeket és a többit vedd el!” Krisztus papja egy életet áldoz fel a lelkekért, lemondva még a legszentebb családi kötelékről is és felvéve Krisztus édes igáját. A pap élete élő áldozat az Isten oltárán. Mindezt elsősorban s kiváltképpen a jó Pásztor papi szívében találhatod meg.

A jó Pásztor szíve szeretetteljes szív. Az életét adja juhaiért. Az Úr egyszerűen és természetesen mondja ezt magáról, mintha magától értetődő volna és ez a legnagyobb bizonyítéka az irántunk érzett szeretetének. „Nagyobb szeretete

senkinek sincs annál, mintha valaki életét adja barátaiért." (Jn. 15, 13.) Gondold meg csak Krisztusunk nagy szeretetét. Mi is hányszor inkább ellenségei, mint barátai voltunk és mégis életét adta értünk. Ki adja az életét oda akárcsak a barátaiért? Ő odaadta életét és micsoda halállal halt meg érted?! Így megbecsült, ennyire értékelt minket, bűnös embereket. Akárki ezt nem tenné meg értünk, hanem megfutna még a veszély elől is, akárcsak a béres, Ő mindent megtesz övéiért, azoknak halhatatlan lelkéért, mivel "...szerette övéit, kik a világban valának, mindvégig szerette őket." (Jn. 13, 1.) Az ő szeretetének forrása a mennyei Atya iránt érzett mérhetetlen nagy szeretet. „Szeretem az Atyát, és amint meghagyta nekem az Atya, úgy cselekszem." (Jn. 14, 31.) „Amint engem szeretett az Atya, én is szeretlek titeket." (Jn. 15, 9)

A húsvéti időszak egyik himnuszában nagyszerűen csendül meg ez a gondolat: „Az isteni szeretet kiontotta szent vérért és a papi szeretet feláldozta szent testét." A szeretetnek a tulajdonsága az áldozatkészség. Aki valakit szeret, azért hajlandó a legnagyobb áldozatra is. Ez a szeretet képes önmagát kitenni a veszélynek, csakhogy a tövisből, a sziklahasadék széléről visszarántsa és megmentse az eltévedt báránykát.

Szenvedélyesen szeretni csak azt tudjuk, akit ismerünk. A jó Pásztor ismeri övéit és övéi is ismerik őt. Ennek az ismeretnek a záloga Atyjának az ismerete, amint az Úr Jézus ismeri az Atyját, ugyanúgy ismer téged is. Ismeri örömedet és szenvedésedet, szegénységedet és szükségedet, útjaidat és veszélyeidet, lelki értékeidet és céljaidat.

A jó Pásztor papi szíve áldozatos szív. Az Úr Jézus teljesítette a mennyei Atya akaratát és vállalta az áldozatos életet. (Zsid. 10, 5.) Egész élete áldozat volt a mennyei Atya számára, de a legnagyobb áldozatot akkor hozta, mikor a kereszttartáron önmagát áldozta fel értünk. Ezt az áldozatos életet azonban ma is folytatja az eucharisztikus áldozatban, a szentmisében. „A Megváltó megszakítás nélkül bemutatja áldozatát érettünk. Megtestesülését folytonosan felajánlja Atyjának érettünk és emberségének létezése örökös áldozat." (Nagy Szent Gergely.) Maga a megtestesülés mérhetetlen nagy áldozat volt Krisztus Urunk számára. „Gyermekségétől, sőt anyja méhében való élettől fogva áldozat állapotában van" —

mondja Bossuet. — Amikor mint szegény kis ismeretlen gyermek megjelent az emberek között, szent Szívének a mélyén ezt mondta: „Ime, itt vagyok mint atyám papja és áldozata a bűnös világért.” (Alexandriai Szent Dénes.) Azután milyen áldozat volt részéről, hogy elvállalta Keresztelő Szent János bűnbánat keresztségét és meg engedte magát kísértetni az ördögtől. Életében elfogadta azt a sok alattomos vádaskodást, ármánykodást, gyűlöletet, megnemértést, még a legbensőbb munkatársai részéről is. Végül a legnagyobb áldozatot akkor hozta, amikor értünk annyit szenvedett és mikor értünk a keresztfán meghalt.

A jó Pásztor áldozatos szíve ma sem szűnt meg értünk dobogni. Minden szentségház, minden szentmise a jó Pásztor áldozatos lelkületét tükrözi vissza. Az áldozatos életre hív téged is a Mester. Előtted jár, hogy ne ijedj meg az áldozatos élet sok terhétől és szenvedésétől.

II. A jó Pásztornak atyai szíve van. A családban az atya törődik a gyermekek minden testi és lelki bajával. A legnagyobb terhet, gondot az atya viseli a családban. Az övéiről való atyai gondoskodást különösképen vállalta a mi jó Pásztorunk. Atyai szerető szíve mondotta: Ne aggódjatok éltetekről, mit egyetek, se testetekről, mibe öltöztetek! Egy veréb nem esik le a mennyei Atya akarata nélkül, egy hajszál nem görbül meg a fejünkön, mert még ezt is számontartja.

A jó Pásztor atyai szíve irgalmas szív. Nagy szeretettel viseltetett minden lelki nyomorral szemben. A lelkek megmentéséért meghozta a legnagyobb áldozatot; elviselte a farizeusok áskálódását, mivel a vámosokkal és bűnösökkel beszélt, együtt étkezett. Mily nagy szeretettel és gyengédséggel bánt a bűnösökkel a szívek és vesék vizsgálója. Tudta, ismerte az emberek minden bűnét és gonoszságát, mégis milyen tapintattal és megértéssel bánt velük. Milyen kegyesen elfogadta a bűnös asszonynak, Mária Magdolnának bánatkönnyeit és megbocsátott neki, mert nagyon szeretett. (Lk. 7, 47.) Milyen megértően beszél a bűnös számáriai asszonnyal, annak ellenére, hogy a bűneit a fejére olvassa. (Jn. 4, 1—30.) Azután a házasságtörő asszonnyal és a többi felsorolhatatlan bűnös emberrel milyen nagy szeretettel bánt. Ezt csakis a jó Pásztor irgalmas szíve tudta megtenni. Csak ő tudott megbocsátani a

legnagyobb ellenségeinek, az őt keresztre feszítő zsidóknak.

Hogy milyen irgalommal viseltetett a bűnösökkel szemben, azt legjobban igazolja az a sok szép példabeszéd, amit a bűnösökről mondott. A tékozló fiú atyjának alakjában önmagát mutatta be hallgatóinak. A bűnös gyermekért aggódó, azt hazaváró, a megtért gyermeknek örülő atya szívében az Úr Jézus irgalmas, atyai szívére ismerhetsz. „Vigadjunk, mert az én fiam meghalt vala és feltámadt; elveszett és megtaláltatott.” (Lk. 15, 24.) Az egy elveszett juhocskáját ha megtalálta, jobban örül neki, mint a kilencvenkilenc meglévőnek: „Örvendjetek velem, mert megtaláltam az én juhomat, mely elveszett vála.” (Lk. 15, 6.) Az atyai szíve ugyanúgy örül, mikor egy bűnös megtér, mint a szegény asszony, aki az utolsó tíz garasából az egy elvesztettet megtalálja. (Lk. 15, 9.) Ne félj ezentúl te sem, ha bűnös vagy, hanem menj oda ehhez az irgalmas szívű jó Pásztorhoz. Nem fog sohasem kitagadni az atyai házból, hanem ahányszor otthagysz az atyai házat, annyiszor vesz vissza örvendező és megbocsátó szívvel. Sőt bűneidet sohasem rója majd fel, ha egyszer igazán őszinte szívvel megbántad.

Jóságos szívével pedig mindenütt meglátta a testi nyomort. Megvendégelte az éhező tömeget, mert megsajnálta őket. (Mt. 14, 14.) Két alkalommal is csodálatos módon megsziporította a kenyeret, hogy jól tartsa őket. A tanítványai el akarják bocsátani a tömeget, de Krisztus Urunk jóságos szívével megvendégeli őket.

Mérhetetlen sok beteget meggyógyított. „Bejárá Jézus egész Galileát, meggyógyítván minden betegséget és nyavalyát a nép között. És eljutott a híre egész Szíriába, és hozzá vivének minden beteget, különféle nyavalyákban és kínokban sínylődőket, ördöngőseket és holdkórosakat és inaszakadtakat és meggyógyítá őket.” (Mt. 4, 23—24.) „Miután átkeltek a tengeren, Genezár földjére menének. Megismervén őt az ottani lakosok, elküldének az egész környékre, és eléje hozának minden beteget, és kérék őt, hogy csak ruhája szegélyét illethessék. És akik hozzáértek, meggyógyultak.” (Mt. 14, 34—36.) Szinte nem volt az a betegség, az a baj, amelyből Krisztus Urunk nem gyógyított ki valakit. Némákat, vakokat, sántákat, bénákat gyógyít (Mt. 5, 30.), azután Jairus leányát, a kafarnaumi százados szolgáját, a királyi ember fiát, Péter napát, a

vérfolyásos asszonyt gyógyította meg. Szinte nem is lehet felsorolni azt a sok beteget, akit az Úr Jézus meggyógyított. Az irgalmas szamaritánusban is önmagát festette le a hallgatónak, három éves nyilvános működése az irgalmasság testi és lelki cselekedeteivel volt tele. „Körüljárt jót cselekedvén és meggyógyítván mindazokat, kiken az ördög hatalmat vón, mert Isten vala ővele.” (Ap. Csel. 10, 38.)

Jóságos szívével a szegénységet is meglátta. Többre becsülte a szegény özvegyasszony két fillérecskéjét, mint a gazdagok nagy ajándékait. (Lk. 21, 1—4.) Elsősorban a szegényeknek hirdette az evangéliumot, nem pedig a gazdagoknak. (Mt. 11, 5.) Egy előkelő farizeus házában pedig azt mondotta, hogy a lakomára ne a gazdagokat, hanem a koldusokat hívják meg. (Lk. 14, 13.) Az egyik legszebb példabeszédét is a szegény Lázárról mondotta. (Lk. 16, 19—31.) A szegénységet azonban legjobban azzal becsülte meg, hogy maga is azt választotta és a szegénység szeretetét apostolainak is lelkére kötötte.

III. A jó Pásztornak anyai szíve van. Az édesanyáknak gyermekeket szerető és együttérző, részvevő szívük van. Nincs olyan anya, aki ne szeretné a gyermekét. Nincs olyan anya, aki ne látná meg gyermekének baját, szomorúságát, fájdalmát, gyászát és azon ne segítene. Ezt a szerető és együttérző anyai szívet találhatod meg a jó Pásztorban. Ő a szívében az anyák gyengéd, elnéző, segítő, felemelő szívét viselte. Mint szerető édesanya, úgy mondotta a gyermekeinek az édes Udvözítő: „Jöjjetek hozzám mindnyájan, kik elfáradtatok és meg vagytok terhelve, és én felüdítelek titeket.” (Mt. 11, 28.)

Az Úr Jézus az ő szerető szívével a gyermekek barátja volt. „Engedjétek hozzám a kisdedeket, mert ilyeneké a menynek országa.” (Mt. 19, 14.) A legnagyobb fáradtsága közben sem engedi meg, hogy tanítványai a gyerekeket elkeressék. Bizonyára már terhére volt, hogy este, egész napi munka és tanítás után még gyerekekkel foglalkozzék, de ő megtette, hogy veled is megszerettesse a gyermeket. Sajnos, nagyon sok családban a gyermeket nem Isten áldásának tekintik, hanem nyűgnek, tehernek, éppen ezért elég belőle egy vagy egy sem kell. Légy már most a gyermekek barátja, tanuld meg a jó Pásztortól szenvedélyesen szeretni a gyermeket. Nem lehet az jó édesanya, aki nem szereti a gyermeket.

A jó Pásztor részvevő, együttérző szívével a szomorúak vigasztalója, a bajbajutottak menedéke volt. Az Úr Jézus első názáreti tanításában Izaiás próféta jövendölését magára alkalmazta. Az Úr elküldötte, hogy örömhírt vigyen a szegényeknek, meggyógyítsa a megtört szívűeket, szabadulást hirdessen a foglyoknak, megvigasztaljon minden gyászolót, koronát szerezzen a gyászolóknak a hamu helyett, örömolajat a gyász helyett. (Iz. 61, 1—3.)

A jó Pásztor anyai szíve szeretetének örök emléke e két szó: „Ne sírj!” Ebben benne van anyai szívének legbensőbb és leggyengédebb szeretete. Soha úgy még nem vigasztalt meg ember senkit sem, mint ahogy ő megvigasztalta a naimi özvegyasszonyt. (Lk. 7, 11—17.) Azóta hány édesanya vigasztalta meg avval gyermekét, hogy vele együtt sírt, gyászolt, bánkódott, szomorkodott. De az ő részvevő szíve nem elégedett meg a vigasztalással, hanem segített is. Az édesanya a legnagyobb áldozatokat is vállalja, csakhogy segítsen szerető gyermekén. Nem kíméli erejét és egészségét, nem kíméli a munkát, sőt az éjtszakát nappallá teszi, hogy gyermeke segítségére lehessen.

Anyai szívének gyengédségét akkor mutatta ki legjobban, mikor a legkedvesebb barátja, Lázár meghalt és az ő sírjához ment, belsőleg megindulva. (Jn. 11, 38.) Úgy ember nem tudott együttérezni, ahogy Krisztus együttértett a két gyászoló nővérrel, Máriával és Mártával. Milyen megnyugtatólag hatottak rájuk Krisztus szavai, hát még a belső megindultság. Nyugodtan gondolhatjuk azt is, hogy Krisztus megsiratta Lázárt, mint ahogy megsiratta a szerencsétlen városnak, Jeruzsálemnek pusztulását. Nem a köveket sajnálta, hanem a sok ártatlan asszonyt és gyermeket, akikről tudta, hogy ott pusztulnak.

Ime, megismerted a világ legjobb pásztorát, ennek a pásztornak valóban királyi szívében minden leány megtalálja azt, amire éppen szüksége van. Ez olyan kimeríthetetlen szív, hogy az évszázadok folyamán milliók és milliók kiapadhatatlanul meríthetnek belőle. Soha nem egyesíthette senki se magában a papi, az atyai és az anyai szívnek tulajdonságait ilyen csodálatos harmóniában. Szeretetteljes, áldozatos, irgalmas, jóságos, szerető és együttérző szív ez, mely minden kincsnek kimeríthetetlen forrása.

UDVOZITÓM, HOGY NEKED ÖRÖMET SZEREZZEK!

„Mert ez az Isten akarata, hogy jót cselekedjete!” (I Pét. 2, 15.)

(Húsvét után III. vasárnap.)

Három jóbarátja van minden embernek: a pénz, mely elhagyja őt a halálos ágyán; a rokonság, mely a temetőben búcsúzik tőle; a legjobb barát a jócselekedet, mely az embert az Isten ítélőszéke elé kíséri el. A halál mindentől elszakít minket, csak egyetlenegtől nem tud: a jócselekedeteinktől. Azért mondja a Szentírás: „Boldogok a holtak, akik az Ūrban halnak, már most. Igen, mondja a Lélek, hogy megpihenjenek munkáiktól; mert cselekedeteik követik őket!” (Titk. jel. 14, 13.) „Legyetek rajta, testvérek, hogy jócselekedetek által biztossá tegyétek hivatástokat és kiválasztástokat, mert ezeket cselekedvén soha nem fogtok vétkezni.” (II Pét. 1, 10.) Szent Jeromos is azt mondja: „Az utolsó ítélet napján sokan a tűzre kerülnek, nem azért, mert rosszat követtek el, hanem azért, mert jót nem cselekedtek.” „Semmi jót sem tenni, annyi, mint rosszat tenni.” (Ar. Szt. János.) „Azért minden fát, mely jó gyümölcsöt nem terem, kivágnak és tűzre vetnek.” (Mt. 3, 10.) Mivel a jócselekedetek az örök üdvösséghez elengedhetetlenül szükségesek, azért lelked számára hasznos lesz megfontolni: 1. a jócselekedetek mivoltát, 2. szükségességét és 3. érdemszerző voltát.

IV. Frigyes Vilmos egy alkalommal megkérdezett egy nagyon gazdag bankárt, hogy mennyi a vagyona. A bankár röviden és okosan azt felelte: „Fenséges uram, négyezer tallér.” A király nem hitte el, de a bankár megmagyarázta: „Fenséges uram, mindenem, amim van, egy éjjel elveszthetem, de azt a négyezer tallért, melyet nemrégén egy kórház felépítésére adtam, sohasem veszthetem el.” A földön mindent elveszthetsz: pénzt, vagyont, állást, jómódot, egészséget, de a jócselekedeteidet azt sohasem. Ezek lesznek számodra is a leghűségesebb barátok, mert jóbarátaid csak a sírig, de ezek a síron túl is elkísérnek. Éppen ezért törekedj arra, hogy életkönyved minden lapjára beírass egy jócselekedetet. A gyászmisék

gyönyörű szép sequentiájában is kicsendül ez a gondolat: „Liber scriptus proferetur, in quo totum continetur, unde mundus iudicetur.”

Izaiás (1, 16.) is figyelmeztette honfitársait: „Hagyjatok fel azzal, hogy rosszat cselekesztek. Tanuljatok jót tenni. Keresétek az igazságot, siessetek segítségére az elnyomottaknak, szolgáltassatok igazságot az árváknak, védelmezzétek az özvegyet.”

I. A jócselekedetek mivolta. A jócselekedet a lélek kivirágzása az Isten dicsőségére. A jócselekedetek az embernek azok a tevékenységei, melyek az Istennek tetszenek. Csak a jó fa tud szép virágot és jó gyümölcsöt hozni, ha a fa gyökere nem egészséges, hanem romlott, akkor a gyümölcs sem lesz egészséges. A jócselekedetnél a fa a cselekedet tárgya, a gyökér a cselekedet szándéka. Ahhoz, hogy a cselekedet jó legyen, szükséges, hogy mind a tárgya, mind a szándéka jó legyen.

A jócselekedeteket tárgy tekintetében három nagy csoportra osztjuk: imádság, böjt (önmegtagadás) és alamizsna. Természetesen a jócselekedetek száma felsorolhatatlan. A jócselekedeteket a buzgóság diktálja. Egy alkalommal első osztályos növendékeimmel irattam jócselekedeteket, amelyeket maguk meg is tettek. Ezekből felsorolom a legfontosabbakat. Imádkozom a pogányokért, édes hazánkért, a betegekért, a megholtakért, a tisztítótűzben szenvedőkért, a káromkodókért, a bűnösök megtéréséért, a lelkipásztoroméért, hogy munkájában segítse meg a jó Isten. Keresztutat végzek a szenvedő lelkekért. Misét mondatok a holtakért. Óra alatt hallgatók a harctéren küzdő katonákért. A szidást békével tűröm. Abból, amit szeretek, kevesebbet eszem. Megtakarított pénzből a koldusnak adok. Amit társaimnak kellene megtenni, megteszem helyettük. A nélkülözést szó nélkül tűröm. Szomorúakat vigasztalom. Moziba mehetnék, inkább tanulok. Kis testvéremmel türelmes vagyok. A betegséget békével tűröm. Másokkal szemben barátságos vagyok akkor is, ha nem rokonszenves nekem. Ha elvágom az ujjamat, nem jajgatok, mert az Úr Jézus sokkal többet szenvedett. Az uzsonnámat nem eszem meg, hogy egy katona a harctéren ételhez jusson. Árvákat vigasztalom és örökbe fogadom. Oregeknek helyet adok. Nagyobbaknak

segítek. Kisebbséket jóra tanítom. Kisebbségekkel játszom. A síró babát elringatom. Betegeket látogatom. Ha valaki halálos ágyán nem akar meggyónni, imádkozom érte és rábeszélem a gyónásra. Röpimát végzek osztálytársamért, hogy ne kapjon négyest. Segítek az édesanyámnak és azt mondom neki, pihenjen le, ezt én is meg tudom tenni. Templomépítésre adakozom. Vándornak szállást adok. A vak nénit bevezetem a templomba. Kishitű embert buzdítok. Hitben kételkedőnek jótanácsot adok. Húsvéti gyónást és áldozást elvégeztetem avval, aki már régen végezte. Másnak a munkában segítek, hogy eljöhessen a templomba. Szegény gyereket magamhoz veszek. Szegény osztálytársamnak odaadom a tízórait. Egy tábla csokoládéről lemondok és az árán egy szegény gyereknek kenyeret veszek. Egy szegény gyereknek hetenként egyszer ebédet adunk. Lerongyolódott szegény gyereknek kinőtt ruhát adok. Kicsit kevesebbet eszem a szokottnál és önmegtartózkodásom felajánlom a szegényekért. Egy szegény néni zsemlet akart venni a piacon, nem volt elég pénze, megvettem helyette. Karácsonykor egy szegény családnak csomagot küldtünk. Ha csokoládét vagy cukrot kapok, egy szegény gyereknek odaadom. Szegény asszonynak segitettem vinni nehéz csomagját. Cukorra kapott pénzt koldusnak adtam. Ezekből a kedves esetekből láthatod, hogy a szeretet milyen leleményes és milyen sokféle jócselekedetet találhat ki a buzgóság.

A jócselekedetnél nagyon lényeges a szándék is, mellyel végezzük. Minden cselekedetnek az értéke attól függ, rajta van-e az Isten pecsétje? Sokan azt hiszik, hogy jól tesznek és mégsem, mert nem jószándékkal teszik. Ha a cselekedetet megelőző szándék rossz, az azt követő cselekedet is rossz, még ha jónak is látszik. (Szent Gergely.) A jócselekedet végzésénél sohase keresd magadat, a magad hasznát, vigasztalását, hanem az Isten dicsőségét. De ne keresd az emberek tetszését vagy elismerését sem, hanem minden körülmények között az Isten kedvéért tégy jót. Nagyon jól teszed, ha gyakran fel is indítod ezt a jószándékot: mindent Isten dicsőségére vagy a lelkek javára végzek.

P. Puntigam jezsuita atya meglátogatta az agrami kolostort, ahol évekkel ezelőtt lelkigyakorlatot tartott. Az egyik nővér felkereste és így hálálkodott neki: „Főtisztelendő Páter,

eljöttem, hogy újra köszönetet mondjak a lelkigyakorlatért, különösen egy szóért. Ez azóta is sokszor eszemben van és ajkamon. Minden áldozatomat és szenvedésemet megédesíti. Ez a szó: Igen, Udvözítöm, hogy neked örömet szerezzek! Olyan hálás vagyok ezért a szóért, úgy a szívembe markolt és azóta sem vesztette el erejét. Nagyon sok szenvedés lepett meg, de ahányszor csak mondtam: Udvözítöm, hogy neked örömet szerezzek! szívesen és könnyen viseltem. Mindig új erőt és vigaszt meríték belőlük." Tanuld meg te is ezt a pár szót, nagyon sok hasznot meríthetsz te is belőle. Minden jócselekedetet azért teszek, hogy vele örömet szerezzek Jézusomnak. Akit nagyon szeretek, annak szívesen szoktam örömet szerezni. Édes Jézusommal szemben nem szabad fukarkodnom. Sokszor akarok neki örömet szerezni. De nagyon vigyázok, hogy jócselekedeteimben sohase keressem magamat, hanem Jézusomat. „Aki jócselekedeteiben a maga dicsőségét keresi, az tolvaj, mert elrabolja a dicsőséget Istentől és elvonja azt, ami az övé.” (Szent Bernát.)

Mikor egy vándor azon gondolkodott, hogy Isten az embereket megítéli, érdekes álmot látott. Minden ember az Isten trónja elé két nagy csomaggal ment: egyik a jó, másik a rossz cselekedeteket tartalmazta. Az angyalok ráállították a mérlegre és amelyik nehezebb volt, a szerint kapott jutalmat vagy büntetést. Egy asszony nagy csomag jócselekedettel ment, mégis a mérleg felment, mert ezeket mind emberi tekintetből és nem az Isten dicsőségére tette. A felfuvalkodott buzgóság a jócselekedetek értékét mindig lerontja.

II. A jócselekedet szükséges az üdvösséghez. „Az Emberfia el fog jönni Atyja dicsőségében az ő angyalaival és akkor majd megfizet mindenkinek cselekedetei szerint.” (Mt. 16, 27.) „Eljön az óra, melyben mindnyájan, akik a sírokban vannak, meghallják az Isten szavát és eljönnek, akik jót cselekedtek az élet feltámadására, akik pedig gonoszat cselekedtek, az ítélet feltámadására.” (Jn. 5, 28—29.) Ezt a talentumról szóló példabeszéd is fényesen igazolja. (Mt. 25, 14. skk.) „A szolgáknak Isten egyenlő arányban adja jutalmát, mert nem azt nézi, ki minő tehetséggel, mily működési körben dolgozott, ami mind Isten adománya, nem az ember érdeme, hanem hogy mily hűséggel és buzgósággal használta tehetségeit és töltötte

be kisebb vagy nagyobb feladatát. Egy jó szolga Isten előtt többet ér, mint egy rossz király vagy dúsgazdag pap. Tehát nem elég az Isten adományait megtartani, hanem azokkal közre is kell működni, dolgozni az Isten dicsőségére és felebarátaink javára, s ezáltal azokat gyarapítani; máskülönben a kapott adományokat is elveszítjük." (Szentírásmagyarázat.)- Az Isten az utolsó ítéleten a szerint fog ítélni, hogy az általa adott tehetségeket, hivatást, kegyelmeket jól használtad-e fel a jóra, az érdemszerző cselekedetekre.

A jócselekedetek nélkül ugyanis nem lehet bejutnod a mennyországba. „Minden fát, mely jó gyümölcsöt nem terem, kivágnak és tűzre vetnek." (Mt. 7, 19.) Krisztus a jó kertész, aki a gyümölcsöséből kivágja a terméketlen, gyümölcsöt nem hozó fákat. Kivágatja a terméketlen fügefát, mert gyümölcsöt keresve rajta, nem talált: „Vágd ki azt; minek is foglalja el hiába a földet?" (Lk. 13, 7.) Vigyázz, hogy ez a jó kertész ki ne vágja életed fáját idő előtt, azért, mert nemcsak három esztendeig, mint a terméketlen fügefa, hanem sokkal hosszabb ideig volt lelki életed teljesen terméketlen, jócselekedetekben gyümölcstelen. Pedig mennyi kegyelmet, intést és jó szót kaptál, hogy használd fel életedet a jóra.

Ne tartozz a balga szűzek közé, akik a példabeszéd szerint nem várták a vőlegényt, vagyis Krisztust, hanem elaludtak és lámpájuk kialudt, mert elfogyott belőle az olaj. Az okos szűzek azok, akik a kegyelmi állapotot megőrizték, mert nem aludtak el, vagyis hitük és szeretetük élő lámpása nem aludt ki, mert nem fogyott ki belőle az olaj, vagyis a jócselekedet. A balga szűzek kegyelmi élete kialudt, mert elfogyott a lámpásukból a jócselekedet olaja. Nagyon ügyelj arra, hogy az örök üdvösséghez annyira szükséges jócselekedetekről egyetlen nap se feledkezz meg. A cserkész törvények szerint minden cserkésznek kötelessége naponta legalább egy jócselekedetet végeznie. A cserkész reggel a nyakkendője végére kis csomót köt, melyet csak akkor oldhat ki, ha elvégezte a napi jótettet. Légy résen, hogy a naponta legalább egy jótetről te is beszámolhass magadnak az esti lelkiismeretvizsgálásnál. Ha mindennap megteszed a napi jótettet, akkor te is jó munkát végeztél.

III. A jócselekedet érdemszerző volta. A mennyország a végzett munkáért, jócselekedetekért kiszabott jutalom. Minden jócselekedeted érdemszerző lesz a másvilágon számodra. Nagyön sok bűn és büntetés adósságát le lehet velük törölni.

„Boldogok, akik üldözést szenvednek az igazságért, mert övék a mennyek országa. Örüljete és vigadjatok, mert jutalmatok bőséges a mennyben.” (Mt. 5, 10—12.) „Aki csak egy pohár hideg vizet ad is inni egynek a legkisebbek közül, mint tanítványnak, bizony mondom nektek, nem vesztí el jutalmát.” (Mt. 10, 42.) „Aki pedig ültet és aki öntöz, mindegy; mind-egyikük a saját jutalmát nyeri majd el munkája szerint.” (I Kor. 3, 8.) „Az, akinek munkája, melyet ráépített (t. i. Krisztusra mint alapra) megmarad, jutalmat nyer.” (I Kor. 3, 14.) „Íme, csakhamar eljövök és jutalmam vele van.” (Titk. jel. 22, 12.) „Ne tarts a bűnösök cselekedeteivel, bízzál Istenben, és maradj helyeden, mert könnyű Isten szemében a szegényt egy pillanat alatt gazdaggá tenni.” (Jéz. Sir. 11, 22—23.) „Ne tartsd magad vissza az állandó imádságtól, és ne resteld mindhalálíg keresni az igazulást, mert Isten jutalma örökre megmarad.” (Jéz. Sir. 18, 22.) „Megfizetett nékem az Úr, igaz voltom szerint, megjutalmazott kezem tisztasága szerint.” (Zsolt. 17, 21.)

A jócselekedetek csak akkor lesznek azonban számodra a másvilágon érdemszerzők, ha azokat a megszentelő kegyelem állapotában végzed. A törött edényben nem lehet esővizet felfognod. Értékes lehet az órád, de törött rúgóval nem ér semmit sem. Lelkileg halott cselekedetei is holtak s nem élők, vagyis a másvilágra nem érdemszerzők.

A jócselekedeteket Isten csak akkor jutalmazza, ha a megszentelő kegyelemben tetted és ha szabad elhatározásból és ha mind a tárgy, mind a szándék tekintetében erkölcsileg jók. „Gyümölcsceikről ismeritek meg őket. Vajjon szednek-e a tövisbokról szőlőt vagy a bojtörjéről fügét? Így minden jó fa jó gyümölcsöt terem, a rossz fa pedig rossz gyümölcsöt terem. Nem hozhat a jó fa rossz gyümölcsöt, sem a rossz fa jó gyümölcsöt nem teremhet. Minden fát, mely jó gyümölcsöt nem terem, kivágnak és tűzre vetnek. Ezért tehát gyümölcsceikről ismeritek meg őket.” (Mt. 7, 16—20.) Ha lelkedben tövisbokr és bojtörjén, vagyis a halálos bűn nőtt ki, az nem hozhat gyümölcsöt, hanem csak az a fa, melynek a gyökere is egész-

séges, hozhat jó gyümölcsöt. Ha a megszentelő kegyelem a lelkedben van, akkor olyan bensőséges kapcsolatban van Istennel, mint a szőlőtő és a szőlővessző egymással. A szőlővessző magától nem hozhat gyümölcsöt, csak a szőlőtőn. A te lelked fája sem hozhat erkölcsileg jó gyümölcsöket, cselekedeteket, ha nem az igazi szőlőtőn, Krisztuson nőtt fel. „Maradjatok énbennem és én tibennetek. Miként a szőlővessző nem tud gyümölcsöt hozni önmagától, ha nem marad a szőlőtőn: úgy ti sem, ha énbennem nem maradtok. Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki énbennem marad és én őbenne, az bő termést hoz; mert nálam nélkül semmit sem tehettek. Ha valaki énbennem nem marad, kivetik azt, mint a szőlővesszőt, és elszárad; és összeszedik és tűzre vetik és elég. Ha énbennem maradtok, és az én igéim tibennetek maradnak, amit csak akartok, kérjetek és meglesz nektek. Azáltal dicsőíttetik meg az én Atyám, ha sok gyümölcsöt hoztok és tanítványaim lesztek.” (Jn. 15, 4—8.)

A halálos bűn kioltja a jócselekedetek érdemszerző voltát, de a megigazulás visszaszerzésével felélednek. Ez a Szentírás és a szentatyák kifejezett tanítása. „Ha azonban a gonosz bűnbánatot tart minden elkövetett vétke felett, megtartja minden parancsomat, és jog és igazság szerint jár: bizton életben marad és nem hal meg; semmi elkövetett gonoszágáról nem emlékezem meg; igazságaért, melyet cselekedett, élni fog. Vajjon a gonosznak halálát akarom-e, úgymond az Úr Isten, és nem azt-e, hogy megtérjen utairól és éljen?” (Ez. 18, 21—23.) „Az igaznak igaz volta nem szabadítja meg őt azon a napon, amelyen vétkezik; és az istentelennek istentelensége nem leszen ártalmára azon a napon, amelyen megtér istentelenségéből; és az igaz nem maradhat életben az ő igaz volta miatt azon a napon, amelyen vétkezik.” (Ez. 33, 12.) „Nem igazságtalan az Isten, hogy megfélemedkezzék művetekről, és a szeretetről, melyet az ő nevében tanúsítottatok, kik szolgáltatok a szenteknek és szolgáltok.” (Zsid. 6, 10.) Aranyházú Szent János szerint: ha megtérünk, nyomban visszatérhetünk előbbi gazdagságunkhoz. A jócselekedet magában elismerésreméltó a szent Isten szemében; csak a bűnösnek az állapota akadály arra, hogy ezt az elismerést megfelelően érvényesítse. Ha

a bűnös állapot megszűnt, nincs akadály arra, hogy Isten a jócselekedeteket teljes tárgyi értékük szerint méltányolja.

Nézd végig életed naplójának eddig beírt lapjait, vajjon elkönnyelhetsz-e minden napra legalább egy jócselekedetet, mely annyira szükséges az örök üdvösséghez? Használd fel az Istentől kapott talentumokat okosan és helyesen. Ne légy sohasem oktalan szűz, aki ki engedi aludni a szeretet lámpásának tüzet! Munkálkodj, mert hamar eljön az éjtszaka, mikor már nem munkálkodhatsz! Egy napod sem múlhat el jócselekedet nélkül.

A SZOLGÁLÓ SZERETET.

*„Szeresd felebarátodat, mint tenmagadat.”
(Mk. 12, 31.)*

(Húsvét után IV. vasárnap.)

Anyák napja, a keresztség megtalálásának ünnepe van. Mindkettő az áldozatos, önzetlen, másokat szolgáló szeretetet fennhangon hirdeti az egész világnak. A mai önző, gyűlölködő, ellenséges világban nagy lendülettel és szünet nélkül a felebaráti szeretetet kell gyakorolnod. Ha ma egy diákleány az Úr Jézus elé léphetne és az írástudóval együtt újra megkérdezhetné: „Melyik a legelső minden parancsok között?” Az Úr Jézus ma is ugyanazt felelné: „Szeresd a te Uradat Istenedet teljes szívedből és teljes lelkedből és teljes elmédből és teljes erődből. Ez az első parancsolat. A második pedig hasonló ehhez: Szeresd felebarátodat, mint tennen magadat. Más ezeknél nagyobb parancs nincsen.” (Mk. 12, 30—31.) A szeretet parancsánál nagyobb valóban ma sincsen. Ma erre a szeretetre a világnak kétszeresen szüksége van. A szolgáló szeretet letéteményesei, fáklavívói a nők. Az Úr Isten csodálatos rendelése folytán ezt a szolgáló szeretetet a világon mindig a nők képviselték. A gyengéd és finom női lélek érzi meg ennek a parancsnak hajszálfinomságait. A női lélek hivatott ma is ezt az áldozatos, önzetlen és szolgáló szeretetet újra gyakorolni; a gyűlölködő, önző, sivár lelkekben elültetni és kivirágoztatni. Azt szeretném, ha te is beállnál a szeretetszolgálat nagy művébe. Szeretném, ha megértened a költő szavát:

Hozsannázó tiszta lángok,
Áldozati tüzek vagytok.
Égig égő, forró fények,
Olthatatlan lánggal égtok!

(Korompay Viola.)

A felebaráti szeretet tüzeit szeretném lelkedben lángra lobbantani, hogy nemes és finom női lelked égjen, lángoljon, melegítsen olthatatlan lánggal, mint áldozati oltárok tüze. Éppen ezért elmélkedd át csak kitárt lélekkel: 1. a felebaráti szeretet korlátait, 2. forrásait és 3. áldásait.

A szeretetszolgálatot nemcsak az idők szava, a jövődő anyai hivatásod, hanem az újszövetségi Szentírásnak szinte minden lapja égetően sürgeti. Hány leány feledkezik meg Krisztus tanításáról: „Új parancsolatot adok nektek, hogy szeressétek egymást, amint én szerettem titeket, hogy ti is úgy szeressétek egymást. Arról fogja mindenki megismerni, hogy az én tanítványaim vagytok, ha szeretettel vagytok egymáshoz.” (Jn. 13, 34—35.) „Ha valaki azt mondja: Szeretem az Istent és felebarátját gyűlöli, az hazug. Mert aki nem szereti testvérét, akit lát, Istent, aki nem lát hogyan szerethetné? És parancsunk van az Istentől, hogy aki szereti az Istent, szeresse testvérét is.” (I Jn. 4. 20—21.)

A felebaráti szeretet minden parancs foglalata és koronája. „Ne tartozzatok senkinek se semmivel, csak azzal, hogy egymást szeressétek, mert aki embertársát szereti, betöltötte a törvényt. Mert az, hogy ne paráználkodjál, ne ölj, ne lopj, hamis tanúságot ne szólj, ne kívánd meg a másét, és ami még egyéb parancsolat van, azt újra egybefoglalja ez az egy ige: Szeresd felebarátodat, mint önmagadat. A szeretet nem cselekszik rosszat a felebarátnak. A törvénynek a teljesítése a szeretet.” (Róm. 13, 8—10.) „Az egész törvény egy szóban teljesedik: Szeresd felebarátodat, mint tenmagadat.” (Gal. 5, 14.) A szeretetnek legszentebb és legfenségebb dicsőítését Szent Pál apostol mondotta el a korintusiakhoz írt levelében. (I 13, 1—13.)

I. A felebaráti szeretet korlátairól egyáltalán nem beszélhetünk. A felebaráti szeretetnek nincsenek korlátai. A krisztusi felebaráti szeretet olyan, mint a megáradt folyam, melyet nem lehet gátak közé szorítani. A felebaráti szeretet olyan,

mint a perzselő tűz, amíg valami közelében van, addig folyton éget, lobog, sőt messze eső tárgyakra is átcsap és azt is lángba borítja. A te szeretetednek is így kell cselekednie. Először a közvetlen környezetet, majd mindig távolabb esőt, de állandóan éget, perzsel, melegít: a családtagokat, testvéreket, rokonokat, ismerősöket, barátnőket, kedveseket és nem kedveseket, rokonszenvest és nem rokonszenvest, ismerőst és ismeretlent, ellenséget és rosszakarót. A tűz azonban sohasem mondja, hogy elég. Tehát minden ember a felebarátod: akár jóakaród, akár ellenséged. A keresztény szeretetnek ismertetőjegye: nemcsak magával törődik, nemcsak magára gondol, hanem embertársaira is. Saját gondja és baja mellett embertársára is felfigyel és szolgáló szeretetével segítségére siet.

Talán sohasem szorult rá az emberiség annyira a szeretetre, mint a borzalmas háborúk újabb korszakában. A nemzetek egymást halálosan gyűlölik, ember ember ellen küzd és egymás életére tör. A faji gyűlölet mellett újra fellángolt az osztálygyűlölet. A társadalmi osztályok még ma is ridegen elkülönülnek egymástól. A középosztálybeli lenézi az iparost, az iparos a földművest, a nagybirtokos a kisbirtokost, a törpebirtokos a zsellért, napszámost és cselédet, a munkás meg lázadozik az urak ellen.

Ebben a forrongó, lázadó, gyűlölködő világban az apostolok lábát megmosó isteni Mester az ő szolgáló felebaráti szeretetével új törvényt ad az emberiségnek. „Nem szól egy szót sem az Úr, nem lázít egyetlen társadalmi osztály ellen sem, nem hirdeti, hogy „a gazdagok a pokolba valók”, hogy „le az urakkal”, minderről nem szól egy szót sem... Csendben, csak halkán feláll Ő, az Isten Fia, a világ hatalmas Ura és Teremtője, s letérdelve az együgyű halászok elé, megmossa azok lábát. A lábmosás megrázó tanúságának, mint villámírásnak kell végigszikráznia a viharokkal teljes mai európai égbolt sötétjén is. Mit akar ezzel mondani Krisztus? Körülbelül ezt mondja: Az osztálykülönbséget az emberek közül eltörölni nem lehet. Ahány ember, annyiféle, nemcsak a születése, hanem annyiféle a tehetsége is. Mindig lesznek a földön tanultak és tanulatlanok, erősek és gyengék, egészségesek s betegek, vagyonosak s szegények, munkaadók és munkások. És én nem összeveszíteni jöttem az osztályokat,

nem gyűlöletet hinteni, nem tekintélyt lerombolni, hanem... a főlebbvalókat, az erősebbeket, a tanultabbakat, a gazdagabbakat megtölteni azzal a gondolattal, hogy magától értetődő szolgáló szeretettel igyekezzünk kitölteni az úrt az osztályok között. Az emberek lábát mosó Isten Fia milyen kiáltójel a szociális problémák megoldatlanságtól forrongó mai világában! A végső megoldás csak akkor biztosítható, ha az úr megmossa szolgálja lábát, azaz, ha a krisztusi példaadás szimbolikáját átváltjuk mindennapi életünk, viselkedésünk, bánásmódunk, beszédtonusunk megnevesítésére." (Tóth Tihamér.)

A szolgáló szeretetnek ezt a formáját te is gyakorolhatod a magad kis környezetében. Mindennapi életedet, viselkedésedet, bánásmódodat, beszédtonusodat nemesítse meg a felebaráti szeretet. Ez nyilvánuljon meg elsősorban testvéreiddel szemben; a gyengébb, tudatlanabb testvéredet ne nézd le, hanem a köztetek lévő úrt hidalj át a szeretet aranyhídjával. Légy készséges mindig a fivéreiddel szemben, akik a te szolgáló szeretetedet, apró figyelmességeidet minden bizorrral lovagi szolgálattal viszonozzák. Talán csak egy pohár vizet, egy falat kenyeret, egy kis ruhajavítást vagy bármilyen más női munkát kívánnak tőled; mindig szívesen teljesítsd. A fiú sokkal önérzetesebb, mintsem ezeket a szolgálatokat figyelmen kívül hagyja. Bizonyára melletted lesz akkor, mikor talán tested vagy lelked kell majd megvédenie a közelgő veszéllyel szemben.

A szolgáló szeretetet gyakorolhatod a háztartási alkalmazottal szemben. Abban az egyszerű, tanulatlan falusi parasztleányban is ismerd fel az isteni képmást. Sonnenschein, a nagy modern apostol mondja: „Borulj le a felebarátodban elrejtett Isten-képmás előtt!” Olyan nagy a szakadék a város és a falu között. Te középosztálybeli diákleány, milyen ideális módon építhetnéd az aranyhidat a város és a falu között, ha azt a falusi leánytestvéredet jobban megbecsülnéd. Olyan sok úrileány lenézi a cselédet, kutyába sem veszi. Durva, követelőző és nyers modorral bánik azzal, aki a családban a legnehezebb munkát végzi. Nem azt akarom, hogy benső barátod legyen a háztartási alkalmazott, hanem csak azt, hogy jobban megbecsüld. Legyen hozzá néhanapján egy-két jó szavad, vedd észre nehézségeit, megértő és együttérző szívvel hallgassd meg

panaszait. Mindíg arra gondolj, hogy te is lehattél volna cseléd és akkor örültél volna te is a szelíd és jó szónak, a megértő parancsoknak, a szelídhangú kívánságoknak. Olyan sok függ a hangnemtől. Az úrileány beszédmódja a cseléddel szemben is úri és finom, nem közönséges és durva. Fontold meg Széchenyi István szavait: „Gyalázatos dolog, ha valaki magát azért tartja jobbnak, előkelőbbnek, mert a sors kedvezett neki, és nyomorult ember az, aki magát rangja, címe, vagyona és születése mögött elsáncolja; a legnagyobb ember az, aki a legjobb, legnemesebb, legkitűnőbb.”

A nagy magyar szavait valósítsd meg osztálytársnőiddel szemben is. Olyan sokszor kiütközik a leányok között egy osztály keretén belül a vagyoni hovátartozandóság. Az egyéniséged értékét nem édesapád vagyoni helyzete és állása dönti el, hanem lelki értékeid. Necsak az előkelő és gazdag osztálytársaiddal barátkozz, hanem karold fel és szeresd az egyszerű származású és szegény leányokat is. Ezekben talán sokszor sokkal több a lelki érték, mint az elkenyeztetett, gazdag leányokban. Ne legyen osztályodban „klikk”-rendszer, ahová csak egyes kiválasztott leányok kerülhetnek be.

Allj te is be a kistestvérmozgalom táborába. Válassz magadnak az osztályban egy szegény kisleányt, vagy otthon a házban, akinek lelki és anyagi dolgaival a felebaráti szeretet jegyében törödsz. Akivel megosztod a tízóraidat, akinek segítesz a tanulásban, akinek általad már nem használt kis ruhát adsz, akit segítesz lelki küzdelmeiben, akit a jóra intesz, akit a templomba elviszel, akit ráveszel az elsópénteki gyónásra és áldozásra. Milyen apostoli munka! Ugye te is a szolgáló szeretet harcosa leszel ezután!

Egy negyedikes leány mondta: „Ha nem megyek férjhez, akkor nem kutyát tartok, hanem árva vagy szegény gyermeket nevelek fel.” Hány kutyát nyaló-faló vénkisasszony nevelhetne hadiárvét, lelencgyermeket. Nagyon sok azon a pénzen, amit a kutyára költ, egy gyereket nevelhetne fel és vele jót tenne hazájának és érdemet szerezne a másvilágra. Amerikában meghalt egy vénkisasszony. Százmillió dollárt hagyott hátra. Mire? A felebaráti szeretet műveire?! Nem, egyetlen kutyájára, melynek életét szentelte. Ezüsttálakon szolgálta fel neki az ételt, selyempárnákon feküdt, külön lakosztályban

lakott. Ugyanakkor bizonyára Amerikában is sokmillió éhes gyerek van, aki talán napokig nem eszik meleg ételt. Egyik karácsonykor Újkécskén a módosabb gazdák megvendégelték a szegény gyerekeket. Az egyik nem merte megenni a húst, mert még sohasem látott ilyent. Csak kenyeret és levest evett egész életében. Pár évvel ezelőtt Londonban történt. Az állatvédő egyesület saját költségén minden nyilvános telefonálmás mellé kutyaitató vályúkat állíttatott fel. Ugyanakkor hány millió ember tányérból még sohasem evett.

Járj nyitott szemmel az életben, női lelked finomságával vedd észre a szociális nyomort. Körülötted is nagyon sok a szociális probléma. Nem mondhatod, hogy semmi közöm sincs hozzá. Hiszen a szeretet vallásában születél magasabb társadalmi osztályban. Nagyon sokat kaptál, tehát nagyon sokat kell adnod is. Ha most nem is állhatsz bele a szociális munkába teljes erővel, de az érdeklődési köröd már most kiterjedhet erre is. Később, az iskoláid elvégzésével, a katolikus nőegyletekben, a KALÁSz-ban, a KLOSz-ban, a Dolgozó Leányok mozgalmában mint vezető nagyon sokat tehetsz.

II. A felebaráti szeretet forrása az Isten szeretete. Minden nemes, önzetlen felebaráti szeretet gyökereit az istenszeretet táplálja. Azok, akik Istent tökéletesen szeretik, azokat sohasem kell a szeretetre buzdítani, azok a legtitkosabb utakon is eltalálnak a szegényekhez, nyomorultakhoz, betegekhez, elesettekhez. Az Istent szerető lélek minden felebarátjában megtalálja az Isten képét.

Sziénai Szent Katalin Istennel folytatott párbeszédében olvashatod a következő sorokat: „Ha egy lélek szeret engem, szereti embertársát is, egyébként nem volna igazi szeretet, mert önmagam szeretete és felebarátaim szeretete csak egy lehet. Minél jobban szeretem magamat, annál jobban szeretem felebarátomat... A lélek szolgáló szeretete soha meg nem szűnik... Könnyű volna nekem. Megadni mindenkinek azt, amire lelke és teste rászorul; Én azonban azt akarom, hogy az emberek egymásra szoruljanak rá... A felebaráti szeretet kedvéért rendeltem el az osztálykülönbséget és az emberi vonatkozásokat... Ha a szeretetet nem az Én kedvemért gyakorolják az emberek, akkor nem lesz érdemszerző a kegyelem országában.”

A tevékeny szeretet örökmécsese a hitnek a szentélyében lángol. Éppen ezért a hitre alapozott felebaráti szeretetet az Isten sokszor csodálatos módon jutalmazza meg. Gondolj csak a felebaráti szeretet nagy szentjére, Árpádházi Szent Erzsébet asszonyra. Hányszor megjutalmazta az Isten természetfeletti hitből fakadó szeretetszolgálatait. Gondolj csak a rózsacsodára vagy az ura ágyában fekvő betegre, kiben az ura Krisztust látta. Sziénai Szent Katalintól egy szegény alamizsnát kért. A Szentnek nem volt egyebe, mint csak a rózsafüzére, azért annak ezüstkeresztjét adta oda a szegénynek. A következő éjjel az Úr megjelent a Szentnek gazdagon ékesített kereszttel és azt mondja neki: „Te ezt tegnap olyan nagy szeretettel adtad nekem és ezért látod ma oly ragyogónak. Így fogom mindenki előtt bemutatni az utolsó ítéleten, hogy növeljem dicsőségedet és boldogságodat.”

A segítő és áldozatos szeretet kimeríthetetlen forrása az Oltáriszentség. A felebaráti szeretet az oltártól indul ki, oda tér vissza, az oltárhoz vezet, ott lakik és mindig ott időzik: „A szeretetvétekenység nélküli szentáldozás olyan, mint a hálaadás nélküli szentáldozás.” (Faulhaber.) A szeretet hősei az Oltáriszentségből merítettek erőt tevékenységükhöz. A szociális szentek nagy tisztelői voltak az Oltáriszentségnek. A szociális érzésű nagy emberek az Oltáriszentség buzgó imádói voltak. Csak egyre hivatkozom: Prohászka Ottokár püspökre. Prohászka a szociális igazság lánglelkű bajnoka volt: „Be kell hívni ebbe az országba a krisztusi szeretetet, az emberi jószágot, hogy az uralkodjék a szívekben és törvényekben. Magyarság, munka, szeretet: ez a mi nemzetünk szentháromsága!” Más helyen ezt írja: „Bizzunk a szeretetben, az győz. Ha sokan el is pusztulnak az erkölcsi epidémiákban, nagy baj az ugyan, de mi mégis úgy tudjuk, hogy szeretettel segíthetünk leghatásosabban a világon. Ha van is örvény és szakadék, az erkölcsi világ hegyei mégis a szeretetben állanak. E szeretetben bízom, ez lesz az én erőm is. Tehát nem kimélek sem önmegtagadást, sem áldozatot a több, szebb, erősebb szeretetért.”

III. A felebaráti szeretet áldásai között a legnagyobb az, hogy a lelket nemessé, széppé, gazdaggá teszi; a lelket Isten képmásává teszi. Ez a szeretet mindig és minden körülmény

között uralkodik a lélekben. Higgy ennek a szeretetnek végső győzelmében. Ez a szeretet mindent legyőz, nem ismer akadályt, nem ismer nehézséget.

„Sok ember vesztette már el az Istenbe vetett hitét, mert elvesztette hitét az emberekben, az emberek emberiségében. Mások pedig visszanyerték Istenbe vetett hitüket, mikor jó emberekkel találkoztak, talán életük utolsó hetében a kórházágyon, mikor egy szerető szív megértette életük nyomorúságát és szívükhöz szólt.” (Faulhaber.) Mérhetetlen sok áldása lehet egy szerető szónak, megfoghatatlan következménye lehet a másvilágon egyetlen szeretetszolgálatnak. Sokszor kinyitotta már a köszívű, bűnös emberek szívét a szeretetszolgálat. És nagyon sok bűnös ember számára nyitotta ki Isten a mennyország kapuit aranyszívük miatt.

A felebaráti szeretet áldásos azért is, mert olyan, mint a tenger, amelyből minden erény fakad és beletorkollik. A felebaráti szeretet gyakorlásával nagyon sok más erényt is gyakorolsz. A szeretettel együttjár: az irgalmasság, a szelídség, a megbocsátás, a türelem, az elnézés, a nagylelkűség, az adakozás, a bőkezűség, az önzetlenség, az alázatosság.

A felebaráti szeretet forrása az istenszeretet, de az istenszeretet benned a felebaráti szeretetet erősíti, tökéletesíti, nagyobbítja. „Az istenszeretet emberszeretetté válva az apostoli szív első jellemvonása. Ha apostoli szeretetet akarunk, kell ugyan az embereket szeretnünk; de hogy nagyon, kitartóan, nagylelkűen, kifogyhatatlanul, apostoli szívvel szerethessünk, Krisztusban kell őket szeretnünk. Krisztus felé tör az apostoli szív szeretete s róla leáradva, rajta irányt nyerve visszahull a földre s átfogja az egész emberiséget.” (Prohászka.)

A felebaráti szeretet tüznél az ember az embertársához közelebb kerül. A szegényt a gazdaghoz nem az alamizsna, hanem a szeretet hozza közelebb. A paraszt ember és úri ember között a hidat nem vállveregetéssel, leereszkedéssel, hanem a szeretettel lehet csak megépíteni, feljebbvaló és alattvaló között tátongó szakadékot nem a basáskodással, szigorral, önkénnyel, ököllettel lehet áthidalni, hanem egyedül a szeretettel; a tanár és diák csak akkor talál egymásra, ha mind a ketten nem ellenszenvvel, előítéllettel, külsőségek figyelembevételével, hanem a szeretettel közelednek egymáshoz.

A felebaráti szeretet a világon a legnagyobb hatalom. A szeretet mindent legyőz, a szeretet minden válaszfalat ledönt. Ledönti a faji ellentétet, az osztálykülönbség ledönthetetlennek látszó kínai falát. Nem a gyújtóbombák, robbanóbombák, ágyúk, gépfegyverek, golyószórók tüze hozza meg a világnak a békét, hanem egyedül a szeretet tüze. Amíg a nemzetek felelős vezetői nem fognak kezét a szeretet tábortüzénél, addig nem lesz béke, boldogság, nyugalom a világon.

A szeretet tűzében egymásra talál szegény és gazdag, király és alattvaló, barát és ellenség, felnőtt és gyermek. Párizsban szörnyű járvány dühöngött. Minden kórház megtelt beteggel. Eugénia császárnő nagy szeretettel járta a kórházakat. Majd egy alkalommal megállt egy haldokló beteg ágyánál, aki már nem is látott. Beszélt vele, megigazította párnáját. „Köszönöm, kedves nővér!” — mondta halk hangon a beteg. A császárnőt kísérő főnöknő bele akart a szavaiba vágni: „Nem a nővér, hanem a császárnő beszél önnel.” A császárnő kedvesen mosolygott: „Hagyja csak nyugodtan kedves nővért mondani, ez a legszebb név, amit nekem adhatott.”

A szeretet minden válaszfalat, minden előítéletet, minden ellenszenvet, minden gyűlöletet feléget és felperzsel. Éppen ezért sohasem szabad kialudnia lelkedben a szeretet tűzének. Legyen ez olyan, mint a folyton égő áldozati oltár tüze, melynek sohasem lehetett semmi körülmény között elaludnia.

Bármilyen élethivatást választasz, a szeretetre mindig nagy szükséged lesz. Különösen akkor, ha az Isten számodra a legszentebb és legáldozatosabb női hivatást, az anyaságot rendelte. „Asszonynak és anyának lenni annyi, mint tökéletesen megfelelni önmagunkról és egészen háttérbe szorítani saját kívánságainkat és álmainkat” — írja Rachmanova. Egy leányban, nőben, anyában az énnék mindig háttérbe kell szorulnia és az önző én helyett szolgáló szeretettel mindig mások életét kell szebbé, boldogabbá, nemesebbé tenni.

A SZERETET LEÁNYA.

„Maga az Atya szeret titeket, mivelhogy ti szerettek engem.” (Ján. 16, 27.)

(Húsvét után V. vasárnap.)

Boldog Armella szűzet, mikor meghalt, az orsolyiták vanes-i templomában temették el. Sírjára pedig ezt írták fel: „Itt nyugszik Nicolas Armella teste. Születése szerint parasztleány volt, foglalkozása szerint cseléd, Istennel való kimondhatatlanul bensőséges vonatkozásban pedig a szeretet leánya. 1671 október 24-én hatvanöt éves korában halt meg ezen a földön, hogy az égben kezdjen élni. Imádkozz érte és lépj nyomába: szeresd az Istent, amint ő szeretettel Nyugodjék békében. Amen.”

Bretagneban egy kis falucskában született ez a kedves Szent egyszerű szülőkötől. Mikor felcseperedett, szüleinek juthat örízte a mezőn. Majd húszéves korában elment szolgálni. Több házban szolgált. Sok helyen még betegen is dolgoztattak vele. Később Vannesbe került az apácákhoz, nem apáca volt, hanem csak cseléd az apácáknál. Többre nem is vágyott. Iskolába sohasem járt, mégis ismerte a szentek tudományát. Nagyon jól tudta, hogy mint egyszerű cselédleánya is szolgálhatja az Istent. Könyvből nem tanult, de megtalálta a lelki szegénységben az Istenhez vezető utat, mindenben észrevette az ő nyomait. Mindennapi egyszerű foglalkozása, a világ szépségének látása, mind az Isten felé terelték gondolatait. S ebben még az apácák is tanulhattak tőle. Az egyik apáca le is írta beszélgetéseit az egyszerű portásnővel: „Az Isten szeretetének iskolája” című könyvében.

Iratkozz be te is az Isten szeretetének iskolájába, hogy te is a szeretet leánya lehess. Bárcsak benned is megéreznék az emberek az istenszeretet melegét. Lépj a nyomába: szeresd az Istent, amint ő szerette. Az örök élet elnyerésének záloga is az Isten szeretete. Ez a főparancsolat, mely a többi is magába foglalja: „Szeresd Uradat Istenedet, teljes szívedből és teljes elmédből és teljes erődből.” (Mk. 12, 30.) Ez azt jelenti, hogy az Isten szeretetének nincsen mértéke. „Az Isten iránt való szeretetünk mértéke az, hogy mérhetetlenül szeres-

sük" — mondja Szent Bernát. A szeretet hatalma nem ismer határokat és akadályokat. „Ki szakít el minket Krisztus szeretetétől? Nyomorúság vagy szorongatás? Éhség, meztelenség, veszedelem vagy üldözés vagy kard? De mindezeken győzedelmeskedünk az által, aki szeret minket. Biztos vagyok ugyanis abban, hogy sem halál, sem élet, sem angyalok, sem fejedelemségek, sem hatalmak, sem jelenvalók, sem jövődők, sem erők, sem magasság, sem mélység, sem egyéb teremtmény el nem szakíthat minket az Istennek szeretetétől, amely Jézus Krisztusban, a mi Urunkban vagyon.” (Róm. 8, 35. 37—39.) A költő is megragadóan fejezi ki az istenszeretet mértékét és mélységét:

Nagyon kell szeretni!!!

A méh nagyon szereti a munkát és a mézet
S a föld millió mérges virágja között megtalálja a mézet.
A vetések nagyon szeretik a Napot
S kiszernelmeskedik nekünk a kenyér örömét.
A parasztnak nagyon kell szeretnie a földet,
A papnak az oltárt, az anyának a szenvedést,
Magdolnának Krisztus lábait,
Ássisi Szent Ferencnek Krisztus sebeit.
Mindenkinek szeretnie kell keresztyét,
Mindenkinek nagyon kell szeretnie az Istent.

(Mécs László.)

Ezt a két kérdést vetjük fel: I. miért kell Istent szeretned és II. hogyan kell Istent szeretned.

I. Miért kell Istent szeretned? Az istenszeretet az első és legfőbb parancsolat, melyet az Isten a teremtetés és a kinyilatkoztatás művei által kiirthatatlanul oltott az ember lelkébe. Az Isten tehát, mikor szeretetet kíván tőlünk, az csak viszontszeretet azért a mérhetetlen sok természetes és természetfeletti jóért, amivel minket szinte minden percben elhalmoz. „Maga az Atya szeret titeket, mivelhogy ti szeretettek engem.” (Ján. 16, 27.) „Mi tehát szeressük Istent, mert Isten előbb szeretett minket.” (I Ján. 4, 19.) Az Isten öröktől fogva szeret minket, mielőtt született volna, Isten már szeretett téged, az ő végtelen isteni szeretete hozott létre. Azt, hogy vagyunk,

hogy élünk, olyan természetesnek tartjuk, pedig az Isten evvel mutatta meg legelőször, hogy szeret téged is mint keze művét és főképen szereti benned a Szentlélek templomát, halhatatlan lelkedet. „A szeretet épít” — mondja Szent Pál. (I Kor. 8, 1.) Ez az építőmunka az Isten részéről szeretete legnagyobb és legnyomósabb záloga.

1. Az Isten szeretetének legelső indítéka végtelen jósága és szeretetreméltósága. Az ószövetségi Szentírás tanítása szerint az Isten jósága legfőképen a teremtés művében tündöklök. „Szereted mindazt, ami van; mitsem útálsz abból, amit alkotál; mert ha gyűlöltél volna bármit is, meg sem teremtetted, meg sem alkottad volna.” (Bölcs. 11, 25.) Az Isten jósága továbbá a gondviselés nagyszerű tényében nyilvánul meg. „Mindenek szeme benned bízik, Uram, és te idejében megadod ételüket. Megnyitod kezedet, és betöltesz minden élőt áldásoddal.” (Zsolt. 144, 15—16.) Az Isten sokkal jobban szereti teremtményeit, mint az anya és az atya gyermekeit. A szülők megfélemlíthetnek gyermekeikről, az Isten azonban sohasem. „Hát megfélemlíthetik-e gyermekéről az asszony, hogy ne könyörüljön méhe fián? De még ha az meg is feledkezne, én akkor sem feledkezem meg rólad.” (Iz. 49, 15.)

Az újszövetségi Szentírás az istenszeretet legnagyobb tanúbizonyságát abban látja: „Úgy szerette Isten a világot, hogy az ő egyszülött Fiát adta, hogy mindaz, aki őbenne hisz, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.” (Ján. 3, 16.) A megváltás és a kegyelem az Isten jóságának felülmúlhatatlan bizonyítéka, ezért Szent Jakab méltán mondhatja: „Minden jó adomány és minden tökéletes ajándék onnan felülről vagyon, alá szállva a világosságok Atyjától.” (Jak. 1, 17.)

„Isten szükségkép szereti önmagát, és ennek következtében csak a saját tökéletességének szeretete indíthatja arra, hogy a maga tökéletességét a teremtményekkel közölje. Ezért feltéve a teremtést lehetetlen, hogy ne szeresse nagy odaadással a teremtményeket, hisz önmagát, a legszeretetre méltóbbat szereti bennük.” (Schütz.) Az Istennek irántunk tanúsított végtelen nagy szeretetét nem lesz nehéz viszonzni. Saját tapasztalásból is tudhatod, hogy sokkal könnyebb azt szeretned, aki téged is szeret. A szeretetre a visszhang mindig a viszontszeretet. A szeretetnek nem állhatsz te sem ellen, a szeretet

magával ragad, de nem pusztítva, hanem építve, tökéletesítve benned az istenszeretetet.

Az istenszeretetre szinte kényszerít az Isten szeretetreméltósága. A nagy természet szépsége szinte csak árnyéka, lábnyoma Istennek, a tökéletes szépségnek, mégis a természet szépségének láttán felébred bennünk a szeretet és a hála. A világ szépsége és irántunk táplált önzetlen szeretete, mert hisz Isten semmiképen sem szorul ránk, szeretetreméltóságának legmélyebb forrása. Csak az önzetlen szeretetet becsüli az ember. A baráti szeretetnél mindig félnünk kell egy kicsit az emberi számítástól és érdektől. Az Isten érdek nélkül, a legszabadabb elhatározással szeret minket. Az Isten szeretete ragyogóbb, mint a gyémánt és tisztább, mint a hegyipatak.

2. Az Isten szeretetének másik indítéka az, hogy tőle kapunk minden jót. Emberi ésszel szinte megfoghatatlan az a mérhetetlen sok természetes és természetfeletti jó, amit az Isten ad az egész emberiségnek és az egyes embereknek. A természetes rendben az isteni adományokat a mai ember könnyen észreveheti, különösen akkor, ha az kezd elfogyni. Az isteni javak bőségét csak az becsüli meg igazán, aki hiányt szenved benne. Gondoltál már arra, hogy milyen nagy adomány számodra az egészség, a tisztességes életmód, a jó szülők, a szellemi képességed, a testi szépség, a jó nevelés, a jó iskola, a megértő barátok. Nem is beszélve a természetfeletti adományok nagy bőségéről. Maga a kegyelem, hogy katolikusnak születhetél, a kegyelmi élet döbbenetes mélysége, a vasárnapi szentmise sok kegyelme, egy-egy szentáldozás fellejthetetlen boldog percei, katolikus vallásunk felsorolhatatlan sok szépsége.

Ó bárcsak Isten megszámlálhatatlan jótéteménye felemelné lelkedet az istenszeretet legmagasabb fokára. Mennyi kedves gyöngédség és figyelem volt Boldog Armellában az Úristen adományaival szemben. Ha egy szegény kis kutyát látott az utcán, még az is az Úrhoz emelte a lelkét. Arra gondolt ilyenkor, hogy a kis kutya milyen hűséges a gazdájához, hízeleg neki egy falat kenyérért. A mennyei Atya pedig nemcsak egy falat kenyeret ad nekünk! Megszámlálhatatlan és felsorolhatatlan jótéteményével keltegeti bennünk ezt a hűséget, ragaszkodást és szeretetet. De így volt az ő életében ezer más aprósággal.

„A tengerben úszkáló, vígan ficáncoló halak tanítottak rá, hogy merüljek el az istenszeretetben és gyönyörködjem benne. Láttam, mint szántanak, vetnek a földeken. Ez is az Úrra emlékeztetett, mennyi fáradságot, imádságot fordított egész életében arra, hogy felszánts a lelkemet és szeretetet vessen bele.” Igazán az isteni szeretet iskolája lett az élete, mert mindezt az apróságot meglátta. A te életedben pedig talán sokkal nagyobb események és jótétemények sem tudják az Isten szeretetét lángragyújtani. A legkisebb dologban megtalálod az Isten ujját, az Isten jóságát és szeretetét akkor, ha többet tulajdonítasz mindig az Isten, mint az ember munkálkodásának. A legtöbbször azért emelkedsz fel olyan nehezen az Istenhez, mert azt hiszed, hogy mindent az ember, nem pedig az Isten tesz a világon.

Ha valóban komoly az istenszereteted, akkor a csapások és megpróbáltatásokban is megtalálod az Isten jótéteményét és szeretetét. Az igazi jó gyermek akkor is szereti az atyját, ha gyermekkori sok anyagi támogatását az atya megvonta tőle. Talán még most is segíthetné, de komoly okból nem segíti. Ez az Atya nem kegyetlen és milyen hálátlan volna az a gyermek, aki megfélemedne a megelőző sok jótéteményről. Az Isten is nagyon gyakran megvonja tőlünk atyai szeretetének segítségét, amit addig sem kényszerből, hanem nagylelkűségből adott. Ilyenkor persze megfélemedezünk a ránk pazarolt eddigi szeretetéről.

II. Hogyan kell Istent szeretned? Istent elsősorban mindennek felett kell szeretned. „Mindenek felett akkor szeretjük az Istent, ha megtesszük azt, ami Isten előtt kedves és készek vagyunk inkább mindent elveszteni, sőt meg is halni, mint Istent súlyos bűnnel megbántani.” (Katek.) Isten szeretete elé semmi más szeretetet nem helyezhetsz, szülői, testvéri, hitvesi, hazaszeretet mind csak második helyen állhat. (Mt. 10, 37.) Nem is szólva a földi javak szeretetéről, amilyen gazdagság, hír, dicsőség, szépség, melyek Isten szeretete mellett szóba sem jöhetnek. Nemcsak ezeket a múltó földi javakat, hanem a földön a legszentebbet, az életedet oda kell áldoznod az Isten szeretetéért. (Mt. 16, 25.) Azért él itt a földön annyi boldogtalan ember, mert megfélemedeznek földi életük céljáról: az Isten megismeréséről és szeretetéről. A földi élet minden meg-

nyilatkozása csak eszköz, mely által közelebb kerülhetsz az Istenhez. A földi javakat csak annyiban használhatod, élvezheted, amennyiben az Isten szeretetére segítenek. „Hiszen egyikünk sem él önmagának, és senki sem hal meg önmagának: mivel az Úrnak élünk, amíg élünk, és az Úrnak halunk meg, mikor meghalunk. Azért akár élünk, akár halunk, az Úréi vagyunk.” (Róm. 14, 7—8.)

A mindennekfeletti, a tökéletes szeretet az Isten akaratával való megegyezésben áll (Liguori Szt. Alfonz). Tauler János, a híres középkori misztikus, kora reggel egy nyomorult koldussal találkozott. Jó reggelt kívánt neki: „Sohasem volt még rossz reggelem” — felelte a koldus. „Hát a jó Isten adjon neked sok boldogságot” — folytatta Tauler. „Még sohasem voltam boldogtalan.” Tauler azt hitte, hogy a koldus kötözködik vele, azért azt mondta: „Minden történjék az életben kívánságod szerint.” A koldus csak visszavágott: „Minden úgy történik, ahogy akarom és azért boldog is vagyok.” „Micsoda? te boldog vagy, hisz a legboldogabb ember is néha boldogtalan.” „Pedig úgy van, — szölt a koldus — még sohasem volt rossz reggelem, sorsommal mindig elégedett voltam. Hisz tudom, hogy van Atyám az égben, aki javamat akarja. Őt dicsőítem, ha éhség gyötör, ha fagy és hőség kínoz, őt dicsőítem, ha vásott fiúk csúfolnak, mert tudom, mindez nem történik az ő akarata nélkül. Így gondolkodom: Atyám, te akarod, hát én is akarom. Azért csakugyan az történik, amit az ember akar. S nem az-e a legnagyobb boldogság, ha mindig az történik, amit az ember akar?” „Hátha Isten letaszítana a pokolba, akkor is azt akarnád?” — kérdezte Tauler. „Miért ne? Ha Isten le akarna taszítani a pokolba, akkor is azt akarnám, amit ő akar. Nekem ugyanis két erős karom van: az egyik az Isten akaratában való megnyugvás, a másik az őszinte szeretet. Ezzel a két karommal erősen átölelném az Istent és nem engednék, úgy hogy lehúznám őt magammal a pokolba. És szívesebben volnék a pokolban Istennel, mint a mennyországban Isten nélkül.” (Stolz.)

Ha Istent mindennekfelett akarod szeretni, szenvedned kell. A tűrésben és a lemondásban emelkedik a lélek a mennybe. (Nagy Szent Teréz.) Az istenszeretet a legtöbbször mérhetetlen szenvedést, lemondást kíván tőled is. Az igazi szeretetet az

áldozat táplálja és minél jobban lemond a lelked a természetes boldogságról, annál erősebb és önzetlenebb lesz szereteted. (Kis Szt. Teréz.) Ha Istent igazán szereted, akkor az élet gyakran állít majd emberfeletti áldozatok elé. Egy szép fiatal leánynak leveléből idézek, aki egy katonatisztnak volt a menyasszonya: „Eljegyzésemet felbontottam az esküvő előtt pár héttel, mikor a kelengyétől kezdve a kaució rengeteg munkájáig minden készen volt. Ok: képtelen voltam bármilyen nagy érzésért és bárkiért is elárulni vallásos meggyőződésemet, illetve reverzalist adni és ezzel lemondani életem álmáról: leendő családomban erősen vallásos katolikus életet élni, s a családon keresztül Istennek szolgálni. Mikor vőlegényem megkért, olyan kijelentést tett, melyből biztosra vehettem, hogy ő ad reverzalist és meg lehettem nyugodva. Később ezt visszavonta. Kétségbeesett kísérletek után nem találtam más utat, mint szakítani, bármilyen nagy szenvedés árán is. Visszaküldtem a gyűrűt. Szakítás után vőlegényem kétségbeesett kísérleteit elutasítottam. Döntöttem, álltam. Hiába írt leveleket, könyörgött, telefonált, még most is levéllel ostromol. Hihetetlenül sokat, leírhatatlanul szenvedtem. Szinte az elviselhetetlenségig erősen. Életemben ilyen problémát nem adott előlem az Isten, ilyen próba elé nem állított. Testileg, lelkileg tönkre mentem. Állásomat is menyasszonyságom miatt hagytam ott és visszautasítottam egy annál számomra előnyösebbet és nekem valót. Ma már jobban vagyok. Nem akarok emlékezni, csak felejtetni. Az emberek azonban megrónak, hogy „ezért” feláldoztam szerelmemet, egész leendő asszonyéletemet. Szinte lemosolyognak, hogy milyen maradi, sőt ostoba dolog ragaszkodni a valáláshoz, Istenhez és érte még áldozatot is hozni.” (K. V. 1942. április 14.)

Aki tökéletesen szereti az Istent, az mindent eltűr, mindent elhisz, mindent remél, mindent elvisel, minden áldozatot vállal, minden keresztet felvesz. Az a szeretet, mely már számíthat, nem is szeretet (Olivier).

Lélekben repülj el velem annyi halálos beteg leánytestvéred betegágyához, kórházi, szanatóriumi ágyához. Közülük csak egyet szólaltatok meg, akit már ismersz leveléből. Halálosan betegen fekszik a budakeszi szanatóriumban és tudja, hogy meghal és öntudatosan készül a halálra. Istenért vállalja

fiatalon, szépen a halált is. Ez a halálra készülő leány is legjobban az Istent szereti.

Szeretem az őszt, a tavaszt.
Szeretem a csillagot az égen,
Szeretem a jégvirágot
A zimankós, hótakarós télben.

Szeretem a hóvirágot: hófehér és
Csilingel a hangja,
Örülök az ibolyának
Rejtve nyílván illatát ha ontja.

Szeretem a madárdalos,
Napsugaras nyári rónaságot,
A kenyeret adó élet:
Rengő-ringó búzakalász táncot.

Szeretem az ősz-anyánknak
Ajándékot osztogató kedvét,
Legjobban szeretem Istent,
A nagy jószág végtelen kegyelmét.

(† Szarka Angéla)

(1940. Erzsébet-szanatórium.)

2. Hatékonyan is kell szeretned az Istent, vagyis szeretnednek tetteken kell megnyilvánulnia. „Aki parancsaimat ismeri és azokat megtartja, az szeret engem. Aki pedig engem szeret, Atyám is szeretni fogja azt, és én is szeretni fogom, és kijelentem neki magamat.” (Ján. 14, 21.) Aki szereti az Istent, az megtartja parancsait, teljesíti akaratát. „Maradjatok meg az én szeretetemben. Ha parancsaimat megtartjátok, megmaradtok szeretetemben, valamint én is megtartom Atyám parancsait és az ő szeretetében maradok. Ti az én barátaim vagytok, ha megteszitek, amiket parancsolok nektek.” (Ján. 15, 9. 10. 14.) „Abból ismerjük meg, hogy szeretjük az Isten szülőtteit, ha az Istent szeretjük és az ő parancsait teljesítjük. Mert ez az Isten szeretete, hogy az ő parancsait megtartjuk és az ő parancsai nem neheznek.” (1 Jn. 5, 2—3.) „Aki azon-

ban megtartja az ő igéjét, abban az Isten szeretete bizonyára tökéletes." (I Jn. 2, 5.)

„Fiacskáim! ne szeressünk szóval, se nyelvvel, hanem cselekedettel és igazsággal." (I Jn. 3, 18.) „Ha valaki azt mondja: Szeretem az Istent és felebarátját gyűlöli, az hazug." (I Jn. 4, 20.) Farizeusi lelkület volna az ugyanis, ha valaki csak mellét verve hirdeti, hogy szereti az Istent és közben felebarátját gyűlöli. Az Isten azt kívánja tőled is, hogy a hétköznapi élet apró eseményeiben mutasd meg, hogy szereted őt. Ne lángokban égjen ki a szereteted, hanem tetteken.

Eléd hullok, Uram: szeretlek ... szeretlek ...
Ezért vagyok olyan tiszta, mint a gyermek ...
Ezért csodálkozom fel az emberekre,
Ezért örülök a napfénynek nevetve,
Ezért ujjongok, ha kék eget látom,
Ezért ismerlek fel minden szál virágon ...
Ezért jajongok, ha bűnök koszorúja
Fájdalmas tövisét homlokodba szúrja ...
Ezért testvéreim nekem az emberek,
Ezért örülök, ha néha segíthetek
Bánatuk, örömük elviselésében ...
Ilyenkor szent szemed rajtam pihen ... érzem ...
Nyílt virág a szívem: szeretlek ... szeretlek,
Ezért vagyok Uram, olyan, mint a gyermek ...

(Korompay Viola.)

A tökéletes istenszeretet legmagasabb foka a teljes önátadás. A kis Anni minden reggel az imádságban a jó Istennek ajándékozta a szívét. Egy alkalommal elhagyta a megszokott szavakat. Ekkor édesanyja megkérdezte szelíden: „Mi az, ma nem ajándékozod oda szíved a jó Istennek?" „Nem tudom, anyukám" — válaszolt titokzatosan a kis Anni. „Hogy-hogy nem tudod?" „Tegnap odaajándékoztam és még mindig a jó Istennél van." Add oda magad te is mindennap az Úr Istennek. Ajándékozd neki szívedet minden reggel az imádságodban:

„Fogadd el Uram, egész szabadságom,
Odaadom emlékezetem, értelmem, akaratom.

Mindent, amim van, vagy amit nekem ajándékoztál:
Azt neked visszaadom, hogy akaratoddal kormányozzál.
Csak szereteted és kegyelmed legyen érte ajándékod,
Vele nagyon boldog vagyok és semmi egyebet nem kívánok."

AZ ÉG MŰKEDVELŐI.

„Galileai férfiak, mit álltok és néztek az égre?”
(Ap. Csel. 1, 11.)

(Áldozócsülörtők.)

Érdekes riport jelent meg 1942 május 13-án az Uj Nemzedékben az üstökösöket és az új csillagokat felfedező amatőr-csillagászokról. „El sem hinnők, — írja a szerző — hogy Magyarországon ezer felett van az amatőr-csillagászok száma, akik szórakozásból, esetleg komolyabb tudományszomból afféle műkedvelőként vizsgálgatják az eget. A mostani rendkívüli korszakban nem is kelt meglepetést, hogy az emberek nemcsak lelkükkel és szívükkel, hanem szemükkel és eszükkel is a Magasságok felé fordulnak...” Amikor ezeket a sorokat olvassuk, önkénytelenül eszünkbe jutnak a mai ünnepen, Krisztus mennybemenetelének az ünnepén azok a galileai férfiak, akik az Olajfák hegyén állva néztek az égre. Ők is lelkükkel és szívükkel, de egyúttal szemükkel és eszükkel a Magasságok felé fordultak, hosszan, eltűnődve nézték az égbolt felhőit, amelyek az Úr Jézust szinte elnyelték. „Miközben nézték őt, amint az égbe ment, íme két férfiú álla meg mellettük fehér ruhában s ezek mondták: Galileai férfiak, mit álltok és néztek az égre? Ez a Jézus, aki felvétetett mellőletek az égbe, úgy jön majd el, mint ahogy felmenni láttátok őt az égbe.” (Ap. Csel. 1, 10—11.) Sajnos az égnek, a mennyei dolgoknak nagyon sok a műkedvelő szemlélője, vizsgálója, de hivatásosan: gondolataikkal, életükkel, szívükkel, lelkükkel, szemükkel és eszükkel nagyon kevesen vizsgálják az égi hazát, az égbeszálló Krisztus Urunkat. Felejtsd legalább a mai ünnepen szemedet az égen, feledkezzél el magadról, csak egy gondolat foglalkoztasson ma: a földről fel az égbe. Olyan nagyszerűen fejezi ki

ezt a gondolatot a mai szentmise könyörgése: „Engedd, kérünk, mindenható Isten, hogy mi, akik hiszünk, hogy Egy-
szülötted, a mi Megváltónk a mai napon mennybe ment, lel-
künkkel magunk is a mennyben lakjunk.”

Éppen ezért a mai kedves ünnepen két gondolat foglalkoz-
tassa lelkedet. Az egyik, hogy vágyakozom az égiek, Krisztus
után, a másik pedig, hogy égi vágyaimnak Krisztus a betel-
jesítője. Olyan sok kiváló festőt ihletett meg ez a gondolat.
Az apostolok arcán visszatükröződik a mennybeszálló Krisztus
után való vágyakozás. A mennybeszálló Krisztus pedig meg-
dicsőült testével áttöri az ég áthatolhatatlannak látszó felhőit.
Az angyalok megjelenését az apostolok szinte észre sem ve-
szik, mert a szemük és a szívük még mindig az égre tapad.
Ebben a pillanatban azt hiszik, hogy Krisztus mennybemene-
telével minden vágyuk és álmuk kettétört és nem gondolnak
arra, hogy Krisztus az égben is teljesítheti vágyaikat.

1. Vágyakozzál a mennybeszálló Krisztus után. Jaj, de ha-
mar leveszed a szemed az égről, jaj, de sajnálsz azt az időt,
amit az égiek után való vágyakozással töltesz el! Örömet ta-
lálsz abban, hogy az égiek után vágyakozzál? Még a pap ki
sem ment a templomból, máris sietsz a földi dolgok után. Alig
zártad a szivedbe az isteni Mestert, máris a földi dolgokról
gondolkozol, földi gondjaid töltik be a lelkedet. Mennyire
hiányzik a gondolataidból a „Sursum corda”-s hangulat. Hány-
szor hallottad a pap felhívását: „Fel a szívekkell!” és talán
nem egyszer válaszoltál is rá: „Emeljük az Úrhoz!” Mégis el-
enyészően keveset vagy gondolataiddal az égben. Milyen cso-
dálatosan tapad az ember a földhöz: nem tudja élvezni az égie-
ket, mert nem keresi azokat.

Gondoltál már arra, hogy egyszer majd neked is itt kell
hagynod a földet és a másvilágba kell költöznöd? Azért félsz
a haláltól annyira, mert nagyon keveset gondolsz a halálra!
A legtöbb embernek a legnagyobb ellensége a halál, és kevés
embernek testvére az elválás percében, mint volt Szent Ferenc-
nek. Ő, bárcsak néhány pillanatra is az égbe emelné gondo-
lataidat a mennybeszálló Krisztus! Ne foglalkozzál mindig a
földi dolgokkal, azoknak szépségeivel és örömével, hanem pi-
hentesd meg gyakran a szemedet az égen, az égi dicsőségen

és boldogságon! Ez több megnyugvást, erőt, biztatást nyújt, mint a föld.

A mennybeszálló Krisztus szerettesse meg veled az égi hazát: szinte meg kellene undorodnod a földtől, amikor az eget nézed. A földet csak madártávlatból szabadna nézned. A földnek el kell mosódnia előtted és az égnek kell lelkedben kirajzolódnia. Minél magasabbra emelkedel a föld felé, annál jobban elhomályosodik a föld alattad. Minél többet nézel az égre, annál kevesebbet nézel a földre. A lélekre nem vonatkozik a nehézkedés törvénye, a legtöbb ember mégis úgy él, mintha valami a földre húzná. A legtöbb ember lelkét vastag jégpáncél borítja és ez lehúzza őt, mint a repülőgépet a földre.

Vágyakozzál Krisztus után nemcsak gondolataiddal, hanem az életeddel is! Él a földön úgy, hogy meglássák rajtad, hogy ez a föld nem maradandó lakásunk! A fiatal menyasszonyát szerető és sirató vőlegény is azt íratta utolsó ígéretként a koszorúra, hogy: „Úgy akarok élni, hogy találkozhassunk!” De nemcsak a menyasszonyát sirató vőlegénynek kell úgy élnie, hogy találkozhassék elhalt menyasszonyával, hanem minden leánynak az legyen a jelszava: „Úgy akarok élni, hogy találkozhassam elsősorban a jó Istennel, azután szüleimmal, testvéreimmel és mindazokkal, akiket itt a földön is szerettem!”

Vizsgáld meg tehát az életedet: vajjon úgy élsz-e, hogy találkozol majd Krisztussal? Vajjon nemcsak látszólag élsz az égiek szerint, nemcsak műkedvelő vagy-e az égi dolgok után való vágyakozásban? Egyedül az Isten, ne az emberek kedvéért élj itt a földön! Céltudatos étellel, munkával, imával készülj a mennyországra! Gondolj mindig a katekizmus első kérdésére: Mi végett vagyunk a világon? A végett vagyunk a világon, hogy az Istent megismerjük, szeressük, neki szolgáljunk és ezáltal üdvözlünk, vagyis a mennyországba jussunk. Nem azért vagyunk a világon, hogy itt gazdagok, boldogok, szépek, megelégedettek, kedvesek, heyesek, okosak legyünk, hanem hogy üdvözlünk. A földi javakat csak annyira szabad használnod, hogy az örök javakat el ne veszítsd. „Sic transeamus per bona temporalia, ut non amittamus aeterna.”

Minden lépésed, minden szórakozásod, munkád, az életednek mindenegyes megnyilatkozása az égieket munkálja.

II. Égi vágyaimnak beteljesítője Krisztus. Az ég után való vágyakozásban az út, az útjelző és az útítárs maga az Úr Jézus Krisztus. Krisztus Urunk mondotta magáról: „*En vagyok az út, az igazság és az élet!*” Az égbe vezető utat Krisztus mutatja neked. Kevesen járnak azonban ezen az úton. Ez az út ugyanis szűk és göröngyös, a legtöbbször nem kitaposott, rendesen egyedül kell rajta járnod. De ez az út a választott lelkek útja. Ez nem a nemzetek országútja, ez nem zajos, poros országút. Ez az út kemény gránitsziklával kirakott és a keresztútba torkollik bele.

Az úton levő gránitsziklák a parancsolatok és a hittételek. A parancsok pedig kemények, azokat nem lehet felrúgni, csak beléjük lehet ütközni és akkor orra lehet bukni, bűnbe lehet esni. E parancsok szerint a krisztusi út az egyenes: nem girbegurba, nem vargabetűs. Itt nincs megalkuvás, alku-dozás. Ezen az úton csak egyenesen és emelt fővel járhatasz. Ezt az utat gerinces, nem pedig mindennel megalkuvó emberek járóják. Ezen az úton nem járhat az, aki szerint a parancsok kemények, a hittételek pedig túlságosan merevek. Krisztus és az ő Egyháza erkölcsi felfogásait és hittételeit soha, semmiféle körülmények között, senkinek a kedvéért nem változtatta és változtatja meg: még akkor sem, amikor talán egy ország katolikusainak sorsáról van szó, miként volt VIII. Henrik idejében Angliában.

Égbevezető utunkon az Úr Jézus az útítársunk. Hosszú és unalmas az út, amelyet egyedül kell járnunk. Az égbevezető hosszú és fáradságos úton azonban maga az Úr Jézus Krisztus csatlakozik hozzád. Nemcsak az Emmauszba siető, elcsüggedt, fáradt és kétségbeesett tanítványokhoz, hanem hozzád, te mel-léd is odaszegődik, elkísér, erősít, vigasztal. Talán gyakran kéred is az emmauszi tanítványokkal: „Maradj velünk, Uram, mert már esteledik.” Maradj velem, Uram, mert lelkemben már megint esteledik, maradj velem, szentségi Jézusom, kegyel-meddel, mert nem tudok az égre nézni, nem tudom az égietek keresni. A szentségi Jézus bizonyára szívesen hozzád csatla-kozik, útítársad, útravalód lesz. Az égi hazába vezető hosszú úton ugyanis Ő a mi útravalónk: viaticum a legméltóságosabb Oltáriszentségben.

Miért jársz annyit földi utakon, miért nem kéred Krisztust, szegődjék melléd útítársul? Miért keresed életednek és boldogulásodnak célját itt a földön? Miért jársz annyit a földön, miért nem jársz inkább az égben? Az Úr Jézus mennybeszállása a mi égi felemelkedésünket jelenti. (Nagy Szent Leó.)

A mennybeszálló Krisztus mint állandó és élő felkiáltójel lebegjen szemed előtt. Ő az égbemutató jel, az útjelző. Az útjelzőtábla a turisták dolgát is nagyon megkönnyíti a hegyek között. Eltéved vagy legalább is az eredeti helyére kerül vissza minden olyan turista, aki figyelmen kívül hagyja a jelzőtábla utasításait. Így vagy te is, ha ott akarod hagyni az örök útjelzőt: Krisztust. Nélküle a földi élet csak céltalan bolyongás, ide-oda való barangolás. Ha nem követed az útjelző Krisztust, akkor csak céltalanul kerülgeted az örökkévalóság nagy hegyét és mindig visszakerülsz oda, ahonnan elindultál, megint bűnbe esel. Szegezd tehát az égbeszálló Krisztusra tekintetedet és majd belátod, hogy a földi élet csak előkészület az örök életre.

Ne ámítsd magadat, Krisztus nélkül az égbe szállni nem lehet. De Krisztussal te is a mennybe juihatsz, ha már most nagyon sokszor belé kapaszkodol és az ő útját, a kereszttut járod, őt választod útítársul és útravalóul, mindig csak az ő útjelzőtábláinak utasításait követed.

Uram Jézus, maradj velem, mert lelkemben már megint esteledik, lelkem mécsese már újra csak pislákol és a sötét-ségben nem tudok az égre nézni. Pedig én a szívemmel és lelkemmel, a szememmel és az eszemmel a Magasságok felé fordulok és téged nézlek, mert úgy fogsz ismét eljönni, miként az égbe menni láttalak.

MADARAT TOLLÁRÓL...

„Mindenekelőtt kölcsönös szeretettel legyetek egymás iránt szüntelen.” (1 Pét. 4, 8.)

(Húsvét után VI. vasárnap.)

Jól mondja a magyar közmondás: madarat tolláról, embert barátjáról lehet megismerni. A legtöbb embernek mint tükörképe a barátja. Az ember világnézetét, gondolat- és érzésvilágát, jellemét a barátja erősen befolyásolja. Mondd meg, ki a barátod, megmondom, ki vagy. Ritkán fordul elő, hogy valaki a barátja hatása alól ki tudja vonni magát. Arab közmondás: Délelőtt vele mész, délután olyan vagy, mint ő. Éppen ezért a barátságnak egyéni szempontból mérhetetlen jelentősége van. Nem közömbös számodra, kivel barátkozol. „Boldog az, ki igaz barátot talál.” (Jéz. Sir. 25, 13.) Jóbarátot találni nem könnyű dolog. Kétségtelen, a legtöbb ember szeretne jóbarátot találni, de nagyon kevés ember tud igazán jóbarát lenni. A Szentírás így dícséri a jóbarátot: „Sok emberrel élj egyetértésben, de bizalmasod ezerből csak egy legyen! Ha barátot szerzesz, próba árán szerezd meg, és ne bízzál meg benne túl hamar, mert van, aki jóbarát a maga idejében, de nem áll helyt a szorongatás napján. Van barát, aki ellenséggé válik, olyan barát, aki piacra visz, gyűlölséget, viszályt szít. Van barát, aki asztaltársad, de nem áll helyt a szükség napján. A barát, aki bejáratos, egyenlőnek tartja magát veled, és adja az urat házad népével szemben; amelyik azonban szerény előtted és színedet kerüli, azzal egyetértő jó viszonyban lehetsz. Tartsd magadat távol ellenségeidtől, és légy résen barátaiddal szemben. A hűséges barát erős menedék, ki ilyenre akad, kincset talál! Az igaz barátnak nincsen mása, hűsége értékét nem lehet mérni arannyal, ezüsttel! A hűséges barát élet és halhatatlanság, írja; azok találják meg, akik félik az Urat. Ki fél Istentől, jól barátkozik is, mert amilyen ő maga, olyan a barátja is.” (Jéz. Sir. 6, 6—17.) Jó barátnőd csak akkor lesz, ha ismered 1. a barátság alapját és 2. a barátság áldását.

1. A barátság alapja. Barátra a női léleknek különösképen szüksége van. A te lelkedben is nagyon sokszor mély érzések hullámanak és háborognak. Ezt a hullámozó tengert valakinek

le kell benned csendesítenie, mert különben tör-zúz a lelkedben, mérhetetlen károkat okoz. A hűséges, kipróbált barátnőd mellett áll nemcsak az élet napsugaras óráiban, hanem akkor is, mikor az ég teljesen beborult a lelkedben. A barátság próbaköve nem a jó sors, hanem a balsors és szenvedés, csapás és bánat, szomorúság és lelki lehangoltság. Lelked olyan, mint az elzárt zsilip, mely a gátakat átszakítja, átvágja, ha nem örködnek vigyázó szemmel felette. Lelked gátőre a jó barátnő, aki szerető szívvel, megértő jósággal, önzetlen odaadással vigyáz a megduzzadt zsilipre. Levezeti a hömpölygő, pusztító árt lelked háborgó tengeréről. Ne feledkezz azonban a kínai közmondás komoly figyelmeztetéséről: Aki hibáimra figyelmeztet: barátom, aki erényeimre dicséri: ellenségem! Sohase keresd azokat a barátnőket, akik folyton csak hízelegnek, legyeznek, hanem azokban ismerd fel a jó és hűséges barátnőket, akik figyelmeztetnek hibáidra, javítanak, lelkiükben előre segítenek. A barátság lényege és komoly előfeltétele az adniakarás, elsősorban természetesen lelkiükben, szellemiükben, égiekben, természetfelettiben.

Igazi jó barátnőd csak az lehet, akivel azonos a világnézeted, hitelveid. Éppen ezért talán sokan nem helyeslik, de véleményem szerint barátság mély és maradandó értékű csak azonos vallásúak között lehetséges. A vallási meggyőződés olyan döntő szempont az élet minden vonatkozásában, hogy azt a barátságnál is erősen és komolyan számításba kell venni. A barátság alapja csakis lelki alap lehet, márpedig ha nem közös a lelki alap, a barátság legfeljebb érzelmi, de nem értelmi és akarati síkon mozog. Az érzelmi barátságnak megvan az a nagy veszélye, hogy az érzelmek erős hullámmásával hamar felbomlik. „Ha barátok között nem uralkodik összhang az isteni dolgokban, akkor nem uralkodhatik teljes és igazi összhang az emberi dolgokban sem” — mondja Szent Ágoston.

A barátság további követelménye egymásban a jellem kialakítása. A barátnőknek közösen a jóra, az erényes életre kell törekedniök. Napról-napra kell egymást csiszolniok, ami persze rendesen fájdalommal, talán nagyon sokszor könnyekkel is jár. A gyémánt is nagyon sírna, ha sírni tudna, mikor csiszolják. A búzaszemekből is csak úgy lesz lágy kenyér, ha a malomkövek között szétörlődik. „Az igazi barátság a

jóban és nem a rosszban való közösség.” (Szalézi Szent Ferenc.) Az a barátság, mely a rosszban, a bűnben tart ki egymásmellett, már nem barátság, hanem cimboraság. Nem lehet jóbarátom az, aki bűneimet helyesli vagy éppenséggel elősegíti, leleplezi vagy takargatja. „Őrizkedj azoktól a barátoktól, akik hibáidat szeretik.” (Franke—Oehl.)

A barátság ott mélyülhet el, ahol a barátnők között kölcsönös megértés, bizalom, lelki összehangoltság uralkodik. Barátnőm csak az lehet, akinek a lelki értékeire felfigyelek, de egyenlő is akarok vele lenni. Aki egészen olyan, mint én vagyok, de mégis egészen más, mert szebb lelkével felemelhet lelki életemben. Ahhoz, hogy a barátnők egymáson épülhessenek, egymást emelhessék, kimondhatatlan sok bizalom, őszinteség, nyíltság kell. „A bizalom a barátság első alapfeltétele, azt is mondhatnók: az előcsarnoka; az áldozathozatal a szentélye.” (Lacordaire.) Őszinteség nélkül a szent barátság teljesen lehetetlen. „A hízélgés a barátságnak a legnagyobb ellensége.” (Szent Ágoston.)

Azok a leányok, akik egymásnak folyton csak bókolnak, tömjéneznek, azok előbb-utóbb kiábrándulnak egymásból. Mind-egyik képmutató lesz, mert nem meri megmutatni igazi arcukat, mindig csak jobbik énjét mutogatja és ha egyszer előbukkan egyik jellembe vágó hibája, a másik csalódottan faképnél hagyja. Hányszor borult fel már a legmélyebb barátság azon, hogy ezt igazán nem gondoltam volna róla, még erre is képes volt stb. „Nem tud senki igazi barát lenni, aki szíve mélyén nem barátja az igazságnak.” (Szent Ágoston.) A hazudozó, képmutató, kétszínű, bectelen barátnő hamar elveszti becsületét a másik előtt. „Barátság nyíltság nélkül olyan, mint a kés él nélkül; életlen késsel nem lehet vágni.” (Langbehn.) Az őszinte és jó barátnőnek bizony nagyon sokszor használnia kell az éles operáló kést. Nagyon fájdalmas dolog az, amikor a barátnőd lelkedből a hibákat vagdalgatja, nyesegeti. De a rózsza is rosszul tenné, ha tiltakozna az ellen, hogy a kertész levágja vadhajtságait. A vadhajtság levágásával a rózsza szebb, nemesebb lesz. A te lelked is ilyen lesz, ha nem félsz barátnőd operáló késétől, nyeseó ollójától. A barátság azért olyan szent, mert a barátnak felhatalmazást ad arra, hogy az igazságot megmondja. Az igazságot az ember a leg-

ritkábban hallja. Az igazságot csak annak az embernek mondjuk meg, akit szeretünk, akiben jobb, szebblelkű barátot szeretnénk látni. A barátságnak tehát fontos előfeltétele, alappillére a kölcsönös bizalom, őszinteség, nyíltság, az igazság szeretete.

A barátságnak nem utolsó feltétele a kölcsönös szeretet, mert magától értetődik, hogy csak azok lehetnek jó barátnők, akik szeretik egymást. A szeretet rendes körülmények között a kölcsönös rokonszenvre épül fel. Nem lehet ott szeretetről beszélni, ahol a barátnők folyton veszekednek, torzszalkodnak, féltékenykednek. Különösen az utóbbi szokott a szeretet rovására menni. Nagyon sok leány nem tudja azt elképzelni, hogy az ő barátnője rajta kívül mást is szerethessen. Ha egy harmadik kerül közéjük, halálos ellenségnek tekintti, akit talán egy kanál vízben is megfojtana. „A barát állandóan tanúsítja szeretetét és szükség esetén testvérnek bizonyul.” (Péld. 17, 17.)

A barátságnak a nők számára nem éppen könnyű alappfeltétele a titoktartás. Nem lehet szó ott bizalomról, őszinteségről, szeretetről, ahol nem tartják meg a titkokat. „Barátod ellen, ha sajnálni való szóra nyitottad szádát, ne félj, mert még ki lehet azt egyenlíteni, kivéve a szidalmat, a gyalázkodást, a döllyfőt, a titok elárulását és az álnok csapást, mert mindezek után távozik a barát! Szerezd meg barátod hűségét, mikor még szegény, hogy majd javainak is örvendhess.” (Jéz. Sir. 22, 27—28.) „Ki elárulja barátja titkait, elveszti bizalmát és nem talál többet szíve szerint való barátot. Szeresd barátodat és légy hű hozzá, de ha elárultad titkait, ne szaladj utána! Mert miként az ember, ki elherdálta örökségét, te is elvesztetted társad barátságát; mint ahogy eleresztik a madarat a kézről, te is elengedted barátodat, és nem kapod vissza többé. Ne járj utána, mert messze távozott, elmenekült, mint a gazella a hálóból; mert sebet kapott a lelke, és nem tudod többé beköztözni. Még szitokszó után is ki lehet békülni, de aki elárulta barátja titkát, ama boldogtalan léleknek nincs többé reménye.” (Jéz. Sir. 27, 17—24.)

Ezek után az előfeltételek után megállapíthatjuk, hogy a barátság nem lehet érdekszövetség. Nem lehet barátságról beszélni azoknál, akik csak azért barátkoznak egymással, mert

földi, mulandó, anyagi érdekek kötik össze egymást. Az ilyen barátság hamar felborul, mert nem maradandó értékekre épült fel. Vagyon, jómód, gazdagság, hírnév, dicsőség, összeköttetés rövid életű értékek. Ha ezen alapul a barátság, akkor csak érdekszövetségről lehet beszélni, mely az érdekek elmúlásával azonnal összeomlik.

A barátság nem pletykaszövetség. A barátságnak ez a fajtája nők között nagyon gyakori. A pletyka hatalma nagyon sok barátságot tákolt már össze, de csak ideig-óráig. Ha a pletykáért helyt kell állni, a barátnők már nem azok, mert egymásra tolják a megszólás csúnya bűnét. Kerüld az ilyen barátságot, melynek célja nem a javítás, a jellemalakítás, hanem a mások lelke, jelleme elleni aknamunka.

A barátság nem titkos szövetség. Ahol a barátnők között sok a titok vagy inkább a titokzatos elem, ott nem lehet barátságról beszélni. A barátnők között az állandó titkolódzás nem tiszta lelkiismeretből, hanem csak egyedül a bűnből fakadhat. Mérhetetlen nagy kincs a jó barátnő, de éppen olyan mérhetetlen átok a rossz barátnő. Nagyon sok leány tisztasága veszett el már az ilyen titkos barátkozásban. „Azt ugyan meg tudom mondani, hogy két leány között az érzéki barátság hogy kezdődik, de azt nem tudom, vagy inkább nem merem megmondani, hol végződik. De azt jegyezze meg a leány, hogy amint elkezdi barátnőjét így szeretni, illetőleg ily szeretetet önmagával szemben barátnője részéről megenged, oly mértékben kezd meghalni az igazi szeretet számára. Elhagyja a szeretetnek tiszta, békés mennyországát és a fellegek és viharok alacsony vidékére száll alá. Méreghez nyúlt és akarva, nem akarva is barátnőjének mérget kever. A gonoszlélek olyanokat, akik egymásközt érzéki barátságot szőnek, bátran magukra hagyhatja. Nincs már szükség reá. Az ő munkáját majd elvégzik azok egymás között.” (Gay.) A barátnők között a szeretet sohasem fajulhat szerelemmé. A barátnők szerethetik egymást, de nem lehetnek egymásba szerelmesek. Olyan barátságot nem ismerek, melyben a barátnők egymás nélkül élni sem tudnak. Sok leány szíami ikrek módjára akar állandóan együtt lenni barátnőjével, amit egyedül az érzéki szeretet ösztönözhet.

A rossz barátságnak mérhetetlen mélységei lehetnek. Szent

Ágoston Vallomásai-ban szomorúan panaszkodik: „Olyan vakon rohantam vesztembe, hogy szégyelltem kevésbé romlott mivoltomat, mikor társaim hetvenkedve emlegették „sike-reiket”. A legromlottabb hősködött a legjobban, leghangosabban... Én meg azért iparkodtam gonoszabb lenni, hogy társaim le ne nézzenek; s ha nem tudtam velük a romlottságban lépést tartani, inkább hazudtam nekik, hogy ezt is, azt is elkövettem, csak hogy kevesebbre ne becsüljenek, mert kevésbé voltam romlott, s gyávának ne tartsanak, mert nem fetrengtem annyira a piszokban, mint ők.”

II. A barátság áldásai. Amilyen káros és ártalmas lehet lelki szempontból a rossz barátság, éppen annyira áldásos és gyümölcöző lehet a jó barátság. A földön a legnagyobb kincs a jóbarát. A drágakőnél, az aranynál is jobban megbecsülöd, ha Isten jóbarátot adott neked. Nagyon sok ember köszönheti az örök boldogságot jóbarátjának, nagyon sok baráti kéz ragadott már ki eltévedt barátokat az örök halál torkából. Nagyon sok ember tért már igaz útra baráti útmutatásra.

A barátság egyik hasznos gyümölcse a javítás. Jól mondja Goethe: „Aki mellett szigorú barát van, gyorsabban halad előre.” A jóbarátok állandóan segítik egymást a jóban való előhaladásra. A jóbarát olyan, mint a gyakorlott turistavezető, vagyis sokszor megjárta már azt az utat, amit a másiknak mutat. Ismeri annak az útnak minden nehézségét, veszélyét, előnyét. Útmutatást tud adni a lelki élet magaslatainak megmászására. Milyen boldog az a leány, akinek ilyen barátnője van, előtte jár mindenütt, mikor a lelki élet nehéz meredékeit kell járnia.

A jó barátnő támasz az élet nehéz perceiben. Milyen boldog tudat az, ha valaki tudja, hogy az életében valakit mindig maga mellett érezhet. Nemcsak akkor jóbarát, mikor öröm, boldogság éri, hanem akkor is, amikor gyász, csapás, fájdalom, szegénység, nyomor sújtja. Hány leány nem esett volna össze az élet kemény próbájában, ha jó barátnője mellette állt volna. Mennyivel könnyebben viselnéd a gyászt vagy a csapást, ha a barátnőd veled együtt gyászolna, sírna, szomorkodna. Hány leány nem volna szerencsétlen, ha nem csak a gazdagságában, hanem szegénységében és nyomorában is lenne barátnője. „Minden barát mondja: Én is jóbarát vagyok! De van barát,

aki csak névszerint barát! Nemde halálos szomorúság, ha ellenség lesz abból, aki bajtárs volt és barát! Miért teremtettek, rút arcátlanság? Azért-e, hogy elborítsd a föld színét gonosszággal? És álnoksággal együtt vigad az ilyen barát a társával a jólétben, de szükség idején ellenség lesz belőle. A jóbarát szembeszáll az ellenféllel és pajzsot ragad az ellenséggel szemben. Ne feledkezzél meg barátodról lelkedben, és ne felejtse el őt gazdagságodban." (Jéz. Sir. 37, 1—6.) „Jobb ha ketten vannak együtt, mintha egy van egyedül. Ha egyikük elesik, a másik felsegíti. De jaj a magánosnak, mert ha elesik, nincs, ki felemelje." (Préd. 4, 9—10.)

A jóbarátnő tanácsadó az élet döntő óráiban. Nagyon sokszor kerül egy leány az életben döntő válaszút elé, egymaga nem tud határozni. Ilyenkor bizony a jóbarátnő szava az Isten szava. Pályaválasztásnál, házasságkötésnél gyakran megesik, hogy a barátnő valami csodálatos ösztönösséggel megérzi, mi szolgál barátnője javára. Hány leányt eligazított már tanácsadással az élet nehéz kérdéseiben, becsületbevigó problémáiban. Legyen bizalmas barátnőd, akinek a tanácsát mindig nyugodtan kikérheted, aki a lelkiatya jóságával és komolyságával igazít el életed sorsdöntő óráiban. Hány elhamarkodott házasságot, barátkozást akadályozhatott volna meg a barátnői tanácsadás. A legtöbb ember a maga dolgaiban lát a legkevésbé tisztán, önmagával szemben mindenki elfogult, ezért kell a tárgyilagos és önzetlen jóbarát, akinek minden törekvése barátnőjének lelki java. Nehéz kérdésekben, bonyolult lelki kételyekben sohase menj a saját fejed szerint! Ha barátnődnek elmondtad, már akkor is tisztábban látod saját magad a dolgodat.

A barátság megtanít az önzetlenségre. „Üld meg az önszeretetedet, feltámad a barátság." (Sailer.) A mai önző, magabizó világban kiváltképen szükség van az önzetlen lelkekre. A barátság az önzés legerősebb ellensége. Ahol a felebaráti szeretet erősödik, ott az önszeretetnek gyöngülnie kell. A jóbarátnő önkénytelenül felfigyel barátnője bajára, nehézségére és így önmagáról gyakran eltereli a figyelmet, vagyis kezd önzetlenebbül is gondolkodni és érezni.

A jóbarát áldozatot is tud hozni. A szeretet próbaköve az áldozatos barátság, mely kitart jó- és balsorsban egyaránt.

Az áldozatos barátságnak nagyszerű példáját adta Jónatás Dáviddal szemben. Saul király Dávid győzelmei miatt féltékeny lett rá és életére tört. „Ekkor Jónatás lelke egybeforradt Dávid lelkével s Jónatás úgy megszerette őt, mint a saját lelkét.” (I Kir. 18, 1.) Jónatás megígérte Dávidnak, hogy bármit kér tőle, megteszi neki. (I Kir. 20, 4.) Dávid Jónatás halálakor gyönyörű gyászdalban siratta el szeretett barátját: „Fájlallak, testvérem, Jónatás, oly kedves voltál nekem, szeretetem nagyobb volt irántad, mint szerelmem feleségem iránt, mint az anya szereti egyetlen fiát, úgy szerettelek téged.” (II Kir. 1, 26.)

A barátságban is állíts fel magadnak rangsort. A lelked legbizalmasabb barátja az Úr Jézus Krisztus legyen. Nála hűségesebb, bizalmasabb, hatalmasabb barátot soha, semmi körülmények között nem találsz. Utána legkedvesebb és legszeretőbb barátnőd a Boldogságos Szűz Mária legyen, aki főleg a tisztaságod megvédésében, ápolásában szívesen lesz titkos tanácsadód, barátnőd. Utánuk következzen az édesanyád. A mai leányok nagyon sok tekintetben elszakadtak az édesanyjuktól. Pedig éppen a serdülő leánynak, a nagy leánynak nagyon sok olyan problémája van, melyben a legmegbízhatóbb és a legjobb tanácsot az édesanyjától kaphatná meg. E helyett a cseléd vagy valami rossz barátnő ad olyan nehéz kérdésekben tanácsot, ahol az édesanya gyengéd kezére volna szükséged. Még fiatalasszony korodban is az édesanyádhoz menj tanácsért, segítségért. Csak ezekután jöhet számításba a szorosan vett barátnő. A barátnőd azonban úgy válaszd meg, hogy az igazi barátság egy egész életre szól. Ha van jó barátnőd, légy Istennek nagyon hálás, ha pedig nincs, kérd az Isten kegyelmét, hogy valóban megtaláld az igazi jó barátnőt, aki közelebb visz az Istenhez és eljuttat az örök boldogságba.

JOJJ EL, SZENTLÉLEK ŪRISTEN...

*„Áraszd reánk Szentlelkedet és újjászületünk:
és megújítod a föld színét.” (Vers.)*

(Pünkösdvasárnap.)

Az első pünkösöd szeretet-lángnyelveiben, szeretettüzében született meg a keresztény Anyaszentegyház. Az első pünkösöd az új rend, a keresztény világ kezdete. A Szentlélek tüze belevilágított a pogányság sötétségébe, az első pünkösöd volt a keresztény világ hajnalhasadása, a pogány világ letűnése. A Szentlélek eljövételével az egész világ megújult, újjászületett. Az elkorhadt, lezüllött világot a Szentlélek Ūristen tüze felégette és felperzselte. Az elsekélyesedett, erőtlen, gyenge, gyáva, tehetetlen apostolokat és a híveket a Szentlélek ereje újjáalakította, megszentelte, megerősítette. A félénk apostolok bátran kiállnak mindenütt és hirdetik Krisztus ígét. Elfogják, a főtanács elé állítják, megvesszőzik, megfenyegetik, bebörtönözik őket, de most már boldogok, hogy Jézus nevéért gyalázatot szenvedhettek. „Nem is szűntek meg naponta a templomban s házankint tanítani és hirdetni Krisztus Jézust.” (Ap. Csel. 5, 41.) „A hívők sokaságának pedig szíve-lelke egy volt s egyikük sem mondott semmit sem magáénak birtokából, hanem mindenük közös volt.” (Ap. Csel. 4, 32.) „Állhatatosan kitartottak az apostolok tanításában, a kenyértörésnek közösségében és az imádságokban.” (Ap. Csel. 2, 42.) A keresztény hívek lelkében a Szentlélek csodát művelt: „... a veszedelmekkel szemben szilárdak, testvéreikkel gyengédek. Mindenható Lélek vezeti őket, tudja a látszólagos ellentétek kiegyenlítésének titkát. Érző szívet ad nekik, szeretettől lágy szívet — mégis keményet, mint a vas, hogy helytálljanak minden fenyegetéssel szemben. Szívéket megszilárdítja, de meg is olvasztja. Az állhatatosságban mint a gyémánt, szilárdak. Így hat rájuk az égi láng... Isten fiának apostolai azelőtt vetélkedtek az elsőségben, de mióta a Szentlélek egy szívvé-lelekké tette őket, többet nem irigykednek, nem viszálykodnak. Ha Péter szól, mintha ők szóltak volna: ha árnyéka beteget gyógyít, mind az egész Egyház lelkenedezve dicsőíti az Urat.” (Bossuet.)

„Jöjj el, Szentlélek Úristen! Áraszd reánk teljesen mennyből fényességedet!” Alakíts át, szentelj meg és vigasztalj engem is, mint az apostolokat és az első keresztényeket. Jöjj el, Szentlélek Úristen: 1. lelkem nagy újjáalakítója, 2. lelkem nagy megszentelője és 3. lelkem legjobb vigasztalója.

„Boldogíts tekinteted szépségével, ragyogj be teremtetlen fényességeddel, tisztíts meg teremtetlen szentséged leheletével, Benned meríts el engem és adj innom, amennyit halandó ember megkívánhat kegyelmed forrásából, mely az Atya és Fiú szeretetéből árad ki: a Te örök szereteted kegyelméből.” (Newman.)

I. A Szentlélek a lelked nagy Creatora, Teremtője, Újjáalakítója. Az Egyház remekszép himnuszában így imádkozik: „Veni Creator Spiritus! Jöjj el, teremtő Szentlélek!” Miért nevezi az Egyház a Szentlelket Teremtőnek? A világot az Isten szeretete alkotta, teremtette: ha az Isten csak tudás és akarat lett volna, akkor nem teremtette volna meg a világot. Az Isten azonban Jóság, Szeretet. Ez a termékeny Szeretet teremtette meg tehát a világot. „A katolikus hívő szeme ezt az éltető Szeretetet, a Szeretet lelkét, a Szentlelket veszi észre minden élőben: a kisgyermek bölcsőjében, a csicsergő madár dalában, a fakadó tavaszi rügyben az éltető Lélek fuvalatát érzi.” (Tóth Tihamér.)

A Szentlélek a világalakító, rendező. A megteremtett világ zűrzavarában, összevisszaságában „az Isten lelke ott lebegett a vizek felett”. (1 Móz. 1, 2.) A Szentlélek a világmindenségben rendet, harmóniát, tervszerű fejlődést alkotott. Az ő teremtő tevékenysége nélkül a világban nagy káosz volna. A Szentlélek ma is ott lebeg a kaotikus világ hullámai felett és rendet teremt.

A Szentlélek teremtő tevékenységének egyik legszentebb tette: az Isten Fiának a megtestesülése, „... fogantaték Szentlélektől, születék Szűz Máriától”. Ezt imádkozzuk naponta a Hiszekegyben. Isten Gábiel angyal által hirdette a nagy titkot: „A Szentlélek száll tereád, és a Magasságbelinek ereje megárnnyékoz téged; azért a Szent is, mi tőled születik, Isten Fiának fog hivatni.” (Lk. 1, 35.) A Szentlélek szállott Máriára, felette lebegett, miként a teremtéskor a vizek felett, mint világalakító és rendező. A Magasságbelinek ereje ugyancsak a Szentlélek mint alakító erő. Megárnnyékozza, mint az ószövetségben a

felhőoszlop Izrael népét: miként az árnyék a testeket érinti, de nem szennyezi be, miként a felhő a földet megtermékenyíti, olyan a Szentlélek működése Máriában.

Teremtő végül a Szentlélek azért is, mert állandóan teremti a krisztusi lelkeket a kegyelem osztogatása által. A Szentlélek újjáteremti, újjászüli a lelkeket a szentségekben. A keresztség különösképpen a Szentlélek szentsége, mert a keresztség igazi újjászületés. „Ha valaki újra nem születik a vízből és Szentlélekből, nem mehet be az Isten országába.” (Jn. 3, 5.) Bár minden szentségben a megszentelő kegyelem által újjászületünk, mégis a szó legteljesebb értelmében a keresztséget nevezhetjük az újjászületés szentségének. Ami a születés a természet rendjében, az a keresztyénség a természetfeletti rendben. (Csávossy.)

Szent Péter az első pünkösdi beszédében arra tanít: „Tartsatok bűnbánatot és mindenitek keresztelkedjék meg Jézus Krisztus nevében bűneitek bocsánatára: és megkapjátok a Szentlélek ajándékát.” (Ap. Csel. 2, 38.) Szent Pál apostol tanítása szerint pedig a keresztség: „az újjászületés fürdője s a Szentlélek eszközölte megújítás”. (Tit. 3, 5., a görög szöveg szerint.)

A keresztelésnek és a keresztvíz megszentelésének tartásaiban mélyértelmű jelképek utalnak a Szentlélek működésére. A pap ugyanis a keresztelendőre és keresztvízre való leheléssel a Szentlelket közli, az új természetfeletti élet elvét. A hitujoncok olaját és a szent krizmát a keresztvízbe önti a pap és ezzel keni meg a megkeresztelendőnek a mellét, a tarkóját és a fejét. Evvel megint a Szentlélekre, az Isten illatos balzsamára utal, aki felkente az Úr Jézust. Végül a húsvéti gyertyát a keresztvízbe állítja és égő gyertyát ad a keresztelendő helyett a keresztszülő kezébe. Ami arra figyelmeztet bennünket, hogy a szeretet tűzével, a Szentlélekkel vagyunk megkeresztelve. (Gálos.)

Ezért imádkozza az Egyház a keresztvíz megszentelésénél: „Ő termékenyítse meg ezt az emberek újjászületésére készített vizet isteni erejének titokteljes hozzáadása által; hogy megszentelést nyerve, az isteni kegyelemforrás öléből új teremtmények szülessenek újra és mennyei nemzetség merüljön fel; és akiket megkülönböztetett a nem, vagy a testre, vagy a kor,

az időre nézve, azokat mindmegannyit a kegyelem, mint édesanya, egyetlen gyermeksereggé szülje. Messzire távozzék tehát, Urunk, a te parancsodra innen minden tisztátalan lélek; legyen távol az ördögi cselszövény minden gonoszsága. Ne keveredhessék ide ellenséges erő; ne röpködjön leselkedve, ne alattomoskodjék lappangva, ne rontson fertőzve."

A keresztség szentsége által a lelkileg halott ember új életre támad, újjászületik. Az őskeresztény liturgia az apostolok tanítása nyomán a keresztséget összehasonlítja Krisztus feltámadásával és kiszolgáltatásával a feltámadás ünnepével kapcsolja össze. „Áldott legyen az Isten és a mi Urunk Jézus Krisztus Atyja, aki az ő nagy irgalmassága szerint újjászült minket élő reménységre Jézus Krisztus halottaiból való feltámadása által romolhatatlan, fertőzetlen és hervadhatatlan örökségre, mely a mennyeekben számotokra fenntartatik.” (I Pét. 1, 3—4.)

Imádkozd tehát te is az Egyházzal: „Áraszd reánk Szentlelkedet és újjászületünk, és megújítod a föld színét!” Hány leány rászorulna a Szentléleknek erre a megújító kegyelmére, hogy „új teremtményt” (II Kor. 5, 17.) alkosson belőle.

Nagyon sok katolikus diákleánynak kellene új teremtménnyé lennie, mert mintha a keresztség ereje már nem is fogna rajta. Talán anyakönyvileg katolikus, de gondolkodásában, érzésvilágában, világnézetében messze jár az Egyháztól. Figyeld csak meg magadat, a hited és a vallásosságod sokszor csak külső látszat, üres álarc. Pedig ha valójában újjászületnél a Szentlélekből, egészen másként látnád a világot, embertársaidat és magadat is. Új lélek, új szív kellene talán neked is a kő- és hússzív helyett. „Tiszta vizet hintek rátok és megtisztultok minden szennyektől, és minden bálványoktól megtisztítlak titeket. És új szívet adok nektek, és új lelket adok belétek: elveszem testetekből a kőszívet, és hússzívet adok nektek. És az én lelkemet adom majd belétek, és gondoskodom róla, hogy parancsaim szerint járjatok, és törvényeimet megtartsátok és megcselekedjétek.” (Ez. 36, 25—27.) Dobd el magadtól bálványaidat: a hiúságot, az önteltséget, a pénz szeretetét, a gazdagság és a vagyon hajszolását, a sportőrületet, a testkultusz ártalmas bálványát, a szórakozások túlzott keresését. Légy a Szentlélek kegyelme által új teremtmény.

Ne légy Krisztusnak félénk és gyáva tanítványa, aki csak az iskolában jó katolikus leány, hanem valld meg mindenkor nyíltan hitedet. Ne légy Nikodémus-lélek, aki csak titkon, az éjtszaka leple alatt merte Krisztust felkeresni. Legyen életed, minden szavad és teted eleven hitvallás Krisztus mellett. Nemcsak Nikodémusnak, hanem Neked is szól Krisztus parancsa: „Ha valaki újra nem születik a vízből és Szentlélekből, nem mehet be az Isten országába!”

II. A Szentlélek a lelked nagy Sanctificatoria, Megszentelője. A Szentléleknek legfenségesebb munkája itt a földön a világ megszentelése, a lelkek megszentelése. A Szentléleknek kegyelemosztogató és közlő ereje által a természetfeletti élet birtokosa lesz a lélek. A természetfeletti élet nem egyéb, mint meghalás a világnak, a bűnnek és élet a Szentlélekben. A természetfeletti élet által a sötétség gyermekeiből a világosság fiai leszünk. A természetfeletti élet tehát a kegyelmi élet, erényes élet, életszentségben és Szentlélekben. (Gálos.)

Lelkünknek megszentelése a kegyelem által történik. A kegyelem azonban az Istennek teljesen ingyenes ajándéka. Éppen ezért tulajdonítjuk azt a Szentléleknek, aki szentháromsági mivoltában is az Atya és a Fiú élő szeretetajándéka. A megszentelő kegyelem által a lélek a Szentlélek templomává válik, sőt a Szentlélek maga lelkünkbe száll. „Isten a Szentlelkét is belénk adta.” (I Tessz. 4, 8.) „Hogy ő (Isten) bennünk marad, azt a Lélektől tudjuk meg, melyet nekünk adott.” (I Jn. 3, 24.) „Ti is egybeépültök benne az Istennek lakóhelyévé a Lélekben.” (Ef. 2, 22.) A Szentlélek erejének bennünk-lakása által lesz testünk a Szentlélek temploma és edénye.

A Szentlélek a megszentelő kegyelmen kívül mérhetetlen sok ajándékkal is elhalmozza és megszenteli lelkünket. A megszentelő kegyelem nem egyedül, hanem királyi kísérettel jön a lelkünkbe. Isten, a lélek Jegyese ugyanis nem jöhet maga egyedül, hanem illő kísérettel és csodálatos nászajándékkal — mondja Szent Bernát. Ezek pedig az isteni erények: a hit, remény, szeretet, a Szentlélek hét ajándéka: (Iz. 11, 2.; Lk. 4, 18.) a bölcsesség, értelem, tanács, tudomány, erősség, jámborság, az Úr félelme; a Szentlélek tizenkét gyümölcse: (Gal. 5, 22.) a szeretet, öröm, békesség, türelem, kegyesség, jóság, hosszútűrés, szelidség, hit, szerénység, megtartóztatás,

tisztaság; — és a nyolc boldogság: (Mt. 5, 3—12.) a lelki szegénység, szelídség, szomorúság, az igazság éhezése, irgalmas-ság, tiszta szív, békesség és üldöztetés.

A megszentelő kegyelmen kívül a Szentlélek másik természetfeletti ajándéka: a segítő kegyelem. A segítő kegyelem nem állandó készség, hanem alkalomszerű segítség, lökés, indítás. A segítő kegyelem egész emberi mivoltunkat átöleli: Megvilágosítja értelmünket, hogy a jót megismerhessük és megerősíti akaratunkat, hogy a jót megtehessük. (Katek.) De ebben a jót megvalósító munkában is velünk van az Isten segítő kegyelme: hív és serkent, tehát megelőz és támogat, kísér és követ. Végül gyógyítja természetünk gyengeségeit és felemeli azokat. (Schütz.)

A lélek megszentelése közvetlenül a megszentelő és segítő kegyelem által történik. De Krisztus Urunk rendelése szerint a kegyelem eszközei, edényei: a szentségek. A szentségek egyúttal a kegyelmek gyűjtőmedencéi. Ebből mintegy hét csatornán árad lelkünkbe a kegyelem. A szentségek tehát kegyelemkutak, kegyelemtárházak.

A Szentlélek megszentelő munkájával kapcsolatban számmodra a legfontosabb feladat, hogy a természetfeletti, kegyelmi életet minden erőddel ápolod és óvod meg a lelkedben. A kegyelmi életnek a legádázabb és legveszedelmesebb ellensége a halálos bűn, amely a Szentlélek templomát befertőzi. „Nem tudjátok-e, hogy az Istennek temploma vagytok, és az Isten lelke lakik bennetek? Az pedig, aki Isten templomát megrontja, megrontja Istent. Mert Isten temploma szent, ti vagytok az.” (I Kor. 3, 16—17.) Kikergeted lelkedből a Szentlelket, ha halálos bűnt követsz el.

Ezért Szent Pál óva int bennünket is: „Ne bántsátok meg az Isten Szentlelkét!” (Ef. 4, 30.) „A Lelket ki ne oltsátok!” (I Tessz. 5, 19.) Komoly figyelmeztetések a halálos bűnnel szemben megvívandó kemény harcra. A halálos bűnnel ugyanis a bennünk lakozó Szentlélek Istent bántjuk meg és az életet oltjuk ki a lelkünkben.

Tárd ki lelked kapuját, hogy a Szentlélek fuvalma átjárja lelkedet, hogy kegyelme megerősítsen, megvilágítson, felemeljen és megszenteljen. A Szentlélek rázson fel kegyelmével, ha elernyedtl, elfásultál, hogy azután mélyenjáró, elmélkedő lélek

lehes. A világnak, az Egyháznak és a lelkeknek ma nem meghunyászkodó, visszavonuló, bátortalan, hanem kegyelmi élettel megszentelt, bátor, hithű, öntudatos, kemény, harcos katolikus leányokra van szüksége. A Szentlélek megszentelő tüze acélozza meg tehát lelkedet és alakítsa ki abban a krisztusi ideált. A Szentlélek sok ajándékával ékesitse fel lelkedet, hogy a kegyelmi élet gazdagságából másoknak is adhass. Adhass szüleidnek, testvéreidnek, barátnőidnek, embertársaidnak, jövődő hitvesednek. Adni azonban csak az tud, aki megelőzőleg maga is sokat gyűjtött. Ezért gyűjtsd össze lelkedben a Szentlélek megszentelő és segítő kegyelmét, hét ajándékát, tizenkét gyümölcsét.

A kegyelmi élet nagybecsülésén kívül azonban ébredjen fel a lelkedben mélységes hála a megszentelő Lélek iránt, hogy lelked önmagában való nagy gyengeségét átérezd.

III. A Szentlélek a lelked legjobb Vigasztalója: Consolator optime. Az Úr Jézus a kétségbeesés szélén álló apostolokat megerősítette: „Én kérem fogom az Atyát, és más vigasztalót ad nektek, hogy veletek legyen mindörökké, az igazság lelkét, kit a világ meg nem kaphat, mert nem látja és nem ismeri őt. Ti pedig megismeritek őt: mert nálatok marad és bennetek leszen. Nem hagylak árván benneteket, hozzátok jövők.” (Jn. 14, 16—18.)

„Jobb nektek, hogy én elmenjek: mert ha el nem megyek, a Vigasztaló nem jövődő tihozzátok; ha pedig elmegyek, el fogom őt küldeni hozzátok.” (Jn. 16, 7.)

Krisztus Urunk azonban nemcsak megígérte, hanem az első pünkösdi alkalmával el is küldte a vigasztaló Szentlelket, hogy a bátortalan és vigasztalan apostolokat megerősítse és megvigasztalja. A vigasztaló Szentlélek az egész hívő sereget nagyon megerősítette. „Az Egyháznak akkor egész Judeában, Galileában és Szamáriában békéje vala és gyarapodott az Úr félelmében járva s a Szentlélek vigasztalásával eltelve.” (Ap. Csel. 9, 31.)

Az Egyház himnusza is a „legjobb Vigasztalónak” tartja a Szentlelket, akit maga Krisztus küld az Atyától. (Lk. 15, 26.)

Ugyancsak ez a gondolat csendül meg az Egyház pünkösdvasárnapi misekönyörgésében: „Úristen, ki a mai napon hived

szívét a Szentlélek felvilágosítása által tanítottad, add meg nekünk, hogy ugyanazon Szentlélek által megismerjük, ami helyes, és vigasztalásának vég nélkül örvendjünk.” Boldog az a leány, aki a Szentlélek vigasztalásának örvendhet, mert annak a lelkében a Szentlélek lakozik.

Mennyi vigasztalást jelentett az elárvult, gyenge, erőtlén apostolok számára a Szentlélek eljövetele. Hányszor rászorulsz te is a legjobb Vigasztalóra. De hiányzik lelkedből a megszentelő kegyelem, összeomlott lelkedben a Szentlélek temploma, elnémult szívedben a Szentlélek vigasztaló harangzúgása. Az embereknel, a barátnődnél, a szüleidnél keresed, de sehol sem találsz meg a vigasztalást, mert hiányzik lelkedből a legjobb Vigasztaló, a Szentlélek. A Szentlélek csendes templomában mindig megpihenhetnél az élet nehéz óráiban, amikor mindenki elhagyott, amikor teljesen vigasztalan a jövő, amikor a lelked már teljesen kiszáradt, amikor az életben minden vállalkozásod sikertelen maradt, mikor minden terved romokban hever, amikor becsületedet megtépázták, ha a Szentlélek templomában, a lelkedben a megszentelő kegyelem örökmécsese égne!

Kérd a vigasztaló Szentlelket a pünkösdi szentmise gyönyörű himnuszával, a Veni Sancte Spiritus-szal:

„Jöjj, kegyosztó Istenünk,
Add felülről, add nekünk
Égi fény sugáraid.
A szűkölködőt segítsd,
Nyújts malasztot és derítsd
Értelem homályait.

Jöjj, kit a bús szív keres,
Várva-várt vendég, siess,
Lankadókba önts erőt.
Fáradalmunk közt üdíts,
Ha heves keblünk, hűsíts,
Bátorítsd a csüggedőt.

Boldogító szende fény,
Lengj szívünknek rejtekén,

Hón könyörgünk híveid.
Ihleted nélkül nekünk
Semmi jónk nincs, mindenünk
Érzi bűn veszélyeit.

Bűn fekélyét törölgesd,
Hő könnyekkel öntögesd,
Sebhelyekre írt boríts,
Gyámolítsd, midőn rideg,
Gyujtsd szívünk, midőn hideg,
Tévutaktól távolíts.

Add, kik áldják szent neved.
Add azoknak szellemed
Hétszerű ajándokát.
Boldog alkonyunk után
Nyisd meg irgalmad nyomán
Fénylakodnak birtokát. Amen."

(Sik Sándor ford.)

A francia forradalom véres szörnyűségei között megrázó jelenet játszódott le Vendée-ben. Amikor ugyanis a forradalmárok a kolostor apácáit a vesztőhelyre kísérték, az apácák útközben a „Veni Creator Spiritus” fenséges dallamát énekelték.

A gonoszság és a sötétség szörnyű diadala közben lehet-e az embernek nagyobb és boldogítóbb vigasza, mint a Szentlélek, a legjobb Vigasztaló. Hány kétségbeesett öngyilkos dobta volna el az utolsó pillanatban a halálhozó fegyvert, ha szívében a vigasztaló Szentlélek lakozott volna. Hány leány vállalta volna bukása után a szégyent, ha lelkében a vigasztaló Szentlélek élt volna és ha a halálos bűnök újabb sorozatával nem rombolta volna le teljesen lelkében a Szentlélek templomát. Hány fiatalasszony vállalná inkább a szenvedést, a kereszthordozást, mint az elválást italos, durva férje mellett, ha lelkében a vigasztaló Szentlélek élne és ő nyujtana feléje segítőkezet.

A föld színe megújulna, az egész világ újjászületnék, ha az emberek lelkében a Teremtő, a Megszentelő, a Vigasztaló Szentlélek lakoznék...

Új ember akarsz lenni? Akkor építsd fel újra lelkedben a Szentlélek templomát... Az Egyháznak, a hazának, a társadalomnak, a családnak hasznos tagja akarsz lenni? Akkor gyujtsd fel újra lelked templomában a Szentlélek tüztét, világosságát... A lelkednek füstölgő romjain építsd fel újra a Szentléleknek isteni házát, abban pedig gyujtsd meg a kegyelmi, a természetfeletti életnek örök lámpáját...

AZ ÖRÖK TITOK...

Bekezdés: „Áldott legyen a Szentháromság és az osztatlan Egység. Zengjünk dalt neki, mivel irgalmasságot gyakorolt velünk.” (Tób. 12, 6.)

(Szentháromságvasárnap.)

(Pünkösd után I. vasárnap.)

A Szentháromság a titkok titka, az örök titok. Hitünknek sok titka van, de közöttük az első és fő titok: egy az Isten három személyben, szentháromságú egy Isten, „... kit a bölcs lángesze fel nem ér, csak titkon érző lelke óhajtvá sejt. Léted világít, mint az égő Nap, de szemünk bele nem tekinthet.” Ha a napba belenézünk, csak ragyogást és fényt látunk, ha a napba nézünk, beleképrázik a szemünk, mégis a nap áldó sugarai az egész földet beragyogják. Ha a Szentháromság titkába belenézünk, csak ragyogást és fényt látunk, szemünk szinte beleképrázik a ragyogó titokba, de a Szentháromság ragyogó napsugarai mégis elárasztják az egész földet, a természeti és természetfeletti létet. „A világleletti Isten az ő háromságában minden természeti és természetfeletti létnek, folyamnak forrása és célja, a Szentháromságba torkollik bele minden méltó emberi vágy, eszmény és törekvés: a hatalomnak, bölcseségnek, szeretetnek az a teljes harmóniája, melyet a Szentháromság sugároz, biztosíték és útmutató arra, hogy a vallási, erkölcsi, gyakorlati, nevelői, politikai és kulturális életnek ez a gyakran szertehúzó hármas iránya egyesíthető, kiegyeztethető és valaha összhangba is jut mindazokban az egyénekben, intézmények-

ben és kultúrákban, melyek lélekben és igazságban imádják a felséges Szentháromságot." (Schütz.)

A Szentháromság valami csodálatos és áldásos gyógy-sugár, amely az egész világot besugározza, átjárja, átfogja. Napsugár, amely világít, melegít, gyógyít, de mindezt láthatatlanul teszi, akárcsak a röntgensugár. Csak a hatásaiból érezzük működését. A Szentháromság csodálatos fénye ragyogtatta be: 1. az Úr Jézus életét, 2. az Egyház életét és 3. az ember életét.

I. A Szentháromság csodálatos fénye ragyogta be az Úr Jézus életét. Az Úr Jézus egész életén a Szentháromság fénye ragyog, az egészet ez a fény járta át. Olyan természetesnek látszik, hogy Ő, mint a második isteni személy, a Szentháromságot dicsérte egész életével. Ő annyira egy a másik két isteni személlyel, hogy ahol Ő volt, ott volt a teljes Szentháromság. „Egy az Isten s egy a közvetítő is az Isten és az ember között: az ember Krisztus Jézus.” (I Tim. 2, 5.) „Én és az Atya egy vagyunk.” (Jn. 10, 30.)

Krisztus Urunk megszületésének hírüladásánál is a Szentháromság működése nyilvánult már meg. Gábel angyl előre hirdette a nagy titkot Szűz Máriának: „A Szentlélek ereje szállott tereád és a Magasságbelinek ereje megárnýékoz téged, azért a Szent is, ki tóled születik, Isten fiának fog hivatni.” (Lk. 1, 35.)

Krisztus nyilvános működésének megkezdésekor megint a Szentháromság dicsősége nyilvánult meg. Ennek megkezdése előtt megkeresztelkedett a Jordán vízében Keresztelő Szent Jánosnak bűnbánatkereszttségével. „A kereszttség után Jézus azonnal feljöve a vízből: és íme, megnyílnak az egek, és látá az Isten Lelkét galamb képében leereszkedni és magára szállni. És íme szózat hangzék az égből, mondván: Ez az én szeretett fiam, kiben nekem kedvem telt.” (Mt. 3, 17.)

Nyilvános működése közben pedig Krisztus nyíltan megvallja a mennyei Atyát, mondván, hogy „az ígéket, melyeket én mondok nektek, nem magamtól mondom: az Atya pedig énbennem lakván, ő maga cselekszi a tetteket is”. (Ján. 14, 10.) „Az én Atyám mindezeideig munkálkodik, én is munkálkodom.” (Ján. 5, 17.)

Nyilvános működésének végén is a Szentháromság nevében erősíti meg Krisztus Urunk tanítványait: „Én kért fogom

az Atyát, és más vigasztalót ad nektek, hogy veletek legyen mindörökké." (Jn. 14, 16.)

Az Úr Jézus mennybemenetele előtt is a végrendeletében a Szentháromságot dicsőítette meg, amikor apostolaira bízta a kereszttelést, az igehirdetést és a lelkek kormányzását a Szentháromság nevében: „Minden hatalom nekem adatott a mennyben és a földön. Elmenvén tehát, tanítsatok minden népet, megkeresztelvén őket az Atya, Fiú és Szentlélek nevében, tanítván őket megtartani mind, amiket parancsoltam nektek. És íme, én veletek vagyok mindennap, a világ végezetéig." (Mt. 28, 17—20.)

A Szentháromság életét tükrözi vissza Krisztus Urunk minden imádsága, tanítása, csodája, egész élete. Az ő életében különösen csodálatos módon nyilvánul meg a Szentháromság dicsérete, magasztalása. Az élete tehát nagy tanulság számunkra a tekintetben, hogy milyen szoros kapcsolatban kell a Szentháromsággal élnünk, hogy egész életünk a Szentháromság dicsérete legyen.

II. A Szentháromság csodálatos lényé ragyogja be az Egyház liturgikus életét. Az Egyháznak minden liturgikus, istentiszteleti cselekménye a Szentháromságot dicséri. Ezt legszentebből a szentmiseáldozat tükrözi vissza. Ez a háromszemélyű egy Istennek bemutatott legszentebb, dicsőítő, hálaadó, könyörgő és engesztelő áldozat. A pap majdnem az egész mise alatt a Szentháromságot dicsőíti. A szentmise elején azonnal felcsendül az ajkán a lépcsőimában a 42. zsoltár végén a Szentháromságot magasztaló: Dicsőség az Atyának és Fiúnak és Szentlélek Istennek, miképen kezdetben vala, most és mindörökkön-örökké. Amen.

Ugyancsak a Szentháromság tiszteletére mondja ugyanezt a dicsőítést a pap a bekezdésben, a zsoltárvers után.

A Kyrie eleison, Christe eleison, Kyrie eleison könyörgésben is a háromszemélyű egy Istenhez fordul az Egyház.

A Szentháromságnak legfenségesebb dicsőítő éneke azonban a misében a Gloria in excelsis Deo. A Credo pedig a Szentháromságnak ünnepélyes megvallása. A misekönyörgések is (oratio, secreta, postcommunio) a Szentháromság dicséretével végződnek: „A mi Urunk Jézus Krisztus, a te Fiad által, ki

veled él és uralkodik a Szentlélekkel egyetemben, mint Isten, mindörökkön-örökké."

A felajánlásnál ugyancsak a Szentháromsághoz fordul a pap, amikor azért könyörög, hogy „Fogadd el kegyesen, Szentháromság, ezt a felajánlott adományt...” Míg a prefáció végén a mennyei karok összességét a Szentháromság dicséretére hívja fel a pap ezekkel a szavakkal: „Szent, szent, szent a seregek Ura Istene...” A mise végén pedig a Szentháromság nevében ad áldást a hívekre, mondván: „Áldjon meg benneteket a mindenható Isten: Atya és Fiú és Szentlélek!”

Az Egyház a szentségeket, szentelményeket és áldásokat a Szentháromság nevében eszközli. A Szentháromság nevében történik a papok és püspökök szentelése, továbbá a pápa koronázása.

A felszentelt papok által naponként elmondott hivatalos imákban a legtöbbször a Szentháromságot dicséri az Egyház. A pap minden zsoltárt ezzel végez, minden imaórát ezzel kezd: „Dicsőség az Atyának és Fiúnak és Szentlélek Istennek, miképpen kezdetben vala, most és mindörökkön-örökké. Amen.” Ez az imádság folyton zúgó harangként az egész világot betölti.

Minden pap naponként a hajnali imádság végén a Szentháromságot magasztaló és neki hálát adó imaként a Te Deum-ot mondja el a breviáriumban. Ez az imádság minden hálaadásnál, a napnak majdnem minden szakában és órájában állandóan a Szentháromságot dicsőíti.

Az Egyház az üdvtörténet nagy tényeit a főünnepeken az Atya, Fiú és Szentlélek köré csoportosítja, minden imádságát és művét a kereszttetéssel a Szentháromság nevében kezdi és végzi, minden tettében és megnyilatkozásában az Atyát, Fiút és Szentlelket akarja dicsőíteni.

Ezáltal valósítja meg az Isten országát, amelyről Szent Agoston akként nyilatkozik, hogy „Annak a szent közösségnek Tőle van eredete, alkata, boldogsága. Mert ha kérned, honnan van léte: Isten alkotta; honnan bölcsesége: Isten világosítja; honnan van boldogsága: Istent élvezi. Maga állásában létesül, szemléletben világosul, ragaszkodásban boldogul. Van, lát, szeret: Isten örökkévalóságában virul, Isten igazságában ragyog, Isten jóságában boldogul.”

III. A Szentháromság csodálatos fénye ragyogja be az ember életét. Az ember naponta reggeltől estig dicséri a Szentháromságot. A Szentháromság nevében kezdéd és végzed az imádat, a munkádat, az étkezésedet, a tanulást. A kereszttel a Szentháromságot magasztalod, ha elmégy a templom, az útszéli kereszt előtt, ha belépsz a templomba vagy kijössz onnan.

A Szentháromság nevében ölel magához a szent keresztségben az Egyház, de annak nevében bocsát az örök hazába is: „Indulj, keresztény lélek, a mindenható Atyának nevében, ki téged teremtett, Jézus Krisztus, az élő Isten Fiának nevében, ki éretted szenvedett, a Szentlélek nevében, ki lelkedre ki van öntve... Ismerd el, Uram, a te teremtményedet, nem idegen istenek alkotása, hanem a tied, egyedül élő és igaz Isten... ha vétkezett is, mégis az Atyát, Fiút és a Szentlelket nem tagadta meg, hanem vallotta...”

A püspök a bérmláskor a Szentháromság nevében avatott Krisztusban nagykorúvá. „Én megjelöllek a kereszt jelével és megerősítek az üdvösség krizmájával: az Atyának és Fiúnak és Szentlélek nevében.”

Ha bűnbe estél és a pap Isten helyett megbocsátotta bűneidet, azt mondja, hogy: „Én téged feloldozlak a bűneidtől az Atyának és Fiúnak és Szentlélek nevében.”

„A megszentelő kegyelem pedig a megigazultat a Szentháromság, nevezetesen a Szentlélek templomává teszi.” A kegyelmi élet ugyanis az ember lelkében a szentháromsági élet lenyomata. „Lelki örömnök és erőnek kimeríthetetlen forrása az az igazság, hogy a kegyelmi élet által a hívő lélek a Szentháromság életének utánpótlása, reflexe és örök életközösségének várományosa.” (Schütz.)

„Aki engem szeret, Atyám is szeretni fogja, és én kijelentem neki magamat... Ha valaki szeret engem, az én beszédemet megtartja, és Atyám is szeretni fogja őt és hozzája megyünk, és lakóhelyet szerzünk nála.” (Jn. 14, 21—23.) „Ha annak Lelke lakik bennetek, aki feltámasztotta Jézust halottaiból: Ő, aki feltámasztotta Jézus Krisztust halottaiból, életre kelti halandó testeteket a bennetek lakó Lelke által.” (Róm. 8, 11.) „Nem tudjátok-e, hogy Istennek temploma vagytok, és az Isten Lelke lakik bennetek?” (I Kor. 3, 16.)

A megszentelő kegyelem által a lélek képessé válik arra, hogy az Istennek természetfeletti, vagyis szentháromsági életét utánozza. Ha a három isteni személy bennünk lakik, akkor a Szentháromság pecsétlenyomata látszik lelkünkön. „Igy a kegyelem valóban egy új életnek, magának az örök Szentháromság életének titkos csiráját ülteti át lelkünkbe, és arra képesíti, hogy a teremtményeken teljesen felülemelkedve Istentől éljen, nemcsak, hanem amennyire ez teremtményeknek egyáltalán lehetséges, magának Istennek minden sejtelmet meghaladó tiszta, szent, bensőséges és boldogító életét élje.” (Schütz.)

A Szentháromság tehát a megszentelő kegyelem által valami egészen csodálatos módon átfogja, átjárja lelki életünket. És bár a szentháromsági személyek lelkünkben laknak, azoknak léte és élete mégis csak tapogatódzás számunkra, csak támpontokat találunk hozzájuk, de a Szentháromság titkát takarékos fátylat felfedni sohasem tudjuk. Hiába nézünk az örök Napba, csak fényt és világosságot látunk.

Éppen ezért a hívő elme is hiába kutatja ezt a titkot. Az örök titok marad. Csak akkor érthetnők meg a titkok, ha az Isten szemével tudnók azt vizsgálni. A véges ember azonban kénytelen szemét lesütni, fejét lehajtani, térdét meghajtva leborulva mondani: „Áldott legyen a Szentháromság és az osztatlan Egység. Zengjünk dalt neki, mert irgalmasságot gyakorolt velünk.”

Szent Ágoston a tengerparton le- és fel járkálva szintén ezen a titkon törte a fejét, amikor ott egy kisfiúcska játék közben a tenger vizét egy homokgödörbe meregette. A nagy elme megmosolyogta a fiúcska munkáját, de ez azt válaszolta: „Hamarabb sikerül ez, mintsem hogy a véges emberi ész átlátja Isten lényegét és megérti a Szentháromság titkát.”

„Ha néha törjük is eszünket rajta s meg akarjuk érteni, hogy hogyan is lehet három személy egy Istenben, csakhamar a kisdedek alázatos hitéhez térünk vissza s ismételten mondogatjuk: Hiszek, hiszek. E tekintetben mindnyájan úgy vagyunk, mint az az együgyű gyermek, akit a tudálékos iskolalátogató gúnyolódva kérdezett: „Ugyan mit tudsz te majd tenni a mennyországban, mikor már itt e földön oly bárgyú és tudatlan

vagy?" A gyermek azt felelte: „Egyre azt fogom hajtogatni: imádott, áldott légy, teljes Szentháromság!" (Prohászka.)

„Neked, teljes Szentháromság, akiből az élő istenség fénye ragyog, a teremtés ereje buzog, akiből a lényeges bölcsesség, az özönlő édesség, a tüzes szeretet, a mindent átható szentség és mindent betöltő jószág árad: neked szóljon a dicséret, magasztalás és dicsőség: tied legyen a hálaadás, hatalom és ragyogás!" (Nagy Szent Gertrud.)

A LEGNAGYOBB AJÁNDÉK.

„Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, énbennem marad és én őbenne.” (Jn. 6, 57.)

(Ünnapja.)

Bizonyára kaptál már többször értékes és szép ajándékot. E nélkül nem múlt el sem a név-, sem a születésnapod, de a karácsony sem. Elhalmoztak már játékokkal, könyvvel, ruhával, fényképezőgéppel, kerékpárral, gyűrűvel, karórával és sok minden más egyébbel. Szeretném azonban megtudni, vajjon melyik volt életednek legdrágább ajándéka? Mert tudom, hogy sokat ér egy szép földbirtok, egy drágakő, egy mázsa színarany vagy akár csak egy gramm nagyon becses rádium. De mindez mi ahhoz a felbecsülhetetlen ajándékhoz, amelyet az Úr Jézus Krisztus adott nekünk az Oltáriszentségben. Ő ugyanis saját testét és vérét adja nekünk a kenyér és bor külső színe alatt. Földi, halandó ember ennél szentebb ajándékot nem kaphatott volna az Istentől. Bár az Isten végtelenül gazdag, mégsem adhatott ennél értékesebbet, — bár az Isten végtelenül szent, de ennél szentebbet mégsem nyújthatott nekünk, — bár az Isten végtelenül bölcs, de ennél bölcsebbet ki nem gondolhatott, — bár az Isten végtelenül nagyhatalmú, de ennél nagyobb csodát nem tehetett.

Az Oltáriszentség tehát az Isten legnagyobb ajándéka, mert 1. az Oltáriszentségben maga az Úr Jézus van jelen, 2. a szentáldozáskor az Úr Jézus lelkünk tápláléka, 3. a szentmisében pedig az Úr Jézus áldozza föl magát érettünk.

I. Az Oltáriszentség az Istennek legszentebb ajándéka, mert az *Oltáriszentségben maga az Úr Jézus van jelen*. Krisztus Urunk szeretetének legcsodálatosabb jele az, hogy a kenyér és bor színe alatt velünk maradt. Mással nem is tudta volna irántunk érzett nagy szeretetét kimutatni, mint ahogy köztünk marad a világ végezetéig. Ebben a nagy szentségben valóra váltak a szavai: „Én veletek vagyok mindennap a világ végezetéig!” Szüleink sem tudnak úgy velünk lenni és maradni, miként Krisztus Urunk velünk van.

Krisztus Urunknak ez a jelenléte azonban csodálatos, titokzatos, ennek következtében a hitetlenek számára érthetetlen. Jelenléte ugyanis azt jelenti, hogy az Oltáriszentségben az Úr Jézus személye olyan valóságos, mint ahogyan való az, hogy Betlehemben megszületett, Názáretben nevelkedett, hogy tizenkét éves korában a jeruzsálemi templomban volt vagy hogy Galileában tanított és csodákat művelt, hogy az Olajfák hegyén vért izzadt, végül hogy a Kálvária hegyén keresztre feszítve meghalt.

Valóra vált a Próféta jóvendőlése, hogy a Megváltó az „Emmánuel” lesz, vagyis hogy „velünk az Isten”. De nem miként az ószövetségben, felhőoszlop alakjában, vagy a szövetség ládáján trónolva láthatatlanul, hanem a kis fehér ostya leple alatt valóságosan, de csodálatosan és titokzatosan, Szemünk csak a fehér ostyát látja, de hitünk szeme az ostya alakja, színe, anyaga, íze mögött az élő Jézust látja, aki ugyanaz tegnap, ma és holnap.

Mélységes és erős-e a hited az Oltáriszentségben jelen levő Úr Jézusban? Ne kételkedjél soha egy pillanatra sem, mert Ő, az Isten Fia mondja: „Az én testem bizonynyal étel, és az én vérem bizonynyal ital. Aki eszi az én testemet és issza az én véremet, énbennem marad és én őbenne.” (Jn. 6, 56—57.) Ha királyi és isteni lényében maradt volna köztünk, akkor ezt az isteni fényességet mi halandó emberek nem bírnók ki. Ő azonban tudta, hogy mit kell cselekednie és így tudta azt is, hogy a hívő lélek meghajlik előtte, hogy ha ő mondja, hogy ez az ő teste és ez az ő vére.

Megtörtént egyszer, hogy a pap az utcán beteghez vitte a legméltóságosabb Oltáriszentséget, amikor egy katonatisztel találkozott, aki térdre borult az Oltáriszentség előtt. Másnap

az egész város erről beszélt. Sok bajtársa megbotráncozott azon, hogy katonatisztként az út porába térdelt. A tiszt azonban nem hagyta magát és megkérdezte bajtársaitól, hogy kell-e köszönteni a királyt, ha az ember vele egyszerű és szegényes ruhában találkozik. „Furcsa kérdés, — válaszolták a kérdezők — a király mindig az marad, akár polgári, akár ünnepi ruhában jelenik is meg!” „Noshát, — folytatta az előbbi — tegnap én az égi királyommal találkoztam egyszerű és szegényes öltözetében, de mégis tisztelegtem előtte, mert nekem Ő az égi Királyom!” Bizonyára te is sokszor úgy gondolsz, hogy Jézus Krisztus túlságosan egyszerű és szegényes módon jelenik meg köztünk a törékeny ostya leple alatt, azonban a hitünk ebben az egyszerű és alázatos, de mégis mindig fenséges jelenlétben érzi meg legjobban, hogy csak az Isten tud ilyen végtelenül alázatos és egyszerű lenni a maga fenségében.

Legyen mély a hited és komoly a meggyőződésed az Oltáriszentségben. A térdhajtásodon és viselkedéseden lássék, hogy te is hiszel abban, hogy Krisztus Urunk valóságosan jelen van az Oltáriszentségben. Nagyon sokszor kifogásolható a viselkedésed a templomban, pedig gondold meg, hogy a királyok Királya előtt jelentél meg kihallgatáson, vagy hogy királyi lakomához mégy, amikor az áldoztatórács felé tartasz. A szentáldozás alatt külső magatartásodon is lássék meg, hogy hiszel az Úr Jézus valóságos jelenlétében. Az Oltáriszentségről mindig tisztelettel, mégpedig félő tisztelettel beszélj! Utasítsd viszont rendre azokat, akik az Oltáriszentségről tiszteletlenül vagy nyeglén beszélnek!

Annakidején káplán korában Mermillod, Genf későbbi püspöke és kardinálisa, a templomban a zárt ajtók mögött valami zajt hallott, amikor ott az esti szentséglátogatását végezte. Tiszteletteljes, mély térdhajtással éppen távozni akart, amikor azt vette észre, hogy az egyik gyóntatószékből előkelő hölgy lépett elő, aki így szólította meg: „Hallottam beszédeit az Oltáriszentségről, akartam látni, hisz-e abban, amit mond. Megnéztem, hogyan viselkedik az Oltáriszentség előtt, ha egyedül van. Most már tudom, hogy hiszi!” És az előkelő hölgy csakhamar áttért a katolikus hitre.

Mindig élő hitvallás legyen magad és mások számára az Oltáriszentségbe vetett hited. Ha komolyan átérezed az isteni

jelenlétet, akkor tudni fogod, miként kell viselkedned és térdet hajtandod az Oltáriszentség előtt.

II. Az Oltáriszentség az Isten legszebb adománya, *mert a szentáldozáskor az Úr Jézus lelkünk tápláléka*. Krisztus nem elégedett meg azzal, hogy köztünk maradt, hanem velünk, a bűnös emberekkel a legbensőségesebb módon egyesülni is kívánt. Megmutatta mindnyájunknak, hogy számára gyönyörűség, ha az emberek fiaival együtt marad. Ő azt akarta, hogy szegény és gazdag, egészséges és beteg, koldus és király, gyermek és öreg egyaránt rátaláljon. A mi Mesterünk tudta, hogy hosszabb ideig az ember táplálék nélkül nem tud megmaradni, azért itthagytá szent testét és véré-t lelkünk táplálékául. Ennél többet nem tehetett. Csak így tudott egészen a mienk lenni, szinte eggyé olvadt velünk. Az édesanya a saját testével táplálja a kicsinyét és ez a legnagyobb öröme. Az Úr Jézus is ezt teszi velünk. Odaadja magát, hogy teljesen bírassuk, élvezhessük és magunkévá tehessük.

Amikor magunkhoz vesszük az Úr Jézus testét, az minden porcikánkat átjárja. Azért méltán mondhatod te is: „Élek én, de már nem én, hanem Jézus él bennem!” Csodálatos dolog azonban, hogy az Úr Jézus tápláléku-l adta magát nekünk. Erre a táplálékra pedig nagyobb szükségünk van, mint a mindennapi kenyérrel!

Ne mulassz el tehát egyetlen alkalmat sem, ha az Oltáriszentséghez járulhatsz, borulj le előtte és vedd magadhoz alázattal. Ha pedig valami oknál fogva nélkülöz-nöd kell az Úr Jézus testét, akkor lélekben gondolj rá, vágyakozzál utána.

Hiszen nagy kitüntetés számodra, hogy Krisztusod bármikor hívás és bejelentés nélkül kihallgatáson fogad téged. A napnak minden szakában, korán reggel, késő este, mindig ott rejtőzik az Oltáriszentségben, hogy téged meghallgasson. Ő a királyok Királya, mégis bármikor odamehetsz Hozzá, nem szabja meg a látogatások idejét és módját, nála nincs spanyol etikett, csupán szíved tisztaságát és szeretetét keresi és kéri.

Orleansban egy ízben valaminő hadgyakorlat alkalmával katonákat szállásoltak be. A századosnak feltűnt, hogy az egyik katona minden szabadidejét a templom előtt tölti. Úgy állt a bejárat előtt, mintha őrségen lenne. A százados végül is megkérdezte a katonát, hogy mit csinál a templom előtt. „Az

államelnöknél négy, a tábornoknál két katona áll őrt, csak az Isten háza előtt nincs, aki őrt álljon. Minden szabadidőmet itt töltöm", volt a válasz. Ez az egyszerű katona megérezte tehát, hogy minő nagy kitüntetés Krisztus testőrének lenni. Tényleg, már maga az nagy kitüntetés, hogy az Úr Jézus színe előtt megjelenhetsz. Ne sajnáld tehát azt az időt, amit az Oltáriszentség előtt töltöttél el, mert ezt az időt igazán hasznosan töltötted el. Ez az idő nem vész kárba, nem múlt el nyomtalanul. Az Oltáriszentség előtt eltöltött néhány perc alatt is sokat kérhetsz, sokat kaphatsz és még többet gyűjthetsz.

Légy tehát az Úr Jézusnak buzgó gárdistája, keresd őt fel gyakran. Ha a templom előtt visz el az utad, szaladj be csak egy percre is és köszönts szíved nagy Királyát, Barátját, jó Pásztorát, Atyját. Ha pedig nagyon sürgős az utad, akkor legalább lélekben köszönts Krisztust, kereszttetéssel emlékezzél meg Róla magadban, mert látja, hogy gondoltál Rá. A szerető szíveknek is jól esik, ha tudják, hogy gyakran gondolnak egymásra. Az Úr Jézusnak is nagyon jól esik, ha tudja rólad, hogy nincs a napnak olyan szaka, amikor nem gondolsz rá. Ő nem kér sokat, nagyon kevéssel beéri. De ezzel a kevéssel azután igazán ne fukarkodjál.

A lelked legszentebb nevelőeszközei: a szentáldozás, szentségimádás, szentséglátogatás. Mégis sok leány előtt ismeretlen fogalmak ezek. Úgy gondolják, hogy ez az öreg nénikéknek való, de a modern leányoknak nem kell. Már sokszor hallottam, hogy a leányok arról panaszkodtak, hogy a fiatalemberek a szenteskedő leányokat nem szeretik. Persze az Oltáriszentséget tisztelő leány erkölcsi felfogása kifogástalan, tisztasága megközelíthetetlen, jelleme acélos, viselkedése nem kihívó, nem kacérkodó, hanem szerény, finom és egyszerű. Sajnos, ma már nagyon sok fiatalember a leányban nem az igazi nőiességet, hanem nyíltan kimondhatjuk, az érzékiségnek legdurvább kielégítését keresi, ha pedig ezt nem találja meg, akkor azt mondja, hogy a te fejedet is telebeszélték a papok, hogy a csók az bűn, hogy flörtölni nem szabad, hogy egyedül kirándulásra járni a leánynak tilos. A lelki életet élő és gyakran áldozó leányokat tehát csak ezért nem szeretik!

III. Az Oltáriszentség az Isten legszentebb ajándéka, mert Jézus Krisztus a szentmisében feláldozza magát érettünk.

Krisztus Urunk az Oltáriszentséget a szentmisében magasztosította fel legjobban. A kenyér és bor külső színe alatt ugyanis minden szentmisében újra meg újra felújítja a kálváriai keresztfáldozatot, természetesen nem vérontással, hanem a nélkül. A szentmise végtelen értékű áldozatát azonban az ember nem becsüli meg kellően. A szentmisével is úgy vagyunk, mint sok más dologgal a földön, hogy csak akkor érezzük a hiányát, amikor nincs. Mennyit beszélhetnének az orosz földön megfordult katonáink arról, hogy mit éreztek azok a szerencsétlenek, akik évtizedek óta nem hallgathattak szentmisét. Viszont milyen boldogok voltak azok, akik megérhették, hogy a pap a templomukban Krisztus Urunk áldozatát ismét bemutathatta.

A mélyen érző lelkek a szentmisét mindig nagyrabecsülték. Mórús Szent Tamás, VIII. Henrik angol király kancellárja, aki a hitéért vértanúhalált halt, lehetőleg mindennap hallgattott szentmisét. Egyszer mise közben hívták a királyhoz. „Csak türelem, — felelé — előbb még nagyobb király iránt való tiszteletemet kell kifejeznem és a mennyei kihallgatáson végig akarok maradni!” Mórús Tamás az ország első hivatalnok volt, mégsem szégyelte, hogy a szentmisén segédkezhetett. Ellenkezőleg, nagy kitüntetésnek tartotta, hogy ezt a csekély áldozatot a legfőbb Úrnak meghozhatta. „A nap első óráját — mondotta a szentmisére vonatkozólag — az Istennek szentelem, a napnak többi részét a királynak és azoknak szolgálatában töltöm, akik velem tárgyalni óhajtanak.”

A rodostói szomorú száműzetésben II. Rákóczi Ferenc számára nagy vigasztalás volt, hogy naponta két szentmisét hallgathatott.

Gróf Apponyi Albert is meghallgatta mindennap a szentmisét és nagy megtiszteltetésnek vette, ha az oltárnál segédkezhetett.

A szentéletű és nemeslelkű Batthyányi Stratmann László ugyancsak a mindennapi szentmiséből merített erőt a napi lélekölő munkájához.

Kis Szent Teréz írja önéletrajzában a gyermekkoráról: „Minden hét meghozta a maga kedves napját: a vasárnapot. Mily napsugaras volt ez a nap! Az Úrnak napja, a nyugalom napja volt az! Elsősorban kis családunk résztvett a nagymisén...”

Postel Szent Mária Magdolna († 1846) a francia forradalom idejében élt. Ez a kis halászfaluban élő leány arra szólította fel a plébánosukat, hogy rejtse el náluk az egyik szobában az Oltáriszentséget. Ő azután élete kockáztatásával örködött a legdrágább kincs felett. Elvitték a templomi felszerelést. Összegyűjtötte tehát a buzgó halászokat és éjjel hallgatták a szentmisét, mint egykor a keresztények a katakombákban. Buzgóságáért az a nagy kegyelem jutott neki osztályrészül, hogy a betegekhez a szíve felett vihette az Úr Jézus testét. Helyesen mondja tehát róla a szenttéavatási okirat, hogy „virgo sacerdos”, papi szűz volt.

Szent Matild († 986) a férjének, I. Henrik császárnak halálakor legelőször azon tűnődött, vajjon a jelenlevő papok között van-e olyan, aki még nem misézett, illetőleg még éhgyomorral van, mert már dél felé haladt az idő, hogy gyászmisét mondathasson férje lelkének üdvéért. És amikor egy pap jelentkezett, hálájának jeléül nyomban két aranykarperecet nyújtott át neki. Később is mindig nagyon hálálkodott ennek a papnak, hogy férjét az Isten boldogító látására segítette bejutni.

Szent Melánia már haldoklott, mikor egy Gerontius nevű pappal a cellájához közelfekvő kápolnácskában misét mondatott. „Mikor a szentáldozatot az Úrnak bemutattam — írja a pap — és nagy szomorúságomban csak halkán mondtam a kánont, Melánia, aki cellájában ezt nem hallotta, hirtelen felkiáltott: Mondd hangosabban az imát, hogy én is hallhassam és az ima erejétől lelkem megerősödjék.”

Ime a szép példák! Értékeled-e, becsülöd-e te is a szentmisét? Sokat jelent-e számodra a vasárnapi szentmise vagy talán már teljesen megszokottá vált? Pedig a szentmise végtelenül nagy kegyelmére neked is szükséged van. Nem az Isten szorul reád, hanem te az Istenre. A kegyelmek nagy gazdagságától fosztod meg magadat mindannyiszor, valahányszor elmaradsz a szentmiséről. Becsüld meg tehát a szentmisében az Úr nagy ajándékát!

Az Úr Jézus az Oltáriszentségben van jelen számodra, becsüld meg tehát nagyon az Oltáriszentséget, mert az a szentáldozásban lelked tápláléka, a szentmisében pedig isteni áldozat számodra.

Kaszap István életrajzában olvashatod: „Az Oltáriszentségben élő Jézus előtt eltöltött idő Kaszap számára a hősies életszentség iskolája volt.” Ha tökéletes és szent akarsz lenni, akkor az Úr Jézus legszentebb és legnagyobb ajándékát, az Oltáriszentséget kell nagyon sokat imádnod és tanulmányoznod!

„Mily felséges az Oltáriszentség! — írja Kaszap István — onnan árad ki minden erő, buzgóság, önfeláldozás, vértanúság. Szeresd, imádd és tanulmányozd, hogy mint a szenteknek, neked is mindened legyen!”

„Soha, míg élsz, ki ne aludjon benned a lángoló szeretet az Oltáriszentség iránt!” Ha az életben szenvedés, vértanúság, keresztút vár rád, akkor egyedül az Oltáriszentségből meríthetsz erőt és vigasztalást. Tudta ezt Kaszap István is, ezért mondja: „Valaki imádkozik értem, helyettem és velem, valaki él, szeret és vár engem a tabernákulumban!”

„A tabernákulum a szentek mindene volt és nekem is!” (Kaszap.) A tabernákulum, az Oltáriszentség, a szentáldozás, a szentséglátogatás, a szentmise legyen mindened. Mert az Oltáriszentség az a földi csodaszer, amely minden lelki és testi nyomort enyhít. Az Oltáriszentség az Isten legnagyobb és legszentebb adománya, a földi élet boldogsága és az örök élet záloga. Az Oltáriszentség csodaforrás: kegyelemforrás, örömforrás, vigaszforrás, erőforrás!

A SZENT LAKOMA.

„Egy ember nagy vacsorát szerze és sokakat meghíva. És kezdék magukat sorra mentetezni mindnyájan.” (Lk. 14, 16—18.)

(Pünkösd után II. vasárnap.)

„Egy ember nagy vacsorát szerze és sokakat meghíva. És elküldé szolgáját a vacsora idejében megmondani a hivatalosaknak, hogy jöjjenek, mert már minden el van készítve. És kezdék magukat mindnyájan sorra mentetezni.” (Lk. 14, 16—18.) Krisztus eme példabeszédének az értelme a következő: A vendéglátó házigazda maga az Úr Jézus Krisztus. Ő rendezi

a nagy vacsorát. A nagy vacsora, a szent lakoma pedig az eucharisztikus áldozati lakoma: a szentmise, amelyre Krisztus Urunk minden embert már az utolsó vacsorán meghívott. Jézus jó és szerető házigazda. Ennek folytán a tőle telhető legjobbat, legnagyobbat, legszentebbet és legfenségesebbet adja vendégeinek, mert a kenyér és a bor színe alatt a saját szent Testét és Véréit nyújtja oda. De nemcsak a példabeszéd meghívottai, hanem sok-sok felnőtt katolikus ember és diák menti ki magát ezer kifogást találva, hogy távol maradjon a szent lakomától.

Vajjon miért nyomja el még mindig a vasárnapi szentmise hívogató harangszavát a gyárak szirénája, a hangosfilmek vad és sokszor érzékies reklámja, a kirándulókat vivő vonatok és autók dübörgése, a szórakozások hangossága, az utca lármája és zsivaja, a küzdelmes élet hullámverésének morajlása és a háborúk mindent elsöprő csatakiáltása? Azért, mert sok felnőtt ember és még több diák nem ismeri, nem szereti a szentmisét, következésképpen azt el is kerüli.

Ugye te 1. ismered, 2. szereted a szentmisét, ezért 3. el is jársz a szentmisére?

1. Ismerd meg a szentmisét! Nagyon sok leány végigjárja a középiskolát, a szentmisét mégsem ismeri. Pedig szorgalmasan megtanulta a szentmisére vonatkozó hittani kérdéseket, a mise részeit is megismerte a szertartástanból, mégsem tudja hogy mi a szentmise. Miért, mert nem érti meg a szentmise fenséges liturgiáját, nem tudja, hogy mi a szentmise lényege.

Mi is tehát a szentmise? „Legelőször is lakoma: mégpedig jelentős és fontos lakoma, melyhez az örök élet, a Krisztussal való egyesülés, feltámadás van kötve. Azután emléklakoma: úgy, amint az előkép, a húsvéti bárány is emlékeztető lakoma volt: „Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre!” A mise végül áldozati lakoma, mert benne az Úr testét és véréit esszük, mégpedig a halálban értünk adott testét és a halálban értünk ontott véréit. A mise tehát lakoma, emléklakoma, áldozati lakoma, — ezt mondja maga az Úr Jézus a miséről.” (Parsch.)

Az Egyháznak miseimádságából is megértheted, hogy mi a szentmise. Közvetlenül az átváltoztatás szavai után ugyanis így imádkozik a pap:

„Ime, ezért megemlékezünk, Urunk,
 Mi, a te szolgálid és a te szent néped,
 Krisztusnak, a te Fiadnak és a mi Urunknak
 Boldogító szenvedéséről,
 A halottaiból való feltámadásáról,
 Valamint dicsőséges mennybemeneteléről:
 És bemutatjuk magasztos Felségednek
 Saját ajándékaiból és adományaiból
 Ezt a tiszta áldozatot, ezt a szent áldozatot, ezt a szeplő-
 telen áldozatot,
 Az örök élet szent kenyerét,
 És az örökkévaló üdvösség kelyhét.”

A szentmise tehát megemlékezés. Megemlékezünk az Úr Jézusról, a mi Megváltónkról, Bíránkról és Udvözítőnkről; megemlékezünk a mi Főpapunkról, Tanítónkról és Királyunkról, megemlékezünk lelkünk jó Pásztoráról és Barátjáról. Az ő emléke sohasem veszhet el, — az Egyház az ő emlékezetét minden vészen, koron, szellemi áramlaton átmenti.

„Ha édesanyád kérné tőled halálos ágyán: — Gyermezem, tedd meg ezt az én emlékezetemre! — az ő utolsó kérését bizonyára szentnek tartanád és teljesítenéd. Most azonban Krisztus lép hozzád halála előtt és mondja: — Ezt cselekedd az én emlékezetemre! — Krisztus pedig több, mint a te édesanyád. Azért valahányszor szentmisére mégy, töltsön be téged szent tisztelet: Megünnepelem az én Uram emlékezetét.” (Parsch.)

Az ő szenvedéséről, haláláról, feltámadásáról és mennybemeneteléről kell a szentmisében megemlékezned. A szentmisében ugyanis végigvonul előtted az Úr Jézusnak egész élete. Az Egyház a szentmisében felvezet a Boldogság hegyére, hogy végighallgasd Krisztus tanítását, elvisz az Olajfák hegyére, hogy átéld az Úr szenvedéseit, elkísér a Kálvária-hegyre, hogy lelkedbe markoljon Krisztus halála, végül odaállít a megdicsőülés Tábor hegyére, hogy már itt a földön megláthasd az Úr arcát.

A szentmise azonban nemcsak megemlékezés, hanem egyúttal Krisztus halálának valóságos megjelenítése, a kálváriai kereszthaláznak ismételt megújítása. A szentmise tehát valóságos áldozat, mert abban a Golgota áldozata ismétlődik meg.

A szentmise az újszövetség legszentebb és legtökéletesebb áldozata. A szentmisében az áldozat maga az Úr Jézus, aki önmagát adta értünk a keresztfán, és most mindenegyes szentmisében újra meg újra, mondhatjuk a nap minden pillanatában odaadja önmagát helyettünk a mennyei Atyának, magára öltve a kenyér és a bor leplét. Így jelenik meg minden oltáron, minden szentmiseáldozatban és így lesz a világ minden bűnéért önmaga az áldozati ajándék.

De a megemlékezés egyúttal lakoma is: az élet kenyeze az áldozat eledele. „Az örök élet szent kenyeze, az örök üdvösség kelyhe” elválaszthatatlanul egyesít bennünket az örök élet forrásával, a kegyelmi élet táplálójával: Krisztussal.

Ime, a szentmise lényege és fenséges jelentősége. Ebből a pár gondolatból megdöbbenve szemlélheted a szentmisének nagy értékét és végtelen erejét.

Nézzük most már magát a szentmisét, annak beosztását. A mise áldozati része három cselekményből áll, úgymint: 1. az áldozati adományok átadása vagy a felajánlás, 2. az adományok átváltoztatása és az áldozat bemutatása, egyszóval az átváltoztatás, 3. az áldozati lakoma kiosztása, vagyis az áldozás.

Mivel pedig a szentmise áldozat, ennél fogva ezen az áldozaton neked is tevékeny módon jelen kell lenned. Nem elég a szentmisét csak meghallgatni, hanem bele kell kapcsolódnod az áldozat bemutatásába. Először is átadod az adományokat. Majd kezdedbe kapod az adományok átváltoztatásával az Úr Jézus testét és véré. Ezt az isteni Bárányt fel kell áldoznod a mennyei Atyának. Az áldozati lakomában pedig visszakapod az adományokat, de Istenné változtatva. (Parsch.)

A szentmisében tehát a felajánlaskor a mi adományainkat a pappal együtt a kis aranytálcára tesszük, majd bemutatjuk az áldozatot és végül részesülünk az áldozati lakoma gyümölcséből.

A szentmisének ez a hármass áldozati cselekménye az életre figyelmeztet bennünket. A felajánlaskor ugyanis önmagunkat adjuk oda, majd Krisztussal együtt új teremtménnyé változunk és az áldozás által Krisztussal egyesülünk.

A szentmisét a pappal együtt kell bemutatnod, hogy abba cselekvőleg bekapcsolódjál. „Ne imádkozz a szentmisén,

hanem imádkozd a szentmisét." Vedd kezedbe a latin-magyar szövegű misekönyvet és imádkozzál együtt az Egyházzal. A misekönyvben levő imák minden más imát pótolnak. Ha egyszer megszeretted a misekönyvet, soha többé nem teszed le a kezedből, mert a miseimádságokon át megérsz az Isten közelségét.

II. Szeresd meg a szentmisét! Ha a szentmise lényegét fel fogtad, annak a felépítését megértetted, akkor a misekönyv használatával meg is szereted a szentmisét. Csak gyakorlat dolga, hogy a szentmisét alaposan megismerjük és megszeressük. Ne gondold, hogy a misekönyvet egyszeri kézhezvétel után már úgy tudod kezelni, mint a pap. Nem, azt nagyon sokszor át kell tanulmányoznod, beosztását és egyes részeit tüzetesen át kell vizsgálnod, mert csak a folytonos gyakorlással tudod annak a kezelését megtanulni. Egy kis ügyesség és türelem kell csak hozzá, ami a leányoknál sohasem szokott hiányozni.

Szeresd a szentmisét! Az élet forgatagában és zajában egy kissé megpihenve a mise a bevezető részében magával visz az imádság Sinai-hegyére. Az élet ugyanis olyan erővel ragadja magával a modern embert, hogy sokszor még imádkozni sem ér rá. Imádkozzál tehát az előmisében. Ennek azonban első feltétele a tiszta szív, mert az Isten csak a tiszta szívű embert hallgatja meg. Ezért indítjuk fel magunkban először a bánatot. (Lépcsőima.) Amikor azután már tiszta a szívünk, akkor az Isten után is vágyakozhatunk (Kyrie), sőt dicsérhetjük (Gloria) és elébe tárhatjuk kívánságainkat, kéréseinket (Oratio). Így tanít meg téged a szentmise imádkozni, úgyhogy a miseimádságokban tulajdonképpen mi szólunk, fordulunk az Istenhez.

A mise további részében a szentlecke és az evangélium tanítása által az Isten szól hozzánk a Boldogság hegyéről. Ezalatt megtanulsz hallgatni. A mai ideges, a hangosfilmeket hallgató, a gépek zakatoló zajában lelkileg süketté és mintegy géppé vált embernek olyan jól esik egy kicsit hallgatni. Örölnöd kell ennek a hallgatásnak, mert ezalatt nem a rádió bömböl, nem a gép zakatol a füledbe, hanem az Isten szól hozzád. Ezért az evangélium elhangzása után mindig szívesen hallgasd meg a papnak rövid kis tanítását és benne mindig az Isten szavát keresd. Forgasd eszedben a pap ajkáról elhangzott gon-

dolatokat és keresd ki közülük azt, ami éppen neked szól. Ez ugyanis Krisztus tanítása, mert a pap csak magvető.

Majd a felajánlaskor menj el az Úr Jézus Krisztussal az Olajfák hegyére, hogy az élet áldozatait, próbáit, nehézségeit, fáradozalmait, küzdelmeit vállalni tudjad és megtanuljad. Bizonyára te is sokszor elmondhatod Krisztussal: „Atyám, ha lehetséges, múljék tőlem el e pohár; mindazonáltal ne úgy legyen, amint én akarom, hanem amint te.” (Mt. 26, 39.)

Az átváltozáskor már a Kálvária hegyén a kereszttövében állsz. Vállalod az Úrral együtt a szenvedéseket. Nem félsz ezektől, ha feláldoztad magadat az Atyának. És amikor a nagy megajánlás megtörtént, lélekben Krisztussal együtt átváltozol, megújulsz. Tudnod kell, hogy Krisztus vére érted is hullott és nem hiába hullott, ha eltűröd a szenvedéseket.

Az áldozáskor a megdicsőülés Tábor hegyére jutottál. Itt egyesülj Krisztussal és boldogan mondd az Apostollal: „Uram! jó nekünk itt lennünk!” (Mt. 17, 4.) Jó nekem veled egyesülve lennem! Jó nekem a te szíveden megpihennem! Használd ki az Úrral való egyesülés boldog perceit; élvezd az isteni jelenléte, merülj el a kegyelmi élet tengerében és szívd magad tele a kegyelmi élet legtisztább vizével.

Ha így éled át a szentmisét, föltétlenül megszereted azt, mert a szentmisében saját életedre ismersz. A szentmise megtanít imádkozni, hallgatni, áldozatot hozni, átváltozni, szenvedni és a legbensőségesebben egyesülni az Istennel. A szentmise lelki vérszegénységben minden vasárnap egy új életet adó vérátömlesztést jelent. Kizökkent a hétköznapi egyhangú és megszokott robotjából és a lelki élet magaslatára emel. A szentmisében a tökéletesség hegyét járod a Sinai, a Boldogság, az Olajfák és a Kálvária hegyén át a Táborhegyi megdicsőülésig, a mennyei boldogságig.

III. Járj a szentmisére! Erre az isteni és az egyházi parancs egyaránt súlyos bűn terhe alatt kötelez. Mégis sok a vétke semmulasztás, nemcsak a szünidő alatt, hanem a tanítási időben is. Pedig ha igazán megismerted a szentmisét, akkor meg is szereted és nem vársz biztatást, hogy arra elmenj, nem keresel könnyelműen kibúvókat és üres kifogásokat, hanem magadtól és szeretettel fogsz eljárni a szentmisére.

A vasárnapi szentmisehallgatás tehát kötelező, de mégis vannak és lehetnek esetek, amikor nyugodt lelkiismerettel távolmaradhatunk. Ennek azonban komoly okának kell lennie. Ilyen a lázas betegség. E mellett azután van olyan betegség is, amely nem jár lázzal, de a dolog természeténél fogva mégis mentesít a kötelező szentmisehallgatás alól. Ha azonban a beteg nem mehet el a szentmisére, nagyon jól teszi, ha a rádiót hallgatja meg azt. Ez azonban még nem érvényes szentmisehallgatás, hanem csak azt jelenti, hogy a beteg bizonyos vonatkozásban lelkileg egyesül a szentmiseáldozatot bemutató pappal és a misét hallgató hívekkel.

A súlyos beteg ápolása is komoly mentő ok, de csak akkor, ha az ápolást végző személyen kívül más nincs vagy nem lehet a beteg mellett. Ha a templom a lakástól egy vagy ennél több óra járásnyira van, megfelelő jármű vagy egyéb lehetőség hiányában ez is mentesít a vasárnapi misehallgatás alól. Az utazás csak akkor ment ki, ha az valaminő sürgős családi ügy, mint pl. valamelyik közeli hozzátartozónk súlyos betegsége, haldoklása vagy halála, illetőleg esküvője következtében, nem pedig szórakozásból, kirándulás vagy látogatás okából történik.

Nem kötelező a szentmisehallgatás vasárnap sem elemi csapás — árvíz, tűz, légiriadó — vagy az elemi csapások ellen való védekezés esetében.

Ellenben nem jelent komoly okot az üres kifogás vagy az úgynevezett kibeszélés. Ilyen az indispozíció, amely lehet testi vagy lelki. Természetesen nem sorolható ide a súlyos megrázkódtatással együttjáró indispozíció. Már a múltó rosszullét, a főfájás a legtöbb esetben csak kibúvó szokott lenni, de nem komoly ok.

Az esti szórakozás vagy a bál, illetőleg a lakodalom következtében való éjtszakázás nem mentesít a vasárnapi kötelező misehallgatás alól. Nem szolgálhat továbbá okul a távolmaradásra a társasutazásban, a sportversenyen vagy ünnepélyen való bárminő részvétel.

Ha otthon valami háztartási munkában, pl. takarításban vagy főzésben kell segítened, akkor ez rendes körülmények között nem ment ki, hacsak az ilyen munka hosszabb időt nem igényel. A váratlan vendégnek ne resteld megmondani, hogy

még nem hallgattál vasárnapi szentmisét. Előbb azt hallgasd végig, csak azután szórakoztasd a vendéget, mert ha szívvel-lélekkel katolikus vagy és apostolkodni akarsz, ezt leg-helyesebben úgy csinálod, hogy azon még a másvallású felebarátod is épüljön.

Rosszul teszed, ha a misehallgatás kötelező megtartásában könnyelmű és felületes vagy. Mérhetetlen sok kegyelemtől és a szentmise megszámlálhatatlan sok gyümölcsetől fosztod meg magadat akkor, ha a vasárnapi szentmise elmulasztásának igazolására hamar találsz mentséget, kifogást. Hallgass mindig ennél a kérdésnél a lelkiismeretedre. Az a legtöbb esetben könnyen eldönti a lelki kétségeket.

Ha meggondolod, hogy a jóságos Isten hetenként csak egy rövid félórát kér tőled és még abból is neked van hasznod, akkor nem fogod elmulasztani sohasem könnyelműen a vasárnapi szentmisét. Értsd meg, hogy az Isten nem szorul reád, hanem egyedül csak neked van óreá szükséged. Az Úristennek nem különös kegy, hogy te eljársz a templomba. Ellenben számodra nagy megtiszteltetés, hogy részes lehetsz a legszentebb áldozatnak, a szent keresztáldozat megújításában.

Az előírt szentmisehallgatás ne legyen számodra elviselhetetlen teher, hanem mindig csak lelki megújulás, újjászületés, lelki felfrissülés, lelki vérátömlesztés, a lelked pihenője, annak nélkülözhetetlen víkendnapja, egy rövid időre való megállás a napi robot közben.

Ismerd meg tehát a szentmisét, szeresd meg azt és járj a szentmisére! Ne nyomja el szívedben soha semmi a vasárnapi lélekharang hívó szavát, hanem húzzon, vonzzon a templomba a szent lakoma, a vendéglátó házigazda nagy szeretete és jósága: az örök élet kenyere és az örökkévaló üdvösség kelyhe.

SZÁZADOK NAGY JELE.

Bekezdés: „Megmarad az Úr terve mindörökre, Szíve szándéka nemzedékről-nemzedékre. És megmenti a haláltól lelküket, s éhinség idején is táplálja őket.” (Zsolt. 32, 11. 19.)

(Pünkösd után III. vasárnap.)

1675 június tizenhatodikán, az Úrnapot követő vasárnap a franciaországi Paray-le-Monial vizitációs zárdában a szent-ségimádást végző Alacoque Margitnak megjelent az Úr, feltárta a szívét és ezeket mondta: „Ime, a Szív, amely annyira szerette az embereket, hogy nem kímélt semmit. Kimerítette és felemésztette magát, hogy szeretetét kimutassa. S viszonzásul legtöbbjüktől csak hálátlanságot kapok ama tiszteletlenségekben, szentségtörésekben, hidegségben és megvetésben, amellyel ebben a szentségben bántanak... Azt kívánom tőled, hogy az Úrnap nyolcadára következő első péntek külön ünnepül Szívem tiszteletére legyen szentelve. Áldozzanak akkor s nyilvános megkövetéssel nyujtsanak neki kárpótlást az okozott bántalmakért. Igérem neked, hogy Szívem kitarul s bőven osztja majd szerelme áráját mindazokra, akik nekik ezt a tiszteletet megadják vagy megadatják.” Az Úr Jézus azonban ugyanakkor azt is tudatta Alacoque Szent Margittal, hogy szent Szívének kinyilatkoztatása szeretetének mintegy utolsó és legfőbb találmánya: végső erőfeszítése a világ megmentésére. „Szeretetének utolsó erőfeszítése ez, — írja Alacoque Szent Margit — mellyel a szeretetteljes megváltás ez utolsó századaiban az embereknek segítségére akar sietni, hogy a sátán uralma alól kiszabadítsa őket. Szét akarja rombolni azt, hogy minket szeretete uralmának édes szabadságába helyezzen. Újra meg akarja alapítani szeretete uralmát azoknak szívében, akik ezt az ájtatosságot magukévá teszik.”

Valóra vált tehát a Zsoltáros szava, amelyet a pap Jézus Szíve ünnepén a mise bekezdésében olvas: „Megmarad az Úr terve mindörökre, Szíve szándéka nemzedékről nemzedékre. És megmenti a haláltól lelküket, s éhinség idején is táplálja őket.” (Zsolt. 32, 11. 19.)

A mai világ a magasfokú kultúra és technika ezer vív-

mánya közepette boldogtalan, szerencsétlen és a nyomorba, mégpedig a legvégső lelki nyomorba süllyedt le. Azt mondhatnók, hogy a mai világ mintegy új megváltásra szorul. Így nem maradhat fenn, hanem újjá kell születnie. Ennek a megújuló világnak pedig egyetlen reménye és záloga: Jézus szentes Szíve. Ez a szeretettől lángoló Szív a századok jele, amely a mi szerencsétlen századunkat és korunkat megmentheti. (V. ö. Csávossy Elemér S. J.: A századok nagy jele.)

Te is a század gyermeke vagy, te is rászorulsz Jézus Szívének nagy megújító és mindent átalakító szeretetére. Hiszen a női léleknek kell a szeretetre legjobban visszahangzania. A női léleknek sajátos tulajdonságai: a viszontszeretet, részvét, odaadás, megértés azok a kiváltságok, amelyek téged is Jézus Szíve tiszteletének gyakorlására kell hogy buzdítsanak. A Jézus Szíve-tiszteletnek ugyanis éppen a viszontszeretet, részvét és engesztelés, valamint az odaadás a lényege. Ezenfelül azonban bizonyos szent önzés is buzdítson a Jézus Szíve-tiszteletre.

Az Úr Jézus tizenkét ígéretet tett Alacoque Szent Margit előtt azok számára, akik az ő szent Szívét tisztelik, ezek:

1. Megadok nekik az állapotukhoz szükséges minden kegyelmet.

2. Családjukban békességet szerzek.

3. Megvigasztalom őket minden szenvedésükben.

4. Biztos menedékük leszek életükben és főképp haláluk óráján.

5. Minden dolgukat, vállalatukat megáldom.

6. A bűnösök Szívemben az irgalom forrására és végtelen tengerére találnak.

7. A lanyha lelkek buzgókká válnak.

8. A buzgó lelkek magas tökéletességre jutnak.

9. Megáldom mindazon helyeket, ahol Szívem képét ki-függesztik és tisztelik.

10. A papokat megsegítem, hogy még a legmegrögzöttebb bűnösöket is megindítsák.

11. Mindazoknak a nevét, akik ezt az ájtatosságot terjesztik, a Szívembe írom és onnan soha ki nem törölöm.

12. Mindazoknak, akik kilenc egymásután következő hónap első péntekén megáldoznak, Szívem túláradó irgalmá-

ban megígérem a végső töredelem kegyelmét. Nem hálnak meg a kegyelmen kívül, sem a nekik szükséges szentségek nélkül, és Szívem biztos menedékük lesz az utolsó órán.

Jézus Szíve szeretetének lángoló tüze és a tizenkét fenséges ígélet ösztönözzenek téged is arra, hogy 1. tiszteld, 2. szeresd és 3. engeszteld az Úr Jézus szent Szívét, amely minden kegyelem kincsesháza.

I. Tiszteld Jézus szentséges Szívét! „Bárcsak feltárhatnám az egész világ előtt a kegyelemkincseket, amelyeket az Úr Jézus Krisztus az ő imádandó Szívében rejtetget s túlbőven kiáraszt azokra, akik ezt az áhítatot gyakorolják.” (Alacoque Szent Margit.) Hány embernek adott már vigasztalást és menedéket a végső kétségbeesésben a Jézus Szíve-tisztelet! Hány családnak volt utolsó mentsvára Jézus szentséges Szíve! Hány nemzedéknek adott feltámadást Jézus Szíve! Ez a legdrágább Szív a legnagyobb kincs az emberiség számára, amelyre mindenki rátalál, ha keresi. Hollandiában kedves szokás, hogy a templom előtt levő kertben Jézus Szíve szobrát állítják fel, ez mintegy húzza, vonzza az embereket a templomba.

A szív általában a szeretet jelképe. Mennyivel inkább csodálatos jelkép tehát Jézus szentséges Szíve. A Szentlélek ezt a Szívet a Boldogságos Szűz Mária szűz véréből alkotta és ez a második isteni személlyel lényegileg egyesített Szív. Tárgyánál és az ahhoz kötött ígéreteknél fogva tehát ez a szív mindenekfelett tiszteletre- és követésreméltó.

Alacoque Szent Margit is azt írja: „Értésemre adta, hogy forró vágya az emberek szeretete után és az a kívánság, hogy letérítse őket a kárhozat útrjáról, ahová a sátán seregestül hajtja, arra az elhatározásra indította, hogy kinyilatkoztassa Szívét az embereknek, a szeretet, irgalom, kegyelem, megszentelés és üdvösség minden kincsével, amely benne van. Így aztán Isten Szívének minden kincsével bőségesen és pazaron meggazdagítja azokat, akik tőlük telhetőleg minden tiszteletet, szeretetet és dicsőséget megadnak és megszereznek neki. Ő mindezeknek a forrása.”

Jézus szent Szívét elsősorban azáltal tisztelheted, hogy követed őt. Az ő életében két fontos törvény érvényesült: Az Isten szeretete és a felebaráti szeretet. Ha tehát követni akarod

Jézus Szívét, mindenekelőtt tartsd meg a főparancsolatot: „Szeresd a te Uradat Istenedet teljes szívedből és teljes lelkedből és teljes elmédből; szeresd felebarátodat, mint tenmagadat.” (Mt. 22, 37. 39.) A mennyei Atya iránt érzett szeretet az Úr Jézusnak egész életén végigvonul, sőt ez a szeretet tovább ég szüntelenül az Oltáriszentségben, ahol naponként áldozattá lesz a mennyei Atya számára. Ez a szeretet lángol Jézus megdicsőült szívében az örök boldogságban is.

Prohászka püspök szerint: „A világegyetem minden érzelmének Isten felé zengő akkordja legszebben, legteltesebben, legbensőségesebben hangzott fel Jézus Szívének magasztaló himnuszában. Ez a csodálatos emberlélek szüntelenül hallotta Istent. A tenger zúgása, a pusztá csendje, a mezők liliomának salamoni köntöse, az égi madarak szárnyrebbenése mind Atyját emlegette. Érezte az örök szeretet azt az égből szüntelenül idenéző tekintetet, melybe éjtszakai imáiban bele-mélyedt. Ez a minden tengereknél túláradóbb Szív értette magába ölelni a mindenség reszketését a mustármag induló növéstől a terebélyes fáig, a vetést ölelő földszemeknek hallgató munkájától a csillagok istenköszöntő daláig. Itt orgonázott a mélyhangú dicséret, énekelt a tiszta csengésű gyermekima. A pusztai éjtszakák, a hegyi tündöklések ily szimfóniáját még nem hallotta föld.” Az Úr Jézus azt akarja, hogy az ő mennyei Atyját te is így dicsérd, benned és általad is mindörökre dicsértetni és áldatni akarja az Atyát, akit ő egész életében csak dicsért.

Másodsorban pedig a felebaráti szeretet gyakorlásával tisztelheted Jézus Szívét. „Arról fogja mindenki megismerni, hogy az én tanítványaim vagytok, hogy szeretettel vagytok egymáshoz.” (Jn. 13, 35.) Jézusnak egész élete a szolgáló szeretet jegyében folyt le, ezért ezt várja az ő követőitől is.

Krisztus Urunk azonban az ő erényeinek követésére, továbbá az önmegtagadásra és kereszthordozásra is felszólít, amikor azt mondja: „Tanuljatok tőlem, mert szelíd vagyok és alázatos szívű” (Mt. 11, 29.), majd máskor: „Aki nem hordozza keresztjét és nem jön utánam, nem lehet nekem tanítványom.” (Lk. 14, 27.) De nagy segítségedre van, sőt biztat téged, ha szent Szívét követed, mert így szól hozzád: „Jöjjetek hozzám mindnyájan, kik elfáradtatok és meg vagytok terhelve, és én

felüdítlek titeket." (Mt. 11, 28.) „Vegyétek magatokra az én igámat... és nyugalmat találtok lelketeknek, mert az én igám édes és az én terhem könnyű." (Mt. 11, 29—30.)

Jézus Szívének tiszteletét még azzal is növelheted, ha azt töled telhetőleg terjeszted. A tanítvány csak akkor szereti valóban mesterét, ha annak gondolatait, terveit széles körben ismertté teszi, érdekeit pedig bárki előtt is kitartóan képviseli. Otthon, a társadalmi érintkezés során, az iskolában, mindenütt, ahol csak lehet és alkalom nyílik rá, beszélj, oktass, irányíts Jézus Szíve szellemében és annak érdekében mozgass meg minden követ, használj fel minden alkalmat.

De terjeszd az áhitat sajátos gyakorlatait is, így a Jézus Szíve-kép tiszteletét, az engesztelő szentáldozást, a Jézus Szíve-ünnepet, a Jézus Szíve-litániát, a különböző Jézus Szíve-röpimát, az egyéni és a családfelajánlást.

Sohase feledkezzél meg a nagy ígéretről: „Mindazoknak nevét, akik ezt az ájtatosságot terjesztik, a Szívembe írom és onnan soha ki nem törlöm."

Először tehát magadat ajánld fel Jézus szentséges Szívének, a saját otthonodban függeszd ki az ő Szívének képét. Azután emlegesd Jézus Szíve tizenkét ígérését, hiszen olyan kevesen tudnak róla. Tarts magad, de tartass másokkal is, így szüleiddel, testvéreiddel, rokonaiddal, ismerőseiddel Jézus Szíve-kilencedet. Hordj és hordass mással is Jézus Szíve-skapulárét vagy pedig olyan érmet, amelyen egyik oldalon Jézus szent Szíve, a másikon pedig Szűz Mária képe látható.

Ha mindezt megteszed és töled telhetőleg szaporítod a Szent Szív tisztelőinek számát, nem végeztél fölösleges munkát, mert abból kimondhatatlan sok áldás fakad lelki életed számára.

II. Szeresd Jézus szentséges Szívét! Jézus Szíve a szeretetnek lángoló tűzhelye. Jézus Szíve ünnepének tárgya tehát csak az a határtalan szeretet lehet, amely az Istenember szívét a földi halandók iránt eltölti. E szeretetáldozatnak lángja az ünnepi mise prefációjában csap fel a legmagasabbra: „Te azt akarod, hogy a kereszten függő Egyszülöttedet a katona lándzsája általverje, azért, hogy meghasadt Szíve, mint az isteni

fogyhatatlan jóság temploma, reánk a könyörület és malaszt bőséges harmatát árássza és hogy e Szív, mely sohasem szűnt meg irántunk szeretetből lángolni, legyen a jámboroknak nyugvóhelye, bűnbánóknak pedig az üdvösség állandó menedéke!" Csakhogy ezt a lángoló szeretetet ugyanilyen szeretettel kell és lehet viszonzni, illetőleg méltóképen kiérdemelni.

„Add nekem, fiam, szívedet!” (Péld. 23, 26.) hangzik az Úr szava, tehát az ő Szíve viszonzszeretetre vágyik. „Tűzet jöttem bocsátani a földre; és mit akarok mást, mint hogy már felgyulladjon?” (Lk. 12, 49.) A Jézus Szívében égő szeretetnek tüze tehát a te szívedet is lángra lobbantja szeretetével.

Amikor a jezsuiták Rómában a Gesù-templomuk számára a Jézus Szíve-képet akarták megfestetni, a festő nagyon sokáig töprengett azon, hogy miként fesse is meg a megrendelt képet. Töprengése alatt egy alkalommal a jezsuiták templomába belépve, az ajtóban egy koldus esdve nyújtotta feléje kezét, megértő, szerető szívére utalt. A festő agyában azonnal az a gondolat villant meg, hogy az Úr Jézus Szívét legtökéletesebben akkor ábrázolja, ha a képen Jézus Krisztus kezében az emberek felé nyújtja szerető Szívét, kifejezván ezáltal azt, hogy az Úr az embereknek szeretetére szomjas, azoknak szeretete után vágyakozik. A festő így is festette meg a képet és azóta ilyen Jézus Szívének legelterjedtebb ábrázolása.

Az Úr Jézus ma is szeretetet koldul az emberektől. Nem mintha rászorulna, hanem egyedül azért, mert szerette övét, mindvégig szerette őket. Szíve annyira szerette az embereket, hogy Krisztus Urunk semmit sem kímélt ennek érdekében, hanem teljesen kimerítette a szeretet forrását, felemésztette magát érettünk.

Ha összeadhatnók a földön azt a sok szeretetet, amit a szülő gyermekével és viszont a barát a barátal, a hitves az élettársával, az egyik ember a másikkal szemben érez és kifejezésre juttat, akkor sem érné fel, de még csak meg sem közelítené Jézus Szívének hatalmas és kiapadhatatlan szeretetét.

„A Jézus Szíve-tisztelet első és leglényegesebb gyakorlata a viszonzszeretet. S mint ilyen, előbbrevaló az engesztelésnél, annak lelke és alapja.” (Csávossy.) A te szívedben is visszhangra kell tehát találni a viszonzszeretetnek. Azért gyakran ismételd: Ó, Jézusom édes Szíve, add, hogy minél jobban

szeresselek! Jézus Szíve, jöjjön el a te országod! Jézus Szíve, bízom Benned! Mert a viszonszeretnek egészen különös és rendkívüli módon kell megnyilvánulnia.

Ez a szeretet legyen elsősorban tiszta és tökéletes. A tökéletes szeretet nem szavakban, hanem tettekben nyilvánul meg. Ha Jézus Szívét igazán szereted, akkor a parancsolatokat mindenképen megtartod. Az ilyen szeretet kizárja a bűnt. Mert hogyan szeretheti valaki Jézus Szívét, ha neki nem tetsző dolgot művel, vagyis bocsánatos bűnt követ el. Hogyan szeretheti valaki Jézus Szívét még inkább akkor, ha őt megszemélteti, keseríti, sőt általszúrja, megtöri, szeretetét gyűlölettel, jótéteményét a legsötétebb hálátlansággal viszonzza, vagyis halálosan vétkezik az Isten ellen. (Müller.)

A Jézus Szíve iránt táplált szeretet továbbá buzgó és áldozatos. Minden áldozatra kész, semmi sem nehéz, semmi nem sok, mindent eltűr és elnéz, mindent elvisel, türelemmel szenved, csakhogy Jézus Szívének szeretetére találjon és azt megtartsa. „A szeretet felfelé tör s nem tűri, hogy földi dolgok visszatartsák. A szeretet magasra száll, szalad és örvend: szabad s mi által sincs lekötve . . . A szeretet sokszor nem ismer mértéket, hanem minden mérték felett lángadoz. A szeretet nem érzi a terhet, a fáradalmat nem veszi számba, többre vállalkozik, mint amire képes: a lehetetlenség felett nem tépelődik, mivel azt hiszi, hogy neki minden lehetséges és minden szabad. Jó tehát mindenre és sokat megtesz és végrehajt, ahol erejét vesztí és letörik az, kinek nincs szeretete. A szeretet virraszt és alva nem alszik. A fáradság nem meríti ki, a szorongatás nem győzi le, az ijedtség nem zavarja meg: hanem miként a lobogó láng s az égő fáklya, felfelé tör és áthatol mindenben.” (Kempis.)

Ez a szeretet végül kitartó és nagylelkű. Szent Pál, a nemzetek nagy apostola is ezt a szeretetet gyakorolta, méltán kérdezhetette tehát: „Ki szakíthat el minket Krisztus szeretetétől? Nyomorúság vagy szorongatás, éhség, mezítelenség, veszedelem vagy üldözés vagy kard?” Ugyancsak Szent Pál feleli rá: „Biztos vagyok ugyanis abban, hogy sem halál, sem élet, sem angyalok, sem fejedelemségek, sem hatalmak, sem jelenvalók, sem jövődök, sem erők, sem magasság, sem mélység, sem egyéb teremtmény el nem szakíthat minket az Isten-

nek szeretetétől, amely Jézus Krisztusban, a mi Urunkban vagyon." (Róm. 8, 35; 38—39.)

Ezért Szent Teréz Margit szavaival tégy te is Jézus Szívének szeretetvallomást és ismételten mondd: „Jézusom! Semmi másra nem akarok törekedni, mint csak arra, hogy a Te tökéletes képmásod legyek. S mivel a Te életed nem volt más, mint alázatosság, áldozatokkal és szeretettel teljes élet, ezért ilyennek kell lenni az enyémmnek is, hogy tudhasd, hogy nekem semmi más gondom nincs, mint csak az, hogy szentséges Szíved áldozata legyek s égő áldozatként megsemmisüljek a Te szereteted tüzeiben!”

III. Engeszteld Jézus szentséges Szívét! „Az engesztelés némi tekintetben a Jézus Szíve-tisztelet legsajátosabb vonása.” (Csávossy.) A legnemesebb, a legemberibb érzés ugyanis a részvét, az együttérzés. Durva lelkű, elvetemült ember az, aki nem osztja meg felebarátjának szenvedését, bánatát, aki nem osztozik a gyászban. Jézusnak annyit megbántott Szíve iránt tehát még inkább el kell telned részvéttel, együttérzéssel és szeretettel.

Jézus szent Szíve a legtöbbet az emberek hálátlansága és részvétlensége miatt panaszkodott Alacoque Szent Margitnak: „Ha csak kissé viszonzták volna szeretetemet az emberek, kevésbe vettem volna mindazt, amit érettük elszenvedtem, és ha lehetne, szeretnék még többet is tenni érettük. De ők minden iparkodásomat, mellyel érdekükben fáradtam, hidegen és durván visszautasították. Legalább te szerezd meg nekem az örömet, hogy képességed szerint kárpótolj hálátlanságukért.”

Majd az utolsó nagy kinyilatkoztatásban még részletesebben szól a Szent Szív. „Viszonzásul az emberektől csak hálátlanságot tapasztalok a tiszteletlenségekben, szentségtörésekben, hidegségben, megvetésben, mellyel engem a szeretet e szentségében illetnek. De a legjobban az fáj nekem, hogy még a nekem szentelt szívek is így bánnak velem.”

A sok hálátlanság következtében van tehát engesztelésre szükség, de a boldogemlékű XI. Pius pápa ezenfelül még a jóvátételnek a következő okait is felsorolja: „Jóvátenni akarjuk az életmód és öltözködés fényűzését és szemérmertlenségét, a romlottság számtalan törvetését az ártatlanok lelkére,

az ünnepnapok megszegését, a te nevedre és szentjeidre szórt szörnyű káromlásokat, földi helytartód és a papi rend gyalázását, magának az isteni szeretet szentségének mellőzését vagy hajmeresztő szentségtöréssel illetését, végül a nemzetek hivatalos bűneit, melyek az általad alapított Egyház jogaival s tanító hivatalával szembeszállnak." De hozzávehetjük még a sok lanyhaságot és hitközömbösséget, a technika és a kultúra fölsorolhatatlan sok bűnét, a gazdasági és erkölcsi életnek feneketlen rosszságát, az istentelenségnek most fel-lángoló kegyetlenségét és hihetetlen gonoszságát, az egyén, a család, a társadalom és a nemzet, valamint az egész világ minden bűnét. És ha mindezt nyugodtan átgondolod, fölösleges is kérdezned, hogy miért kell olyan sokat és annyira engesztelned Jézusunk legszentebb Szívét!

Az a további kérdés mármost, hogy miként kell az engesztelést elvégezned? Engesztelni tudsz minden olyan cselekedettel, amely engesztelő, vezeklő jelleggel bír. Ilyen a lemondás, az önmegtagadás, az áldozat vállalása, a szenvedésnek és a megpróbáltatásnak türelmes viselése. Az engesztelésnek azonban a legértékesebb és így legszentebb módja az engesztelő áldozás, elsősorban az elsőpénteki szentáldozás. Engesztelés lehet azonban bárminő engesztelő ima, ájtatosság vagy erénygyakorlat. Viszont a legtökéletesebb engesztelés a szentmiseáldozat, vagyis a szentmise hallgatása és annak felajánlása.

XI. Pius pápa írja körlevelében az engesztelésről: „Hatalmunk van, mennyei hatalmunk van itt a földön, ha szeretünk. Isten-oltotta hatalmunk az árnyak, a szennyek, a gonoszság ellen. Hatalmunk van a megtépett krisztusi testet lelkünk olajával behegeszteni, hatalmunk van könny- és vérpatakos arcát tisztaságunk fátyolával letörölni; hatalmunk fájó sebeit édes örömmé csókolni és Szívének bántódásaiból neki mennyei diadalt szőni egyedül azzal, hogy minden emberi bűnnel szembeszegezzük szeretetünk lélekmentő sugarait. Legyünk tiszták, és erősebbek leszünk a bűnnél, szeressünk, és engesztelésünk erősebb lesz, mint a bántalom... Így a megváltásnak nemcsak passzív, hanem aktív részesei, Krisztus sorsának osztályosai leszünk a nagy engesztelő munkában, mely Istent lehozta közénk.”

Érezd meg az idők nagy jelét Jézus Szívének tiszteletében. Ma ez az Egyháznak legnépszerűbb áhítatgyakorlata. Az első-pénteki szentáldozások számának ugrásszerű emelkedése is azt mutatja, hogy a Jézus Szíve-tisztelet a modern ember lelkének is különösen megfelel. „Ma már világesemény a Jézus Szíve-kultusz.” (P. Biró.) „Képzeletünk erejét messze meghaladja Jézus Szívének óriási hatása az emberlélekre.” (Prohászka.)

Jézus Szíve századunk nagy jele. „Amint egykor Nagy Konstantint a szent kereszt segítette győzelemhez és hozott szabadulást a világnak, úgy most Jézus szentséges Szíve az a kedvező jóslatú jelvény, amelybe helyezni kell minden reményünket és amelytől esdekeljük ki és várjuk az emberiség üdvét.” (P. Biró.)

E jelben győzni fogsz! Tiszteld, szeresd és engeszteld tehát Jézus szentséges Szívét! Terjeszd ezt a győzelmi jelvényt, mert az Egyháznak és a társadalomnak egyedül Jézus szent Szívében lehet és van minden reménye. Az ő Szíve fog minden bajt meggyógyítani, fejünk felől minden veszélyt elhárítani, bennünket a további bajtól, szenvedéstől és veszélytől megóvni. Kérjük tehát esdekelve: Jézus Szíve, jöjjön el a Te országod!

NEM LESZEK ÁRULÓ!

„Evezz a mélyrel!” (Lk. 5, 4.)

(Te Deum.)

A diákévek legboldogabb és legörömteljesebb napja: a Te Deum. Bizonyára te is vidám szívvel és boldog megnyugvással énekelted: Téged, Isten, dicsérünk... Újra eltelt egy küzdelmes iskolai és lelki év. Éppen ezért a Te Deum napja legyen számodra a nagy hálaadás, de egyben a komoly számadás napja. Amennyire boldogító ez a nap számodra, éppen annyira komoly és lélekbevágó. Nézz vissza az elmúlt évre és egyben nézz előre a következő évre. Ez a nap a múlt és jövő találkozója.

Éppen ezért legyen ez a nap: 1. a hálaadás, 2. a számadás és 3. a továbbépítés napja. Tekints vissza az elmúlt évre és mondj köszönetet. Tekints vissza az elmúlt évre és végezz lelkiismeretvizsgálat. Nézz előre a jövőbe és építs tovább.

I. A Te Deum a hálaadás napja. Mondj köszönetet az elmúlt iskolai év sok lelki és szellemi javáért. Gondold csak el, mennyi lelki jóban, örömben, boldogságban volt osztályrészed. Ne felejtse el és idézd vissza a lelkigyakorlat örömteljes és lelket felemelő napjait, a vasárnapi szentmisék mérhetetlen sok kegyelmét, a gyakori szentáldozások és gyónások boldog perceit. Hányszor elmondhattad a szentáldozások után: Most bocsásd el, Uram, a te szolgáldat békességben, mert látták az én szemeim, sőt be is fogadta lelkem Udvözítő Jézusomat... Mennyi biztatást, bátorítást, irányítást kaptál a szentgyónásokban a lelkiatyádtól. Hányszor felemelt, megvigasztalt, erőt öntött beléd az újabb lelki küzdelmek megvívására. A vasárnapi szentbeszédekben mennyi jó gondolatot és irányítást kaptál a lelki élet továbbépítésére. Milyen sok boldog órát töltöttél el a hittanórákon, mikor vidám és tiszta lélekkel magadba szívtad a hit igazságait, az erkölcsi élet komoly parancsait. Szinte felsorolhatatlan az a sok lelki kegyelem, amit az Isten egy év alatt mintegy rád pazarolt.

De mondj köszönetet az elmúlt iskolai évben kapott sok szellemi jóért is. Milyen nagy kegyelem volt számodra, hogy iskolába járhattál, nem voltál beteg, hanem egészséges. Hány leány maradt ki ebben az évben az iskolából súlyos betegség vagy családi tragédia miatt. Hány leány nem tudta a tandíjat megfizetni és talán ezért maradt ki. Mennyit bővült az ismereteid köre ebben az évben. Milyen sok hasznos és tanulságos dolgot tanultál. Szellemiekben mennyit fejlődöttél, tudásod mennyire bővült. Mindezért végső fokon az Istennek tartozol köszönettel. Jobban megismerted hazád földrajzát és történelmét, nemzedek nyelvét és kultúráját, európai és keresztény hivatását. Fejlődött kifejezőképességed, fellépésed, magyar nemzeti öntudatod, fajod szeretete és megbecsülése. Okosabb lettél és magyarabb lettél. Mindezért köszönet és hála jár az Istennek.

II. A Te Deum a számadás napja. Ezen a napon nemcsak hálaadást, hanem komoly számadást is kell végezned. Azt

hiszem, emlékszel még rá, milyen nagy programot tűztél ki az év elején: egy jelessel több, egy bűnnel kevesebb. Mennyit valósítottál meg ebből?

Talán megelégszel avval, hogy beírták a bizonyítványodba, hogy felsőbb osztályba léphet. Számodra érdektelen, hogy kitüntetéssel, jelesen, jól, elégségesen vagy éppen elégtelenül végeztél el ezt az iskolai évet? Milyen szomorú dolog volna, ha nemcsak egy jelessel nem volna több, hanem éppenséggel rontottál volna. Vajjon jól felhasználtad-e ezt az iskolai évet, nem voltál-e hanyag vagy lusta. Vagy csak annyit tanultál, hogy éppen simán átcsússzál, ahogy diáknyelven mondják. Ha a bizonyítványodban rontottál, nincs sok remény arra, hogy lelkiekben előrehaladtál. Ha most számadást és lelki ismeretvizsgálást tartasz, nézz mélyen a lelkedbe és ha hibáztál, ne keress bűnbakot. Rendesen a rossz bizonyítványért a tanárok a hibásak: pikkelt rám, kitolt velem, utált, nem feleltetett, ha jelentkeztem, sohasem hívott fel, mindig nehéz lelkéből feleltetett, dolgozataim mind jók voltak, mégsem kaptam egyest. Elsősorban magadban keresd a hibát és egész biztos, ha komoly számadást végzel, kisé, hogy ki volt a hibás. Ha sikerült ez az iskolai év, ha szép bizonyítványt vihetsz haza, mondj Istennek szívből köszönetet. De ha nem is sikerült úgy, ahogy te szeretted volna, akkor is mondj köszönetet. Ez a sikertelenség, ez a megaláztatás talán lelki szempontból nagyon szükséges volt már neked. Ha pedig elbuknál, nem jelenti azt, hogy most már minden elveszett. Azt mondod, legyen meg a te akaratod és én vétkem...

Egy bűnnel kevesebb lett-e? Ez a másik kérdés, melyre ma felelned kell. Ha jeles bizonyítványod van, de lelkiekben visszaestél, akkor ez az év az örökkévalóság számára elveszett. Előre haladtál-e a lelki életedben vagy éppenséggel visszaestél? Ha előre haladtál, nagyon boldog lehetsz. Egy hibát kiírtottál, egy erényt kivirágoztattál, ez lenne a legnagyobb boldogság. De akkor is boldog lehetsz, ha a kísértések tüzeiben megálltál, ha a halálos bűnöket teljesen kiírtottad lelkedből. Ha ezt megtetted, akkor már lelki életet éltél. Ó, milyen hálás lehetsz Istennek, ha azt mondhatod, hogy egyetlenegyszer sem voltam áruló. Nehéz volt, de kitartottam; küzdöttem, de győztem. Leszoktam egy főhibámról vagy legalább sokszor

legyőztem magamat ebben a hibában; ha ezt mondhatod, akkor is jó lelki éved volt. Felhasználtál-e minden alkalmat arra, hogy a kegyelmi életben növekedjél? Vagy nagyon sokszor lusta voltál áldozni és imádkozni? Elvégezted-e legalább a négy iskolai szentgyónást és áldozást vagy talán még ez alól is kibújtál? Hányszor mulasztottad el hanyagságból a vasárnap-i szentmisét, hányszor nem tanultad meg a szükséges hitigazságokat? Ez mind a lelkiismeretvizsgálás tárgya legyen. Ha mindezt megtetted, akkor mondj nagy köszönetet Istennek.

III. A Te Deum a továbbépítés napja. Nagyon oktan volnál, ha felületességből, nemtörődomségből vagy lustaságból abbahagynád a tanulmányaidat, csak négy, öt vagy hat osztályt járnál ki a középiskolából. Ugyanigy oktan és felületes lennél akkor is, ha a lelki életet abba akarnád hagyni. A lelki életben nincs megállás! Isten segítségével egy iskolai évet befejeztél, a lelki életet azonban nem lehet az év végén befejezni. Az igazi lelki élet most kezdődik. A nyári szünidő a lelki élet próbaköve. A lelki életben a megállás egyet jelent a visszahanyatlással, a visszaeséssel, „A tűz sohasem mondja, hogy elég.”

A Te Deum napján tehát nagy elhatározást kell tenned: továbbépítem a lelki életemet. Az iskolai tankönyveidet a nyárra félreteheted, az eszedet, a testedet pihentetheted, a lelkedet azonban nem. Az újrakezdés mindenben nagyon nehéz, de legnehezebb a lelki életben. Éppen ezért ne hagyj abba a lelki életet, hanem küzdelem és nehézség árán is, de tarts ki a nyári hónapokban is.

A legfontosabb a lelki élet szempontjából a nagy elhatározás és a komoly jelszó: Nem leszek áruló! Semmi körülmények között nem követek el halálos bűnt. Nem leszek lelkem és Krisztus gyilkosa! Mindenáron megmaradok a kegyelmi életben! Kitartok az imaéletben! Hűséges leszek a tiszta életben!

A kegyelmi életet fenntartja benned a vasárnap megszentelése és a szentségek gyakori vétele. Ha gyengül benned a kegyelmi élet, akkor menj el az orvoshoz, a lelki orvoshoz. Kérj orvosságot, kérj tanácsot!

Az imaéletben parkodj mindig buzgó lenni. Imádság nélkül egy nap se múljék el. A reggeli és esti imádság a lelki élet

öntözési ideje. A jó kertész a meleg nyárban reggel és este áldozatok árán is megöntözi a kertjét.

A tiszta életben lesz talán a legtöbb küzdelmed. A kemény parancs megtartása a nyári szünidőben a legnehezebb lesz számodra. Több lesz a kísértés és a bűnalkalom. Vigyázz, a tűzzel sohase játszl! Kezdetben állj ellen a kísértésnek.

A lelki életet élő leány azonban okosan és körültekintéssel másokban is építi a lelki életet: példaadással, apostolkodással.

A lelkiek mellett azonban ne feledkezz meg a szellem továbbépítéséről. Mindennap legalább félórát foglalkozz komoly dologgal is. Képezd tovább magad a nyelvekben. Ha valamihez különös kedvet érzel, abban képezd magad tovább. A nyári szünidő pihenés, de nem semmittevés. Az unalom és a lustaság a lelki élet gyilkosai. A nyári szünidő nagyon alkalmas arra is, hogy a házi dolgokban, a főzésben a legfontosabb ismereteket megszerezd. A szünidő megfelelő szórakozás és testedzés ideje. Egyiket se vidd túlzásba, csak annyit és csak azt, ami nem válik a lélek kárára, hanem csak javára. Inkább nem úszom, nem fürdök, nem strandolok, nem rándulok ki, mintsem halálos bünt kövessek el. Szórakozásomban és sportolásomban sem leszek soha a lelkem árulója.

A Te Deum tehát a lelki továbbépítés napja. Ezekután megérted Krisztus felhívását: „Evezz a mélyre!” A sekély víz mocsaras és posványos, evezz ki a mély vízre, ahol lelked mindig megfürödhetik az élő vizek forrásában. Mindíg legyen előtted a végső cél: a lelki tökéletesség! Krisztusért, lelkemért előre! Jelszavam mindvégig: Nem leszek áruló!

„Aki pedig állhatatos marad mindvégig, az üdvözüll!”
(Mt. 24, 13.)

AZ ÁLDOZATOS ÉLET.

*„Neked magadnak is tör fogja átjárni lelkedet.”
(Lk. 2, 35.)*

(Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepén.)

„Mikor pedig eltelnének az ő tisztulásának napjai, Mózes törvénye szerint felvivék őt Jeruzsálembe, hogy bemutassák az Úrnak; amint írva vagyon az Úr törvényében, hogy minden

elsőszülött fiúgyermek az Úrnak legyen szentelve; és hogy áldozatot mutassanak be, miképen megmondattott az Úr törvényében, egy pár gerlicét vagy két galambfiat.” (Lk. 2, 22—24.) Az Úr Jézus születése után a negyvenedik napon a Boldogságos Szűzanya felvitte szent Fiát Jeruzsálembe a templomba, hogy az Istennek felajánlja és bemutassa. A törvény szerint minden elsőszülöttet fel kellett ajánlani és vissza kellett váltani. Az Úr Jézus felajánlása azonban sokkal mélyebb értelmű volt, mert Isten nem engedte az ő szent Fiát visszaváltani. A Szűzanya ekkor fenséges felajánlást végzett, nagyszerű áldozatot, a legszentebb áldozatot mutatta be az Istennek: magát az Isten Bárányát tette le az Isten kezébe. Ebben a pillanatban lépett a Szűzanya az áldozatos élet nehéz keresztútjára. De az ő szűztiszta, áldozatos és fájdalmas anyasága meghozta ezt a nagy áldozatot. Ő az anyák között a legnagyobb áldozatot hozta, mert a legszentebbet, az Isten Fiát áldozhatta fel. Ehhez az áldozathozatalhoz nagy tisztaság, mély szeretet és sok szenvedés elengedhetetlen előfeltétel volt. De a Boldogságos Szűz Mária rendelkezett ezekkel a lelki előfeltételekkel, mert ő 1. szűztiszta Anya, 2. áldozatos Anya és 3. fájdalmas Anya volt.

Tanuld meg a Szűzanya életéből az áldozatos élet szeretetét. A mai világban azért él olyan sok boldogtalan ember, mert nem vállalják az áldozatokat, mert nem értik az áldozat megtisztító voltát. A lelki élet egyetlen útja az áldozatos út. Aki fel akar jutni a lelki élet csúcsára, annak le kell avval számolnia, hogy nagyon sok meredeket meg kell másznia. Csak ott fenn a hegyen, a keresztnél derül ki az ég. A magas hegynek csak a legmagasabb csúcjáról van jó kilátás, aki megáll a hegy derekánál, az nem lát el messze.

A jövődő életed az anyai hivatásban is az áldozatosság jegyében fog lezajlani. A legtöbb áldozatot az édesanyák hozzák meg. Az ő életük egy folyton égő áldozati tűz, melyet nap mint nap meg-megraknak az életük apró és a legtöbbször titkos kis áldozatával. Leány vagy, nő vagy, Isten az áldozatos életre hív. Lesd el ennek az áldozatos életnek titkát a Szűzanyától.

1. Mária szűztiszta Anya volt. Az ő áldozatos életének ez volt az első titka: a tiszta élet. Már a Próféta is megmondja

róla: „Ime, a szűz méhében fogan és fiút szül.” (Iz. 7, 14.) Már maga a szó: Szűzanya, elárulja az ő tisztaságát, érintetlenségét, szűzességét. Csak a legtisztább, a legszentebb lehetett a mindenható Isten szentségháza: a tabernaculum Altissimi. Mária tiszta volt és „testben és lélekben szent” (I Kor. 7, 34.), az Istennek szentelt tisztaság eszményképe. A fogantatás első pillanatától élvezett kegyelemteljesség érlelte meg az ő fenséges lelkében az elhatározást: egyedül Istené vagyok. Ezért neki tisztának kellett lennie és tiszta is maradt örökre, mint az örök Ige anyja. Maria virgo virginum perpetua! Mária örökre szűzek szűze marad. Szűz Mária fogantatása, születése, élete egészen tiszta; tiszta mint a nap, fehér, mint a hó; ő a tisztaságos Anya és mégis rászorul a tisztulásra. A legtisztább rászorul a tisztulás szertartására! Nem! Csak példát ad neked a tiszta élet áldozatos vállalására. Aki tiszta, legyen még tisztább. Amint Krisztus, úgy ő sem volt köteles az ószövetségi törvényt megtartani. De érted vállalta ezt az áldozatot is. És te mégis milyen ritkán gondolsz az ő áldozatos életére. Miért nem mintázod le az ő tiszta életét, csak ekkor tudod vállalni az ő áldozatos életét.

Kínában, Yunnanban, az apostoli helynökhöz beállított egy nap félszemére vak, ősz öregember. Nagy fáradtan, botjára támaszkodva kérdezte a püspököt: „Keresztény vagy?” A püspök igenlőleg válaszolt: „Tisztelitek ti a Szent Szűzet?” „Hogynel — volt a felelet. — Jobban, mint az angyalokat és a szenteket, természetesen nem úgy, mint az Úr Istent!” Ekkor az öreg könnyes szemmel térdre borult: „Megtaláltam!” Majd elmesélte az életét. A községnek bírása volt. Egy katolikus orvos volt a községben, aki sokat beszélt neki a katolikus hitről, tanította, majd, mikor elment, adott neki egy keresztet, katekizmust és imakönyvet. Végül azt mondta, később bizonyára jönnek hit-hirdetők, de ne csatlakozzanak hozzájuk, ha nem tisztelik a legszentebb Szűzet. „Negyven év múlt el azóta, sokat bántottak, üldöztek hitemért, vagyonomtól megfosztottak, napjaim meg vannak számolva. Végre megtaláltam az utat ide és célnál vagyok. Kérlek, atyám, add nekem a szent keresztséget, melyre negyven évig vártam.” Kívánsága teljesült és nem-sokára az Úrhoz költözött.

Ezt a szegény öregembert a Szűzanya tartotta meg az

áldozatos életnek, a belévetett hit minden nehézséget legyőzött benne. A tiszta élet áldozatos utain téged is csak a Szűzanya segíthet és vezérelhet örök célodhoz.

II. Szűz Mária áldozatos Anya volt. Áldozatos életének második titka volt az áldozatok rajongó szeretete. Az ő áldozatos élete nem akkor kezdődött, mikor szent Fiával elvégezte a jeruzsálemi templomban a nagy felajánlást, hanem akkor, amikor saját akaratából önként vállalta a tiszta élet sok áldozatát. Az áldozatot vállalta akkor is, mikor Józseffel szülei akarata szerint eljegyezte magát, bár az ő ártatlan szűzi lelkének még a földi házasság gondolata is iszonyatos volt. Fogadalmát Józseffel megértette és most már együtt vitték tovább az áldozatos élet terhét. Az áldozatok második nagy állomása az anyagi üdvözet volt. „Ime, az Úr szolgálóleánya, legyen nekem a te igéd szerint.” (Lk. 1, 38.) Ezekkel a szavakkal elfogadta a földön a legáldozatosabb életet az összes asszonyok között. Ő tudta a Prófétákból, hogy a Szűznek a Fia az Isten szolgálója lesz. (Iz. 49, 3.) Márpedig akkor az anyának az Isten szolgálóleányának kell lennie. Az ő Fiának legszentebb erénye az engedelmesség volt, amit gyermekkorától a keresztfáig gyakorolt, tehát neki is engedelmesnek kellett lennie, nem úgy, mint az első asszony, akinek az engedetlensége zúditotta a földre a bűnt és a rosszat. Az ő Fiának az élete Isten- és szeretetszolgálat, azért jött a földre, hogy szolgáljon, nem pedig azért, hogy uralkodjék. Mennyivel inkább az Anya feladata a szeretetszolgálat volt. Ez volt az a szellem, az a lelkület, mely a Szűzanyát élte, ezért az ő anyasága áldozatos szeretetszolgálat. Ancilla Domini, az Úr szolgálóleánya. Ezek az egyszerű szavak fejezik ki legjobban az ő áldozatos élethívását itt a földön. Ő mindig érezte, hogy az Úristen kis cselédkéje.

Az ő áldozatos élete kétszeresen az volt, nemcsak azért, mert Dávid királyi véréből származott, hanem azért is, mert valóságos királynő volt, a királyok Királyának édesanyja. Az ő királynői nagylelkűsége, nemessége, áldozatosága egész életén végigvonul. Nem is lehetett volna az égben és a földön királynő, ha lelkében nem lett volna valami csodálatosan királyi. Szegény és egyszerű lélek nem képes az áldozatos életre, erre csak királyi lelkek képesek. Csak királynői lélek

tud lemondani a Fiáról, úgyhogy az többé már nem az övé, hanem az Isten országaé. Csak királynő tudja fia királyi véréltitkolni és még evvel is vállalni az áldozatot. Csak a királynő képes arra, hogy alattvalóinak nyomorát a fiával megértesse és segítessen. A nyárspolgár, a kisember csak a maga bajával törődik. A királynői lélek felfigyel mások nyomorára és áldozatos utánajárással mindig készséges a segítségre, a gyámolításra, a felemelésre. A királynő vállalja királyi fia minden szégyenét, gyalázatát, szenvedését és keresztjét, ha fiát megfosztották a tróntól, már ő sem tartja magát királynőnek, hanem száműzöttek és kivetettek.

Tanulj meg áldozatos életet élni az Isten-szolgálatban és a szeretet szolgálatában. Az áldozatos élet azért olyan nagyon nehéz, mert abban van mindig valami önkéntes és az emberi erőt sokszor meghaladó teljesítmény. Az Isten-szolgálat is csak akkor kezd igazán áldozatos lenni számodra, amikor már nem kényszerből, nem az iskolai fegyelem, szülői parancs miatt kell megtenned, hanem önként, jószántadból.

Mit jelent az áldozatos Isten-szolgálat? Áldozatok és nagy fáradság árán is elmegyek vasárnap a szentmisére, talán tűző napban, hosszú gyaloglás után, de a misét nem mulasztom el. Amikor attól kell félnem, hogy kicsúfolnak vagy kigúnyolnak, megtartom a pénteki hústól való megtartóztatást. Amikor talán az egész családban csak egyedül végzem térden állva az imádságomat. Amikor inkább lemondok a szórakozásról, de tiltott időben nem megyek el házibálra, ahol táncolnom kell. Amikor talán egyszersmindenkorra le kell mondanom a házasságról, mert nem köthettem meg katolikus templomban.

Mit jelent az áldozatos szeretetszolgálat? Mikor rendszeresen segítesz a szegényeken. Mikor lemondasz idősebb testvéred kedvéért valami ruháról. Az áldozatos szeretetnek olyan kedves példáját hallottam egyik kis növendékemről. Tavaszi kabátot kapott, már régen megígérték neki szülei és örömmel próbálta. Persze, mivel növényben van, egy kicsit nagyobbab vettek neki. Mikor a kisleány néne felvette, neki éppen jó volt. Átadta tehát neki a kabátot, és megelégedett azzal, hogy az ő kopott kabátját majd csak átfestik. Látod, ez az áldozatos szeretet. Ennek a kisleánynak nem volt könnyű lemondania az új kabátáról, de megtette, mert a lemondás a leány, a nő, az

édesanya hivatása. Az igazi nő élete állandó szeretetszolgálat. Most talán csak testvéreid, szüleid, barátnőid kedvéért, majd később a férjed és gyermekeidért megtanulod a Szűzanyától, az áldozatos Anyától királynői lélekkel lemondani mások kedvéért. A magyar nőket mindig az áldozatos szeretet jellemezte, gondolj csak történelmünk nagyjaira: Szilágyi Erzsébet, Zrínyi Ilona, az egri nők példája vajjon gyakran előtted van-e? Vagy az áldozatos élet királynői hősei: Árpádházi Szent Erzsébet, Boldog Margit. Vagy a sok névtelen és áldozatos anya, talán a te édesanyád is közéjük tartozik. Éjjelt nappallá téve dolgozik. Ő, bárcsak ne volna leáldozóban ez az áldozatos anyai szeretet, mely nem fél a sok gyermektől, a sok munkától, a sok virrasztástól, a sok áldozattól. Magyar leányok! Legyen újra eszményképek az áldozatos anyaság, az áldozatos hivatás! Ne titkárnő, ne gépírnő, ne tisztviselőnő, hanem tanítónő, óvónő, védőnő, ápolónő, szegénygondozónő, tanárnő, nevelőnő legyen az eszményképed! Légy mindig az Úr szolgálóleánya.

III. Szűz Mária fájdalmas Anya volt. Áldozatos életének harmadik titka a szenvedések szeretete volt. Aki a szenvedések tüzeiben megacélosodott, az tudja vállalni az áldozatos életet. Az áldozatos lelkület a szenvedések tövisai és bojtóránjai között nevelődik fel. Az áldozatos élet legszebb szimbóluma a tövises rózsza; a tövis mindig a szenvedéseket jelképezi. A Szűzanya végigjárta a tövises keresztutat, sokszor megvérezte már a kereszttűton magát, azért tudott megállni a kereszt tövében, nem ájuldozott, hanem állt. A fájdalmas anyák nem hullnak szeretteik sírgödrébe, hanem erős lélekkel megállnak a sírgödör előtt. A fájdalmas Anya olyan erős lélek, hogy elhalt Fiának holttestét maga veszi az ölébe. A fájdalmas Anyát ilyen erős asszonynak alkotta meg Michelangelo az ő világhíres Pietà-jában.

A fájdalmas Anyát a szenvedések szeretete edzette meg, tette hőssé, tette erős asszonnyá. Az oberammergaui passiójátékban a názareti búcsúzásakor megkérdezi Krisztus szent Anyját, milyen jutalmat kér az ő harminc éves anyai szeretetért és gondoskodásáért. A Szűzanya ezt feleli: „Hogy veled szenvedhessek és halhassak meg!” Igen, ezt csak az a fájdalmas Anya tudja mondani, akit a szenvedések már éretté

tettek a keresztútra. A keresztúton siránkozással, sopánkodással nem lehet járni. Oda már veronikás lélek kell, aki együtt szenved a szenvedőkkel, együtt sir a sírókkal, együtt gyászol a gyászolókkal.

A fájdalmas Anya a keresztutat kétszer járta meg. Először az életében egyedül, de Krisztus segítségével, majd másodszor Krisztussal együtt. Az első keresztútjának rendesen hét állomását szoktuk felsorolni. Kísérd végig figyelemmel a Szűzanyát ezen a nehéz keresztúton, hogy könnyebben járhass te is rajta.

1. Az első fájdalom egész fiatalon érte a Szűzanyát. Szülei a jeruzsálemi templomszolgálatból elszólítják és Józseffel, az áccsal jegyzik el. Örömmel és lelkesedéssel szolgált Istennek, fájó szívvel hagyja ott a szent szolgálatot.

2. József, az igaz ember feleségét el akarja bocsátani, mert nem tudja, miképen születhetik gyermeke, hiszen kölcsönösen szüzességet fogadtak. Csak Szűz Mária tudja a titkot, hogy méhében a Szentlélektől fogant.

3. A karácsonyesti szomorú tragédia. Senki sem akarja őket befogadni. A világ Ura számára nincs hajlék, övéi nem fogadják be. Micsoda fájdalom, csak rozoga istállóban adhat neki helyet a jászolban, a legnagyobb Királyfinak csak ilyen a bölcsője.

4. Az agg Simeon jövendölése: neked magadnak is tör fogja átjárni lelkedet! Nem volt elég a nagy felajánlás, a Fiáról való teljes lemondás, a legnagyobb áldozat, még hét tört is kell vállalnia. A legszívesebben maga szenvedne Fia helyett.

5. Nem sokkal később az ártatlan csecsemő életére törnek. Az egyiptomi menekülés sok aggodalma és fájdalma. Az állandó rettegés, hátha megtalálják egyszer a gyermeket.

6. A húsvéti ünnepek alkalmával a tizenkét éves Jézus elvesztése. Három napig a gyermek nélkül lenni, milyen irtózatosságot kényszerített ez a legszeretőbb édesanya számára. Mi lett vele, elrabolták, megölték?

7. A hetedik tör volt a legélesebb és legfájóbb. Az Úr Jézus kínszenvedése, a szörnyű árulás, megcsúfoltatás, megostorozás, tövissel való koronázás, a kereszt sok állomása, köztük a legmegrázóbb: mikor egyszer szemtől-szemben áll szent Fiával. Azután a Kálvária le nem írható sok fájdalma

és nyomorúsága. A búcsúzás a kereszten, majd a keresztről való levétel.

Valóban ennyi tör, ennyi kín, fájdalom senkinek a lelkét nem járta át. A szentek viselték Krisztus sebhelyeit, de a fájdalmas Anya ezeket a sebeket a lelkében viselte. És van-e nagyobb fájdalom, mint a lelki fájdalom?

Tanulj meg a Szűzanyától szenvedni erős lélekkel. Minél több szenvedés érte, annál erősebb volt. Az áldozatos élet titka a szenvedések hősie szeretete. Ne fuss el a kereszttől, mert Krisztus úgyis rád teszi. A kereszttel mindenkinek végig kell járni, ha most nem járod ki a kereszti iskoláját, majd kijárod később, az anyaság főiskoláját.

Térdelj oda a fájdalmas Anya képe elé, mint Gretchen a Faust-ban és kérjed: „Ó, fájdalmas Szűzanya, fordítsd kegyes tekinteted az én nyomorúságom felé!” Nézz bele gyakran a fájdalmas Anya arcába, lesd el az ő vonásait és alakítsd ki azt lelkedben. Ha hozzá folyamodsz, ő majd téged is végigvezet a kereszttől és a végén szívesen felfeszítet te is magad a keresztre: vállalod az élet terhét, a sok áldozatot, fájdalmat és kínokat.

1862 február 27-én halt meg fiatalon Possenti Gábor passzionista szerzetes, hat évet töltött a szerzetben. Mint ifjú Ferenc igazi világi fiatalember volt, szülővárosában csak kis táncosnak hívták. 1856-ban történt, hogy Nagyboldogasszony nyolcadában résztvett egy körmeneten. A város utcáin a Szűzanyának ősrégi, tiszteletreméltó képét hordták körül. Úgy érezte ekkor, hogy Szűz Mária fájdalmas arca a szerzetbe hívja. 1856 őszén, hétfőfájdalmú Szűzanya ünnepén követte a hívást. Szűzanya ünnepén belépett a passzionista rendbe és a hétfőfájdalmú Szűz nevet vette fel rendi névül és pár év múlva halt meg szentség hírében.

Vésődjék neked is mélyen a lelkedbe a Szűzanya fájdalmas arca és téged is átalakít majd!

AZ ANYA ÉS GYERMEKE.

„Ime, mostantól fogva boldognak hírdet engem minden nemzedék.” (Lk. 1, 48.)

(Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepén.)

A keresztény hit tanítása olyan, mint egy mélységes titkokból megépített fenséges székesegyház. Ha ebbe a székesegyházba belépsz, láthatsz ott megfoghatatlan titkot, mint a Szentháromság; félelmeteset, mint az utolsó ítélet; kedveset, mint a megtestesülés; komorát, mint az eredeti bűn; végül szemlélhetsz ragyogóan tisztát, bájosat, mint a Megváltó születésének hírüladása, Gyümölcsoltó Boldogasszony titka. Ebben a titokban egymásra talál Isten és az ember. A fenséges isteni titok közelségbe kerül az emberivel. Ebben a titokban az anya és gyermeke: a Boldogságos Szűz Mária, az Isten anyja és Jézus Krisztus, az ő isteni szent Fia. „Ezt az anyát üdvözli az ünnep magyar neve, mikor kedves hasonlattal élve „Gyümölcsoltó Boldogasszonynak” hívja; itt is oltás történt; az oltóág az Isten Fia; beoltotta magát a Szent Szűzbe s általa az emberiségbe; három kegyelmi tényben összefoglalja e nap jelentőségét, melyekért hálát adunk, melyeket élvezünk.” (Prohászka.) Az Úr Jézus beoltotta önmagát a Szent Szűzbe szentsége, kegyelme és tisztasága által.

A legrégibb Mária-kép: az Anya a Gyermekeivel, a Priscilla-katakomba freskóképe. A régészek a kép keletkezését a II. század elejére teszik, tehát legfeljebb száz évvel Krisztus halála után keletkezett. A kép közepén a Szűzanya ül, ölében Gyermekeivel. Jobbra a Szűzanya mellett az ószövetség látnoka, Izaiás próféta fiatalember képében felemelt jobbal a Szűzanya feje felett levő csillagra mutatva. Ezen a képen a Boldogságos Szűznek hármas anyai arcvonását ismerheted fel: Szűz Mária 1. az Isten anyja, 2. a kegyelmek anyja, 3. minden ember anyja: égi anyánk.

1. Szűz Mária az Isten anyja. A szegényes és kicsi galileai községbe, Názáretbe vitte el Gábor főangyal az öröndetes hírt, hogy Szűz Mária az Isten anyja lett. Soha nem hozott és nem fog hozni angyal ilyen örömhírt a világnak, mint akkor, mikor kijelentette az Isten akaratát, hogy Szűz Máriát a Szentlélek

ereje árnyékozta be és fiat szül, aki az Isten Fia lesz. A Boldogságos Szűz Mária az Isten anyja. Éppen ezért egyedül őt illeti meg az istenanyai cím és méltóság. Nem mese, nem mende-monda, nem jámbor legenda, nem is a keleti fantázia festette meg az őskeresztény istenanyai képet, hanem maga az örök Isten: „A Szentlélek száll tereád és a Magasságbelinek ereje megárnýékoz téged; azért a Szent is, mi tőled születik, Isten Fiának fog hivatni.” (Lk. 1, 35.)

Az Anyaszentegyház ezt a képet aranykeretbe foglalta és aláírta ragyogó, ékes betűkkel: Jézus anyja valóban és igazán Isten anyja. „A legszentebb Szűzet joggal nevezhetjük a leg-sajátosabb értelemben az Istenember anyjának, mert ugyanabban a pillanatban Istent és embert fogadott be.” (Róm. Kat.) Evvel az Egyház kijelentette és megerősítette a gyermekeinek azt a megrendíthetetlen hitét, meggyőződését, melyet kezdettől fogva a leghatározottabban vallott.

Az efezusi zsinaton 431 június 22-én az összegyűlt püspökök Nestorius tévtanításával szemben kimondták és ünnepélyesen hittételbe foglalták az Egyháznak kezdettől fogva vallott élő tanítását: Mária valóban az Isten anyja. Mikor a gyűlés véget ért, a nép ünnepélyesen hazakísérte a jelenlevő püspököket fáklyafénnyel, diadalmenetben. Az egész várost kivilágították, mindenfelé örömmel kiáltották: „Mária valóban Isten-szülő! Mária Isten anyja ma éppen úgy, mint tegnap! És mindig az is marad!”

„Ha valaki hiszi az istenanyaságot, ezzel együtt hiszi fiának istenségét és aki hiszi az istenanyaságot, vele együtt hiszi a tőle született gyermek igaz emberségét.” (Faulhaber.) Azért oly könnyű Szűz Máriára mint eszményképedre találni. Ő embernek is anyja volt. Így te is könnyen feltekinthetsz rá mint édesanyádra, aki feléd nyújtja égi testvérkédet, isteni gyermekét.

A Boldogságos Szűz Mária maga is elismeri a vele történt nagy dolgot. „Magasztalja az én lelkem az Urat, és örvendez az én szívem megváltó Istenem felett, mert ránézett szolgálója kicsinységére, íme, mostantól fogva boldognak hirdet engem minden nemzedék. Mert nagy dolgot cselekedett nekem a Hatalmas, kinek szent az ő neve.” (Lk. 1, 47—49.) Vele az Isten csodát tett. Ő valóban csodás anya. Ez a körülmény az

istenanyaságnak titokzatos és csodálatos fényességet ad. A csodára az angyal már akkor hivatkozott, mielőtt Szűz Mária beleegyezését adta. Akkor pedig, mikor Isten akaratába beleegyezett, megtörtént a csoda is és attól a pillanattól kezdve áldott lett az asszonyok között. Ezt mondotta neki az angyal és ezt mondta neki rokona, Szent Erzsébet is. (Lk. 1, 28. 42.) Mária csodálatosan ajándékozta meg a világot gyermekével, mert teljesen anya volt, mégis egészen szűz volt. Ő az emberiség előtt kettős méltóság fényében ragyog: az anyaság és szüzesség méltóságában.

Ó, bárcsak megragadná a te lelkedet is a Boldogságos Szűz kettős szent méltósága, mint Szent Alajosét, aki a firenzei dómban az „Annunziata”, az Angyali üdvözlés képe előtt választotta égi anyjául és tisztaságának őrzőjéül Szűz Máriát.

II. Szűz Mária a kegyelmek anyja. A Boldogságos Szűz nemcsak az Isten anyja, hanem a kegyelmek anyja is. Ennek a ténynek legfényesebb bizonyítéka a kánai menyegző. Itt a Szűzanya bebizonyította, hogy tud és akar is segíteni a rá-szorulókon, vagyis ő nemcsak a kegyelmek anyja, hanem minden kegyelem közvetítője.

Szűz Mária a kegyelmek anyja és a kegyelmek közvetítője, mert senki sem áll az égben és a földön olyan közel a kegyelmek forrásához, mint éppen ő. Erre való tekintettel volt első pillanattól kezdve „malaszttal teljes”. Ő a legbensőbb kapcsolatban volt istenanyai hivatásánál fogva a kegyelmek örök forrásával, Krisztussal. Ha Krisztus az Egyháznak, az ő titokzatos testének a feje, mi pedig a tagjai, akkor a Boldogságos Szűz Mária ennek a titokzatos testnek a „szíve”. Ez a szív örökké Krisztusban, Krisztusért és Krisztussal dobog. Mint Krisztus anyja Krisztus kegyelmi erejét állandóan kilöveli a titokzatos test legvégső tagjába.

A Központi Papnevelde házikápolnájának kedves freskóképe a következőt ábrázolja: A Szent Szűz mélyen imába merülve könyörög az eget Urához, feje körül fényes gloriola, az egész testét pedig a galamb alakjában felette lebegő Szentlélek Úristen árasztja el ragyogó fényességgel, Mária mellett az Úr anyja hófehér öltözetben. A kép alatt a felírás: Ave, Maria! Gratia plena! Udvözlégy, Mária! Malaszttal teljes. Azért lett a kegyelmek anyja. Ő a nagy kegyelmi gyűjtő-

prizma, melyből te is meríthetsz, bármilyen kegyelemre is van szükséged!

A Szűzanya mindenkinél jobban ismerte a kegyelem értékét. Ott állt a kereszttövében az első pillanattól fogva és tudja, mibe került Krisztusnak a kegyelmeket kiérdemelnie. Ő a kereszttövében együtt szenvedett az ő szent Fiával és így Krisztus szenvedéseiben osztozva kiérdemelt számunkra is minden kegyelmet. A kiváló festőnek, Fürichnek Krisztus követésének könyvéhez festett képét figyeld meg. Az egyik oldalon Évát látod a tiltott fa mellett és leszakítja annak halált-hozó gyümölcsét. A fán a kísértő kígyó tekerődzik, aki ravaszu l rászedte Évát. Éva lábainál Ádám ül és tépelődik, elfogadja-e feleségének kínálgatását. A kép másik oldalán a kereszttő fája. Arimathei József készül az Úr Jézus jobbájól a szeget kihúzni. Szűz Mária, a jobbik Éva, tele fájdalommal, győtrelemmel és szánalommal fogadja ölébe Fiának szent testét. Az új Éva az életet adó gyümölcsöt szedi le a kereszttőfáról. De Mária nemcsak leszedte, hanem osztogatja is ezeket az életadó gyümölcsöket, szent Fiának megváltó kegyelmeit.

Szűz Mária a kegyelmek anyja, mert ő ajándékozott meg minket Krisztussal és vele együtt mindennel. Ő a Megváltó édesanyja. Közreműködött megváltásunk megszerzésében. Mi volt a megváltás? A katekizmusból még biztosan emlékszel rá: áldozat. Az Úr feláldozta magát a kereszttől tőrá n men nyei Atyjának. Tehát Krisztus szent teste és vére volt megváltásunk vételára. Ezt a szent testet és vért az Udvözítő Máriától kapta. Bizonyára láttál már ünnepélyes nagymisé n segédkező szerpapot. Előkészíti az áldozati kenyeret és bort és a felajánlásnál a miséző pap kezébe adja. Ugyanígy készítette elő a Boldogságos Szűz Krisztus emberi testét és vérét a kereszttőldozatra. A szerpapnak azonban joga van az áldozat gyümölcsét, Krisztus szent testét a híveknek kiosztani. Ha tehát Szűz Mária a szerpap szerepét tölti be Krisztus áldozatánál, méltó és igazságos, hogy ezen áldozat gyümölcsének szétoztásában is résztvegyen.

Éppen ezért a Szűzanya tökéletes tisztasággal látja és tudja a kegyelmi életnek végtelen nagy értékét az örök élet szempontjából. Azért anyai szívének minden aggódásával mélyíti el benned is a kegyelmi életet. De ennél még sokkal

többet tesz: állandóan ápolja és védi azt benned. Az ő kegyelmi anyai szolgálata, hogy a Krisztus-életet fenntartsa benned. Ennek érdekében minden áldozatra képes érted és anyai hatalmát a latba veti, akárcsak a kánai menyegzőn. Addig ostromolja szent Fiát, míg a kegyelmet meg nem kapod.

1906-ban kitört a Vezuv. Kérlelhetetlen és feltartóztatlan hömpölygéssel folyt le a lávatömeg a hegyről Torre Annunziata falu felé. A lávafolyam már elérte a falu első házait. Ekkor a falu plébánosa kezében a templom Mária-szobrával a lávafolyam elé sietett, majd letette és imádkozott: „Könyörögj értünk, kegyes Szűzanya. Segíts, fordítsd el tőlünk a pusztulást. Ha nem teszed, a te képed is elég a falunkban.” És íme, mint földöntúli hatalom előtt, a szobor lábánál megállott a lávafolyó és a tenger felé fordult. Ez csak egy eset azon sok millió és millió eset közül, mikor a Szűzanya megmutatja a bűnös embereknek, hogy milyen nagy hatalma van az égben: minden kegyelmet kieszközöl számodra, légy vele szemben nagy bizalommal. Amint istenanyai méltósága csodálatot kelt benned, ugyanúgy az ő kegyelem-anyai méltósága és tisztsége keltsen benned végtelen nagy bizalmat iránta. Még sohasem lehetett hallani, hogy ha valaki hozzá fordult, az ne talált volna nála meghallgatást. Kegyelme Anyja, könyörögj érettem is!

Karlsbadban a legkedvesebb erdei úton, mely gyönyörű kilátóhoz vezet, bájos Madonna-kép állítja meg a gyógyvendégeket és köszöntik az Istenanya képét. Sokan persze rá sem hederítenek és imájukkal hozzá sem fordulnak. Mások meg egykedvűen nézik a képet és azt figyelik, hogy a Szűzanya tisztelői mindig friss virággal kedveskednek neki. Ezt a gondolatot fejezte ki versében a nemes főúr, gróf Zichy Géza, aki egy táblát tétetett a kép fölé egyszerű kis versikével.

„Ha most nem is hiszel benne,
Hideg szívvel állsz előtte.
Soha meg nem hajtod térded,
Mégis segít, nem is kéred.
Felsír jajod, szenvedésed,
Mindezt látja és meghallja:
Mi Asszonyunk, Szűz Mária!”

III. Szűz Mária minden ember anyja, a mi égi Anyánk.

Ezt a fenséges végrendeletet az Úr Jézus az ő keserves halottas ágyán, a keresztfán hagyta reánk. „Jézus látván anyját és az ott álló tanítványt, ki szeret vala, mondá anyjának: Asszony! Ime, a te fiad! Azután mondá a tanítványnak: Ime, a te anyád!” (Ján. 19, 26—27.) Ekkor lett a Boldogságos Szűz a mi égi Anyánk. Krisztus élete utolsó órájában mintegy lelkünkre kötötte, szívünkbe helyezte. A Szűzanya számára szent volt Fiának utolsó kívánsága és szívesen lett Szent Jánosnak és vele együtt az egész emberiségnek égi Anyja.

A Szent Szűz hálából lett mindnyájunk édesanyja. Ő tudta, hogy nekünk bűnös embereknek köszönheti sok tekintetben azt, hogy Isten anyja lett. A mi gyarlóságunk, nyomorunk, szegénységünk volt az oka az Isten irgalmán és kegyességén kívül, hogy Isten nekünk Megváltót adott és a Megváltónak édesanyját. Szűz Mária ezt nem felejtí el és azért segít minden bajunkban és nyomorunkban.

A Szűzanya égi anyasága nagy szeretetet, bensőséget és ragaszkodást ébresszen lelkedben. Ha van édesanyád, akkor tudod, hogy kell szeretni az édesanyát. Ha nincs már édesanyád, akkor úgyis felkeresed az égi édesanyádat, mert érzed, hogy nagyon árva vagy.

Ha egyetlenegyszer is élvezted édesanyád szerető kezét betegségben, ha az életküzdemedben már állt melletted az édesanyád, ha vigasztalt, bátorított és felemelt már egyszer is az édesanyád, akkor nem kell mondanom, hogy a Szűzanyában milyen égi édesanyát nyertél.

Kis diákleány vizsga előtt állt, jó volt, de egy kicsit könnyelmű és nem mindig szorgalmas. Bajában a templomba sietett és a csodatevő Szűzanya képe előtt imádkozott: „Mária, segíts!” Melegen és bensőségesen imádkozott: „Mutasd meg, hogy anya vagy!” Egyszerre csak mintha hangot hallott volna: „Mutasd meg egyszer, hogy a gyermekem vagy!” A szó a leányka lelkébe markolt és attól kezdve mindig hűségesen teljesítette kötelességét. Ha azt akarod, hogy a Szűzanya édesanyád legyen, te is mutasd ki iránta érzett odaadó és hűséges gyermeki szeretetedet. Az égben csak akkor lesz a Szűzanya édesanyád, ha megtanulod a földi édesanyádon keresztül őt szeretni.

Szűz Mária akkor lesz leginkább édesanyád, ha kegyelmi életet élsz. Ő azt a gyermekét szereti legjobban, aki őt a kegyelmi életben utánozza, ha kegyelemmel minél jobban telited a lelkedet. De az ő oltalma alá fuss bűneidben is, mert ő visszaszerzi neked a kegyelmi élet boldogságát. Ő a bűnösök menedéke, akinél a legnagyobb gonosztevő is oltalomra talál. A földi édesanya sem tudja megtagadni gonosztevő fiát, meny-nyivel kevésbé az égi édesanya. Az édesanya a hosszú bolyongás után hazatért fiát sokkal jobban ápolja, sokkal jobban a kedvében jár, mondhatnám szinte kényezteti, mert érzi, hogy az ő rossz gyermeke nagyon sokáig nélkülözte az anyai szeretetet. Szinte kipótolja azt az időt, míg a gyermeke távol volt a szülői háztól. Hidd el, hogy így tesz a Szűzanya is. Ha bűnös voltál, bújj hozzá, melegedj meg újra anyai szívéen!

Bajban, bánatban veled együtt érez, veled együtt sir. Ő megtanulta a szomorúságot hősi lélekkel elviselni, ő fájdalmas anya volt. Ő megállt a szenvedések nehéz óráiban. Azt hiszed, neked nem segít megállni a szenvedések keresztútjében? Miért szenvedsz egyedül, mikor ő segít neked a szenvedésben?

Végül, ha igazán szereted égi édesanyádat, akkor sohase sérted meg őt. Ő csak azt kéri, légy hozzá bizalommal, hozzá fordulj minden nehézségedben. Ő mindig megtalálja a legjobb orvosságot a betegségében. Azt is jól jegyezd meg, hogy édesanyára mindig rázorulsz, még akkor is, ha már nagymama leszel.

Sevillában 1929-ben Szűz Mária-gyűlés volt. Az akkori spanyol kultuszminiszter, Ponte, húszezer ember előtt megragadó beszédet mondott: „Az édesanyám halálánál, — mondta többi között — mikor egészen gyerek voltam, atyám, az igazi nemes ember, Isten anyjának képéhez vezetett és azt mondta: „Gyermelem, nem leszel anya nélkül, mert ezentúl a Szűzanya lesz édesanyád!” Ezeknél a szavaknál könny szökött a meghatódottságtól a miniszter szemébe, majd folytatta: „A Szűz Mária-tisztelet olyan mélyen a szívembe vésődött, hogy az élet minden nehéz pillanatában a Szűzanyához fordultam: Udvözlégy Mária!” Legyen neked is Szűz Mária örökre édesanyád!

TISZTÁN A SIRIG.

„Be szép a tiszta nemzedék dicsőségében!”
(Bölcs. 4, 1.)

(Szeplőtelen Fogantatás ünnepén.)

A Szeplőtelen Fogantatást a legcsodálatosabb remekműben Murillo, a híres spanyol mester örökitette meg. A festő a képen a Szűzanyát a tisztaságot jelképező színekkel ábrázolta: a fehérrel és a kékkel. A félholdon álló Máriát, felhők-től körülvéve az angyalok kara köszönti és felemelkedik e siralomvölgyből az égi fényes magasságokba, tekintetét az égre szegezve, kezét alázatosan a mellére téve. A művész Szűz Mária földöntúli tisztaságát és szentségét akarja kifejezésre juttatni, a szemlélőt pedig kiragadja földi gondolataiból és tisztább, szentebb gondolatokba emeli. Az Egyház a Szeplőtelen Fogantatás ünnepén ugyanezt teszi velünk, kiragad minket a bűn útlatából és elének állítja a szent tisztaság és szüzesség eszményképét.

Ragadjon meg téged is a szűzi tisztaság eszményképe. Borulj le csodálattal a Szeplőtelen Fogantatás képe előtt és kérd a Szűzanyát, adja meg neked azt a nagy kegyelmet, hogy minden ellenkező véleménnyel és állítással szemben megértsd, hogy 1. a tisztaság szükséges, 2. a tisztaság lehetséges, 3. a tisztaság áldásos.

I. A tisztaság szükséges. A tisztaság mindenkinek szükséges. A tisztaság nemcsak azokat kötelezi, akik tisztasági fogadalmat tettek, hanem mindenegyes embert, bármilyen állapotban él. A szűzi tisztaság minden leányt és ifjút az esküvői oltárig kötelezi. A házasságra való készülletben állapotbeli kötelesség a tisztaság, mert „az Isten nem a tisztátalanságra hívott meg minket, hanem a szentségre!” (I Tessz. 4, 7.) A házasságra legméltóbban úgy készülsz, hogy a tisztaságot megőrzöd az esküvői oltárig. A mai sok boldogtalan házасéletnek egyik legfőbb oka az, hogy a jegyesek olyant engednek meg egymásnak, amit csak a házасéletben tehetnének meg. Nagyon sok leány nem gondol arra, hogy a tiszta élet áldozatából fakad anyaságának tisztasága is. „Kérlek tehát benneteket, testvérek, az Isten irgalmasságára, hogy adjátok

testeteket élő, szent és Istennek tetsző áldozatul, — ez legyen a ti észszerű istentiszteletek." (Róm. 12, 1.)

A tisztaság azonban kötelez a házasságban is. „Paráznaság és semmiféle tisztátalanság szóba se jöjjön köztetek, amikép az a szentekhez illik!" (Ef. 5, 3.) Szent Pál legkeményebben ostromozza a házasságtörőket: Nem tudjátok, testvérek, hogy a törvény addig uralkodik az emberen, amíg él? A férjes asszonyt törvény köti az életben levő férjéhez." (Róm. 7, 1—2.) „Ne ejtsétek tévedésbe önmagatokat: sem a paráznák... sem a házasságtörők... nem fogják bírni az Isten országát!" (I Kor. 6, 9—10.) „Tisztességes legyen a házasság mindenben... mert a paráznát és házasságtörőket megítéli az Isten." (Zsid. 13, 4.) „Házasságtörők! Nem tudjátok-e, hogy a világgal való barátság ellensége az Istennek? Aki tehát e világnak barátja, ellenségévé lesz Istennek." (Jak. 4, 4.) A házasságban a tisztaság a legszentebb kapocs, mely minden áldozatot, szenvedést, lemondást elvisel és eltűr.

A tiszta élet kötelezi az özvegyeket is. „Az özvegyasszonyokat, ha igazán özvegyek, tiszteld. Amelyik igazán özvegy és elhagyatott, bizzék az Istenben, s tartson ki éjjelnappal az imádságban és a könyörgésben, mert amelyik tisztátalanul él, élőhalott. Ezt parancsolt hát nekik, hogy feddhetetlenek legyenek." (I Tim. 5, 3.; 5—7.) Mint özvegyasszonyok példaadó módon éltek: Árpádházi Szent Erzsébet, Római Szent Paula, Folignói Szent Angéla.

A tiszta életet Isten feltétlenül megköveteli mindenkitől, mert a tisztátalanságot a legszigorúbban bünteti. A vízözönt Isten azért bocsátotta a földre, mert az emberiség a tisztátalanság bűnébe esett. Szodoma és Gomora szörnyű pusztulásának oka a kemény parancs megszegése volt. (I Móz. 18, 20. skk.; 19, 5. skk.) A két vént, aki Zsuzsanna tisztaságára tört, megölték és „az ártatlan vér megszabadult azon a napon". (Dán. 13. f.) Kámot is megbüntette az Isten, mert tisztátalan volt nézésével. (I Móz. 9, 22. skk.)

A tisztaságot pedig dicséri és megjutalmazza az Isten. Józsefet felmagasztalta, mert nem engedett Putifár gonosz felesége csábításának. (I Móz. 39, 9.) Ruthot is azért jutalmazza meg az Úr, mert az egész nép ismerte az ő erényességét és tisztaságát. (Ruth 3, 10.) Judith az ószövetségi tiszta asszonyok

eszményképe: „Te Jeruzsálem dicsősége, te Izrael öröme, te népünk ékessége vagy, mert férfiasan cselekedtél és bátor volt a szíved! Azért tett erőssé téged az Úr keze, mert szereted a tisztaságot, és férjed után más férfit nem ismertél. Áldott is leszel ezért mindörökkre!” (Jud. 15, 10—11.)

A boldogságos Szűz Máriát az Úr Isten tisztaságáért választotta ki Isten Anyjának. Szent József mint a tiszta férfi eszményképe lett Mária jegyese és Krisztus Urunk nevelő-atyja. Szent János, a szeretett tanítvány, tisztaságával vívta ki a Mester legbensőbb szeretetét és barátságát.

A tisztaság érdeke az egyeseknek, de érdeke az egész társadalomnak is. A tisztátalan ember tönkre teszi lelkét és testét. Tisztátalan nemzedékek megássák népünk jövődő sirját. Nézd végig a történelmet! Mi okozta a büszke Róma. Bizánc és Babilon bukását? A kemény parancs felrúgása! Az országok talpköve a tiszta erkölcs; az országok sirásója az erkölcsi mocsok!

II. A tisztaság lehetséges. Még a mai modern világban is sokan azt szeretnék bebizonyítani, hogy a tiszta élet nem lehetséges. Ha a tiszta élet lehetetlen volna, Isten nem parancsolta volna meg. Isten nem kíván lehetetlent. A tiszta élet lehetséges. *A tiszta élet nem tesz beteggé, idegessé, tejfájóssá!*

„Édes leányok! Ne tegyen hát benneteket nyugtalanná és türelmetlenné a félelem, hogy a tiszta leányélet ártalmára van a szervezetnek. Ne vezessen félre az a még művelt emberek között is elterjedt nagyon téves felfogás, hogy bizonyos koron túl a leányság beteggé tesz. És hogy azért lennének idegesebb idősebb leányok, mert nem élnek szexuális életet, pedig erre a szervezetnek szüksége van. Meg hogy az önmeztartóztatásnak súlyos idegrendszeri következményei volnának. Szó sincs róla! Az orvostudomány olyan betegséget nem ismer, aminek a tiszta élet az okozója. A keresztény orvosnők nevében, akiknek a hite és tudása együttesen üzeni ezt nektek, szeretném az életekbe kiáltani, hogy az egész életen át minden csábító és hízogó suttogáson keresztül halljátok: nem igaz, hogy a tiszta életnek káros következményei vannak!” (Dr. Csaba Margit: Amit a nagyleánynak tudnia kell.)

„A fiatalember, éppúgy mint a leány, tanuljon önmegtartóztatást, míg ideje elérkezik. Ezt tennie nem eshetik nehezére, ha fontolóra veszi azt az igazságot, hogy egész jövője, főleg házasságának boldogsága ifjúkori életétől függ. Fel kell tehát világosítani a fiatalokat, hogy az időleges önmegtartóztatás gazdag jutalma a virágzó egészség, nagy tetterő, férfias öntudat.” (Szuszai.)

A norvég erkölcsvédelmi egyesület a krisztániai egyetem orvosi karához fordult 1887-ben véleménynyilvánítás végett. Ez a következő nyilatkozatot adta ki: „Az utóbbi időben különböző egyének által hirdetett és lapok nyilvánosságában s gyűléseken is megismételt az az állítás, hogy az erkölcsös élet és a nemi önmegtartóztatás az egészségre ártalmas volna, a mi egyhangúlag kifejezett tapasztalatunk szerint teljesen téves. Nem tudunk egyetlen betegségről vagy gyengeségről sem, amelyről állítani szabadna vagy lehetne, hogy a tökéletesen tiszta s erkölcsös élettől keletkezett.” (Tóth Tihámér: Tiszta férfiúság.)

A tiszta életnek megvannak a természetes és természetfeletti eszközei. A tiszta élet nem hull az öledbe, azért keményen és komolyan meg kell neked is küzdened. Nagyon sokan az életüket áldozták tisztaságukért, de tisztaságukat el nem veszítették.

A tizenhárom éves Ágnes a szüzesség és a vértanúság fehér-piros koszorújával ragyog az égben. A római városparancsnok szenvedélyes szerelemre gyulladt Ágnes iránt. Az ifjú tudtára adta ezt Ágnesnek, de az ő szívében Krisztus szerelme lobogott: „Távozzál tőlem, halál martaléka. Más jegyes már megelőzött téged szerelmével. Hű maradok hozzá!” Az ifjút és előkelő atyját Ágnes visszautasítása felháborította. A leány feivilágosításul ezt üzenté: „Anyja szűz, Atyja asszonyt nem ismer. Angyalok szolgálnak neki. Egyedül övé minden szerelmem és hűségem. Ha őt szeretem, tiszta vagyok; mikor érintem, ártatlanságom el nem homályosul; mikor magamhoz fogadom, szüzességem sértetlen marad.” A pogány ifjú mind ezt nem értette. Gyönyörű ajándékot küldött Ágnesnek. De ő visszautasította. Az apa és fia kutatták a jegyest. De a szent leány megmondotta, hogy az ő jegyese az Úr Jézus. A leányt börtönbe vetették és így akarták kényszeríteni a házasságra.

Majd később a legocsmányabb szemérmatlenségeknek tették ki Ágnes szüzi testét. De Ágnes ettől sem félt: „Velem az Úr angyala, megőrzi testemet!” Valóban, Isten csodát tett, a feléje közelítő ifjú meghalt. A tisztaságáért máglyára került, de ez sem égette meg, csak a hóhér töre oltotta ki életét a tisztaság legszentebb áldozatáért.

Szent Ágnes élete mutatja, hogy a természetfeletti eszközök minden körülmény között megóvják lelkedet. Elsősorban az Istenbe vetett mérhetetlen hit és bizalom. Azután pedig az állandó imádság. Ligouri Alfonz minden reggel és este elmondott három Üdvözlégyet a szeplőtelenül Fogantatott Szűzanya tiszteletére.

Az állandó önmegtagadás és lemondás. Gondolj sokszor Krisztus Urunk szavaira: „Ha valaki utánam akar jönni, vegye fel keresztjét, és kövessen engem.” (Mt. 16, 24.) Ha Krisztus tiszta tanítványa akarsz lenni, mindennap fel kell vened a tiszta életért a keresztet. Szent Pál tudta ezt: „Megsanyargatom testemet és szolgaságba vetem, nehogy, míg másokat tanítok, magam valamikép elvetésre méltó legyek.” (I Kor. 9, 27.)

A tiszta élet legszentebb forrása a kegyelmi élet. Éppen ezért nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy a gyakori szentáldozás a tiszta élet megteremtéséhez és fenntartásához a legszentebb és legjobb eszköz. „A szentségi kegyelemmel könnyen lehet tisztán élni. Aki azt mondotta, hogy nálam nélkül semmit sem tehettek (Jn. 15, 5.), az kétségtelen megadja szent testében a szükséges erőt a bukás elkerülésére vagy bukásból való felkelésre.” (Schermann.) „A tapasztalat azt bizonyítja, felette nagy a szentáldozás hatása egy fiatal leány életére. Nincs az a bűn, melyet végtére is ki ne lehetne irtani a legméltóságosabb Oltáriszentség gyakori és rendszeres vétele által, és bármilyen bűnökből akarjunk lelket felkelteni, az ő segítségével lehetséges.” (Segur.) Borromei Szent Károlyt egyszer megkérdezték, hogy diák korában a bűnös környezetben hogyan tudta lelke ártatlanságát megőrizni. Azt felelte, gyakran, azaz minden vasárnap és ünnepnap a szentáldozáshoz járult. Ritka szentáldozással nem érünk célt, mert a fejlődő leányoknál a kötelező negyedévi gyónás és áldozás olyan, mint egy csepp víz a tüzes vásra. (Dess S. J.) Nérei Szent

Fülöp, aki életének nagy részét az ifjúság körében töltötte, ezt mondta: „A gyakori szentáldozás az Isten Anyja iránti szeretettel kapcsolatban nemcsak a legjobb eszköz, hanem az egyetlen eszköz arra, hogy egy ifjában vagy leányban az erkölcsi tisztaságot és hitéletet fenntartsuk.”

A tiszta élet megtartásában segít a Jézus Szíve-tisztelet. Főképpen a Jézus Szíve nagykilenced tartása ajánlatos. Észak-Amerikában a sűrű köd következtében két vonat egymásba rohant és rettenetes vasúti szerencsétlenség történt. A sebesülteket ellátó pap odament egy feltűnően nyugodtan fekvő tizennégy éves körüli ifjúhoz. Szeme csukott volt, keze mellén imára kulcsolva. A fájdalom és halál között vergődő súlyos sebesült arca a lelki békét sugározta. Összeroncsolt testét egy panaszszó sem hagyta el. Elfogódva hajolt hozzá a pap: „Ohajtasz lelki segítséget?” „Főtisztelendő Uram, ma korán reggel áldoztam, ma Jézus Szíve-péntek van!” „Nem nyomja semmi sem a lelkedet?” — kérdezte még a pap. „Atyám, — lihegte a haldokló — soha életemben nem vesztettem el az ártatlanságomat!” A pap továbbment. Mikor ismét elment mellette, már földöntúli mosoly simította el a halott ifjú szenvedéstől eltorzult vonásait. Jézus Szíve, minden tisztaság forrása erősítette meg egész életén át ezt a fiatal gyermeket. Bárcsak megéreznéd te is azt az erőt, ami Jézus Szívéből kiárad a tiszta élet után vágyódók számára.

Légy nagy tisztelettel a testeddel szemben. Tiszteld benne elsősorban a Szentlélek templomát. Márpedig a legnagyobb sértés a templomot megfertőzni. Sokkal többre becsülöm a testem templomát, mintsem hogy azt bármi módon beszennyezzem. A testem Krisztus tagja. Mivel a katolikus Egyház tagja vagyok, Krisztus misztikus, titokzatos testének is tagja vagyok. Márpedig akkor a legnagyobb becstelenséget követem el, ha ezt a testet veszélynek vagy bűnalkalmaknak teszem ki. Szent Cecíliával együtt kérdd: „Engedd, Uram, hogy szívem és testem szeplőtelen legyen, hogy soha meg ne szégyenüljek.”

„Minden rossz cselekedet gyengíti az embert, de a tisztátalanság bűne letöri őt, bemocskolja, megszeplőteleníti, — valósággal meggyalázza testének templomát.” (Meyer.)

Légy nagy bizalommal a Boldogságos Szűz Máriával szemben, aki a tisztaságos Anya, a Virgo Immaculata. Buda-

pesten, a Rókus-kórház előtt áll a Boldogságos Szűz szép szobra, rajta a felirással: „Tota pulchra es, Maria” ... „Egészen szép vagy, Mária, és eredeti bűn nincs benned!” „Eredeti bűn nincs benned! — ezt jelenti az „immaculata”, a Szeplőtelen Fogantatás hite. De azt a kifejezést: „Szeplőtelen Szűz”, valamiképen még másra is értjük. Értjük Mária teljesen tiszta életére, értjük erkölcsi, lelki tisztaságára. És ha valaha, úgy most kell az emberek elé állítani a lelki tisztaság fenség és felemelő ideálját, most, mikor ebben a kérdésben fejtegetéjén áll a világ erkölcsi felfogása.” (Tóth Tihamér.) Ki tud kezdet nyújtani a fuldoklónak? Ki tudja felemelni az elesetteket? Ki más, mint az örökké szeplőtelen Szent Szűz, a Virgo Immaculata! Gondolj csak az említett mester remekművére! Milyen szép a képen a szeplőtelenül fogantatott Szent Szűz. Az angyalok körülötte lebegnek és csodálják szépségét. „De a Szűz nem néz reánk, nem néz az angyalokra sem, hanem fel, fel ahonnan minden fény árad, mely őt körülömlí. Abban a megközelíthetetlen fényözönben Isten, az örök tisztaság lakozik, s Mária ennek az örök tisztaságnak legtökéletesebb megvalósítója. S mialatt e képet nézzük, a mi szemünk is felemelkedik Máriáról, fel, fel a „világosság Atyjához”, a tisztaság örök forrásához.” (Tóth Tihamér.) A tiszta élet őre, védőasszonya a Boldogságos Szűz Mária legyen! Szentebb vagy tökéletesebb eszményképet e világon nem találhatsz! Tisztaságos Anya, könyörögj érettem! „Édes Szűzanyám, Mária, Isten után a legnagyobb bizalmam, te hófehér lilium! Mondj érettem jó szót szerelmes fiadnál, szólj erős szót értem. Légy hűséges védőm, mert benned bízom, Krisztus után egyetlen reményem. — Jézusom, ajánlj és adj át édesanyádnak, a szüzesség királyi rózsájának; legyen őre, mindvégig őre és vezére tiszta életemnek. Védje, segítse tisztaságom, vezessen hibátlanul a tisztaság önmegtagadó útján. Add meg nekem a tisztaság fátylát, hogy szeplőtelenül vigyem el vezető gondod alatt dicső bírói széked elé, és tisztaságomnak százszoros gyümölcsét nyerjem.” (Szent Gertrud.)

Ne feledkezz meg sohase a szentek közbenjárását kérni!
Ők sokat küzdöttek tisztaságukért és szívesen segítenek neked is megszerezni a tisztaság királyi rózsáját! Szent Ágnes, Szent Cecília, Szent Borbála, Szent Lúcia, Limai Szent Róza, Kís

Szent Teréz, Árpádházi Boldog Margit, Szent Imre herceg, Szent Alajos, Kosztka Szent Szaniszló és Szent Antal közbenjárását kérjed. Ők mindenkor segítenek neked! Nagy kegyelemben részesített Szent Antal egy leányt Nápolyban 1649-ben. A leány anyja végső nyomorában arra a szerencsétlen gondolatra jutott, hogy nyomorának enyhítésére áruba bocsátja szép serdülő leánya tisztaságát. A szegény leány rémülten futott a ferencesek közeli templomába. Szent Antal szobra előtt térdre borult és könnyek között kérte: védelmezze legdrágább kincsét, tisztaságát. Amint imádkozik, a szobor kinyújtja kezét és cédulát ad át neki: „Menj el nevemben a püspöki kincstárnokhoz és mondd meg neki, hogy menyasszonyi hozományul fizessen ki neked annyi pénzt, amennyit ez a papírszelet nyom.” A leány örömmel futott a megnevezetthez. Átadta neki a levelet. Eleinte kinevették, de mikor a papírszeletet mérlegre tették, 200 ezüstkoronát nyomott. Ekkor jutott a kincstárnok eszébe Szent Antalnak tett ígérete, hogy egy szegény leányt ellát menyasszonyi hozománnyal. Az összeg megmentette a szegény leányt a gyalázattól és tisztaságát örökre megtartotta.

Használd fel nemcsak a természetfeletti eszközöket a tisztaságod megőrzésére, hanem a *természetes eszközöket* is. *Kerüld* elsősorban a *rossz és könnyelmű társaságot!* A könnyűvérű és rosszlelkű barátnőket, akik sokszor jönnek a bárányok ártatlan ruházatában, de belül ragadozó farkasok. Kerüld a közeli bűnalkalmakat, a léha mozi- és színdarabot, a léha szórakozást és olvasmányokat.

Szeresd a munkát és a helyes testedzést; mindkettő jó segítőtársad lesz a tiszta élet fenntartásához. A munka és a testedzés egyensúlyban tartja a test kihasználatlan erejét és lefékezi a rendetlen testi indulatokat.

Neveld az akaratodat! Az erős és acélos akarat nem ismer nehézségeket, akadályokat.

III. A tiszta élet áldásos. A tiszta élet végtelen sok áldást biztosít az egyének és az egész emberi nem számára.

Tudja azt ma már minden ember, legyen az tudós, művész vagy sportember, hogy nagy eredményeket csak úgy érhet el, ha tiszta, önmegtartóztató életet él. A fegyelmezett élet

nagy erőt ad a testnek. Az ilyen ember minden erejét egy dologra tudja összpontosítani. A testi élvezetek, a tisztátalan élet sok embernek elvette már az erejét... Jól mondja a kínai közmondás: az összes terhek között legnagyobb a tisztátalanság.

„Minden ember, de főleg a fiatalság tapasztalhatja a tisztaság áldásait. Az emlékezőtehetsége gyors, gondolatai élénkek és termékenyek, akarata erős és a jelleme szilárd. Minderről a tisztátalan nem tud.” Ezt Mantegazza, a római egyetem élettan tanára állapítja meg.

Az a leány, aki tiszta életet él, *a legeredményesebb testi és szellemi munkára képes* a nélkül, hogy idő előtt kidőlné. A tisztátalan evvel szemben elmélázó és szórakozott lesz a munkájában. Figyelme kalandozik, emlékezőtehetsége kihagy, gondolatai kuszák és rendezetlenek lesznek.

A tisztaságnak azonban a legnagyobb hatása *a jellemre van*. A tiszta élet adja meg az eszményi életfelfogást, a nemesebb dolgokban való örömet, a készséges és alázatos Istenszolgálatot. „Semmi oly szép színekben nem mutatja a világot, mint a szüziesség prizmjája.” (Mantegazza.) A tisztátalanság nagy pusztítást visz végbe a jellemben. Kiöli a lélekből a nemesebb és finomabb életfelfogást, unottá, levertté, ingerlékennyé, bizalmatlankodóvá tesz. Elveszti a tisztátalan leány az önbecsületét, de sokkal inkább a mások megbecsülését.

A tiszta élet roppant *áldásos az egész emberi nem számára*. Az a nép, mely becsüli és gyakorolja a tisztaságot, ott van egészséges ifjúság, becsületes, jó családok, sok gyermek és boldog, szebb jövőendő.

A *tiszta életből fakad az egészséges ifjúság*. A gyermek arcán kiül a tiszta élet üdesége. A jókedv, a játékkedv, az őszinteség és egyenesség: mind az érintetlen tisztaság jelei. A tisztátalanság bűnének az a sajátsága, hogy az arcon kiüt: a bágyadt és karikás szemek, sápadt és fonnyadt arcszín, a kedvetlenség és unalom, mind a tisztátalanság ismertetője.

„Csak tisztán töltött ifjúság után következhetik *a boldog házasság*. Nincs drágább hozomány, mellyel a házasfelek egymást meglephetik, mint az érintetlen tisztaság, és nincs drágább örökség, melyet valaki szüleitől nyerhet, mint az

egészséges, erőteljes szervezet, mely csak egészséges szülők-től származhatik." (Aubermann.)

A gyermekáldás is csak a tiszta életből fakad. Ahol a házaselet tiszta és az Isten törvényei szerint élnek, ott a szülők nem kötik meg az Isten kezét, hanem boldogan válnak részeseivé Isten teremtő tevékenységének. Nem kötik ki, hogy egyke, kettőke vagy egy sem kell, hanem boldogan fogadják el Isten kezéből a gyermekáldást. Annyi gyermeket akarnak, ahányat az Isten ad.

Minden ország szebb, jobb jövődjé fiainak tiszta életétől függ. A francia nemzetnek mostani szomorú bukását a családi élet tisztaságának lesüllyedése, vele együtt a gyermekáldás megszűnése okozta. Clémenceau 1918-ban a versaillesi béke aláírását követő napon ezt mondta: „A versaillesi szerződés nem írja elő, hogy Franciaország kötelezi magát arra, hogy több gyermeke lesz, pedig ez volna a legelső, amit elő kellene írnia. Mert ha Franciaország visszautasítja a népes családokat, akkor elvehetjük Németország valamennyi ágyúját, csinálhatunk azt, amit akarunk, Franciaország mégis elvész, mert nem lesznek többé franciák.” A nagy politikus jóslata bevált.

A SZENTEK PÉLDÁJA.

„Mily dicső az az ország, amelyben az összes szentek ujjongnak Krisztussal; fehér ruhában követik a bárányt, bárhová megy!”

(A Magnificat antifonája.)

(Mindenszentek ünnepe.)

Mindenszentek ünnepén az Egyház bemutatja a szentek csodálatos és fenséges gyülekezetét a mennyei Jeruzsálemben. „Középen a mennyei Atya, magas és kiemelkedő királyi széken ül és ruhájának szegélye eltöltötte a templomot; szeráfok lebegtek felette. Most a szentek legdicsőbbje, Szűz Mária, az Istenanya lép a trón elé. Az angyalsereg Ave-val köszönti: „Udvözlégy Mária, malaszttal teljes, az Úr van teveled.” Következik az angyalok kara; ők is beletartoznak a szentek

seregébe: „Az angyalok színe előtt zengem nagyságodat, szent templomodban magasztallak téged.” Most olyanvalaki áll eléünk, aki nem tartozik bele egyik csoportba sem, az Úr előhírnöke, akiről maga Krisztus tett bizonyosságot: „Az asszonyok szülöttei között nem támadt nagyobb Keresztelő Jánosnál.” Ezután egy tiszteletreméltó csapat következik, azok, akik földi életükben önvérükkel plántálták az Egyházat, „az Úr kelyhét itták, és Isten barátai lettek. Végig a földön szárnyal az ő szavuk, világ végéig elhat szózatuk.” Az Úr apostolai ők, akik egészen különleges helyet foglalnak el Isten Egyházában. Őket követi a vértanúk serege. Fehér ruha van rajtuk és pálma a kezükben. Kemény volt a küzdelem, most jutalmuk is nagy: szerű; Krisztus hívja őket: „Jöjjetek, Atyám áldottai, vegyétek birtokba az országot.” Majd megint új csoport vonul el előttünk „felövezett derékkal, égő lámpással kezükben”. A hitvallók ők, akik virrasztottak és vártak, míg az Úr a menyegzőről visszaérkezik. Végül még egy csapat, a szűzi lelkek. Ők is lámpást visznek kezükben és jegyesi szeretettel és vágyakozással mennek a Vőlegény, Krisztus elé.” (Minden-szentek vigiliájának matutinumában 1—8. responsorium, Parschtól idézve.) Fenséges gyülekezet a mennyei Atya Szűz Máriával, az angyalokkal, az apostolokkal, vértanúkkal, hitvallókkal és a szűzekkel. Nincs még egy ilyen fenséges társaság, ahol ennyi kiválóság volna együtt származásbeli, hivatásbeli különbség nélkül.

Itt nem számít, hogy a földön pásztorleány vagy királyleány volt, szerzetesnő vagy édesanya, gyermekleány vagy idős asszony. Itt mind ujjongnak Krisztussal és követik a Báránnyt, bárhová megy. Ugye szeretnél te is ott lenni a szentek győzelmes seregében? Melyik csoporthoz akarsz kerülni? A vértanúság pálmájára vagy a szeplőtelen élet liliomára vagy hitvalló szeretet rózsáira pályázol?

Még küzdötéren állsz, ne légy tétlen, hanem fel a nagy harcra, hogy megszerezhesd az örök élet koronáját. De nehéz küzdelemben a győzelemhez nem elég az, hogy jó fegyverekkel rendelkezél, hanem tapasztalt mestertől meg kell tanulnod a fegyverforgatást. A lelki küzdötéren a mesterek azok, akik a pokolt legyőzték és a mennyországot kiharcolták. Ezek a

szentek, az Isten választottai, akik életükkel mutatták be, hogy a tökéletességre, az életszentségre hogyan kell eljutnod.

Mármost miképpen érheted el az életszentségnek, a tökéletességnak ezt a magaslatát? Úgy, hogy 1. a szentek példáját követed, 2. a szentek közbenjárását kéred és 3. ünnepeiket megüled és ereklyéiket tiszteletben tartod.

I. Kövesd a szentek példáját. Amint a festő mindig feltekint a modelljére, hogy annak vonásait ellesse, ugyanúgy kell annak is, aki erényes életet akar élni, a szentek életét szinte meglesni, őket utánózni és követni. (Szent Vazul.) Olyan csodálatos a szentek tiszteletében az a tény, hogy mindenki megtalálja az egyéniségének, korának megfelelő szentet. Ha szabad azt mondanunk, a szentek között minden leány a legjobb és legtökéletesebb modellt találja meg maga számára. Ha még nem találtál, akkor keress magadnak a szentek között modellt, tanulmányozd életét, utánozd és kövesd mindenben.

Ha önző, irigy, hiú természetű vagy, kövesd a felebaráti szeretet nagy szentjét, Árpádházi Szent Erzsébetet.

Ha sok a kísértésed a tisztaságod ellen, erősen uralkodik benned az érzéki természet, kövesd a tisztaság kedves szentjét, Szent Ágnest.

Ha szomorú, mostoha sorsban élsz, ha sokat kell dolgoznod, ha szinte cselédsorban élsz, kövesd a mindig vidám és boldog szentet, Szent Zitát.

Ha családban sok a bűn, a baj, a gonoszság, édesapád iszákos, káromkodó, testvéred rossz útra tért, kövesd a nagy engesztelőt, Boldog Margitot. Tanulj meg tőle vezekelni, szenvedni, tűrni, hallgatni.

Ha lelki életedben, imaéletedben sok a nehézség, sok a kétség, sok a küzdelem, kérd Nagy Szent Teréz közbenjárását. Jelszava volt: Uram, vagy szenvedni vagy meghalni!

Ha nagyravágyó, nagyigényű, öntelt, beképzelt természetű vagy, utánozd a szerénység, alázatosság, egyszerűség, gyermekdedlelkűség hőjét, Kis Szent Terézt.

Ha hiányzik belőled az egyházas szellem, nem szeretsz az Egyházért önzetlenül dolgozni, kérd Boldog Gizella segítségét.

Ha a tisztaság kedvelője vagy és eszményképet keresel, válaszd Szent Cecíliát. Szüzességi fogadalmat tett. Valériánus

nevű ifjú feleségül akarta venni. Már minden készen állt a menyegzőre. „Míg a zene szólt, Cecília szűz szívében egyedül az Úrnak énekelt, mondván: Legyen szívem és testem szeplőtelen, hogy fejemet ne érje szégyen.”

Ha komolyan törekszel a lelki elmélyedésre, pártfogód Szent Gertrud legyen, mert „Isten Szent Gertrud szívében kellemes lakóhelyet készített magának”.

Ha a Jézus Szíve-tisztelet által akarsz a tökéletességre eljutni, kövesd Alacoque Szent Margitot.

Ha a szentek példáját, életét követed, akkor magát Krisztust követed. Elsősorban és főképen a védőszentedet kövesd. Amint minden jó magyar ember a nemzet elhunyt nagyjait becsüli, tiszteli, nemes példájukat követi, ugyanúgy minden öntudatos katolikus leány az Egyház szentjeit tiszteli, becsüli és példájukat követi. A szentek az Egyház hősei, nagyjai, kiket nemcsak csodálnod, hanem követned kell.

II. Kérjed a szentek közbenjárását. Dícséretes és üdvös dolog a szenteknek segítségül hívása, közbenjárásuknak a kérése. (Hittétel.) Az ószövetségi Szentírás tanúskodik arról, hogy Isten hallgatott az ő szentjeinek közbenjárására, míg a földön időztek. Meghallgatta Ábrahámnak Szodomáért, Mózesnek Izraelért, Jóbnak barátaiért való közbenjárását. (V. ö. I Móz. 18, 23; II Móz. 32, 10; Jób 42, 8.) Annál inkább meghallgatja tehát azokat a barátait, akik visszavonhatatlanul megszilárdultak az ő kegyelmeiben. Az újszövetségben az Udvözítő példabeszédében azt tanítja, hogy a dúsgazdag imádkozott Ábrahámhoz. (Lk. 16, 24.) Krisztus maga is mennybemenetele után „az Isten jobbján van és közben is jár értünk”. (Róm. 8, 34.) Ezt teszik a szentek is, kik végleg bekapcsolódtak Krisztusba, a főbe és teljesen hozzá hasonultak. (Schütz.)

„A szentek akarnak értünk közbenjárni. Hisz már a földön áldozatos, nagy szeretettel ölelték keblükre Isten országának tagjait. Most pedig a boldogító istenlátás tűzében egészen új szeretetreméltóságban tűnnek fel nekik azok, kiket az Isten a mennyország örökségére hívott meg. Fokozza szeretetüket és segíteni kész akarataukat a földi vándorok nehézségeinek és tehetetlenségének, utuk veszedelmeinek tisztább látása.” (Schütz.) Mégis el kell ítélnünk azt a helytelen szokást, melyet gyakran lehet látni templomainkban éppen nők részéről. Be-

lépnek a templomba és rögtön a szentnek szobra vagy képe elé térdelnek a nélkül, hogy az Oltáriszentségben jelen levő Üdvözítőt köszöntötték volna. Róma egyik plébánosa a következő eszközzel irtotta ki ezt a helytelen szokást. Egyik szent szobrára felírást tétetett, mellyel maga a szent fordult a látogatóhoz: „Kedves keresztény testvér! Mielőtt előttem letérdelsz, hogy valamit kérj, kérd először a ház Urát, Jézust az Oltáriszentségben. Ha ezt a kötelességedet megtetted, sokkal szívesebben teljesítem kérésedet.”

A szentek tudnak is értünk közbenjárni. A mennyben mindent tudnak, ami itt a földön történik. De az irgalom és szeretet Istene sem akadályozza meg őket az irgalmasság legszebb szolgálatában: a vergődő lelkek üdvösségének előmozdításában. De a szentek közbenjárására méltónak kell lenned. Mikor Sturmius apát halálán volt, az egyik szerzetestestvér így szólt hozzá: „Atyám, bizonyosak vagyunk abban, hogy az Úrhoz vezető útra léptél és csakhamar elnyered az örök életet. Azért kérünk téged, ne feledkezz meg rólunk és légy ott fenn kegyes pártfogónk. Bízunk benne, hogy hasznos lesz számunkra, ha ilyen közbenjárót küldünk előre.” A haldokló komolyan, de jóságosan tekintett fel fiaira, mondván: „Legyetek erre méltók és éljeteztek úgy, hogy méltányosan és jogosan járassak közben érdeketekben. Így szívesen teljesítem kéréseiteket.” Hiába akarod szinte lehúzni az égből a szenteket, ha méltatlan vagy a kérés teljesítésére, a szentek sem segíhetnek.

A szentek közbenjárása eredménnyel jár. Hiszen a szentek csupán azt kérik az Istentől közbenjárásuk által, amit az Isten irgalmas szeretete maga is készít az embereknek. Természetesen lehetetlent, keresztülvihetetlent ők sem teljesíthetnek. Maddaloni hercegnőnek gyermeke súlyos betegen feküdt. A nápolyi Szentlélek-templomban összetalálkozott a szentéletű kapucinus baráttal, Mayella Gellérttel. Az édesanya megostromolta a szentet kérésével, hogy esdje ki beteg leánya számára a gyógyulást. Gellért a szentségházhoz utasította: „Ott van Ő, aki a kegyelmeket osztogatja, nem itt!” „Egész biztos, — válaszolta a hercegnő — de ezt a kegyelmet ön által kell megkapnom!” Gellért ekkor imádkozott és csakhamar utána megérkezett a hercegnő egyik szolgálója és boldogan jelentette,

hogy a gyermek egészen meggyógyult. A csodás gyógyulások, imameghallgatások ezreit sorolhatnók fel. De teljesen felesleges, mert úgy gondoljuk, nincs keresztény ember, aki valaha is eredménytelenül kérte volna a szentek közbenjárását akkor, ha arra érdemes volt.

III. Tartsd tiszteletben a szentek képeit és ereklyéit. Megengedett és üdvös dolog tisztelni a szentképeket és a szentek ereklyéit. (Hittétel.) Nagyon természetes és emberi megnyilatkozás a szentek tetemeit, vérét, csontjait tisztelni, sőt ezenfelül mindazt, ami velük érintkezésben volt: ruháikat, eszközeiket, tárgyaikat, koporsójukat, sírjukat. „Testi-lelki összetett természetünk ugyanis szükségét érzi, hogy kegyeletos emlékezés érzékelhető tárgyakra támaszkodjék; és megérzi, hogy ami egy tiszteletreméltó személlyel személyes vonatkozásban volt, titokzatos módon tovább hordoz és lehel valamit annak szelleméből. Mennyivel illőbb tehát, hogy tiszteletben tartsuk a szentek tetemeit, melyek oly kiváló életszentségnek voltak szervei, továbbá a Szentlélek templomai, a dicső fel-támadás várományosai és csodák eszközei.” (Schütz.)

Kinek jutna eszébe elítélni azt a magyar embert, aki el-zarándokol Kossuth mauzóleumához, Rákóczi Ferenc sírjához, megnézi Petőfi szobáját vagy Arany házát. A nemzet mindig becsüli nagyjait. Emléküket az utókorra hagyja. Tárgyaikból múzeumot rendez be; emlékükre szobrot állít; sírjaikat és szobraikat megkoszorúzza. Tiszteletükre intézményeket neveznek el. Éppen ezért a katolikusok okos és helyes ereklye-tiszteletét sem lehet elítélni. Amint a nemzet nagyjainak emlékéből lelkesedést és erőt merít, ugyanúgy az Egyház is az ő hőseinek emlékeiből és ereklyéiből erőt merít és lelkesedést nyer a szent és természetfeletti életre. Szent Jeromos találóan mondja: „Tiszteljük a vértanúk ereklyéit, hogy imádjuk azt, akinek ők vértanúi.”

A szentképek tiszteletéről a trienti atyák kimondották: „Krisztusnak, a szűz Istenanyának és más szenteknek képeit lehet tartani, főként templomokban, és illő tiszteletben kell részesíteni; nem mintha hitünk szerint azokban valami isteni jelleg vagy erő volna, melyek miatt tiszteletet érdemelnek, vagy mintha azoktól valamit kérni vagy bizalommal várni kellene, mint hajdan a pogányok cselekedték, kik bálványok-

ban reménykedtek, hanem mert az irántuk tanúsított tisztelet az eredetinek szól, amelyet ábrázolnak; úgyhogy a szentképek által, melyeket csókolunk, melyek előtt megemeljük kalapunkat és térdet hajtunk, magát Krisztust imádjuk, és tiszteljük a szenteket, kiket ábrázolnak." Senki sem csodálkozik azon, ha egy leány elhalt édesanyjának képét nagy becsben tartja, sokszor megnézi, talán meg is csókolja, mert tudjuk és értjük, nem azt az anyagi dolgot és tárgyat tartja tiszteletben és becsüli meg, szereti és kedveli, hanem azt, akit az a fizikai kép ábrázol, akire a kép emlékezteti. Ugyanígy vagyunk a szentképekkel is.

Amikor Stuart Máriát a vesztőhelyre vezették, a kezében egy feszületet tartott és azt többször megcsókolta. A protészáns katonatiszt, aki kísérte, tapintatlanul megjegyezte: „Asszonyom, nem a kezében, hanem a szívében kellene Krisztust hordoznia.” A királynő komolyan és méltóságteljesen felelt meg neki: „Mylord, nagyon jó, ha az Ő képe kezemben van, mert annál biztosabban viselem a szívemben!” Ha sokszor látod a szentképeket, azok a lelkedbe nyomódnak és rajtuk keresztül a képeket ábrázoló szentek is.

Tiszteld, szeresd a szenteket, kérd közbenjárásukat. Az ő tiszteletük helyes és észszerű. Ők az Egyház hősei, nagyjai, bajnokai. A szentek az evangélium gondolatának letéteményesei és hordozói, ők az igazi Krisztus-követők, akik őket követik, Krisztust követik.

A magdeburgi dóm kórusán látható: Szent Mauritius, mellette Szent Innocentius, aztán Keresztelő Szent János, tovább Péter, Pál és András apostol. Hatalmas, két méternél is magasabb román szobrok. Mind a hat szobor alatt meghajlott alakban császárokat ábrázoltak. A középkor fenséges gondolkodása ez: a szenteket a császárok fölé emelte. Ugyanez áll ma is! Nem császárok, nem a hatalmasok, vezérek, demagógok, gazdagok építik az Isten országát, hanem a szentek, az eszmék, az erények hősei.

A szenteket nem csodálnod, hanem követned kell. Ha azok szentek lehettek, te is az lehetsz! Talán nem vértanúság, nem vezeklés és bőjtölés által, hanem erényeik követése által, a hétköznapi élet megszentelése, a halálos bűn kizárása, az imaélet és a lelki élet megvalósítása által.

SZERESD A TEMETŐT.

„Boldogok a holtak, akik az Úrban halnak meg, már most.” (Jel. 14, 13.)

(Halottak napján.)

A vadregényes Gyilkos-tótól nem messze egy kedves hegyoldalsban kicsiny hősi temető vonja magára az utazó figyelmét. Azok pihennek itt, akik 1916-ban a Szurdok-szorosban vették életüket. Hetvenéves, hajlott hátú öreg nénike ezen a nyáron mindennap felkereste ezt a csendes kis temetőt. Ment a kisiához, a húszéves Sándorkához, aki zászlós volt. „Olyan jól nyaraltam, — mondja a néni — mikor hazajött, — magammal vittem az ebédet is. Utlem mellette és beszélgettünk. Sok minden történt azóta és azt mind el kellett mondani neki. Én mindig kérdezek az én halottaimtól és aztán, ha békességet érzek a szívemben, akkor tudom, hogy igennel feleltek.” Azt mondják, a nyáron egy könnyet sem ejtett, mindig mosolygó arccal ment a hősi temetőbe és csak arra vár ez a jó néni, hogy a jövő nyarat újra megérhesse és ott nyaralhasson a temető közelében. Valóban, ez a jó néni megéreztte az ő egyszerű, de hívő lelkével, hogy minden temető szent és ott sok megnyugvást, békét, vigasztalást és hitet lehet meríteni. Keresések ti is ma fel a temetőket, olyan sok vigasztalást, békét és hitet meríthettek ott. A keresztény ember nem fél a temetőtől, hanem már életében megbarátkozik azzal a szent hellyel, ahol a teste a feltámadásra vár. A temetőt csak a hitetlen ember nem szeretheti, mert a feltámadást hirdeti neki. Az istentelen ember rettegéssel és borzalommal gondol a feltámadásra napjára, mert az számára az örök kárhozat és nem az örök boldogság napja lesz.

I. Szeressétek a temetőt, mert sok vigasztalást nyújt. A mi jó nénink mennyi vigasztalást talált abban, hogy mindennap felkereshette fia sírját. A sírok nemcsak komorak, hanem vigasztalók is. Hány árva gyermek talált vigasztalást édesanyja vagy édesatyja sírhantjánál. Olyan kedvesen és egyszerűen mondja a magyar népdal: Istenem, csak egyszer haza tudnék menni, édesanyám sírhalmára friss virágot tenni. Há-

nyan nyernétek vigasztalást, ha nehéz óráitokban felkeresnétek szeretteitek sírját. Vagy hányszor megnyugodna háborgó lelketek, ha végigjárnátok és elolvasnátok a sírok vigasztaló felírásait. Hányszor olvastam már sírokon ezt a boldogító szót: Viszontlátásra! A mennyországban találkozunk! Nem válunk el örökre! Mennyire biztató Arany János sirverse Juliska lányának sírján: „Midőn roncsolt anyagon, — Diadalmas lelked megállt, — S megnézte bátran a halált, — Hittel, reménnyel gazdagon, — Indult nem földi utakon, — Egy közös volt vigaszunk: — A lélek él, találkozunk!” Milyen vigasztaló gondolat az élet sok keresztviselésében, hogy egyszer azokkal, akiket szerettünk, találkozunk. Nem kell örökre elszakadnunk tőlük. A nagy feltalálónak, Ampère-nek sírján olvashatjátok. „Tandem felix.” Végre boldog. Ha szomorúság, baj, nehézség vagy lelki szárazság vesz erőt rajtatok, ne csüggedjete, mert egyszer majd ti is boldogok lehettek, mikor nem fog fájni semmi sem, nem lesz csalódás, nem lesz lemondás, hanem örök boldogság. Látod, nem is olyan megrendítő a sír, a temető sem, ha a hit szemüvegével nézed. Az utolsó mecklenburgi katolikus herceg sírkövén Doberanban, a kolostortemplomban ez áll: „Ex multis mihi domibus haec sola mihi domus.” Minden ház közül ez a sír az egyetlen házam. Talán téged is sokszor megvetnek, lenéznek, mindenünnen kinéznek, mert talán egyszerű származású vagy, gondolj arra, hogy számodra is lesz egy hely, a sír, ahol igazán jó otthonod lesz. A bécsi Szent István-templomban dr. Sorbait Pál orvosnak gyönyörű szép vörösmárvány síremlékén olvasható a neve után a következő: († 1691) Musicus, orator, philosophus, miles, medicus, professor, magnificus, mendicus, nihil. Művész, szónok, bölcselő, katona, orvos, tanár, rektor, aztán koldus és semmi. Talán te is sokszor sopánkodsz azon, hogy szegény, nyomorult, nélkülöző vagy. Olyan nehezen teremted elő a tandíjat és a legszükségesebbre valót, ne aggódj és ne keresd a földi gazdagságot, mert a túlvilágon úgyis koldus és semmi leszel. Nagy igazságot mond a latin közmondás: Mors sceptris ligonibus aequat. A halál úgyis egyenlővé teszi a jogart a kapával. Ne szégyeld a szegénységet és ne irigyeld a gazdagokat, a sírban mindnyájan egyformák leszünk. Látod, mennyi vigasztalást nyújt nektek a temető és a sírok sötétsége. Sok boldogító gondolatot kaptak

már az emberek a temetőben, ti se féljetek a temetőtől, hanem barátkozzatok meg vele, mely nektek is oly hosszú ideig lesz nyugvóhelyetek.

II. Szeressétek a temetőt, mert sok békét nyújt. Olyan szépen fejezi ki ezt a német nyelv, azt mondja a temetőre, hogy Friedhof. A béke előcsarnoka. Ha temetőbe lépsz, akkor a béke országába lépsz, ahol minden szenvedés, minden szenvedély, minden háború megszűnt, hol örök béke honol. A halottak békéjét semmi nem zavarja, és ezt a békét sugározzák felénk a sírok. Ezt a gondolatot kifejezésre is juttatjuk, mikor azt mondjuk: Béke legyen poraira! Ne félj a temetőtől, mert a csendes sírok a békét sugározzák feléd, amit te, földi ember annyira nélkülözöl. Háborog, lázadoz a lelked? Menj el a halottak közé, mindjárt megnyugszol. Minden temető az örök békét és az örök megnyugvást hirdeti. Nekünk katolikus keresztényeknek nem a borzalmak helye, hanem a vigasz és megnyugvás helye! Rosin költő Párizsban összetalálkozott egy temetésen Lamennais-vel. „Itt látjuk egymást, ahol minden véget ér”, jegyezte meg a költő. „Helyesebben mondja azt, ahol minden kezdődik!” volt Lamennais válasza. Valóban nekünk katolikusoknak a halállal kezdődik minden, számunkra akkor kezdődik az igazi lelki béke, amit a földön olyan nagyon sokat nélkülöztünk. Igen, a sírral lezárul a földi élet minden zaja és romlottsága és megnyílik az örök élet végtelen békéje. A sírral megszűnik a földi élet sok sivár viszálja és versengése. Itt a legnagyobb ellenségek is megbékülnek. Itt nincs háború és harcizaj, a sírok mélyén örök béke honol és ezt a békét hirdetik nekünk a néma sírok szüntelen. Láthatjátok, hogy a sírok némasága számunkra nagyon is beszédes. Hogy el tudott beszélgetni a mi jó nénikénk sírban fekvő fiával, mennyi lelki békét talál az árva gyermek édesanyja sírjánál. Valóban megrendítő volt, mikor előző állomáshelyemen egy édesanya halálával öt gyermekét hagyta el. De ezek a gyermekek mindig megtalálták a lelki békéjüket az édesanyjuk sírjánál. Bármilyen nehézségük, bármilyen bajuk volt, édesanyjuk sírjához mentek, ahol megtalálták azt a békét, amit a világ nem adhatott. Oly sokszor láttam, mikor a legkisebb kislány egyedül, esténként kiment édesanyja sírjához, hogy elmondja neki mindennapi nehézségeit és az édesanya az ő nagy hallgatásával minden

kérésére megadja a boldogító igen válaszát. Igen, mi katolikusok nem félünk a temetőtől, mert tudjuk, hogy az nemcsak a holtaknak, hanem nekünk élőknek is békét, lelki békét nyújt.

III. Szeressétek a temetőt, mert a hit világosságát gyújtja fel bennetek. Hát a temető, a halál országa adhat nektek világosságot? Olvassátok csak el, mi van a katolikus keresztény temetők kapujára felírva: Feltámadunk! A temető komor és vigasztalan sírjai számunkra az örök élet fényességét árasztják. Ezért gyújtjuk meg halottak estéjén a mécseseket, hogy azok fénye jelképezze számunkra az örök élet világosságát. Azután nézzétek meg, mit írnak a hívő katolikusok szeretteik sírjára: Adj, Uram, örök nyugalmat nekik és az örök világosság fényeskedjék nekik! A halál birodalmában az örök élet fényessége, az örök élet világossága árad feléd. Oly mélyértelmű sírfelirata van Riedl Frigyes († 1921) híres irodalomtörténészünknek: Asylum meum aeternitas! Az én menedékem az örök boldogság! Ezek voltak utolsó szavai. Mindnyájunk menedéke a halál nyomasztó országában, a temetőben az örök boldogság! Ugye most már érzed, hogy mennyi hitet ad nektek a temető sok hideg sírja. Mennyire a hit világosságát hirdeti a fői gróf Károlyi család sírboltjának a felirata: „Nincs itt maradandó lakásunk, a jövődöt keressük.” A sírok mélységén a jövődöt kell keresnünk, a sírok az örök boldogságba vetett hitünket mélyítik. Minden sír mintegy nagy felkiáltójel azt sürgeti: a földön nincs maradandó lakásunk! A halottak a sírok mélyéről felkiáltanak: ne e világot keressétek, ne e világi kincseket gyűjtsetek. Gyűjtsetek magatoknak kincseket, melyet a moly és a rozsda meg nem emészthet, s a rablók el nem lophatnak. A sírok figyelmeztetnek minket emberi kicsinységünkre és gyarló voltunkra. A nagy-cenki gróf Széchenyi-család sírboltjának nagyon tanulságos sírfelirata van: „Voltunk, mint ti; lesztek, mint mi, por és hamu! Itt nyugszik István is, a legnagyobb magyar!” Minden sírhant azt harsogja felénk: Ember, gondold meg, hogy por vagy és porrá leszel! Menjetek csak el a temetőbe, mindjárt letörik a nagyravágyástok és önteltségetek, és szívetekben felébred és felgyullad az örök élet világossága, melynek fényénél minden érték elenyészik és megsemmisül. A költő

ezt írja: „Minden elmúlik: pénz, érték és vagyon, — Amikor rád borul a csendes sírhalom, — Csak egy örök érték: a Krisztus országa, — Ezért küzdj, hogy elérd halálod napjára, — S akkor elmúlásod nem leszen majd halálos, — Mert Jézushoz mégy, János.” (Lélek Gábor: Hová mégy? ...)

Most pedig lélekben repülünk vissza a gyilkostói hősi temetőhöz. Mikor a magyar honvédek Erdélyt újra felszabadították, egy kerékpáros zászlóalj ment el e mellett a hősi temető mellett. Éppen itt tartottak pihenőt, és a katonák megnézték a temetőt. Amint a sírok között bolyongtak, egyszerre csak az egyik felkiált: Megtaláltam apám sírját! Boldogan borult le a katona atyja sírjára. A zászlóaljparancsnok pedig egy kis rögtönzött ünnepséget tartott a katonáival, felvirágozták a sírokat örömben. Majd elhangzott a kemény vezényszó: Tisztelegj! Imához! A keménykötésű magyar fiúk leborultak a sírok között, hogy az elhunyt és elesett bajtársaik sírjai felett vigasztalást, békét és hitet merítsenek. Menjetek el ti is gyakran a temetőbe és szeressétek meg azt a helyet, melyet el nem kerülhettek. Nektek is, mint a gyilkostói öreg néninek és a marcona katonáknak sok vigasztalást, békét és hitet fog sugározni a sírok sötétsége!

NAGY MAGYAR VEZEKLŐ.

(Árpádházi Boldog Margit ünnepén.)

1241 a magyar történelem legszomorúbb éve. Ebben az évben nagyobb pusztulás érte az országot, mint 1526-ban Mohácsnál és 1920-ban az átkos trianoni békekötés alkalmával. A Keletről betört tatár hordák végigpusztították az egész országot; a gyermekeket és asszonyokat is lemészárolták. A gyászos mohi csatában odaveszett az ország színe-java: főurak, érsekek, püspökök maradtak a csataterén. IV. Béla királyt leghűségesebb emberei életüket áldozva mentették meg. Egy olasz pap az ország pusztulásáról ezt írja: „A szerencsétlen magyarokat mindenütt keserű harapásokkal szaggatták az élesfogú vadállatok, aztán pedig meztelenül vetették ki a csupasz földre.” Egy jámbor bajor szerzetes krónikájában ezt

írja: „Magyarországot 350 évi fennállás után a tatárok megsemmisítették.” A menekülő király futárait elküldötte IX. Gergely pápához, II. Frigyes német-római császárhoz és IX. Lajos francia királyhoz, hogy segítséget kérjen. IX. Gergely pápa sírva olvasta a keresztény magyarság súlyos és szomorú sorsáról szóló jelentést. Kereszteshadjáratot hirdetett a domonkos és a minoriták útján. A német-római császár a pápával állott hadban és így nem segíthetett. A francia király a nagy távolság miatt nem tudott a magyaroknak segítséget nyújtani.

Mária királynő nyolc gyermekével először távoli rokonukhoz, Frigyes herceghez menekült Ausztriába. Ő azonban IV. Béla királyt csalárdul rászedte és ezért a királyi családnak Zágrábba, majd az Adriai-tenger partjára kellett menekülnie. Ilyen szomorú és tragikus körülmények között fogadták meg a királyi szülők, hogy születendő gyermeküket, ha leány lesz, az Istennek ajánlják fel, hogy a végső nyomorba jutott hazájáért imádkozzék, vezekljen és szenvedjen. Istennek kedves volt a szülők fogadalma. A várva-várt királyi gyermek 1242 január 27-én meg is született. Mária királyné a fogadást megtartotta és már három éves korában zárdába adta a kis Margitot a domonkosrendi apácákhoz Veszprémbe. Árpádházi Boldog Margit beváltotta a hozzá fűzött reményeket, egész élete az imádság, a vezeklés és a szenvedés jegyében folyt le. Boldog Margit 1. nagy imádkozó, 2. nagy vezeklő, 3. nagy szenvedő volt.

1. Boldog Margit nagy imádkozó volt. A veszprémi apácák imádságos szelleme és Isten iránt érzett mély szerelme már a hétéves kisleányt arra indította, hogy necsak mint növendék viselhesse az apácák ruháját, hanem fogadalmát is letehesse. Különösen kitűnt a kis Margitban a mély imádságos lelkület. Együtt végezte az apácákkal a zsolozsmát, mely éjféli után kettőkor kezdődött és attól kezdve szinte egyfolytában az imádságnak szentelte a napnak minden percét. A legenda szerint: „Gerjedez vala e nemes szent szűz az isteni szerelemnek tüzevel és meggyulladván, imádkozik vala szüntelen, majdnem minden közbevetés nélkül; úgyhogy a napnak első idejétől kezdve a konvent ebédjének idejéig szüntelen imádságban vala. És Urunk Jézus Krisztus feszülete őt szent sebei-

nek helyét nagy bőven az ő könnyhullatásával megöntözvén, szájával csókolgatja vala." Mikor megtudta a kicsi gyermek, hogy a kereszt Krisztus szenvedésének emlékjele, szívét olyan mély részvét fogta el, hogy zokogásba kezdett. Imádság közben annyira beleélte magát Krisztus szenvedésébe, hogy a sok sírástól a fátyola átnedvesedett. Főképen a nagybőjtben adta át magát teljesen az Úr Jézus kínszenvedésének. Nagypénteken pedig nem evett, nem ivott, nem beszélt, hanem az egész napot „nagy ájtatos, siralmas imádságban" töltötte. Mikor pedig a pap a keresztet imádásra felmutatta, olyan hangos zokogásban tört ki, hogy még a külső templomban is hallatszott. A másik fő imagyakorlata az Oltáriszentség, a „Krisztus Testének" néma szemlélete volt. Hacsak lehetett, leborulva imádkozott az Eucharisziát, melyet a Szent Kereszt oltárán őriztek. Így egybekapcsolta hitünk két mélységét: a Keresztet és az Oltáriszentséget. Mint királyleánynak, az előjárói megengedték, hogy napjának legnagyobb részét az imában töltse, de bizonyára nagy hivatását is tudták, és ezért engedték meg neki, hogy a munkára kiszabott idő egy részét is az imának szentelje. Külön kis imakamrája volt, ahol elrejtőzve teljesen Isten szemléletének adta át magát és egész bizonyos, hogy sok misztikus kegyelemben is részesült. Nem egyszer bizalmas társnőjét kérte meg, hogy imakamrája előtt álljon és így oda senki be ne mehessen.

Imádságos lelkületének három ragyogó erényvirága volt: az alázatosság, a tisztaság és a hazaszeretet. Boldog Margit lelkének egyik legszebb gyöngyszeme mély alázatossága. Ha királyleánynak nevezte valaki, nagyon elszomorodott. Azt akarta, hogy sohase tegyenek vele kivételt. A legközségebb munkákat szerette leginkább, a legutolsó helyet kereste mindenkor. „A szolgálóleányoknak és egyéb sororoknak szolgálótársuk vala e szent szűz, ő erejének felette és ő méltóságának alatta. És mennyivel felülmúl vala mindeneket nemességével, annyival inkább erőlködik vala magát meg-alázni. E nemességes szent szűz, magyar királynak nemes leánya hetet tart vala a konyhán, főz a sororoknak, fazekat, tálakat mos vala. Halakat tisztítja nagy hidegségnek idején, úgyhogy a nagy jeges víznek hidegségétől e gyöngye szűznek az ő kezének bőre meghasadoz vala és vér jöve ki kezéből...

A konyhát megsöpri, fát hord hátán, vizet merít és ő maga a konyhára viszi vala... Asztalhoz szolgál mindeneknek nagy szerelemmel és alázatossággal." Ha jobb ruhát kapott társnőinél, akkor sietett a konyhába, hogy mosogatással, vagy hasonló piszkos munkával ünnepi ruháját hétköznapivá tegye. Mélységes alázatosságának kedves megnyilatkozást adott egy alkalommal. Egyik előkelő magyar nemes leánya indulatosságában a moslékot Szentünk arcába öntötte; erre ő mosolyogva és szelíden csak ezt mondta: „Szerető atyámfia, mit művelsz?!” Alázatos szeretettel ápolta a betegeket is, mégpedig a legtehetetlenebbeket; a betegek körül a legútálatosabb munkát is szívesen elvégezte.

Boldog Margit lelkének másik kedves gyöngyszeme a tisztaság volt. Az imádság erejével annyira megerősítette lelkét a tisztaságban, hogy nem volt az az erő, ami vele szerzetesi fogadalmát megszegezte volna. Szülei többször akarták Margitot férjhez adni. Ő azonban fogadalmához mindvégig hű maradt. „Mit fárassztátok magatokat — mondotta szüleinek — e gyűlölséges dolog miatt? Állhatatossággal akarom, hogy megtudjátok, hogy az én fogadalmamat, melyet én tettem és a szüzességemnek tisztaságát, melyet én az én Uramnak Jézus Krisztusnak még kisdéd koromban, mint ti magatok jól tudjátok, szívemből az Úristennek szenteltem, nemcsak e világnak dicsőségéért, de még ennek felette sem életemért, sem halálomért avagy csak egy kevésben sem szeghetem meg, avagy meg nem szeplősíthetem.” Legelső kérője egy lengyel herceg volt. Ekkor még nem is kötötte a fogadalom, mégsem akart hallani róla. Később Anjou Károly, IX. Lajos francia király öccse kérte Margit kezét, őt is azonban a leghatározottabban visszautasította. Végül Ottokár cseh király házassági ajánlatát sem fogadta el, holott az ország érdeke kívánta és atyjának is ez volt akarata. A király mindent elkövetett, hogy leányát a tervének megnyerje. Marcellt, az akkori domonkosrendi tartományfőnököt kérte meg a király a dolog elintézésére, de hiábavaló volt az ő fáradozása is. Édesanyjának a leghatározottabban kijelentette: „Azt akarom, hogy minek előtte engem házasságra adnátok, annak előtte az én testemet elmetéljétek foltonkint, hogysem megszegjem hitemet, melyet

Krisztusnak fogadtam; és annak előtte inkább szenvedek minden átkot, hogysem az én fogadásomat megszegjem."

Boldog Margit szívét izzó hazaszeretet is fűtötte. Minden imádságát, áldozatát és vezeklését az ország sorsának jobbra fordulásaért ajánlotta fel. Nagyon sokat imádkozott királyi atyjáért és így lett IV. Bélából a második honalapító. (A félenk és határozatlan IV. Bélából határozott és erőskezű uralkodó lett.)

II. Boldog Margit nagy vezeklő is volt. Ő nagyon jól tudta szüleinek a fogadalmát és maga is láthatta azt a pusztítást, amit a tatárok Magyarországon véghez vittek. Atyja házassági kérését ugyan nem volt hajlandó teljesíteni, mert az Isten ügyét sokkal fontosabbnak tartotta, mint a haza ügyét, mégis életével, vezekléseivel nagy szolgálatot tett hazájának. Nyugodtan mondhatjuk, hogy szülei őt mint élő áldozatot mutatták be az Istennek a magyar nép sok bűnéért és gyarlóságaért. Tamás spalatói főesperes, IV. Béla kortársa nagyon jól ismerte az akkori magyar közállapotokat: „El valának a hosszas békében puhulva, elszoktak a fegyverviseléstől. A testi gyönyöröknek örvendő, gyáva puhaságnak satnyultak. A magyarok termékeny és minden jóban bővelkedő földje fiainak alkalmat adott, hogy vagyonuk bőségénél fogva mértéktelen gyönyörökbe merüljenek. Az ifjúságnak egyéb gondja se volt, mint üstökét simogatni, bőrét ápolni és asszony módra magát piperézni. Az egész napot válogatott lakomákkal és puha tréfákkal üttették agyon és az éjszakai nyugalmukat reggel 9 óráig is elnyújtották...” Ilyen szomorú állapotok voltak az országban. Ehhez járult még az átkos magyar betegség, az örökös civakodás, gyűlölködés. Boldog Margit tudta és érezte, hogy ezért neki mérhetetlenül sokat kell vezekelnie. Már a veszprémi kolostorban vezeklőövet viselt. Majd a nagybőjti időben pedig ruhát öltött, mely lőszőrből készült. A legnehezebb önmegtagadásokat végezte és gyakorolta. Vékony gyékényen aludt, sokszor virradatig térdreborulva imádkozott. Nagyon komolyan bőjtölt. Ostorozta magát, ha már belefáradt, társnőit kérte meg, hogy tovább ostorozzák. (Önmegtagadásból nem mosakodott, úgyhogy férgek lepték el és ezeknek a csípését is vezeklésből vállalta.) A vezeklő életmód azonban egy pillanatra sem szegte kedvét, mindíg mosolygott és

jókedvű volt, figyelmes és előzékeny volt mindenkivel szemben. Soha senkit meg nem bántott szeretetlenségével. Így élete állandó vezeklés és áldozat volt. Társnői azt mondták róla, hogy jobban szeretett sírni, mint enni. „Sír vala nagy bőséggel, és az ő testét ösztövériti vala bőjtökkel és felöltözék ciliciumba, mintegy siratván mindeneknek az ő álnokságukat, kiket az időben az Úr Istennek tesznek vala. És siratja az ő nagy háborúságukat.”

III. Boldog Margit nagy szenvedő volt. Sok testi és még több lelki szenvedés érte rövid ideig tartó életében. A sok vezeklés és önmegtagadás nagyon aláásta testi egészségét. A rossz táplálkozás és a sok virrasztás csak siettették testének legyöngyülését. 1271-ben, 29 éves korában súlyos lázba esett, ami tizenkét nap alatt végzett vele. A testi szenvedéseknél sokkal inkább gyötörte a lelki szenvedés. Nagyon szomorította az Anyaszentegyháznak és hazájának tragikus sorsa és ezért sokszor esedezett, hogy „az Úr Isten az ő jobbjának hatalmával megszorítsa és megenyhítse a kegyetleneknek a hatalmát és megoltalmazza az ártatlanokat és ezeknek felette az Anyaszentegyházát.” Kimondhatatlan mély lelki fájdalmat okozott neki az a tény is, hogy szüleinek akaratával szembe kellett helyezkednie azáltal, hogy házasságot semmi körülmények között sem akart kötni. Az Isten-szeretet és a hazaszeretet ádáz harcot folytatott lelkében, e miatt nagyon sokat sírt és bánkódott. Az ünnepélyes fogadalmán e miatt a család tagjai közül nem volt ott senki, ami szintén végtelenül bántotta. Lelkét az is gyötörte, hogy édes testvére, V. István még atyja életében a trónra tört. Ez a fegyvervillongás szívét állandóan nyomta és ezért még jobban vezekelt, bőjtölt és imádkozott. E mellett sokat szenvedett társnőitől is. Boldog Margit jellemének egyik legtündöklőbb vonása a szenvedés szeretete. Valóban olyan volt, mint egy kis áldozati bárány. De örömmel és áldozatos lelkülettel tudott szenvedni, soha senkinek e miatt nem volt terhére.

Ma éppen olyan tragikus és sorsdöntő éveket élünk, mint Boldog Margit. A tatárjáráshoz hasonló, vagy talán ennél még sokkal nagyobb veszély fenyegeti nemcsak édes hazánkat, hanem az egész Európát. Ma nem a tatár hordák, hanem a véreskezű vörös rém akarja az egész világot lángba borítani.

Ma éppen úgy, mint akkor, a nemzetnek nagy áldozatra van szüksége. Ma ezt az áldozatot a haza minden magyar leánytól elvárja. Ma nem egy, hanem számtalan sok Boldog Margitra van szüksége az országnak. Magyar leányok! A ti imáitokra, szívetek tisztaságára, önmegtagadó és áldozatos életekre vár a magyar haza. Nem fegyveres szolgálatot, hanem imára kulcsolt karokat kíván tőletek. Ma azt várja tőletek az ország, hogy Boldog Margithoz hasonlóan a tiszta és szeplőtelen életnek minden áldozatát hozzátok meg édes hazánk jobb jövődjéért. Órizzétek meg lelketeket a mai szennyes világban hófehér tisztán, mert amint Margit tisztasága kedves volt az Isten előtt, úgy a ti tiszta életetek eldönthetné országunk jobb sorsát. A kísértéseknek véres küzdelmében megőrzött tisztaság végtelen értékű áldozat volna a haza oltárán. Ha ma minden magyar leány szeplőtelen tiszta szívét visz az oltárra, akkor Boldog Margithoz hasonlóan áldozatot hozott, vezekelt, küzdött az ország jobb jövődjéért.

Azután ajánljátok fel a ti kis apró áldozataitokat, a tőletek telhető kis önmegtagadásokat és lemondásokat. Soha ne zúgolódjatok a mai élet nehézségeiért, hanem mondjatok le az élet minden élvezetéről a fronton küzdő és szenvedő katonáinkért.

Ajánljátok fel minden testi és lelki szenvedéseket azért, hogy hazánk szabaduljon meg ennek a háborúnak minden veszélyétől, éppen úgy, mint ahogy megmenekült a szörnyű tatárpusztítás szörnyű következményeitől. Minden leánynak van valami lelki szomorúsága, baja, nehézsége, tegyétek ezeket le ma a haza oltárára, hogy belőle égő áldozat lehessen az Isten színe előtt.

Ó, bárcsak minél több magyar leány lenne Boldog Margit, aki hazájáért imádkozik, vezekel és szenved.

„Boldog Margit, ki a magyar bűnökért engesztelő és vezeklő áldozat voltál és imádsággal, böjttel segítettél romjaiból felépíteni a magyar hazát, hogy példád nyomán nagyon sok engesztelő és vezeklő segítené ma is felépíteni ezt a lélekben, területben csonka hazát, könyörögj érettünk.”

MIT TEHETSZ A MISSZIÓKÉRT?

„Elmenvén tanítsatok minden népeket, megkeresztelvén őket!” (Mt. 28, 19.)

(Missziós vasárnap.)

Mióta elhangzott Krisztus Urunk utolsó és legfontosabb parancsa: „Elmenvén tanítsatok minden népet, megkeresztelvén őket az Atya és Fiú és Szentlélek nevében!”, az Egyháznak hitterjesztő munkája nem szűnt meg egy pillanatra sem. Lépésről-lépésre hódítja meg az Egyház a világ népeit Krisztus országának. Az Egyház ezt a parancsot mindig a legnagyobb erőfeszítéssel hajtotta végre. A parancs: „Elmenvén az egész világra, hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek!” (Mk. 16, 15.), soha egy pillanatra sem ment feledésbe, hanem a hitterjesztés munkáját az Egyház mindig a legelsőrendű munkájának tekintette. A missziós gondolat elmélyítésére rendelte el megboldogult XI. Pius pápa a missziós vasárnapot. Ha meggondoljuk azt, hogy egymilliárd pogány lélek él ma is a földön, akkor nem csodálkozunk azon, hogy az Egyház minden évben egyszer missziós vasárnapot rendez. A missziós vasárnapnak a pápa elgondolása szerint hármas célja van: 1. az imádság napja, 2. a propaganda napja, 3. az adakozás napja.

I. A missziós vasárnap az imádság napja. Ez a nap ne múljon el a nélkül, hogy valami csekély imát ne mondtunk volna a missziókért. Az Egyház, ez a nagy keresztény család az egész földkerekségen egy szándékra imádkozik: a missziókért. Kapcsolódjék ma be mindenegyres leány ebbe a nagy imahadjáratba. Elsősorban azért kell imádkozni a világmissziókért, mert a pogány lelkek megtérítése a kegyelem munkája, ezt pedig csak imádsággal, önmegtagadással és jócselekedet felajánlásával lehet elérni. Lehet iskolát és templomot pénzen felépíteni, lehet ellenséget hadigépekkel legyőzni, lehet országokat fegyverrel meghódítani, de a lelkek meghódításának legfőbb eszköze az imádság. Krisztus Urunk is azt mondta, hogy „az aratás nagy, de a munkás kevés, kérjétek az aratás Urát, küldjön munkásokat az ő aratásába”. Szent Pál meggyőződése is az, hogy a növekedést az Úr adja, azért híveit

minden levélben kéri, hogy imádkozzanak a keresztény tanítás terjedéséért. Szent Bonifác, Xavéri Szent Ferenc, a nagy misszionáriusok is így gondolkodtak: „Egyet kérek tőletek, szüntelenül imádkozzatok az igehirdetésért, nagy szükség van a kegyelemre és segítségre; imádságtok sokszor segített ezer lelki és testi veszélyben.”

A világháborúnak híres nagy hadvezére, Hindenburg mondta: „A fronton mindig megérezzük, ha otthon abbahagyják az imádságot.” Azt hiszem, minden hitterjesztő így nyilatkozik ma: ha mi nem imádkozunk értük, ők azt nagyon megérik. Kedves leányok, az imádság nem kerül pénzbe és könnyen meg lehet tenni, csak gondolj arra, hogy milyen hálásnak kell lenned, hogy te keresztény katolikusnak születtél! Nem a te érdemed! Te is lehetnél bennszülött pogány.

Milyen szándékra imádkozunk a missziókért? Elsősorban imádkozunk azért a sok pogány lélekért, akik még az Isten fogalmáról sem tudnak. Milyen szörnyűség: nem tudnak a személyes Istenről semmit. A kínaiak egyáltalán nem tudnak és nem szoktak imádkozni. Gondold el, ha te sohasem tudnál imádkozni! Milyen sok akadálya van a hitetlenek megtérésének! A családok, nemzetek, államok részéről, milyen rossz példát adnak az európaiak, legtöbbször a háborút, az erköcsatlenséget viszik magukkal. Imádkozunk misszióshívásokért! Egy milliárd hitetlen van és csak 15 ezer hithirdető. A hollandok példaadó módon vezetnek. A hollandi misszionáriusok száma: 5169. Minden 580 otthonira esik egy misszionárius! Imádkozunk a hithirdetőkért! Micsoda sok fáradság, munka, mennyi áldozat, nélkülözés, testi és lelki szenvedés, csalódás jut ki nekik, háború, éghajlat és a nyelv szörnyű nehézségei, amivel meg kell birkóznuk.

Egy délafrikai király azt írta az egyik missziós püspöknek: „Kérjük, küldjete papokat, mert olyan sokan vagyunk!”

Ajánljuk fel ma a missziókért minden jócselekedetünket és áldozatunkat, minden erénygyakorlatunkat és önmegtagadásunkat. Mondjunk le ma valamilyen kedves szórakozásunkról a missziókért! Végezzük a mai litániát és rózsafüzér-ajátosságot a missziókért, ajánljuk fel a mai szentáldozásunkat és misehallgatásunkat a missziókért!

II. A missziós vasárnap a propaganda napja. A Szentatya szándéka és kívánsága: Omnes fideles pro omnibus infidelibus. Minden hívő imádkozzék minden hitetlenért! Minden hívő vegyen részt a világ megtérítésében! Tegyük meg magunk részéről mindent, hogy Krisztus nagy gondolata és parancsa, a hitterjesztés elterjedjen az egész világon, hogy a szörnyű háború se tudja megakadályozni Krisztus keresztjének kitűzését még a meg nem hódított területeken!

Terjesszük és szeretetessük meg embertársainkkal a missziós gondolatot. Olyan sok szép folyóirat van, mely a magyar misszionáriusok munkájával foglalkozik. Csak hirtelenében felsorolok egy párat: Katolikus Missziók, Világposta, Kis Hitterjesztő, Néger Gyermeek. Mennyi sok szép gondolatot tudnának meríteni ezekből és főleg sok buzgóságot arra, hogy becsüljük meg a mi katolikus hitünket. Sajnos, mindennel úgy vagyunk itt a földön, csak akkor kezdjük jobban megbecsülni, mikor már elvesztettük. Vigyázzunk, hogy el ne veszítsük mi azt a hitet, mely után annyi pogány lélek epedve áhitozik. Azután olyan sok szép könyv van, mely a missziókról szól, vásároljunk néha jó könyvet is! Ha ezeket olvassuk, bizony megszégyenít titeket is. Csináljatok propagandát a bélyeggyűjtésnek! A kőszegi missziós szeminárium bélyeggyűjtő versenyében vegyünk részt, szerezzük meg az elsőséget. Már a legtöbb osztályban kiosztottam bélyeggyűjtőzacskókat, de a nélkül is lehet gyűjteni, csak hozzátok el hozzám! Persze nem a misszióknak kell ez a sok bélyeg, hanem ezeket eladják és a pénzt kapják meg a missziók. Hasonlóképen gyűjtsétek a sztaniolpapírt, az ezüstpapírt! Egyiknek a gyűjtése sem kerül pénzbe és fáradságba és mégis a missziókat támogatjuk vele!

III. A missziós vasárnap az adakozás napja is. Ne sajnáljátok azt a pár fillért a szegény hithirdetőktől. A Szentatya nem kíván töletek sem sokat. Keveset, de azt valóban jó szívvel! Milyen kedves volna lemondani a mai moziról a pogány lelkek megtéréseért! Milyen kedves gondolat: nyolc pengőt küldeni egy kis pogány gyermek keresztelese! Tavaly az egyik növendékem tíz pengőt kapott a születésnapjára és tudjátok mit tett? Egy szegény pogány lelket váltott meg rajta! Milyen kedves és érdemszerző dolog volt ez! Hányszor le

tudnátok mondani egy kis cukorról a missziókért! Azért senki se sajnálja azt a pár fillért, amit ma a misszióknak ad!

A nyáron történt, az ujságban olvastam: Egy tóban fürödtek. Az egyik fürdőző görcsöt kapott. Egyik a másik megmentésére sietett. De mindketten életveszélybe kerültek. Egy kis 14 éves diák belevetette magát a tóba és az egyiket kimentette, de a másikat már nem tudta, mert nagyon elfáradt és maga is beleveszett a tóba. Ez a hős fiú életét áldozta a felebarátja testéért. Áldozatok ma ti is a pogányság tengerében fuldokló embertársaitokért nem életeteket, hanem munkátokat, imádságokat, alamizsnákat!

Egy megindító kis esetet mondok el most nektek egy missziós pap hősi haláláról. Tschén-Tou mandarin volt megbízva Liou atya kihallgatásával. Liou atya nem volt hajlandó elárulni, hány híve volt és kik azok.

— Keresztény vagy? — kérdik tőle.

— Keresztény vagyok!

— Pap vagy?

— Az vagyok!

— Ezek a vallási szerek a tied?

— Igen!

— Vigyázz, ez a kijelentésed a fejedbe kerülhet!

— Jaj, valóban ilyen nagy szerencse érhetne? — kiáltott Liou atya.

Erre a kijelentésre a bíró iszonyú dühbe jött és negyvenet veretett Liou atyára bőrtalppal és azután börtönbe vetette, melyet négy hónapig nem hagyhatott el. Megmaradt kis pénzéből kiváltotta szegény szolgáját a börtönből. 1818 február 13-án fejezték le. A hűséges pásztor odaadta életét is legfőbb Pásztorért és az ő vérén megváltott veszendő juhokért. Ez a boldoggá avatott jó pásztor az égben is pártfogója lesz ezeknek a kínai juhocskáknak mindaddig, amíg nem lesz: „egy akol és egy pásztor!” (Jn. 10, 16.)

A BÉKE KIRÁLYA.

„Jöjjön el a te országod!”

(Krisztus Király vasárnapja.)

Az Andesek csúcsán, tizenháromezer láb magasban hatalmas Krisztus Király-szobor emelkedik Csile és Argentina határán. A bronzból lévő szobrot azokból az ágyúkból olvasztották be, melyeket Csile és Argentina az egymás közötti harcokban használt. Ezt a szobrot annak emlékére állították, hogy a két ország között 1900-ban ellenségeskedés volt és azt kölcsönösen beszüntették. A szobornak a következő felirata van: „Ő a mi békénk, mert eggyé tett minket. Ezek a hegyek omoljanak össze és váljanak porrá, ha Csile és Argentina népe ezt a Krisztus lábai elé tett ünnepélyes fogadalmát megszegi.” Ez a két nép valóban megértette, hogy egyedül Krisztus Király a béke Királya. Egyedül Ő hozhat békét a világnak. Könnyöröggünk ma mi is hozzá, adja meg a világnak a békét: „Jézus, a béke Istene, irgalmazz nekünk!” Mi tudjuk, hogy egyedül te adhatsz békét a világnak és ez a béke a szeretet, az igazság és a kegyelem békéje.

I. Krisztus Király adhat egyedül békét a világnak. Olyan találóan mondja Nagy Szent Leó: Krisztus születésnapja a béke születésnapja. Valóban, Krisztus hozta meg a világnak a békét, melyet addig a nemzetek nem ismertek. Krisztus békét hozott a földre, mert ő minden nemzetnek Ura és Királya. Ő az egész világra kiterjesztette világuralmát. Előtte az egész világ térdet hajtott: az ég, a föld és az alvilág is. Krisztus országához minden nemzet hozzátartozik. Ő az egész földkerekség Királya. Számára nem egy ország, nem egy világrész, hanem az egész világ-mindenség létezik. Ő nemzetek és országok ellen nem harcol, hanem csak a bűn és a gonoszság ellen hirdet keresztes háborút.

Az ő királyi mivoltát senki sem meri kétségbe vonni! Egészen nyíltan és világosan megmondta Pontius Pilátus előtt, hogy Ő Király. Most pedig — úgy látszik — mintha ez a hatalmas isteni Király nem törődne semmit ezzel a világgal. De mi nem láthatunk bele ennek a hatalmas Király-

nak terveibe. Az ő terveiben mindennek megvan a maga oka. Hiszen nemcsak minden nemzet Ura és Királya, hanem minden idők Ura és Királya is.

Ő azért hozhat békét a földre, mert minden idők Ura és Királya, Krisztus Király nem órákban vagy napokban, hanem évszázadokban és évezredekben, sőt ő nem is időben gondolkodik. Előtte nincs jelen, múlt és jövő, hanem mindent egy szempillantás alatt átlát. Ő minden idők Ura, mert minden idő felett áll. Őelőtte a jelenkor csak egy szempillantás az örökkévalósághoz képest. Ezért mondotta ő olyan határozottan: „Békesség nektek! Az én békémet hagyom nektek, nem azt, amit a világ ad, adom én nektek!” Ő az igazi békefejedelem, akit már Izaiás megjövendölt nekünk. 1922 május 28-án Rómában az eucharisztikus kongresszust szentségi körmenet fejezte be. Mikor a körmenet visszatért a Lateráni-templomhoz, a téren mint a tenger mormolása hallatszott a Tantum ergo csodálatos szép éneke. Utána mélységes csendben a pápa áldást osztott, ebben az ünnepélyes csendben egy kiáltás hangzott fel: „Ó, Krisztus Király, adj békét a világnak!” Mi is kiáltunk oda Krisztus Királyunknak: „Krisztus, a béke fejedelme, könyörögj érettünk!”

II. Krisztus Király békéje a szeretet, az igazság és a kegyelem békéje. Rómában a Szent Péter-téren hatalmas obeliszk áll. Felirata minden magyar leány előtt ismeretes a kongresszus óta: Christus vincit, Christus regnat, Christus imperat. Krisztus győz, Krisztus uralkodik és Krisztus parancsol! Krisztus megóvjá népét minden rossztól. Igen, meg lehetsz győződve róla, hogy ebben a háborúban is Krisztus fog győzni. Békét ad újra az egész világnak, de az ő békéje a szeretet, az igazság és a kegyelem békéje lesz. Olyan fenségesen éneklí az Egyház Krisztus Király miséjének prefációjában: regnum veritatis et vitae, regnum sanctitatis et gratiae, regnum iustitiae, pacis et amoris.

Béke a nemzetek között csak akkor lesz, ha elismerik mindenütt Krisztus Királynak az uralmát. Ez az uralom az igazság és az élet, a szentség és a kegyelem, a béke és a szeretet uralma. Amíg nem ezek az eszmék és igazságok vezérlik az egyes nemzeteket és a nemzetek felelős vezetőit, addig

nem lesz ezen a világon béke. A szeretet, az igazság és a kegyelem teremti a földön békét, ezt pedig egyedül Krisztus Király adhatja meg az emberiségnek.

Krisztus uralmát átvette a földön a sátán uralma. A vörös rémben a sátánt kell megszemélyesítve látnunk. Ő, mennyit hazudott ez a sátán a világnak húsz év alatt. Hány millió és millió embert félrevezetett gonoszságával. Tehát ezt a hazugságot és gonoszságot kell a földről kiirtani, hogy újra Krisztus Király igazsága győzedelmeskedhessen.

Krisztus békéje a szentséget és a kegyelmet hirdeti. Vissza kell térnie a világnak újra a szentség és a kegyelem forrásához, Krisztushoz, addig nem lesz béke. Ő, bárcsak megértenék a nemzetek és népek, hogy vissza kell térniök az igazi alaphoz, szegletköhöz, Krisztushoz. A békét csakis ezeken az alapokon lehet megkötni. Ha Krisztus szeretetét, igazságát és kegyelmét ismét kizárják a békekötésekből, akkor ismét csak a háború szörnyű és átkos magvát vetik el.

Krisztus Király, a béke Királya, adj ennek a szerencsétlen világnak békét, hogy újra a szeretet, az igazság és a kegyelem uralkodjék ezen a földön.

Krisztus Király, a béke királya! Jöjjön el a Te országod!

TARTALOMJEGYZÉK

A tökéletesség útjai	—	—	—	—	—	—	—	3
A lelki halál	—	—	—	—	—	—	—	6
Krisztus a legjobb orvos	—	—	—	—	—	—	—	11
A munka szeretete	—	—	—	—	—	—	—	15
Istenhez vezető út	—	—	—	—	—	—	—	19
A földi mennyország	—	—	—	—	—	—	—	24
A hit jutalma	—	—	—	—	—	—	—	29
A nyelv bűnei	—	—	—	—	—	—	—	33
Ravatal-gyakorlat	—	—	—	—	—	—	—	38
Farizeus, stréber, naív	—	—	—	—	—	—	—	44
A legjobb édesanya	—	—	—	—	—	—	—	48
Ki az eszményképed?	—	—	—	—	—	—	—	55
Az Isten országa	—	—	—	—	—	—	—	62
A legjobb barát, lelkiatya és király	—	—	—	—	—	—	—	70
Az öröm titka	—	—	—	—	—	—	—	77
A lelki béke	—	—	—	—	—	—	—	82
Mit hozott a Jézuska?	—	—	—	—	—	—	—	86
Ti kit kerestek?	—	—	—	—	—	—	—	91
Az otthon	—	—	—	—	—	—	—	96
Milyen legyen a szórakozásod?	—	—	—	—	—	—	—	103
A jó szentáldozás	—	—	—	—	—	—	—	109
Légy világi apostoll	—	—	—	—	—	—	—	117
A kegyelmi élet	—	—	—	—	—	—	—	122
Nagybőjti lelkiprogramm	—	—	—	—	—	—	—	129
A nagy kísértő	—	—	—	—	—	—	—	138
Inkább a halál, mint szennyfolt	—	—	—	—	—	—	—	146
Az új életkezdés	—	—	—	—	—	—	—	154
A kereszt főiskolája	—	—	—	—	—	—	—	164
A szenvedés tűzében	—	—	—	—	—	—	—	174
A fehérre meszelt sírok	—	—	—	—	—	—	—	182
A győzedelmes Király	—	—	—	—	—	—	—	192
Hit nélkül élni sem lehet...	—	—	—	—	—	—	—	198
A jó Pásztor	—	—	—	—	—	—	—	206

Udvözítőm, hogy neked örömet szerezzek!	—	—	213
A szolgáló szeretet	—	—	220
A szeretet leánya	—	—	229
Az ég műkedvelői	—	—	238
Madarat tolláról	—	—	243
Jöjj el, Szentlélek Úristen...	—	—	251
Az örök titok...	—	—	260
A legnagyobb ajándék	—	—	266
A szent lakoma	—	—	273
Századok nagy jele	—	—	281
Nem leszek áruló!	—	—	290
Az áldozatos élet	—	—	294
Az Anya és Gyermeke	—	—	302
Tisztán a sírig	—	—	309
A szentek példája	—	—	318
Szeresd a temetőt!	—	—	325
Nagy magyar vezeklő	—	—	329
Mit tehetsz a missziókért?	—	—	336
A béke Királya	—	—	340

